

Đurđica Ivančić Dusper • Martina Bašić
RJEČNIK CRIKVENIČKOGA GOVORA
Biblioteka *Cirkul* broj 18

NAKLADNIK:

Centar za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić*

ZA NAKLADNIKA:

Sanja Škrgatić, prof.

UREDNIKA:

Sanja Škrgatić, prof.

RECENZENTI:

akademik Milan Moguš

dr. sc. Jela Maresić

dr. sc. Irena Miloš

TEHNIČKA I GRAFIČKA UREDNICA:

dr. sc. Martina Bašić

OBLIKOVANJE KARATA:

dr. sc. Martina Bašić

NASLOVNICA:

Vesna Rožman

Dijalektološki znakovi u tekstu pripremljeni su pomoću sustava za unošenje ZRCola (<http://ZRCola.zrc-sazu.si>), koji je u Znanstvenoistraživačkom centru SAZU u Ljubljani (<http://www.zrc-sazu.si>) razvio dr. Peter Weiss.

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu Sveučilišne knjižnice Rijeka pod brojem 130426022.
ISBN 978-953-7532-12-3

Copyright © 2013., Đurđica Ivančić Dusper, Martina Bašić,
Centar za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić*

Sva prava pridržana. Nijedan dio ove knjige ne smije se umnožavati, fotokopirati ni na koji način reproducirati bez nakladnikova pismenoga dopuštenja.

Đurđica Ivančić Dusper • Martina Bašić

**RJEČNIK
CRIKVENIČKOGA
GOVORA**

Centar za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić*
Crikvenica, 2013.

UVODNA RIJEČ

Centar za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić* ima čast objavljivanja prvoga stručno izrađenoga rječnika crikveničkoga govora, koji izlazi u okviru naše Biblioteke *Cirkul* kao još jedan prilog istraživanju i zaštiti kulturnoga identiteta Crikvenice. Glavna intencija našega ukupnog izdavaštva je promocija i očuvanje kulturne i povijesne baštine ove sredine, a izdavanje *Rječnika crikveničkoga govora* zasigurno predstavlja jedno od naših najznačajnijih izdanja. Uzimajući u obzir činjenicu da je govor najvrjednije kulturno dobro jedne zajednice, možemo zaključiti da je ovo ujedno i jedna od najznačajnijih knjiga ikad objavljena o Crikvenici.

Rječnik je nastao kao plod višegodišnje suradnje i rada dviju autorica, novinarkе Đurđice Ivančić Dusper koja je prikupila znatan rječnički fond i objavila ga 2002. godine u knjizi neobična naziva *Crkveniški besedar*, aludirajući na svojevrsan relikvijar crikveničkoga govora, i mlade znanstvenice dr. sc. Martine Bašić koja je sve prikupljene riječi stručno obradila i strukturirala, dodajući u uvodnome dijelu opsežan opis jezičkoga sustava crikveničkoga govora utemeljen na novim spoznajama i znanstvenim istraživanjima same dr. sc. Bašić.

Dosljednost u provođenju znanstvenih principa iziskivala je pozoran i dugotrajan rad u pripremi rječnika, što je bilo teško sagledati očima javnosti koja je ovu knjigu očekivala posljednjih godina s velikim nestrpljenjem. Sa sigurnošću možemo ustvrditi da se čekanje isplatilo, jer smo zahvaljujući predanom radu autorica dobili vrijedno leksikografsko djelo koje je rasvijetlilo položaj crikveničkoga govora u okviru čakavskoga jezičnog korpusa, a Crikvenica se svrstala među one sredine čiji je lokalni govor zabilježen, istražen, opisan i svima dostupan u obliku tiskane knjige.

Sve nas – podjednako izdavača i autore – motivirala je želja da pridonesemo čuvanju crikveničkoga tradicijskog govora kao jednoga od kohezivnih elemenata kulturnoga identiteta Crikvenice. Vjerujemo da će ovaj rječnik poslužiti kao priručnik i izvor građe u okvirima mnogih struka i znanstvenih disciplina. Zajednički smo stvorili knjigu koja će u budućnosti biti čvrsto uporište svima onima koji, premda neopravdano, strahuju za opstanak ili kvarenje čakavskoga jezika.

Urednica Sanja Škrgatić

PREDGOVOR

I.

Iz crikveničke prošlosti ostala je jedna pričica o našem govoru, koja kaže kako je u neku kuću na Petaku, koja je bila pripremljena za iznajmljivanje turistima, došao gost kojega su jedva dočekali i lijepo primili. Popio je po običaju ponuđenu čašicu domaće rakije i poslužio se suhim smokvama. Trebalo ga je zatim uputiti u to što mu kuća pruža od ondašnjega komfora. I gazdarica počne nabrajati:

- *Šjōr, imèt cete pòli nàs sè ča vān rābī. Gōre na podū vān je kamāra, tāmō j postēlja z nōvūn šūstūn i štrāmcēn. Lāncūnī su čīsti, čēra polušijāni, a zotēn kušīn z nōvēn pērēn. Va pikābitū j, ako vān būde rābīlo, cēte pelēj cēte krpātūr. Tikōn postēljē j komodīn, a spōd postēlje vřčina. Na vāštišū j lagamān i šugamān, a na ponēstre kōltrīna da vas zvanī kī ne vīdi kad se sūčūjete ili cūrāte. Portūn je vāvīk òpřt.*
- *Gospođo* – na to će gost – *ali ja vas ništa ne razumijem!*

Tako se govorilo u Crikvenici u prvoj polovini prošloga stoljeća, a stari ljudi i nakon Drugoga svjetskog rata. U Crikvenici se i danas govori mjesnim crikveničkim govorom, koji se odvajkada razlikuje od svih ostalih u okolnim mjestima, ali je u mnogome izmijenjen i dopunjen novim riječima došljaka i standardnim jezikom. To je išlo postupno, ali s vremenom sve brže. Djeca koja su između dvaju svjetskih ratova pohađala školu znala su govoriti samo čakavski i morala su uz pisanje, čitanje i računanje, silom prilika, učiti standardni hrvatski jezik. Nakon Drugoga svjetskoga rata te su se promjene ubrzale.

Kad sam se nakon dužeg izbivanja vratila u Crikvenicu, crikvenički govor bio je u mnogočemu drukčiji od onog uz koji sam u obitelji i u širem okruženju odrasla. I sama sam primjećivala te promjene u svome govoru. I to sve više.

Tô se ne rečē takò! – znala me je upozoriti Tea (Tea Matejčić Jerić, čakavska pjesnikinja i kulturna radnica), a ja sam samo čekala trenutak da i ja nju uhvatim u štokavici, i naravno jesam, iako je ona gotovo stalno živjela u

Crikvenici. Utjecaj sa strane bio je, a i dalje je neizbježan.

Sve me je to potaknulo da počnem zapisivati riječi crikveničkoga govora da se zauvijek ne izgube. Najviše sam ih i sama znala, ali sam pomno pratila i govor starijih Crikveničana i kad god sam čula neku novu/staru domaću riječ, zapisala sam je. Na noćnom sam ormariću stalno imala olovku i papir kako bih i po noći mogla odmah zapisati riječi koje su mi sinule da ih ne zaboravim. Nakon nekoliko godina već sam bila skupila mnogo riječi. Javila se i ideja da se to ukoriči i da se tako naša crikvenička čakavština sačuva od zaborava, a ideju je svesrdno prihvatila i dovela do ostvarenja ravnateljica Ustanove u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*, profesorica Sanja Škrgatić. I tako se 2003. godine rodio *Besedar*, čiji je naslov bio novostvorena riječ nastala kao svojevrsna čakavska inačica za rječnik.

No, nije me napustila želja da i dalje zapisujem propušteno. Još se uvijek dosta toga našlo za dopunjeno i prošireno izdanje *Besedara*. U to vrijeme za moj se *Besedar* zainteresirala dr. sc. Martina Bašić, danas znanstvena suradnica u Zavodu za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, čija je struka proučavanje lokalnih govora. Ponudila je da sve moje prikupljene riječi obradi stručno, filološki i da *Besedar* postane potpuni rječnik. Ja joj se na tome srdačno zahvaljujem, kao i urednici i ovog novog izdanja profesorici Sanji Škrgatić, koja je od početka vodila, pomagala i korisnim savjetima pridonijela da se ova zamisao i ostvari. Zahvaljujem i svim Crikveničanima koji su mi pomogli u bilježenju crikveničkih *besed*, najčešće i ne znajući da pomno pratim i zapisujem kako oni govore.

U tom cjelokupnom radu najveća mi je želja bila zapisati što više leksičkih čakavizama. U to sam uložila najviše truda. I na kraju ih se skupio lijep broj. Bilo bi ih još i više da sam uvrstila i sve one riječi koje su jednake kao u standardnome hrvatskom jeziku, ali se drukčije naglašavaju, što pridonosi specifičnosti i melodioznosti našega govora. Zabilježila sam i brojne arhaizme kao i poslovice, izreke, psovke i molitve, kao izraze narodne mudrosti i shvaćanja života. Danas ima još jako malo Crikveničana koji govore pravo crikvenički, pa je ovaj moj rad, nadam se, uz tekstove ostalih autora koji se izražavaju na našoj čakavici, pridonio da to narodno blago ne prođe bez traga u nepovrat. Nadam se da sam u tome barem djelomično uspjela.

Uz već prije spomenute zahvale, ovom sam prilikom dužna na kraju izraziti posebnu zahvalnost na financijskoj pomoći Gradu Crikvenici koji je

i izdavanje *Besedara* i sada *Rječnika* ocijenio projektom vrijednim truda i pozornosti, što mi je dalo dodatni poticaj za daljnji rad na očuvanju crkveničkog povijesnog i kulturnog naslijeđa.

Đurđica Ivančić Dusper

Crikvenica, studeni 2013.

II.

Đurđica Ivančić Dusper je prije deset godina s nakladnicima Adamić iz Rijeke i Ustanovom u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić* iz Crikvenice objavila prvi rječnik crkveničkoga govora *Crkveniški besedar*. Kao istinski zaljubljenik u *crkveničko* ča nastavila je prikupljati i nadopunjavati leksičko blago i 2010. godine predala je dopunjeni fond riječi urednici Sanji Škrgatić. Taj je popis riječi (kao i objavljeni *Crkveniški besedar*) naglasila prof. dr. sc. Sanja Zubčić po tonskim snimkama Đurđice Ivančić Dusper.

Na poticaj urednice Sanje Škrgatić da se objavi rječnik pripremljen prema suvremenim leksikografskim uzusima 2011. godine preuzela sam objavlјenu i dopunjenu građu Đurđice Ivančić Dusper. Preuzeta je građa sadržavala naglašene natuknice (često u nekanonskim oblicima) s njihovim ekvivalentima na hrvatskome standardnom jeziku, bez gramatičkih i morfoloških odrednica, s rijetkim nenaglašenim oprimjerenjima, a među leksikografskim člancima nije bio razvijen sustav uputnica. Preuzete je natuknice, dakle, trebalo leksikografski obraditi i doraditi, a neke i dodatno provjeriti na terenu te oprimjeriti.

Frazemi koje je prikupila Đurđica Ivančić Dusper nadopunila sam frazemima iz diplomskoga rada Andree Car *Frazeologija mjesnoga govora Crikvenice* (Car 2006) i frazemima prikupljenima na terenskome istraživanju za potrebe znanstvenoga članka *Crikvenički poredbeni frazemi i njihovi ekvivalenti u standardu* (Kovačević – Bašić 2013). Frazeme sam usustavila prema suvremenim načelima frazeološkoga zapisa (zagrebačka frazeološka škola).

Prikupljanje i obradu toponomastičke građe obavila sam za potrebe znanstvenoga članka *Crikvenička toponimija* (Bašić 2009).

Ovaj je rječnik u velikoj mjeri razlikovni rječnik. Naime, prikupljačica je građe većinom bilježila riječi koje su ili posve drukčije ili imaju drukčiji

fonološki oblik nego u standardnome jeziku. Za potrebe doktorskoga rada snimila sam 2010. godine sate i sate spontanoga, neformalnoga govora (vernakulara). Analizirane snimke za potrebe doktorskoga rada (ali i snimke ranijih terenskih istraživanja) pokazale su se višestruko uporabljive i u radu na rječniku pa je većina rečeničnih potvrda u rječniku iz tih snimaka koje sam sama naglasila. Unatoč nastojanju, nisam za svaku natuknicu našla primjer uporabe. Navedena su ona značenja riječi koja je prikupljačica građe zabilježila i ona koja su korpusno potvrđena, što ne znači da su to i sva značenja koja riječ može imati. Kako bih postigla što ujednačeniju obradbu, leksikografske natuknice nisam uređivala po uobičajenom abecednom načelu, već po načelu gramatički zatvorenih skupova riječi (imenice, glagoli...).

Preuzetu leksičku građu nisam nadopunjavala osim u slučaju toponomastičke, frazeološke građe te njezinih nosivih natuknica ako nisu bile na prvotnome popisu. Crikvenički se leksički fond svakodnevno puni primljenicama iz drugih čakavskih govora, suvremenoga standardnog hrvatskog jezika i stranih jezika. Sve nove riječi zbog njihove potpune ili djelomične fonološke i morfološke adaptacije postaju crikveničkima, nadopunjavaju leksičku (kao i naglasnu, fonološku i morfološku) razinu varijantama i polako mijenjaju crikvenički jezični sustav. Upravo mi je zbog toga bilo teško jednoznačno odrediti morfološki sustav crikveničkoga govora, a iz istih se razloga nisam ni upuštala u opis naglasne tipologije promjenjivih vrsta riječi u čijoj je klasifikaciji temeljan kriterij mjesto naglasaka. Ograničenja koje je postavila prva autorica, a to je da ovaj rječnik obuhvati fond riječi crikveničkoga govora kojim se služe starije generacije (one rođene do šezdesetih godina prošloga stoljeća) i da se zapišu njihova oprimjerenja, ja sam se pridržavala. Ipak, treba napomenuti kako se i kod najstarijih govornika javljaju naglasne i morfološke inovacije i varijacije koje sam gdje je god to bilo moguće pokušala zabilježiti.

Jedan od reprezentativnih rječnika mjesnih govora gdje je vrlo iscrpno opisan i objašnjen princip kvalitetne leksikografske obradbe natuknica je monografija *Grobnički govor XX. stoljeća (gramatika i rječnik)* objavljena 2007. godine. Naime, u toj su knjizi prof. emer. Iva Lukežić i prof. dr. sc. Sanja Zubčić ponudile „vrstan obrazac za budući opis nekoga drugoga čakavskoga idioma” (Vranić – Vulić 2008: 150). Ova se knjiga u mnogočemu referira na tu monografiju, a ja sam nastojala slijediti njezin obrazac.

U prvome redu, želim zahvaliti Đurđici Dusper koja je pristala na suradnju na ovome rječniku te svojim prijedlozima i oprimjerenjima pridonijela na autentičnosti ispisane građe. Urednici Sanji Škrgatić zahvaljujem na bezrezervnoj podršci i strpljenju.

Mojim Crikveničanima koji su me toplo i sa zanimanjem za sva moja pitanja primili u svoje domove i pomogli mi u mojim istraživanjima crikveničkoga govora, od akcentoloških pojava, sklonidbenih oblika i toponima do frazema dugujem najveću zahvalnost: Nadi Brnjac (1949.), Ivani Car (rođ. Brnjac, 1933.), Ivani Car (rođ. Ivančić, 1943.), Kseniji Car-Ilić (1952.), Slavici Car (rođ. Friš, 1949.), Vladimiru Caru (1943.), Snježani Čačković (rođ. Stojčić, 1954.), Mirandi Dorić (rođ. Kozina, 1942.), Jurju Gržičiću (1935. – 2006.), Meliti Knežević (rođ. Car, 1927. – 2011.), Nikoli Kostrenčiću (1988.), Mileni Kovačević (rođ. Ivančić, 1953.), Viti Kozina (rođ. Ivančić, 1921. – 2011.), Zlati Lušičić (rođ. Car, 1921.), Bosiljki Matejčić (rođ. Ivančić, 1930.), Slavku Matejčiću (1950.), Tei Matejčić-Jerić (1932. – 2010.), Draganu Peliću (1950.), Nevenki Pelić (rođ. Župan, 1923.), Antonu (Toniju) Radilu (1950.), Ivanki Radil (rođ. Car, 1924. – 2008.), Ivani Šegota (1986.), Vladimiru Uremoviću (1924.), Marijanu Zoričiću (1950.) te svima drugima koji su mi na bilo koji način pomogli.

Veliku zahvalnost dugujem recenzentima akademiku Milanu Mogušu i dr. sc. Jeli Maresić, voditelju i upraviteljici Zavoda za lingvistička istraživanja Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti što su podržali rad na ovoj knjizi i svojim korisnim prijedlozima i sugestijama doprinijeli poboljšanju cjelokupnoga teksta. Recenzentici dr. sc. Ireni Miloš zahvaljujem na pažljivome pregledavanju rukopisa i na vrlo korisnim savjetima. Dr. sc. Barbari Kovačević zahvaljujem na nesebičnoj i dragocjenoj pomoći pri uređivanju frazeološke građe u *Rječniku* i na svim jezičnim i leksikografskim savjetima.

Bit ću zahvalna svim korisnicima ovoga rječnika ako prijedloge, primjedbe i zapažanja pošalju na elektroničku adresu mkovacev@hazu.hr.

Na kraju, beskrajnu zahvalnost izražavam svojim najmilijima, svojim utočištima. Sve što jesam i vjerujem da mogu biti, dugujem vama...

Martina Bašić

Zagreb, studeni 2013.

Martina Bašić

JEZIČNI SUSTAV CRIKVENIČKOGA GOVORA

POVIJESNO-ZEMLJOPISNE OSNOVE RAZVOJA CRIKVENICE

Kako se u svakome mjesnome govoru preslikavaju zemljopisne, povijesne, kulturne i društveno-ekonomske prilike područja u kojemu se govori, potrebno je, barem u glavnim crtama, opisati povijest Crikvenice koja je povezana i uvjetovana poviješću Vinodolske doline.

Naselje¹ Crikvenica smješteno je u Kvarnerskome zaljevu Jadranskoga mora i 33 kilometra udaljeno južno od Rijeke. S obzirom na reljef i zemljopisne karakteristike na području naselja Crikvenice ističu se dolina potoka Dubračine, obalni pojas i zaleđe. Usjek Dubračine dijeli područje Crikvenice na sjeverni i južni dio. Iza izduženoga primorskoga grebena, a ispod strmih litica, nalazi se uska plodna dolina – Vinodol.

Srednjovjekovna župa Vinodol sastojala se od devet gradova općina: Grobnika, Trsata, Bakra, Hreljina, Drivenika, Grižana, Bribira, Novoga Grada (danas Novi Vinodolski) i Ledenica.² Današnje područje naselja Crikvenice pripadalo je Općini Grižane koja je zajedno s Belgradom upravljala naseljenim brijegom uz Dubračinu, Kotorom i lukom uz ušće Dubračine.³

Od 1323. godine Kotor se spominje kao samostalna općina. Samostalnost

¹ Grad Crikvenica obuhvaća četiri naselja: Selce, Crikvenicu, Dramalj i Jadranovo. Ta su se stara naselja razvijala kao zasebne cjeline, a danas su gotovo potpuno urbanistički spojena. Grad se prostire na oko 15 kilometara dugome i oko 2 kilometara širokome priobalnome pojasu koji se nalazi između mora i izduženoga primorskoga grebena čija je prosječna nadmorska visina oko 300 metara.

² Teritorij današnje Vinodolske općine pruža se Vinodolskom dolinom od mjesta Križišća na sjeverozapadu, do grada Novog Vinodolskog na jugozapadu a obuhvaća naselja Bribir, Grižane-Belgrad, Tribalj i Drivenik.

³ Svaki je grad u Vinodolskoj župi imao svoju luku za trgovanje: Grižane u današnjoj Crikvenici, Bribir u današnjemu Selcu, Drivenik u današnjemu Jadranovu.

Kotora vidi se u činjenici da su predstavnici Općine Kotor 1395. godine sudjelovali na zboru predstavnika svih vinodolskih kaštela u Novom Vinodolskom, gdje su potvrđene odredbe Vinodolskoga zakona (Car i dr. 2008: 27). U Općini Kotor postupnim su preseljavanjem stanovnika iz Vinodolske doline na primorsku stranu priobalnih uzvisina u sljedećemu stoljeću nastala nova naselja: sjeverno od Dubračine naselja Sopaljska i Poljica, a jugoistočno od Dubračine naselja Šupera, Draga, Dolac, Ladvič i Zoričići. Kao i na uzvisinama tako se i u podnožju istih formiraju naselja: uz pavlinski samostan naselje Dvorska, a sjeverno od Dubračine, u okolici središta današnje Crikvenice, pokraj već postojeće, obnovljene i proširene crkve sv. Antona, Gorica i Kala.

Godine 1412. knez Nikola IV. Frankopan obnovio je i darovao crkvu Uznesenja Blažene Djevice Marije pavlinima i pokraj nje izgradio pavlinski samostan na ušću Dubračine. U povelji kojom knez predaje crkvu pavlinima već se spominje ime Crikvenice (... *nostram devotam antiquam ecclesiam Sanctae Mariae Assumptionis penes mare in Vinodol, Czriqueniczae*...) pa se smatra kako je taj dokument prvo službeno spominjanje imena naselja.

Kotorska župa u drugoj polovici 18. stoljeća gubi na važnosti i njezini se stanovnici sele u već izgrađena i formirana naselja uz obalu. Pretpostavlja se da je 1791. godine nekadašnja pavlinska crkva postala župnom crkvom crikveničke župe uključivši u sebe i nekadašnju kotorsku župu.

Tijekom nekoliko stoljeća veliki dio stanovništva obalnoga i priobalnoga područja Crikvenice bavio se ribarstvom kao glavnim izvorom prihoda i preživljavanja. Dio se stanovništva bavio i (sitnim) stočarstvom. Uz ribarstvo, egzistencija se Crikveničana temeljila i na poljodjelstvu, odnosno kultiviranju malih kraških obradivih površina. Stanovnici su s priobalnih uzvisina ili gornjega dijela Crikvenice tradicionalno bili lončari, zidari, klesari i kalafati (tesari brodograditelji).

Zahvaljujući blagoj mikroklimi, Crikvenica je svoj turistički razvitak započela kao zimsko izletišta i oporavilište. Ubrzo su se počele naglašavati zdravstvene preporuke o kupanju u morskoj vodi što je Crikvenicu usmjerilo prema ljetnome turizmu. Uviđajući gospodarsku snagu turizma, Crikveničani su potkraj 19. stoljeća (preciznije 1888. godine) na žalu Petak, u blizini ušća Dubračine podignuli prvo javno kupalište, *Banje poli Vrutka*. Otvorenje je kupališta događaj koji se smatra početkom organiziranoga turizma u Crikvenici. Godine 1887. otvoren je prvi pansion (*Bedenk*) s gostionicom, a

1891. izgrađen je i prvi crikvenički hotel (*Nadvojvodkinji Klotildi*).

Turizam je u Crikvenici i danas, kao i u proteklome stoljeću, dominantna grana privređivanja.

DOSADAŠNJA DIJALEKTOLOŠKA ISTRAŽIVANJA CRIKVENIČKOGA GOVORA

Prvi se put crikvenički govor spominje u članku Ivana Milčetića iz 1895. godine u kontekstu naglašenih prednaglasnica gdje se za primjer *nà more* navodi da je iz Crikvenice. Govor mjesta Crikvenice spominje i Aleksandar Belić 1912. godine koji navodi da je u Trsatu, Bakru i Crikvenici prisutan ekavski dijalekt, iako za govor Crikvenice ne navodi nikakve podatke koji bi argumentirali tu tvrdnju. Taj ekavski dijalekt Aleksandar Belić naziva trsatsko-bakarskim.

Iz povijesnih i demografskih podataka poznato je kako je današnje područje naselja Crikvenice povijesno bilo podijeljeno na dva dijela: 1. područje Kotorske župe koje je većinom naseljeno stanovnicima iz Vinodolske doline koji su se selili na primorsku stranu priobalnih uzvisina i 2. područje uz obalu i uz potok Dubračinu.

Dijalektološko istraživanje mjesnih govora u Vinodolskoj dolini provela je 1984. i 1985. godine te opisala i objavila 1990. godine Iva Lukežić. Te je mjesne govore opisala kao čakavske govore ikavsko-ekavskoga refleksa jata. Nesumnjivo je da su to bili i u prošlosti što potvrđuju i javnopravni dokumenti objavljeni na ovome području, od kojih je jedan i Vinodolski zakon.⁴ Područje je Kotorske župe povijesno pripadalo vinodolskomu gradu Grižanima pa se može pretpostaviti kako se čakavski govor ikavsko-ekavskoga refleksa jata upotrebljavao i na povijesnome Kotoru i u naseljima koje su stanovnici vinodolskoga zaleđa osnovali na uzvisinama. Dijalektološkim istraživanjem iz polovice osamdesetih godina prošloga stoljeća potvrđen je i kontinuitet čakavskoga govora ikavsko-ekavskoga refleksa jata u naseljima koja danas pripadaju Crikvenici, a koja su prije pripadala Kotorskoj župi: Draga, Šupera, Benići, Ladvič, Zoričići, Dolac, Kotor i Sopaljska (Lukežić 1990: 22).

⁴ Izvornik Vinodolskoga zakona iz 13. stoljeća nije sačuvan, a poznat je u prijepisu iz 16. stoljeća. Tekst prijepisa Zakona iz 16. stoljeća „nedvojbeno potvrđuje dvjestagodišnji kontinuitet jezične zakonitosti o zamjeni ê po pravilu J-M [pravilo Jakubinskoga i Mayera, M.B.] na vinodolskom arealu (...)” (Lukežić 1990: 17).

Ista je autorica 1984. godine dijalektološki istražila mjesni govor Crikvenice, preciznije obalni i priobalni dio Crikvenice. Informanti su bili izvorni govornici crikveniškoga mjesnoga govora rođeni u prvoj polovici dvadesetoga stoljeća. Crikvenički je govor klasificirala kao čakavski ekavski govor trsatsko-bakarskoga i crikveniškoga tipa (Lukežić 1996: 14).

Danas je crikvenički govor opisan kao jedan od govora primorskoga poddijalekta čakavskoga ekavskoga dijalekta sa značajkama rubnosti unutar poddijalekta (Vranić 2005: 344) i teritorijalno je izoliran od matičnoga poddijalekta kao oaza ekavskoga govora okružena govorima ikavsko-ekavskoga refleksa jata.

Unatoč povijesnim i geografskim činjenicama o povezanosti Crikvenice s vinodolskim zaleđem i uzimajući u obzir klasifikaciju današnjega crikveniškoga govora, današnje autohtono stanovništvo na području obalne i priobalne Crikvenice nije podrijetlom iz Vinodola. Znani nam povijesni podatci ne potvrđuju znatno naseljavanje obalnoga područja Crikvenice, no ako je suditi prema jezičnim podatcima, možemo pretpostaviti da je naseljavanja bilo i da je doseljeno stanovništvo u svojem govoru imalo ekavski refleks jata.

Mjesni govori Crikvenice, Trsata⁵, Gornje i Donje Vežice⁶, Sušaka⁷, Kostrene, Bakra, Drage (zaseoci Tijani i Brig I), Kukuljanova, Ponikva, Plosna, Škrljeva, Vitoševa, Krasice, Praputnjaka, Meje i Mrzlih Vodica pripadaju primorskomu poddijalektu čakavskoga ekavskoga dijalekta.⁸ Od svih tih mjesta samo su Bakar i Trsat povijesno i administrativno vezani uz područje koje danas zauzima naselje Crikvenica. Zbog istoga jezičnoga tipa kojemu ovi govori pripadaju Iva Lukežić zaključuje da je Crikvenica nastala „raseeljavanjem ovih dvaju gradova: najranije iz Bakra u Crikvenicu, svakako još u vrijeme kad je bakarski govor u svome akcenatskome sustavu još imao nenačlane duljine sa starom distribucijom ispred, a osobito iza akcenta, i kakve i danas postoje u crikveniškome govoru, gdje im je očuvanje poduprto istom takvom situacijom u okolnim vinodolskim govorima.” (Lukežić 1996: 22) Na drugome mjestu zaključuje: „U govoru je Crikvenice refleks jata ekavski, onoga tipa kakav je u Trsatu, ili još preciznije: kakav je u Bakru, ako se

⁵ Danas gradsko riječko naselje.

⁶ Danas gradska riječka naselja.

⁷ Danas gradsko riječko naselje.

⁸ Iako se i Gornje Jelenje ubraja u ovaj poddijalekt (Lukežić 1996: 30; Vranić 2005: 334), ono nije mjesto u urbanističkome smislu i nema autohtonih žitelja te ga ne navodim u popisu.

podacima o refleksu jata pridruže podaci o morfologiji, osobito u deklinaciji imenica ženskoga roda, i o gramatičkim morfemima za pluralne oblike svih imenica.” (Lukežić 1996: 27).

Iz povijesnih je podataka poznato da je Knez Martin, vlasnik kotorske općine, 1468. godine darovao naselje Kotor kao zadužbinu novoosnovanom franjevačkom samostanu na Trsatu. O ulozi i utjecaju franjevaca u sklopu kotorske župe u literaturi o Crikvenici nema mnogo podataka. Ipak, arheološki podatci odnosno graditeljske obnove, proširivanje i pregrađivanje crkava na Kotoru ukazuju da su trsatski franjevci, dok su bili vlasnici Kotora, djelovali na području kotorske župe. Moguće je, dakle, kako su područje oko Kotora puna dva stoljeća, koliko je Kotor bio pod trsatskim franjevcima (do 1698. godine), naseljavali i trsatski kmetovi noseći sa sobom jezične činjenice svojega područja. Bakar je 1577. godine postao administrativno i trgovačko središte Vinodola, a Crikvenica je postala lučko središte pa se naseljavanje uz obalu nesumnjivo nastavilo i stanovnicima s bakarskoga područja.

***

Jezične su činjenice koje se odnose na fonološki, morfonološki i morfološki sustav crikveničkoga govora istraživane 1984. godine, a rezultati istraživanja objavljeni su u Lukežić 1996. i Vranić 1999. Novija istraživanja crikveničkoga područja odnosila su se većinom na naglasni sustav crikveničkoga govora, a rezultati istraživanja objavljeni su u Langston 2006, Bašić 2008, Zubčić 2010.

Suvremeni je status crkveničkoga govora opisan u doktorskome radu Martine Bašić *Kvantitativna sociolingvistička analiza crikveničkoga idioma* iz 2012. godine. Cilj je doktorskoga rada bio sustavna analiza varijacija odabranih jezičnih varijabli crikveničkoga govora. Metoda je istraživanja bila statistička analiza karakterističnih čakavskih varijabli u govornika različitih dobnih skupina jedne crikveničke društvene mreže. Istraživanje je provedeno na snimkama spontanoga, neformalnoga govora (vernakulara) dvadesetdvoje ispitanika. Jezične varijable koje su statistički analizirane jezične su karakteristike crikveničkoga govora kod kojih su se na terenskim istraživanjima uočila česta javljanja dvostrukih realizacija ili se podatci iz dijalektološke literature o crikveničkome govoru nisu slagali sa zapažanjima na terenu.

Popis i opis fonoloških i morfoloških čakavskih posebnosti crikveničkoga mjesnoga govora u ovoj knjizi kojima se potvrđuje pripadnost primorskomu poddijalektu čakavskoga ekavskoga dijalekta (Lukežić 1996), upotpunjen je novim spoznajama iz doktorskoga rada.

FONOLOŠKI SUSTAV CRIKVENIČKOGA GOVORA

Riječ *ča*

Riječ *ča* (< *čə < *čb), kao kriterij najvišega ranga pri određivanju pripadnosti nekoga idioma čakavskomu narječju, realizira se u crikveničkome govoru u različitim značenjima:

- u značenju upitne zamjenice za neživo – Čã dèlãš?, Čã ćeš⁹?
- u značenju odnosne zamjenice za neživo – Sè čã vîdîš.
- u značenju čestice ‘zar’ ili ‘li’ – Čã nîsî slà danàska?, Čã si sè pojîla?
- u značenju neodređene zamjenice za neživo – Čèš čã popîť?

Zamjenica *ča* sudjeluje u tvorbi drugih oblika:

- priloga nastalih srastanjem prijedloga i zamjenice *ča*: *nač* (< *na+čə), *poč* (< *po+čə), *vač* (< *və+čə), *zač* (< *za+čə) – Nãč ćeš sèst?, Pòč rěš?, Vãč tò rě?, Zãč ti tò rãbî?
- neodređene zamjenice za neživo nastale srastanjem negacija *ni-* i *ne-* i zamjenice *ča*: *niš* (< nič < *ni+čə) u značenju ‘ništa’ i *neč* (< *ne+čə) u značenju ‘nešto’ – Nîš ne vîdîñ., Nèč bîñ ti reklã.
- veznika *aš* (< ač < zač¹⁰ < *za+čə) u značenju ‘jer’ – Morãñ prěšit aš se škûrî.
- neodređene zamjenice *sãčã* u značenju ‘svašta’ – Sãčã smo od njè dožîvèli.
- genitivni oblik zamjenice *ča česa* sudjeluje u tvorbi upitno-odnosne i

⁹ Radi lakšega razumijevanja teksta širem kruga čitatelja, u primjerima, rječničkim nautuknicama i njihovim oprimjerenjima, ne upotrebljavamo uobičajene dijalektološke znakove /t/, /d/, /l/ i /ñ/ već grafeme (ć), (đ), (lj) i (nj). Pri tome, treba napomenuti kako je ostvaraj glasova /t/ i /d/ uvijek fonetski poseban, tipično čakavski (vidi bilješku 27.). U crikveničkome govoru, kombinacija grafema (n+j) označava dva glasa jedino u primjeru *ãnjel* ‘anđeo’.

¹⁰ Zabilježen je i oblik *zač* u značenju ‘jer’ – „(...) kako joj je teplo oko srca, zač će celu večer slaviti čakavsku rič.” (P.N. 81: 16).

neodređene zamjenice za neživo *nīčesa*, *sāčesa* – *Od česà je tō?*, *Sāčesa pripovēdāš!*

- neodređenih zamjenica *čagòd* u značenju ‘štogod’ – *Pojī čagòd*.

Vokalna preobrazba starojezičnoga¹¹ poluglasa *ə u „slabome” položaju

Vokalna se preobrazba starojezičnoga poluglasa *ə u slabome položaju u samoglasnik /a/ ili nepreventivna vokalizacija „slaboga” poluglasa, osim u nominativu zamjenice *ča*, ostvaruje i u sljedećim primjerima:

- u prijedlogu *va* (< *və) u samostalnome položaju – *Udrīl sē j vā glāvu*. i kao prefiksu složenica u primjerima *vālje* (< *vədlē), *vāvīk* (< *və vəkə), *Vazān* (< *və zəmə), *vāžgāt* (< *vəžgati)
- u prijedlogu *kāde* (< *kədə)
- u prezentskoj osnovi oblika glagola *zēt* (< *vəzəm-) – *zāmēn* (prez. 1. l. jd.)¹², *zāmīte* (imp. 2. l. mn.)
- u prezentskoj osnovi oblika glagola *sāsāt* – *sāsān* (prez. 1. l. jd.)
- u osnovi imenice *mālīn* (< *məlinə) i njezinih izvedenica *mālinac*, *mālinār*, *mālīnskī*, prezimenu *Malīnarić*
- u osovi imenice *māša* (< *məša) i njezinih izvedenica *māšit*, *māšnī*
- u instrumentalnome obliku osobne zamjenice za 1. lice – *I nāmūn*¹³ (< *mənojə)
- u osnovi svih oblika imenice *pas* (< *pəsə) – GA jd. *pāsa*, DL jd. *pāsu*, I jd. *pāsōn*, NAVI mn. *pāsi*, D mn. *pāsōn*, L mn. *pāsēh*.

¹¹ Pri određivanju razvojnih faza hrvatskoga jezika slijedimo podjelu Ive Lukežić na dva velika razdoblja: protojezično razdoblje zapadnoga južnoslavenskog prajezika s dvama podrazdobljima, starijim ishodišnojezičnim podrazdobljem (od 6. do 9. st.) te mlađim protojezičnim razdobljem (od kraja 9. do polovice 11. st.) i starojezično razdoblje sa starijim starojezičnim podrazdobljem (od polovice 11. do sredine 13. st.) te mlađim starojezičnim podrazdobljem (od sredine 13. do kraja 14. st.). (Lukežić 1999: 101–142).

¹² Ako se ne navodi drukčije, primjeri imenica zapisani su u nominativu jednine, primjeri pridjeva u nominativu jednine muškoga roda, primjeri glagola u infinitivu.

¹³ U crikveničkome se govoru realizira premetnuti oblik od *mānūn*.

Dvojaki odraz protojezičnoga prednjega nazala *ɛ

U čakavskim se govorima prednji nazalni samoglasnik *ɛ realizirao dvojako: kao samoglasnik /a/ iza palatala po formuli *j, č, ž + *ɛ = ja, ča, ža* i kao samoglasnik /e/ u položaju iza nepalatalnih suglasnika. Odras je protojezičnoga prednjega nazala *ɛ > /a/ u položaju iza mekoga suglasnika u crikveničkome govoru očuvan u reliktnim primjerima *zajĭk*¹⁴ (*jęзыкъ) i *jăšmĭk* (*ječьмъ) i njihovim izvedenicama *zajĭčina, zajĭkōv* i *jăšmikōv, jăšmenac*.

Pretpostavlja se da se mijena *ɛ > /a/ iza palatalnih suglasnika provodila istodobno s preglašavanjem *ě > /a/ iza palatalnih suglasnika u jezičnoj povijesti čakavskoga narječja pa se često i ti primjeri navode kao dokaz dosljednije¹⁵ tendencije otvorenoga izgovora fonema *ě i *ɛ iza palatala (Moguš 1977: 35, 37; Vranić 1999: 245). Prijeglas *ě > /a/ iza palatala očuvan je u primjerima *jădăn, jădĭt se, razjădĭt se, jădrit, jădro, njăzlō, prăma*.

Dosljedni ekavski odraz starojezičnoga *jata*

U govoru je Crikvenice zamjena *jata* potvrđena dosljednim prijelazom *ě > *ɛ > *e*. Ekavski je odraz *jata* sustavno zastupljen iako je „u odnosu na druge govore ekavskoga dijalekta opserviran povećani broj ikavskih zamjena *jata* (...)” (Vranić 2005: 325)¹⁶. Ekavski je odraz *jata* potvrđen:

- u leksičkim korijenskim morfemima, primjerice *bĕl, bĕlĭt, besĕda, cĕdĭt, cĕpăt, cvĕtat, črĕšnja, decĭna, dĕlat, dĕlo, drĕmat, lĕto, mĕra, mĕšĭt, mĕsto, nedĕlja, nĕtĭt, obĕd, obĕdvat, pobĕć, srĕdă, tĕlo, zlĕt*¹⁷
- u tvorbenim morfemima:
  - imenica *kolĕno, kosĕr, sopĕli*
  - na dočetu infinitivnih osnova **-ĕ-(ti)* > *-ɛ-(ti)*, primjerice *čămĕt, dospĕt, gorĕt, grmĕt, imĕt, letĕt, tĕt, vĭdet, zmĭslet, žĭvĕt*¹⁸

¹⁴ Oblik je nastao premetanjem.

¹⁵ Dosljednije u usporedbi s druga dva hrvatska narječja.

¹⁶ Rezultate istraživanja koje je Iva Lukežić provela u Crikvenici 1984. godine (s Upitnikom za utvrđivanje refleksa *jata*), Silvana Vranić je usporedila s rezultatima ostalih čakavskih ekavskih govora. U Crikvenici je tako zabilježen najveći broj korijenskih ikavizama (84) među promatranim ekavskim govorima čakavskoga ekavskoga dijalekta.

¹⁷ Ikavski se ostvaraj *jata* bilježi u npr. *čovĭk, dĭtĕ, divōjka, grĭh, hodĭt, jĭlo, lĭk, lipotă, mihŭr, mĭšĕc, sikĭra, srĭča, văvĭk, vrĭme*.

¹⁸ Ikavski se ostvaraj *jata* bilježi u primjerice *bĕlĭt, cĕdĭt, cvĭlĭt, uželjĭt se*.

- u reliktu morfema duala **dʰv-ě > dʰv-ę* u primjerima *dvě, dvěstō*
- u dočetnih tvorbenih morfema priloga **-ě > -ę*, primjerice *dòklje, dòle, gòreka, lâne, nūtrě, vaně; *-dě > -de – drūgdě, ēndě, ēvdě, kàde, nēgdēre, nīgdēre, sàgdēre; *-lě > -le – dòklje, pòklje*.

U crikveničkome govoru sustavno je zastupljen ekavski refleks jata u gramatičkim (relacijskim) morfemima koji su u ishodišnome sustavu imali *jat* (Lukežić 1996:16) i to:

- u DL jd. imenica ženskoga roda, osobnih zamjenica i povratne zamjenice **-ě > -ę > -e*, primjerice *crīkve, glāvě, gorě, kamāre, māše, meně, mrěže, sebě, sestřě, tebě, zemljě, ženě*¹⁹
- u L mn. imenica muškoga i srednjega roda **-ěh > -ęh > -eh*, na primjer *břkěh, dōlcěh, mēstěh, mūžěh, nōžěh, potōkěh*
- u L²⁰I jd. muškoga i srednjega roda sa zamjenično-pridjevnom sklonidbom i D mn. riječi sa zamjenično-pridjevnom sklonidbom svih triju rodova **-ěm > -ęm > -ēm*²¹, primjerice *čřněn, kěn, njegōvěn, ověn, tvojen, vělěn, zādñjēn*
- u GL mn. riječi sa zamjenično-pridjevnom sklonidbom svih triju rodova **-ěh > -ęh > -eh*, primjerice *bělěh, dōbrěh, kěh, mōjěh, njihōvěh, sākakověh, zādñjēh*
- u I mn. riječi sa zamjenično-pridjevnom sklonidbom svih triju rodova **-ěmi > -ęmi > -ēm-i*, primjerice *bělēmi, drūgēmī, gorūčēmī, hrvāc-kēmī, svōjēmī, tūjēmī*
- u relacijskome morfemu za tvorbu komparativa **-ěi > -ęi > -eji* primjerice *bistrějī, bržějī, bogatějī, cenějī, črnějī, starějī*.²²

¹⁹ Gramatički se morfem **-ě* sustavno javljao i u L jd. imenica muškoga i srednjega roda, no u crikveničkome je govoru, kao i u većini ekavskih čakavskih govora ujednačen s oblikom D jd. *-u*, primjerice *brodū, grādū, hlādū, mōru, pōlju*.

²⁰ Iako Vranić smatra kako u slučaju L jd. m. r. i s. r. zamjenično-pridjevne sklonidbe nije riječ o relacijskim morfemima koji su u ishodišnome sustavu imali u svome sastavu *jat* (1999: 18–21) ovdje se preuzima mišljenje iz jedine cjelovite rasprave o crikveničkome idiomu, Lukežić 1996: 77.

²¹ Alomorfná polarizacija, s distribucijom alomorfa uvjetovanom palatalnošću ili nepalatalnošću prethodnoga suglasnika koja se javljala u L jd. m. i s. r. zamjenično-pridjevne sklonidbe u ishodišnome sustavu, nije opstala. U tome je padežu u potpunosti prevladala nepalatalna varijanta.

²² Istraživanje je crikveničkoga govora iz 2012. godine pokazalo da se relacijski morfem *-eji* javlja sustavno samo u govoru najstarijih govornika. Umjesto njega sve se češće jav-

Uvjeti pod kojima se javljaju ikavizmi²³ u crikveničkome govoru ne slijede zakonitost svojstvenu ikavsko-ekavskomu dijalektu čakavskoga narječja, zakonitost „govora buzetskoga dijalekta u kojima je jat zamijenjen vokalom /e/ u osnovama riječi a vokalom /i/ u relacijskim morfemima” (Vranić 1999: 189) ili zakonitost nekih štokavskih slavonskih govora „u kojima je refleks u dugim slogovima i relacijskim morfemima rezultirao ikavskim refleksom, a u kratkim slogovima vokalom /e/” (Vranić 1999: 189). Pojava je ikavizama, kako Lukežić zaključuje, uvjetovana izvanlingvističkim razlozima, a današnja je jezična slika crikveničkoga govora novija i rezultat je „preklapanja dvaju različitih sustava: jednoga starijega i temeljnoga, i jednoga novijega, naslojenoga na temeljni. Jedan je od ta dva sustava bio po refleksu *jata* ekavski na čakavski dosljedan način, a drugi je po refleksu *jata* bio ikavski.” (Lukežić 1996: 17, 18). S obzirom na to da su „ikavizmi u manjini naspram ekavizama u većini osnova riječi, i još izrazitije u gramatičkim morfemima” (Lukežić 1996: 17), a „gramatički (je) morfem nosilac sustava na morfološkoj razini” (Moguš 1969: 272), crikvenički je prvotni, stariji sustav ekavski, zaključuje Lukežić.

Stari troakcenatski sustav neizmijenjena inventara i distribucije

U naglasnome su inventaru crikveničkoga govora tri akcenatske jedinice: kratki (brzi) naglasak ($\ddot{a}^{24}$), dugi silazni naglasak ($\bar{a}$), zavnuti naglasak – (čakavski) akut ($\acute{a}$) uz prednaglasnu i zanaglasnu dužinu ($\bar{a}$). Distribucija naglasaka nije ograničena, svi slogovi mogu biti naglašeni i nenaglašeni, dugi i kratki, uključujući i slogotvorni /r/. „Riječ je o distribuciji akcenatskih jedinica ustanovljenoj i usustavljenoj u etapi jezične povijesti vezanoj za eliminaciju poluglasa iz fonološkoga sustava, i zadržanoj bez sustavne izmjene unatrag 600–800 godina do danas” (Lukežić 1996: 81–82). Prema klasifikaciji Milana Moguša to je *stari akcenatski sustav*.

Tako se kratki (brzi) naglasak ($\ddot{a}$) ostvaruje:

- na početnome slogu riječi, npr. *bàlit, dràga, gřd, mèrit, pàmetit, pòrat, šmřkavac, smřžnjēn, střpān, třgat*
- na središnjemu slogu riječi, npr. *gnjuseriřja, gromàča, niřkorřsti,*

lja morfem *-iji*.

²³ Popis ikavizama potvrđenih u crikveničkome idiomu 1984. godine zapisan je u Vranić 1999: 125–206, preuzet iz Lukežić 1996: 33–76.

²⁴ /a/ označava bilo koji samoglasnik s naglaskom.

maněštra, poněštra, postělja

- na dočetnome otvorenom i zatvorenom slogu riječi, npr. *doštukljät, gorè, liberät, njāzļò, prepoznät, sestřè* (D jd.), *štufät, zagorèt, zajjĭk, zemljè* (L jd.).

Dugi silazni naglasak (*â*) ostvaruje se:

- na početnome slogu riječi, npr. *Bôdül, bôva, cêdulja, gnjûsno, môvit /sel, môrica, šnâla, vrîme*
- na središnjemu slogu riječi, npr. *butîga, kalâda, nevêra, ozdôla, pošâda, zalôtat, žûrnâda*
- na dočetnome slogu riječi, npr. *abukât, veštîd*.

Zavinuti naglasak – (čakavski) akut²⁵ (*ã*) ostvaruje se:

- na početnome slogu riječi, npr. *ãnjël, bãncĭc, dvâjset, fõrhānga, kõntra, nãjprvõ*
- na središnjemu slogu riječi, npr. *decēnbār, divõjka, napũhnjēn, pozābĭ* (prez. 3. l. jd.), *razmõvit, trējsētĭ*
- na dočetnome slogu riječi, npr. *bojĭš* (prez. 2. l. jd.), *gospã, fõrtunãl, mihûr, pomidõr*.

U crikveničkome su govoru sačuvane nenaglašene duljine koje mogu stajati ispred i iza svih triju naglasaka:

- prednaglasne duljine, npr. *ãrmõnika, čřčãk, čřljĭv, čřnĭlo, glãvã, kûrĭt, lãnpãt, pēršõna, pĭrũ* (L jd.), *põlně, popãntãt, põrtũn, pũntĩn, razgrñũt, vãljãk, žĭvõt*

²⁵ Čakavski se akut javlja „uvijek u kategorijama utvrđenim u razdoblju jezične povijesti u kojemu se javio kao novi akcent u sustavu” (Lukežić 1996: 84): na dočetnome slogu osnove imenica m. r., npr. *čřv, drõb, krãlj, mĕl, nõž, pũt, rõd*, na dočetnome slogu osnove u G mn. imenica svih triju rodova, npr. *glãv, hãlj, jãj, kũc, lĕt, nõg, pũt, žēn*, na dugim samoglasnicima nastalim stezanjem dvaju kratkih, od kojih je drugi nosio akcenatsku silinu, npr. *dõj-deš* (prez. 2. l. jd.), *gospã, nãjdēn* (prez. 1. l. jd.), *nĭ* (prez. 3. l. jd.), *nĩmãn* (prez. 1. l. jd.), *prõjde* (prez. 3. l. jd.), na prezentskoj osnovi glagola koji u infinitivu na samoglasniku prije dočetka -t imaju kratki silazni naglasak i prednaglasnu duljinu, npr. *dĕlĭ* (prez. 3. l. jd.), *mĕšã* (prez. 3. l. jd.), *pãrtĭ* (prez. 3. l. jd.), *pozãbĭ* (prez. 3. l. jd.), *škãrtã* (prez. 3. l. jd.), na relacijskim morfemima prezenta, npr. *bojĭš* (prez. 2. l. jd.), *bolĭ* (prez. 3. l. jd.), *dišĭ* (prez. 3. l. jd.), *rĕn* (prez. 1. l. jd.), pred sonantom na početnome, središnjemu i dočetnome zatvorenom slogu, npr. *ãnjël, bãncĭc, decēnbār, divõjka, dvâjset, jedãn, kasũn, nãjprvõ, nãjzãd, pomidõr*, na osnovi riječi sa starojezičnim dezoksitonezama, npr. *crĭkva, dosĕc, oprĕt, tũc, zĕt, zĕt, zrãst*, na osnovi određenih pridjeva i rednih brojeva od pet naviše, npr. *mlãdĭ, trējsētĭ*, u NAV mn. dvosložnih imenica srednjega roda, npr. *čřĕva, vrãta*.

- zanaglasne duljine, npr. *ānjēl, brātōn* (I jd.), *Cīrkūl, gābrlja, jāšmīk, jedānpūt, kāmīk, kvādār, mālīn, pōljēn* (I jd.), *sagdānjī, štōkrl, svētī, tāstā, tēpāl, tēsān, tōtānj*.

Očuvano je i sustavno se provodi duljenje u naglašenim i nenaglašenim slogovima koji su zatvoreni sonantom. Očuvanje je prednaglasnih i zanaglasnih duljina jedina značajnija razlika između crikveničkoga govora i ostalih govora primorskoga poddijalekta ekavskočakavskoga dijalekta u kojima su neutralizirane duljine. Očuvanje je prednaglasnih i zanaglasnih duljina u Crikvenici poduprto istom situacijom u okolnim vinodolskim govorima u kojima su sačuvane starojezične duljine. Nenaglašene su duljine u crikveničkome govoru fonetski vrlo izrazite.

U crikveničkome je govoru uočena tendencija „prema ujednačavanju vrste i mjesta akcenta unutar paradigmi određenih riječi, u kojima su se u ishodišnom sustavu različiti oblici iste riječi razlikovali i vrstom i mjestom akcenta” (Lukežić 1996: 88). Pojava se najčešće očituje u imenica ženskoga roda koje u jakome obliku akuzativa jednine ostvaruju *â* na samoglasniku osnove A jd. *glâvu* dok su slabome obliku nominativa jednine pred finalnim *â* u ishodišnome sustavu realizirale prednaglasnu duljinu N jd. *glāvâ*. Slabi se oblik nominativa jednine ujednačava s jakim oblikom akuzativa jednine, N jd. *glâva*. Zatim se takvo ujednačavanje prenosi i na imenice ženskoga roda koje u ishodišnome sustavu u slabome N jd. i u jakome A jd. imaju jednake naglaske na jednakim pozicijama: N jd. *zvēzdâ*, A jd. *zvēzdū* > N jd. *zvězda*, A jd. *zvēzdu*. U crikveničkome se govoru ujednačavanje provodi i u imenica muškoga roda u kojim se ostvaruje *â* na samoglasniku osnove u svim padežima osim u L jd.: N jd. *grâd*, G jd. *grâda...*, L jd. *grādū* > N jd. *grâd*, G jd. *grâda...*, L jd. *grâdu*. Paradigmatsko se ujednačavanje naglasaka i naglasnih tipova u crikveničkome govoru provodi sporadično i nesustavno (Bašić 2008: 7).

Sjevernočakavska je metatonija, odnosno ostvaraji dugosilaznoga naglasaka na mjestu kratkosilaznoga naglasaka u prezentskoj osnovi glagola koji na samoglasniku infinitivne osnove imaju kratkosilazni naglasak, potvrđena u crikveničkome govoru, primjerice *plâčēn* (prez. 1. l. jd.), *ubīješ* (prez. 2. l. jd.), *čūješ* (prez. 2. l. jd.), *lēgne* (prez. 3. l. jd.), *lâje* (prez. 3. l. jd.).

Iako je naglasni inventar još uvijek neizmijenjen, današnja je naglasna situacija crikveničkoga govora poprilično izmiješana zbog različitih ujednačavanja, analoških procesa i promjena naglasnih paradigama.

Samoglasnički i suglasnički inventar

Samoglasnički sustav crikveničkoga govora čini pet jedinica /i, e, a, o, u/. Slogotvoran je i fonem /ɾ/, npr. (*čr̥nī, vr̥t*). Samoglasničke jedinice nemaju položajnih inačica, ne mijenjaju kvalitetu s obzirom na fonološko okružje i mjesto u riječi.

Suglasnički sustav crikveničkoga govora sastoji se od 24 fonema: /b, c, č, ʈ, d, d²⁶, f, g, h, j, k, l, ʎ, m, n, ŋ, p, r, s, š, t, v, z, ž/.

Jotacijom protojezične skupine *tj i starojezične skupine *tāj nastao je fonem /ć/. Izgovor je fonema /ć/ u crikveničkome govoru fonetski poseban, tipično čakavski, palatalizirani /tʰ²⁷, primjerice *bānčić, ćakulāt, ćēpat, ćēš* (prez. 2. l. jd.), *facolić, kùća, prēc, putić, strić*. Kao i u drugim sjevernočakavskim govorima zabilježeni su primjeri izostajanja jotacije suglasnika /t/ kao u primjerima *prīt* (u infinitivu), *te i nēte* (prez. 3. l. mn.), *smèti, trètī (-ā, -ō, -ī, -ē, -ā)*.

U novije se doba i u crikveničkome govoru javlja palatalni eksploziv /dʰ/, primjerice *dāk, mādārskī, međūtīn, rōdendān, uvrēdēn*. U fonološkim se sustavima u kojima postoji fonem /tʰ/ fonem /dʰ/ javlja kao njegov zvučni parnjak. Statistička je analiza (Bašić 2012) pokazala kako se fonem /dʰ/ u visokome postotku javlja ne samo u riječima koje su preuzete iz standardnoga jezika za koje ne postoji čakavska istovrijednica, već i na mjestima gdje je sustavno u čakavskim govorima bila neka druga kontinuanta.

U štokavskim sustavima gdje su se protojezična skupina *dǰ i starojezična skupina *dāj razvile u zvučnu afrikatu /ʒ/, u čakavskome su se sustavu a tako i u crikveničkome te skupine reflektirale kao fonem /j/, primjerice *ānjel, mēja, mlāj, mlājī, osūjēn, rājāt, raje, rōjāk, rōjēn, slājī, tūjī, tujīca, žējā*. Fonem /j/ javlja se u primljenica iz talijanskoga jezika *jārdīn, jakēta, jīr, jirāt, jūšto, štajōn*. No, fonem /dʰ/ sve se češće javlja i u tim riječima, npr. *āndelić*,

²⁶ Vjerojatno se zbog pojavljivanja fonema /dʰ/ samo u riječima koje su preuzete iz standardnoga jezika za koje ne postoji čakavska istovrijednica ovaj fonem opisivao u čakavskim suglasničkim inventarima kao rubni. Smatramo kako njegovo pojavljivanje i na mjestima gdje je sustavno u čakavskim govorima bila neka druga kontinuanta (fonem /j/) govori o pomaku u jezičnome sustavu te je zbog toga fonem /dʰ/ zapisan u suglasnički inventar crikveničkoga čakavskog govora.

²⁷ „Kod čakavskoga ć vrh jezika se upire u donje alveole ne dodirujući donje zube. Mjesto dodira s nepcem je gotovo palatalno. U tvorbi okluzije i tjesnaca učestvuje srednji dio jezika. Neznatno je slabija zračna struja i još labavija opća artkulacija.” (Moguš 1977: 65).

nājmlàđī, rōđēn ili đārdīn, đīr.

Na mjestima gdje se u štokavskome narječju ostvaruje afrikata /ʒ/ realizira se /ž/, primjerice *nāružba, sřžba, svedōžba, žèp*. Fonem /dʒ/ pojavljuje se i u varijacijama tih riječi, primjerice *đep, Đōnba*²⁸, adaptaciji izgovora engleskoga imena *Đōnson*²⁹, *menāđer, svjedođba, tederđent*³⁰.

U prezentskoj se osnovi glagola tvorenih prefiksacijom glagola *ići – dōc, nāc, pōc, prēc, prōc, zāc, zīc* na granici prefiksalnoga i korijenskoga morfema ostvaruje skupina /jd/. Ta je skupina nastala stapanjem dočetnoga samoglasnika prefiksalnoga morfema i početnoga samoglasnika korijenskoga morfema u diftonški odsječak (npr. **do-īdeši, *na-īdemā, *po-īdeši, *za-īdeši*), primjerice *dōjdū* (prez. 3. l. mn.), *nājdēn* (prez. 1. l. jd.), *pōjdeš* (prez. 2. l. jd.), *prējdeš* (prez. 2. l. jd.), *prōjdū* (prez. 3. l. mn.), *zājdeš* (prez. 2. l. jd.), *zījdēn* (prez. 1. l. jd.) i sl. I ovi primjeri supostoje u crikveničkome govoru s oblicima u kojima se nalazi fonem /dʒ/, primjerice *dōđe* (prez. 3. l. jd.), *pōđēn* (prez. 1. l. jd.), *prēđeš* (prez. 2. l. jd.), *zāđe* (prez. 3. l. jd.).

Palatalni sonant /j/³¹ čuva se neizmijenjen u primjerima u kojima potječe „od protojezične i starojezične jotacije s epentezom” (Lukežić i Zubčić 2007: 19), primjerice *nedēlja, peljāt, Pōlje* (top.), *Poljica* (top.), *postēlja, vālje* kao i u primjerima u kojima je /j/ nastao „novom epentezom i jotacijom iza velarnih konsonanata” (Lukežić i Zubčić 2007: 19), npr. *gljēdat, gljīstā, kljēt, kljētva, kljēcāt, prōkljēt, pèkljār*.

Fonem /f/ najčešće se ostvaruje u riječima stranoga podrijetla, primjerice *farabūt, fōrcēvāt, fūndamēnat* ili je rezultat mijene /v/ > /f/ na dočetu sloga ispred bezvučnoga šumnika /c/, primjerice *ofcā* (N jd.), *žīfci* (N mn.), *pāntafca* (G jd.), *šmṛkafca* (G jd.). Iznimno je rezultat izmjene skupine /hv/: *fālā*.

Protojezična skupina **čr* supostoji s izmijenjenom /cr/, npr. *črēva, črn, črv, črljiv, črljēn, črēšnja*, odnosno *crēv* (G mn.), *cṛnika, Cṛnī mūl* (top.).

Protojezične se skupine **skī* i **stī* i starojezične **skaj* i **staj* ostvaruju kao /št/, primjerice *dvorīšće, išcēn* (prez. 1. l. jd.), *šcāp, kōšcēnī, Mirīšcē* (top.), *ognjīšcē, pūšcāt, šcīpāt, šcīrbāv*. U adaptiranim posuđenicama ostvaruju se suglasničke skupine /št/, /šk/, /šp/ koje se ne javljaju u autohtonim riječima,

²⁸ Rukometaš Mirza Džomba.

²⁹ Vanbrodski motor marke *Johnson*.

³⁰ Metateza ‘deterdžent’.

³¹ Realizacija fonema /j/ arealna je značajka crikveničkoga mjesnoga govora jer je u ostalim poddijalektima ekavskoga dijalekta čakavskoga narječja (osim dijela središnjega istarskog poddijalekta) karakteristična zamjena /j/ > /j/ (usp. Vranić 1999, Tabela IV).

primjerice *jùšto*, *škafetìn*, *škārtàt*, *škārtòc*, *škavacêra*, *škrebetālnica*, *španju-lèt*, *špijāt*, *špīna*, *špòrak*, *štajòn*, *štòkrl*, *štrāca*, *štrapàc*, *štrīga*.

Jotacijom protojezičnih suglasničkih skupina **zgi* i **zdi* i starojezičnih **zgjaj* i **zdaj* nastala je skupina /žj/. U crikveničkome je govoru ta skupina sačuvana u sprezdbenim oblicima glagola *dažjīt* i sklonidbenim oblicima imenice *dāž*, *dažjā* (G jd.).

Uz početni je samoglasnik protetsko /j/ zabilježeno uz prilog *opet*: *jòpēt*.

Mijene šumnika u zatvorenome slogu

Jedna je od značajki čakavskoga sustava izmjena šumnika u zatvorenome slogu. Čakavski sustav pruža otpor zatvorenome slogu, a rezultat su toga izmjene najnapetijih šumnika, afrikata i okluziva, manje napetim okluzivima ili sonantima, ili pak njihova potpuna redukcija u dočetnim zonama unutarnjega i vanjskoga zatvorenoga sloga (Moguš 1977: 85–90, Lukežić 1998: 38–41). Neki od primjera u mjesnome govoru Crikvenice su:

- potpuna redukcija okluziva: *čelà* (< pčela), *hòmo* (< **hodmo*) (imp. 1. l. mn.), *njāvīt* (< gnjavit), *njāzlò* (< gnjazlo), *oprēt* (< otpret/odpret), *ozdòla* (< odzdola), *ozgòra* (< odzgora), *pōlnē* (< pol dne), *požerāt* (< požderat), *šenīca* (< pšenica), *tīc* (< ptić)
- zamjena afrikate frikativom: *aš* (< *ač* < **zač* < **začь*), *crikvèniškī* (< crikvenički), *jāšmīk* (< jačmik), *māška* (< mačka), *nīš* (< *nič* < **ničь*), *rēškī*³² (< rečki), *šeli* (< čeli < pčeli)³³
- zamjena afrikate sonantom: *sīnōjka* (< sinočka)³⁴
- zamjena okluziva frikativom: *hārta* (< karta), *hārtūn* (< karton), *hēhlā-njē* (< heklanje), *helihōptēr* (< helikopter), *hčēr/hčí* (< kčer/kčí), *lāhko* (< lagko), *mēhak* (< mekak), *nòhat* (< nokat), *prēhčēra* (< prekčera)
- zamjena okluziva sonantom: *dvājset* (< **dvadset*).

Ovdje ćemo izdvojiti i pojavu kada se suglasničke skupine *-ts-* i *-ds-* ispred okluziva /k/ realiziraju kao /c/, primjerice *grāckī* (< gradski), *hrvāckī* (< hrvatski), *ljūckō* (< ljudsko).

³² Ali i *rīčkī*.

³³ Usporedno s *kāčka*, *lāčān* i sl.

³⁴ Usporedno sa *sīnōčka*.

Zamjena dočetnoga *-m* u *-n*

Zamjena protojezičnoga i starojezičnoga suglasnika /m/ suglasnikom /n/ u dočetnome položaju riječi očuvana je u crikveničkome govoru. U crikveničkome se govoru fonem /m/ sustavno zamjenjuje fonemom /n/:

- na kraju nastavaka I jd. imeničnih riječi svih triju rodova, npr. m. r. *dōlcēn, prāhōn*, s. r. *pōljēn, vrīmenōn*, ž. r. *òbalūn, trāvūn*
- na kraju nastavaka D mn. svih triju rodova, npr. m. r. *mladīcēn, mūžēn, stolōn*, s. r. *pōljēn*, ž. r. *bārkān, gromāčinān*
- na kraju 1. l. jd. prezenta, npr. *grēn, mīslīn, mòrēn, nīmān, stojīn*
- na kraju 1. l. jd. oblika za tvorbu kondicionala *bīn*.

Pritom više ne vrijedi pravilo da se „ne zamjenjuje svako dočetno /m/ u riječi, nego samo na dočetku relacijskoga morfema, dok dočetno /m/ leksičkoga morfema ostaje neizmijenjeno” (Lukežić 1998: 87). Uz već poznate primjere zamjene fonema /m/ s fonemom /n/ u brojeva *sēdān, òsān*, u crikveničkome su govoru zabilježene i zamjene u imenici *srān, turīzān*, vezniku *čīn*, prilogima *bārēn, òsīn, uglāvñōn, večīnūn*.

Kao što je primijećeno i u govorima mjesta smještenih uz Rječinu, i u crikveničkome govoru slabi opreka između fonema /m/ i /n/. Ostaje ono što je temeljno i zajedničko tim glasovima – nazalnost, dok je mjesto tvorbe pomaknuto natrag prema nepcu. U crikveničkome su govoru zabilježene česte, ali nestalne i nesustavne fonetske neutralizacije $m > n$ uvjetovane fonološkim okruženjem, odnosno u onim riječima u kojima se fonem /m/ nađe ispred okluziva, primjerice *ānbulānta, bōnbàstīčna, kōnbi, kōnplikācija, kōnpjūter, Křnpočān* (etn.), *kōnpīr, kūnpanīja, lānpa, pūnpa, sīnpàtičān, škānpi* (N mn.).³⁵

Dočetno *-l*

Dočetno slogovno *-l* (< **-lā* < **-lb*, **-lb*) očuvano je nakon redukcije poluglasa u slabu položaju u svim kategorijama u kojima se javljalo u ishodišnome sustavu. U crikveničkome govoru ostaje neizmijenjeno:

³⁵ Natuknice i oprimjerenja u ovome rječniku zapisani su fonološkom transkripcijom te se zato ne navode zapisi alofona u uglatim zagrada. Ova je pojava već osviještena kod govornika crikveničkoga govora pa u tekstovima pisanim na crikveničkomu idiomu u riječima u kojima se neutralizacija javlja na mjestu slova *m* pišu *n*.

- na dočetu krajnjega sloga osnova u imenica, pridjeva, priloga, npr. *ānjēl, bēl, Cīrkūl* (top.), *Dobrodōl* (top.), *fažōl, kabāl, mřzāl, pakāl, pōl, tēpāl, ūzāl*
- na dočetu krajnjega sloga glagolskoga pridjeva radnog jednine muškoga roda, npr. *bīl, dāl, rēkāl, šāl, ūmrl, zēl*
- na dočetu unutrašnjega sloga osnova različitih vrsta riječi, npr. *Dōl-cā* (top. G jd.), *dōlnjī, pōlnē, Sēlca* (top.).

Redukcija sonanta /v/ na početku suglasničke skupine i ispred slogotvornoga /r/ ili sonanta /r/

U crikveničkome se govoru reducira onaj sonant /v/ koji se u starojezično vrijeme našao u početnome položaju u suglasničkoj skupini na početku riječi:

- *v_{bs}- > *v_{as}- > *v_s- > s- – *sē, sà, sī, sākī, sākako, sáčigov, sagdānjī, sàgde, sējedno, sākūda, sēga, sēmu, sūč*
- *v_{bs̄}- > *v_{as̄}- > *v_{s̄}- > š- – *šenàc, šēnc̄ljīv*
- *v_{bz}- > *v_{az}- > *v_z- > z- – *zēt, zdahnūt*
- *v_{bč}- > *v_{ač}- > *v_č- > č- – *čēra, čerānjē*
- *v_{bn}- > *v_{an}- > *v_n- > n- – *nūtār, nūtrē*.³⁶

U suglasničkoj skupini u slijedu sa slogotvornim /r/ ili sonantom /r/ u istome ili u sljedećemu slogu može otpasti sonant /v/, npr. *srāb, srbēt, četrīāk, četīrī, črčāk*.

Rotacizam

Prezentska je osnova glagola *mōc* (< *mogti) rotacirana, odnosno, u njoj je međusamoglasnički /ž/ zamijenjen s /r/. Paradigma je toga glagola sljedeća: *mōrēn, mōreš, mōre, mōremo, mōrete, mōrū*. Rotacizam se javlja i u prilogu *mōrda* te u navescima koji predstavljaju ostatak starojezične čestice (partikule) *že, primjerice *nēgdāre, nēgdēre, nīgđere, nīkamōre, sáčesāre, sàgdere, sàkamōr, sàkūdāre*.

³⁶ Suglasnička skupina /vn/ očuvana je u leksemima *vnūk, vnūka, prāvnuκ, prāvnuka*.

Asimilacija frikativa

Asimilacija /s > š/ i /z > ž/ u crikveničkome govoru zahvaća suglasnike /s/ i /z/ pred slogom u kojemu se u osnovi nalazi /č, ž, š/, primjerice *čīzma*, *šešnājst*, *Šušāk*, *šušīlo*.

Disimilacija sonanata

Disimilacija sonanata *mn* i *mnj* u neposrednu dodiru ili u udaljenim slogovima iste riječi javlja se primjerice u *dīmljāk*, *gūvnō*, *osāvnājst*, *sedāv-nājst*, *sūmljat*.

Stapanje ishodišnih prijedloga *vy, *izb, *sɔ u jedinstveni prijedlog z

Ujednačavanjem ishodišnih prijedloga *vy > *vi i *izb > *izə s prijedlogom *sɔ > *sə nastao je jedinstven prijedlog z. Prijedlog z realizira se ispred početnih samoglasnika, zvučnih šumnika i sonanata riječi u genitivu u značenju ‘s, od; iz’, primjerice z *dēla*, z *gājbi*, z *jakēti*, z *rūk*, z *ūst* i kao prefiks u složenica *zbāndēvāt se*, *zbrāt*, *zbīrat*, *zgljēdāt*, *zjīst*, *zlīzāt*, *znēbīt*, *znīmat*. U značenju ‘(zajedno) s; pomoću’ javlja se uz imenice u instrumentalu, primjerice z *dešpētōn*, z *jednūn*, z *nāmūn*, z *rukūn*. Ovisno o fonološkome okruženju prijedlog z realizira se i kao:

- s ispred bezvučnih šumnika u značenju ‘s, od; iz’, primjerice s *crīkvi*, s *kūcē*, s *kūd*, s *padēli*, *sfālīt*, *skrcēvāt*, *sprāznīt /se/* i u značenju ‘(zajedno) s; pomoću’, primjerice s *paljākōn*, s *tākami*
- š ispred palatalnih suglasnika u značenju ‘(zajedno) s; pomoću’, primjerice *š cēn*, *š njūn*
- ili se reducira ispred /s, z, š, ž/ u značenju ‘(zajedno) s; pomoću’, primjerice *Prišāl je sestruñ.*, *Pripovēdān sāmā sōbūn.*, *Šāl je ženūn.*, *Za obēd su njōki špārugami*.

U crikveničkome se govoru ostvaruje i prijedlog *zi*³⁷ koji se javlja kao prefiks u složenicama, primjerice *zignāt*, *zihājāt*, *zināšāt*, *ziprāt*, *zitēgnūt*, *zi-*

³⁷ Oblik prijedloga *zi* koji stoji uz imenice u genitivu Lukežić objašnjava premetanjem staroga prijedloga *izb > izə koje je izazvano protojezičnim i starojezičnim zakonom otvorenih slogova (Lukežić 1996: 93). Vranić oblik *zi* objašnjava stapanjem ishodišnih prijedloga *vy < vi i *izb > izə (Vranić 1999: 333).

trēst, zitūć, ziškòlät. Prijedlog *zi* javlja se kao samostalni prijedlog u značenju ‘s, od; iz’ koji stoji uz riječi koje se sklanjaju u genitivu a počinju s /s, z, š, ž/, primjerice *zi snà, zi škùljē, zi šùmi, zi zemljē, zi žepà.* Oblik *zi* počeo se javljati i usporedno s oblikom *z*, primjerice *z gràda / zì gràda, z môra / zi môra, z Vèlōga Grùha / zi Vèlōga Grùha* (top.).

MORFOLOŠKI SUSTAV CRIKVENIČKOGA GOVORA

Skлонidba imenica

Po kriteriju genitivnoga nastavka, u crikveničkome su govoru prisutne tri vrste imenične sklonidbe:

- I. sklonidbena vrsta, *a*-vrsta (imenice muškoga roda i srednjega roda)
- II. sklonidbena vrsta, *e*-vrsta³⁸ (imenice ženskoga roda)
- III. sklonidbena vrsta, *i*-vrsta (imenice ženskoga roda kojima osnova završava suglasnikom).

Dio je imenica nastao poimenjenjem pridjeva.³⁹ Te su imenice ostale u pridjevnoj sklonidbi i nisu prešle u jednu od triju sklonidbenih vrsta. Riječ je većinom o toponimima, npr. *Dvòrskā, Sòpāljskā*, ali ima i apelativa, npr. *mālā, mlādī, žènskā.*

U množinskim su se padežima svih imenica počeli javljati inovativni nastavci koji se rabe usporedno sa starim nastavcima. Sve se varijacije nastavaka mogu ponekad pronaći kod istoga govornika u kratkome govornome iskazu.⁴⁰ Novi se nastavci ne navode u tablicama zbog nesustavne, sporadič-

³⁸ Iako se u crikveničkome govoru javlja stara podvojenost na nepalatalnu i palatalnu varijantu glavne sklonidbe imenica ženskoga roda, pa se u genitivu mogu naći nastavci *-e* i *-i*, tradicionalno se ova vrsta zove *e*-vrsta. U rječniku su imenice ženskoga roda druge sklonidbene vrste obilježene oznakom *im.^{e1}* za nepalatalnu i *im.^{e2}* za palatalnu paradigmu.

³⁹ U rječniku su te imenice obilježene oznakom *im.^p*.

⁴⁰ U nekih je govornika, koji su bili ispitivani u istraživanju crikveničkoga govora, često svjesno arhaiziranje aktualnoga govora što pretpostavlja da se „zamjenjuju elementi koji postoje kao varijable, i to tako da se bira varijanta koja se osjeća starijom (bez obzira na to da li je to uvijek uistinu tako), iako je možda u današnjoj aktivnoj porabi rijetka ili se sasvim izgubila u konkurenciji druge mjesne varijante ili varijante iz drugih govora, pa postoji tek u pasivnoj kompetenciji određenog sloja govornika.” (Kalogjera 1992: 129). Uz svjesno se ahai-ziranje javlja i velika jezična nesigurnost koja se očituje u nesustavnoj uporabi bilo kojih starih množinskih nastavaka bez obzira na rod, primjerice L mn. ž. r. *na tunèrēh*, I mn. ž. r. *s tēmi*

ne i/ili fakultativne uporabe kod govornika, ali se svi navode u napomenama.

U morfonološkim pozicijama u imenica izostaje sibilizacija, primjerice G jd. ž. r. *lukì, snàhi, nogì* ili N mn. m. r. *břki, rògi, orèhi, tēpihi*.

U paradigmama su sklonidaba označene prozodijske osobine nastavaka. Dugi su samoglasnici u nastavcima označeni duljinama. Ako je nastavak naglašen, na dugome se samoglasniku ostvaruje zavnuti naglasak ili (čakavski) akut.

I. sklonidbena vrsta, *im.^a*

	muški rod		srednji rod	
	jednina	množina	jednina	množina
	<i>im.^a</i>			
N	-∅	-i	-o, -e, -ī, -ē, -∅	-a
G	-a	-i, -∅	-a	-∅
D	-u	-ōn/-ēn	-u	-ōn/-ēn
A	N jd. / G jd.	N mn.	N jd.	N mn.
V	-e, -u, N jd.	N mn.	N jd.	N mn.
L	-u	-ēh	-u	-ēh
I	-ōn/-ēn	-i	-ōn/-ēn	-i

NAPOMENE

Nastavak -∅ u N jd. imaju imenice muškoga roda kojima osnova završava suglasnikom i odmilice muškoga roda kojima osnova završava samoglasnicima -o, -e, -i, primjerice *brīco, Mīko, Mīle, Tōni, Vlāde*. Odmilice muškoga roda kojima osnova završava na samoglasnik -i, primjerice N jd. *Tōni*, u NV jd. imaju kratku osnovu, a u svim drugim padežima u jednini i množini proširenu sa suglasnikom /j/, G jd. *Tōnija*.

Nastavak -o u N jd. imaju imenice srednjega roda kojima osnova završava nepalatalnim suglasnikom, primjerice *tēlo, veslō* i sl. Nastavak -e u N jd. imaju imenice srednjega roda kojima osnova završava palatalnim

lokārdi ili L mn. m. r. *po takujīnah*. Općenito se jezična nesigurnost očituje uz zbirne imenice i imenice koje su *pluralia tantum*. Tako su u instrumentalu za imenicu *vrāta* uz *vrāti*, zabilježeni oblici *vrātīh, vrātēh, vrātami* i *vrātima*, a za imenicu *ljūdi* – *ljūdami, ljūdēn, ljūdima* i, s nastavkom -mi iz i-sklonidbe, *ljūdmi*.

suglasnikom⁴¹, primjerice *grôblje*, *līcè* i sl. Novije primljenice ne slijede ta pravila, primjerice *borò*, *kafè* i sl. Zbirne imenice, glagolske imenice i neke opće imenice srednjega roda, primjerice *bīžī*, *fūndàcē*, *pèrē*, *vèjē*⁴² i sl. naglasno se razlikuju od ostalih imenica srednjega roda jer imaju duge samoglasnike u nastavcima: NAV *-ē*, *-ī*, G *-ā*, DL *-ū*, I *-ōn/-ēn*. Nastavak *-∅* u N jd. (i A, V jd.) imaju imenice srednjega roda kojima osnova završava samoglasnikom *-e*, primjerice *brème*, *dītè*, a u ostalim padežima imaju proširenu osnovu suglasnikom *-n-* ili *-t-*, G jd. *brèmena*, *ditèta*.

Imenice muškoga roda u akuzativu imaju nastavak *-∅* ako se imenuje neživo, primjerice *Morān kūpīt krūh*. *Šlā sān va grād*. Ako se imenicom imenuje živo nastavak je *-a*, primjerice *Strt ėu te kākò mrāva*. *Pitāj sīna ċā j napravīl!*

Nastavak *-ēn* u instrumentalu jednine i dativu množine imaju imenice muškoga i srednjega roda kojima osnova završava palatalnim suglasnikom, primjerice *ključēn*, *mūžēn*, *stārcēn* odnosno *mōrēn*, *sřcēn*, *vòcēn*. Sporadično su zabilježeni primjeri imenica muškoga roda s osnovom koja završava na palatalom s nastavkom *-ōn*, *fāšōn*, *ognjōn*. Nastavak *-ōn* u instrumentalu jednine i dativu množine imaju imenice muškoga i srednjega roda kojima osnova završava nepalatalnim suglasnikom, primjerice *čovīkōn*, *sīnōn*, *vrāgōn* odnosno *lētōn*, *městōn*, *mlīkōn*. U dativu su množine muškoga i srednjega roda nesustavno i sporadično zabilježeni i nastavci *-ami*, primjerice *Bōdulami*, *dōhtorami*, *rībarami* odnosno *městami* i *-ima*, primjerice *kapitalīstima*, *Talijānima*.

U genitivu je množine imenica muškoga roda gotovo sustavan morfem *-i*. Nastavak *-∅* se u genitivu množine muškoga roda javlja još samo uz nekoliko leksema, primjerice G mn. *dān*, *mīsēc*, *pūt*.⁴³ Nesustavno, sporadično i/ili fakultativno se uz obje varijante javlja i nastavak *-a*. Nastavak *-∅* se u genitivu množine srednjega roda javlja sustavno uz rijetke varijacije s nastavcima *-i* i *-a*.

Uz neujednačene su se nastavke u dativu, lokativu i instrumentalu množine imenica muškoga i srednjega roda počeli javljati nastavci drugih padeža različitih rodova iz sustava ili se javljaju novi morfološki oblici pod utjecajem hrvatskoga standardnog jezika. Uz lokativni nastavak *-eh* nesustavno i

⁴¹ /č, ċ, đ, j, l, n, š, ž/ + /c/, /r/, /v/

⁴² U rječniku su te riječi obilježene oznakom *im.^{at}*.

⁴³ Samoglasnik je u zadnjemu slogu osnove ispred nastavka *-∅* u sva tri roda uvijek dug.

sporadično zabilježeni su nastavci *-ami*, primjerice *pûtami*, *tunolôvcami* odnosno *sêlami* i *-ama*, primjerice *grâdovima*, *înteresima*.

U instrumentalu množine imenica muškoga roda stari čakavski nastavak *-i* često alternira s nastavkom *-ima*, primjerice *brôdovima*, *gôstima* i *-ami*, primjerice *gôstami*, *konôpami*, *orêhami*, *rîbarami*.

U osnova jednosložnih imenica muškoga roda realizira se kratka osnova u množini, odnosno nije razvijeno proširenje osnove *-ov-* ili *-ev-*, primjerice *bŕki*, *dêli*, *dùhi*, *dvôri*, *môsti*, *rôgi*, *vâli*, *vŕti*.

Imenice se *ôko* i *ûho* u jednini sklanjaju po obrascu srednjega roda. Njihovi množinski oblici glase NAV *ôče*, G *očij*, D *ôcân*, L *očâh/očêh*, I *očâmi* i NAV *ûše*, G *ušij*, D *ušân*, L *ušêh*, I *ušâmi*.

II. sklonidbena vrsta, *im.^{e1}* i *im.^{e2}*

ženski rod					
		<i>im.^{e1}</i>		<i>im.^{e2}</i>	
		jednina	množina	jednina	množina
N		<i>-a</i>	<i>-i</i>	<i>-a, -∅, -i</i>	<i>-e</i>
G		<i>-i</i>	<i>-∅</i>	<i>-ē</i>	<i>-∅</i>
D		<i>-e</i>	<i>-ān</i>	<i>-e</i>	<i>-ān</i>
A		<i>-u</i>	N mn.	<i>-u, -∅</i>	N mn.
V		<i>-o, -e</i>	N mn.	<i>-o, -e</i>	N mn.
L		<i>-e</i>	<i>-ah</i>	<i>-e</i>	<i>-ah</i>
I		<i>-ūn</i>	<i>-ami</i>	<i>-ūn</i>	<i>-ami</i>

Kod govornika se crikveničkoga govora starije životne dobi još uvijek pronalazi stara podvojenost na nepalatalnu i palatalnu varijantu glavne sklonidbe imenica ženskoga roda, primjerice G jd. *dlâki*, *fêšti*, *glâvî*, *nôni*, *njîvi*, *ôbali*, NA mn. *brênti*, *crîkvi*, *kâli*, *palâdi*, *planîni*, *prušijâni*, *sestrî*, *vodî*, *vŕčini*, ali G jd. *črêšnjê*, *hâlĵê*, *kûcê*, NA mn. *narâncê*, *postêlje*, *zemljê* iako se i kod njih sporadično mogu pronaći primjeri koji odstupaju od pravila. Kako je u predgovoru rečeno da ovaj rječnik obuhvaća fond riječi crikveničkoga govora kojim se služe starije generacije (one rođene do šezdesetih godina prošloga stoljeća), u sklonidbi se imenica ženskoga gramatičkog roda navode dvije paradigme, nepalatalna (*im.^{e1}*) i palatalna varijanta (*im.^{e2}*).

I kod većine je drugih govornika djelomično, nesustavno i sporadično

zadržana distribucija alomorfa *-i* i *-e* u G jd. i NAV mn. imenica ženskoga roda uvjetovana prethodnim suglasnikom na završetku osnove. U svim navedenim padežima postoje česte varijacije oba alomorfa. Primijećeno je da se imenice s dočetnim *-c* češće sklanjaju po palatalnoj sklonidbi. No, ne može se govoriti o potpunoj ujednačenosti morfema u svim padežima, odnosno o polarizaciji među spominjanim padežima.

NAPOMENE

Nastavak *-∅* u nominativu ima imenica *mät* koja se sklanja po palatalnoj sklonidbi. U ostalim padežima imenica *mät* ima osnovu proširenu umetkom *-er-*, G jd. *mäterē*, A jd. *mätēr*, N mn. *mātere*, G mn. *mätēr*, D mn. *mäterān*. Vokativ jednine glasi *mā*. U novije se vrijeme oblik A jd. javlja i kao N jd.

Nastavak *-i* u nominativu ima imenica *hčí* koja se sklanja po palatalnoj sklonidbi. U ostalim padežima imenica *hčí* ima osnovu proširenu umetkom *-er-*, G jd. *hčērē*, A jd. *hčēr*, V jd. *hčēre*, I jd. *hčērūn/hčērūn*, N mn. *hčēre/hčēri*, G mn. *hčēr*, D mn. *hčērān*, I mn. *hčērāmi*. U novije se vrijeme oblik A jd. javlja i kao N jd.

U akuzativu množine u mnogih se govornika učestalo javlja oblik *crīkāv*.

Nastavak *-e* u vokativu imaju imenice kojima osnova završava slijedom *-ic-*, primjerice *bārčice*, *divōjčice*, *dovīce*, hipokoristici od ženskih osobnih imena, primjerice *Mīle* (od *Mīlena*), *Māre*, *Lūce* i imenica *hčí*, *hčēre*.

Imenice sa suglasničkom skupinom na kraju osnove uz nastavak *-∅* u genitivu množine dobivaju nepostojano *-ā-*, primjerice *črešānj*, *divōjāk*, *narānāč*. Uz nastavak *-∅* sve češće se javljaju ostvaraji s nastavkom *-i*, primjerice *besēdi*, *divōjki* i sporadično s nastavkom *-a*, primjerice *famīlja*, *kūna*.

U dativu je množine zabilježen instrumentalni morfem *-ami*, primjerice *glāvāmi*, *kućami*, *zemljāmi*.

Uz nastavak se *-ah* u L mn. sporadično javljaju nastavci *-ami*, primjerice *crīkvami*, *va Plītvicami*.

Uz stari je instrumentalni nastavak *-ami* zabilježen i alternativni nastavak *-ama*, primjerice *lādvama*, *nōvinama*, *tāksama*.

Imenice *bārba*, *pāpa*, *tāta* i sl. sklanjaju se po *im.^{el}* paradigmi.

Imenica *brāca* sklanja se po palatalnoj, a imenica *dobā* ('vrijeme, trenutak') po nepalatalnoj paradigmi jednine imenica ženskoga roda.

Imenica *decà* sklanja se po palatalnoj paradigmi jednine imenica ženskoga roda, ali je u nominativu sročna s pridjevnim riječima u množini muškoga roda, primjerice *crkvèniški decà*, *njìhōvi decà*, *negdānjī decà*, *ovī decà*. Imenica *dečīna* također je u nominativu sročna s pridjevnim riječima u množini muškoga roda, *nēki dečīna*.

III. sklonidbena vrsta, *im.ⁱ*

		ženski rod <i>im.ⁱ</i>	
		jednina	množina
N		-∅	-i
G		-i	-i
D		-i	-ān
A	N jd.		N mn.
V		-i	N mn.
L		-i	-ah
I		-ūn	-i

Zbog nesustavne je distribucije nepalatalnih i palatalnih alomorfa u II. sklonidbenoj vrsti, te zbog sporadičnoga variranja nastavka *-e* (<*-ě) u GDL jd. s nastavkom *-i* (primjerice, zabilježeni su oblici DL jd. *nōci* i *nōce*) teško sa sigurnošću reći je li treća sklonidbena vrsta očuvana i je li došlo do izjednačenja druge i treće sklonidbene vrste. Ipak, imenice *bōlēst*, *kōst*, *pāmet*, *stēn*, *sōl*, *vēčēr*, *žālōst* najčešće slijede navedeni obrazac što pokazuje da je potrebno izdvojiti ovu sklonidbu kao zasebnu vrstu.

NAPOMENE

U sklonidbi imenice ženskoga roda kojima osnova završava suglasnikom često dolazi do varijantnih ostvaraja nastavaka *-i* i *-e* u padežima u kojima se očekuje nastavak *-i*.

Uz nastavak se *-ah* u L mn. sporadično se javlja nastavak *-amin*, primjerice *na stēnamin*.

U instrumentalu množine sporadično se javljaju nastavci *-ami*, primjerice *pečāmi*.

Sklonidba zamjenica

U crikveničkome govoru osobne zamjenice *jà, tí, òn, onà, onò*⁴⁴ za jedninu i *mî, vî, onì, onè, onà* za množinu imaju sljedeće oblike:

jednina					
N	<i>jà</i>	<i>tí</i>	<i>òn</i>	<i>onà</i>	<i>onò</i>
G	<i>menè/me</i>	<i>tebè/te</i>	<i>njegà/ga</i>	<i>njèljè</i>	<i>njegà/ga</i>
D	<i>menè/mi</i>	<i>tebè/ti</i>	<i>njemù/mu</i>	<i>njõj/njõj</i>	<i>njemù/mu</i>
A	<i>menè/me</i>	<i>tebè/te</i>	<i>njegà/ga</i>	<i>njũjũ</i>	<i>njegà/ga</i>
L	<i>menè</i>	<i>tebè</i>	<i>njemù</i>	<i>njõj</i>	<i>njemù</i>
I	<i>nàmùn</i>	<i>tòbùn</i>	<i>njèn/njìn</i>	<i>njùn</i>	<i>njèn/njìn</i>
množina					
N	<i>mî</i>	<i>vî</i>	<i>onì</i>	<i>onè</i>	<i>onà</i>
G	<i>nàs</i>	<i>vàs</i>	<i>njìh/jih</i>	<i>njìh/jih</i>	<i>njìh/jih</i>
D	<i>nān/nān</i>	<i>vān/vān</i>	<i>njìn/jìn</i>	<i>njìn/jìn</i>	<i>njìn/jìn</i>
A	<i>nàs</i>	<i>vàs</i>	<i>njìh/jih</i>	<i>njìh/jih</i>	<i>njìh/jih</i>
L	<i>nàs</i>	<i>vàs</i>	<i>njìh</i>	<i>njìh</i>	<i>njìh</i>
I	<i>nàmi</i>	<i>vàmi</i>	<i>njìmi</i>	<i>njìmi</i>	<i>njìmi</i>

Instrumentalni oblik osobne zamjenice *jà – màmùn* javlja se u metatezirarome obliku *nàmùn*.

Nenaglašeni se kratki zamjenični oblici mogu javiti na početku rečenice, primjerice *Mi mòreš pomòc?*, *Ga poznāš?*, *Vān je mřzlo?*

Sklonidba povratne zamjenice *se* glasi: G *sebè/se*, D *sebè/si*, A *sebè/se*, L *sebè*, I *sòbùn*.

Upitna i odnosna zamjenica *čà* za živo i *kī* za neživo i neodređene zamjenice *čā, nīš, nèč, sàčā* imaju sljedeće oblike:

N	<i>čà//čā</i>	<i>kī</i>	<i>nīš</i>	<i>nèč</i>	<i>sàčā</i>
G	<i>česà/čegà</i>	<i>kogà</i>	<i>nīčesa/nīčega</i>	<i>nèčesa/nèčega</i>	<i>sàčesa/sàčega</i>
D	<i>čemù</i>	<i>komù</i>	<i>nīčemu</i>	<i>nèčemu</i>	<i>sàčemu</i>
A	<i>čà//čā</i>	<i>kòga</i>	<i>nīš</i>	<i>nèč</i>	<i>sàčā</i>
L	<i>čēn/čemù</i>	<i>komù</i>	<i>nīčēn</i>	<i>nèčēn</i>	<i>sàčēn</i>
I	<i>čēn</i>	<i>kēn</i>	<i>nīčēn</i>	<i>nèčēn</i>	<i>sàčēn</i>

⁴⁴ Iako se osobne zamjenice za 3. lice jednine i množine sklanjaju po zamjenično-prijevna sklonidbi, navodimo ih ovdje kako bi sve osobne zamjenice bile na istome mjestu.

Sklonidba pridjeva i pridjevnih zamjenica neodređena lika

	muški rod	ženski rod jedinina	srednji rod
N	-∅	-a	-o/-e
G	-oga/-ega	-ē	-oga/-ega
D	-omu/-emu	-ōj	-omu/-emu
A	-∅/-oga/-ega	-u	-o/-e
L	-ēn	-ōj	-ēn
I	-ēn	-ūn	-ēn
množina			
N	-i	-e	-a
G	-ēh	-ēh	-ēh
D	-ēn	-ēn	-ēn
A	-i	-e	-e
L	-ēh	-ēh	-ēh
I	-emi	-emi	-emi

Pridjevne zamjenice koje imaju navedene nastavke u nominativu u crikveničkome govoru su:

- osobna – *ōn* (*onā*, -ō; -ī, -ē, -ā)
- posvojne – *mōj* (*mojā*, -ē; -ī, -ē, -ā), *tvōj* (*tvojā*, -ē; -ī, -ē, -ā), *njegōv* (*njegōva*, -o; -i, -e, -a), *nāš* (-a, -e; -i, -e, -a), *vāš* (-a, -e; -i, -e, -a), *njīhōv* (*njīhova*, -o; -i, -e, -a)
- povratno-posvojna – *svōj* (*svojā*, -ē; -ī, -ē, -ā)
- pokazne – *enakōv* (*enakōva*, -o; -i, -e, -a), *onakōv* (*onakōva*, -o; -i, -e, -a), *ovakōv* (*ovakōva*, -o; -i, -e, -a), *takōv* (*takōva*, -o; -i, -e, -a), *onulīk* (-a, -o; -i, -e, -a), *ovulīk* (-a, -o; -i, -e, -a), *tulīk* (-a, -o; -i, -e, -a)
- upitno-odnosne – *čigōv* (*čigōva*, -o; -i, -e, -a), *kakōv* (*kakōva*, -o; -i, -e, -a), *kulīk* (-a, -o; -i, -e, -a)
- neodređene – *vās* (*sā*, -ō; -ī, -ē, -ā), *jedān* (*jednā*, -ō; -ī, -ē, -ā), *nijedān*, (*nijednā*, -ō; -ī, -ē, -ā), *nīčigōv* (*nīčigova*, -o; -i, -e, -a), *sāčigōv* (*sāčigova*, -o; -i, -e, -a), *nīkakōv* (*nīkakova*, -o; -i, -e, -a), *nēkakōv* (*nēkakova*, -o; -i, -e, -a), *sākakōv* (*sākakova*, -o; -i, -e, -a).

U srednjemu rodu nastavak -o imaju pridjevi i pridjevne zamjenice ko-

jima osnova završava nepalatalnim suglasnikom, primjerice *līpo*, *škūro*, *njīhovo* dok nastavak *-e* imaju oni kojima osnova završava palatalnim suglasnikom, primjerice *nāše*, *štānje*.

U GD jd. muškoga i srednjega roda zadržani su alomorfi ovisno o palatalnomu ili nepalatalnomu dočetu osnove. Pridjevi kojima osnova završava nepalatalnim suglasnikom imaju gramatičke morfeme nepalatalne varijante u G jd. *-oga*, primjerice *črnoga*, *vėloga* i u D jd. *-omu*, primjerice *črnomu*, *vėlomu*, dok pridjevi kojima osnova završava palatalnim suglasnikom u tim padežima imaju gramatičke morfeme palatalne varijante, u G jd. *-ega*, primjerice *gōrnjega*, *mīčega* i u D jd. *-emu*, primjerice *gōrnjemu*, *mīćemu*.

Nastavak *-∅* u akuzativu imaju pridjevi i zamjenice muškoga roda koje se odnose na neživo, primjerice *Morān kūpīt nėkakōv krūh*. Ako se pridjevi i zamjenice muškoga roda odnose na živo nastavak je jednak genitivnome nastavaku, primjerice *Mā morā znāt nėkakōvoga vrāga!*

Sklonidba pridjeva, pridjevnih zamjenica određena lika i rednih brojeva

	muški rod	ženski rod jedinina	srednji rod
N	-ī	-ā	-ō, -ē
G	-ōga/-ēga	-ē	-ōga/-ēga
D	-ōmu/-ēmu	-ōj	-ōmu/-ēmu
A	-ī/-ōga/-ēga	-ū	-ō, -ē
L	-ēn	-ōj	-ēn
I	-ēn	-ūn	-ēn
množina			
N	-ī	-ē	-ē
G	-ēh	-ēh	-ēh
D	-ēn	-ēn	-ēn
A	-ī	-ē	-ē
L	-ēh	-ēh	-ēh
I	-ēmi	-ēmi	ēmi

Po ovoj se paradigmi sklanjaju pridjevi određena lika, komparativi i superlativi, svi redni brojevi i sljedeće pridjevne zamjenice:

- posvojna – *njejt̃* (-ã, -ẽ; -ĩ, -ẽ, -ã)
- pokazne – *onĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *onĩstĩ*⁴⁵ (*onãstã, onõstõ; onĩstĩ, onẽstẽ, onãstã*), *ovĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *ovĩstĩ* (*ovãstã, ovõstõ; ovĩstĩ, ovẽstẽ, ovãstã*), *evĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *evĩstĩ* (*evãstã, evõstõ; evĩstĩ, evẽstẽ, evãstã*), *enĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *enĩstĩ* (*enãstã, enõstõ; enĩstĩ, enẽstẽ, enãstã*), *tĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *tĩstĩ* (*tãstã, tõstõ; tĩstĩ, tẽstẽ, tãstã*), *onulĩkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *ovulĩkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *tulĩkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã)
- upitno-odnosne – *çĩjt̃* (-ã, -ẽ; -ĩ, -ẽ, -ã), *kĩ*⁴⁶ (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *kĩstĩ* (*kãstã, kõstõ; kĩstĩ, kãstẽ, kãstã*), *kulĩkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã)
- neodređene – *nĩçĩjt̃* (-ã, -ẽ; -ĩ, -ẽ, -ã), *sãçĩjt̃* (-ã, -ẽ; -ĩ, -ẽ, -ã), *nẽkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *nĩkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã), *sãkĩ* (-ã, -õ; -ĩ, -ẽ, -ã).

Nastavak *-ĩ* u akuzativu imaju pridjevi, zamjenice i redni brojevi muškoga roda koji se odnose na neživo, primjerice *Sĩ vĩděl nõvĩ, bẽlĩ tĩg?* Ako se pridjevi i zamjenice muškoga roda odnose na živo nastavak je jednak genitivnome nastavaku, primjerice *Zěl je špõrkõga pãsa i oprãl ga*.

Komparativi i superlativi

Komparativ se tvori od opisnih pridjeva dodavanjem gramatičkoga nastavka *-ẽj-* i nastavaka pridjeva određena lika *-ĩ, -ã, -ẽ, -ĩ, -ẽ, -ã*, primjerice *bistrẽjt̃, bržẽjt̃, bogatẽjt̃, cenẽjt̃, çrnẽjt̃, starẽjt̃*.

Istraživanje je crikveničkoga govora iz 2012. godine pokazalo da se tvorbeni nastavak *-ẽj-* javlja sustavno samo u govoru najstarijih govornika. Umjesto njega sve se češće javlja tvorbeni nastavak *-ĩj-*, primjerice *mrzljĩjt̃, svetljĩjt̃*.

Pridjevi kojima korijenski morfem završava šumnikom, primjerice *drãg, sũh, žũt* u komparativu imaju jotirane dočetne korijenske šumnike, *drãžĩ, sũšĩ, žũćĩ*. Pridjevi kojima korijenski morfem završava suglasnikom /d/ primjerice *gřd, mlãd, rẽdãk, tĩřd* kod starijih govornika glase *gřjt̃, mlãjt̃, rẽjt̃, tĩřjt̃*. Ipak, sve se češće javljaju oblici *gřđt̃, mlãđt̃, rẽđt̃, tĩřđt̃*.

⁴⁵ Pokazne zamjenice *õn* (< *onv), *õv* (< *ovv) *tĩ* (< *tv+ *i < *tyi) s pridjevom *istĩ* (u odgovarajućem rodu i broju) tvore složene zamjenice: *onĩstĩ, ovĩstĩ, tĩstĩ*. Tako složena zamjenica ima dodatno značenje ‘upravo onaj/ovaj/taj’. Na jednak se način s upitno-odnosnom zamjenicom *kĩ* tvori složena zamjenicu *kĩstĩ* u značenju ‘upravo koji’.

⁴⁶ U crikveničkome su govoru oblici upitno-odnosnih zamjenica kontrahirani. Upitna i odnosna zamjenica *kĩ* (**k*v + *i < *kyi) ima značenje ‘tko’ – *Kĩ j tõ bĩl? Kĩ će prĩt põ te? i ‘koji’ – Onĩstĩ kĩ j pãrtĩl. Za kĩ dãn*. Oblici za jedninu ženskoga i srednjega roda *kã, kõ* i oblici za množinu svih triju rodova *kĩ, kẽ, kã* imaju jedino značenja ‘koja, koje; koji, koje, koja’.

Neki pridjevi tvore komparativ od supletivnih osnova, *dòbār – bòljī, dūg – dàljī, lòš – gòrī i hūjī, mīci – mǎnjī, velīk – vècī*.

Superlativ se tvori dodavanjem prefiksa *nāj-* komparativu pridjeva, primjerice *nājbistrèjī*.

Sprezidba

Prezent

U crikveničkome su govoru tri tipa prezentskih obličnih nastavaka čija uporaba ovisi o dočetu osnovne u infinitivu i dočetu prezentske osnove.

	1. sprezidba	2. sprezidba	3. sprezidba
1. 1. jd.	-ēn	-ān	-īn
2. 1. jd.	-eš/-ēš	-āš	-īš
3. 1. jd.	-el/-ē	-ā	-ī
1. 1. mn.	-emo/-ēmo	-āmo	-īmo
2. 1. mn.	-ete/-ēte	-āte	-īte
3. 1. mn.	-ū	-ajū	-ē

Prvi se tip prezentskih obličnih nastavaka javlja:

- u glagola kojima infinitivna osnova završava samoglasnikom, a prezentska kojim od sonanata, primjerice *brāt*: 1. 1. jd. *bèrēn*, *čūt*: 1. 1. jd. *čûjēn*, *dobīt*: 3. 1. jd. *dobījē*, *klāt /sel/*: 2. 1. jd. *kòljēš /sel/*, *kljēt*: 3. 1. jd. *kljanè*, *lājat*: 1. 1. jd. *lājēn*, *mlèt*: 1. 1. mn. *mèljēmo*, *počēt*: 1. 1. jd. *pòč-nēn*, *prāt se*: 3. 1. jd. *père se*, *slāt*: 1. 1. mn. *šàljēmo*, *srāt*: 1. 1. jd. *sèrēn*, *stāt se*: 3. 1. mn. *stānū se*, *umrēt*: 3. 1. jd. *umrē*, *zēt*: 1. 1. jd. *zāmēn*, *zvāt*: 3. 1. mn. *zovū*, *žīvèt*: 1. 1. jd. *žīvēn*, 3. 1. mn. *živū*
- u glagola kojima infinitivna osnova završava s -ć- a prezentska kojim od palatalnih suglasnika ili kojima je iskonska infinitivna osnova završavala velarima -k-, -g-, primjerice *pèć*: 1. 1. jd. *pečēn*, *tèć*: 1. 1. jd. *tečēn*, *strić*: 3. 1. jd. *strižē*, *lèć*: 3. 1. jd. *lègnē*
- u glagola kojima infinitivna osnova završava sa -s-, a prezentska kojim od nepalatalnih suglasnika -b-, -d-, -p-, -t-, -s-, -z-, primjerice *zēst*: 3. 1. mn. *zēbū*, *bòst*: 3. 1. mn. *bodū*, *sòst*: 3. 1. mn. *sopū*, *plèst*: 1. 1. jd. *pletēn*, *gnjèst*: 3. 1. mn. *gnjetū*, *trèst*: 3. 1. jd. *trēsè*, *dovèst*: 3. 1. jd.

dovězě

- u glagola kojima infinitivna osnova završava slijedom *-nu-*, a prezent-ska sonantom *-n-*, primjerice *dǐgnūt /se/*: 1. 1. jd. *dǐgnēn /se/*, *pǔknūt*: 3. 1. mn. *pǔknū*, *stǐsnūt*: 3. 1. jd. *stǐsnē*
- u glagola kojima osnova u infinitivu završava slijedom *-eva-*, *-iva*, a prezentska osnova slijedom *-uj-* ili slijedovima *-iv*, *-ev-*, primjerice *poštǐvat*: 3. 1. jd. *poštǐje/poštǐvā*, *prehićevāt*: 1. 1. jd. *prehićǔjēn/prehićēvān*
- u glagola kojima osnova u infinitivu završava slijedom *-ova-*, a prezentska osnova slijedom *-uj-*, primjerice *darovāt*: 3. 1. jd. *darǔješ*
- u glagola kojima infinitivna osnova završava slijedom suglasnik+samo-glasnik, a prezentska palatalnim suglasnikom, primjerice *iskāt*: 1. 1. jd. *išćēn*, *plākat*: 1. 1. jd. *plāčēn*, *rēzat*: 3. 1. jd. *rēžē*, *vēzat*: 3. 1. jd. *vēžē*.

Drugi se tip prezentskih obličnih nastavaka javlja u glagola kojima infinitivna osnova završava nekim od suglasnika i samoglasnikom *-a-*, a prezentska osnova tim istim suglasnikom, primjerice *dēlat*: 2. 1. jd. *dēlāš*, *kāntāt*: 3. 1. mn. *kāntajū*, *peljāt*: 2. 1. jd. *peljāš*, *slūšat*: 3. 1. jd. *slūšā*.

Treći se tip prezentskih obličnih nastavaka javlja

- u glagola kojima infinitivna osnova završava samoglasnikom *-a-*, a prezentska osnova tim istim suglasnikom, primjerice *bižāt*: 1. 1. jd. *bižǐn*, *mūčāt*: 2. 1. jd. *mučǐš*, *spāt*: 3. 1. mn. *spē*
- u glagola kojima infinitivna osnova završava samoglasnikom *-e-*, a prezentska osnova tim istim suglasnikom, primjerice *gorēt*: 3. 1. jd. *gorǐ*, *trpēt*: 2. 1. jd. *trpǐš*, *vīdet*: 3. 1. mn. *vīdē*
- u glagola kojima infinitivna osnova završava samoglasnikom *-i-*, a prezentska osnova tim istim suglasnikom, primjerice *fīnit*: 2. 1. jd. *fīnǐš*, *nōsit*: 2. 1. jd. *nōsīmo*, *trēfit*: 2. 1. jd. *trēfīn*.

NAPOMENA

Svršeni se prezent glagola *bīt* realizira po prvoj spreizidbenoj vrsti i glasi *būdēn*, *būdeš*, *būde*, *būdemo*, *būdete*, *būdū*.

U crikveničkome se govoru ostvaruju samo kratki oblici nesvršenoga prezenta glagola *bīt* koji se kao takvi realiziraju i u naglašenim *sān*, *sǐ*, *jē*,

smò, stè, sù i nenaglašenim pozicijama *sān, si, je, smo, ste, su*. Nesvršeni se nenaglašeni prezentski oblici mogu javiti na početku rečenica, primjerice *Si šlà?*, a kao naglašeni mogu se rabiti kao samostalne rečenice, *Sān*.

Kad se nenaglašeni oblik za 3. lice jednine *je* nalazi iza suglasnika, realizira se kao *je* – *Šāl je z ocēn do palādi*. Pokraćeni oblik *j* realizira se iza samoglasnika – *Ê, takò tī j tō. Kulīkō j ūr?*⁴⁷. Naglašeni oblik *jē* bez obzira na završetak prethodne riječi ostaje nepokraćen – *Čà jē, jē!*

Za 1. i 3. lice jednine prezenta glagola *bīt* ostvaruju se stegnuti oblici, *nīs* (uz *nīsān*) i *nī*, primjerice *Si šlà? Nīs, aš nīsān znàla kàd. Nī ga*. Zanimjekani prezent glagola *bīt* tako glasi *nīs/nīsān, nīsì, nī, nīsmò, nīsè, nīsù*.

U prezentskoj se osnovi glagola tvorenih prefiksacijom glagola *ici* – *dōc, nāc, pōc, prēc, prōc, zāc, zīc* na granici prefiksalnoga i korijenskoga morfe-ma ostvaruje skupina */jdl/*, primjerice *dōjdeš, dōjde, dōjdū, nājden, nājdemo, pōjdeš, prējdeš, prōjdū, prōjde, zājdeš, zājde, zijden*.

Prezent glagola bez ovjerenoga infinitiva u značenju ‘*ići*’, ‘*kretati se*’ glasi *grēn, grēš, grē; grēmo/grēmò, grēte/grēste, grēdū*.

U crikveničkome se govoru ostvaruju samo kratki oblici prezenta glagola *otēt* koji se kao takvi realiziraju i u naglašenim *ćù, ćèš, ćè, ćemo, ćete, ćèl/ćèjū* i nenaglašenim pozicijama *ću, ćeš, će, ćemo, ćete, ćel/ćejū*. Nesvršeni se nenaglašeni prezentski oblici mogu javiti na početku rečenica, primjerice *Ćeš prīt?*, a kao naglašeni mogu se rabiti kao samostalne rečenice, *Ćù*.

Zanimjekani prezent glagola *otēt* glasi *nēcù/nēn, nēcēš, nēcē, nēcemo, nēcete, nēcē/nētel/nēcējū*.

Prezent glagola *imēt* glasi *imān, imāš, imā, imāmo, imāte, imajū*.

U stegnutim je oblicima zanimekanoga prezenta glagola *imēt* prevladala artikulacija „drugoga samoglasnika dvovokalne sekvencije koja podliježe stezanju (*ne+imaš > neimaš > nimaš*)” (Lukežić 1998: 101) te oni glase: *nīmān, nīmāš, nīmā, nīmāmo, nīmāte, nīmajū*.

Prezentska osnova glagola *mōc* (< *mogti) rotacirana je, odnosno, u njoj je međusamoglasnički */ž/* zamijenjen sa */r/*. Paradigma je toga glagola sljedeća: *mōrēn, mōreš, mōre, mōremo, mōrete, mōrū*.

Sačuvani su paradigmatski oblici pomoćnoga glagola *bīt* za tvorbu kondicionala i glase *bīn, biš, bī, bīmo, bite, bī/bijū*.

⁴⁷ Samoglasnik je ispred pokraćenoga oblika dug.

Prezent glagola *jìst* glasi *jīn, jīš, jī, jīmò, jītè/jīste, jīdū*.

Prezent glagola *dāt* glasi *dān, dāš, dā, dāmo, dāte/dāste, dādū/dājū*.

Imperativ

Imperativ se glagola tvori od prezentske osnove i sljedećih nastavaka:

	1. sprežidba	2. sprežidba	3. sprežidba
2. l. jd.	-∅	-i	-j
1. l. mn.	-mo	-imo	-jmo
2. l. mn.	-te	-ite	-jte

Imperativ glagola po prvoj sprežidbi imaju glagoli kojima na kraju prezentske osnove stoji suglasnik /j/, primjerice 2. l. jd. *obūj, stōj*.

Imperativ glagola po drugoj sprežidbi imaju glagoli kojima prezentska osnova završava suglasnikom (osim /j/), primjerice 2. l. jd. *prnēsi, trēsī*.

Glagoli *bižāt, držāt, hodīt, mučāt* za 2. l. jd. uz oblike *bīži, dṛži, hōdi* i *mūči* imaju i oblike *bīž, dṛž, hōd/hōj* i *mūč*. Množinski oblici glase 1. lice *bīžmo, dṛžmo, hōmo, mūčmo*, 2. lice *bīšte, dṛšte, hōte, mūšte*.

Imperativ glagola po trećoj sprežidbi imaju glagoli kojima prezentska osnova završava samoglasnikom, primjerice 2. l. jd. *čūvāj, čekāj, napiturāj*.

Imperativ se za 3. lice jednine ili množine izriče riječju *neka* s oblikom za 3. lice jednine ili množine prezenta, primjerice 3. l. jd. *nēka prnēse*, 3. l. mn. *nēka pustē*.

Infinitiv

Infinitivi glagola imaju okrnjeni nastavak -t i -ć primjerice *kādīt, pūšćāt, rēc, spēć, strīć, čapāt, zamērāt*.

Glagolski pridjev radni

Glagolski pridjev radni tvori se od infinitivne osnove glagola i tvorbenoga elementa -l-. Takvoj se osnovi dodaju nastavci nominativa pridjeva neodređena lika (-∅, -a, -o; -i, -e, -a), primjerice *pūknūl, ūmrīl, trēsla, zēlo*.

Osnova je za tvorbu radnoga pridjeva glagola u značenju 'ići' š- pa glagolski pridjev radni glasi *šāl/šlā/šlò, šlī/šlè/šlī*, a njegove izvedenice npr. *nāč*,

prěc, prît, pröc, zïc u N jd. m. r. glase: *našāl, prěšāl, prišāl, prošāl, zışāl*.

Glagolski pridjev trpni

Glagolski pridjev trpni tvori se od infinitivne ili od prezentske osnove glagola nesvršenoga vida i najčešće tvorbenoga elementa *-n-*, primjerice *prìgnjēn, sfürēn, spečēn*, ali i s tvorbenim elementom *-t-*, primjerice *pöččēt, prökljēt*. Takvoj se proširenoj osnovi dodaju nastavci neodređena (*-∅, -a, -o; -i, -e, -a*) i određena lika pridjevne sklonidbe (*-ī, -ā, -ō; -ī, -ē, -ā*).

Glagolski prilog

Glagolski prilog tvori se od oblika 3. lica prezenta nesvršenih glagola i nastavka *-ć*, primjerice *hoděć, njürgajūć, pijūć, pläčūć, (täko) rëkūć, stojěć, trēsūć*.

Perfekt

Perfekt se tvori od enklitičnih oblika nesvršenoga prezenta glagola *bīt* (*sān, si, je, smo, ste, su*) i radnoga pridjeva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>sān zīmāl (zīmala, -o)</i>	<i>smo zīmali (-e, -a)</i>
2. 1.	<i>si zīmāl (zīmala, -o)</i>	<i>ste zīmali (-e, -a)</i>
3. 1.	<i>je zīmāl (zīmala, -o)</i>	<i>su zīmali (-e, -a)</i>

Pluksvamperfekt

Pluksvamperfekt se tvori od perfekta glagola *bīt* i radnoga pridjeva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>sān bīl (bīlā, -ð) rëkāl (reklā, -ð)</i>	<i>smo bīlī (-ē, -ā) rëkli (-e, -a)</i>
2. 1.	<i>si bīl (bīlā, -ð) rëkāl (reklā, -ð)</i>	<i>ste bīlī (-ē, -ā) rëkli (-e, -a)</i>
3. 1.	<i>je bīl (bīlā, -ð) rëkāl (reklā, -ð)</i>	<i>su bīlī (-ē, -ā) rëkli (-e, -a)</i>

Futur I.

Futur I. se tvori od enklitičnih oblika nesvršenoga prezenta glagola *otët* (*ću, ćeš, će, ćemo, ćete, će/ćejū*) i infinitiva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>ću prīt</i>	<i>ćemo prīt</i>
2. 1.	<i>ćeš prīt</i>	<i>ćete prīt</i>
3. 1.	<i>će prīt</i>	<i>će/ćejū prīt</i>

Futur II.

Futur II. se tvori od oblika svršenoga prezenta glagola *bīt* (*būdēn, būdeš, būde, būdemo, būdete, būdu*) i radnoga pridjeva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>būdēn mučāl (mučāla, -o)</i>	<i>būdemo mučāli (-e, -a)</i>
2. 1.	<i>būdeš mučāl (mučāla, -o)</i>	<i>būdete mučāli (-e, -a)</i>
3. 1.	<i>būde mučāl (mučāla, -o)</i>	<i>būdū mučāli (-e, -a)</i>

Kondicional I.

Kondicional I. se tvori od oblika glagola *bīt* za tvorbu kondicionala *bīn, biš, bi; bimo, bite, bi/bijū* i radnoga pridjeva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>bīn ćapāl (ćapāla, -o)</i>	<i>bimo ćapāli (-e, -a)</i>
2. 1.	<i>biš ćapāl (ćapāla, -o)</i>	<i>bite ćapāli (-e, -a)</i>
3. 1.	<i>bi ćapāl (ćapāla, -o)</i>	<i>bi/bijū ćapāli (-e, -a)</i>

Kondicional II.

Kondicional II. se tvori od kondicionala I. glagola *bīt* i radnoga pridjeva sprezanoga glagola, primjerice:

	jednina	množina
1. 1.	<i>bīn bīl (bīlā, -ð) vīdēl (vīdela, -o)</i>	<i>bimo bīlī (-ē, -ā) vīdeli (-e, -a)</i>
2. 1.	<i>biš bīl (bīlā, -ð) vīdēl (vīdela, -o)</i>	<i>bite bīlī (-ē, -ā) vīdeli (-e, -a)</i>
3. 1.	<i>bi bīl (bīlā, -ð) vīdēl (vīdela, -o)</i>	<i>bi/bijū bīlī (-ē, -ā) vīdeli (-e, -a)</i>

Martina Bašić

NAČELA IZRADA RJEČNIKA

Natuknice se navode u svojem polaznom obliku otisnute masnim slovima i poredane abecednim redom. Samo se iznimno, u slučaju kad polazni oblik nije potvrđen, kao natuknica navode svi potvrđeni oblici (npr. natuknica **grĕn, grĕš...**). Natuknice i oprimjerenja zapisani su fonološkom transkripcijom. Iznimka je samo natuknica **ānjĕl** koja zbog neslivenoga izgovora glasova /n/ i /j/ ima i fonetsku transkripciju, [ānjĕl]. Kada su niječna čestica i glagol spojeni u jednu riječ, ona se navodi pod natuknicom glagola koji joj je u osnovi (npr. **nĭmān, nĭmāš...** pod natuknicom **imĕt**). Natuknica je kod apelativa većinom jednorječnica. Kao višerječnice javljaju se povratni glagoli, frazemi bez nosive sastavnice (npr. **cākūn-pākūn, tāle-kvāle**), strane sintagme preuzete u hrvatski kao jedinstvene i nedjeljive (npr. **mūžo dūro, lĕnjo sānto**) i toponimi.

Pojedini su leksemi zabilježeni u nekoliko inačica. Sve su inačice odijeljene kosom crtom i otisnute masnim slovima. Dio su iste natuknice inačice koje se razlikuju naglasno (npr. **cimĭtĕr/cimĭtĕr**), fonetski ili fonološki (npr. **kōntra/kūntra, āltrokĕ/ātrokĕ**) i tvorbeno (npr. **rājĕ/rājšĕ, kudagōd/kudagōdre**). Inačice su poredane po učestalosti u govoru, odnosno na prvome se mjestu nalazi frekventniji oblik i kod njega se nalazi obradba leksema (npr. **ūvik/vāvik, sĭnōĕ/sĭnōĕcka/sĭnōjka**). Osim u slučaju naglasnih inačica, radi lakšega nalaženja, inačice tvore i zasebne natuknice na svome abecednome mjestu koje se upućuju na mjesto obrade natuknice s oznakom – vidi: (npr. **sĕdno pril.** vidi: **sĕjedno/sĕdno**). Ako se leksem javlja i s naveskom, navesak se stavlja u zagradu kada se riječ s naveskom naglasno ne mijenja (npr. **sākūd(a)/sākūdār(e)**).

Semantički dio natukničkoga članka sadržava ekvivalent na hrvatskome standardnom jeziku i/ili leksikografsku definiciju značenja riječi. Ako riječ ima više značenja, svako je obrojčeno. U okviru se semantičkoga dijela pojavljuju i ukošene zagrade u kojima se donose dodatna objašnjenja vezana uz uporabu uspostavljene natuknice (npr. **ārmāt gl. svrš.** (*prez. 2. jd. ārmāš, 3. mn. ārmājū*) opremiti, urediti /ob. brod, mrežu i sl./). Latinski se nazivi javljaju u semantičkome dijelu natukničkoga članka imenica koje označavaju

morske ribe i školjke, kako bi se jednoznačno odredile.⁴⁸

Leksemi jednakoga izraza koji se morfološki razlikuju čine zasebne natuknice (npr. **zāda** *prij.* – **zāda** *pril.*). Homonimne⁴⁹ su natuknice obrojčane eksponentom iza natuknice (npr. **dātula**¹ *im.*^{el} ž. palmin plod, datulja; **dātula**² *im.*^{el} ž. vrsta školjke, prstac (*Lithodomus lithophaga*)). Ako dvije natuknice imaju isti plan sadržaja i kontekstualno su zamjenjive⁵⁰, međusobno su povezane s oznakom – usp. (npr. **tōtu** *pril.* ovdje; usp. **evdē**). Ako natuknice imaju nekoliko značenja i imaju isti plan sadržaja samo u jednome značenju, međusobno su povezane odmah iza zajedničkoga značenja, a masnim je slovima otisnut broj značenja na koji se usporedba odnosi (npr. **tuknjā** *im.*^{e2} ž. tučnjava; usp. **tūča** 1.).

U oprimjerenjima su natuknica naglašene izgovorne cjeline, pa je svaki slog zatvoren sonantom uvijek dug; ako je nenaglašen, ima nenaglašenu duljinu (npr. *Fānj lēt ga nīs vīdēl.*, ali *Žāl mi gā j.*), a ako je naglašen, na njemu se ostvaruje zavnuti naglasak (npr. *Čēra sān š njūn bīlā vanē.*, ali *Bīlā j tō ātrokē slaščīca*).

Ovaj rječnik prati kratak pregled morfologije, pa se u rječniku polazi od načela da se ne popisuje isto, već se u natuknici, uz kanonsku riječ bilježi oblik ili više njih koji će pružiti potpunu informaciju o naglasnim osobitostima natuknica, dok za morfološke informacije treba konsultirati poglavlje *Jezični sustav crikveničkoga govora* i/ili oprimjerenja.

Uz imenične se natuknice, zbog podvojenosti sklonidbe imenica ženskoga roda na nepalatalnu i palatalnu varijantu, navode kratice sklonidbenih tipova

⁴⁸ Ribarstvo je bilo glavni izvor prihoda i preživljavanja Crikveničana. Nazivi su se za ribe nalazili u općem rječniku svakoga govornika crikveničkoga govora. Kroz vrijeme, u crikveničkome su se govoru počeli upotrebljavati nazivi koji diferenciraju vrste riba i po njihovim najsitnijim razlikama, za razliku od govora susjednih mjesta kojima ribarstvo nije bilo primarni izvor prihoda i preživljavanja. Najbolji opis rečenoga daje se u novljanskome rječniku braće Sokolić-Kozarić pod natuknicom **Sarāgār** koja označava podrugljivo novljansko ime za Crikveničanina „*zāto zač sardēlu razlikūje od sarāgē, a za Novljānina j' to sē sardēla*”. Latinsko nazivlje nije upotrebljavano i uz druge botaničke i zoološke vrste jer je „svrsishodnije (...) uz srodne nego uz jasno diferencirane vrste, jer tada ima razlikovnu funkciju.” (Lučić 2003: 105).

⁴⁹ (...) „riječi iz iste vrste, jednaka izraza, a to znači moraju biti istopisnice i istozvučnice, te ne smiju imati nijedan integralni sem u svojim semantičkim strukturama” (Tafra 2012: 120).

⁵⁰ Iako bi se sociolingvističkim istraživanjem vjerojatno potvrdilo da svaka od tih riječi nosi svoje kontekstualno ograničenje.

(*im.^a, im.^{el}, im.^{e2}, im.ⁱ*)⁵¹ i rod⁵². Kratica je sklonidbenoga tipa imenica srednjega roda koje imaju duge samoglasnike u nastavcima *im.^{a+}*. Dio je imenica (i dio toponima) nastao poimenjenjem pridjeva (npr. **mālā, žēnskā**), ali te imenice nisu prešle u jednu od triju sklonidbenih vrsta, već se sklanjaju po pridjevnoj sklonidbi. Kratica je sklonidbenoga tipa tih imenica *im.^p*. Uz imenice koje se ostvaruju samo u množini navodi se i kategorija broja. Imenicama se ne pridodaje automatski informacija o genitivu jednine, već se navodi svaki oblik koji je različit naglaskom ili (ne)zastupljenošću nenaglašene duljine. Uz jednosložne i dijela dvosložnih imenica muškoga roda navodi se informacija o nominativu množine zbog realizacije kratka osnove i/ili izostanka ili realizacije sibilizacije (npr. **vnūk im.^a m. (N mn. vnūki)**, ali **vrāg im.^a m. (N mn. vrāzi)**). Imenicama ženskoga roda s nepostojanim *a* obvezatno se dopisuje genitiv množine.

Kanonski je oblik neodređenoga⁵³ lika pridjeva i zamjenica nominativ jednine muškoga roda. Uz njega se obvezatno navode jedninski oblici ženskoga i srednjega roda ako se od njega razlikuju mjestom ili vrstom naglasaka ili distribucijom nenaglašene duljine, primjerice **enakōv, enakōva, enakōvo** ili **ničigōv, ničigova, ničigovo**. Ako se naglasno ne razlikuju, navode se samo nastavci za ženski i srednji rod jednine, primjerice **jelōz, -a, -o**. Paradigma se određenih likova pridjeva razlikuje od neodređenih likova nastavkom u NA jd. muškoga roda i naglasnim obilježjima. Uz određene se likove pridjeva navodi nastavak ženskoga i srednjega roda s odgovarajućom prozodijskom jedinicom.

U rječniku se ne ponavljaju oblici zamjenica kojima je cijela paradigma ispisana u poglavlju *Jezični sustav crikveničkoga govora*. Genitivni se oblici zamjenica navode u rječniku u onim slučajevima kad se javljaju s navescima koji predstavljaju ostatak starojezične čestice (partikule) *že, primjerice **niš zam. (G ničesa/ničesāre/ničega/ničegāre)**.

Uz prijedložne se natuknice u izlomljenima zgradama navodi padež uz

⁵¹ Ideja i prijedlog grafičkoga oblika preuzeti iz Tafra 2001: 263.

⁵² Kako se ni između roda i spola, tako se ni između roda i sklonidbenoga tipa ne može staviti znak jednakosti. Rod imenice valja odrediti pomoću slaganja s pridjevnim riječima „jer pridjevi dobivaju rod, broj i padež od imenica” (Tafra 2007: 220).

⁵³ Hoće li pridjev biti *određeni* ili *neodređeni* ovisi o kontekstu „jer je kategorija određenosti sintaktička kategorija” (Tafra 2014: 16). Iako svjesni toga da kategorija određenosti nije ni morfološka ni pridjevna kategorija, u ovome se rječniku njihova *određenost* i *neodređenost* tradicionalno veže uz njihove oblike pa su svi koji u nominativu završavaju na -*θ* neodređeni, a koji završavaju na -*i* određeni.

koji se prijedlog javlja. Ako se sva značenja prijedloga rabe u istome padežu, izlomljene se zagrade navode prije svih značenja. Ako se isti prijedlog rabi u različitim padežima, nakon obrojčavanja značenja uvode se pripadajući padeži u izlomljenim zagradama, primjerice **za** *prij.* 1. <A> za (...) 2. <I> za (...) 3. <I> iza, nakon (...)

Natuknica je glagola uvijek infinitiv. Uz glagolske se natuknice stavlja odrednica vrste riječi te oznaka glagolskoga vida. Ako je infinitiv glagola izgubljen kao u primjeru **grĕn, grĕš...** natuknicu čine svi oblici u prezentu. Uz glagol se u natuknici bilježe oblici za drugo lice jednine i treće lice množine prezenta. Uz glagole koji označuju bezličnu radnju navode se oblici za treće lice jednine i treće lice množine. Iznimno se kod glagola **hodīt** navode imperativni oblici jer se prezentski oblici ne upotrebljavaju, **hodīt** *gl. nesvrš.* (*imp. 2. jd. hōd/hōdi/hōj, 1. mn. hōmo, 2. mn. hōte*). Glagol **jēt** i njegove izvedenice, **ujēt** i **zaujēt**, potvrđeni su samo u infinitivu i perfektu. Glagoli koji mogu i ne moraju biti povratni navode se pod istom natuknicom s time da se posvojno-povratna zamjenica navodi u kosim zagradama, primjerice **rĭvat /se/**. Obvezatno povratni glagoli istoga izraza kao nepovratni, ali s potpuno ili djelomično različitim značenjem (npr. različite perspektive radnje) izdvojeni su kao samostalne natuknice (npr. **trĕfit** *gl. svrš.* (...) *snaci, pogoditi // trĕfit se* *gl. svrš.* (...) *sresti se, zateći se*). Ako su niječna čestica i glagol spojeni u jednu riječ, niječni se oblici navode pod natuknicom glagola koji je u osnovi (npr. **imĕt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. ĩmāš, 3. mn. ĩmajū; zanijekani oblik prez. nĭmān, nĭmāš, nĭmā, nĭmāmo, nĭmāte, nĭmajū*) imati).

Frazemi se navode u kanonskome obliku na kraju leksikografskoga članka i označeni su grafičkim znakom ◆. Nakon definicije frazema slijede naglašeni rečenični primjeri iz govorne uporabe iz kojih su kanonski oblici bivali uopćeni. U slučaju preuzimanja frazema iz postojeće literature ili frazem u kanonskome obliku ima strukturu frazemske rečenice, rečeničnih primjera nema. Svaki je frazem naveden samo pod jednom natuknicom. Frazemi se uvrštavaju pod natuknicu prema vrsti riječi svojih sastavnica i to sljedećim redosljedom: imenice, pridjevi (i glagolski pridjevi), prilozi (i glagolski prilozi), brojevi, zamjenice i glagoli. Ako je u frazemu više istih vrsta riječi, svrstava se po prvoj od njih. Ako su u frazemu dva glagola, od kojih je prvi pomoćni ili nepotpuna značenja, frazem se obrađuje pod drugim. Ako leksikografski članak sadržava više frazema, poredani su abecednim redom. U okruglim se zagradama navode leksemi koji mogu zamijeniti lekseme ispred zagrada. U uglatim se zagradama donose moguće inačice. Fakultativni

(izostavljivi) se dijelovi frazema stavljaju u izlomljene zagrade. U okviru se frazemske definicije pojavljuju ukošene zagrade u kojima se donose dodatna objašnjenja vezana uz uporabu frazema. Kosim su crtom odvojeni glagoli različitoga vida. Kosim se manjim slovima u frazemu i u definiciji donose nenaglašene rekcije ili druge oznake povezivanja frazema u kontekst. Ako sastavnica frazema u istraživanome korpusu nije potvrđena kao riječ s vlastitim značenjem, ona tvori samostalnu natuknicu s napomenom – ob. u fraz. (**atōrzijo** *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **īć (pōć, prōć, hodīt) atōrzijo** upropašteno je *što*, propalo je *što*).

Grafičkim su znakom ■ označene prijedložne sveze, dvočlani i višečlani izrazi koji označuju jedan pojam. Kao i u frazema, ako sastavnica sveze u istraživanome korpusu nije potvrđena kao riječ s vlastitim značenjem, ona tvori samostalnu natuknicu s napomenom – ob. u svez. (npr. **krkāč** *nepromj.* ob. u svez. ■ **na krkāč** na leđima).

Kako su toponimi neraskidivo vezani s općim leksikom nekoga jezičnoga sustava, oni su u rječniku dobili zasebne leksikografske članke te su navedeni na odgovarajućem mjestu prema abecednome redosljedju. Jednorječni toponimi imaju odrednice sklonidbenoga tipa i roda, dok ih višerječni toponimi nemaju. Kategorija se broja navodi uz svaki toponim. Njihovi specifični i razlikovni oblici navedeni su u gramatičkome dijelu leksikografskoga članka. Svaki je toponim dodatno označen znakom → nakon kojega slijedi slovo karte na kojoj se određeni toponim nalazi i broj pod kojim se toponim na karti može pronaći (poglavlje *Toponomastička karta Crikvenice*). Toponimi kojima je određen smještaj prikazani su na karti koja je zbog veće preglednosti podijeljena na četiri dijela (A, B, C, D). Toponimi su obrojčani redosljedom kojim se nalaze u abecednome popisu.

POPIS KRATICA I GRAFIČKIH OZNAKA

Gramatičke odrednice

<i>A</i>	akuzativ	<i>m.</i>	muški rod
<i>a</i>	I. sklonidbena vrsta	<i>mn.</i>	množina
<i>a⁺</i>	I. sklonidbena vrsta im. s. r. s -ē, -ī u N jd.	<i>N</i>	nominativ
<i>br.</i>	broj	<i>neodr.</i>	neodređeni lik
<i>čest.</i>	čestica	<i>nepromj.</i>	nepromjenjivo
<i>D</i>	dativ	<i>nesvrš.</i>	nesvršeni vid
<i>e₁</i>	nepalatalna varijanta II. sklonidbene vrste	<i>odr.</i>	određeni lik
<i>e₂</i>	palatalna varijanta II. sklonidbene vrste	<i>p</i>	pridjevnna sklonidbena vrsta
<i>G</i>	genitiv	<i>prez.</i>	prezent
<i>gl.</i>	glagol	<i>prid.</i>	pridjev
<i>I</i>	instrumental	<i>prij.</i>	prijedlog
<i>i</i>	III. sklonidbena vrsta	<i>pril.</i>	prilog
<i>im.</i>	imenica	<i>red.</i>	redni
<i>imp.</i>	imperativ	<i>s.</i>	srednji rod
<i>jd.</i>	jednina	<i>svrš.</i>	svršeni vid
<i>komp.</i>	komparativ	<i>uzv.</i>	uzvik
<i>l.</i>	lice	<i>V</i>	vokativ
<i>L</i>	lokativ	<i>vez.</i>	veznik
		<i>zam.</i>	zamjenica
		<i>ž.</i>	ženski rod

Stilske odrednice

<i>podr.</i>	podrugljivo	<i>um.</i>	umanjenica
<i>pogr.</i>	pogrdnica	<i>uv.</i>	uvećanica
<i>pren.</i>	preneseno		

Ostale kratice

etn.	etnik	top.	toponim
fraz.	frazem	usp.	usporedi, upućuje na riječi koje imaju isti plan sadržaja
ob.	obično		
svez.	sveza		

Grafički znakovi

- / ili – naglasne, fonetske, fonološke i tvorbene inačice natuknica
- , i – uvjetovane fonološke i morfološke inačice natuknica
- sveza
- ◆ frazem

Đurđica Ivančić Dusper • Martina Bašić

RJEČNIK
CRIKVENIČKOGA GOVORA

A

- a** *uzv.* izraz za potvrđivanje ili ponavljanje izgovorenoga *Sī l me čül, ä? A čä sän ti jà reklä? Ä?*
- a** *vez.* a *Prošäl je, a nī me zël sòbün.*
- abadät** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. abadäš, 3. mn. abadäjü)* mariti, obraćati pozornost; *usp. häbat, häjat* *Ne abadä me.*
- abāndonät** *gl. svrš. (prez. 2. jd. abāndonäš, 3. mn. abāndonäjü)* napustiti *Tä j bārka abāndonāna.*
- abrīv** *im.^a m.* zalet, ubrzanje *Bröd je imël prevëli abrīv, pā j bünül va rīvu.*
- abrīvät** /se/ *gl. svrš. (prez. 3. jd. abrīvā /se/, 3. mn. abrīvajü /se/)* ubrzati /se/, zaletjeti /se/ *Bröd sē j prevīše abrīväl. Abrīväl si bārku pā j lūpnula va krāj.*
- abukät** *im.^a m.* odvjatnik *Sè cé tó rēšīt jedän dōbār abukät.*
- adijo** *uzv.* zbogom *Nī rēkäl ni adijo!*
- advënat** *im.^a m. (G jd. advënta)* došašće *Bilä j za advënat va Bëču, aš je tämo vec sē pripravno za Božić.*
- aërodrön** *im.^a m. (G jd. aërodröna)* zračna luka *Rēškī aërodrön na Šköljü j dōbār i za crvëniški turizän.*
- afität** *gl. svrš. (prez. 2. jd. afitäš, 3. mn. afitäjü)* 1. iznajmiti, dati u najam *Afitäla mü j stän za dvëstō èuri.* 2. unajmiti, uzeti u najam *Afitäl je stän v Rīke.*
- Afrikän** *im.^a m. (G jd. Afrikäna)* etn. Afrikanac, stanovnik Afrike
- agüst** *im.^a m.* mjesec kolovoz *V agüstü j Vëlä Göspoja.*
- ahä/ahä** *uzv.* izraz potvrđivanja *Ahä, säd vīdīn ča si mīslela! Ahä, tī si mi šündräl stölnjäk!*
- āj** *uzv.* izraz koji prethodi potvrđivanju ili negiranju pojačavajući im značenje *Nīsī nīš pomōgäl! – Äj sän! Nī välljäd? – Äj dä! Čä jōš spīš? – Äj në!*
- ājä** *uzv.* izraz nevjerice, čuđenja i poricanja prethodno izrečenog; *usp. pu Äjä, nīsmō bīli takō reklī.*
- ājböğ** *pril.* neka Bog da, dao Bog *Äj-böğ da smo sīti!*
- ājme** *uzv.* izraz iznenađenja, straha, bola *Äjmē menē, presträšīl si me!*
- ājnrën** *im.^a m. (G jd. äjnprena)* zaprška *Äjnpren mi j zagorël.*
- ajutät se** *gl. svrš. (prez. 2. jd. ajutäš se, 3. mn. ajutäjü se)* oporaviti se *Fänj sē j ajutäla od bölesti.*

ājūto *uzv.* izraz kojim se doziva u opasnosti, upomoć!

akâcija *im.*^{e2} ž. bagrem *Spamecévš* se akâcijē va dvōrū?

âko *vez.* ako *Ako mōreš*, *prnesì ča-gōdre* za pojīst!

akomodāt se / komodāt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. akomodāš se / komodāš se*, *3. mn. akomodājū se / komodājū se*) raskomotiti se *Ako-modāl sē j kad je prišāl k njñ.*

akōnto *pril.* na račun *Akōnto togā čā mī j njegōva māt pomōgla*, *nīs moglā rēc nē.*

âla *pril.* kao, poput, na način kao *Tā j škātula âla ârmarīc. Obūkla sē j âla kakōva vėlā gospā.*

âla *uzv.* izraz kojim se izražava poticaj, hajde! *Âla, grēmo čā! Âla šū!*

âlbūn *im.*^a m. album *Sē slīki su va âlbūnu.*

âli *vez.* 1. ali; *usp. ma Ūprāv sān otēla prīt, âli sān imēla poslā.* 2. kako *Âli nān je užālo bīt līpo va Esplanāde!* 3. ili *Tō j bīlā kùca vēce famīlje ali dvā brāta.*

âlmēno *pril.* barem, makar; *usp. magâri, mānko Prīdi se âlmēno javīt ako ne mōreš ostāt.*

alogāt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. alogāš se*, *3. mn. alogājū se*) smjestiti se *Gōsti su se alogāli i akomodāli po kamārah.*

âltrokē *pril.* više nego, bolje nego, i te kako *Jā sān mu prnēsla galēti-*

ce – tō j bīlo âltrokē, aš nēkī nīsu imēli čā prnēst, ako nē mōrda kū smokvū. Bīlā j tō âltrokē slaščīca.

ânciprēs *im.*^a m. čempres *Va Crkvēnicē j pūno ânciprēsī.*

ândirīc *im.*^a m. adresa; *usp. atrēsā Čā ìmāš njegōv ândirīc?*

ânēl *im.*^a m. (*G jd. ânēla*) željezni prsten na obali za vezivanje barke ili broda *Nāšli su ânēli na Du-brāčīne spod Bādñjā.*

ângūrija *im.*^{e2} ž. lubenica *Po lētu kōmāc čēkāmo ângūrije.*

ânke *pril.* također *Ânke menē tō tēškō pādā.*

ânkora *im.*^{e1} ž. sidro *Hīti ânkoru da se sūrgāmo!*

Āntōnja *im.*^{e2} ž. dan Sv. Ante Padovanskoga (13. lipnja) *Rodīl se na Āntōnju.*

ânzishārta *im.*^{e1} ž. (*G mn. ânzishārāt*) razglednica „*Lētī, lētī ânzishārto pa pozdrāvi mojē zlāto!*” *reklā bi bīlā Mēna z crkvēniškēh bānj.*

ânjel [ânjēl] *im.*^a m. (*G jd. ânjela*) anđeo *Kāntāli su kako ânjeli. Ānjeli kāntāju na vās glās. ♦ spāt kako ânjel* bezbrižno spavati *Čā se pojīdāš, spalā j kot ânjel.*

apatēka *im.*^{e1} ž. vidi: **apotēka/apatēka**

aperàt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. aperāš*, *3. mn. aperājū*) nadoknaditi *Bēn ce tō aperàt, aš onā j vrēdna.*

apojät *gl. svrš. (prez. 2. jd. apojãš, 3. mn. apojãjũ)* uhvatiti *Apojãjte togã pãsa da ne teçẽ za nãmũn.*

apotẽka/apatẽka *im.^{e1} ž.* ljekarna; usp. **špicijera** *Ako ne dẽlã ovã dõleka apotẽka vidi va onõj na plãce.* ♦ **çistõ kãko v apatẽke** veoma čisto (uredno) *Põli njẽ j vãvik çistõ kãko v apatẽke.* ♦ **diši kot v apatẽke** miriši na čisto (sterilno)

april *im.^a m. (G jd. aprila)* mjesec travanj *Vazãn je va aprilu.*

aprovãn, -a, -o *neodr. prid.* previše opterećen na prednjemu dijelu /o brodu/ *Bãrka tĩ j aprovãna, hõdi na krmu.*

aptãk *pril.* spreman *Kãd pridẽn, budi aptãk! Õn morã bit smirõn aptãk aš çẽka da çe se ukrcãt.*

Årap *im.^a m. etn. 1. Arapin 2. pren.* čovjek tamne puti u fraz. ♦ **çrn kãko Årap** tamnoput *Bil je šẽsãn kad je bil mlãd, onakõ çrn kãko Årap.*

ãrgõla *im.^{e1}* ručica kormila *Årgõlu imajũ bãrki, a timũn vẽli brõdi.*

ãrija *im.^{e2} ž.* zrak *Po bũrẽ j zdrãvã ãrija. Hõdi vãn na ãriju.*

arivãt *gl. svrš. (prez. 2. jd. arivãš, 3. mn. arivãjũ)* doći, stići, dospjeti *Sũsẽdi su ràno jũtro arivãli pomõc.*

ãrmadũra *im.^{e1} ž.* skela *Kad su znĩmali ãrmadũru šũndrali su mi ponẽštru.*

ãrmãr *im.^a m. (G jd. ãrmãrũ)* ormar *Årmãr je pũn ròbi. Va kamãre su nãn dvã ãrmãrã.*

ãrmãt *gl. svrš. (prez. 2. jd. ãrmãš, 3. mn. ãrmãjũ)* opremiti, urediti /ob. brod, mrežu/ *Årmãli su sẽ za põc kalãt.*

ãrmĩž *im.^a m.* mjesto za privez barke; usp. **vẽz** *Strãh mẽ j nẽvrimenta aš nĩmãn sigũr ãrmĩž.*

ãrmižãt *gl. svrš. (prez. 2. jd. ãrmižãš, 3. mn. ãrmižãjũ)* vezati, osigurati od nevremena /o brodu/ *Årmižãj bãrku aš çe nevẽra!*

ãrmõnika *im.^{e1} ž.* harmonika *Nõnõ j umẽl sõst ãrmõniku trijestĩnku.*

ãrmulĩn *im.^a m. (G jd. ãrmulĩnã)* marelica *Va Senjũ su negdã imẽli pũno ãrmulĩni.*

ãrti *im.^a m. mn.* zanatska oprema /ob. ribarska/ *Ribãrskĩ ãrti od nõna su finili na suhĩtu.*

ãrtižãn *im.^a m. (G jd. ãrtižãnã)* majstor, obrtnik

aš *vez.* jer *Pozãbilo sẽ j, da çã, aš višẽ nĩkĩ odotogã ne znã niš.*

ãšta *im.^{e1} ž. (G mn. ãšt)* prednji ili stražnji dio kobilice broda, pramčana ili krmena stativa

atënto *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **bit (stãt) atënto** biti na oprezu, čuvati se *Budi atënto!*

atõrzijo *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **ĩc** (põc, prõc, hodìt) **atõrzijo** upro-pašteno je *što*, propalo je *što* *Tõ j sè šlõ atõrzijo.*

atrèsa *im.^{e1}* ž. adresa; usp. **ãndirìc** *Nĩ mi dãl ni atrèsu.*

ãuto/avũto *im.^a* m. automobil *Imël je prĩvĩ ãvuto va cëlõj Crkvẽnice.*

ãuzlag *im.^a* m. (*N mn. ãuzlagĩ*) izlog *Po ãuzlagẽh sè sãcã vĩdi, sãmo trẽba imèt sõldi.*

ãvã *uzv.* vidi: **ãvãh/ãvã**

ãvãh/ãvã *uzv.* izraz kojim se izra-žava osjećaj nesreće, tuge, nevolje ili žaljenja, jao!, joj!, ajme! *Ãvãh menè, nãc sãn ti prišlã! Ãvã menè! Cã cú brez njegã!*

avãncãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. avãncãš*, 3. *mn. avãncãjũ*) unaprijediti, promaknuti, napredovati u struci *Avãncãl je za kapitãna.*

avizãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. avizãš*, 3. *mn. avizãjũ*) upozoriti, dojaviti *Avizãla sãn jũ da cemo prĩt.*

avũto *im.^a* m. vidi: **ãuto/avũto**

ažvãco *pril.* obilno, izdašno *Hrãnĩ j bĩlõ ažvãco, nĩsmõ sè mõgli ni pojĩst.*

B

bàba *im.*^{e1} ž. pogr. stara žena Čã m̃ j gr̃do kad za nônu rečë bàba. ♦ **bit kako stârë bãbi zûb** biti nestabilan, biti loše utemeljen

babân *im.*^a m. izmišljeni starac kojim se straši djecu *Ako vâlje ne grëš spät, prît ce babân!*

babarija *im.*^{e2} ž. bapske priče, stvari *Pripovëda babarije, ne slûšâj jû!*

bàbica *im.*^{e2} ž. primalja *Bàbice su po kûcah porajãle.*

bacelät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. baceläš, 3. mn. baceläjû*) 1. brinuti se, skrbiti *Ne baceläjû za vřt.* 2. obraćati pozornost Čã *baceläš ça ce òn reč.*

báčva *im.*^{e1} ž. (*G mn. bãčãv*) bačva *Maštël t̃ j kako vëlã òprtã bãčva.* ♦ **<debël> kako bãčva** veoma debeo *Rekâl njõj je dã j kako bãčva pa ñsû govorìli m̃sëc dãn.* ♦ **govorìt ko z bãčvi** govoriti veoma dubokim glasom *Govorì ko z bãčvi.* ♦ **pijãn ko bãčva** veoma pijan *Vãvìk je pijãn ko bãčva.* ♦ **smrdì zi koga ko z bãčvi** jako smrdi *tko Smrdì ž njegã kot z bãčvi.*

badãnj *im.*^a m. (*G jd. badnjã*) bačva *Nìkì ñmã ṽše drvënì badãnj,*

s̃ su plãstičnì. ♦ **debël kãko badãnj** veoma debeo *Debël je kãko badãnj.*

Badãnj *im.*^a m. *jd.* (*G Badnjã*) top. kasnoantička gradina na istoime-nome kamenom brijegu u zaleđu Crikvenice → B, 1

bàdat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bãdãš, 3. mn. bãdajû*) bosti, bockati Čã *me bãdãš tën šcãpõn?*

bådava/bådave pril. 1. besplatno; usp. **mũhte, zãbadãv/zãbadava/zãbadavë 1.** *Mã, i dã j bådava, ne vrëdi.* 2. uzalud; usp. **zãbadãv/zãbadava/zãbadavë 2.** *Bådava mũ j govorìt, kãd ne slûša.*

bådave pril. vidi: **bådava/bådave**

bãfi *im.*^{e1} mn. zalisci *Nëgdã j b̃lã mõda da muškì ìmajû bãfi.*

bagãlja *im.*^{e2} ž. prtljaga *D̃nstmãn bi pred vapõrõn čekãl, pa nakrcãnën karičën bagãljë razvažãl po hotëleh.*

bagatèla *im.*^{e1} ž. 1. jeftina roba *Čëhi su za vrìme ràta uz Potòk prodãvali bagatèlu.* 2. vrlo niska cijena *Tò sãn kũpìl za bagatèlu.* ♦ **za (pod) bagatèlu** [*kũpìt ça, prodãt ça* i sl.] vrlo jeftino [*kupiti*

što, prodati što i sl.] *Tī tōrbāč sān mu kūpīla za bagatēlu.*

bājbot *im.^a m.* pomoćna mala barka /ob. uz trabakul/ *Trabākūl remu-ćā bājbot.*

bājla *im.^{e1} ž.* (*G mn. bājł*) njegovateljica *Tōmu ditētū bi rābila bājla.*

bājlit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bājłin*, *3. mn. bājłē*) njegovati koga, bri-
nuti se o komu *Bājłi tūjē dītē.*

bājsat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bājsāš*, *3. mn. bājsajū*) lumpati, bučno se veseliti uz piće i pjesmu *Za dešpēt ću zīć i bājsat cēlū nōć.*

bājta *im.^{e1} ž.* (*G mn. bājł*) drvena kućica *Naprāvīl je bājtu na pōlju.*

bakalār *im.^a m.* (*G jd. bakalārā*) riba, bakalar (*Gadus morrhua*) /ob. osušen/ *Ćemo danāska bakalār za obēd? ■ bakalār na bēlo (bjānko)* tradicionalno jelo *Na Vēlī pētāk se dēlā bakalār na bēlo. ♦ namlātīt koga kākō bakalār* dobro istući (pretući) *koga Namlātīl gā j kākō bakalār. ♦ sūh kako bakalār* veoma mršav *Sūh si kako bakalār, pojī čagōd!*

baketāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. baketāš*, *3. mn. baketājū*) tući *Onā svojū dēcu dobrō baketā.*

bāla *im.^{e1} ž.* lopta *Igrāli su se bālūn pa su razbīli ponēštru.*

balānčūn *im.^a m.* (*G jd. balančūnā*) ručna vaga za mjerenje težine;

usp. **kāntār** *Mī još ĩmāmo balān-čūn od nōni Mice.*

balāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. balāš*, *3. mn. balājū*) lupati *Nēkī mi bālā na vrāta.*

balatūra *im.^{e1} ž.* prostor male terase na kraju stepenica pred glavnim ulazom u kuću *Sākā starīnskā primōrskā kūćā j ĩmēla balatūru aš je ũlaz va kūću bīl na prvēn podū.*

Balaūštra *im.^{e1} ž.* vidi: **Baluštrāda**

bālāv, **bālava**, **bālavo** *neodr. prid.*
1. slinav *Mālā tī j bālava, ćeš fa-
colīć?* 2. *pren.* mlad i neiskusn, nezreo *Ma pustī ga, još je bālāv, ča ōn mōre razumēt.*

bālavac *im.^a m.* (*G jd. bālafca*) mladi, nezreli i nedorasli muškarac osoba; usp. **šmřkavac** *Ma, pustī bālafca!*

bālavica *im.^{e2} ž.* mlada, nezrela i nedorasla žena; usp. **šmřkavica** *Ćeš jednū ćēpu, bālavice jednā?!*

bāldakīn *im.^a m.* (*G jd. bāldakīnā*) svod od raskošnoga platna koji se nosi u procesiji, baldahin *Prošlā j prosēcija z bāldakīnōn.*

balīn *im.^a m.* (*G jd. balīnā*) olovna kuglica u sačmi

bàlit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bālīš*, *3. mn. bālē*) 1. prljati, blatiti *Ne bālī mi tī špārhet.* 2. *pren.* govoriti gluposti, budalaštine, besmisli-

ce; usp. **bljèzgat, mastìt, pāntàt**
Bālīs bedastòće!

bālkōn *im.^a m.* balkon *Lìpō j urēdīla*
bālkōn pa sād mòremo i na njemū
kafē popīt.

balōta *im.^{e1} ž.* kugla, buća *Kūpīla*
sān balōti za božīcnjāk.

balōtār *im.^a m.* (*G jd. balōtara*) sme-
tlar *Otāc mū j bīl balōtār.*

balūn *im.^a m.* 1. balon *Njejt škūrī*
bērhan bi se takò smēšno nābrāl,
dā j zgljēdāla kākò balūn. 2. naj-
veća špekula

Balustrāda *im.^{e1} ž. jd.* top. šetnica
uz more od *Plīvalīšta do Kīna* →
C, 2

bānak *im.^a m.* (*G jd. bānka, N mn.*
bānki) klupa *Nī va pōrtu vīše ni*
bānki.

bānbinīt, bānbinīta, bānbinīto *ne-*
odr. prid. djetinjast, senilan *Oš-*
trigēca, čā j bānbinīt!

bāncīc *im.^a m. um.* od **bānak**, niski
stolčić bez naslona *Tetā j sēdela*
na bāncīcu i sākō mālo klādāla
držvo po držvo va ogānj.

bāncit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bān-*
čīš, 3. mn. bāncē) lumpati, pijan-
čevati *Bāncē po cēlū nōc.*

bānda *im.^{e1} ž.* (*G mn. bāndi*) kraj,
predio, strana; usp. **strān, strānā**
1. *Prišlā mī j z drūgē bāndi pa jū*
nīs vīdela. Prēdnjā bāndā j imēla

vrāta ke su se opīrale na nūtār,
a vālje zāda vrāt je bīlò ognjīšcē.

bāndēra *im.^{e1} ž.* zastava, barjak *Na*
vāznēh zgrādah òpcīne obēsile su
se bandēri tròbojnice.

bānderāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.*
bānderāš, 3. mn. bānderājū)
1. vijoriti *Bāndēra bānderā.*
2. *pren.* hodati bez cilja *Ča bān-*
derāš po cēlōj Crkvēnice?

bānja *im.^{e2} ž.* kada *Nīkī vīše ne stāv-*
ljā bānje va kupaōnu.

banjāt se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. ba-*
njāš se, 3. mn. banjājū se) kupati
se, brčkati se *Gōsti se po cēl dān*
banjājū.

bānje *im.^{e2} ž. mn.* nekadašnja drvena
kupališta u Crikvenici *Hrvāckē*
bānje su bīlè na Krēščū, a mādār-
skē spòd hotēla Pārk.

Bānje na Krēščū *vidi: Hrvāckē bā-*
nje

Bānje pōli Vrūtkā top. nekadaje
prvo drveno kupalište na *Petākū*
uz ušće *Dubrāčine* → C, 3

bār *im.^a m.* vrsta žitarice slična pro-
su *Va stārōj crkvēniškōj kāncu-*
nēte se kantā „dājte stāra šāku
bāra, na dobrò vān Mlādo lēto
došlò”⁵⁴.

barakān *im.^a m.* (*G jd. barakāna*)
debeli pokrivač od domaće pre-
dene vune *Hītilā j stārī barakān.*

⁵⁴ Crikvenička narodna pjesma.

baramîna *im.*^{e1} ž. rupa za miniranje u stijeni

bâras *im.*^a *m.* (*G jd. bârsa*) sjenica od vinove loze *Vëlî bâras dëlâl je hlâd nad cëlên dvôrôn i štîrnûn.*

baratât *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. baratâtš, 3. mn. baratâjû*) rukovati *Ôn ne znâ baratât z motôr-kûn.*

bârba *im.*^{e1} *m.* (*G mn. bârbi*) stric, ujak, stariji čovjek *Bârba Lûkâ j znâl javît se, onakò depasâjo mojêmu nônu.*

bârbarijôl *im.*^a *m.* podbradnjak za djecu *Ma bi i tebè trébâl bârbarijôl kâko jîš.*

bârberît *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bârbêrîš, 3. mn. bârbêrê*) sakupljati *Čâ bârbêrîš tê bòci?*

bârbêta *im.*^{e1} ž. tanji konop za privremeni privez barke *Hîti mi bârbêtu da vëžên bârku.*

bârcica *im.*^{e2} ž. *um.* od **bârka**, mala barka *Imêl je bârcicu na veslâ.*

barêta/berêta *im.*^{e1} ž. vrsta kape, beretka *Nôno nî šâl s kûcê brez berêti.*

barîl *im.*^a *m.* (*G jd. barîla*) ovalna bačva *Va konòbe još ìmajû barîl od slânêh rîb.*

barîlac *im.*^a *m.* (*G jd. barîlca*) *um.* od **barîl**, ovalna bačvica /ob. u kojoj se drži soljena riba/

bârka *im.*^{e1} ž. (*G mn. bârâk*) brodić *Šlî smo z bârkûn do Šîla. ♦ ko dâ j ki rôjên na bârke* nemaran je

tko /ob. kod nezatvaranja vrata i prozora/ Čâ ne znâš zaprêt vrâta, kò da si na bârke rôjena!?

bârkâca *im.*^{e2} ž. *uv.* od **bârka**, velika barka *Bârkâca vüçê kajîc za sòbûn.*

bârkarijôl *im.*^a *m.* prijevoznik turista barkom *Cëlî pòrat je pûn bârkarijôli.*

barûfa *im.*^{e1} ž. svađa, tučnjava *Jòpêt céš zamêsît kakòvu barûfu.*

bâšelak *im.*^a *m.* (*N mn. bâšelki*) bosiljak *Va vâžêh mi dišî bâšelak i rûzmarîn.*

baškòt *im.*^a *m.* suhi kruh u obliku koluta *Mât bi mi zi Bâkra vâvik pr-nësla baškòti. Ženî su vòlele toçât baškòt va çrîno vîno.*

baštârd *im.*^a *m.* križanac, mješanac *Tô nî právî kanarînac nego baštârd.*

baštât se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. baštâtš se, 3. mn. baštâ se*) biti vješt u čemu, odgovarati komu *Âli ti se lîpo tô dèlo baštâ.*

baštûn *im.*^a *m.* (*G jd. baštûnâ*) oblica za koju se veže jedro na pramcu

bât *im.*^a *m.* malj *Ne mòreš dèlat va kamîkû prez bâta.*

bât se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bojîš se, 3. mn. bojê se*) bojati se, strahovati *Nëgda su se ljûdi bâlî ûròki i vèrovali vâ to.*

batälja *im.*^{e2} ž. bitka *Tò j bîlâ práva batälja za pòbjedu.*

- batâna** *im.*^{el} ž. barka s ravnim dnom
Va Crkvènicē j batâna rêtkā.
- batì** *im.*^a *m. mn.* vrsta starinskih naušnica *Dobìlā j skûpi batì za di-plômu.*
- batïca** *im.*^{e2} ž. ostatak oguljenoga povrća *Hîtì batïce va smèti.*
- batifjåka** *im.*^{el} *m.* lijenčina
- bätit** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bätïš, 3. mn. bätē*) 1. íci *Bätì ùra za pol-nòcùn.* 2. držati se čega, pratiti što *Onā vāvïk bätì môdu.*
- batûda** *im.*^{el} ž. tradicijsko jelo Crkveniçana, jelo od mladoga kukuruza, mrkve, graha i jeçma *Skuhālā j dobrù batûdu. „Mì jīmō sākì dān batûdu, batûdu.”*
- båva** *im.*^{el} ž. povjetarac *Pod vèçēr je bilā lïpā båva pa nì bìlo vrúce.*
- bavûl** *im.*^a *m.* (*G jd. bavûlā*) veliki kovčeg, škrinja *Obično su se z Mèriki vrnjevåli z bavûlôn.*
- båžda** *im.*^{el} ž. (*G mn. båžd*) konac za predšivanje
- baždät** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. baždäš, 3. mn. baždäjü*) privremeno spajati skrojene dijelove tkanine grubim šavovima *Ne mörēn sād, baždän hällju.*
- bēcät** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bēcēš, 3. mn. bēcē*) glasno podrigivati *Ča bēcēš takò jåko?*
- bēçi** *im.*^a *m. mn.* novci; usp. **đengi, söldi** *Nïkad njïn nï dðsti bēçï.*
- befël** *im.*^a *m.* nalog, zapovijed *Nï slüšål njeğðvi befëli.*
- bekår** *im.*^a *m.* (*G jd. bekårü*) mesar; usp. **mesår** *Mlādï vïše ne reçü za mesårä bekår.*
- bekarïja** *im.*^{e2} ž. mesnica; usp. **mesnïca**
- bekät** *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. bekäš, 3. mn. bekäjü*) podvaliti što *Åli ti gā j dobrò bekäl.*
- bèkino** *pril.* prljavo /ob. izraz kojim se upozorava djecu da nešto nije dobro/ *Hïti tï šcāp! Tō j bèkino!*
- bël, bëlå/bëla, bëlo** *neodr. prid.* 1. bijel *Nåjbøljē j da su zïdi bëli. Dån bi počël bëlēn kafôn.* 2. svjetloput *Ča ne grēš målo na sünce, sà si bëlå.*
- bëlåc** *im.*^a *m.* (*G jd. bëlçä*) riba, srdela
- bëlçïc** *im.*^a *m. um.* od **bëlåc**, sitna srdela
- bëli, -å, -ø** *odr. prid.* bijeli *Ne žëli prodät bëli Gølf. Ognjïšcē i škåf poli ponēštri su od bëlōga kåmïka.*
- bëlït** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bëlïš, 3. mn. bëlē*) bojiti zidove *Nønā j z jåpnøn bëlila zïdi.*
- bëlò** *pril.* bijelo ♦ **poğljèdat/ğljèdat** **bëlò** pogledati/gleđati jako začuđeno (zbunjeno), pogledati/gleđati bez razumijevanja *Bëlò mē j ġljèdala kåko da ne razumē ça njōj govðrïn.*

belôc *im.^a m.* svjetlokos muškarac ili dječak

bëljkat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. bëljkāš se, 3. mn. bëljkajū se)* kreveljiti se *Ne bëljkāj se!*

bëljmāk *im.^a m. (N mn. bëljmāki)* bjelanjak *Trêbāš četūri bëljmāki i mālo cūkara.*

bën *pril. 1.* dobro *Bën čës tī tō ocutīt. 2. već Čū se bën inžinjāt.*

bën *uzv.* izraz odobravanja, u redu! *Bën, čū ti sprāvīt za kāšnjē!*

bëna *im.^{e1} ž.* budala *Dëlā bënu od sebë.*

Bëniči *im.^a m. mn. (G Bënīcē)* top. naselje iznad gradskoga groblja na brijegu *Vëlī Bòk → D, 4*

berëta *im.^{e1} ž.* vidi: **barëta/berëta**

bërhān *im.^a m. (G jd. bërhāna)* suknja *Njejī škūrī bërhān bi se takō smëšno nābrāl, dā j zgljēdāla kākō balūn.*

bërma *im.^{e1} ž. (G mn. bërmi)* krizma, crkveni sakrament potvrde *Nīmā bërmu pa se nī moglā oženīt va crīkve.*

besëda *im.^{e1} ž.* riječ ♦ **besëda na besëdu** malo-pomalo, postupno ♦ **hītit pār besëd** porazgovarati *Hītile smo pār besëd i već je prišlō pōlnē. ♦ zēt besëdu z ūst komu reći/govoriti upravo ono što je drugi htio reći, točno izraziti/izražavati čiju misao Zēla si mi besëdu z ūst.*

beštëlovat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. beštëlovāš, 3. mn. beštëlovajū)* naručiti *Beštëlovāl je nōvī āuto.*

bëštija *im.^{e2} ž.* životinja /izuzev domaće/ *Brīžna bëštija, nīš ne jī.*

beštīmāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. beštīmāš, 3. mn. beštīmājū)* psovati *Mlādī danās pūno beštīmājū*

betëžān, betëžna, betëžno *neodr. prid.* bolestan *Dëlā se betëžān, a nīš mu nī. Pustī mātër, betëžnā j.*

bevānda *im.^{e1} ž. (G mn. bevāndi)* vino razblaženo vodom *Otāc je vōlël popīt bevāndu poli Prčūri.*

bīci *im.^{e1} ž. mn.* dječja ženska igra na kamenčice *Divōjčice su se nājvōlele igrāt na bīci.*

bicīkël *im.^a m. (G jd. bicīkla)* bicikl *Za rōdëndān mū j kŭpīla nōvī bicīkël.*

bīč *im.^a m.* zločesto dijete

bīgār *im.^a m. (G jd. bīgara)* riba, sitni incun

bīguli *im.^{e1} ž. mn.* vrsta tjestenine

bīgulica *im.^{e2} ž.* zrnce

bīk *im.^a m.* bik (*N mn. bīki*) ♦ **živët kākō bīk na gmājne** živjeti pretjerano komotno (gotovanski) *Nīš njōj ne fālī, žīvë kākō bīk na gmājne.*

biljët *im.^a m. 1.* ulaznica *Prodāvāl je biljëti va kīnu. 2.* putna karta; usp. **hārta 2.**

bīljeviščë *im.^{a+} s.* rasadnik

bīra *im.*^{el} ž. pivo *Bāš bīn pōpila mr-zlū bīru.*

bisāgi *im.*^{el} ž. *mn.* veliki džepovi *Va bīsagah nōsī sē ča mu rābī.*

bīša *im.*^{el} ž. crvotočina *Cēlī pālkēt mī j ruvinjāla bīša.*

bīškup *im.*^a *m.* biskup

bīt *gl.* *svrš.* i *nesvrš.* (*svrš.* *prez.* *būdēn, būdeš, būde, būdemo, būdete, būdū; nesvrš.* *prez.* *sān, sī, jē, smō, stē, sū; zanijekani oblik nesvrš.* *prez.* *nīs/nīsān, nīsī, nī, nīsmō, nīstē, nīsū; oblici za tvorbu kondicionala I.* *bīn, bīš, bī, bīmo, bīte, bī/bījū*) biti *Sī l bīlā? Nīs jōš. Bīš šlā z mānūn? Bīlī bimo se namōčili. Ne mārī bīt dōbār. ♦ bīt činēci* biti u stanju napraviti *što*, biti sposoban napraviti *što* *Čā smo činēci?*

bītva *im.*^{el} ž. (*G mn.* *bītāv*) stup na pristaništu za vezivanje broda; usp. **mrġilj** *Zavezāl je brōd za dvē bītvi.*

bīvāt *gl.* *nesvrš.* (*prez.* *2. jd.* *bīvāš, 3. mn.* *bīvajū*) prebivati, stanovati, boraviti *Češ bīvāt va Crkvēnice dūže?*

bīžāt *gl.* *nesvrš.* (*prez.* *2. jd.* *bīžīš, 3. mn.* *bīžē se*) bježati *Bīžmo da nās ne čapājū! Šāl je bižūc dōma da ga ne čapā dāž.*

bīžī *im.*^{a+} *s.* grašak; usp. **grāh** *V lētē nājvīšē vōlimo rīžī-bīžī.*

bjānkarīja *im.*^{el} ž. bijelo rublje *Zi-kuhālā j bjānkarīju va Plāvēn radiōnu va kotlū nad ognjōn.*

bjōndī, -ā, -ō *odr.* *prid.* koji je plave kose, plavokosi *Sī decā su njōj bjōndī, a onī su črnī.*

bjondīna/bjondīnka *im.*^{el} ž. plavuša *Bjondīnā j, a īmā črnē očē.*

bjondīnka *im.*^{el} ž. vidi: **bjondīna/bjondīnka**

blagdānjī, -ā, -ē *odr.* *prid.* blagdanski, koji se odnosi na blagdan *Obūkāl je blagdānjī veštīd i šāl va crīkvu.*

blāgo *im.*^a *s.* 1. domaće životinje *Na samānj bi prišlī i Līčani z vōzami z blāgōn: prascāmi i ofcāmi.* 2. imetak *Oženīl sē j na blāgo.* 3. *pren.* *pogr.* neodgojen i nepristojan čovjek *Kō j ōn blāgo od čovīka!*

blāk *im.*^a *m.* (*N mn.* *blāki*) katran *Cēlū bārku su blakāli š črnēn blākōn da ne puščā.*

blakāt *gl.* *nesvrš.* (*prez.* *2. jd.* *blakāš, 3. mn.* *blakājū*) mazati katranom

blānja *im.*^{el} ž. alat ili stroj za finu obradu drva

blanjāt *gl.* *nesvrš.* (*prez.* *2. jd.* *blanjāš, 3. mn.* *blanjājū*) blanjati

blātān, blatnā, blātno *neodr.* *prid.* prljav, nečist *Ali si blatnā, ča si dēlala?*

blätnjäk *im.^a m.* (*G jd. blätnjaka, N mn. blätnjaki*) neuredan, prljav muškarac

blatnjüha *im.^{e1} ž.* neuredna, prljava žena *Čà si takòva blatnjüha, ča te nĩ srãn?*

bläto *im.^a s.* blato ♦ **imèt kako bläta** *čega* ima u izobilju *čega /ob. o novcu/ Čà se za njegà pojĩdãš, imã sòldi kako bläta.*

bläzi *pril.* blago *Bläzi se tebè!*

blebetät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. blebèčëš, 3. mn. blebècũ*) govoriti o nevažnim stvarima, isprazno govoriti; *usp. klafrät 1. Nãjdu se pa blebècũ bedastòce.*

bléd, blédä, blédo *neodr. prid.* blijed *Danàs su tò sãmo bléde ùspomeni.*

bleščät /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. bleščĩ /se/, 3. mn. bleščë /se/*) bliještati /se/ *Takò dobrò sãn oprãla staklä da se bleščë.*

bliskat /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. blĩskã /se/, 3. mn. blĩskajũ /se/*) bljeskati /se/ *Nëvrĩme će, pòčelò j vanè blĩskat. Vanè nëč blĩskã, mòrda mĩžë.*

bljèzgat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bljèzgãš, 3. mn. bljèzgajũ*) govoriti gluposti, budalaštine, besmisllice; *usp. bãlit, mastit, pãntät*

bljütäv, bljütava, bljütavo *neodr. prid.* koji nema okusa /ob. ako

nedostaje soli/ *Danàs tĩ j spãlo bljütavo, sĩ l stãvila sòli?*

bljüvat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bljüvãš, 3. mn. bljüvajũ*) bljuvati, povraćati; *usp. rĩgat Bljüvalã j cëũ n*

bljüzgat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bljüzgãš, 3. mn. bljüzgajũ*) gaziti po blatu *Bljüzgãl je po onën blätu i sè prnèsãl dõma.*

bljüzgavica *im.^{e2} ž.* žitko tlo, blato

bõb *im.^a m.* (*G jd. bobã*) vrsta mahunarke, bob *Dèlala sãn za obèd manëštru od bobã i koromãča.*

♦ **ne vrèdĩ pĩšljivõga bobã** ništa ne vrijedi, nema nikakve vrijednosti

bõbica *im.^{e2} ž.* bobičasti plod

bobĩc *pril.* količinski malo, malko; *usp. sledĩc Dãj mi bobĩc salãmi!*

bocũn *im.^a m.* (*G jd. bocũnã*) opletena staklenka, veća od dvije litre *Dòkljẽ nĩsũ vĩdeli dnò bocũnã nĩsu šlĩ dõma.*

bodĩlo *im.^a s.* šiljasti oblik *Šĩpãk je pũn bodĩl pa ćeš se nabõst.*

Bödül *im.^a m.* (*G jd. Bõdula*) etn. Krčanin *Bõduli bi na bãrkah dovažãli slaščĩce od bëlẽ mùki, z orèhami i mëndulamĩ.*

Bodulija *im.^{e2} ž.* područje otoka Krka *Nëgdã su Crkvëničani imèli grũnti na Bodulĩje.*

Bödülka *im.^{e1} ž.* (*G mn. Bõdülki*) etn. Krčanka *Oženĩl se za Bõdülku.*

Bôg *im.^a m. jd.* (*G jd. Bôga/Bogä*) Bog Säkū nóc se Bògu mòli. Ako sām sebè ne pomòreš, ni Bôg ti nèce. ♦ **Bôg je dāl, Bôg je zël** sve je Božja volja ♦ **Bôg je nāj-prvò zâ se brādù storil** svatko misli prije svega na sebe ♦ **hītat za Bôgōn kāmiki** kuditi i ono što je dobro *Ne hītāj za Bôgōn kāmiki.* ♦ **gljèdat** *va koga kàko va Bôga* gledati *koga s obožavanjem Gljèdā va njeğà kàko va Bôga.* ♦ **hòdi z milēn Bôgōn** ne dosađuj, ne pričaj gluposti ♦ **kād je Bôg po zèmlje (svitù) hodil** u stara dobra vremena, davno ♦ **kadē j Bôg rēkāl lāhku nóc** vrlo daleko, na kraju svijeta, u zabačenome kraju ♦ **kàko Bôg zapovēdā** dobro, na pravi način, kako se očekuje, kako je red, kako treba *Zāč ne načinīš kàko Bôg zapovēdā?* ♦ **kò dā j ki Bogā za brādù čapāl** umislio se *tko Držī se ko dā j Bôga za brādù čapāl.* ♦ **krāst Bôgu dāni** ništa ne raditi, trošiti vrijeme uzalud, ljenčariti ♦ **ni za Bôga** nikako, ni pošto *Ni za Bôga da si takò kāsno šāl vān.* ♦ **niš pod milēn Bôgōn** apsolutno ništa, nimalo *Niš pod milēn Bôgōn nī pomòglo.* ♦ **šāl je kåde Bôg svôga nīmā** otišao je daleko, otišao je u nepoznato

bôg *im.^a m. jd.* (*G jd. bôga/bogä, N mn. bôgi*) bog *Nōnō j znāl kljēt „stô miljārdi bôgi” i ùvik bi rēkāl*

da tō nī prāvā kljētva aš je sàmo jedān Bôg. ♦ **bôg bôgova** izvrstan, odličan, izvanredan, sjajan; izvrsno, odlično, izvanredno, sjajno

bôg *uzv.* zbogom *Āla, bôg, grēmo čā!*

bogāt,-a, -o *neodr. prid.* bogat *Līpo sē j ōn uvālil va bogātu famlju.*

bogatija *im.^{e2} ž.* bogatstvo *Čā će nijn sà tā bogatija, kad nīmajū dēce.*

bôgdāj *uzv.* pozdrav na dolasku ili pri susretu *Bôgdāj, Marjjo!*

bôgznā *pril.* tko će znati, ne može se znati, nitko ne zna *Bôgznā kad će prīt.* ♦ **nī bôgznā čā** ne vrijedi mnogo, nije osobit po odlikama

bojažljiv, bojažljiva, bojažljivo *neodr. prid.* bojažljiv, strašljiv, plašljiv; usp. **strašljiv, strašljiva, strašljivo 1.** *Sā j bojažjiva pa ne grē nīkamo.*

bokē *im.^a s.* (*N mn. bokā*) kita, stručak cvijeća *Odnēslā j na ōltār Mājke Bôžjōj bokē da njōj njejī blāgoslōv čūva famlju i dēćicu.*

bokīn *im.^a m.* (*G jd. bokīnā*) cigaršpic, usnik

bokūn *im.^a m.* (*G jd. bokūnā*) komad *Otkīnūl je bokūn pogāče.*

bōl *im.ⁱ ž.* rana *Onā bōl nīkako da mi zarāste.*

bòlān, bòlnā, bòlno *neodr. prid.* (*komp. bōlnējī*) bolestan *Bōlnā j, pustī jū. Zgljèdā dā j pobrāla nēc*

aš je reklà da něce prīt, dā j bōlnā. ♦ **sprāvljāt se ko bōlān srāt** sporo se spremati *Sprāvljā se ko bōlān srāt.*

bolesník *im.^a m.* (*G jd. bolesníkū, N mn. bolesníkī*) bolesnik *Ōn tī j srčānī bolesník.*

bōljē *pril.* bolje *Māt je bōljē, ali jū jōš krīža bolē.*

bōmē *pril.* doista, uistinu *Bōmē su mi vēc šlī na žīfci.*

bonāca *im.^{e2} ž.* potpuno mirno more, utiha *Danās nī za jādrit aš je bonāca.*

bonagrācija *im.^{e2} ž.* vodilica za zavjese *Kōltrīni grēdū na bonagrāciju.*

Bonazājēr *im.^a m.* (*G jd. Bonazājēra*) Buenos Aires *Živēli su va Bonazājēru kad su prišlī va Tēplū Mēriku.*

bōnbōncīn *im.^a m.* (*G jd. bōnbōncīnā*) bombončić *Kupīla sān bōnbōncīni za dēcu.*

bōrdižāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bōrdižāš, 3. mn. bōrdižājū*) unakrsno jedriti *Nad mōrēn gālebi se vētrōn kārājū na vřh vāla bōrdižājū, va slōbode užīvajū.*

bōrdūra *im.^{e1} ž.* obrub na odjevnom predmetu *Līpā j bōrdūra na tēn kapōtu.*

borō *im.^a s.* (*N mn. borā*) niski ormar s ladicama *Nōnā j va borū držāla sapūn da njōj rōba līpo dišī.*

Bōsnā *im.^p ž. jd.* (*G jd. Bōsnē*) Bosna *Bīlā j pasānu šetemānu va Bōsnōj. ♦ i mīrnā Bōsnā* i sve je u redu, <i> stvar je završena

bōst *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bōdeš, 3. mn. bōdū*) bosti *Ne grēn na tū plāžu, tamō bōdū kāmīki.*

bōva *im.^{e1} ž.* plutača *Grēmo plāvāt do bōvi.*

Božīc *im.^a m.* Božić *Kūpīla sān nōne za Božīc pidāmu od fanēla.*

božīcni, -ā, -ō *odr. prid.* koji se odnosi na Božić *Blīžē se božīcni dāni pa cemo potrošit i više nego ča mōremo.*

božīcnjāk *im.^a m.* (*G jd. božīcnjaka, N mn. božīcnjaci*) božićno okićeno drvece *Kūpīla sān balōti za božīcnjāk.*

bracēra *im.^{e1} ž.* mali teretni jedrenjak ♦ **šīrōka (debēla) kot bracēra** veoma debela, pretiła *Ako takō nastāvīš, bīt cēs šīrōka kot bracēra.*

bracijolēt/bracolēt *im.^a m.* narukvica *Kad zrāstēš cū ti dāt tī bracolēt.*

bracolēt *im.^a m.* vidi: **bracijolēt/bracolēt**

brādà *im.^{e1} ž.* (*A jd. brādu, L jd. brādē/brāde, N mn. brādī*) 1. dio donje čeljusti *Pōl obēda tī j na brādē!* 2. brada, kosmati dio lica *Mōlīn te, obrīj brādu.*

bradävica *im.*^{e2} ž. bradavica *Ugrìzla mē j za bradävicu da sän sē zvēz-di vīdela.*

bradvīlj *im.*^a *m.* (*G jd. bradvīlja*) sjekirica za meso

brāga *im.*^{e1} ž. konop za dizanje i spuštanje tereta

bragēše *im.*^{e2} ž. *mn.* hlače; *usp. gāče Kōnobarī bi ðkōl gōsti obletāli, uštīrkanemi stomānjami, fījðkōn vēzanēh va njðk i va škūrēh bragēšah.*

brājda *im.*^{e1} ž. (*G mn. brājdi*) stupovi s poprečnim žicama po kojima se penje vinova loza *Sedēli su pod brājdūn i čitali novīni.*

brāk *im.*^a *m.* (*N mn. brāki*) brak *Va brāku su već trējšet lēt.*

brāk *im.*^a *m.* (*N mn. brāki*) lovište, mrijestilište ribe *Jðš se znā nāč brāki, ali sē mājje.*

branät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. branāš, 3. mn. branājū*) nositi, vući što za sobom *Branājū za sōbūn na plāže lufmadrāci i līgeštuli.*

brānkanät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. brānkanāš, 3. mn. brānkanājū*) nositi, vući što *Brānkanā z jednōga krāja na drūgī.*

bravīna *im.*^{e1} ž. bravetina, ovčetina

brbuljät *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. brbuljā, 3. mn. brbuljājū*) kipjeti, ključati, vreti /npr. izvor u moru/

břdo *im.*^a *s.* 1. brdo *Na břdu su živēli dok nī sē zgorēlo.* 2. uzbrdica *Šlā sän va břdo pa sän se zapūhāla.*

♦ **obecāvät** <komu> **břda i dōlini** obećati <komu> ono što se ne može ispuniti, pretjerati s obećanjima *Obecāł njōj je břda i dōlini pa jū j pustīl.*

brēme *im.*^a *s.* (*G jd. brēmena*) teret na leđima *Brēmena su nosīle samð žēnskē.*

brēnta *im.*^{e1} ž. (*G mn. brēnāt*) lime-na ili drvena posuda za nošenje tereta na leđima /ob. vode/ *Přnesle biju va brēnte mōra pa ga zikūhale za dobīt sōl.*

brevēt *im.*^a *m.* svjedodžba o sposobljenosti pomorca za posao na brodu *Nīsī mogāl pōc navigāt ako nīsī imēl matrikulu i brevēt.*

brez/prez *prij. <G>* bez *Žēnskā j sigūra kad imā dōma kōnpīra. Ōnda obrøk mōre pasāt i brez krūha. Ostāl je prez dēla.*

brīco *im.*^a *m.* brijač, frizer za muškarce *Šēhō j bīl pōznat crkvēniškī brīco.*

brīg *im.*^a *m.* (*L jd. brīgū, N mn. brīgī*) brijeg *Živē li su na brīgū.*

brīškula *im.*^{e1} ž. vrsta kartaške igre *Brīškula se igrā na tālijanskē hārti.*

brížän, brížna, brížno *neodr. prid.* ubog, jadan, bijedan *Brížän tī sa svojūn pāmeću!*

břk *im.^a m.* (*N mn. břki*) brk *Ostriži tē břki, mōlīn te!* ♦ **smēt se spōd břka** smijati se podrugljivo (podmuklo, krišom)

brōd *im.^a m.* (*G jd. brōda, L jd. brodū*) brod *Ćozōti su rōbu prodāvali z brōda, a nājbōljē jih sē j poznālo po šārēh jādrah. Na brodū j do setēnbra.*

brōskva *im.^{e2} ž.* (*G mn. brōskāv*) raštika; usp. **črno zelē** *Va Crkvēnice vōlē v zīme jīst brōskvu.*

Brōzīnī *im.^a m. mn.* (*G Brōzīn*) top. zaselak ispod naselja *Gromāčini* → A/C, 5

bršljān *im.^a m.* (*G jd. bršljāna*) bršljan *Imēli su cēlu facādu pod bršljānōn.*

brudīt *im.^a m.* jelo od kuhane morske ribe, brodet *Pētkōn sē j postīlo, prožgānūn jūhūn i brudītōn z jāšmikōn.*

brūf *im.^a m.* bruh, hernija; usp. **kīla** *Māt mi īmā brūf, a nīkako da ga grē operīrat.*

brūfūl *im.^a m.* (*G jd. brūfula*) prištić, akna *Bīl je pūn brūfuli kad je bīl va srēdnjōj.*

brūkvice *im.^{e2} ž.* postolarski kratki čavao za potplate *Zabijālo sē j brūkvice va poplāt od postōli da se mānje trošē.*

brūndat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. brūndāš, 3. mn. brūndajū*) mrzovoljno prigovarati, gundati; usp.

brūntulāt, mrketāt, njūrgat/njārgat *Smīrōn brūndāš prōti sēga!*

brūntula *im.^{e1} ž.* 1. smutnja *Ne dēlāj brūntulu va kūce.* 2. prigovor *Ulōžil je brūntulu.*

brūntulāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. brūntulāš, 3. mn. brūntulājū*) mrzovoljno prigovarati, gundati; usp. **brūndat, mrketāt, njūrgat/njārgat** *Nōnō j vāvīk brūntulāl da mū j Švābi nā vrh glāvi.*

brūntulōn *im.^a m.* (*G jd. brūntulōnā*) osoba koja mrzovoljno prigovara

bruškēta *im.^{e1} ž.* četka za ribanje barke, broda; usp. **bruškīn** *Zīžūlī tō bruškētōn.*

bruškīn *im.^a m.* (*G jd. bruškīnā*) četka za ribanje drvene palube barke, broda; usp. **bruškēta**

bruštulāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. bruštulāš, 3. mn. bruštulājū*) pržiti /ob. kavu/ *Kafē sē j pīrvo bruštulālo va bruštulīnu.*

bruštulīn *im.^a m.* (*G jd. bruštulīnā*) posuda za prženje kave *Va bruštulīnu sē j bruštulālo kafē na žīvēn ognjū.*

břzo *pril.* brzo *Břzō j posprāvljāl sē drvā da ga dāž ne ćapā.*

břze/bržěje *pril.* brže *Škužāj, ali nīs moglā břze. Vrīme grē bržěje nego ćā bi ćovīk otēl.* ♦ **břže-bōlje** najvećom brzinom, što

je brže moguće *Kād njōj je reklà da gā j čera vīdela š njūn, bržè-bòlje gā j šlà ošpòtat.*

bržèje pril. vidi: **bržèe/bržèje**

bùba *im.^{e1} ž.* kukac *Sē j pūno bùbi.*

♦ **stàvit bùbu v ùho** *komu* reći *komu što da bi on o tome razmišljao, potaknuti koga na razmišljanje o čemu*

bùbàt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. bùbāš*, 3. *mn. bùbajū*) lupati *Zāč bùbāš po stòlu?*

bùbica *im.^{e2} ž. um.* od **bùba**, mala buba ♦ **mīrān (dòbār) kako bùbica** veoma miran (tih, povučen) *Danàs je bìl mīrān kàko bùbica. Kād si bìlà mīcā, bìlà si dobrā kàko bùbica, sàmo dà tī j bìlò cā jīst.*

bùbnūt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. bùbnēš*, 3. *mn. bùbnū*) udariti koga, zabiti se u što *Bùbnulā j va zīd.*

bùbreg *im.^a m.* (*N mn. bùbregi*) bubreg *Ne sòli tūliko, bùbregi će ti pròc!* ♦ **žìvèt kot bùbreg va lōju** lagodno živjeti, živjeti u obilju (blagostanju) *Žìvèli su kot bùbreg va lōju.*

bucèl *im.^a m.* (*G jd. bucèla*) kolotur *Kàko cemo sād dīzat kad nīmāmo bucèl?*

bùća *im.^{e2} ž.* drvena kugla za igru boćanja

bucèt *im.^a m.* željezni alat za razbijanje kamena

buhà *im.^{e1} ž.* (*A jd. bùhu*, *N mn. bùhi*) buha *Imèl je bùhi pa sē j smīrōn srbèl.*

bùhàc *im.^a m.* (*G jd. bùhcà*) udarac šakom, ob. u fraz. ♦ **kot bùhàc v òko** <komu> neprimjereno, neodgovarajuće, ružno, neukusno, ne može se gledati *Tī klobùk tī j kot bùhàc v òko.*

buhānci *im.^a m. mn.* (*G buhānāc*) ozeblina na nogama *Sī su imèli črljenè nogi od buhānāc.*

bujōl *im.^a m.* (*G jd. bujōla*) malo vjetro *Zakalālā j dēsèt bujōl vodi.*

bukapōrta *im.^{e1} ž.* otvor na palubi za ulazak u potpalublje *Va prōvu se grē kroz bukapōrtu.*

bulāt *gl. svrš. i nesvrš.* (prez. 2. *jd. bulāš*, 3. *mn. bulājū*) obilježiti/obilježavati što žigom /ob. drva za sječū/ *Zāč bulāš tē drvā, cā su za posèc?*

buletīn *im.^a m.* (*G jd. buletīnā*) 1. pisana poruka, ceduljica *Ostāvīl mī j buletīn na àutu.* 2. ispisani račun, potvrda

bulīn *im.^a m.* najmanja kugla u boćanju ♦ **držāt koga za bulīna** smatrati koga budalom

bùljìt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. bùljīš*, 3. *mn. bùljē*) 1. dugo i nepristojno gledati u koga ili što *Čà bùljīš vā me?* 2. dugo u što gledati *Bùljē va televīzōr mēs̄to da grēdū igrāt bālūn.*

bùm *im.^a m.* (*G jd. bumä*) donja motka za jedra *Vètär* je okrenül pa *mē j bùm* udril vā glāvu.

būnbāk *im.^a m.* (*G jd. būnbākü, N mn. būnbākī*) pamuk

būnbīt *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. būnbīš, 3. mn. būnbē*) 1. piti /odnosi se na djecu/ *Zāč ne būnbīš, čēš obòlet!?* 2. rado i mnogo piti /ob. alkoholna pića/ *Znā būnbīt po cēlū nōc.*

Būnjēvac *im.^a m.* (*G jd. Būnjēfca*) etn. stanovnik zaleđa Novoga Vinodolskog i Senja *Būnjēfci nīsū čākafci.*

Bunjevarīja *im.^{e2} ž.* zaleđe Novoga Vinodolskog i Senja *Prišāl je zi Bunjevarīje.*

būra *im.^{e1} ž.* *Būrā j pa ce se bžzo osūšit. Da nas ne bī būra zēlā i odnēslā.* ■ **škūrā būra** ciklonalna bura ♦ **hītā būra** mijenja se vrijeme s kiše na buru *Hītilā j būra.*

burīn *im.^a m.* lagana bura *Bīl je burīn pa mi sà rōba osušīla.*

būsola *im.^{e1} ž.* busola, kompas

būšt *im.^a m.* grudnjak *Ne mōreš takō vān, būšt ti se vīdi, sramotā.*

būšta *im.^{e1} ž.* (*G mn. būšū*) 1. omotnica, kuverta *Nēgda se plāca dobivāla va būšte.* 2. limena kutija *Va būšte držīn sōldi da jih ne bī mīši.*

butāt *gl. svrš.* (*pres. 2. jd. butāš, 3. mn. butājū*) baciti *Butājū postòli nākōn jednē sezōni.*

butīga *im.^{e1} ž.* 1. trgovina, prodavaonica; usp. *dučān Pòli Íva va butīge si mōgāl zēt ròbu na vèru.* 2. *pres.* otvor na hlačama *Butīga tī j oprtā.*

butigēr *im.^a m.* (*G jd. butigērā*) vlasnik trgovine, prodavač, trgovac *Bīl je butigēr cēlī živōt.*

butīlja *im.^{e1} ž.* boca od debeloga stakla *Līpo bi se nāšli, zēlī s konòbi butīlju i zakāntāli.*

butižīn *im.^a m.* mala trgovina, prodavaonica *Njegōvi su imēli butižīn va Vinodòlskōj.*

bùzara *im.^{e1} ž.* jušno jelo od riba, školjaka ili škampa pripremljeno pirjanjem na maslinovu ulju, s lukom, češnjakom, rajčicom i vinom *Tòc od bùzari mī j bòljī leh vòljačā drūgō. Bùzaru dēlāš va vèlōj padēle.*

C

cāgēr *im.^a m.* vidi: **cājgār/cāgēr**

cagljàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cagljàš, 3. mn. cagljàjū)* gaziti po blatu *Cagljàš po vřtu i onda mi va tēh postòlēh prīdeš va kùhinju.*

cājgār/cāgēr *im.^a m. (G jd. cājgara/cāgera)* kazaljka na satu *Vēlī cāgēr je za minūti.*

cākūn-pākūn *nepromj.* samo kao fraz. ♦ **cākūn-pākūn** spremno, savršeno, sređeno, pedantno /ob. što dotjerati u red, očistiti, urediti/ *Kùća tī j sàd cākūn-pākūn.*

cāpa *im.^{e1} ž.* šapa *Po snēgu se nāj-bòljē vīdē cāpi.*

cātara *im.^{e1} ž.* drvena splav koja je služila kao sunčalište na moru na nekadašnjim crikveničkim plažama *Žēnskē su se sūnčale na cātare.*

cavāta *im.^{e1} ž.* papuča *Imēlā j črnē cavāti i črnī šlāfrok.*

cedīlo *im.^a s.* cjedilo; usp. **cedīljka, pīnjenica** *Skùhāj pāštu, hīti jū na cedīlo pa na sālsu.* ♦ **pustīt (ostāvit) na cedīlu** *koga* napustiti *koga* kad *mu* je podrška najpotreb-nija, iznevjeriti *koga*, izdati *koga*

cedīljka *im.^{e1} ž. (G mn. cedīljāk)* cjedilo; usp. **cedīlo, pīnjenica**

cēdīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cēdītš, 3. mn. cēdē)* cijediti *Ovò jāko pomālo cēdī pa se bòca nēte takò břzo napūnit.*

cēdulja *im.^{e2} ž.* cedulja, listić *Na cēduljē j napisāl āndirīc.*

cekīn *im.^a m.* zlatni novac, zlatnik
♦ **žūt kot cekīn** izrazito žute boje /ob. o duhanu, o ulju/

cēl, cēlā/cēla, cēlo *neodr. prid. cio, čitav* *Cēlo vrīme ste skūpa, ča imāte još za rēc?!*

cēlī, -ā, -ō *odr. prid. cijeli* *Va cēlōj stvāre se i nī baš snāšāl. Dòsti mi tē j za cēlī žīvòt!*

cēn, cēnā, cēno *neodr. prid. jeftin* *Va Kōnzumū j ùljē bīlo cenējē.*

cēna *im.^{e1} ž.* cijena *Dìgli su sē cēni.*

cēndrat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cēndrāš, 3. mn. cēndrajū)* potihio plakati /o djeci/ *Rāstū mu zūbi pa cēndrā cēlū nòc.*

cēndrāv, cēndrava, cēndravo *neodr. prid. (komp. cēndravējī)* plačljiv *Ājmē, ča tī j mālā cēndrava!*

cēpāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cēpāš, 3. mn. cēpajū)* cijepati drva *Cēpāl je cēlō zapòlne.*

cēpīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cēpīš, 3. mn. cēpē)* kalemiti

cēpīt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cēpīš se, 3. mn. cēpē se)* cijepiti se
Cēpīla sē j pròtīv grīpi.

cēplja *im.^{e1} ž. (G mn. cēpālji)* cjepanica

cepòtina *im.^{e1} ž. trijeska Cepòtina mi sē j zabīla va p̄st pa me bolī.*

ceremōnija *im.^{e2} ž. niz svečanih radnji kojima se prati kakav obred ili događaj Tō j bīlā cēlā ceremōnija kad je prišāl Josīpović. ♦ dēlat ceremōnije* nepotrebno i pretjereno uveličavati, komplicirati
Dēlalā j ceremōnije sākī pūt kad smo prišlī.

cērīt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cērīš se, 3. mn. cērē se)* nepristojno, ružno i bezrazložno se smijati
Cērē se ko kakòve šm̄rkavice.

ceròt *im.^a m. flaster; usp. flāštār*

cesān *im.^a m. (G jd. cesnā)* češnjak
Kūpīla sān rēštu cesnā zi Kornīca, govori se dā j tō nājbdljī cesān.

cībōr *im.^a m. (G jd. cībora)* amula, divlja šljiva (drvo i plod) *Ne znān zāč danāskā nīkī ne pobīrā cībōri.*

cīca *im.^{e1} ž. dojka Kad je bōlna cēlō vrīmē j na cīce.*

cīcat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cīcāš, 3. mn. cīcajū)* sisati; usp. sasāt
Za mātēr je nājlahcē da dītē cīcā.

cīcvara *im.^{e1} ž. rastopljeni, prženi skorup Cīcvara se dēlā od škòrupa.*

cīfrat /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. cīfrāš /se/, 3. mn. cīfrajū /se/)* kititi /se/, dotjerivati /se/ /ob. osoba/ *Grēš do mālē bufīgi, a cīfrāš se ko da grēš va crīkvu.*

Cigàn *im.^a m. etn. Rom Jē Cigāni ki su finili i vėlē škòli. ♦ zgljēdāt kākò Cigàn* biti neuredan (pr ljav) *Čā dēlā, zgljēdā kākò Cigàn.*

Cigānka *im.^{e1} ž. (G mn. Cigānki)* etn. Romkinja *Cigānki su na plāce prodavāle mājē. ♦ zgljēdāt kākò Cigānka* biti neuredna (pr ljava) *Zgljēdāš kākò Cigānka, ne mòrēš takòva vān.*

cikòrija *im.^{e2} ž. vrsta kavovine, nadomjestak za bijelu kavu od pržena i smljevena korijena cikorije Kād nī bīlō kafā dēlalo sē j bēlō kafē od dīfki i cikòrijē.*

cīma *im.^{e1} ž. 1. konop za vezivanje plovila Natēgnī cīmi! 2. krumpirova stabljika Hīti cīmi va smēti.*

cimītēr/cimitēr *im.^a m. (G jd. cimītera)* groblje; usp. grōblje *Prošlā j na cimītēr.*

Cimītēr/Cimitēr *im.^a m. jd. (G Cimītera/Cimitēra)* top. gradsko groblje, nekada poznato kao *Cimītēr pòli Svētōga Ivāna* → C, 8

Cimītēr pòli Frātār top. nekadašnje groblje ispred crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije → C, 6

- Cimîter pòli Světōga Āntōna** top. nekadašnje groblje kod crkve Sv. Antona → C, 7
- Cīrkūl** *im.^a m. jd.* (*G Cīrkula*) top. središnji trg u Crikvenici, dio današnjega Trga Stjepana Radića → C, 9
- cīto** *nepromj.* tiho, bez glasa, ob. u fraz. ♦ **bīt (stāt) cīto** biti tiho, šutjeti *Būdi cīto, mālā mi spī!*
- citrōn** *im.^a m.* limun; usp. **lemūncīn** *Kūpī mi citrōni da si mōrēn čāj skūhat.*
- civīl, civīla, civīlo** *neodr. prid.* koji je izbirljiv *Ōn je jāko civīl za sō jīlo.*
- cīziba** *im.^{el} ž.* 1. zrno suhoga grožđa, grožđica *Mōreš mālō cīzibi stāvīt va pogāču.* 2. *pren.* izbirljiv čovjek
- cmīhat** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cmīhāš, 3. mn. cmīhajū*) potihlo plakati; usp. **cmīzdrit** *Cmīhalā j cēlū nōc.*
- cmīzdrit** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cmīzdīš, 3. mn. cmīzdrē*) potihlo plakati; usp. **cmīhat** *Cmīzdri od kad je prošāl na brōd.*
- cōk** *im.^a m.* (*G jd. cokā, N mn. cōki*) panj /ob. za cijepanje drva/ *Cēpā se na cokū.* ♦ **zaspāt (spāt) kākō cōk** tvrdo zaspati (spavati) *Nočāska ču zaspāt kākō cōk, aš sān se natrūdīl.*
- cōtat** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cōtāš, 3. mn. cōtajū*) šepati, hramati; usp. **nalēncēvāt, šēpat** *Cōtā od kad je bīl mīcī.*
- cōtāv, cōtava, cōtavo** *neodr. prid.* šepav *Pa čā akō j cōtava, da te nīs čūla da njōj se rūgāš, si čūl!?*
- cōto** *im.^a m. podr.* šepavac *Cōtō j va Crkvēnice prodavāl novīni.*
- crīkva** *im.^{el} ž.* (*G mn. crīkāv*) crkva *Šlā j s crīkvi put Plōdīn. Sī se dafēšta sprāve za pōlnōćicu, a ōnda se va crīkve smrēznū. Na Kotōrū j bīlō sēdān crīkāv.*
- Crkvēničān** *im.^a m.* (*G jd. Crkvēničāna*) etn. Crikveničanin *Odvāvīk su Crkvēničāni bīli rībari.*
- Crkvēniškinja** *im.^{e2} ž.* etn. Crikveničanica *Crkvēniškinje su vrēdne žēnskē.*
- Crkvēniškō Pōlje** vidi: **Pōlje**
- Črñī mōl** vidi: **Črñī mūl**
- cūcat** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cūcāš, 3. mn. cūcājū*) sisati /ob. bombon/ *Cūcāš tī bōnbōn vēc pōl ūre.*
- cūg** *im.^a m.* (*G jd. cugā, N mn. cūgi*) propuh *Ēvdē j vēlī cūg pa se mōrēn nahlādīt.*
- cūkār** *im.^a m.* (*G jd. cūkara/cūkara*) šećer *Va kūce ne smē nīkad sfālit cūkara i sōli.*
- cukārdōzo** *im.^a m.* prženi šećer *Udēlala sān mu cukārdōzo i kūš i vālīj j prestāl kāšljat.*

cukārijēra *im.^{el} ž.* posuda za pohranjivanje šećera *Cūkār držiš va cukārijēre.*

cūkērpēkēr *im.^a m.* (*G jd. cūkērpēkera*) slastičar *Zučil je poli cūkērpēkera.*

cūrāk *im.^a m.* (*G jd. cūrākā, N mn. cūrākī*) mokrača *Cēlī pārk smrdī po cūrākū.*

cūrāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cūrāš, 3. mn. cūrajū*) mokriti, pišati *Īmā va kūce trī zāhodi ma sejēdno po nočē cūrā va vřčinu.*

cvēt *im.^a m.* (*L jd. cvētū*) cvijet; *usp. rōžica Lijāndēr mī j cvēti dobīl.*

cvētāk *im.^a m.* (*G jd. cvētākā, N mn. cvētākī*) plod rane smokve *Cvētkī su vēci.*

cvetārka *im.^{el} ž.* (*G mn. cvetārki*) cvječarica *Cvetārkā j presēlila rādnu ma ne dāleko.*

cvetārna *im.^{el} ž.* (*G mn. cvetārni*) cvječarnica *Grēn pŕvō do cvetārni pa na grōblje.*

cvētāt *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. cvētā, 3. mn. cvētajū*) cvasti *Sē mī j va dvōrū pōčelo cvētāt.*

cvokotāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cvokōcēs, 3. mn. cvokōcū*) bez voljnoga poticaja udarati donjom vilicom o gornju /od hladnoće, od straha, u groznici/ *Dāj mi čagōd da se ogŕnēn, ča ne vīdīš da cvokōcēn!?*

cvrēt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. cvrēš, 3. mn. cvretū*) topiti slaninu, praviti mast i čvarke *Kad čēs mi cvrēt slanīnu, dāt čēs mi māstī.*

Č

čà/čâ *zam.* 1. što Čà dèlās? Čà ćeš? „Ne pačājte mojè môre, mojù válu, mojù gròtu. Ma ni za stó lèt vi nēcete znàt čà je tó 'čà' va mojèn životù!”⁵⁵ 2. zar Čà nīsì šlà? Čà si sè pojìla? 3. išta, bilo što, štogod Dāj mi čâ za popìt! Čèn tèn me ponùdi, ča morān pitāt! ■ **po čèn je ča** pošto je, kolika je cijena Si vīdela po čèn su pīšmolji!? ♦ **čà će rēc** znači Čà će rēc dā j òn bìl cèlō vrīme s vāmi. ♦ **čâ j prāvo za rēc** treba reći Čâ j prāvo za rēc, dōbār jōj je mùž.

čāča *im.*^{el} ž. riba, bežmek (*Uranoscopus scaber*) Čāča ìmā vèlū, gřdū glāvu. Čīča živē do Bēča.

čāčit se *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **čāčīš se**, 3. mn. **čāčē se**) zlobno, podrugljivo se smijati Čā se čāčīš, ma cū i jà tebě!

čagòd/čagòdār(e)/čagòdre *zam.* bilo što, štogod; usp. **vòljačā** Dāj mi čagòd za pojìst! Prnesì čagòdār! Čagòdre i zapàmetīn ma to nī nīš vrēdno.

čagòdār(e) *zam.* vidi: **čagòd/čagòdār(e)/čagòdre**

čagòdre *zam.* vidi: **čagòd/čagòdār(e)/čagòdre**

čamāž *im.*^a m. (*G jd. čāmžā*, *N mn. čāmžī*) stjenica Pūni su štrāmci čāmži.

čāmèt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **čāmīš**, 3. mn. **čāmē**) čamiti Čâ čāmīš čèkajūc?!

čārat *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **čārāš**, 3. mn. **čārajū**) čarati Tā žēnskā čārā pa jū ne vòlē.

čārlatān *im.*^a m. (*G jd. čārlatāna*) šarlatan Mā tī j òn vèlī čārlatān, pāzī se!

čāst *im.*ⁱ ž. čast Sākā ti čāst! ♦ **spod sākē čāsti j komu** <ča> ne priliči komu <što>, dostojanstvo (oholost) ne dopušta komu <što> Tō j spòd sākē čāsti.

čāšinka *im.*^{el} ž. (*G mn. čāšīnāk*) školjka /općenito/ Kād smo bìli mīcī znīmali smo čāšinki zi môra.

čāvāl *im.*^a m. (*G jd. čāvla*) čavao Zābi tō š čāvlōn, pa se nēce opīrat.

Čèh *im.*^a m. etn. Čeh (*N mn. Čèhi*) Čèhi su zvūklī sezōnu. ♦ **ìmā koga kākò Čèhi** ima koga u velikome broju Bīlo jih je kākò Čèhi.

⁵⁵ Potpis korisnika *patafljengo* na internetskom forumu www.forum.hr.

čelà *im.*^{e1} ž. (*A jd. čèlu, N mn. čelì*)
pčela Čelì rēdù od cvěta na cvět.

Čělník *im.*^a *m. jd.* (*G jd. Čělni-ka*) top. kršovitá strmina ispod Šöpäljskē → A, 10

čeljādē *im.*^a *m.* (*G jd. čeljādū*) živo biće, čovjek *Onā j fānjskī šegàvo čeljādē.*

čěp *im.*^a *m.* (*G jd. čepū*) čep *Znāmi čepì z bōc.* ♦ **pijān kàko čěp** veoma pijan *Bìl je pijān kàko čěp.*

čěpēr *im.*^a *m.* (*G jd. čeperū*) 1. krpelj *Ne grēn va šūmu, āš mē j strāh čeperì.* 2. *pren.* živahno dijete ♦ **dōsadān kàko čěpēr** veoma dosadan, nametljiv *Ājmē čā j dōsadān kàko čěpēr.*

čěpět *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čěpīš, 3. mn. čěpē*) čučati *Za mlājēh nī bìlo mēsta pa su čěpēli òkolo špārhetā i jìli zi lōnčičā.*

čěpnūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. čěpnēš 3. mn. čěpnū*) čučnuti *Ako ne mòreš više stāt, čěpni!*

čěra *pril.* jučer *Čěra sān š njūn bìlā vanē.*

čěràj *im.*^a *m.* (*G jd. čerāja*) gnojna izraslina *Vāvìk dobìje čerāji na čelū.*

čěrànjì/čěràšnjì, -ā, -ē *odr. prid.* jučerašnji *Danāska ìmāš čěrànjì obēd.*

čěràšnjì, -ā, -ē *odr. prid.* vidi: **čěrànjì/čěràšnjì, -ā, -ē**

Čěskā kolōnija top. nekadašnje češko dječje odmaralište, danas specijalna bolnica Thalassotherapie, poznato i kao *Prímōrka* → A, 11

čestìtka *im.*^{e1} ž. (*G mn. čestìtāk*) čestitka *Poslāl mī j čestìtku za Božìc.*

čěšālj *im.*^a *m.* (*G jd. čěšljā*) češalj *Čā j takò tēško počěšljāt se čěšljēn?!*

čěšāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čěšēš /se/, 3. mn. čěšū /se/*) češati /se/; usp. **srbēt se** *Zijìle su me komarìce, sē me rùki srbē pa s smìrōn čěšēn.*

Čěškinja *im.*^{e2} ž. etn. Čehinja *Njejā nōna j Čěškinja.*

čěšrāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čěšrāš, 3. mn. čěšrājū*) raščešljavati vunu

čětìre *br.* četiri /uz imenice u srednjemu i ženskome rodu/ *Pred čětìre lēta sān bìlā va Pòljskōj. Ribarìca sē j veslāla z dvē ili čětìre vėlē veslā. Bìle su čětìre žēnskē ke su lājale pa nīs niš čùla.*

čětìrestō *br.* četiristo *Dūžān mī j čětìrestō kūn!*

čětìrestōtì, -ā, -ō *br. red.* četiristoti *Zìšlō j va čětìrestōtēn brōju.*

čětìri *br.* četiri /uz imenice u muškome rodu/ *Sākā j kūnpanìja ìmēla čětìri do pēt ili sēdān rìbari.*

četrdesět *br.* četrdeset *Pòst durā četrdesět dān. Čā Medārdo dājē, četrdesět dāni trājē.*

četrdesēti, -ā, -ō *br. red.* četrdeseti Ūmrlā j na svōj četrdesēti rōdēndān.

četrnājst *br.* četrnaest Prīt ću za četrnājst dān.

četrnājstī, -ā, -ō *br. red.* četrnaesti Jūtra mū j četrnājstī rōdēndān.

četrťāk *im.^a m.* (*G jd. četrtākā*, *N mn. četrtki*, *G mn. četrtāk*) četvrtak Rodīla sē j na četrtāk.

četrtī, -ā, -ō *br. red.* četvrti Hodīla j s nāmi va četrtī rāzred, ćā se ne spamećēvās? Prišlā j tēkār ōkōl četrtē.

čigōv, **čigōva**, **čigōvo** *zam.* čiji; *usp.* čiji, -ā, -ē Čigōva si tī?

čiji, -ā, -ē *zam.* čiji; *usp.* čigōv, čigōva, čigōvo Imēl je vėlū ribarīću na čijōj je prōve bīlā vėlā mrēža.

čikavīca *im.^{e2} ž.* riba, gira (*Spicara smaris*); *usp.* mēndula, oblīca Naprāvīlā j za obēd frīgane čikavīce i kōnpīr na salātu.

čikulāda *im.^{e1} ž.* čokolada Mōre pojst cēlū čikulādu od šūba.

čīn *vez.* čim, netom Vōltālā j pāđīnu čīn sān je pitāla za njegā.

čīnēt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čīnīš*, *3. mn. čīnē*) nagovarati ili prisiljavati koga da što učini Čīnēl mē j plātīt.

čīnovnīk *im.^a m.* (*G jd. čīnovnīkū*, *N mn. čīnovnīkī*) službenik Sī su tēli dēlat ko čīnovnīkī aš su imēli dobrē plāće.

čirišpānj *im.^a m.* (*G jd. čirišpānja*) pečatni vosak Na sākō sē j pīsmō klāl čirišpānj.

čitovāt, -a, -o *neodr. prid.* čitav, cio, potpun Sāmo da prīde čitovāt pakēt.

čīvera *im.^a s. mn.* drvena nosila s četiri ručke koja služe za prenošenje tereta Klādī tō na čīvera pa ću ti pomōc. Na čīverēh je sē donēsāl.

čīžma *im.^{e1} ž.* (*G mn. čīžām*) čizma Obūj čīžmi aš je vėlī dāž!

čljēn *im.^a m.* (*G jd. čljēnū*) čvor, kvrga na drvu Ne mōrēn rascēpāt ovō đrvo aš imā vėlī čljēn.

čmārit /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čmārīš /se/*, *3. mn. čmārē /se/*) topiti /se/ lagano ili dugotrajno na vatri ili na suncu Mēso mī čmārī va padēlice.

čmārit se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čmārīš se*, *3. mn. čmārē se*) podilaziti kome Ne čmārī mi se sād, sād je gotōvo!

čovīčji, -ā, -ē *odr. prid.* čovječji Čā sē čovīčji ūm mōre još zmīslēt.

čovik *im.^a m.* čovjek Ne mōre se s tēn čovīkōn žīvēt! ♦ **čovik na svojēn mēstu** pošten (čestit) čovjek, čovjek kojemu se ne može ništa zamjeriti ♦ **čovik od besēdi** čovjek koji drži obećanje, čovjek koji ne odustaje od svojih odluka ♦ **nāč ti čovik prīde** /ob. kad čovjek onemoća ili propadne od

bolesti/ ♦ **živomu se čovïku sačã**
trëfi čovjeku se svašta može do-
goditi u životu

črâf *im.^a m.* vijak *Črâf se odvidâl na*
stòlice.

čřčãk *im.^a m.* (*G jd. čřčãkã, N mn.*
čřčãkï, G mn. čřčãk) cvrčak *Cëlũ*
nóc nïš mogle spãt od čřčãk!

čředũlja *im.^{e2} ž.* kupina *Va gřmëh je*
së pũno čředũlj.

čřëplja *im.^{e1} ž.* (*G mn. čřëpãlj*) peka,
glinena posuda u obliku poklop-
ca pod kojom se peče na ognjištu
Nï do krũha kï j sprãvljën spød
čřëplje.

čřëšnja *im.^{e2} ž.* (*G mn. čřëšãnj*) treš-
nja (drvo i plod) *Pojïla j së čřëš-*
nje čã sãn pobrãlã.

čřëvo *im.^a s.* crijevo *Cëlĩ dãn mi*
čřëva krũlë.

čřljën, čřljenã, čřljenò *neodr. prid.*
crven *Sã j čřljenã od sũnca.*

čřljïv, čřljïva, čřljïvo *neodr. prid.*
crvljiv *Čřëšnje su već bilë čřljïve.*

čřn, čřnã, čřnò *neodr. prid.* crn *Či-*
gõvõ j tã čřnò vïnò čã si prnëšãl?

čřnčïna *im.^{e1} ž.* zmija, crna poljarica
Vïdela sãn čřnčïnu sprëda kũce!

Čřnĩ mũl top. predio grada, kupa-
lište i vezovi za barke, u novije
vrijeme *Čřnĩ mõl i Čřnĩ mõlo* →
A, 12

čřnĩ, -ã, -õ *odr. prid.* crni *Kãd dëlãš*
čřnĩ rižõt, dëlãš ga čřnĩlõn od

sïpi. ♦ čřnõ na bëlõ napismeno,
potpuno jasno (razumljivo)

čřnïca *im.^{e2} ž.* modrica *Nogï su mi*
krcãte čřnïc.

čřnïlo *im.^a s.* tekućina koju ispušta-
ju neki glavonošci /ob. sipa/ *Kãd*
dëlãš čřnĩ rižõt, dëlãš ga čřnĩlõn
od sïpi.

čřpat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čřpãš,*
3. mn. čřpajũ) grabiti /ob. iz zdje-
le/ *Së da nïšũ lãčnĩ, a čřpajũ zi*
zdëli së na jedãn dũšãk.

čřv *im.^a m.* crv *Cëlĩ j vřt bïl pũn*
nëkakovëh čřvi. ♦ dëlãt kako čřv
marljivo (neprekidno, ustrajno)
raditi *Dëlã jãdãn kako čřv.*

♦ **imët čřvi v rïte** biti nemiran
(nestrpljiv), ne moći se zadržati
na jednome mjestu *Ne mësti se,*
kako da imãš čřvi v rïte. ♦ vrëdãn
kako čřv iznimno (neobično)
vrijedan (marljivo)

čřf *im.^a m.* ukras od vune ili kakve
druge tkanine na vrhu kape *Čã*
nïšũ već stãra za kãpu š čřfõn?!

čřšpãjz *im.^a m.* varivo *Åla, priprãvi*
kakõv čřšpãjz za obëd.

čřvãt /se/ gl. nesvrš. (*prez. 2. jd.*
čřvãš /sel, 3. mn. čřvajũ /sel)
čuvati /se/, paziti /se/, brinuti
/se/ *Čëš mi danãska čřvãt dïtë?*
Mõlĩn te, čřvaj se!

čřčât *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čřčïš,*
3. mn. čřčë) 1. čvrćati *Čřčãkï*
čřčë po cëlũ nóc, ne mõrën spãt!

2. *pren.* glasno i piskutavo govori-
riti Čà tâ dečīna tulīko čřčě?!

čüt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. čūješ*, *3. mn. čūjū*) čuti Nīš te ne čūjēn.

čūvarīna *im.^{el} ž.* običaj bdijenja uz
pokojnika u kući uz molitvu kru-
nice

čūvāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. čūvāš*, *3. mn. čūvajū*) paziti /se/,
brinuti /se/ Mòlīn te, čūvāj mi
mātēr.

Ć

- čà** *pril.* dalje, odatle, daleko, van *Hòmo čà, ne mòrēn vīše stāt. Ala, čà od menē! Hčēr mī j šlā čà pa mi jáko fālī.*
- čàca** *im.*^{e2} *m.* otac; *usp. otàc Šāl je svojēn čàcūn na brôd.*
- čakulāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd čakulāš, 3. mn. čakulājū)* razgovarati, brbljati *Čakulāle su na māše da nas je sēh bīlō srān.*
- čakulōn** *im.*^a *m.* (*G jd. čakulōnā*) muškarac koji mnogo govori, brbljavac *Da ne biš pred njīn čà reklā, ōn tī j vēlī čakulōn!*
- čānpa** *im.*^{e1} *ž.* (*G mn. čānpi*) nevješta, nespretna, neozbiljna osoba *A bāš je čānpa! Kī bi š njīn pōsla imēl?!*
- čānpāv, čānpava, čānpavo** *neodr. prid. (komp. čānpavējī)* nevješt, nespretnan, zbunjen *Ājmē ča si čānpava, pīdi sēmo.*
- čapāt** *gl. svrš. (prez 2. jd. čapāš, 3. mn. čapājū)* uhvatiti, uloviti, zgrabiti *Sī l čagōd čapāl? Čapāla mē j debulēca, pa nīs za nīs.*
- čapēvāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. čapēvāš, 3. mn. čapēvajū)* hvatati, loviti *Čapēvāli su togā dīvēga prāscā cēlo zapōlne.*
- čār, čārā, čāro** *neodr. prid. (komp. čārējī)* bistar, jasan, vedar *Danāskā j čāro nēbo.*
- čārāt se** *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. čārū se)* bistrirati se, vedriti se *Vrīme se čārā.*
- čēf** *im.*^a *m.* ob. u fraz. ♦ **bīt po čēfu** komu, čemu sviđati se (odgovarati) komu, čemu *Nī njōj nevēsta po čēfu.*
- čēpa** *im.*^{e1} *ž.* pljuska; *usp. žlōfrnica Čēš jednū čēpu, bālavice jednā?!*
- čēpat** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. čēpāš, 3. mn. čēpajū)* pljuscati *Čēpali su ga kad je bīl mīcī, pa sad ne čūje na lēvō ūho.*
- čēpnūt** *gl. svrš. (prez 2. jd. čēpnēš, 3. mn. čēpnū)* pljusnuti *Čā te morān čēpnūt da me poslūšāš?!*
- čīka** *im.*^{e1} *ž.* opušak, čik *Ne hītāj tē čīki po tarāce.*
- čīkobērnica** *im.*^{e2} *ž.* pepeljara; *usp. pepeljāra Dōdāj mi čīkobērnicu.*
- čo** *uzv.* izraz dozivanja, hej ti! *Čô, sī l čā čapāl?*
- čòrāv, čòrava, čòravo** *neodr. prid.* koji slabo vidi, slabovidan, slijep *Čòrava sān, pa mī j dōhtōr dāl očālī.*

Ćozòt *im.^a m. etn.* Talijan iz pokrajine Chioggia *Ćozòti su negdà ribarìli po Kvarnèru.*

ćūtìt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ćūtīš /se/, 3. mn. ćūtē /se/)* osjećati /se/ *Ne ćūtīš se dobrò àš si se prejìla.*

D

da *čest.* da, nego *Češ prît pomòc?*
Da čâ.

da *vez.* da *Kad bîn reklà da sãn læč-na, màt bi mi reklà da se strësën ili obrnën òkolo sebè, da me glád pasã.*

dàcija *im.*^{e2} ž. pristojba, taksa *Ni platìl dàciju pa su ga strpàli v rëšt.*

dacijër *im.*^a m. poreznik u staroj Jugoslaviji

dafëšta *pril.* 1. blagdanski *Sì se dafëšta spràve za pòlnòcicu, a ònda se smřznū va crìkve.* 2. uistinu *Ájbòg da dafëšta crkāl!*

dån *im.*^a m. (*G jd. dånà/dnëva, N mn. dnì/dnëva*) dan *Pår dnì ga nì bìlò. Šlà bîn za dnëva dõma.*

♦ **bìt kàko dån i nôc** velika je razlika u čemu *Onè dvë su ti kàko dån i nôc, a sestri su.* ♦ **cëli bogoviti dån** od jutra do mraka ♦ **cëli Bòžji dån** od jutra do mraka ♦ **dån danàska** od nekog vremena u prošlosti do danas, čak do danas, do dana današnjega ♦ **pod stàrì dani** u starosti, u podmaklim godinama *Vìše nì moglà sàma pod stàrì dani.* ♦ **zi**

dàna va dån svakoga dana, neprekidno, bez prestanka

danàs/danàska *pril.* 1. danas *Grën danàs v Rìku. Råbi ti čâ? Danàska mu počìmljè škòla.* 2. u današnje doba *Danàs se sè mòre kùpìt, a nëgda sè j moràlo hodìt va Třst. Danàska ne mòreš znàt jè l mùškò jè l žënskò.* ♦ **živèt od danàs do jùtra** živjeti s minimalnim sredstvima, živjeti bez plana za budućnost

danàska *pril.* vidi: **danàs/danàska**

danàšnjì, -ã, -ë *odr. prid.* današnji *Na danàšnjì dån mī j ùmřl nôno.*

dånìt se *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. dånì se*) svitati *Dånì se, vrìmē j za pòc dèlat.*

darivàt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. darivàš, 3. mn. darivajū*) darivati *Darivål je křv veç pedesët pùti.*

daròvat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. darùješ, 3. mn. darùjē*) darovati *Darùješ od sřca, a ne zatò čã j rēd.*

dàska *im.*^{e1} ž. (*G mn. dāsāk*) daska *Prnësål je nëkakove dàski, kī znã čã ée mu.* ♦ **do dàski** potpu-no, sasvim, do krajnjih granica ♦ **fàli komu dàska va glàve** nije

pri zdravoj pameti, ne ponaša se normalno

dät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. dâš*, 3. *mn. dādū/dādū*) dati *Dādū ti čâ za marëndu? Ne dādū mu jïst.*

dätula¹ *im.^{e1} ž.* palmin plod, datulja *Dätuli ne rästü na nâšêh pâlmah.*

dätula² *im.^{e1} ž.* školjka, prstac (*Lithodomus lithophaga*)

dävät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. dâjêš*, 3. *mn. dâjū/dâjū*) davati *Dâjê mi môt da mučîn.*

dâž *im.^a m.* (*G jd. dažjâ*) kiša *Obÿj čïžmi aš je vëlî dâž!*

dažjît *gl. nesvrš.* (prez. 3. *jd. dažjî*) kišiti *Cël dän dažjî.*

debël, debëla, debëlo *neodr. prid.* (*komp. dëbljî*) debeo *Së trî smo debële. ♦ debëlo čüt* biti nagluh

debulëca *im.^{e2} ž.* slabost, malaksalost *Čapàla mē j debulëca, pa nïš za nïš.*

decà *im.^{e1} ž.* (*A jd. dëcu*) djeca; usp. **decîna** *Zëla sän dëcu pa smo šlî v Rîku va kîno. Po zîme grêdû dëcün na snëg. Nëkî decà nîsû imëli čâ prnëst. Negdänjî decà jâko su völeli prestâvljat. Mâlî decà mâlâ brîga, vëlî decà vëlâ brîga.*

decënbâr *im.^a m.* (*G jd. decënbra*) mjesec prosinac *Božîć je va decënbu.*

decîna *im.^{e1} ž.* djeca; usp. **decà** *Nëkî decîna nabîjajû bâlu spred ponëstri.*

dël *im.^a m.* (*G jd. dëlâ*) dio *Sūdîl sē j š nÿn za šešnâjstî dël nëkaköve lešîce.*

dëlat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. dëlâš*, 3. *mn. dëljajū*) raditi, poslovati *Dâ l Bëlje nâjzäd dëlâ? Čâ dëlâš?! Dëlala sän do pët.*

dëlavac *im.^a m.* (*G jd. dëlafca*) radnik, radišna osoba *Ön je dëbâr dëlavac.*

delikât, delikâta, delikâto *neodr. prid.* 1. nježan, osjetljiv *Kad je bîl mîcî, säv je bîl delikât.* 2. *pren. izbirljiv Delikât je na jîlu.*

dëlît *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. dëlîš*, 3. *mn. dëlë*) dijeliti *Kad su se kâràle dëlile su jednä drügöj prasîce.*

dëlo *im.^a s.* posao, rad, radno mjesto; usp. **posâl** *Grē na dëlo z autôn mësto da se prošëce. Prošlâ j z dëla na kafë i cëlû ùru je nî.*

dentjêra *im.^{e1} ž.* umjetno zubalo *Püknula mü j dentjêra pa morâ pöç zubârû.*

denüda *pril. donde Plävâl je denüda, a önda sē j umöril pa vrnül.*

depasàjo *pril. usput, u prolazu Bârba Lûkâ j znâl prît, onakö depasàjo mojëmu nônu.*

derät se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. derëš se* / *dëreš se*, 3. *mn. derû se* / *dërû se*) glasno govoriti *Ča se dëreš, dobrö čÿjën.*

dërić *im.^a m.* mala brodska dizalica

- dëset** *br.* deset *Va pôrtu više nĩ vëzãn ni jedãn motôr, a nëgda jih je bĩlò do dëset.*
- desëti, -ã, -ò** *br. red.* deseti *Užãl je subòtũn prĩt poli menë ôkòl de-sëte.*
- dëсно** *pril.* desno *Lëvò j bãnja, a dëсно lavabò.*
- destrũžit** *gl. svrš. (prez. 2. jd. destrũžeš, 3. mn. destrũžë)* potrošiti *Sãv smo kònpĩr vec destrũžili.*
- dëškić** *im.^a m.* dječaćić *Lĩpòga dëškića ìmãš.*
- dëško** *im.^a m.* dečko *Čã j, dëško ili divòjka?*
- dëšpãr** *im.^a m.* (*G jd. dëšpara*) nepar, neparan broj *Bĩlò jĩh je dëšpãr.*
- dëšperãn, -a, -o** *neodr. prid.* nesretan, očajan *Va zãdnjë vrĩmë j dëšperãn, a kĩ nĩ.*
- dëšpët** *im.^a m.* 1. prkos, inat; usp. **trũc, ždrũc** *Za dëšpët ću zĩc i bãjsat cëlũ nôc.* 2. namjerno ućinjena šteta *Ne dëlãj mi dëšpët.*
- dëšpetljĩv, dëšpetljĩva, dëšpetljĩvo** *neodr. prid.* koji prkosi, inati, izaziva *Åjmë, ćã j dëšpetljĩv, kãko zdurãš cëlĩ dãn š njĩn?*
- dëšpetljĩvac** *im.^a m.* (*G jd. dëšpetljĩfca*) prkosnik *Mãlĩ mĩ j postãl prãvĩ dëšpetljĩvac.*
- dëštãrd, -a, -o** *neodr. prid. (komp. dëštãrdëjĩ)* tvrdoglav, svojeglav *Dëštãrdëjëga ćovĩka nĩs vĩdela.*
- dëštrigãt se** *gl. svrš. (prez. 2. jd. dëštrigãš se, 3. mn. dëštrigãjũ se)* osloboditi se *Nãjzãd smo ga se dëštrigãli.*
- dëštũrbãt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. dëštũrbãš, 3. mn. dëštũrbãjũ)* smetati koga *Čã me sãd dëštũrbãš, ćã ne vĩdĩš da su mi sërije.*
- dëšvãt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. dëšvãš, 3. mn. dëšvãjũ)* potrošiti *Onĩ onò ćã kũpe za ćas dëšvãjũ.*
- dëšvãt /se/** *gl. svrš. (prez. 2. jd. dëšvãš /se/, 3. mn. dëšvãjũ /se/)* uništiti /se/, razoriti /se/ *Së rôžice su mi dëšvãli. Po tẽh stënah su dëšvãli nôvĩ postòli.*
- dëtelina** *im.^{el} ž.* djetelina *Nòna ìmã va dvòrũ dëtelinu.*
- dëto** *pril.* isto *Dëto sãn mu i jã reklã.*
- devedesët** *br.* devedeset *Ûmrlã j z devedesët lët.*
- devedesëtĩ, -ã, -ò** *br. red.* devedeset *Vòlela bĩn da doživën devedesëtò lëto.*
- dëvestò** *br.* devetsto *Dëvestò kũn je dãlã za ćĩzmi.*
- dëvestòtĩ, -ã, -ò** *br. red.* devetstoti *Hĩljadu dëvestòtë j prošlã va Mëriku i nĩ se nĩgda vrnũla.*
- dëvet** *br.* devet *Vec je dëvet i pòl. Hòdi spãt!*
- devëtĩ, -ã, -ò** *br. red.* deveti *Nĩs moglã vërovat kad je stãvĩl devëtũ palaćĩnku v ùsta.*

devetnājst *br.* devetneast Rōdīlā j z devetnājst.

devetnājstī, -ā, -ō *br. red.* devetneasti *Devetnājstōga jānuara mī j rōdēndān.*

devūda *pril.* dovde *Devūdā j složil drvā. Kāšnjē nī mōgāl vrāta za-prēt.*

dezgrācija *im.^{e1} ž.* nesreća, zlo *Dezgrācija njin sē j dogodīla!*

dezgracijān, -a, -o *neodr. prid.* koji ima tjelesnu manu, osakaćen; usp. **maganjān, maganjānā, maganjāno** *Nebōškā onā, ostālā j dezgracijāna.*

dežmētīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. de-žmetiš, 3. mn. dežmetē*) odbaciti *Sē ča njin ne rābī dežmetē.*

dīh *im.^a m.* (*L jd. dīhū, N mn. dīhi*)
1. miris *Ōv pršūt imā līpī dīh. 2. disanje Nīmaš prāvilān dīh pa ne mōreš dūgo tēc.*

dīhat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. dīšēš, 3. mn. dīšū*) disati *Kad sān prišlā, nī više dīhāl.*

dīmet *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. dīmīš, 3. mn. dīmē*) 1. dimiti, prašiti *Dīmilo sē j z kūhinje kako dā j nēč zgorēlo. 2. pren. pušiti, uživati duhan; usp. fumāt, kūrīt 2. Dīmī kao dūka.*

dīmljāk *im.^a m.* (*G jd. dīmljaka, N mn. dīmljaki*) dimnjak *Dīmljāk se morā očīstīt, zovī špacakamīnā.*

♦ **zapīši va dīmljāk** zaboravi, ne nadaj se

dīnār *im.^a m.* (*G jd. dīnara*) 1. dinar, novčana jedinica u Jugoslaviji 2. novac *Nīmān ni dīnara v žepū.*

♦ **trēst se nad sākēn dīnarōn** biti škrat, pomno paziti na novac

dīnsmān *im.^a m.* (*G jd. dīnsmana*) osoba koja pomaže turistima pri nošenju prtljage *Dīnsmani su čekālī va pōrtu.*

dirāčjē *im.^a s.* bodljikavo raslinje *Ne mōreš ozgōra aš je zāda kūće dirāčjē.*

distēzī, -ā, -ō *odr. prid.* opušteni, lagodni *Imēl je distēzī živōt.*

distēzo *pril.* polagano, usporeno *Pōčelō j distēzo pūhāt pa smo dīgli jādro.*

dišēt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. dišīš, 3. mn. dišē*) mirisati *Od kad sē j ōprlā ovā peknjīca, va dvōrū nān dišī po krūhu. ♦ nīt dišī nīt smrdī* ni jedno ni drugo, ni dobro ni loše, ne može se odrediti

dītē *im.^a s.* (*G jd. dītēta*) dijete *Šlā sān z dītētōn do īgrališcā na glāvnōj plāže.*

dītētīno *im.^a s.* odrasla osoba koja se ponaša kao dijete *Da ča negō j dītētīno, kad nīš ne tēndī.*

dīv, dīvā, dīvo *neodr. prid.* divljii *Dīvā j, ne znān ča ču š njūn.*

dīvēr *im.^a m.* (*G jd. dīvera*) djever, mužev brat *Šlā j z dīvērōn v Rīku.*

divěrtit se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **divěrtiš se**, 3. mn. **divěrtē se**)* zabavljati se *Dòklje mî dèlāmo oni se divěrtē.*

dīvī/dīvljī, -ā, -ō *odr. prid. divlji* *Dīvī kostānji nisū za jīst.*

divīca *im.^{e2} ž. služavka* *Bīlā j poli njīh divīca.*

dīvljān *im.^a m. (G jd. **dīvljana**)* osoba neprimjerena ponašanja, divljak *Još ūvīk je z onēn dīvljanōn.*

divljāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **dīvljāš**, 3. mn. **dīvljajū**)* neprimjereno se ponašati, divljati *Zāč dīvljāš po kūće, hōd vān bālūn se igrāt.*

dīvljī, -ā, -ō *odr. prid. vidi: dīvī/dīvljī, -ā, -ō*

divōjka *im.^{e1} ž. (G mn. **divōjāk**)* djevojka *Znāš dā j ōzbiljno kad je pripeljāl divōjku mātere dōma.*

dlāka *im.^{e1} ž. dlaka* *Sā si pūna dlāk od kad ĩmāš pāsa. ♦ **iskāt dlāku va jāju*** ulaziti i u najsitnije pojedinosti da bi se pronašla kakva pogreška (prigovor), biti sitničav, sitničariti ♦ **ne imēt dlāki na jezīku** biti otvoren (iskren), govoriti izravno (bez okolišanja, straha) ♦ **ni za dlāku** nimalo, ni najmanje, ni u čemu

do *prij. <G> do* *Da si prišlā do večēri, sī čūla?*

dobā *im.^{e1} ž. (A jd. **dōbu**, L jd. **dobēl/dōbe**)* doba, vrijeme *Prīde dōma*

va kāsnu dōbu. Do kē dōbi cete ostāt?

dobītāk *im.^a m. (G jd. **dobītka**, N mn. **dobītki**)* dobit, dobitak *Do bīl je nēkī vēlī dobītāk.*

dobrīcina *im.^{e1} m. osoba dobre i blage čudi* *Ōn je vēlī dobrīcina. Tī dobrīcini cē pobrāt dēbljī krāj.*

dobrō *pril. 1. dobro* *Jē l nōna dobrō?* 2. u veliku opsegu ili količini *Dobrō smo se najīli pa smo pārtili dōma.*

Dobrodōl *im.^a m. jd. (G **Dobrodōlā**)* top. livada sa šumom iza *Dōlcā* → D, 13

dōc *gl. svrš. (prez. 2. jd. **dōjdeš**, 3. mn. **dōjdū**)* doći, stići *Dōjdū sākū nedēlju na obēd.*

dōčīn *vez. 1. dok* *Bīlā j dobrā sezōna, dōčīn dēlā facādu.* 2. kad *Dōčīn prīdēn, nēka me čēka sprāvnā večēra. Dōčīn je prišāl, pōčēl je njūrgat.*

dočāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **dočāš**, 3. mn. **dočājū**)* predosjećati, naslućivati *Dočān da cē tōtu nēč bīt.*

dočūhāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. **dočūhāš**, 3. mn. **dočūhajū**)* načuti, dočuti *Dočūhāla nas je da smo jū otēpale.*

dōdne *pril. rano ujutro, prije svitanja* *Dōdne sān se stāl.*

dofīnit *gl. svrš. (prez. 2. jd. **dofīnīš**, 3. mn. **dofīnē**)* dovršiti, završiti;

usp. **dokōnčät**, **finit** *Kad dofīnīš zotēn, ìmān ze tebě drūgi posāl.*

dogljèdat *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. dogljèdāš*, 3. *mn. dogljèdajū*) dogledati, skrbiti o starijoj osobi do njezine smrti *Odlučīli su jū dogljèdat pa mīsle dobīt kūcu, a ne znājū dā j onā već sē ostāvila nećakīnje.*

dohājät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. dohājāš*, 3. *mn. dohājajū*) dolaziti, stizati *Dohājā mi sāko jūtro na kafē.*

dōhtōr *im.^a m.* (G *jd. dōhtora*) doktor, liječnik *Najedānpūt sē j zrūšila pa smo zvālī dōhtora.*

dok *vez.* dok *Dōk sān bīl mīcī nīs ni znāl čā j mēso, aš je mēso bīlō za nōna i ocā ki su tēškō dēlali.*

dōklje *pril.* 1. dokud *Dōklje ste bīli z bicīklami?* 2. dokad *Dōklje ćeš spāt?*

dōklje *vez.* dok *I dōklje sē j po dānu stēzāla mēšana bēla rība, po noćē su tō bīli sardēli i vīncōli.*

dokljegōd *pril.* doklegod *Dokljegōd me nōgi slūže, dōbrō j!*

dokōnčät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. dokōnčāš*, 3. *mn. dokōnčajū*) 1. dovršiti, završiti; usp. **dofīnit**, **finit** *Češ bŕzo dokōnčät fakultēt?* 2. odlučiti, zaključiti *Čā ste dokōnčāli?*

dolàc *im.^a m.* (G *jd. dōlcā*) manja krška udolina *Vēlī dolàc je va Gōrnjēn Krāju.*

Dōlác *im.^a m. jd.* (G *Dōlcā*) top. naselje u *Gōrnjēn Krāju* i najveća udolina na području Crikvenice → B, 14

dōle/dōleka *pril.* dolje *Češ prīt dōle poli nōni? Šlī smo dōleka kroz Dolīnci.*

dōleka *pril.* vidi: **dōle/dōleka**

dolēt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. dolēješ*, 3. *mn. dolējū*) doliti *Trēbe dolēt da būde cēla lītra.*

dolēvät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. dolēvāš*, 3. *mn. dolēvajū*) dolijevati *Kad sān dolēvala petrōljo, razbīla sān tūbo.*

dōlnjī, **-ā**, **-ō** *odr. prid.* donji *Rōba tī j na dōlnjēn bālkōnu.*

domācī, **-ā**, **-ō** *odr. prid.* domaći *Tō nī domācī neg kupōvnī krūh.*

domīslēt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. domīslīš* /se/, 3. *mn. domīslē* /se/) prisjetiti /se/ *Domīslī se kāde smo sprāvili tē papīri.*

donatāl *pril.* do poda *Imēlā j hālju donatāl, tāk i pēlicu.*

dopàst *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. dopādū*, 3. *mn. dopādajū*) pripasti *Njegā j dopāl vēcī dēl.*

dopàst se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. dopādāš se*, 3. *mn. dopādajū se*) svidjeti se *Menē se nī nīš dopālo.*

dopovédàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. dopovédāš, 3. mn. dopovédajū)* tumačiti, objašnjavati što *Dopovédāl mī j o tomū cĕlo zapōlne.*

dosagnàt *gl. svrš. (prez. 2. jd. dosagnāš, 3. mn. dosagnājū)* dotjera-ti /ob. stoku/ *Čà jà znān kàko se dosagnājū ofcè!?*

dosēc/dosēgnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. dosēgnēš, 3. mn. dosēgnū)* do-hvatiti *Dosēgnī mi, mōlīn te, onī pijāt?*

dospēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. dospēješ, 3. mn. dospējū)* dospjeti *Nēcū dospēt prīt pō te.*

dōsta/dōsti *pril. dosta Dōstā j vā Crkvēnice ostālo i oženīlo se dāki negdānjē Zidārskē škōli, kēh je bīlō zi sākūda. Čērā j pūhāla būra pā j sigūro dōsti šišvići pomlātīlo.*

dōsti *pril. vidi: dōsta/dōsti*

doštukljāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. doštukljāš, 3. mn. doštukljājū)* produžiti dodavajući dio *Doštukljāj hālju aš tī j prekrātka.*

dōta *im.^{e1} ž. miraz Nōnā j va kredēnce čūvāla kīkarice od svojē dōti.*

dotàpat *gl. svrš. (prez. 2. jd. dotàpāš, 3. mn. dotàpajū)* polagano doći *Sī l finālmēntē dotàpāl?!?*

dotikāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. dotičēš se, 3. mn. dotičū se)* doticati se *Dotičē ti se bārka š njeğōvīn brōdōn.*

dovàc *im.^a m. (G jd. dōfcà)* udovac *Oženīla sē j za dofca.*

dovīca *im.^{e2} ž. udovica Ostālā j dovīca s trējšet lēt.*

dovidēnjā/dovijējnā *usk. dovide-nja Dovidēnjā bārba Tōni, vīdīmo se jūtra. Nāši su stārī užāli rēc dovijējnā, ma takō sad rētkī pozdrāvljajū.*

dovijējnā *usk. vidi: dovidēnjā/dovijējnā*

dozorīt *gl. svrš. (prez. 3. jd. dozrē, 3. mn. dozrējū)* sazrijeti *Pomidōr dozrē na lēto.*

dozrēvāt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. dozrēvā, 3. mn. dozrēvajū)* dozrijevati *Trēba još dozrēvāt dvā, trī dnī.*

dožūntāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. dožūntāš, 3. mn. dožūntājū)* dodati, produžiti *Dožūntāli su jōš četīri mētri mrēže.*

drāg, drāgā, drāgo *neodr. prid. skup Pasānī mīsēc kūpīlā j drāgi postōli, a čā cé njōj još jednī?*

drāga *im.^{e1} ž. uvala Īma līpeh drāg kad grēš na Kāčjak.*

Drāga Dōlnjā *vidi: Lōnčari*

Drāga Gōrnjā *vidi: Vīdi*

drāgī, -ā, -ō *odr. prid. (komp. drāžī)* skupi *Čà si trōšila, nīsī morāla kūpīt nājdrāžē čā j va butīge.*

dragìnja *im.^{e2} ž. skupoća Zādnyē vrīmē j vėlā dragìnja.*

- drakmačät** *gl. svrš. (prez. 2. jd. drakmačäš, 3. mn. drakmačäjü)* grubo usitnjavati
- drëčīt se** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. drëčītš se, 3. mn. drëčē se)* usiljeno plakati, derati se Ča se drëčītš, nīsi sām va kūće!
- drëk** *im.^a m. (N mn. drëki)* izmet; usp. **gōvno/gōvnō** 1. Ča ne pobëre drëki za svōjën päsōn?
♦ **drëk na šībice** ništa, ništa o toga
- drëmat** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. drëmāš, 3. mn. drëmljū)* drijemati Pridū na promōciju pa drëmljū.
- drën** *im.^a m. (G jd. drënā)* drijen (drvo i plod) Svekrvā mī j dëla-la likër od drënā. ♦ **zdrāv kākō drën** potpuno zdrav Mā, zdrāvā j kākō drën. ♦ **třd kākō drën** veoma tvrd i otporan /o predmetu/
- Drënīn** *im.^a m. jd. (G Drënina)* top. brdo i najviši vrh u Gōrnjēn Krāju → D, 15
- Drënōva** *im.^{el} ž. jd.* top. borova i drenova šuma na padinama Drënina → D, 16
- drenūlvīc** *im.^a m.* plod drijena Skūhala sān pëkmez od drenūlvīc.
- drëtvā** *im.^{el} ž. (G mn. drëtvāv)* postolarski konac Drëtvūn mi je zašīl postōli.
- dricät /se/** *gl. svrš. (prez. 2. jd. dricāš /se/, dricājū /se/)* odmaknuti /se/ Dricāj se od njegā!
- drīto** *pril.* 1. ravno Rëš drīto zgōru i prīt ćeš do Sōpāljskē. 2. izravno, bez okolišanja Reklā mī j drīto v ôče.
- drīvo** *im.^a s.* stablo, rastuće drvo Māt mī j reklā da kad je onā bīlā mīcā da smo imëli drīvo ārmulīna va dvōrū.
- drknūt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. drknëš, 3. mn. drknū)* jače okrznuti ili gurnuti Drknūla mē j da sān skōro pāla.
- drōb** *im.^a m. (G jd. drobā)* životinjski želudac Hiti drōb, čā će ti.
- drōbān, drōbna, drōbno** *neodr. prid.* sićušan, nježan, krhak Kād si se rodīla bīlā si takō drōbna, da mē j bīlō strāh držāt te.
- drokmīt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. drokmīš, 3. mn. drokmē)* tvrdo spavati
- drōpi** *im.^{el} ž. mn.* ostatci pri tiještenju grožđa Ostālo nān je pūno drōpi, ćeš zēt za skuhāt rakīju?
- drugāčijī, -ā, -ē** *odr. prid.* vidi: **drühčijī/drugāčijī, -ā, -ē**
- drūgdā** *pril.* drugi put, drugom prilikom Drūgdā ću ti rëc čā sān mīslëla, sād ne mōrën pred njūn.
- drūgdē** *pril.* drugdje Nīgdëre drūgdē ne bīn rāje žīvëla zvan Crkvënicē.
- drūgī, -ā, -ō** *br. red.* drugi Za Drūgēn rātōn je zāsprāvë pōčël turīzan.
- drühčije** *pril.* drukčije Prējā j sē bīlō drühčije.

- drùhčiji/drugàčiji**, -ā, -ē *odr. prid.*
drukčiji *Ōn tī j nēkako drùhčiji od drùgēh.*
- drùk** *im.^a m. (N mn. drùki)* vrsta dugmeta, drucker *Drùk mī j pāl na jakēte.*
- drvò** *im.^a s.* drvo *Zēlā j sàmo dvā mètra dŕv aš njōj jih je ostàlo od pasānē zīmi. Nōnā j sedēla na bānčiču i sākō mào klādàla drvò po drvò va ogānj.*
- držàt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. držīš, 3. mn. držē)* 1. držati *Ča se držīš mātēre, prīdi mào do menē.* 2. cijeniti, poštovati koga ili što *Onī jàko držē do togà ča drùgi od njih mīsle.*
- dubijāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. dubijāš, 3. mn. dubijājū)* razmišljati *Ča sād dubijāš?*
- dubòk, dubokā, dubokò** *neodr. prid. (komp. dùbljī)* dubok *Mòlīn te, nemōj plāvāt kādē j dubokò.*
- Dubrāčina** *im.^{el} ž. jd.* top. potok koji dijeli područje Crikvenice na istočni i zapadni dio, poznato i kao *Potòk* → C, 17
- dučān** *im.^a m.* trgovina, prodavaonica; usp. *butīga Bīl sān do dučāni v Rīke.*
- dudūrīt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. dudūrīš, 3. mn. dudūrē)* polusvjesno spavati
- dūg** *im.^a m. (L jd. dūgū, N mn. dūgi)* dug *Vāvīk je va dūgū.*
- dūg, -a, -o** *neodr. prid. (komp. dùžī)*
dug *Nāši su ljūdi na tunēri zīmali sòbūn baškòti, aš su dūgo duràli.*
- Dūga/Dūgā** *im.^{el} ž. jd. (G Dūgi)* top. naselje na ulazu u Crikvenicu iz smjera Dramlja → A, 18.
- dūgo** *pril.* 1. dugo /vremenski/; usp. **dugočasno** *Nāši su ljūdi zīmali sòbūn baškòti na tunēri, aš su dūgo duràli.* 2. daleko *Zidārskā škòlā j bilā na dūgo pòznāta.*
- dugočasān, dugočasna, dugočasno** *neodr. prid.* dugotrajan *Mēnē j tō dugočasno pa ne mòrēn čekāt.*
- dugočasno** *pril.* dugo /vremenski/; usp. **dūgo 1.** *Dugočasno mū j bilò čekāt me pā j prošāl.*
- dūka** *im.^{el} m.* gospodin, ob. u fraz. ♦ **fumāt kako dūka** mnogo (prekomjerno, stalno) pušiti *Ostāvi se španjulēti, fumāš kàko dūka.*
- dūl, dūlā, dūlo** *neodr. prid.* nezreli /ob. o voću/ *Ne mòrū jih dočekāt da sazrējū pa jidū dūli cìbori.*
- dulīc** *im.^a m. (G jd. dulīca)* nezrela voćka *Od dulīc će te bòlīt trbūh.*
- dūljē** *pril.* duže, dulje *Nīs moglā dūljē zdurāt.*
- Dunbòka** *im.^p ž. jd. (G Dunbòke, L Dunbòkōj)* top. uvala prema naselju Selce → D, 19
- Dūnòc** *im.^a m. jd.* top. udolina u *Görnjen Krāju* → B, 20
- dùpāl, dùpla, dùplo** *neodr. prid.* dvostruk *Dobil je dùpli pūnti.*

duperät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. duperāš, 3. mn. duperājū)* upotrebljavati, trošiti

duplät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. duplāš, 3. mn. duplājū)* dvostručiti

dūplo *pril. dvostruko Tulīko sān trūdnā da vīdīn dūplo.*

dupljāk *im.^a m. (G jd. dupljākū, N mn. dupljāki)* boca od dvije litre

durät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. durāš, 3. mn. durājū)* trajati *Nēce tō dūgo durät.*

dūrōn *pril. stalno Dūrōn je kljēl Bōga.*

dūšā *im.^{e2} ž. (A jd. dūšu)* duša
 ♦ <nī (nī bīlō)> **ni žīvē dūšē** nema (nije bilo) nikoga, nigdje nikoga ♦ **dāt dūšu vrāgu** odreći se poštenja, krenuti putem zla / ob. radi vlastitoga probitka ili koristi/ ♦ **dūšā j na zajīku** *komu* jedva je živ *tko*, na izdisaju (samrti) je *tko* *Dūša mū j na zajīku.*

♦ **grīšīt dūšu** biti nepravedan <prema *komu*>, nanositi štetu <*komu*> ♦ **pustīt dūšu** 1. umrijeti, izdahnuti 2. jako se umoriti, zadihati se ♦ **z dūšūn i tēlōn** potpuno, savim; slijepo privržen, potpuno odan

dūšāk *nepromj. ob. u svez. ■ na dūšāk [popīt] bez daha [popiti], do kraja [popiti] Na dūšāk je popīl i prošāl.*

Dušēvo *im.^a m. jd. top. brežuljak na zaravni Podbadānj → B, 21*

dušica *im.^{e2} ž. žižak u ulju, stijenj, fitilj; usp. lumīn Važgāla sān dušicu za nōna. ♦ z jednūn dušicūn* brzo

duzīna *im.^{e1} ž. tuce, dvanaest komada Zāmī jednū duzīnu jāj za Ūskrs. Īmān duzīnu pijāti.*

dūžān, dūžnā, dūžnō *neodr. prid. dužan Ne posuđij sōldi aš nī dobrō bīt nīkomu dūžān. ♦ ne ostāt dūžān komu* vratiti (uzvratiti) istom mjerom *komu*, odgovoriti jednako oštro (neugodno) *komu* *Pustī jū nēk se kāra, nēce onā ostāt dūžnā!*

Dūžica *im.^{e2} ž. jd. top. naselje na brijegu iznad Gorīce → C, 22*

dvā *br. dva /uz imenice u muškome i srednjemu rodu/ Va dvōrū su bīlī dvā kostānja i dvē smōkvi. Zēlā j sāmō dvā mētra dŕv aš njōj je ostālo od pasāne zīmi.*

dvājset *br. dvadeset Dvājset dān je već va bōlnice.*

dvājsētī, -ā, -ō *br. red. dvadeseti Dvājsētī rōdēndān mī j bīl nājlp-jī.*

dvājspētī, -ā, -ō *br. red. dvadeset peti Dvājspētōga grēn dōma.*

dvājspŕvī, -ā, -ō *br. red. dvadeset prvi Danās je dvājspŕvī desētī.*

dvājzdrügī, -ā, -ō *br. red. dvadeset drugi Jūtrā j dvājzdrügī desētī.*

dvanājist *br.* dvanaest *Obèd je vāvīk bīl na pōlnē aš su sērije na dvanājist i pōl.*

dvanājistī, -ā, -ō *br. red.* dvanaesti *Cēlī dvanājistī mīsēc sān bīlā dōma.*

dvê *br.* dvije /uz imenice u žensko-me rodu/ *Imēlā j dvê sestri i jednōga brāta.*

dvēcāv, dvēcava, dvēcavo *neodr. prid. gnjecav* *Ča tī j ovī krūh ovakō dvēcāv?*

dvēstō *br.* dvjesto *Dālā mī j dvēstō kūn za pūt.*

dvēstōtī, -ā, -ō *br. red.* dvjestoti *Sākī dvēstōtī Crkvēničān je Kostrēnčić.*

dvōjki *im.^a m. mn.* blizanci *Rodīlā j dvōjkī.*

dvōr *im.^a m.* (*G jd. dvōrā*) dvorište *Čēš mi okljīstrāt pālmi va dvōrū?*

Dvōrāc *im.^a m. jd.* (*G Dvōrcā*) top. dio predjela *Kāla* → C, 23

Dvōrskā *im.^p ž. jd.* top. naselje istočno od gradskoga groblja, nekada zvano *Kātničī* → D, 24

Đ

đák *im.^a m.* (*G jd. đākà, N mn. đáki*)
učenik; usp. **školān** *Morāš pàzit*
na đáki va Vinodòlskōj.

đārdīn/jārdīn *im.^a m.* park, perivoj
Līpo su urēdeni sī crkvēniškī
đārdīni.

đelozīja *im.^{e2} ž.* ljubomora *Bīl je pūn*
đelozījē pa gā j ostāvila.

đēngi *im.^a m. mn.* novci; usp. **bēči,**
sōldi *Da mī j vīše đēngi!*

đīr/jīr *im.^a m.* kratka šetnja *Grēmo*
naprāvīt đīr.

đirāt/jirāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd.*
đirāš/jirāš, 3. mn. đirājū/jirājū)
putovati, obilaziti *Đirāl je po*
cělēn svītu.

đīta *im.^{e1} ž.* izlet *Šlī su na đītu.*

đūnbus *im.^a m.* nered *Kāko mōreš*
živēt va tēn đūnbusu.

E

e *uzv.* izraz pojačavanja različitih osjećaja, ah! *E, kàko nān je bīlò līpo, dā l se spamecūješ? Ē jē, jē!*

edenûda *pril.* odande; *usp. odonûda, odotāmo, zonûd(a) Ćē l prīt edevûda ili edenûda?*

edevûda *pril.* odavde; *usp. zovûd(a) Ćē l prīt edevûda ili z edenûda?*

ēj *uzv.* izraz dozivanja *Ēj, sī l čûla čā sān ti reklā?*

enakò *pril.* onako *Jedānpūt evakò jedānpūt enakò, rībi su se skòro sākī dān našlè na pijātu.*

enakòv, enakòva, enakòvo *zam.* onakav; *usp. onakòv, onakòva, onakòvo Enakòve rôžice sān i jà nēkidān kûpīla.*

enāmo *pril.* onamo *Ne mòrēn jih nāc – bi rēc da su enāmo prošī.*

ēndè *pril.* ondje *Sān ti reklā da su ēndè.*

Ēnglezīca *im.^{e2} ž. etn.* Engleskinja *Ēnglezīca mī j rezervīrala prīvū šetemānu va sēdmēn mīsecu.*

enī, -ā, -ō *zam.* onaj; *usp. onī, -ā, -ō Enā žēnskā tē j iskāla.*

enīstī, enāstā, enōstō *zam.* upravo onaj; *usp. onīstī, onāstā, onōstō*

Evīstī kljūč otključījē enēstē vrāta.

èred *im.^a m.* nasljednik *Rodīla mū j èreda.*

eroplān *im.^a m. (G jd. èroplana)* zrakoplov *Nīs te od èroplana nīs čūlā.*

evakò *pril.* ovako *Evakò se tō dēlā!*

evāmo *pril.* ovamo *Hòd evāmo! Da te vīše nīs vīdela da takò dīvljāš!*

ēvdè *pril.* ovdje; *usp. tōtu Ēvdè mī j nājlpšē.*

evī, -ā, -ō *zam.* ovaj; *usp. ovī, -ā, -ō Evò dītè cé me zlūdēt!*

evīstī, evāstā, evōstō *zam.* upravo ovaj; *usp. ovīstī, ovāstā, ovōstō Evāstā žēnskā j dēlala poli mojè mātēre.*

evokīdān *pril.* nekidan *Evokīdān smo bīlī na bārke.*

evûda *pril.* ovuda *Evûdā j hodīla prošēcīja.*

F

fàbrica *im.*^{e1} ž. tvornica *Sè fàbriki su pokràli i zàprli.*

fabrikàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fabrikàš, 3. mn. fabrikājū)* podvaljivati, lagati, izmišljati *Ne fabrikāj!*

fàca *im.*^{e2} ž. 1. lice, obraz *Ìmā līpu fàcu.* 2. *pren.* poznata osoba *Njejã mât je bìlã nèkakova fàca va òpcìne.*

facàda *im.*^{e1} ž. fasada *Bìlã j dobrã sezòna, dðcìn dèlã facàdu.*

facòl *im.*^a m. (*G jd. facolà*) rubac, marama; *usp. rùbàc Zi žepã mu vîrî facòl.*

facolìc *im.*^a m. džepni rupčić *Málã tî j bàlava, èeš facolìc?*

fagòt *im.*^a m. svežanj *Rè na pût z vèlèn fagòtòn.*

fàh *im.*^a m. (*N mn. fàhi*) struka *Kakòv òn ìmã fàh, čã j mòrda tìšljār?*

fàhmān *im.*^a m. (*G jd. fàhmana*) stučnjak *Dòbār je fàhmān va svojèn poslù.*

fājtīna *im.*^{e2} ž. vlaga, vlažnost *Bìlì bimo se namòčili pa bi nān ròba po cèlù šetemānu držàla fājtīnu.*

fakīn *im.*^a m. deran, mangup *Kad sãn bìl mìcì bìl sãn fakīn.*

fālã *im.*^{e1} ž. (*A jd. fālu*) pohvala *Do bìl je od njè vèlù fālu.*

fālã *uzv.* izraz kojim se izriče zahvalnost *Fālã Bògu dā j prišlã na vrīme.*

fālda *im.*^{e1} ž. (*G mn. fāldi*) ušiven ili glačanjem izveden nabor na tkanini *Přvi dãn škòli mât mī j obùklã šòs na fāldi.*

fàlet *gl. nesvrš. vidi: fàlit/fàlet*

fàlicān, fàlicna, fàlicno *neodr. prid.* neiskren, licemjeran *A vîdìš kad govorì, sāv je fàlicān.*

fālīnga *im.*^{e1} ž. (*G mn. fālīng/ fālīnāg*) mana, greška *Kùpìla sãn mājù z fālīngūn.*

fàlit/fàlet *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fālìš, 3. mn. fālè)* nedostajati komu *Hcēr mī j šlã cã pa mi jàko fālì.*

fàlit/fàlet *gl. svrš. (prez. 2. jd. fālìš, 3. mn. fālè)* pogriješiti, promašiti *Fālìl si čã si ponèštru napravìl na lèvu bāndu.*

fàls, fàlsa, fàlso *neodr. prid.* lažan, umjetan, neiskren *Sã je fàlsa, od nòhti do vlási.*

fàlsarija *im.*^{e2} ž. licemjerje, neiskrenost *Danàs je na sākèn kòraku fàlsarija.*

- fälsī**, -ā, -ō *odr. prid. (komp. fälsèjī)* lažni, umjetni, neiskreni *Īmā fälsī zūbi.*
- famīlja** *im.^{e2} ž.* obitelj *Niš nī vrēdno kulīko famīlja.*
- fānat** *im.^a m. (G jd. fānta)* dječak, mladić *Trēba od fānta postāt prāvi čovīk.*
- fāndōmija** *im.^{e2} ž.* glupost *Onā j pūna fāndōmīj.*
- fanēla** *im.^{e1} ž.* vrsta pamučne mekane tkanine, flanel *Zēlā sān nōne za Božīc pidāmu od fanēla.*
- fānj** *pril.* podosta, poprilično *Fānj lēt ga nis vīdēl.*
- fānjgāc** *im.^a m. (G jd. fānjcā)* blato *Smīrōn smo pādali va fānjgāc.*
- fānjskī**, -ā, -ō *odr. prid.* 1. prikli-dan, poželjan *Fānjškōga mūžā j našlā.* 2. velik, priličan *Fānjškō j tō dēlo.*
- farabūt** *im.^a m.* ništarija
- fārba** *im.^{e1} ž. (G mn. fārb)* boja; usp. **māst²** *S kūn fārbūn céš pofārbat facādu?*
- fāsovat** *gl. svrš. i nesvrš. (prez. 2. jd. fāsuješ, 3. mn. fāsujū)* dobiti/dobivati svoj dio *Fāsovāl je dēl kūce.*
- fāš** *im.^a m.* povoj za novorođenče *Negdā su se decā fašāla fāšōn po cēlēn tēlu.*
- fašāt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. fašāš, 3. mn. fašājū)* povijati *Mālī decā se vīšē ne fašājū.*
- faštīdij** *im.^a m. (G jd. faštīdija)* zanovijetanje *Ne mōrēn vīše slūšat tvōj faštīdij.*
- faštīdijāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. faštīdijāš, 3. mn. faštīdijājū)* zafirkavati koga, dosađivati komu *Nemōj òkolo menē faštīdijāt.*
- fatapōšta** *im.^{e1} ž.* ob. u fraz. ♦ **na fatapōštu** namjerno, hotimice *Reklā mī j da j na fatapōštu šlā tāmō.*
- fažōl** *im.^a m.* 1. grah *Zēlā sān kilō fažōla.* 2. varivo od graha *Jīla sān fažōl z jāšmikōn i brudītōn.*
- fēbra/fibra** *im.^{e1} ž. (G mn. fēbri/fibri)* povišena tjelesna temperatura *Pārī mi se da imāš fēbru, zmērī mālo.*
- febrāj** *im.^a m. (G jd. febrāja)* mjesec veljača *Febrāj je mīšēc māškār i māčāk.*
- fēhtat** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fēhtāš, 3. mn. fēhtajū)* moljakati *Fēhtajū me da njīn naprāvīn frīti.*
- fēla** *im.^{e2} ž.* vrsta *Imēlā j postōl sē mīle fēle.*
- felār** *im.^a m.* vidi: **ferāl/felār**
- ferāl/felār** *im.^a m. (G jd. ferālā/felārā)* feral, ribarsko svjetlo na pramcu za privlačenje ribe *Lovē līgnje na ferāl.*

fërmät /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. fër-māš /se/*, 3. *mn. fërmājū /se/*) zaustaviti /se/, stati, prestati *Fërmāj* već *jedānpūt s tūn prëdikūn*.

fërmo *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **čapät** (lovīt) **na fërmo** ribolov usidrene barke *Rībari su znāli kāde mōrū čā čapät na fërmo*. *Lovīli su piš-mōlji na fërmo*.

fëšta *im.^{e1} ž.* (*G mn. fëšt*) 1. svečanost na dan sveca, proštenje *Bīt čē čē vēlā fëšta za Vëlū Gōsposju*. 2. proslava, veselje *Imēli smo vēlū fëštu za njejū diplōmu*.

fībija *im.^{e2} ž.* kopča na ženskoj odjeći

fibra *im.^{e1} ž.* vidi: **fëbra/fibra**

fićfirīć *im.^a m.* kicoš, pomodar *Našlā je nekog fićfirīća*.

fidät se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. fidāš se*, 3. *mn. fidājū se*) pouzdati se komu, imati povjerenja u koga *Ne fidän se va niš ča mi òn rečē*.

figûra *im.^{e1} ž.* ukrasni predmet *Přneslā mī j figûru od svëtōga Dūja zi Splīta*. ♦ **figûra špōrka** pokvarena osoba

figurīn *im.^a m.* (*G jd. figurīnā*) modni časopis *Būrdā j za nās bīl přvi figurīn*.

fijōk *im.^a m.* (*N mn. fijōki*) ukrasna vezana vrpca *Imēlā j fijōk na glāvē*.

fijōlica *im.^{e2} ž.* ljubičica *Zīslē su fijōlice, prōlječē j*.

Fijumān *im.^a m.* etn. riječki starosjedilac romanskih korijena

fikālac *im.^a m.* (*G jd. fikālca*) drveno sviralo, zviždaljka *Fikālac se nājbdljē dēlā od jësenā*.

fikät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. fičëš*, 3. *mn. fičū*) zviždati; usp. **fiščät** *Fičū mi pod ponëštrūn*.

fikät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. fičëš*, 3. *mn. fičū*) podmetati komu *Fikāli su mu ga*.

filāda *im.^{e1} ž.* ljutnja, grdnja, ukor *Kad sān prišlā dōma dobīla sān takōvu filādu*.

filät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. filāl*, 3. *mn. filājū*) pobjeći

finālmēnte *pril.* napokon, konačno *Finālmēntē j prošāl*.

finānc *im.^a m.* (*G jd. finānca*) financijski inspektor u staroj Jugoslaviji

fineštrīn *im.^a m.* (*G jd. fineštrīnā*) brodsko okno

fīnit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. fīniš*, 3. *mn. fīnē*) dovršiti, završiti; usp. **dofīnit**, **dokōnčät** *Nājzād sān fīnila s tēn dēlōn*.

fīnta *im.^{e1} ž.* (*G mn. fīnti*) gesta, pokret, ob. u fraz. ♦ **dēlat fīntu** praviti se da se što ne primjećuje *Dēlāl je fīntu kākō da me ne vīdi*.

finjenïca *im.^{e2} ž.* završnica *Sē j do-brō kad je dobrā finjenïca*.

finjèvət *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. finjúješ/finjèvāš, 3. mn. finjújū/finjèvajū)* dovršavati, završavati, svršavati što *Sè trī finjèvajū vīso-kè škōli.*

fišcət *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fiščèš, 3. mn. fiščū)* zviždati; *usp. fikət*

fiškāl *im.^a m.* 1. odvjentnik *Šāl je za fiškāla.* 2. *pren.* prepredena osoba *Nècèš š njīn lāhko, òn je fiškāl.*

fit *im.^a m.* najam, ob. u fraz. ♦ **pōc na fit** uzeti sobu u najam ♦ **bīt na fitu** stanovati u unajmljenome prostoru *Kad sān studīrāl bīl sān na fitu poli njīh.*

fitovāl *im.^a m. (G jd. fitovālū)* stanar u iznajmljenu stanu *Rèšila sān se fitovālū i vīše nècu fitāt.*

fjorīn *im.^a m.* forint, austrougarski novac; *usp. forīt*

flājda *im.^{e1} ž. (G mn. flājđ)* radna haljina, kuta *Žènskè su va Bèlju sè imèle ìste flājđi.*

flāštār *im.^a m. (G jd. flāštra)* flaster; *usp. ceròt Klāl je flāštār na rānu.*

flèka *im.^{e1} ž.* mrlja; *usp. māća Ne grè mi flèka cā.*

flocət *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fločāš, 3. mn. fločājū)* blebetati

flocōn *im.^a m. (G jd. flocōna)* blebetalo

flòk *im.^a m. (N mn. flòki)* trokutasto pomoćno jedro na pramcu broda *Flòk je málo jàdro.*

fogišta *im.^a m.* ložac na parobrodu

fogūn *im.^a m. (G jd. fogūnū)* ložište na parobrodu

fogunət *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fogunāš, 3. mn. fogunājū)* obilno ložiti

fòlja *im.^{e2} ž.* list papira

fōndət *gl. svrš. (prez. 2. jd. fōndāš, 3. mn. fōndājū)* potonuti *Bārka tī j fōndāla, kād cèš je zvūc?*

fōndo *nepromj.* dno, ob. u fraz. ♦ **īc (hodīt, fīnit, pārtit, pōc, prōc) fōndo** *Kād je bīlā òna vèlā nevèra, bārka mū j finila fōndo.*

fōra de òbligo *nepromj.* bez obveze *Sī dūgi sān platīl pa sān sād fōra de òbligo.*

fōrca *im.^{e2} ž. (G mn. fōrāc/fōre)* tjelesna snaga, kondicija *Nīmā onā vīšè fōrcè za pōc va crīkvu.* ■ **tùta fōrca** puna snaga *Tūtūn fōrcūn sān ga obālila.*

förcət/förcèvət *gl. nesvrš. (prez. 3 jd. förcā/förcèvā, 3. mn. förcājū/förcèvajū)* jačati /ob. vjetar/ *Būra förcā, grèmo dōma.*

förcət /se/ // förcèvət /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. förcāš /se/ // förcèvāš /se/, 3. mn. förcājū /se/ // förcèvajū /se/)* upinjati /se/, siliti /se/ *Ne förcāj me! Ne cīnūte jih förcèvət! Förcājte rīvāt bārku. Nemōj se förcèvət da se ne pretègnèš.*

förcëvät *gl. nesvrš. vidi: förcät/förcëvät*

förcëvät /se/ *gl. nesvrš. vidi: förcät /se/ // förcëvät /se/*

förhānga *im.^{e1} ž. zavjesa; usp. kōl-trīna Morān znēt förhāngi i oprät jih.*

foribördo *im.^a m. izvanbrodski motor*

forīnt *im.^a m. (G jd. forīnta) forinta, austrougarski novac; usp. fjorīn*

förtunāl *im.^a m. (G jd. förtunālā) snažan vjetar Bil je förtunāl od jūga pa jih je hītāl na krāj.*

föša *im.^{e2} ž. jarak, kanal uz cestu za odvod kišnice Nī dobrā föša spred Kāli.*

föta *im.^{e1} ž. bijes Čuvāj ga se kad ga föta čapā.*

fotografät /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fotografāš /se/, 3. mn. fotografājū /se/) fotografirati /se/, slikati /se/; usp. litratät /se/ Sād se fotografājū z mòbitelima.*

frāj *im.^a m. (G jd. frāja) ljubavni sa-stanak Šāl je na frāj.*

frājanjē *im.^a s. udvaranje*

frājār *im.^a m. (G jd. frājara) zaruč-nik Nī prišlā z frājārōn.*

frājat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. frājāš se, 3. mn. frājū se) imati djevojku ili momka, udvarati se Ōn se frājā š njūn.*

frakàc *im.^a m. (G jd. frakà) alat za finu obradu zida žbukom*

frakacīn *im.^a m. (G jd. frakacīnā) plosnata alatka za poravnavanje žbuke po zidovima*

frakät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. frakāš, 3. mn. frakājū) napakostiti, pod-valiti komu*

Frāncuzīca *im.^{e2} ž. etn. Francuskinja Lovīl je Frāncuzīce cēlō lēto.*

frāst *im.^a m. vrlo bolan grč u utrobi s gubitkom svijesti /ob. u dojenčadi uslijed jakoga plača/ Frāst gā j čapāl pa smo zvāli hītñū.*

Frātarskō Pölje *vidi: Pölje*

frīflja *im.^{e2} ž. (G mn. frīflji) nevješta, nespretna osoba, šeprtlja Čā si frīflje dālā da ti tō posēčē!?*

frīfljät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. frīflješ, 3. mn. frīfljū) nerazgovjetno govoriti Frīflješ kad pripovēdāš.*

frīgat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. frīgāš, 3. mn. frīgajū) pržiti u dubokoj masnoći Rībi se frīgajū va sūre na ūlju.*

frīs *im.^a m. starinska podsuknja*

frīškī, -ā, -ō *odr. prid. svježi Zišlā j mālō na frīškū āriju.*

frīškīna *im.^{e2} ž. miris po ribi Rōba mi dāje po frīškīne.*

frīško *pril. svježe, prohladno Bīlō mī j po nocē frīško pa sān zēlā krpatūr.*

frīta *im.*^{e1} ž. uštipak *Sākū nedēlju za vrīme mesopūsta frīgajū se frīti. Bāš sān se zaželēla frīt.*

fritālja *im.*^{e2} ž. omlēt *Za večēru cemo fritālju špàrogami i pāncētūn.*

frōntīn *im.*^a m. štitnik na kapi, šilt; usp. **štrimič**

frūnkelāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. frūnkelāš /se/, 3. mn. frūnkelājū /se/)* kovrčati /se/ *Kad je vēla umidānca vlāsi mi se frūnkelājū.*

fruštānj *im.*^a m. (*G jd. fruštānja*) vrsta deblje tkanine s uzorkom

frušturija *im.*^{e2} ž. 1. krov na terasi *Mōremo popīt kafē spod frušturijē. 2. natkriti prilaz crkvi Uznesenja Blažene Djevice Marije ispod hotela Kaštēl Hōmo pod frušturiju da se ne zmōčīmo.*

fūc *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **prōc fūc** pokvariti se, otići u propast *Sē j prošlō fūc.*

fūdra *im.*^{e1} ž. (*G mn. fūdri*) podstava na odjeći *Fūdra mī j prošlā na kapōtu.*

fufļjarīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fufļjarīš, 3. mn. fufļjarē)* raditi površno

fufnjārīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fufnjārīš, 3. mn. fufnjārē)* varati, podvaljivati, podmuklo raditi *Ōpet nēč fufnjārī.*

fūga *im.*^{e1} ž. 1. pukotina (razmak) u zidu *Kāko su poprāvļjali Miramār, sī zīdi su mi popūcali, a*

jednā vēlā fūga mī j spod ponēštri. 2. fuga, spoj između kamenova ili pločica Dēlāl je plāvē fūgi, aš da pāšu plōčicami.

fūlat *gl. svrš. (prez. 2. jd. fūlāš, 3. mn. fūlajū)* promašiti, pogriješiti *Fūlala sān smēnu, dēlāl je vjūtro.*

fumāda *im.*^{e1} ž. valung, napad tjelesne vrućine popraćen znojenjem /ob. u klimakteriju/ *Čapāle su jū fumādi, sā j mokrā.*

fumāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fumāš, 3. mn. fumājū)* pušiti, uživati duhan; usp. **dīmet 2., kūrīt 2.** *Ostāvi se španjulēti, fumāš kākō dūka.*

fūndācē *im.*^{a+} s. talog od kave *Hīti fūndācē va zāhod, a nē va škāf.*

fūndamēnat *im.*^a m. (*G jd. fūndamēnta*) temelj, osnova *Sākā kūca morā imēt fūndamēnat.*

furēšt *im.*^a m. stranac, doseljenik *Ōn je furēšt, ali līpo govori crkvēniškī.*

furēšta *im.*^{e1} ž. (*G mn. furēšt*) strankinja, doseljenica *Dēškī mērkaļū furēšte, a furēštami se tō pijazā.*

furēštī, -ā, -ō *odr. prid.* strani *Ča nīsi moglā nāc domācēga, nego si šlā za furēštēga.*

fūrija *im.*^{e2} ž. osoba koja što mahnito, uznemireno čini, ob. u fraz. ♦ **kot fūrija** [ūc, zīc i sl.] naglo

i ljutito [ući, izaći i sl.] *Zišlā j zi kùće kot fūrija.*

fūrminānt *im.^a m.* šibica, žigica

fūtrat /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fūtrāš /se/, 3. mn. fūtrajū /se/)*
obilno /se/ hraniti *Onā svōgā mūža dobrò fūtrā.*

fuzāljka *im.^{el} ž. (G mn. fuzāljki)*
kosina na obali za izvlačenje bar-
ki *Fārbāmo bārku na fuzāljke.*

fūzàt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. fūžēš /se/, 3. mn. fūžū /se/)* klizati
/se/ *Fūzàla sē j po ledù do poslā.*

fūzbāl *im.^a m. (G jd. fūzbala)* nogo-
met *Grē na fūzbāl sàku subòtu.*

G

gâbŕlja *im.*^{e1} ž. (*G mn. gâbŕlj*) velika ukosnica za pričvršćivanje plete-nice u punđu *Nègde još morà bìt onà lîpà gâbŕlja od nôni.*

gâće *im.*^a *s. um.* od **gâd**, zločesto dijete ili čovjek

gâće *im.*^{e2} ž. *mn.* hlače; *usp. bragèše Nèkada sè j za gâće reklò bragèše, sad mlâdî ni ne znâjû çã j tô.*

♦ **napùnit gâće** <òd strâha> jako se prestrašiti (uplašiti) ♦ **nosit gâće na šćâpu** materijalno propasti, osiromašiti

gâd *im.*^a *m.* 1. zmija; *usp. zmijà Tùkla sãn šćapôn da se màkne, ali gâd ni màkac.* 2. zmija neotrovnica, kravosas *Govorè za gâda da sàsè kràvân mlîkò çã j bedas-tòća.* ♦ **skrîvat koga, çã kako gâd (zmijà) nõgi** pomno skrivati što, prikrivati što od javnosti, držati u tajnosti *što Skrîvâ sòldi kàko gâd nõgi.*

gâjba *im.*^{e1} ž. (*G mn. gâjŕb*) 1. krletka *Žûcò j vâvîk bìl va gâjbe.* 2. rešetkasti sanduk *Zèl je cèlû gâjbu bìri za nàs četîri.*

galèra *im.*^{e1} ž. velika barka

galèta *im.*^{e1} ž. dvopek

galètica *im.*^{e2} ž. suhi kolač, keks *Jà sãn mu prnèsla galètice – tò j bìlo àltronkè, aš nèkî nîsu imèli çã pr-nèst, ako nè mòrda kû smokvù.*

galòše *im.*^{e2} ž. *mn.* gumene cipele za kišu *Galòše obûvaš na kîšu.*

Gamazîn *im.*^a *m. jd.* top. predio u *Vi-nodòlskòj* → C, 25

gamazîn *im.*^a *m.* skladište

gamèla *im.*^{e1} ž. vojnička posuda za hranu

gànač *im.*^a *m.* (*G jd. gâncã*) dvozuba željezna kuka *Tò se znîmljè ovèn gâncôn.*

gànak *im.*^a *m.* (*G jd. gânka*) zid na terasi *Ručnîki se sùšè na gâнку.*

gânbèt *im.*^a *m.* željezni zaponac konna, čelične užadi, sidra

gânbèta *im.*^{e1} ž. podmetanje noge kako bi se koga srušilo *Stàvîl mî j gânbètu, pa sãn pàla kulîko sãn dũga i širokã.*

gâncàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. gâncãš, 3. mn. gâncãjû*) kvačiti što

garàful *im.*^a *m.* (*G jd. garàfula*) karanfil *Posàdîli smo garàfuli, ali su nãn posahnûli.*

gārdēlac *im.^a m. (G jd. gardēlca)* konopljarka, češljugar „Kī to t̄pā, kī to grē, Cōto na gardēlci, za n̄j̄n grē Zōndinka, nōsī kūnbatōri.”⁵⁶

gātri *im.^{e1} ž. mn.* željezne rešetke na kući *Na dōlnjē ponēštre su klādāli gātri.*

Gēriči *im.^a m. mn. (G Gērič)* top. naselje pokraj *Matkōvč*

gīndāc *im.^a m. (G jd. gīncā)* konop za dizanje jedra

gīrica *im.^{e2} ž. riba, gavun (Atherina hepsetus) Sākī vōlī frīgane gīrice.*

gīza *im.^{e1} ž. gus Pinjāta za palēntū j od gīze.*

glāncerica *im.^{e2} ž. školjka, purpurna telina (Tellina incarnata) Glāncerice zgljēdajū kākō da su lakīrane.*

glās *im.^a m. (L jd. glāsū)* glas *Ōn je na glāsū ko pōštēn čovīk.*

glāvā *im.^{e1} ž. glava (A jd. glāvu, L jd. glāvē/glāve, N mn. glāvi) Stāvī klobūk na glāvu! Mīslī svojūn glāvūn! Problēm je med n̄j̄hovēmi glavāmi! ♦ būbāt glāvūn va zīd* kajati se zbog počinjenih postupaka, prekasno shvatiti *što*, doživljavati stalna razočaranja, nailaziti na prepreke ♦ **glāvā j ko kabāl** *komu* osjeća *tko* pritisak u glavi /ob. od glavobolje, od briga, od pića/ *Glāvā*

mī j od s̄nōc ko kabāl. ♦ ne mōc ulovīt (čapāt) ni za glāvu ni za rēp *koga, ča* ne moći shvatiti *koga, što*, ne shvaćati *što tko* hoće ♦ **ne rē vā glāvu** *komu ča* ne može shvatiti *što*, ne može razumjeti *što* ♦ **od glāvī do pētī** potpuno, sasvim, u cijelosti, u svim pojednostima *Odmērila mē j od glāvī do pētī. ♦ imēt prēko glāvī* *komu čega* previše je *komu čega*, imati previše *čega*, imati više *čega* od onoga *što* se može podnijeti, neizdrživo je *komu od čega*, dodijalo je *komu što* ♦ **razbijāt sebē glāvu** *čim* mučiti se mislima, dugo razmišljati o *čemu*, mučno tražiti rješenje, voditi brigu o *čemu* ♦ **zbīt z glāvī** *komu koga, ča; da...* natjerati *koga* da odustane *od koga, od čega*, prisiliti *koga* da napusti (zaboravi) *koga, što*; urazumiti *koga* *Zbīt ču tē bedastōce z glāvī. ♦ zgūbit glāvu* za *ken* jako se zaljubiti *u koga*, poludjeti za *kim* *Zgūbilā j glāvu za n̄j̄n. ♦ zvūc žīvu glāvu* <jedva> ostati živ, spasiti se iz (od) pogibelji, izbjeći smrt, proći bez negativnih posljedica

glavīca *im.^{e2} ž. 1. um. od glāvā, mala glava Imēlā j mālū glavīcu kad sē j rōdila. 2. okrugli plod /ob. luk, zelje, kapus/ Zēlā sān glavīcu kāpuza pa ču za obēd kāpūz i fažōl. 3. uzvisina Šlī smo do glavīce.*

⁵⁶ Stari crikvenički napjev.

glodät/glojät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. glöješ, 3. mn. glöjū)* strugati, glodati *Vëc cëlū ūru glöješ tū kōst.*

glodät se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. glodāš se, 3. mn. glodājū se)* tući se

glojät *gl. nesvrš. vidi: glodät/glojät*

gljèdat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gljèdāš, 3. mn. gljèdajū)* gledati, motriti *Kī na mǎlo gljèdā, mǎlo i vrēdī.*

gljīstā *im.^{el} ž. (A jd. gljīstu)* glista *Vřt tī j pūn gljīst.*

gmājna *im.^{el} ž. (G mn. gmājni)* općinsko zemljište; usp. **komunāda**

gnōj *im.^a m. (G jd. gnojā)* gnojivo

gnjèst /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gnjetēš /se/, 3. mn. gnjetū /se/)* utrpavati /se/, gurati /se/ kamo ili u što, nametati /se/ *Sākamo se gnjetū, nī ni čūdo da se kārājū.*

gnjèta *im.^{el} ž. gužva* *Va bānkē j ūvīk gnjèta.*

gnjīl, gnjīlā, gnjīlo *neodr. prid. truo, gnjio* *Prnēsāl je kilò gnjīlēh jābūk.*

gnjūs *im.^a m. 1. nečistoća 2. pren. bezobraznik, gad* *Sākomu bi naš-kòdīl, òn je gnjūs.*

gnjūsān, gnjūsā, gnjūsno *neodr. prid. nečist, prljav* *Spamecūjēn se dā j poli njē ūvīk bīlò sē gnjūsno.*

gnjusarija *im.^{e2} ž. velika nečistoća*

gōba *im.^{el} ž. grba* *Īmēl je vëlū, grdū gōbu.*

Godāč *im.^a m. jd. top. proplanak u zaleđu* *Kotōra, nasuprot Bādnyū* → B, 26

gōdina *im.^{el} ž. ob. u fraz. ♦ plākat kākō gōdina* gorko (na sav glas) plakati (zaplakati) *Plākalā j kākō gōdina kād je pārtīl.*

gōdišcē *im.^{a+} s. godina; usp. gōdina* *Onī dvā su pār gōdišcē rāzliki.*

gojīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gojīš, 3. mn. gojē)* odgajati

gōknūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. gōknēš, 3. mn. gōknū)* udariti sa strane

gōl, golā, golò *neodr. prid. gol* *Po lētū j čovīk nājrajē gōl. ♦ <i> gōl i bōs* siromašan, bez igdje ičega, bez imovine

golāc *im.^a m. (G jd. gōlcā)* riba, skuša (*Scomber japonicus*)

gōlčīc *im.^a m. um. od golāc, mala skuša*

gōlūb *im.^a m. Nīkako da se rēšīn tēh gōlūbi zi dvōrā. ♦ držāt se ko pōsrān <gōlūb>* držati se loše (otužno, posramljeno, jadno) *Držī se kākō pōsrān gōlūb.*

gomīla *im.^{el} ž. 1. prostor za skupljanje gnojiva* *Pār pāra i na gomīle nājde. 2. prapovijesno grobište ispod hrpe kamenja*

göre/göreka *pril. gore* *Ōndā j lāšna, kākō prāvī, hōdila š njūn vālje gōre do Pōljā. Kāde ste sād?*

Gòreka, va Ladviču. Kakogòd obrñeš, onì ée gòreka udèlat po svojù. ♦ **onàmo gòre** na drugome svijetu, među mrtvima

gòreka pril. vidi: **gòre/gòreka**

gorèt gl. nesvrš. (prez. 3. jd. **gorī**, 3. mn. **gorē**) gorjeti

Gorīca im.^{e2} ž. jd. top. naselje na brijegu iznad Cīrkula → C, 27

Gòrnjī Krāj top. skupno ime za naselja Židīnī, Šupērā, Ladvič, Lōnčari, Vīdi, Dōlāc i Zōričićī → D, 28

gorūcī, -ā, -ē odr. prid. gorući Upeklā sān se na gorūcī pòpečak.

gospā im.^{e1} ž. (G mn. **gōsp**) gospođa Gospā Marija, nīs vas vīdela lèto dān.

gospodā im.^{e1} ž. gospoda Kī z *gospōdūn* črēšnje zōbljē, tūkajū ga rēpī.

gospodār im.^a m. (G jd. **gospodārā**) gospodar

gospodīn im.^a m. (G jd. **gospodīna**) gospodin Ōn se vāvīk držāl ko vėlī gospodīn.

Gòsvoja im.^{e2} ž. Blažena Djevica Marija, Bogorodica, Majka Božja
 ■ **Mālā Gòsvoja** blagdan u spomen na rođenje Blažene Djevice Marije (8. rujna) Rīga se po crkvēniškēh vītēh sējē zmed Vėlūn i Mālūn Gòsvojūn. ■ **Vėlā Gòsvoja** crkveni blagdan i svetkovi-na Uznesenja Blažene Djevice

Marije (15. kolovoza) Nègdā j nāvēcī samānj va Vīnodolu bīl va Crkvēnice na Vėlū Gòsvoju.

gotōv, gotōva, gotōvo neod. prid. gotov, dovršen Sī l gotōv, šlā bīn na kafē? Gotōva sān z obēdōn.

govēdina im.^{e1} ž. govodina, govede meso Kūpīlā j kilō govēdini.

gōvno/gōvnō im.^a s. 1. izmet; usp. **drēk** 2. *pren. pogr.* nemoralan, neodgojen i nepristojan muškarac Kō j ōn gōvno od čovīka! ♦ **čā se gōvno više mēša, više smrdī** 1. što se više nastoji nešto popraviti to se više pokvari 2. ne treba dirati u nevaljala čovjeka

gōvōr im.^a m. (G jd. **gōvora**) govor Džžāl je gōvori nēkuliko ūr. ♦ **ni gōvora** nikako, ne dolazi u obzir

govorīt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **govorīš/govōrīš**, 3. mn. **govorē/govōrē**) govoriti Ako tō zāsprāve mīslīš, ne govōrīn vīše s tōbūn.

grabānja im.^{e2} ž. jagma

grabanjāt se gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **grabanjāš se**, 3. mn. **grabanjājū se**) pohlepno grabiti za sebe Grabanjāš se, ča te nī srān.

grābār im.^a m. (G jd. **grābra**) drvo, grab

grabljāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **grabljājš**, 3. mn. **grabljājū**) grabljati, skupljati grabljama

Gräckī pàrk vidi: **Vėlī pàrk**

grâd¹ *im.^a m.* (L jd. **grâdu/grâdù**) grad *Vàljâd je do togà prišlò da me va grâdu više ne pozdrâvljâš.*

grâd² *im.^a m.* stupanj, postotak *Nâj-bòljâ rakîja ìmâ osâvnâjst grâdi.*

♦ **mûnjên stò grâdi** neuračunljiv, neubrojiv, nepredvidljiv

gradèli *im.^{e1} ž. mn.* rešetka na kojoj se peku meso ili riba *Nónò j sedèl na štòkrlu i okrècâl ribi na gradèlah. Za gradèli morâ bìt do-brâ žerâvica.*

gradič *im.^a m.* (G jd. **grâdića**) um. od **grâd¹**, mali grad

gradîna *im.^{e1} ž.* ostatci, ruševine kule ili grada *Jednâ gradîna je va Grîzah.*

grâh *im.^a m.* (N mn. **grâhi**) grašak; usp. **bîži** *Va âjngemâht grê mēr-lîn i grâh.*

grâknùt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **grâkněš**, 3. mn. **grâknù**) povikati, zavikati *Grâknùlâ j nâ me.*

grân *im.ⁱ ž.* (GL jd. **grânî**, N mn. **grâni**) grana; usp. **grânâ** ♦ **kâko sûha grân** tužan, samotan, beskoristan *Ostâla sân ti kâko sûha grân.*

grânâ *im.^{e1} ž.* (A jd. **grânu**, L jd. **grânè/grâne**, N mn. **grâni**) grana; usp. **grân** *Vèlâ grânâ mû j pâla na âuto i razbîla ga.* ♦ **pâst na nîskè grâni** osiromašiti, materijalno ili moralno propasti, srozati se

grânsljiv, **grânsljiva**, **grânsljivo** *neodr. prid. pljesniv* *Ne jî ovî krûh, ča ne vîdîš dâ j grânsljiv.*

gratât *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **gratâš**, 3. mn. **gratâjû**) ribati, strugati *Gratâš sîr na malâncânu i klâdêš pèć.*

gr̥bača *im.^{e2} ž.* leđa čovjeka pod tetom, ob. u fraz. ♦ **imèt na gr̥ba-če** koga brinuti se za koga, uzdržavati koga

gr̥d, **gr̥dâ**, **gr̥do** *neodr. prid. (komp. gr̥jî)* ružan *Meně j gr̥d, a njòj se pjažâ.*

gr̥do *pril.* ružno *Govorē dâ j lâne bîlò gr̥do, a ovò lèto da nas čeka jòš hùje.*

grêdâ *im.^{e1} ž.* (A jd. **grêdu**, L jd. **grêde/grêdè**, N mn. **grêdi**) greda *Grêdâ mû j na nogû pâlâ.*

Grêgo *im.^a m.* etn. Grk

grên, **grěš**, **grē**, **grêmo/grêmò**, **grêste/grêtè**, **grêdû** *prez. gl. nesvrš.* idem, ideš, ide, idemo, idete, idu; usp. **rên**, **rěš**, **rē**, **rêmo**, **rête**, **rêdû** *Vî hòte, meně se ne grē. Čâ grêste za tèn, jâ nîs šlâ za tèn. Bûljē va televîzòr mèsto da grêdû ìgrât bâlûn.*

grèst *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **greběš**, 3. mn. **grebû**) grepsti *Pàs je grèbâl je po vrâteh dok ga nîs pu-stîla va kûcu.*

grêz, **-a**, **-o** *neodr. prid.* 1. grub *Rûkî su mi grêze.* 2. *pren.* neuljuđen,

nepristojan *Sĩ* rečù *dā j grêz, ma jà to nĩs doživela.*

grêzo pril. grubo, nevješto *Tĩ zĩd je takò grêzo napravĩl da ću moràt zvàt prāvòga mājstora.*

grĩh im.^a m. (*G jd. grĩha/grĩhà, N mn. grĩhi*) grijeh *Grĩh ne grē v ũsta, neg z ũst.*

grĩnta im.^{e1} ž. (*G mn. grĩntĩ*) čangrizavac *Baš si grĩnta, ća ne mòreš zamućàt!*

grĩntāv, grĩntava, grĩntavo neodr. prid. koji gnjavi, čangrizav *Grĩntavā j ćelo zapòlne.*

grĩšĩt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *grĩšĩš, 3. mn. grĩšē*) grijesiti *Ne grĩšĩ dũšu z otēn!*

Griškinja im.^{e2} ž. etn. Grižanka, stanovnica Grižana *Ožēnjēn je za Griškinju.*

grĩšpàt /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *grĩšpāš /se/, 3. mn. grĩšpājũ /se/*) nabirati /se/, gužvati /se/ *Kad sēdĩn grĩšpā mi se hàlja. Zāć grĩšpāš košũlju?*

grĩšpàt se gl. nesvrš. (prez. 3. jd. *grĩšpā se*) dobivati bore /odnosi se na kožu/ *Lĩćē njòj se grĩšpā pa kũpũje sàkakove pomādi ko da će njòj pomòć.*

grĩža im.^{e2} ž. 1. stijena u kršu *Po grĩzah su Grižane dòbile ĩme.* 2. dizenterija *Dobĩt ćeš grĩžu ako jĩš dũle slĩvi.*

grmālj im.^a m. (*G jd. grmāljā*) veliki morski priobalni rak *Tò su klješćà od grmāljā.*

grmèt gl. nesvrš. (prez. 3. jd. *grmĩ*) grmjeti *Grmĩ, hòd va kũću!*

grmĩlj im.^a m. (*G jd. grmĩlja*) stup za privez broda

gròblje im.^a s. groblje; usp. **cimĩtēr/cimĩtēr** *Nĩs bilā na gròblju već dũgo.* ♦ **pròć / prolàzit** <kraj koga, kraj ćega> **kāko uz tũrsko gròblje** proći / prolaziti *pokraj koga, pokraj ćega* ne obraćajući pozornost (ne zamjećujući *koga, što*) *Prošlā j kraj menē kāko uz tũrsko gròblje, ni ā mi nĩ reklā.*

gròm im.^a m. (*G jd. gromā*) grom *Trēfit će te gròm ako kljānēš!* ♦ **ko gròm z vèdra nēba** iznenada, potpuno (sasvim) neočekivano *Prišāl je ko gròm z vèdra nēba.*

gromāća im.^{e2} ž. suhozid *Nĩš nēće sòbũn va gròb zēt, ni gromāću ni sòldi.*

Gromāćini im.^{e1} ž. mn. (*G Gromāćĩn*) top. naselje ispod *Sòpāljskē* → A, 29

gròp im.^a m. uzao, čvor *Morāl je naućĩt žēnskĩ i muškĩ gròp.*

gròta im.^{e1} ž. oveći kamen *Ne hĩtāj se mòre aš mòreš razbĩt glāvu va gròtu.*

gròzd im.^a m. (*G jd. grozdũ*) grozd *Na tršēh je sē mājje grozdĩ.*

grozdòvè *im.^{a+} s.* grožde *Pobràli smo grozdòvè aš bi jih kòsi pojìli!*

grozìt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gròzìš se, 3. mn. gròzè se)* prijetiti komu *Ča se tì tò menè gròzìš?!*

grūh *im.^a m. (G jd. grūhà, N mn. grūhi)* 1. nakupina kamenja *Vèlì grūh je na Kotòru.* 2. usitnje-no kamenje

grumàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. grumàš, 3. mn. grumājū)* bučiti, lupati

grūnat/grūnt *im.^a m.* poljoprivredno zemljište *Nônā j dèlala i na tūjèh grūnti da čā zaslūžì.*

grūnt *im.^a m.* vidi: **grūnat/grūnt**

grūstìt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. grūstìš se, 3. mn. grūstè se)* osjećati odvratnost i odbojnost prema čemu *Tò mi se grūstì.*

gūbit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gūbìš, 3. mn. gūbè)* ostajati bez koga ili čega *Gūbìš sì sòldi, fèrmāj s hār-tanjèn!*

gūbit se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gūbìš se, 3. mn. gūbè se)* 1. nestajati iz vida *Gūbè se dòčìn prìdū va šūmu.* 2. ne moći pamtititi ono što je rečeno /ob. u rastresenosti, starosti ili bolesti/ *Pòčèl sè j gūbit pa gā j dāla va dòm.*

gūc *im.^a m. (G jd. gucà)* drvena bar-ka na vesla i jedro, šiljasta pram-ca i krme *Gūc zgljèdā kako da ìmā dvè pròvi.*

Gūljanov dōlāc top. predio u zaleđu *Kotòra → B, 30*

gumerābika *im.^{e1} ž.* ljepilo za papir

gūndrat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gūndrāš, 3. mn. gūndrajū)* prigovara-ti

gūngula *im.^{e1} ž.* metež, gužva *Naje-dānput je pòčela nèkakova vèlā gūngula.*

gūrla *im.^{e1} ž.* cijev kojom s krova otječe kišnica, žlijeb; usp. **žlòta** *Gūrla sè j zaštropāla.*

gūsenica *im.^{e2} ž.* gusjenica

gūslīca *im.^{e2} ž.* igla sapinjača, sigur-nica ili tanka ukosnica

gūšćerīca *im.^{e2} ž.* gušter *Kogà gūšćerīca ujì, tāj se i zmījè bojì.*

gūšt *im.^a m.* volja, zadovoljstvo, uži-tak *Z gūštòn sān pojìla cèlì pijàt kàpuza i fažòla.*

gūštāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gūštāš, 3. mn. gūštājū)* koštati *Gūštāle su me sì sòldi.*

gūštīrat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. gūštīrāš, 3. mn. gūštīrajū)* uživati *Āla, gūštīrāj dok mòreš.*

gūt *im.^a m. (G jd. gūtà)* gutljaj *Dāj mi gūt vodì. ■ do gūtà* potpuno, sasvim, do krajnjih granica *Sìt sān do gūtà.*

guvèrān *im.^a m. (G jd. guvèrana)* vlada, država *A čā mìslīš da ée guvèrān platìt?!*

gūvnò *im.^a s.* gumno

gùzica *im.*^{e2} ž. stražnjica; usp. *rīt Sē smo z vèlēmi gùzicami.* ♦ **finā gùzica** izbirljivac /ob. o hrani/, onaj kojemu ništa nije dovoljno dobro ♦ **pijān kàko guzica** potpuno pijan *Vrnūl se na pēt ūr vjūtro pijān kàko guzica.* ♦ **uvūc se va guzicu** komu dodvoriti se *komu*, podići *komu*, umiliti se *komu*

gvāntāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. gvāntāš*, 3. *mn. gvāntājū*) zgrabiti, uhvatiti

gvārdija *im.*^{e2} ž. 1. straža 2. smjena časnika na komandnome mostu broda

gvatāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. gvatāš*, 3. *mn. gvatājū*) pohlepno jesti

gvêra *im.*^{e2} ž. 1. rat 2. svađa *Vāvīk njin je gvêra va kūce.*

H

həbat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. həbāš, 3. mn. həbajū)* mariti za što, obraćati pozornost; usp. **abadət**, **həjat** *Udělala si zlò i niš ne həbāš.*

həhār *im.^a m. (G jd. həhara)* skitnica, koji je sklon krađi, nevaljalac *Māli je već sād həhār.*

həjat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. həješ, 3. mn. həjū)* mariti za što, obraćati pozornost; usp. **abadət**, **həbat** *Ōn ne həjē zā to.*

halabūra *im.^{e1} ž. nagla, glasna i bučna osoba Nēcū prīt ako će halabūra bīt poli tebē.*

həldūn *im.^a m. veliki komad Otkinūl je həldūn krūha.*

həlja *im.^{e2} ž. haljina Imēlā j həlju donatāl, tāk i pēlicu.*

həndrāv, **həndrava**, **həndravo** *neodr. prid. neozbiljan Həndravā j, još nī finila fakultēt.*

həntāv, **həntava**, **həntavo** *neodr. prid. budalast, nepromišljen, površan Čā ću mu rēc kad je həntāv.*

həraus *im.^a m. opasan čovjek*

hərta *im.^{e1} ž. (G mn. hərāt)* 1. papir *Zāmī hərtu pa zapīši ako ne mōrēš zapāmetit.* 2. putna karta; usp. **biljēt** 2. *Kūpīlā j hərtu i prošlā.*

3. dokument *Morāl si imēt hərti za Mēriku.* 4. igraća karta *Vāvīk su hərti bīle sprāvne na kredēnce.*

♦ **bīt zāda s hərtami** biti mentalno zaostao *Ōn je zāda s hərtami.*

♦ **sē hərti su na stolū** sve je poznato i jasno

hərtət *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. hərtāš, 3. mn. hərtajū)* obrađivati finom završnom žbukom *Jōš hərtajū, ma mi se pārā da su gotōvi.*

hərtat /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. hərtāš /se/, 3. mn. hərtajū /se/)* kartati /se/ *Hərtajū se ćitovāti dān.*

hərtēla *im.^{e1} ž. ploča u tomboli*

hərtūn *im.^a m. (G jd. hərtūnū)* karton *Hərtūn je klāl pod ārmār.*

həvelok *im.^a m. muški ogrtač bez rukava*

hēcēr *im.^{e2} ž. vidi: hēcī/hēcēr*

hēcī/hēcēr *im.^{e2} ž. (G jd. hēcērē, A jd. hēcēr, V jd. hēcēre, I jd. hēcērūn/hēcērūn, N mn. hēcēre/hēcēri, G mn. hēcēr, D mn. hēcērān)* kći *Štīmanō j šēcāl hēcērūn.*

həhlānjē *im.^a s. kukićanje*

hihotət se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. hi-hōćēš se, 3. mn. hihōćū se)* hiho-

tati se *Hitotāle su se pa sān zāpr-lā vrāta da jih ne morān slūšat.*

hìljada *im.*^{e1} ž. (*G mn. hìljād*) tisuća
Dobīl je na lōtu pār hìljād kūn.

hītāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hītāš*,
3. *mn. hītājū*) 1. bacati *Bīl je fōrtunāl od jūga pa jih je hītāl na krāj. Ne hītāj za Bōgōn kāmiki.* 2. donositi /ob. novac/ *Tā vān kūća fānj hītā.*

hītīt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. hītīš*
/se/, 3. *mn. hītē /se/*) baciti /se/
Hītī se vā mōre! ♦ **hītīt pār be-sēd** porazgovarati *Hītīš pār besēd i prōjde ti cēlō jūtro.*

hītīt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. hītīš se*,
3. *mn. hītē se*) sličiti komu *Hītīl sē j va ocā.*

hlāča *im.*^{e2} ž. ženska visoka čarapa
do natkoljenice *Danās su hlāče gāće, a nēgda se za čarāpe reklō hlāče.*

hlād *im.*^a m. (*L jd. hlādū*) hlad *Vēlī bāras dēlāl je hlād nad cēlēn dvōrōn i šīrnūn.*

hlādīt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hlādīš /se/*, 3. *mn. hlādē /se/*) hla-diti /se/ *Āngūrije su se hlādīle va mōru.*

hlāpat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hlāpāš*,
3. *mn. hlāpajū*) padati /ob. cipele/
Ovī postōli mi hlāpajū.

hljastāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hlja-stāš*, 3. *mn. hljastājū*) ružno,

glasno žvakati, nepristojno jesti,
mljackati *Hljastāš ko prāsac.*

hljepustīna *im.*^{e1} m. opuštena i neu-redna osoba *Pretvōrīl sē j va hlje-pustīnu.*

hōdēc *pril.* pješice *Šlī smo hōdēc do Trībija.*

hodīt *gl. nesvrš.* (nema prezentskih oblika; *imp. 2. jd. hōd/hōdi/hōj*, 1. *mn. hōmo*, 2. *mn. hōte*) 1. ho-dati *Jā ću sāmō hodīt aš sān pre-debēla da tečēn. Hōdīla sān cēlī pūt.* 2. ići *Hōmo v Rīku va kīno. Vī hōte, menē se ne grē. Hōdi z mīlēn Bōgōn.* ♦ **hōd/hōdi/hōj spāt** uzrečica /ob. kada se ne vje-ruje komu/ *Ma ne vērūjēn ti, hōd spāt!*

Holāndēz *im.*^a m. etn. Nizozemac
Pūnō j Holāndēzi prišlō òvo lēto.

homōjda *im.*^{e1} ž. (*G mn. homōjdi*)
krupna žena

hōpcat *gl. nesvrš.* vidi: **hōpsat/hōp-cat**

hōpsat/hōpcat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hōpsāš/hōpcāš*, 3. *mn. hōpsajū/hōpcajū*) poskakiva-ti, skakutati u ritmu *Hōpsalā j i huhūcāla va māškarah cēlū nōc.*

hotēc *pril.* hotimice *Hotēc sān tō udēlala.*

hrānā *im.*^{e1} ž. (*A jd. hrānu*) hrana *Sī sōldi potrōši na hrānu.*

hrānīt *gl. svrš. i nesvrš.* (*prez. 2. jd. hrānīš*, 3. *mn. hrānē*) spremiti/

spremati, čuvati, kriti *Hrān̄ila sān pred n̄jīn sōldi aš znāš ča ōn rečē: zāmi kàde jē i stāvi kàde nī.*

hrastić *im.^a m.* krizantema *Kūpīt cemo hrastići za Sī Svēti.*

hrastövina *im.^{el} ž.* hrastovina

hrbāt *im.^a m.* (*G jd. hrtā*) dio leđa uz kralježnicu *Hrbāt je bolī. Gljè-dajū se pētrrēso, nakostrēšeni su n̄jīn rēpi i hrbāti.*

hreputljāv, -a, -o *neodr. prid.* bole-
žljiv *Kad je bīl mīcī, bīl je hre-
putljāv.*

hrhnjāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. hrh-
njāš, 3. mn. hrhnjājū*) hrkati *Niš
nīs spālā, z jednē kamāre otāc i
māt hrhnjājū, a z drūge nōna.*

hrmēntūn *im.^a m.* (*G jd. hrmēn-
tūnā*) kukuruz (biljka i plod) *Hr-
mentūnskā cēsta se tāko zovē aš
su rādniki plātīli va hrmēntūnū.*

Hrmentūnskā cēsta *top.* ulica izgra-
đena 1933. godine (danas *Zvoni-
mirova ulica*), poznata i kao *Ku-
kurūznā cēsta* → C, 31

hropāc *im.^a m.* (*G jd. hropcā*)
1. bronhitis *Īmā hropāc, a fumā.*
2. hroptanje pred smrt *Tēškō j
bīlō slūšat n̄jegōv hropāc.*

hřstat/hrūstat *gl. nesvrš.* (*prez.
2. jd. hřstāš/hrūstāš, 3. mn.
hřstajū/hrūstajū*) hrskati, gricka-
ti *Vāvīk hrūstā kēksi.*

Hrūsta *im.^{el} ž. jd.* *top.* naselje ispod
Gōrnjēga Krāja → D, 32

hrūsta *im.^{el} ž.* (*G mn. hrūst*) velika
kamena gromada

hrūšva *im.^{el} ž.* (*G mn. hrūšāv*) kruš-
ka (drvo i plod) *Najīla sē j hrūšāv.*

Hrvāckā *im.^p ž. jd.* Hrvatska *Va Hr-
vāckōj ĩmāmo vėlū krīzu.*

Hrvāckē bānje *top.* nekadašnje ku-
palište na *Krēščū*, poznato i kao
Bānje na Krēščū → C, 33

hūd, hūdā, hūdo *neodr. prid.* (*komp.
hūjī*) loš

hūdo *pril.* loše *Tō j hūdo dēlo.*

hudobā *im.^{el} ž.* (*A jd. hudōbu*) zao
čovjek *Bāš je hudobā, čā cē ti ōn
va životū!*

huhūcāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.
huhūcāš, 3. mn. huhūcū*) veselo
vikati /ob. u maškarama/ *Hōpsalā
j i huhūcāla va māškarah cēlū
nōc.*

hùje *pril.* lošije *Govorē dā j lāne
bīlō gřdo, a ovō lēto da nas cēka
jōš hùje.*

I

i vez. *i* Febrāj je mīšec māškār *i* māčāk.

idēja nepromj. ob. u fraz. ♦ **nānke per idēja** ne dolazi u obzir, ne smije se ni pomisliti

iglā *im.*^{el} ž. (*A jd. iglu, G mn. igāl*) igla *Ne mōrēn vīše ni iglu navrēst.* ♦ **bit kākō na iglah** biti nervozan (nestrpljiv, nemiran) *Bīlā sān kākō na iglah.* ♦ **hodīt kākō po iglah** oprezno hodati (ići) *Grē kōt po iglah.*

igrališcē *im.*^{a+} s. igralište na Šlī *smo do igrališčā na glāvnōj plāže.*

Īgrališcē/Īgralište *im.*^a s. jd. top. predio uz *Dubrāčīnu* → C, 34

ili vez. *ili Ili cēs sād pojīst, ili nēceš kākšnjē nīš dobīt!*

ilo *im.*^a s. ilovača *Ōkolo Dubrāčīnī j bīlō ila.*

ilumināt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *ilumināš, 3. mn. iluminājū*) rasvijetliti *Ilumināli su cēlī dvōr.*

īme *im.*^a s. (*G jd. īmena*) ime ♦ **prēbit na mrtvō īme** *koga* jako istući *koga*

imēt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *īmāš, 3. mn. imajū*; zanijekani oblik prez. *nīmān, nīmāš, nīmā, nīmā-*

mo, nīmāte, nīmajū) imati *Īmāš sē ča ti rābi i jōš nīsi kūntēnta.*

īnamorāt se *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *īnamorāš se, 3. mn. īnamorājū se*) zaljubiti se *Īnamorāla sē j i sād njōj je sē līpō.*

īnbārkāt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *īnbārkāš /se/, 3. mn. īnbārkajū /se/*) ukrcati /se/ /ob. u barku/ *Īnbārkāl sē j, a nī odmolāl cīmu.*

īnbrlān, -a, -o *neodr. prid.* osakaćen, fizički nemoćan *Imēl je prōmetnū. Ostāl je īnbrlān.*

īncerāda *im.*^{el} ž. cerada *Stāvīl je īncerādu na motōr.*

īndurān, -a, -o *neodr. prid.* maturan *Prišāl je na obēd jōš īndurān.*

īnfašān, -a, -o *neodr. prid.* zavijen, obavijen, umotan *Va bōlnice si imēla īnfašāne nōgi.*

īnfašāt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *īnfašāš, 3. mn. īnfašājū*) poviti; usp. **ofašāt, zafašāt** *Īnfašāla bīn te takō da nīš mōgāl rūki znēt.*

īnfīšāt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *īnfīšāš, 3. mn. īnfīšājū*) umisliti *Īnfīšāš sāčā pa naprvīš grīh.*

īngāncāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īngančāš, 3. mn. īngančājū)* zakvačiti; usp. **zagāncāt**

Īnglēš *im.^a m. etn. Englez* ♦ **prāvit se Īnglēš** praviti se neupućenim, glumiti nerazumijevanje

īnglēškī, -ā, -ō *odr. prid. engleski* *Ovēštē sezōni nīs imēla īnglēškēh turīsti.*

īnkāntāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnkāntāš se, 3. mn. īnkāntājū se)* ukočiti se *Īnkāntāli su se ko da nīkad nīsū vīdēli āuto.*

īnkasāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnkasāš, 3. mn. īnkasājū)* primiti novac *Īnkasāli su pūno ovò lèto.*

īnkolāt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnkolāš /se/, 3. mn. īnkolājū /se/)* zalijepiti /se/; usp. **takāt /se/**

īnkōntrāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnkōntrāš, 3. mn. īnkōntrajū)* sresti *Ako ga īnkōntrāš, rēci mu da ga išcēn.*

īnkrmān, -a, -o *neodr. prid.* uronjen krmom, opterećen po krmu *Īnkrmāna tī j bārka.*

īnpegulān, -a, -o *neodr. prid.* nesretan, kojega prati nesreća; usp. **pegulān, -a, -o** *Īnpegulān je od rođēnja.*

īnpinjāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnpinjāš, 3. mn. īnpinjājū)* zaposliti se *Čā sē j va tō īnpinjāl?*

īnpoštāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnpoštāš, 3. mn. īnpoštājū)* predati na

poštu, poslati *Īnpoštāla sān sē ānzishārti.*

īnprovān, -a, -o *neodr. prid.* nagnut prema pramcu, opterećen po pramcu

īnsōma *pril.* ipak, unatoč svemu, ukratko, konačno *Īnsōma onā j dōbila svōj dēl. Īnsōma sē j ōn deštrigāl njē.*

īnšēnpijān, -a, -o *neodr. prid.* rastresen *Čā si takō īnšēnpijān, čā j bīlō?*

īntānto *pril.* međutim, ipak, za to vrijeme *Sēn turīzān grē na žīfci, ma īntānto sī od togā žīvū.*

īntima *im.^{el} ž.* vrsta čvrstoga platna modrikaste ili crvenkaste boje za izradu jastučnica koje se pune perjem

īntrīga *im.^{el} ž.* spletko, neprilika *Zāč dēlāš īntrīgi?*

īnvitāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnvitāš, 3. mn. īnvitājū)* pozvati u goste *Īnvitāla mē j na pīr.*

īnžinjāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. īnžinjāš se, 3. mn. īnžinjājū se)* snaći se *Nīmān dōma krūha, ali ću se īnžinjāt.*

iskāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. išcēš, 3. mn. išcū)* tražiti *Mogāl si tō stāvīt na vīdēlo da ne išcēn sākūda.*

istēšo *pril.* jednako, također *Istēšo nān je i prez njegā bīlo dobrō! Tō j istēšo dobrō.*

Istrijàn *im.^a m.* etn. Istranin *Prišāl je z Istrijānōn.*

Isùs *im.^a m.* Isus Krist *Sì decà su popà Vlāda pozdrāvljali „Fāljēn Isùs!”*. ♦ **mùčit se kàko Isùs na krížù** naporno raditi, podnositi velike muke *Cēlī žīvōt sē j mùčīl kàko Isùs na krížù.*

īša/išala *uzv.* izraz kojim se kaže komu da se digne s poda, diži se! /ob. djecu/

īšala *uzv.* vidi: **īša/išala**

Ivān *im.^a m.* muško ime; usp. **Jovanīn** ♦ **pōc svētōmu Ivānu**⁵⁷ umrijeti

Ivānčićevo *im.^p s. jd.* vidi: **Kopanjīnskō**

⁵⁷ Kapelica na današnjemu groblju posvećena je sv. Ivanu.

J

ja čest. potvrdna riječ, da *Jà, bìlã sãn poli njegà.*

jà zam. ja *Jà ću te otpeljät. Prošlã j mĩmo menè kãko da me nĩ vĩdela. Dãj to menè. Menè se nĩkamo ne prešĩ. Jednò lèto mi fãli do pẽn-zije. Ćeš s nãmũn v Rĩku? Mi se parã da nẽcẽ dũgo. Nã me sē j otrēsãl kako da sãn mu jã nèkã mùla.*

jàbuka/jàbukva im.^{el} ž. jabuka (drvo i plod) *Mãt je znãla sãkũ nedèlju dèlat štrũdèl od jãbũk.*
 ■ **jàbuki va šlãfroku** slastica, pržene kriške jabuke u tijestu
 ♦ **kako jàbuka** lijep i zdrav /o djetetu, o djevojci/ *Mãlica tĩ j kako jãbuka.*

jàbukva im.^{el} ž. vidi: **jàbuka/jàbukva**

jacèra im.^{el} ž. hladnjača, ledenica *Přvè jacèri imèli su crkvèniškĩ mesãrĩ. Za jacèru sē j po lètu vozĩl snèg z Vĩševice.* ♦ **mřzlo kãko va jacère** veoma hladno *Tõtu j mřzlo kãko va jacère.*

jãće pril. jaće *Ćã ne mòreš jãće!?*

jãdãn, jãdna, jãdno neodr. prid. ljut, bijesan, gnjevan *Ćã se òkolo*

njegà pojĩdãš, òn je jãdãn na cèli svĩt. Bìlã sãn jãdnã kãko rĩs.

jãdĩt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **jãdĩš**, 3. mn. **jãdē**) izazivati čiju ljutnju *Ne jãdi me aš ću ti oca zvãt!*

jãdĩt se gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **jãdĩš se**, 3. mn. **jãdē se**) ljutiti se, srditi se *Ćã se jòš jãdĩš nã me?*

jãdrit gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **jãdriš**, 3. mn. **jãdrē**) jedriti *Nãjbòljē se u nãš jãdrĩ po levãntu.*

jãdro im.^a s. jedro *Ćozõti su ròbu prodãvali z brõda, a nãjbòljē jih sē j poznãlo po šãrēh jãdrah.*

jãje im.^a s. (N mn. **jãja**) jaje *Nĩs imèla dõsti jãj pa nĩs udèlala nĩkakovu slašćicu.* ♦ **hodĩt kot po jãjēh** oprezno hodati (ići) *Hodĩl je kòt po jãjēh.*

jajnik im.^a m. (G jd. **jajnikã**, N mn. **jãjniki**) uskrсна slatka pletenica s umetnutim jajem

jakèta im.^{el} ž. kratki muški kaput /ob. od odijela/ *Jakèta mù j sã flèkava.*

jãko pril. 1. jako, snažno *Morãš jãko ãrmizãt bãrku!* 2. vrlo, veoma *Obèd je bìl jãko dõbãr. Jãko sē j razjãdĩl.*

- Jämina** *im.*^{el} ž. *jd.* top. područje današnje tržnice → C, 36
- Jankövići** *im.*^a *m. mn.* (*G Jankövić*) top. naselje ispod *Matkovići* → A, 37
- jänuār** *im.*^a *m.* (*G jd. jänuara*) mjesec siječanj *Devetnājstōga jänuara mī j rōdēndān.*
- jänjac¹** *im.*^a *m.* platana *Cvēti z jānjca su běli kako snēg.*
- jänjac²** *im.*^a *m.* (*G jd. jānjca*) janje *Dogovōrile smo se da za pēt lēt grēmo poli Āndrijāne na jānjca.*
- jānjčić** *im.*^a *m. um.* od **jänjac²**, malo janje
- japnenīca** *im.*^{e2} ž. jama u kojoj se priprema vapno
- Japnenīca** *im.*^{e2} ž. *jd.* top. predio između *Kotōra* i *Dōlcā* → B, 38
- jāpnō** *im.*^a *s.* vapno *Zāda, va dvōrū j nōno vāvīk imēl bāčvu z jāpnōn ako trēbā pobēlīt kakōv zīd.*
- jārac¹** *im.*^a *m.* (*G jd. jārcā*) jarac *Zgljēdāš kako jārac z brādicūn.*
- jārac²** *im.*^a *m.* (*G jd. jārcā*) ječmenac; usp. **jāšmik²** *Dobīt češ jārac ako trūdñū otēpāš.*
- jārbōl** *im.*^a *m.* (*G jd. jārbola*) jarbol
♦ **kāko jārbōl** visok /ob. o čovjeku/ *Pa i otāc mū j kāko jārbōl.*
- jārdīn** *im.*^a *m.* vidi: **đārdīn/jārdīn**
- jārīna** *im.*^{el} ž. cvjetanje mora
- jāška** *im.*^{el} ž. (*G mn. jāšāk*) mama za ribe *Priprāvī mi jāške, grēn lovīt.*
- jaškāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. jāškāš, 3. mn. jāškajū*) mamiti, izazivati *Zāč me jāškāš zotūn slaščīcūn?*
- jāšmik¹** *im.*^a *m.* 1. ječam 2. varivo od ječma *Čā sē j jīlo? – A fažōl na sī mōdi: z jāšmikōn, pāštūn, kīselēn kāpuzōn, kīselūn rēpūn...*
- jāšmik²** *im.*^a *m.* jačmenac; usp. **jārac²** *Skočil mī j jāšmik.*
- jāvorika** *im.*^{el} ž. lovor *Klādāj kī līst jāvorike va gūlaš.*
- jazīk** *im.*^a *m.* vidi: **zajīk/jazīk/jezīk**
- jēcāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. jēcāš, 3. mn. jēcajū*) 1. nerazgovjetno govoriti; usp. **pēntat** *Jēcāl je kad je bīl mīcīt mā j tō prošlō. 2. bolno plakati* *Jēcā cēlū nōc, ne znān kako njōj pomōc.*
- jēcavac** *im.*^a *m.* (*G jd. jēcavca*) mucavac
- jedän** *br.* jedan /uz imenice u muškome rodu/ *Jedän brāt mī j pogīnūl. Imēlā j dvē sestrī i jednōga brāta. Jedän vōzī, drūgī šijā.*
- jedän, jednā, jednō** *zam.* neki *Fīnili smo na krāju va jednōj oštarije. Jednā žēnskā j otēla bīt sāma va trōkrevevnōj kamāre. Na jednēn mestu, kādē j nōna znāla dā j plīt-kō, prehītili smo se na drūgū bāndu. Jednō vrīmē j nī bīlō.*

jedanājst *br.* jedanaest *Već je jedanađst ũr! Kad ćeš se stāt?*

jedanājstī, -ā, -ō *br. red.* jedanaesti *Grě mu jedanađstō lěto da nī dōma bīl.*

jedānpūt *pril.* jedanput *Jedānpūt sān letěl avijōnōn i nīgdār vīše.*

jedīnō *vez.* samo, jedino *Prānone su sī decā pōmrlī od španjōlki, jedīnō j mōj nōno ostāl žīv.*

jednā *br.* jedna /uz imenice u ženskome rodu/ *Sēdān jih je otēlo va jednū kāmāru. Sākā j kūnpanīja imēla jednū ili dvē do trī svečārīce. Vāvīk je bīl jednūn nōgūn na pūtū.*

jednō *br.* jedno /uz imenice u srednjemu rodu/ *Jednō lěto mi fāli do pēnzije.*

jednō *pril.* po prilici, otprilike *Za jednō pōl ũre ću prīt.*

jēdnonito *pril.* jednostruko *Jēdnonito mi zabađdāla šōs.*

jelèk *im.^a m. (N mn. jelèki)* muški prsluk

jelōz, -a, -o *neodr. prid.* ljubomoran *Da sāmo znāš kakō j ōn jelōz.*

jeloziĵa *im.^{e2} ž.* ljubomora *Jeloziĵa ni ljūbāv.*

jēlva *im.^{e1} ž. (G mn. jēlāv)* drvo, jela *Za Božīć ćemo zēt jēlvu.*

jēsēn *im.^a m. (G jd. jēsena)* drvo, jansen

jēt se *gl. svrš.* prihvatiti se posla *Ča si se sād togā jēla?*

jētika *im.^{e1} ž.* čangrizavost, ljutnja, nervoza *Nī znāl čā će od jētiki.*

jētikāv, jētikava, jētikavo *neodr. prid.* nervozan, razdražljiv *Kad je jētikava, ne mōrēn š njūn.*

jētikavac *im.^a m. (G jd. jētikafca)* muškarac koji je razdražljiv *Ōn tī j prāvī jētikavac, sē ga razjādī.*

jētra *im.^a s. mn. (G jētār)* jetra *Jētra su mu prošlē od lokīla. ♦ hodīt na jētra komu* nervirati (iritirati) *koga, smetati komu*

jetrvā *im.^{e1} ž. (A jd. jetrvu)* supruga dvojce braće jedna drugoj *Jetrvī su se pokārale pa sād ni brāca ne pripovēdajū.*

jezik *im.^a m.* vidi: **zajīk/jazīk/jezik**

jīlo *im.^a s.* jelo, hrana *Priprāvīlā j jīlo prēja māše.*

jīr *im.^a m.* vidi: **đīr/jīr**

jirāt *gl. nesvrš.* **đirāt/jirāt**

jīst *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. jīš, 3. mn. jīdū)* jesti *Bōlān je pa morā jīst sē lēšo.*

jōg *im.^a m. (N mn. jōgi)* igralište za boćanje *Šāl je na jōg va Gōrnjī Krāj.*

jōpēt *pril.* vidi: **ōpēt/jōpēt**

Jōrjo *im.^a m.* muško ime, Juraj; usp. **Jūrāj, Jūrē**

Jovâna *im.^{e1} ž.* žensko ime, Ivana

Jovanĭn *im.^a m.* (*G jd. Jovanĭnā*) muško ime, Ivan; usp. **Ivān**

jũgo *im.^a s.* jugo *Jũgō j puhālo sũn fõrcũn.*

jũhā *im.^{e1} ž.* (*A jd. jũhu*) juha *Ponũdila mē j kũkošjũn jũhũn. Skũhāj mi jũhu, nĭs bāš dobrō.*

■ **prožgānā jũhā** juha od brašna i ulja *Māt mĭ j uždāla naprāvĭt prožgānũ jũhu kad sān bĭlā bõlna, sād jũ jā dēlān svojōj dēce.*

jũl *im.^a m.* mjesec srpanj *Va jũlu su sĭ hotēli pũni.*

jũn *im.^a m.* mjesec lipanj *Rõk je rõjēn va jũnu.*

jũr/jũr *čest.* nego, zar, barem, već *Jur sān ti reklā da ne mõrēn. Jũr dā j takõ? Jur onā ne grē na dēlo pa mõre dũlje spāt.*

Jũrāj *im.^a m.* (*G jd. Jũrja*) muško ime, Juraj; usp. **Jõrjo, Jũrē**

Jũrē *im.^a m.* (*G jd. Jũrē*) muško ime, Juraj; usp. **Jõrjo, Jũrāj**

Jũrja *im.^{e2} ž.* žensko ime, Đurđa

Jũrjevo *im.^a s.* blagdan Sv. Jurja (23. travnja) *Prõlĭćē počĭnje dvā dāna prēja Jũrjeva.*

jũšān, jũšnā, jũšno *neodr. prid.* jušan *Kad prĭdēn dõma glāvno mĭ j dā j čā jũšnoga za pojĭst.*

jũšto *pril.* upravo, baš, na vrijeme *Jũšto povēdān čā sē j sē jĭlo za obēd.*

jũtra *pril.* sutra *Āla, čā se pojĭdāš? Do jũtra će se sē pozābĭt.*

jũtro *im.^a s.* (*G mn. jũtār*) jutro *Bāš je lĭpo jũtro. ♦ <to je> ko glũhomu dõbro jũtro <to je> uzaludno (beskorisno) Njēmu nēč rēč tĭ j ko glũhomu dõbro jũtro. ♦ od jũtra do mrāka* cijeli dan

jũtroska *pril.* jutros *Jũtroska mi nĭ bĭlõ dobrō.*

južina *im.^{e1} ž.* južina; usp. **molājta** *Po južĭne me glāva bolĭ.*

jũžina *im.^{e1} ž.* popodnevni lagani obrok *Sĭ l čā pojĭla za jũžinu?*

K

kabâl *im.^a m.* (*G jd. kablà*) kabao *Va kablù j prälà ròbu.* ♦ **pädä kàko s kablà** pljusak je, jako kiši

kabân *im.^a m.* ribarski ogrtač *Ma, tô nĩ ni kabanica, ni kapòt, neg kabân.*

kabanica *im.^{e2} ž.* kabanica *Zàmi kabanicu aš dažjĩ.*

kàblica *im.^{e2} ž.* drvena bačvica za so-ljenje ribe

kablìc *im.^a m. um.* od **kabâl**, mali kabao *Ròba tĩ j va kablìcu pa jũ obèsi.*

kacàt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. kacãš, 3. mn. kacãjũ*) 1. pritegnuti jedro 2. *pren.* podvaliti *Lĩpõ mĩ j kacãl.*

kacavida *im.^{e1} ž.* odvijaç *Trêba mi kacavida da odvidãn vĩdu.*

kacòt *im.^a m.* udarac šakom; *usp. matafũn Dãl mũ j kacòt. Kacòt ćeš dobìt!*

kàčka *im.^{e1} ž.* (*G mn. kũčãk*) zmija *Bojĩn se kãčãk, a kĩ nẽ.*

kadagòd/kadagòdre *pril.* 1. uvijek kada *Kadagòd nazòvẽn, vãvik gljèdãš sèrijẽ! Kadagòdre sãn dòbila kakòvu slašcìcu moràla sãn dèlìt sestrũn.* 2. ponekad *Kadagòd bĩn i jã šlà vãn, si tô kãd*

pomìslèl? Kadagòdre bĩn i jã šlà š njũn na Škòlj.

kadagòdre *pril.* vidi: **kadagòd/kadagòdre**

kãdãr, kãdra, kãdro *neodr. prid.* (samo *N jd.* i *mn.* svih triju rodova) sposoban *Nĩsu bilĩ kãdri pomòc kad su prišlè dřva.*

kãde *pril.* gdje *Kãde si do sãd? Pità stãròst kãdẽ j bilã mlãdòst.*

kadĩlnica *im.^{e2} ž.* kadionica *Cèlõ vrĩmẽ j kadĩl kadĩlnicũn pred õl-tãrõn.*

kadĩna *im.^{e1} ž.* lanac *Puklà mũ j kadĩna od žèpne ùri.*

kãdìt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kãdĩš, 3. mn. kãdẽ*) 1. dimiti tamjanom *Kãdẽ va crĩkve.* 2. *pren.* podilaziti komu

kadũnja *im.^{e2} ž.* dunja

kafè *im.^a s.* kava *Češ mi zmlèt kafè va Mĩlmanu? Kristĩno, sèla sãn z Bãrbarũn na kafè va Skĩpër, češ prĩt? Nĩgde višẽ nĩ za kũpìt slãdoled od kafã.*

kafèn, kafèna, kafèno *neodr. prid.* smeđ *Bilã j blõnda, sãd je kafèna.*

kafëni, -ã, -õ *odr. prid.* smeđi *Kũpilà j kafëni kapòt.*

kafičār *im.^a m.* (*G jd. kafīčara*) lju-bitelj kave

kagār *im.^a m.* (*G jd. kagārū*) limena zdjelica na dugačkome dršku za čišćenje septičke jame

kajīc *im.^a m.* barčica *Bārkača vūčē kajīc* za *sōbūn*.

kāko *vez.* 1. kako *Udēlāj tō kāko Bōg zapovēdā!* 2. kao; *usp. kot/ko Ne būdi lēn kāko trūt, mōvi se!*

kāko *pril.* kako *Kāko bi bīlō da grēmo sī skūpa?*

kakōv, kakōva, kakōvo *zam.* kakav *Kakōva si tī tō žēnskā?*

kāl *im.^a m.* (*G jd. kāla*) kurje oko *Kāl je bolī pa ne mōre hodīt.*

Kāla *im.^{e1} ž. jd.* top. naselje zapadno od *Goričce* → C, 40

kāla *im.^{e1} ž.* mala uska ulica *Igrāle smo se va kāle spred kūce.*

kalāda *im.^{e1} ž.* niski oblaci pri zalasku sunca, predznak nevremena *Kad je sūnce šlō va kalādu znāli smo da će bīt kīša.*

kalafāngo *im.^a m.* gliboder, plovilo sa strojem za čišćenje riječnoga ili morskoga dna

kalafāt *im.^a m.* brodogradilišni majstor koji kudeljom ili drvenom stupom začepљуje utore između madira na oplati broda *Kalafāt kalafatā dīvenē bārki.*

kalafatāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kalafatāš, 3. mn. kalafatājū*) šupe-

rati, brtviti razmake između daščica (oplate) na drvenom brodu ili barci *Kalafāt kalafatā dīvenē bārki.*

kalāndrāka *im.^{e1} ž.* mornarski gulaš

Kalāškā *im.^p ž. jd.* top. najveća loква na području Crikvenice na zaravni ispod *Sōpāljskē* → A, 41

kalāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kalāš, 3. mn. kalājū*) 1. spustiti što 2. vaditi vodu /ob. vjedrom/ 3. loviti plavu ribu mrežama *Po vėlōj mīsečine se ne kalā.*

kālcēta *im.^{e1} ž.* čarapa *Na pētē su mise kālcēti raskīnule.*

kāldāja *im.^{e2} ž.* kotlovnica ♦ **teplō j ko va kaldaje** veoma je toplo *Bīlō j teplō ko va kaldaje.*

kaligēr *im.^a m.* (*G jd. kaligērā*) postolar; *usp. postolār Šlā sān kaligēru da mi na postōlēh promēni poplāti.*

kālma *im.^{e1} ž.* (samo *N jd.*) utiha, tišina na moru *Kālmā j pa nān nī za jādrīt.*

kālmāt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. kālmāš /se/, 3. mn. kālmajū /se/*) umiriti /se/, smiriti /se/ *Morāš se kālmāt aš ti nī dobrō za sīce.*

kalumāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. kalumāš, 3. mn. kalumājū*) baciti, ubaciti, podvaliti *Kalumāli su nān tō na sīlu.*

kalumīca *im.^{e2} ž.* ribarski plovak, mala plutača

kalùp *im.^a m.* kalup ♦ **po ìstēn kalù-pu** [dèlat i sl.] sve jednako, formalno, nemaštovito [raditi i sl.]

kalvārīj *im.^a m.* (*G jd. kalvārīja*) teške muke, velika patnja *Prošāl je kalvārīj z tēn čovikōn.*

Kalvārīja *im.^{e2} ž. jd.* top. naselje u produžetku naselja *Dūžica* gdje počinje *Ljubavna cèstica* → C, 42

kaljūga *im.^{e1} ž.* kaljuža

kamamīla *im.^{e1} ž.* kamilica *Popījē kamamīlu z gūštōn.*

kamāra *im.^{e1} ž.* soba *Göre na podū vān je kamāra.*

kamarīn *im.^a m.* sobica *Imēla sān mālī kamarīn va kūće.*

kamenē *im.^{a+} s.* kamenje *Kamenē bi skōpali zi zemljē i od njegà dèlali gromāče.*

kāmenica¹ *im.^{e2} ž.* kamena posuda za ulje ili vodu

kāmenica² *im.^{e2} ž.* riba, raža (*Raja clavata*)

kamijōn *im.^a m.* kamion

kāmīk *im.^a m.* (*G jd. kāmīka, N mn. kāmīki*) kamen *Ne hītāj kāmīki, razbīt ćeš ponēštru!* ♦ **pāl j kāmīk zi srca** komu postalo je lakše komu, odahnuo je, osjetio je olakšanje *Pāl njōj je kāmīk zi srca.* ♦ **třd kākō kāmīk** 1. veoma tvrd /o predmetu/ *Čā nīmāš frīškōga krūha? Ovīstī j třd kākō kāmīk.* 2. bezosjećajan, hladan /o

osobi/ *Ne mōreš š njīn, òn tī j třd kākō kāmīk.*

kamižolēt *im.^a m.* ženski prsluk; usp. **kamižolīn**

kamižolīn *im.^a m.* ženski prsluk; usp. **kamižolēt**

kanapē *im.^a s.* počivaljka, sofa *Rētkī su va Crkvēnice imēli kanapē.*

kanarīja *im.^{e2} ž.* tvornica za prerađu ribe *Va Mērike su naše žēnskē dèlale va kanarīje.*

kānat *im.^a m.* (*G jd. kānta*) 1. pjevanje *Līpi kānat sē j čūl zi dvōrā.* 2. napovijedanje vjenčanja *Bīl je kānat va crīkve.*

kānbijāt /se/ *gl. svrš.* (*pres. 2. jd. kānbijāš* /se/, 3. *mn. kānbijājū* /se/) promijeniti /se/ *Vrīme će se kānbijāt.*

kāncunēta *im.^{e1} ž.* 1. pjesma *Napisāl njōj je kāncunētu.* 2. *pren.* neobična dogodovština

Kāndelōra *im.^{e1} ž.* Svijećnica (2. *ve-ljače*) *Mājka Bōžjā Kāndelōra – snēg do mōra.*

kāndērīt *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. kāndērīš*, 3. *mn. kāndērē*) lutati *Kāndērē po nōće, a ònda se vjūtro ne mōrū žīvī udèlat.*

kanēla *im.^{e1} ž.* cimet *Mālo kanēli klādī na njōki.*

kanoćāl *im.^a m.* (*G jd. kanoćālā*) dvogled *Gljēdāl jih je kanoćālōn.*

kānpanāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kānpanāš, 3. mn. kānpanājū)*

1. svečano zvonjenje *Va Crkvēnice više nīkī ne znā kānpanāt.*
2. *pren. klatiti se, lutati*

kāntadūr *im.^a m. (G jd. kāntadūrā)* pjevač

kāntār *im.^a m. (G jd. kāntara)* ručna vaga za mjerenje težine; *usp. balāncūn Crkvēniškē ribarīce su sōbūn nosīle kāntār.*

kāntāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kāntāš, 3. mn. kāntājū)* 1. pjevati
2. *napovjedati u crkvi prije vjenčanja Morālo sē j kāntāt va crīkve da se vīdi sū l mlādī čā va rōdu aš jih ōnda plovān nī smēl pozakōnit.*

kāntrafūn *im.^a m. (G jd. kāntrafūnā)* drveni poklopac na vrhu bačve za kiseljenje ili soljenje

kāntrīda *im.^{el} ž. stolac s nasonom*
♦ **sedēt na dvēh kāntrīdah** *istodobno podržavati dvije strane, biti dvoličan* ♦ **steplīt kāntrīdu** *prionuti učenju*

kāntūn *im.^a m. (G jd. kāntūnā)* kut, ugao *Ženā držī trī kāntūnī od kūcē.*

kānj *im.^a m. (G jd. kānja)* riba, karnjac (*Serranus cabrilla*)

kāp *im.ⁱ ž. kap* ♦ **držāt (čūvāt)** *koga, ča ko kāp vodi na dlānu pažljivo čuvati koga, što, čuvati koga, što kao najveću dragocjenost, s*

velikom se pažnjom odnositi prema komu, prema čemu Držāl jū j ko kāp vodi na dlānu. ♦ **kāp va mōru** *neznatna (nedovoljna) količina, nešto što ne može imati gotovo nikakva utjecaja, malenkost, sitnica*

kāpa *im.^{el} ž. kapa* ♦ **dāvāt i kāpūn i šākūn** *davati drugima mnogo (obilno, rasipno), biti darežljiv*
♦ **pod kāpūn nebēskūn** *na cijelome svijetu, na ovom (tom) svijetu, na cijeloj zemlji*

kapāc *nepromj. ob. u fraz.* ♦ **bit kapāc** *biti sposoban učiniti što Nī bīl kapāc za njeḡā tō napravīt. Onā j sācā kapāc.*

kaparāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kaparāš, 3. mn. kaparājū)* dati predujam, rezervirati što *Kaparāš pa si mīrān.*

kāpat *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. kāpā/kāplje, 3. mn. kāpajū/kāpljū)* *kapati Sōk mi kāplje mi po rōbe.*

kapelīn *im.^a m. (G jd. kapelīnā)* ženski šešir

kapitān *im.^a m. (G jd. kapitānā)* *zapovjednik broda Mēncovali su ga kapitānōn.* ■ **kapitān od pōrta** *lučki kapetan*

kapitāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. kapitāš, 3. mn. kapitājū)* *doći iznenada, pojaviti se Kapitāl sē j na trī ūre zapōlnōcūn.*

- kâpo** *im.^a m.* rukovoditelj, nadglednik *Bil je kâpo va Kraljèvice.*
- kapòt** *im.^a m.* kaput *Baş si mi šesna va tèn kapòtu!*
- kapùc** *im.^a m.* kapuljača; usp. **kapucīn** *S kapucōn ga nīs ni poznāla.*
- kapucīn** *im.^a m.* (*G jd. kapucīnā*) kapuljača; usp. **kapùc**
- kapùla** *im.^{e1} ž.* crveni luk *Va tavijòl bi nīn paričāla hāldūn krūha, kapùlu, kūs slanīni i sīra.*
- kāpūz** *im.^a m.* (*G jd. kāpūza*) kupus *Čā sē j jīlo? – A fažòl na sē mōdi: z jāšmikōn, pāštūn, kīselēn kāpuzōn, kīselūn rēpūn.*
- kār** *im.^a m.* svađa *Ako òn, prezēn-pijo, prīde dōma va kāsnu dōbu prīde do kāra.*
- karàg** *im.^a m.* (*G jd. kārga, N mn. karàgi*) teret *Tō j bīl fānjskī karàg.*
- karānpāna** *im.^{e1} ž.* olupina, što veliko, staro, razvaljeno i dotrajalo *Još vozīš tū karānpānu?*
- karaštīja** *im.^{e2} ž.* velika neimaština *Bīlā j vēla karaštīja, a ne da smo škr̄tārīli.*
- kārāt se** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kārāš se, 3. mn. kārājū se)* prepirati se, svađati se; usp. **prāvdāt /se/ 2.** *Smīrōn se kārājū.*
- kārbūn** *im.^a m.* (*G jd. kārbūnā*) ugljen
- karfijòl** *im.^a m.* cvjetača; usp. **kāul/kāvūl** *Mōreš i karfijòl zapēc va rôlu.*
- kārgāt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. kārgāš, 3. mn. kārgājū)* poduprijeti, podignuti polugom *Āko kārgāš bīt će ti lāgē.*
- karīč** *im.^a m.* kolica za prijevoz tereta s jednim kotačem i dvije ručke, tačke; usp. **karijòla** *Kad je bīl mīčī vòlēl se vozīt va karīču.*
- karijòla** *im.^{e1} ž.* kolica za prijevoz tereta s jednim kotačem i dvije ručke, tačke; usp. **karīč**
- karòcica** *im.^{e2} ž.* dječja kolica *Āla, mōvi se, ne mōrēn stāt ēvdē s karòcicūn!*
- karònja** *im.^{e2} ž.* ništarija, lijenčina; usp. **niškorīšti**
- karùba** *im.^{e1} ž.* rogač *Karùba līpo dīšī.*
- kās** *im.^a m.* ženski prsluk
- kasèla** *im.^{e1} ž.* drveni sanduk
- kasèlica** *im.^{e2} ž.* kutijica *Ča držīš va kasèlice?*
- kasèta** *im.^{e1} ž.* plitki sanduk za ribe *Čapāli su stō kasēt lokārād.*
- kasijēr** *im.^a m.* (*G jd. kasijērā*) blagajnik *Nī bīlō kasijērā na blagājne.*
- kàsno** *pril.* kasno *Čēra si prišlā kàsno. Danàs ću prīt jōš kāsnojēje.*

- kasūn** *im.^a m.* (*G jd. kasūnà*) sanduk
Ōni vèl̄t kasūn zi konòbi trèba hīt̄it.
- kāša** *im.^{e2} ž.* jelo do kukuruzno-ga brašna /ob. na rijetko/; usp. **palēnta** ♦ **zamuṭit kàšu** *komu* prirediti veliku neugodnost *komu*, dovesti u težak (neugodan) položaj *koga*; izazvati svađu (razdor)
- kāšāl̄j** *im.^a m.* kašalj (*G jd. kàšlja*)
Čapāl̄ mē j kàšāl̄j. ■ pàs̄jī kàšāl̄j hripavac
- kāšnjē** *pril.* kasnije *Ne čekāj me sād, prīt ću kàšnjē.*
- kaštēl** *im.^a m.* (*G jd. kaštēla*) utvrđeni dvorac *Crkvèniški kaštēl je pretvòrēn va hotēl.*
- Kaštēl** *im.^a m. jd.* (*G Kaštēla*) top. bivši samostan, danas hotel *Kaštēl uz Vèlū crīkvu*, poznat i kao *Klòštār* → C, 43
- kaštīg** *im.^a m.* (*N mn. kaštīgi*) kazna
Tô tī j vèl̄t kaštīg, ali si ga i za-slūžila.
- kaštigāt** *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. kašti-gāš, 3. mn. kaštigājū*) kazniti *Nīs te jòš kaštigàla, ma ćù!*
- katarīnčić** *im.^a m.* riba, mala srdela koja se lovi oko Sv. Katarine (25. studeni)
- katikēta** *im.^a m.* vjeroučitelj *Morāl si slūšat katikētu.*
- Kātniči** *im.^a m. mn.* (*G Kātnič*) vidi: **Dvòrskā**
- katrān** *im.^a m.* (*G jd. katrāna*) katuran
- kāudifēro** *im.^a m.* čelično uže
- kāül/kävül** *im.^a m.* (*G jd. kāvula*) cvjetača; usp. **karfijōl**
- kāva** *im.^{e1} ž.* kamenolom *Kāmiki su kavāli va kàve.*
- kavalēt** *im.^a m.* nogari, postolje koje se upotrebljava u građevinarstvu i za piljenje drva
- kavāt/skavāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kavāš/skavāš, 3. mn. kavājū/skavājū*) vaditi kamenje u kamenolomu *Kāmiki su kavāli va kàve.*
- kavidāl** *im.^a m.* (*G jd. kavidālā*) bogatstvo, kapital *A ča će od silnog kavidālā kad dīce nīmā.*
- kavitāl** *im.^a m.* (*G jd. kavitālā*) dio utrška koji su crikveničke ribarice davale ribarima prodajući njihovu ribu po okolnim selima *Nōna Mīcā j morāla davāt kavitāl.*
- kavitēl** *im.^a m.* (*G jd. kavitēlā*) pluto kojim se označuje gdje je bačena mreža, parangal ili sidro
- kāvran** *im.^a m.* (*G jd. kāvrana*) gavravan
- Kāvranova stēn** vidi: **Kāvranova stēnā**
- Kāvranova stēnā** top. vrh brda iznad *Ljùbavne cēstice* → A, 44
- kävül** *im.^a m.* vidi: **kāül/kävül**

kǎzàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kǎžēš, 3. mn. kǎžū)* pokazivati prstom
Zāč kǎžēš na njegà?

kazërma *im.^{el} ž. (G mn. kazërām)*
vojarna, kasarna

kazòt *im.^a m.* kiosk *Kūpì mi na kazòtu španjulèti.*

kèba *im.^{el} ž.* vrsta kukca, božja ovčica

kébār *im.^a m. (G jd. kēbara)* vrsta kukca, hrušt

kèfa *im.^{el} ž.* četka *Od šcètini su se nègda dèlale kèfi.*

kerefèki *im.^{el} ž. mn. ob. u fraz.*
♦ **dèlat kerefèki** pretjerivati u čemu, raditi gluposti *Ne dèlāj kerefèki!*

kī¹, **-ā**, **-ō** *zam.* koji *Kā žēnskā? Pustì tìstì film kī me vāvīk rasplāčē. Zēt ću onū rōžicu kā mi se nājvīšē pjažā.*

kī² *zam.* tko *Kī j bīl s tòbūn? Ma, njōj je prōpijo sejèdno kī će prīt. Kī znā čā će bīt? S kēn si bīl zapōlne? Ne znā se kī pijē ni kī plācā.*

kīčica *im.^{el} ž.* skočni zglob, gležanj
Prebīlā j kīčicu pa sad nalēncūjē.

kīgòd, **kāgòd**, **kōgòd** *zam.* bilo tko, tkogod; *usp. voljakī Če ti kīgòd prīt pomòc? Čēs prīt s kēngòd ili sām?*

kīhàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kīšeš, 3. mn. kīšū)* kihati *Kīšeš, ča si se prehlādila?*

kīhàvac *im.^a m. (G jd. kīhàfca)* kihanje

kijānta *im.^{el} ž. (G mn. kijānāt)*
okrugla boca od 1,5 l opletena slamom

kīkarica *im.^{el} ž.* šalica *Nōnā j va kredēnce čūvāla kīkarice od svojē dōti.*

kīla *im.^{el} ž.* bruh, hernija; *usp. brūf*

kīlāv, **kīlava**, **kīlavo** *neodr. prid.*
koji je nespretan, nesposoban za što *Kīlavā j za sē!*

kīmat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kīmāš, 3. mn. kīmājū)* sjedeći padati u san, dremuckati *Kīmāš, hòd va postèlju!*

kīmnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. kīmnēš, 3. mn. kīmnū)* potvrditi *Kīmnūl je, ča će rēc da se slāže.*

Kīno *im.^a s. jd.* top. nekadašnja zgrada kina *Jadran* → C, 45

Kīrāc *im.^a m. (G jd. Kīrcā)* 1. Crikveničanin, stanovnik Crikvenice *Bōduli nas zovū Gorīnci aš smo ozgōra njīh, Bribīrci nas zovū Kotōrci, a Svetōjelēnci Kotorāni po Kotōru, Novljāni nān rečū da smo Sarāgari, a sī mīslē da smo Kīrci.* 2. stanovnik mjesta koja gravitiraju Crikvenici, iz Vinodola

Kìrìca *im.^{e2} ž.* 1. Crikveničanka, stanovnica Crikvenice *Kad bīn bīlā prišlā va Sēnj zvāli su me Kìrìca.*

2. stanovnica mjesta koja gravitiraju Crikvenici, iz Vinodola

Kirija *im.*^{e2} ž. Crikvenica i mjesta koja joj gravitiraju, Vinodol

kīsat /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. kīsaš* /se/, 3. *mn. kīsajū* /se/) kiseliti /se/ *Kīsali smo kãpūz i rëpu.*

kīstī, kãstã, kōstō *zam.* upravo koji *Gljēdalã j onī fīlm kīstī jū vãvik rasplãče.*

kīta *im.*^{e1} ž. grana

klãdãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. klãdãš*, 3. *mn. klãdajū*) stavljati *Zãmēš pištãc, va sredīnu klãdãš pēršīn i cēsãn pa zãžmeš – takō se dēlajū rūpice.*

klãfrãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. klãfrãš*, 3. *mn. klãfrãjū*) 1. govoriti o nevažnim stvarima, isprazno govoriti; usp. **blebetãt** 2. ogozarati, klevetati; usp. **olajãvãt, otēpãt/otēpat**

klãftãr *im.*^a *m.* (*G jd. klãftra*) hvat, mjera za drva

klãnãc *im.*^a *m.* (*G jd. klãncã*) mala, uska ulica

klãnfa *im.*^{e1} ž. (*G mn. klãnãf*) vrsta željezne kuke

klãst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. klãdēš*, 3. *mn. klãdū*) staviti *Klãdī va kredēncu.*

klãtēž *im.*^a *m.* lualica

klãtīt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. klãtīš*, 3. *mn. klãtē*) 1. kamenjem ili šta-

pom stresati plodove sa stabla *Nēgdã smo va pōlju klãtīli orēhi pa smo jih dōma imēli do Božīca.*

2. besciljno tumarati, lutati, tratiti vrijeme *Kãde sē j sãmo klãtīl da mī j znãt?!*

klētu *pril.* dogodine *Čã nīste zvãli? Klētu ču vãn prīt pomōc pobīrat.*

klīpsat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. klīpsãš*, 3. *mn. klīpsajū*) dugotrajno hodati *Klīpsamō već četīri ũre.*

klobūk *im.*^a *m.* (*L jd. klobūkū N mn. klobūki*) šešir *Zdūga jū j bīlo poznãt po klobūkū.*

klōštãr *im.*^a *m.* (*G jd. klōštra*) samostan

Klōštãr *im.*^a *m. jd.* (*G Klōštra*) vidi: **Kaštēl**

klūbo *im.*^a *s.* klupko *Klūbo mi sē j po cēlōj kūhinje razmoĩllo.*

klūpã *im.*^{e1} ž. (*A jd. klūpu*) 1. klupa 2. školska klupa

kljakūc *im.*^a *m.* štucavac

kljēcãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. kljēcãš*, 3. *mn. kljēcãjū*) klecati

kljēcãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. kljēcĩš*, 3. *mn. kljēcē*) klečati *Kljēcãla je va crikve pa jū sad kolēna bolē.*

kljepãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. kljepēcēš*, 3. *mn. kljepēcū*) obilaziti, hodati bez potrebe

kljēšcã *im.*^a *s.* klijesta *Zã cãs mī j zūb bīl va kljēšcēh.*

kljēt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kljanēš, 3. mn. kljanū)* psovati, kleti, proklinjati *Ne kljanē aš će te Bōg!*

kljētva *im.^{el} ž. (G mn. kljētāv)* klevta, psovka *Nōnō j znāl kljēt „stō miljārdi bōgi” i ūvik bi rēkāl da tō nī prāvā kljētva aš je sāmo jedān Bōg.*

kljištrāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. kljištrāš, 3. mn. kljištrājū)* odstraniti suvišne grane *Čēš mi kljištrāt pālmi va dvōrū?*

kljūč *im.^a m. (G jd. kljūčā, N mn. kljūčī)* ključ *Kī menē lūč, jā njemū kljūč!*

kljūka *im.^{el} ž.* kvaka *Kljūka mī j ostāla v rūkē.*

Kmājac *im.^a m. jd. (G Kmājca)* top. livade na predjelu *Podbadānj* → B, 46

Knēžina *im.^{el} ž. jd.* top. naselje od *Podvōrskē* prema Selcu → D, 47

ko vez. vidi: kot/ko

kobasiča *im.^{el} ž.* kobasica *Udēlāl je dōbre kobasiče.*

kobila *im.^{el} ž.* kobila, ženka konja

kočijāš *im.^a m. (G jd. kočijāšā)* kočijaš ♦ **kljēt kākō kočijāš** mnogo psovati *Ma, nī līpo čūt žēnskū kākō kljanē kākō kočijāš.*

kōfa *im.^{el} ž.* 1. ovalna košara
2. osmatračnica na jarbolu starih jedrenjaka

kōguma *im.^{el} ž.* lončić za kuhanje kave i zagrijavanje vode

kokolāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kokolāš, 3. mn. kokolājū)* maziti, tetošiti

kōkōš *im.ⁱ ž. (G jd. kōkoši)* kokoš; usp. **kōkoša** ♦ **držāt se kākō mokrā kōkōš** držati se potišteno (utučeno, deprimirano) *Držīš se kākō mokrā kōkōš. ♦ i slēpā kōkōš nājde zrno* i nevjest ponekad uspije

kōkoša *im.^{el} ž.* kokoš; usp. **kōkōš**

kolā *im.^a s. mn.* zaprežna kola *Prīje su kolā vūklī vōli.*

kōla *im.^{el} ž.* ljepilo

kolāc *im.^a m. (G jd. kolcā)* kolac

kolājna *im.^{el} ž. (G mn. kolājān)*
1. odlikovanje *Īmā kolājnu zi Prvōga rāta.* 2. zlatna oglica

kōlap *im.^a m.* moždani udar *Trēfīl gā j kōlap.*

kolarīn *im.^a m. (G jd. kolarīnā)* ovratnik na košulji ili na haljini; usp. **kolēt** *Zmāzān tī j kolarīn, ne mōreš va tōj košūlje va crīkvu.*

kolāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kolāš /se/, 3. mn. kolājū /se/)* lijepiti /se/

kolēno *im.^a s.* koljeno *Grē operīrat kolēna aš ne mōre više hodīt.*

♦ **pāst na kolēna** <pred ken> pokoriti se *komu*, pokleknuti *pred kim, pred čim*, predati se *komu*

kolèt *im.^a m.* ovratnik na košulji ili na haljini; usp. **kolarîn**

kõlka *im.^{e1} ž.* (*G mn. kòlāk*) kolijevka *Nègdē j na suhìtu jòš kòlka od tvojà mātère.*

kolò *im.^a s.* kotač, kolo *Kolò mī j prošlò na sīngerice.*

kolobār *im.^a m.* (*G jd. kolobārū*)
1. svjetlosni obruč oko Mjeseca
2. obruč, kolut na štednjaku
3. *pren.* podočnjak *Īmān kolobāri aš nīs spalā.*

kòlobrān *im.^a m.* (*G jd. kòlobrana*)
rubni kamen na cesti

kolõnica *im.^{e1} ž.* stupić na kamenoj ogradi

kolõr *im.^a m.* boja *Nõno nī vīdēl kolõri.*

Kòlovrāt *im.^a m. jd.* (*G Kòlovrata*)
top. nekad obradiva površina pod *Drēninõn* u *Gõrnjēn Krāju* ispod *Lõnčari* → D, 48

kòlovrat *im.^a m.* sprava za predenje vune

kòltrīna *im.^{e1} ž.* zavjesa; usp. **fõrhānga** *Kòltrīni grēdū na bonagrāciju.*

kolùdrìca *im.^{e2} ž.* časna sestra, redovnica *Žīvēlā j poli kolùdrīc.*

kolūnba *im.^{e1} ž.* (*G mn. kolūnbi*)
kobilica broda, barke *Kolūnba sē j zabīla va dnò.*

kõmāč *pril.* jedva *Čapāla jih je vēlā nevēra, kõmāč su žīvī ostāli!*

komarìca *im.^{e1} ž.* komarac *Zijīle su me komarìce, sē me rūki srbē pa s smīrõn čēšēn.*

komodāt se *gl. svrš.* vidi: **akomodāt se** / **komodāt se**

komodīn *im.^a m.* (*G jd. komodīnā*)
noćni ormarić *Tīkõn postēljē j komodīn, a spod postēlje vrēcina.*

komorāda/koromāda *im.^{e1} ž.* vrsta korjenastoga povrća, žuta koraba

komõštra *im.^{e1} ž.* (*G mn. komõštār*)
lanac za kotao iznad ognjišta *Na komõštru bi se obēsīl kòtlić.*

komunāda *im.^a m.* općinsko zemljište

konāc *im.^a m.* (*G jd. kōncā*)
konac *Nīs imēla vīše crnõga kōncā.*

konāl *im.^a m.* morski kanal

konātīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. konātīš, 3. mn. konātē*)
1. lutati
2. ustati se rano ujutro

kõndõt *im.^a m.* nužnik, zahod; usp. **zāhod**

kõnfidēnca *im.^{e2} ž.* (*G mn. kōnfidēncī*)
hrabrost, odrješitost, odlučnost *Ča imā kōnfidēncē pōč tāmò ònako māl?!*

konõba *im.^{e1} ž.* podrum *Va konõbē j škūrō aš nī lētrika.*

kõnpīr *im.^a m.* krumpir *Prnēsī mi nēkuliko kōnpīri.*

kõnpirìca *im.^{e2} ž.* palenta od kumpira *Kulīko nīs jīla kōnpirīcu.*

kõnsumät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kõnsumäš, 3. mn. kõnsumäjü)*

1. trošiti 2. dinstati, pirjati *Prvo kõnsumän mēso a kăšnjē dōdān i pomidōr sōs.*

kõntra/küntra *prij. <G>* 1. protiv; usp. **prōti** *Dēlā kõntra sebē.* 2. nasuprot *Kõntra nōni va Tōmislavovōj je Ljūbo postolār imēl postolarïju.*

kõntrabānd *im.^a m. šverc, krijumčarenje* *To nī prōdaja, tō j kõntrabānd.*

kõntrapēz *im.^a m. protuteža* *Morāš stāvīt kõntrapēzu da būde rāvnō.*

kõnj *im.^a m. (G jd. konjā)* konj
♦ **dēlat kākō kōnj** naporno raditi *Dēlā kākō kōnj i jōš mu brūntulā.* ♦ **jāk kākō kōnj** veoma jak (snažan, izdržljiv)

konjīc *im.^a m.* 1. *um.* od **kōnj**, mali konj 2. postolje za piljenje drva
■ **mōrskī konjīc**

kopānj *im.^a m. (G jd. kopānja)* plitko drveno korito za nošenje različita materijala; usp. **kopānjica** *Va kopānju se i rōba prāla.*

kopānjica *im.^{e2} ž.* plitko drveno korito za nošenje različita materijala; usp. **kopānj**

Kopanjīnskō *im.^p s. jd.* top. predio od *Hrmentūnskē cēsti* do *Ōbali* i predjela *Krēšāc* → C, 35

kōpēr *im.^a m. (G jd. kōpera)* zaštitna boja za dno barke

kopērta *im.^{e1} ž. (G mn. kopērāt)* ukrasni prekrivač za krevet *Kad nī gōsti onda māt na krēveti klādā kopērti.*

kopïto *im.^a s.* 1. kopito *Jedānpūt gā j magārāc udrīl kopïtōn.* 2. postolarsko oruđe na koje se natakne cipela *Māt mī j domā imēla kopïta pa sān rašrīla postōli.*

koprīva *im.^{e1} ž.* kopriva *Nabrāla sān koprīvi za čāj.*

kōr *im.^a m.* 1. podignuto mjesto u crkvi za orgulje i pjevače 2. pjevački zbor *Kāntālā j va kōru.*

korāl *im.^a m.* 1. koralj 2. ogrlica od koralja *Posudīla sān njōj korāli kē mi nī vrnūla.*

kōrba *im.^{e1} ž. (G mn. kōrāb)* rebro na brodu ili barci

kōrbāč *im.^a m. (G jd. kōrbāčā)* bič

kōrda *im.^{e1} ž. (G mn. kōrād)* fitilj, stijenj *Kōrdūn se pālē mīni.*

kōrēn *im.^a m. (G jd. kōrena)* korijen *Ne smēš zaborāvit svojē kōreni.*

korijāndoli *im.^a m. mn.* sitni, šareni papiri /za bacanje u veselim prigodama, ob. maškare, svatovi/

korīsān, korīsna, korīsno *neodr. prid.* koristan

korīst *im.ⁱ ž.* korist *Nī korīsti od njegā.*

korïto *im.^a s.* 1. vodeni tok, riječno korito *Po lētu se poli ābulānti kad presūšt vīdi korïto Dubrāči-*

ni. 2. posuda za hranjenje doma-
ćih životinja /ob. svinja/ Čùla sãn
da su gùc rãbili kako korìto.

kõrlit se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kõi-
lĩš se, 3. mn. kõiłe se)* svađati se
Kõiłe se dãn i nõc.

koromãda *im.^{el} ž. vidi: komorãda/
koromãda*

kõrtejãt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kõi-
tejãš, 3. mn. kõitejãjũ)* udvarati,
ljubovati *Marĩja i Tõni kõitejãjũ.*

kosẽr *im.^a m. (G jd. kosẽrã)* alatka sa
srpastim sječivom

kõsmat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
kõsmãš se, 3. mn. kõsmãjũ se)*
tući se, svađati se, potezati se me-
đusobno za kosu

kosmãt, -a, -o *neodr. prid. dlakav,
kosmat* *Ne pijažã mi se kad je
kosmãt.*

kõst *im.ⁱ ž. (G jd. kõiłti)* kost *Sẽ kõiłti
j prebĩlã na skĩjanju. ♦ <sama>*
kõst i kõža izrazito mršav

kostãnj *im.^a m. (G jd. kostãnja)* ke-
sten *Nõnõ j užãl pẽc kostãnji na
plãke i okrẽcat jih rukãmi.*

košãra *im.^{el} ž. košara* *Va košãre sẽ j
nẽgda nosĩł gnõj.*

košcãt, -a, -o *neodr. prid. koščat,
koji ima jake, istaknute kosti*

kõšcẽn, kõšcena, kõšceno *neodr.
prid. koštan, koji je od kosti*

košćica *im.^{el} ž. 1. um. od kõiłt,
mala kost* *Sãkã košćica me bolĩ.*

2. koštica, voćna sjemenka; usp.
pašćica *Ča tulĩko pãžš, nõce ti
košćica va gužĩce zapẽt.*

kõišta *im.^{el} ž. (G mn. kõiłti)* dogovo-
rena redovna prehrana *Mõj brãt
je na kõište poli menẽ.*

koštãt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. koštãš,
3. mn. koštãjũ)* stajati, imati ku-
povnu ili prodajnu cijenu *Kilõ
smõkãv koštã i do pedesõt kũn.*

koštãt *gl. svrš. (prez. 2. jd. koštãš,
3. mn. koštãjũ)* pristati uz obalu
*Koštãš va põrtu i dãlje grẽš na
nogĩ.*

koštãt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. koštãš
/se/, 3. mn. koštãjũ /se/)* postaviti
/se/, namjestiti /se/, smjestiti /se/
Koštãli su se vãlje na šãnk.

košũlja *im.^{el} ž. košulja* *Kãko prãsãc
je, ne mõre ni košũlju zapũtit.*

kot/ko *čest. kao; usp. kãko 2. Sẽ
smo ko brãca dẽlĩli, a sãd smo ko
pãš i mãška. Besẽdã j kot i kãmĩk,
kad jũ hĩtĩš, nõce nãžãd prĩt.*

kotãc *im.^a m. (G jd. kocũ)* svinjac,
nastamba za svinje *Nõnã j va
kocũ va dvõru dřžala prãscã.*

kotãl *im.^a m. (G jd. kotlã)* kotao *Va
kotlũ su dẽlali bũzaru.*

kotĩga *im.^{el} ž. ženska podsuknja s pr-
slukom izrađena od janjeće kože*

Kotõr *im.^a m. jd. (G Kotõra)* top.
naselje na istoimenome brijegu
istočno od ušća *Dubrãćine* → B,
50

kotoràta *im.*^{el} ž. otvor s drvenim poklopcem za ulaz na tavan

Kotòrskā Dràga top. udolina između *Kotòra* i *Dòlcā* → D, 51

kovāč *im.*^a m. (*G jd. kovāčā*) kovač

kozà *im.*^{el} ž. (*A jd. kòžu*, *L jd. kozèl kòže*) 1. koza *Ako làžē kozà, ne làžū rògi*. 2. *pren. pogr.* priglupa žena *Bāš si kozà!*

kòzica *im.*^{e2} ž. morski račić, kozica *Mòrskē kòzice živū uz krāj*.

kòzice *im.*^{e2} ž. mn. vodene kozice *Finalmēntē j najēla kòzice*.

kòža *im.*^{e2} ž. koža *S Třstā j přnesla lřpū jakētu od kòžē*. ♦ **ne mōč zi svojē kōže vān** nemoguće je promijeniti vlastitu narav, nema se kud, nema izlaza <iz nastalih prilika>

kožūf *im.*^a m. muški kožni prsluk bez rukava podstavljen najčešće janječim runom

kračāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kračāš*, 3. mn. *kračājū*) nezgrapno hodati *Kračāš kako rāk*.

kračūn *im.*^a m. (*G jd. kračūnū*) zasun na vratima *Kračūn mī j pūkāl*.

kradljīvac *im.*^a m. (*G jd. kradljīfca*) kradljivac

kragūlj *im.*^a m. (*G jd. kragūlja*) ptica, kobac

krāj *im.*^a m. (*G jd. krāja*) 1. kraj, predio 2. kopno *Abrīvāl si bārku pā j lūpnula va krāj*. 3. završetak

♦ **zvūc debljī krāj** proći / prolaziti gore (lošije) od drugih, nastradati ♦ **ni krāja ni kōncā** beskrajno, dugo, predugo, nadugo

kraj prij. <*G*> kraj, pokraj; usp. **pōli/pūli 2.** *Bīl sān kraj njeğā kād je pārtīl*.

Kraj Vřti top. predio između Zvonimirove ulice i ulice Pavla Radića → C, 52

krakljāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. krākļāš*, 3. mn. *krākļajū*) hodati raširenih nogu *Krākļāš kako rāca*.

krākļāv, krākļava, krākļavo *neodr. prid.* krivonog

kramāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kramāš*, 3. mn. *kramājū*) tumarati, ići kamo bez unaprijed postavljena cilja *Kramāš po grādu takō blātān!?*

Krānjāc *im.*^a m. (*G jd. Krānjcā*) etn. Slovenac

krāpovina *im.*^{el} ž. nekoliko vrsta morske pridnene ribe /ob. pas, mačka, raža/

krāst *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. krādēš*, 3. mn. *krādū*) krasti *Krādū Bōgu dāni*.

krātāk, krātkā, krātkō *neodr. prid.* (*komp. krāčī*) kratak

krāva *im.*^{el} ž. krava ♦ **gljēdat (blēnūt)** *va koga, va ča kākō krāva (tēle) va nōvē (šārē) vrāta* iznenađeno gledati *koga, što,*

gledati tupo i bez razumijevanja, začuđeno promatrati *koga, što* *Gljèdali su va kùcu kàko tèle va nõvè vràta. Blènulā j vā mē kàko kràva va šārè vràta.*

krcät, -a, -o *neodr. prid.* pun, pretrpan *Vlètē j sē krcàto turisti, a vzmìē nī pàsa na cēste.*

krèčīt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. krèčīš /se/, 3. mn. krèčē /se/)* razdvajati, širiti *Ne smēš takò krèčīt nõgi!*

krèdā *im.^{el} ž. (A jd. krèdu)* kreda

krèdu *nepromj.* riješiti, doći s čim na kraj *Ne mòrēn već š njēn krèdu.*

kredēnca *im.^{el} ž. (G mn. kredēnāc)* ormar u kuhinji sa staklenim gornjim vratima *Nōnā j va kredēnce cūvāla kīkarice od svojè dōti.*

krèljūt *im.^a m.* ptičje krilo

krepalīna *im.^{el} ž.* nemoć *Čapāla mē j krepālīna.*

krepat *gl. svrš. (prez. 2. jd. krepāš, 3. mn. krepājū)* uginuti, krepati, crknuti *Māška mī j krepāla.*

♦ **krepat ma nè molāt** ustrajati do kraja, ne popustiti ni pod koju cijenu ♦ **za krepāt** vrlo smiješno

krepèvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. krepūješ, 3. mn. krepūjū)* ugibati, crkavati *Va Āfrike decà krepūjū od glādi a tī hūtāš obèd.*

krēs *im.^a m.* krijes *Övo lèto nī bīlò krēsa.*

Krēšac *im.^a m. jd. (G Krēšcā)* top. predio od *Kopanjīnskōga* do *Kīna* → C, 53

krēšīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. krēšīš, 3. mn. krēšē)* 1. rasti, napredovati *Tī prasac vān fānj krēši.* 2. poskupjeti, povećati se *Mūkā j krēšila za dvē kūni.*

krijānca *im.^{el} ž. (G mn. krijānāc)* obzir, ustručavanje zbog obzira; pristojnost, uljudnost *Krijāncā j svētā stvār.*

krīlò *im.^a s.* 1. dio tijela od trbuha do koljena u sjedećem položaju *Nōna bi me posèla va krīlò pa bi mi kāntāla.* 2. doljnji dio suknje *Stāvīlā j orēhi va krīlò.* 3. prozorsko ili vratno krilo *Zaprī leh jednò krīlò, smrznula sān se.* 4. krilo ptice *Kad je bīl samānj dōbīl bīn petešīca komu se v rīt pūše ili metūljīca na šcapīcu od drvā komu bi krīlā klepetāle.*

♦ **dobīt krīlā** osjećati se poletnim, oduševiti se <za što>, ohrabriti se; uzoholiti se

krīnka *im.^{el} ž. (G mn. krīnki)* perunika, iris

Krīst *im.^a m.* Isus Krist ♦ **spācēn kàko Krīst na krīžū** veoma izmučen (ispaćen) *Bīl je spācēn kàko Krīst na krīžū kad je prišāl zgōru.*

krīv, **krīvā**, **krīvo** *neodr. prid.* kriv *Nīs jā nīš krīvā!* ♦ **ni krīv ni dūžān** potpuno nevin (nedužan),

bez ikakve krivnje, bez pravoga razloga (povoda) *Pobrāl je ni krīv ni dūžān.*

krīvo *pril.* krivo ♦ **bit krīvo nasājēn** biti čudan

krīvīt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. krīvīš se, 3. mn. krīvē se)* glasno plakati /ob. dječji plač/ *Ča se krīvīš ko mālō ditè?*

krīž *im.^a m. (G jd. krīžā)* križ *Dōbila sān krīž za pričēst.* ♦ **gljēdat na krīž** biti razrok ♦ **nōsit svoj krīž** trpjeti, podnositi muke, biti žrtva okolnosti (prilika)

krīžānja *im.^{e2} ž.* raskrižje *Razbīli su se na krīžānju.*

krīžī *im.^a m. mn.* križa, donji dio kralješnice *Krīžī je nahlādila.*

krīžica *im.^{e2} ž.* veća skupina ljudi

krkāč *nepromj. ob. u svez. ■ na krkāč* na leđima *Kād sān bilā mīcā, otāc mē j vāvīk nosīl na krkāč.*

krōk *im.^a m. (N mn. krōkī)* pojas kojim se ribari opašu kad s obale potežu mrežu *Šīrī dēl kī j bīl vōkolo pāsa zvāl sē j krōk, a rībari ki su takō potēžāli mrēžu krōkari. Na krōk je rībār bīl nāgnjēn cēlūn težīnūn tēla da lāhče potēžē mrēžu.*

kropīt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. kropī)* rositi, rominjati; usp. **rosīt, rōskat** *Pōčelō j kropīt.*

krosnō *im.^a s.* 1. tkalački stan 2. *pren.* veliki, nezgrapan predmet

krōv *im.^a m. (G jd. krovā)* krov *Būrā j nosīla žlēpcī s krovā.*

křpa *im.^{e1} ž.* krpa (*G mn. křp*) *Zāmī kakōvu křpu pa potāri pōd.* ♦ **blēd (bēl) kākō křpa** veoma blijed u licu /ob. od straha, nelagode, bolesti/ *Bīl je blēd kākō křpa. Bēlā si kākō křpa.* ♦ **pōč va křpi** otići u krevet, otići na spavanje

krpatūr *im.^a m. (G jd. krpatūrā)* poplun *Va pikābitū j, ako vān būde rābīlo, čēte pelēj čēte krpatūr.*

krpīčina *im.^{e1} ž. uv.* od **křpa**, velika i stara krpa

křst *im.^a m.* čovjek *Nīgde nī živōga křsta.*

krstīlnica *im.^{e2} ž.* krstionica *Krstīlnicā j vāljē kad se ūde va crīkvu.*

krščēnjē *im.^a s.* krštenje *Za krščēnjē se danās grē va restorān mesto dōma s famīljūn.*

krūh *im.^a m.* kruh (*N mn. krūhi*) *Zāmi lāndu krūha pa potōcāj ovō.* ♦ **dōbār kākō krūh** veoma dobar, dobrodušan, blag, velikodušan /o osobi/ *Mōj je otāc dōbār kākō krūh.* ♦ **iskāt krūha preko pogāče** imati velike (pretjerane) zahtjeve, mnogo zahtijevati, biti neskroman (objestan) ♦ **kī se j najīl bēlōga krūha** koji se uzoholio

krūlīt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. krūlī, 3. mn. krūlē)* 1. glasanje svinje *Nī gōrega negò kad prasīca krūlī.* 2. proizvoditi zvuk (odnosi se na prazna crijeva) *Cēlī dān mi črēva krūlē.*

krūnčica *im.^{e2} ž. vjenčić na glavi mladenke*

krūnica *im.^{e2} ž. krunica, rozarij; usp. očenāše*

krūt, krūtā, krūto *neodr. prid. (komp. krūcīt) nesavitljiv, krut*

krūžāk *im.^a m. (N mn. krūškī) dugačka tanka svijeća svijena u klupko*

kūčica *im.^{e2} ž. štipaljka za rublje; usp. šcīpālica Češ mi prnēst kūčice na terāsu?*

kūca *im.^{e2} ž. kuća Skūda mu četīre kūcē ako ne dā j čā pokrāl? ♦ bīt bez kūcē i kūčišta* živjeti u potpunom siromaštvu, biti bez ičega, nemati ništa

kudagòd/kudagòdre *pril. bilo kuda Kudagòd se obrnēš, sī su īstī. Prīde mi da pārtīn kudagòdre.*

kudagòdre *pril. vidi: kudagòd/kudagòdre*

kudlāk *im.^a m. (N mn. kudlākī) vukodlak Ljūdi su nēgda i va kudlākī verovāli.*

kūga *im.^{e1} ž. kuga Bīlō j i pōli nās kūgi. ♦ smrdēt kàko kūga* užasno smrdjeti (zaudarati), širiti oko

sebe strašan smrad (zadah) *Smrdēlō j sē po kàpūzu kàko kūga.*

kūhān, kūhana, kūhano *neodr. prid. kuhan ♦ bīt kūhān i pečēn <s ken> biti nerazdvojan s kim, neprestano se družiti s kim, biti vezan uz koga*

kūk *im.^a m. (N mn. kūki) zglob između zdjelične i bedrene kosti Razbīlā j kūk kad je pāla.*

Kūk *im.^a m. jd. (G Kūka) top. vrh na brijegu Sōpāl̄j → A/D, 54*

Kukurūznā cēsta vidi: **Hrmentūnskā cēsta**

kūlf *im.^a m. otvoreno more pogodno za ribarenje*

kulīk, -a, -o *zam. kolik Kulīku kūcū su udēlali, sī l vīdela?*

kūliko *pril. koliko Menē ti nī brīga kulīko kī īmā.*

kūmā *im.^{e1} ž. (A jd. kūmu) kuma Z mlādēmi za stolōn su sedēli kūm i kūmā.*

kūmār *im.^a m. (G jd. kūmara) krastavac Kūmari su līpī z vrhnjēn na salātu.*

kumēdija *im.^{e1} ž. 1. vesela zabava 2. pren. pomutnja, svađa Udēlāl je kumēdija cīn je prišāl.*

kūna *im.^{e1} ž. kuna Nīmān kūn, pa ne mōrēn nīš kūpīt.*

kūnbatōr *im.^a m. klopka za ptice; usp. lābōr „Kī to tāpā, kī to grē,*

*Còto na gardèlci, za njīn grē Zōndinka, nōsī kūnbatōri.*⁵⁸

kunèlić *im.*^a *m.* kunić, pitomi zec

kūnfidēnca *im.*^{e2} *ž.* (*G mn. kūnfidēnci*) povjerenje, pouzdanje *Nīmān kūnfidēncē* va *njegā*.

kūnpanīja *im.*^{e2} *ž.* društvo *Za kūnpanīju sē j i pōp oženīl*.

kūnpanjät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kūnpanjāš, 3. mn. kūnpanjājū*) pratiti koga, praviti komu društvo *Kūnpanjäl mē j dōma da ne grēn sāma*.

kūnpanjōn *im.*^a *m.* (*G jd. kūnpanjōnā*) suradnik *S kūnpanjōnōn je òpřl restorān*.

kūnpār *im.*^a *m.* (*G jd. kūnpārā*) kum, prijatelj *Nīs vīdēl kūnpārā već lēto dān*.

kūnšērvā *im.*^{e2} *ž.* (*G mn. kūnšērāv*) koncentrat rajčice

kūntēnat, kūntēnta, kūntēnto *neodr. prid.* zadovoljan *Īmāš sē ča ti rābi i jōš nīsī kūntēnta*.

kūntra *prij.* vidi: **kōntra/kūntra**

kūnj *im.*^a *m.* (*G jd. kūnjā*) klin

kunjāda *im.*^{e2} *ž.* suprugova sestra *Nī dobrā s kunjādūn*.

kunjādo *im.*^a *m.* suprugov brat, sestrin suprug *Kunjādo mē j peljäl v Rīku kad sān šlā rodīt*.

kūp *im.*^a *m.* hrpa, gomila

kūpāc *im.*^a *m.* (*G jd. kūpācā*) kupac

Kūpališnī pàrk vidi: **Vèli pàrk**

kūpat se / kūpät se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. kūplješ se, 3. mn. kūpljū se*) 1. prati se *Hòd se kūpät*. 2. plivati; usp. **plavät** *Kūpali smo se jōš va mājū*.

kūpīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. kūpīš, 3. mn. kūpē*) kupiti *Va novējē vrīme kūpīš cēplje zi bribīrskē šūmi*.

♦ **kāko sān kūpīla, tāko prodājēn** nisam izmislila, govorim točno kako sam čula /ob. za prenošenje neprovjerene vijesti/

kupōvnī, -ā, -ō *prid. odr.* kupovni, kupljeni *Tō nī domācī neg kupōvnī krūh*.

kurāj *im.*^a *m.* (*G jd. kurāja*) hrabrost *Odkād je napravīl onū prasīcu nīmā kurāja sēmo prīt*.

kurājo *pril.* hrabro *Kurājo su šlī va rät*.

kūrba *im.*^{e1} *ž.* (*G mn. kūrbi*) 1. prostitutka *Sōldi sē napravē i kūrba i tāta*. 2. *pren.* moralno izopačena osoba

kūrbarīja *im.*^{e1} *ž.* nemoralan čin

kūrbēš *im.*^a *m.* ženskar *Ōn tī j vèli kūrbēš*.

kūrbešīna *im.*^a *m.* *uv.* od **kūrbēš**, veliki ženskar

kürdèla *im.*^{e1} *ž.* vrpca koja se provlači kroz pas na hlačama *Kürdèla mī j prošlā pa mi gāce spādajū*.

⁵⁸ Stari crikvenički napjev.

kurënat *im.^a m.* morska struja *Kurënat je sò smèti prnesâl nâzad.*

kurijôz/kurijôž, -a, -o *neodr. prid.* znatiželjan, radoznao *Ālī j kurijôz, sè bi otël znât.*

kurijôž, -a, -o *neodr. prid.* vidi: **kurijôz/kurijôž, -a, -o**

kūrīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kūrīš, 3. mn. kūrē)* 1. dimiti, prašiti; usp. **dīmet 1.** 2. *pren.* pušiti, uživati duhan; usp. **dīmet 2., fumāt**

kūrīt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. kūrī, 3. mn. kūrē)* teći, pristizati redovno *Dělā, a plāca ne kūrī.*

kūs *im.^a m.* komad *Va tavijōl bi nījñ paričāla hāldūn krūha, kapūlu, kūs slanīni i sīra.*

kusèt *im.^a m.* but goveđi, svinjski

kūš *im.^a m.* žalfija, kadulja *Udělala sān mu cukārdôzo i kūš i vāljē j prestāl kāšljat.*

kušëvāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kušëvāš /se/ // kušÛjēš /se/, 3. mn. kušëvajū /se/ // kušÛjū /se/)* ljubiti /se/ *Nī līpō vīdet kad se po cēste kušëvajū.*

kušīn *im.^a m.* jastuk *Perē j pōčelo zbījāt zi kušīna.*

kušīnēlnica *im.^{e2} ž.* jastučnica *Promēnila sān ti kušīnēlnice.*

kušnūt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kūšnēš /se/, 3. mn. kūšnū /se/)* poljubiti /se/ *Sākī dān bi me kūšnūla va čelò.*

kutlāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kutlāš, 3. mn. kutlājū)* vucarati *Kutlājū cēlò zapòlne.*

kuvërta¹ *im.^{e1} ž. (G mn. kuvërāt)* brodska paluba *Bīl je na gōrnjōj kuvërte.*

kuvërta² *im.^{e1} ž. (G mn. kuvërāt)* poštanska omotnica

kvādār *im.^a m. (G jd. kvādra)* okvir za sliku

kvàrat *im.^a m.* četvrtina *Nī bīlò mēsa ko danàs, kupovālo sē j na kvàrat od česà si dēlāl i jūhu i gūlāš.*

kvārtīn *im.^a m. (G jd. kvārtina)* 1. četvrt litre 2. posuda od četvrt litre

kvīlīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kvīlīš, 3. mn. kvīlē)* cviliti *Kvīlīš bezvèze!*

kvīntāl *im.^a m. (G jd. kvīntālā)* kvintal, količina od 100 kg

kvīt *pril.* izjednačeno, riješeno, sređeno *Sād smo kvīt. Vřni mi pedesēt kūn pa smo kvīt.*

kvòcat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. kvòcāš, 3. mn. kvòcājū)* 1. tiho kodakati *Kòkòš kvòcā.* 2. *pren.* zanovijetati, dosađivati komu prigovorima; usp. **ovīnēčit/onīnēčit** *Ne kvòcāj mi!*

L

- l čest.** li *Dā l se spamećuješ? Sī l me čūl, ā? Jē l prišlā?*
- lābōr** *im.^a m.* (*G jd. lābora*) klopka za ptice: usp. **kūnbātōr**
- lābrnja** *im.^{e2} ž.* (*G mn. lābñj*) *pogr. usta*
- lāčān, lāčna, lāčno** *neodr. prid.* *gladan Jōpēt sān lāčān.*
- lādva** *im.^{e1} ž.* (*G mn. lādāv*) starinski brodić napravljen od izdubljeno-ga debela
- Lādvīč** *im.^a m. jd.* top. najveće nase-lje u *Gōrnjēn Krāju* → D, 55
- lāgak, lahkā, lāhko** *neodr. prid.* (*komp. lāgjī/lākšī*) lagan *Grēn dōma, mřzlo mī j, imān samō ovu lahkū māju na sebē.*
- lagamān** *im.^a m.* (*G jd. lagamānā*) posuda za umivanje i pranje; usp. **lavōr** *Na vāštišū j lagamān i šu-gamān.*
- lagāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. lāžēš, 3. mn. lāžū*) lagati *Ako lāžē kozā, ne lāžū rōgi.* ♦ **lāže kulīko pēže** laže koliko je težak, uvijek (ne-prestano) laže, služi se samim lažima
- lāgjē** *pril.* vidi: **lāhčē/lāgjē**
- lāhčē/lāgjē** *pril.* lakše *Na krōk je rībār bīl nāgnjēn cēlūn težīnūn tēla pa bi lāhčē potēzāl mřžu. A sākako sē j živēlo, nī nān bīlō lāh-ko. Fālā Bōgu dā j vān lāgjē.*
- lāhko** *pril.* lako *A sākako sē j živēlo, nī nān bīlō lāhko.*
- lājat** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. lāješ, 3. mn. lājū*) 1. lajati *Lājāl je cēlū nōc.* 2. *pren.* govoriti grubosti, neistine *Zāč lāješ okōlo o menē?*
- lājavac** *im.^a m.* (*G jd. lājafca*) muškarac koji mnogo govori *Ne pu-šćāj tōg lājafca va kūcu.*
- lāloka** *im.^{e1} ž.* 1. donja čeljust *Raz-bīl mū j lāloku.* 2. zubna proteza *Sākū nōc klādē lāloku va čāšu.*
- lamarīn** *im.^a m.* (*G jd. lamarīnā*) če-lični lim za gradnju broda
- lāncāna** *im.^{e1} ž.* debeo brodski ko-nop *Z lāncānūn je vezāl brōd za mrgīlj.*
- lāncūn** *im.^a m.* (*G jd. lāncūnā*) plahta *Lāncūnī su čīsti.*
- lānda** *im.^{e1} ž.* (*G mn. lānd*) kriška *Dāj mi lāndu krūha.*
- lāndrat** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. lān-drāš, 3. mn. lāndrajū*) tumarati, skitati se *Lāndrajū cēlū nōc aš nēmajū kadē*

lâne pril. lani, prošle godine *Govorē dā j lâne bīlò gřdo, a ovò lèto da nas čeka jòš hūje.*

lānpa im.^{e1} ž. (G mn. **lānpi**) petrolejka *Kāde se vèc mòre kùpīt pe-tròljo za lānpu?*

lānpānjē im.^{a+} s. sijevanje *Za lān-pānjē bi mojā sestrā kad je bīlā mīčā reklā da gūrmi i dūrma.*

lānpāt gl. nesvrš. (prez. 3. jd. **lānpā**) sijevati /ob. o munji/ *Lānpā, hòdi va kùcu!*

lāntērna im.^{e1} ž. (G mn. **lāntērni**) svjetionik *Lāntērna je na Vèlōj palāde.*

lāntīna im.^{e1} ž. debela motka *Nègda su se na lāntīnah sušīle mrēži.*

lāpiš im.^a m. olovka

laprdāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **la-prđāš**, 3. mn. **lapřdajū**) govoriti o nevažnim stvarima, isprazno govoriti; usp. **bālit 2.**, **blebetāt**, **klafrāt 1.**, **masfīt**, **pāntāt**

lārgāt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **lārgāš /se/**, 3. mn. **lārgājū /se/**) odmaknuti /se/ *Ma, lārgāj se od njeğā!*

lārgo pril. daleko *Dřž se lārgo od menē!*

lārma im.^{e1} ž. (G mn. **lārm**) buka *Kakòvā j tō lārma va ovū dōbu?*

lāstik im.^a m. (N mn. **lāstiki**) gumirana vrpca *Lāstik mī j va gācāh pūkāl pa mi spādajū.*

lašćenica im.^{e2} ž. ranica na jeziku *Lašćenica jāko bolī pa ne mòreš ni jīst.*

laškāt gl. svrš. i nesvrš. (prez. 2. jd. **laškāš**, 3. mn. **laškājū**) popustiti/ popuštati zategnuto /ob. konop/

laštra im.^{e1} ž. (G mn. **laštār**) prozorsko staklo *Laštri su mi blātne.*

lāta im.^{e1} ž. 1. lim 2. kanta *Posādīla je rōžice va lāti.*

lātica im.^{e2} ž. limenka *Kùpī mi po-midōri va lātice.*

lavabò im.^a s. umivaonik *Kad su mē-njali lavabò, natūklī su mi plōčice.*

lavāda im.^{e1} ž. 1. pranje 2. pren. ukor *Dobīl sān dobrū lavādu.*

lavōr im.^a m. posuda za umivanje i pranje; usp. **lagamān**

lazājnica im.^{e2} ž. valjak za razvijanje tijesta

lazānja im.^{e2} ž. laskavac, slatkorječiv čovjek *Ōn tī j lazānja, nemōj mu sē verōvat.*

lazānje im.^{e2} ž. mn. domaći široki rezanci

lāzno pril. vremenski moguće *Nīmān sād lāzno, nazvāt ću te kāsñjē.*

lebīć im.^a m. jugozapadni vjetar *Lebīć va Crkvēnice pūše s Klīmñā.*

lebrò/rebrò im.^a s. rebro *Pālā j i sē j lēbra natūklā. ♦ lebrā se poznājū komu veoma je mršāv tko*

- ♦ **naravnät rebrä** *komu* istući (premlatiti) *koga*
- lêd** *im.^a m.* (*G jd. lëda, L jd. ledü*) led *Füzàla sē j po ledü, kòmác je prošlà.*
- leh** *čest.* 1. samo *Da mī j leh mào mīra i tišīni.* 2. nego; usp. **nëgo/neg** *Tòc od büzare mī j bòljī leh vòljačā drügō.*
- lëhà** *im.^{e1} ž.* (*A jd. lëhu*) komad obrađene zemlje
- lëjävica** *im.^{e2} ž.* proljev *Dobìlā je lëjävicu aš je jīla dūli cībori.*
- lemôzina** *im.^{e1} ž.* milodar u crkvi *Si zël za lemôzinu?*
- lemunâda** *im.^{e1} ž.* limunada
- lemüncīn** *im.^a m.* (*G jd. lemüncīnā*) limun; usp. **citrōn**
- lën, lënà, lêno** *neodr. prid.* lijen *Ne būdi lën kàko trüt, môvi se!*
- lenobīja** *im.^{e1} ž.* lijenost *Njegöva lenobījā j strâšna, sàka njōj čâst.*
- lënjo sânto** *im.^a m.* tvrdo drvo koje raste na istoku od kojega se izrađuje stelamorta
- lësa** *im.^{e1} ž.* 1. vrata od pruća ili daščica za ulaz u vrt, zemljište 2. ploha od pruća za sušenje smokava
- lešâda** *im.^{e1} ž.* jelo dobiveno kuhanjem namirnica u zasoljenoj vodi *Zi lešâde dobīješ lëšo rību ili mēso.*
- lëšo** *pril.* kuhano *Bòlān je pa morā jīst sē lëšo.*
- lët** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. liješ, 3. mn. lijū*) liti, lijevati; usp. **lëvât** *Nemōj lët tulīko ūljā va padëlu.*
- Letāj/Lëtāj** *im.^a m.* (*G jd. Letāja*) predio iznad *Lādvīča* → D, 56
- letët** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. letīš, 3. mn. letē*) letjeti *Ča pŕvī pūt letīš z avijōnōn?*
- lëtnica** *im.^{e2} ž.* godišnjica *Danàs nān je lëtnica od ženīdbi.*
- lëto** *im.^a s.* 1. ljeto (godišnje doba) *Z lëtōn će pŕit i furēšti. Ovò lëto smo imëli gōsti odsākuda.* 2. godina *Pasāno lëto nīš nīs na kùće poprāvila. Pāmēt pŕīde z lëti.*
- **Isusove lëta** 33 godine ■ **Mlādō lëto** Nova godina, 1. siječnja
- ♦ **lëta pŕitīšcū** *koga* ostario je *tko*
- ♦ **ne vidët** *koga* veoma dugo *Nīs te vīdël vlāškō lëto.*
- lëtričār** *im.^a m.* (*G jd. lëtričara*) električar *Zučīl je za lëtričara.*
- lëtrika** *im.^{e1} ž.* elektricitet, električna struja *Lëtrika te mòre ubīt.*
- letūcē** *im.^{a+} s.* perad *Va dvōrū j držāl letūcē i prascā.*
- lëva** *im.^{e1} ž.* novačenje
- lëva-lëva** *pril.* neprestance, bez pre-daha, jedno za drugim *Cëlō zapōlnē dëlān lëva-lëva!*
- levãnt** *im.^a m.* istočni vjetar *Po levãntu se nājbdljē jãdrī.*

- levāntāda** *im.^{el} ž.* bura s istoka
Levāntāda grē od Senjā.
- lëvät** *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. lëvāš*,
3. *mn. lëvajū*) liti, lijevati; *usp. lët*
Ne lëvāj tulīko vodi va rōžice.
- lëvī, -ā, -ō** *odr. prid.* lijevi ♦ **imët va**
lëvōj niš, va dësnōj jōš mājje
nemati ništa, biti siromašan
- lëvo** *pril.* lijevo *Lëvō j bānja, a dëсно*
lavabò.
- levōlvër** *im.^a m.* (*G jd. levörvera*)
pištolj
- ležišcë** *im.^{a+} s.* mjesto za spavanje,
ležanje *Va stārōj kùhinje ležišcë*
j bīlò kādē j sad špārhet.
- libār** *im.^a m.* (*G jd. libra*) knjiga *Ku-*
pīlā j libri za škòlu.
- liberät** /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. li-*
berāš /se/, 3. *mn. liberājū /se/*)
osloboditi /se/, riješiti /se/ *Nīs ga*
se moglā liberät.
- licè** *im.^a s.* (*N mn. līcā*) lice, obraz;
usp. fāca Črljēn si va līcū kākò
da si pīl!
- līfrat** *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. līfrāš*,
3. *mn. līfrājū*) otpremati *Līfrāj ga*
sāmo da nī dōma.
- līgeštūl** *im.^a m.* ležaljka (*G jd. līge-*
štula) *Šārē se bragēše i bādeko-*
stimi, līgeštuli i lūnbrelīni.
- lijāndër** *im.^a m.* (*G jd. lijāndera*)
oleander *Lijāndër mī j cvēti dobīl.*
- līk** *im.^a m.* (*G jd. līkā, N mn. līki*) li-
jek *Sākī pūt kad pīrde dočēka ga*
bōca pelīnkofca, ōn to zovē līk.
- līkōv** *im.^a m.* (*G jd. līkova*) sveča-
nost nakon završetka krova na
novoj kući *Ako Bōg dā, sūbotu*
ćemo imët līkōv.
- līlihip** *im.^a m.* lizalica *Đēnō j vozīl*
karīc z līlihipi.
- līn** *im.^a m.* oguljena krumpirova kora
- līp, līpā, līpo** *neodr. prid.* lijep *Līpo*
su urēdeni sī crkvēniškī đārdīni.
- lipotā** *im.^{el} ž.* (*A jd. lipōtu*) ljepota
- līst** *im.^a m.* pismo
- līšnjāk** *im.^a m.* (*G jd. līšnjaka, N mn.*
līšnjaki) lješnjak *Udēlala sān*
slašćīcu od līšnjaki.
- līšo** *pril.* ravno *Tō mōra bīt līšo.*
♦ **prōc (pasāt) līšo** proći glatko
(nekažnjeno), proći bez nepravilika
Prošāl je līšo kākò vāvīk.
- līštra** *im.^{el} ž.* (*G mn. līštār*) lista, po-
pis *Z līštrūn je šlā va butīgu.*
- līträt** *im.^a m.* fotografija *Prējā j sākī*
soldāt poslāl līträt zi sōldačīje.
- lītratät** /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.*
lītratāš /se/, 3. *mn. lītratājū /se/*)
fotografirati /se/, snimati /se/;
usp. fotografāt /se/
- livël** *im.^a m.* (*G jd. livēla*) zidarski
alat za niveliranje, libela ■ **pod**
livël ravno *Dž livël da zdricān*
sīki.

- lòdrica** *im.*^{e2} ž. plosnata drvena bačvica za nošenje na leđima
- lòj** *im.*^a *m.* (*G jd. lojã, L jd. lõju*) loj
 ♦ **grĕ** ča **kãko po lõju** ide (odvija se) bez smetnje (poteškoće) *što*, odvija se glatko (bez problema) *što Sĕ njõj grĕ kãko po lõju.*
- lokãrda** *im.*^{e1} ž. (*G mn. lokãrãd*) riba, skuša (*Scomber japonicus*)
- lokãt** *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. lõčĕš, 3. mn. lõčũ*) neumjereno piti; usp. **nadĕvãt se** *Õn ne pĭjĕ, õn lõčĕ.*
- lokĭlo** *im.*^a *s. pogr.* piće /ob. alkoholno/; usp. **pijãča** *Svrãgu tĩ i tõ tvojĕ lokĭlo!*
- lòkva** *im.*^{e1} ž. (*G mn. lõkãv*) lokva *Cĕlĩ dvõr je pũn lõkãv.*
- Lòkva** *im.*^{e1} ž. *jd.* top. sabiralište vode iznad *Sõpãljskĕ* → A, 58
- Lòkva na Kotõru** top. prirodno sabiralište vode na *Kotõru* → B, 57
- lonãc** *im.*^a *m.* (*G jd. lõncã*) lonac
 ♦ **bĭt sãkĕn lõncũ poklõpac** miješati se ondje gdje nije potrebno, miješati se u sve *Morã õn bĭt sãkĕn lõncũ poklõpac.*
- Lõnčari** *im.*^a *m. mn.* (*G Lõnčãr*) top. naselje u *Gõrnjĕn Krãju*, poznato i kao *Drãga Dõlnjã* → D, 59
- lõndinĕr** *im.*^a *m.* (*G jd. lõndinera*) hotelski poslužitelj, nosač kovečega
- lopãta** *im.*^{e1} ž. lopata *Tõ načĩnĩš lopãtũn doklje si rĕkãl kĕks.*
- lopĭž** *im.*^a *m.* (*L jd. lopĭžũ*) glineni lonac za kuhanje na ognjištu; usp. **žãra**
- lõpõv** *im.*^a *m.* (*G jd. lõpova*) lopov; usp. **tãt** *Čapãli su onĕh lõpovi ča su krãli na Hrũste.* ♦ **grĕd kãko lõpõv** veoma ružan /o osobi/ *Grĕd je kãko lõpõv.*
- lõtãr** *im.*^a *m.* (*G jd. lõtra*) limar
- lõtãt** *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. lõtãš, 3. mn. lõtajũ*) lemiti
- lovĭca** *im.*^{e2} ž. mačka koja lovi miševе *Ĭmãn lovĭcu pa me nĩ strãh mĩši.*
- lõvnjã** *im.*^{e2} ž. (*A jd. lõvnju, L jd. lõvnjĕ/lõvnje, G mn. lõvnjĩ*) ribolov *Sĩnõc su imĕli dobrũ lõvnju.*
- lovrãta** *im.*^{e1} ž. riba, orada (*Sparus Aurata*)
- lũbĕn** *im.*^a *m.* (*G jd. lõbena*) riba, lubin (*Dicentrarchus labrax*)
- lũc** *im.*^a *m.* riba, tunj (*Euthynnus alletteratus*)
- lũč** *im.*ⁱ ž. svjetlo *Kĩ menĕ lũč, jã njemũ kljũč!*
- Lučica** *im.*^{e2} ž. *jd.* top. predio uz *Dubrãčĩnu* kod *Ĭgrãlišcã* → C, 61
- Lučica Podvõrskã** top. pristanište i vez za barke u naselju *Podvõrskã* → D, 60
- Lučina/Lučinà** *im.*^{e1} ž. *jd.* (*G Lučĩ-nĩ*) top. livade uz *Dubrãčĩnu* na predjelu *Podbadãnj* → B, 62

lûd, **lûdâ**, **lûdo** *neodr. prid. (komp. lûdi)* lud ♦ **dêlat se lûd** prikazivati se neobaviještenim, pretvarati se da se što prvi put čuje, hiniti neznanje (nerazumijevanje)

lûk *im.^a m. (N mn. lûki)* luk kozjak, mladi luk *Za Vazân blagoslôvîš i lûk.*

lûkič *im.^a m.* riba, mala tuna

lûmêr *im.^a m. (G jd. lûmera)* kućni broj

lumîñ *im.^a m.* žizak u ulju, stijenj, fitilj; usp. **dušica**

luminât *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. luminâ, 3. mn. luminâjû)* svjetlucati *Luminâ va mrâku.*

lûnbardât *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. lûnbardâš, 3. mn. lûnbardâjû)* lupati, uznemiravati

lûnbrèla *im.^{e1} ž.* kišobran *Zâmi lûnbrèlu, đadžî.*

lûnbrelîñ *im.^a m. (G jd. lûnbrelîñâ)* suncobran *Šârê se bragêše i badekostimi, lîgeštuli i lûnbrelîni.*

lûpît *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. lûpîš, 3. mn. lûpê)* skidati ljusku, koru

luskôrdina *im.^{e1} ž.* riblja ljuska

lûstura *im.^{e1} ž.* školjka, periska (*Pinna nobilis*)

lušîja *im.^{e2} ž.* voda od prokuhanoga pepela za ručno pranje rublja *Kad se operû z lušîjûñ lancûni bûdû bêlî kâko snêg.*

lušîjât *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. lušîjâš, 3. mn. lušîjâjû)* prati robu u lušiji *Va lušîjêre se lušîjâ rôba.*

lušîjêra *im.^{e1} ž.* praonica *Va lušîjêre se lušîjâ rôba.*

luštrât /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. luštrâš /se/, 3. mn. luštrâjû /se/)* činiti što sjajnim, polirati *Ôñ vòlî imêt lûštrani postòli, ùvîk jih luštrâ.*

lûštrî, **-â**, **-ô** *odr. prid.* blistave površine *Îmâ lûštrî, lâkastî postòli.*

luštrîñ *im.^a m. (G jd. luštrîñâ)* dugački ženski zlatni lanac *Nônñ luštrîñ nedâ nîkomu.*

luzmarîñ *im.^a m. (G jd. luzmarîñâ)* ružmarin *Luzmarîñ lîpo dišî.*

LJ

ljübāv *im.ⁱ ž. (G jd. **ljübàvi**)* 1. ljubav
*Namoràjū se va Švabìce preko
lèta i kako prōjdū Švabìce, prōjde
i ljübāv. 2. cvijet pelargonija Pàzī
mi na ljübàvi, tèkār su procvàle.*

Ljübavna cèstica top. šetnica iznad
Vinodōlskē → B, 39

ljûdi *im.^a m. mn. (G **ljūdi**, D **ljūdēn**)*
ljudi Jà se čudīn ovēn ljūdēn.

M

mà *uzv.* 1. izraz nestrpljenja *Ma čà si tò obùla? Grěmo na bārku, a nē na tānac.* 2. izraz sumnje, ironije *Jē l prišlā? Mā jē!*

ma *vez.* ali; *usp.* **āli/al 1.** *Već sān bīlā na piškarjje, ma nī bīlō rīb. Prišāl je skrcāt drvā, ma nī bīlō mēsta.*

ma kē *uzv.* izraz naglašene negacije *Čěš zēt za dōma? Ma kē, i ovō mī j dōsti.*

māc *im.^a m.* stručak *Kūpīla sān jūtros māc špārūg.*

macēl *im.^a m.* (*G jd. macēla*) klaonica *Va macēlu prīde nājvišē blāga z Līki.* ♦ **bīlō j křvi ko va macēlu** bilo je mnogo krvi, bilo je krvoprolíce *Va tēn filmu bīlō j křvi ko va macēlu.*

Macēl *im.^a m. jd.* (*G Macēla*) nekadašnja klaonica u Kotorskoj ulici *Bārba Martīn je dēlāl va Macēlu kad je prišāl va Crkvēnicu.*

macōla *im.^{el} ž.* teški bat *Z macōlūn sē j po prstū.*

māčāk *im.^a m.* (*G jd. māškā, N mn. māčkī*) mačak ♦ **kūpīt māškā va vřīce** kupiti naslijepo (bez pret-

hodne provjere), kupiti ne znajući što je i kakvo je ono što se kupuje

māčji, -ā, -ē *odr. prid.* mačji *Otāc mī j alērgičān na māčjē dlāki.*

♦ **māčji kāšāl** mala (neozbiljna) stvar, nešto zanemarivo, sitnica *Sī mīsle dā j bāvīt se turizmōn māčji kāšāl, a nī.*

māča *im.^{e2} ž.* mrlja; *usp.* **flēka** *Vēlā māča tī j na rīti.*

mācān/macān, mačāna, mačāno *neodr. prid.* umrljan *Mačāna tī j košūlja.*

madēr *im.^a m.* (*G jd. madērā*) ma-dir, brodska oplata *Morāš ofārbat madērī.*

Mađār/Mājār *im.^a m.* (*G jd. Mađārā/Mājara*) etn. Mađar

Māđārskē bānje top. nekadašnje kupalište ispod *Kūpališnōga pārka*, danas glavna gradska plaža → A, 63

maganjān, maganjānā, maganjāno *neodr. prid.* koji ima tjelesnu manu, osakaćen; *usp.* **dezgracijān, -a, -o** *Onā tī j maganjānā, ne mōre po skālah.*

magàrac *im.^a m.* (*G jd. magārca*) 1. magarac; *usp.* **magāre, osāl 1., tovār 1.** 2. *pren.* tvrdoglavac

/prijekorni uzvik/ Ča vāvīk morāš
bīt tākōv magàrac!

magàre *im.^a s.* magarac; usp. **magàrac 1.**, **osāl 1.**, **tovār 1.** *Vīše vrēdī magàre i čovīk neg sām čovīk.*

magāri *pril.* barem, makar; usp. **ālmēno**, **mānko** *Rībari su vōleli, kad se nī hodīlo kalāt, pōč va oštarīju pa magāri i na dūg.*

Magistrāla *im.^{el} ž. jd.* top. dio Jadranske magistrale, crikvenička obilaznica → A, 64

maglā *im.^{el} ž.* (*A jd. māglu*) magla
Ne hōd va māglu.

maglovīt, -a, -o *neodr. prid.* maglovit
Maglovītō j danāska.

māh *im.^a m.* (*G jd. māhā, N mn. māhī*) mahovina
Sē j māhōn obrāšćeno.

māhāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. māšeš, 3. mn. māšū*) mahati
Māhāl mī j z bārki.

māhīlnica *im.^{e2} ž.* lepeza

mahljāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mahljāš, 3. mn. mahljājū*)
neujednačeno mahati

māj *im.^a m.* (*G jd. māja*) 1. mjesec
svibanj *Přvōga māja vāvīk grēn dōma. Māj – lokārdi na krāj.*
2. okićena jela, božićno drvece

māj svīta *pril.* nikada
Ne bīn šlā tāmō māj svīta.

māja *im.^{e2} ž.* pletena majica
Zāmi māju, mřzlō j vanē.

Mājār *im.^a m.* vidi: **Madār/Mājār**

mājka *im.^{el} ž.* (*G mn. mājki*) mati, majka; usp. **māt/mātēr** *Mājka Bōžjā Kāndelōra, snēg do mōra.*

♦ **pijān ko mājka** potpuno pijan
Prišlī su pijāni ko mājki. ♦ **potrošīt mājke Bōžje dōtu** biti ra-
strošan, imati velike prohtjeve

mākac *nepromj. ob.* u fraz. ♦ **ni mākac** ne pomaknuti se
nimalo
Tūkla sān šćapōn da se mākne, ali gād ni mākac.

makāko *im.^a m.* šašavac

makarūnī *im.^a m. mn.* vrsta doma-
ćega tijesta
Najīla sān se makarūnēh.

mākina *im.^{el} ž.* stroj /za pranje ru-
blja, za pranje posuđa, šivaći, au-
tomobil/
Mūž mī j kūpīl mākīnu za sūdi.

makinēta *im.^{el} ž.* upaljač

makiništa *im.^{el} m.* (*G mn. makinī-
šti*) strojar, strojovođa na brodu
Dēlāl je ko makinīšta na vēlēn brodū.

māl, māla, mālō *neodr. prid.* mal, malen
Ča īmā kōnfīdēncē pōč tāmō ōnako māl?! ♦ māl je mā j pāprēn
malen, ali sposoban; sna-
lažljiv, okretan

mālā *im.^p ž.* djevojčica, djevojka
Mālā j zrāslā va līpū maletīnu. Sī kūpīl ča i mālōj?

Mālā palāḍica top. kraći lukobran
gradske luke → C, 65

malāncāna im.^{e1} ž. patlidžan *Gratāš
sīr na malāncānu i klādēš pēc.*

Malenīca im.^{e2} ž. jd. top. nekadašnji
mlin u *Vinodōlskōj* → C, 66

malenīca im.^{e2} ž. mlin; usp. **mālīn**
Malenīcā j bīlā va Vinodōlskōj.

maletīna im.^{e1} ž. djevojka *Mālā j
zrāslā va līpū maletīnu.*

mālī im.^p m. dječak *Reklā sān mālō-
mu da ti rečē novitādi.* ♦ **mālī po-
teci** osoba koju za sve iskorišta-
vaju, potčko, trčkaralo

Mālī pārk top. park uz početak *Ba-
lustrādē* → C, 67

mālī, -ā, -ō *odr. prid.* mali, maleni;
usp. **mīcī**, -ā, -ō *Imēli su mālī
brodīc za prevāžāt gōsti.*

Mālīk im.^a m. mitsko biće, čovje-
čuljak s crvenom kapom *Pripo-
vēdala mī j dā j njēn otāc vīdēl
Mālīka va Sōpāljskōj.*

mālīn im.^a m. (*G jd. mālīna*) mlin;
usp. **malenīca** *Va mālīnu se dvā
pūt govorī.* ♦ **ko dōlnji mālīn**
nepokretan, statičan ♦ **zījat kākō
va mālīnu** derati se, glasno gov-
oriti *Ne zījāj kākō da smo va
mālīnu!*

Mālīn im.^a m. jd. (*G Mālīna*) top.
predio oko *Malenīcē* → B, 68

mālīnac im.^a m. (*G jd. mālīnca*)
mlinac /ob. za kavu/ *Danās imāš*

*mālīnac, a nēgda sē j kafē mlēlo
na mažīnīn.*

mālo pril. malo *Kī na mālo gljēdā,
mālo i vrēdī.*

malōra *uzv.* kvragu, dovraga; usp.
malōršiga, **svrāgu**, **vājmalōra**,
varemēngo *Malōra, baš je sād
morāl prīt!?*

malōršiga *uzv.* kvragu, dovraga;
usp. **malōra**, **svrāgu**, **vājmalōra**,
varemēngo *Malōršiga, počēl je
dāž! Nīš od kūpanja.*

māltēžnica im.^{e2} ž. plitki drveni san-
duk za žbuku

māljahān, **māljahna**, **māljahno** *ne-
odr. prid.* malen, sitan

māmāc im.^a m. (*G jd. māmācā*) ma-
mac

mānča im.^a m. napojnica; usp. **trīn-
gēlt**

māndrāc im.^a m. zaštićena luči-
ca *Sklōnīl sē j va nēkī māndrāc
čēkāl da nevēra prōjde.*

manēštra im.^{e1} ž. (*G mn. manēštār*)
jelo od graha i tijesta /može i
uz dodatak povrća/ *Namēčīl sē
j na rībi, a dobīl je nēkakōvu
manēštru.*

manevrāt gl. nesvrš. (*prez. 2. jd.
manevrāš, 3. mn. manevrājū*)
upravljati brodom *Dobrō j naučīl
manevrāt.*

maṇīca im.^{e2} ž. ručica na stroju
Maṇīcā j pūkla.

màniga *im.*^{e1} ž. 1. vodovodno crijevo
2. drveni držak alata /ob. sjekire,
loplate, grabalja/; usp. **toporiščē**

manivāl *im.*^a m. (*G jd. manivālā*)
pomoćni zidarski radnik *Uz zi-
dāri su vāvīk bīli i manivālī.*

mānko *pril.* barem, makar; usp.
**ālmēno, magāri Mānkō prīdi po-
mōc.**

mankomāl *pril.* manje-više *Mān-
komāl sān gotōva.*

manōvra *im.*^{e1} ž. (*G mn. manōvār*)
manevar /ob. brodom/ *Nī udēlāl
dobrū manōvru pā j būbnūl va
rīvu.*

māntāt se *gl. nesvrš. (prez. 3. jd.
māntā se, 3. mn. māntajū se)* vr-
tjeti se, mutiti se u glavi *Māntā
mi se.*

māntēl *im.*^a m. (*G jd. māntela*) ogr-
tač *Obūklā j māntēl na būru pa
njōj je bīlo mřzlo.*

manjāda *im.*^{e1} ž. obilno jelo

manjafōgo *im.*^a m. izjelica

mārač *im.*^a m. (*G jd. mārača*) mjesec
ožujak *Mārač je bīl òvo lēto jāko
tēpāl.*

Marčānskā *im.*^p ž. *jd.* top. predio u
naselju *Dūga → A, 69*

mārčēnī, -ā, -ō *odr. prid.* koji se od-
nosi na ožujak (ili pripada ožuj-
ku) *Nājžāčē su trī mārčēnē būri.*

Māre *im.*^{e1} ž. žensko ime, Mare
♦ **finili su Māre bāli** prošlo je
ono što je bilo dobro

marēnda *im.*^{e1} ž. (*G mn. marēndi*)
doručak, užina *Prišlā j dōma na
marēndu.*

marēta *im.*^{e1} ž. umjereno uzburkano
more *Marēta znā bīt vēlā kad je
jūgo pa te zišprīcā ako si blīzu
mōra.*

Marīja *im.*^{e2} ž. žensko ime, Marija
♦ **držāt se (stāt) kākō drvēnā**
Marīja držati se ukočeno (usil-
jeno), neprirodno se ponašati,
stajati bez ikakve reakcije *Držī se
kākō drvēnā Marīja.*

mārijāš *im.*^a m. vrsta kartaške igre

marīna *im.*^{e1} ž. mornarica *Postāl je
komodōr va hrvāčkōj marīne.*

marināda *im.*^{e1} ž. jelo od ribe /peče-
ne ribe prelivene octom i začinja-
ne začinima/ *Za naprāvīt marinā-
du nājprvō se rībi pofrīgajū.*

marinēra *im.*^{e1} ž. dječje mornarsko
odijelo *Kad sē j Rōk rodīl māt mū
j kūpīla marinēru.*

mārīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mārīn,
3. mn. mārē)* brinuti, hajati *Ne
mārē za oca nīš.*

mārkāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. mārkāš,
3. mn. mārkažū)* obilježiti, ozna-
čiti, zapaziti *Mārkažū drvā da se
znā čīgove su.*

mārtelīna *im.*^{e1} ž. vrsta zidarskoga čekića *Z mārtelīnūn je namēstīl kāmīk.*

māslo *im.*^a s. masnoća od skorupa *Māt bi rānēn jūtrōn šlā va peknjī-cu po krūh, pa na bēlī tavijōl na stōlū stāvila kōgumi črñēn kafōn, mlīkōn ili čājēn, a na sākū p̄ršōnu dvē fētice salāmi, sīra, domāčēga pēkmeza i māsla.*

māst¹ *im.*ⁱ ž. (*L jd. māstī*) mast *Māt mī j užāla dāt za večēru krūha i māstī.*

māst² *im.*ⁱ ž. (*L jd. māstī*) boja, ob. u fraz. ♦ **bit̄ premāzān sēmi māstī** biti lukav (prepreden, prefrigan)

māstiblāto *im.*^a s. blebetalo, brbljavac *Ōn sākā pripovēdā, p̄rāvō j māstiblāto!*

māstīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. māstīš, 3. mn. māstē*) 1. snažno gaziti, gnječiti /ob. grožđe/ 2. *pren.* govoriti gluposti, budalaštine, besmislice; **bālit 2., bljēzgat, pāntāt**

māša *im.*^{e1} ž. misa *Grēn k māše.*
■ **vēlā māša** prijepodnevna duga misa *Vēlā māšā j na dēset i pōl.*

mašina *im.*^{e1} ž. stroj

māšit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. māšīš, 3. mn. māšē*) 1. služiti misu *Māšīl je va Svētēn Āntōnu.* 2. *pren.* držati dosadne poučne govore *Nemōj māšit, mōlīn te!* ♦ **māšit**

i otpēvāt sam pitati i odgovarati *Māšī i otpēvā.*

māška *im.*^{e1} ž. (*G mn. māčāk*) mačka *Nōnā j imēla māšku kā sē j zi Sōpāljskē v̄rnula dōma.* ♦ **p̄rīt će māška na mlīkō** poniziti će se tko, požaliti će tko zbog čega ♦ **vezāt māške (pāsu) za rēp** ništa to ne vrijedi, sve je to uzalud, okani se toga *Ma mōreš to vezāt māške za rēp!* ♦ **vūć ča kākō māška mlāde** nositi (prenositi) koga, što stalno sa sobom *Vuklā jū j sākūda kākō māška mlāde.*

māškara *im.*^{e2} ž. 1. maska, kostim za maskiranje *Nēgda su se māškare dēlale, a danās se kūpē.* 2. maskirana osoba *Vīdela sān te z māškarūn.* 3. *pren.* pretjerano nakićena ili našminkana osoba *Zgljēdā kako māškara.*

māškare *im.*^{e2} ž. *mn.* 1. karneval *Febrāj je mīšēc māškār i māčāk.* 2. maskirani plesovi *Sākū subōtu smo hodīli va māškare. Hōpsalā j i huhūcāla va māškarah cēlū nōc.*

maškēta *im.*^{e1} ž. željezna ili mjedena rašlja u koju se uvlači veslo *Na bārke su dvē maškēte.*

maštēl *im.*^a m. (*G jd. maštēla*) veliki drveni otvoreni kabao /ob. za vrenje dropa ili kiseljenje kupusa/ ili nošenje *Skūhanū rōbu su va maštēlu na op̄rte nosīle na Potōk ziprāt.*

mät/mätēr *im.*^{e2} ž. (*G jd. mäterē, A jd. mätēr, V jd. mâ, G mn. mätēr, D mn. mäterān*) mati, majka; usp. **mājka** *Nēgdē j na suhītu jōš kōlka od tvoje mātēre. Žālujū za mäterūn vēc trī mīseci. Nī nēgda mäterān bīlo lāhko.*

matāčīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. matāčīš, 3. mn. matāčē)* hvatati se posla rano ujutro *Matāčīl je čīn bi se stāl.*

matafūn *im.*^a *m. (G jd. matafūnā)*
1. stisnuta, zatvorena šaka 2. udarac šakom; usp. **kacōt**

matāk *im.*^a *m. (G jd. matākā, N mn. matākī)* ranoranilac *Ako si živēl na Kotōru morāl si bīt matāk da načīnīš se ča rābi, pā j jednā famīlja na Kotōru imēla i špīcna-me Matākī.*

mätēr *im.*^{e2} ž. vidi: **mät/mätēr**

Matkōviči *im.*^a *m. mn. (G Matkōvīc)*
top. naselje između *Gēriči* i *Pr-čāfca* → A/C, 70

matrīkula *im.*^{e1} ž. pomorska putna isprava *Nīsī mogāl pōc navigāt ako nīsī imēl matrīkulu i brevēt.*

matrūn *im.*^a *m. (G jd. matrūnā)* ve-
lika bol ili grč u probavnim or-
ganima *Nēgda se sākā bōlest od mīčē decē nazīvāla matrūn.*

matrženīt *nepromj. ob. u fraz. ♦ īc (hodīt, pārtīt, pōc, prōc) matr-ženīt* upropašteno je *što*, propalo je *što* *Sē j šlō matrženīt!*

māuna *im.*^{e1} ž. teretnjača, teretni brod ravnoga dna

māža *im.*^{e2} ž. vreća

māžica *im.*^{e2} ž. *um. od māža*, vrećica

mažīnīn *im.*^a *m. (G jd. mažīnīnā)*
mlinac za kavu *Danās imāš māli-nac, a nēgda sē j kafē mlēlo na mažīnīn. Mažīnīn imā mīči ška-belīn za zmēljeno kafē.*

mažurāna *im.*^{e1} ž. mediteranska za-
činska biljka

mēcāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mēcāš, 3. mn. mēcājū)* ispitivati zrelost ploda dodirom *Prīdū i mēcājū onī armulīni da ti prōjde vōlja kūpīt jih.*

mēd *im.*^a *m. (G jd. mēda)* med *Čēš zēt domācēga mēda? ♦ slādak kākō mēd* veoma sladak /o oso-
bi/ *Mālī tī j slādak kākō mēd.*

med *prij. 1. <A>* među *Mālo gā j pu-stīla med dēcu. 2. <I>* među *Med nāmi, nī ōn za njū.*

medālja *im.*^{e2} ž. odlikovanje *Imā medālju zi Prvōga svēčkōga rāta.*

medecīna *im.*^{e1} ž. lijek *Šāl mī j dī-gnūt medecīnu.*

medūn *im.*^a *m. (G jd. medūnā)* med-
na rosa

medvēd *im.*^a *m. medvjed* *Medvēdi su prišlī do kūc.*

mēh *im.*^a *m. (N mn. mēhi)* mijeh

mèhak, mehkā, mēhko *neodr. prid. (komp. m. mēhčī, ž. mēhčā)* me-

kan *Sredīcā j ūvīk mēhčā od kōri.*

■ **jāje na mēhko** meko kuhano jaje *Skūhāj mi jāje na mēhko.*

mèja *im.^a ž.* međa, granica *Ne znān kadē j mèja med našē i njihōvē zemljē.*

mejāš *im.^a m.* (*G jd. mejāšā*) kamen međaš *Nīsmo nīkad kopāli prēko tūjēga mejāšā.*

mēl *im.^a m.* (*G jd. mēla, L jd. melū, N mn. mēli*) sitan pijesak *Crkvēniškē plāže su pōznate po melū.*

melōn *im.^a m.* (*G jd. melōna*) dinja *Narēzāl je melōn za sē.*

mēlta *im.^{e2} ž.* (*G mn. mēlti*) žbuka

mēltāča *im.^{e2} ž.* otučena zdrobljena žbuka

mēna *im.^{e1} ž.* 1. Mjesečeva mijena
2. vjenčanje brata i sestre s bratom i sestrom *Nōna Mīca i njejī brāt su se ženīli va mēnu.*

mēncovat *gl. svrš. i nesvrš. (prez. 2. jd. mēncuješ, 3. mn. mēncujū)* imenovati *Mēncovali su ga kapi-tānōn.*

mēnda *im.^{e1} ž.* (*G mn. mēndi*) nedostatak, zamjerka *Ne mōreš njīn nāc mēndi.*

mēndula¹ *im.^{e1} ž.* riba, menula, gira (*Spicara smaris*); usp. **čikavīca, oblīca**

mēndula² *im.^{e1} ž.* badem *Bōduli bi na bārakah dovažāli slašćice od bēlē mūki, z orēhami i mēndula-mi.*

mēndulāto *im.^a s.* slastica s bademi-ma

menomāl *pril.* dapače *Nī je pozdrāvīl. Menomāl, prošāl je poli njē kako dā j ne poznā.*

mēnjat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mē-njāš, 3. mn. mēnjajū)* mijenjati *Přtīš se sāma po tēh skālah mē-njat kōltrīni, sī tī mūnjena?*

mepār *pril.* čini mi se, rekao bih *Me-pār da se poznāmo.*

mēra *im.^{e1} ž.* mjera *Za sē morāš imēt mēru.* ♦ **prēko mēri** pretjerano, prekomjerno, iznad dopuštene granice, nepodnošljivo

Mērika *im.^{e1} ž.* Amerika *Va Mērike su našē žēnskē dēlale va kanarīje.*

merikānskī, -ā, -ō *odr. prid.* američki *Dobīli su merikānskē pēnzije.*

Merīko *im.^a m.* lutka od slame koja predstavlja krivca za sve loše u protekloj godini, kojoj se sudi i koja se spaljuje zadnjega dana karnevala

mērit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mēritš, 3. mn. mērē)* mjeriti

meritāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. me-ritāš, 3. mn. meritājū)* zaslužiti *Dobīli su čā su meritāli.*

mērkat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mēr-kāš, 3. mn. mērkajū)* gledati koga sa željom da ga se procijeni, da se uoče želje i namjere *Dēškī mērkajū furēšti.*

mērlić *im.^a m.* čipka; usp. **špīca**

mërlîn *im.^a m.* (*G jd. mërlina*) mrkva *Va ājngemāht grē mërlîn i grāh.*

mërnîk *im.^a m.* (*G jd. mërnika, N mn. mërniki*) geometar

mesār *im.^a m.* (*G jd. mesārā*) mesar; usp. **bekār** *Mlādī više ne rečū za mesārā bekār.*

mēsît *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mēsîš, 3. mn. mēsē*) mijesiti *Kad mēsîš, pŕvō omūčîš stōl da ti se za njegā ne tākne tēsto.*

mesnāt, -a, -o *neodr. prid.* koji obiluje mesom

mesnîca *im.^{e1} ž.* mesnica; usp. **be-karîja**

mëso *im.^a s.* meso *Nî bîlō mēsa ko danās, kupovālo sē j na kvārat od česā si dēlāl i jūhu i gūlāš.*

■ **dëbelō mëso** butina

mesopūst *im.^a m.* razdoblje i posljednji dan karnevala *Sākū nedēlju za vrīme mesopūsta frīgajū se frīti.*

mëstišcē *im.^a s.* gradilište *Va Crkvēnice više ne mōreš nāč mëstišcē za napravīt kūcu.*

mësto *im.^a m.* mjesto *Čā zabādāš nōs kāde mu nī mësto!*

mësto *prij. <G>* umjesto *Kād bi nēkī mësto menē šāl dēlat! Būljē va televīzōr mësto da grēdū igrāt bālūn.*

mëšāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mëšāš, 3. mn. mëšajū*) miješati *Sī jih mëšajū, ali plavīca nī lokārda.*

mëšpājz *im.^a m.* kolač *Īmā kakōv mëšpājz pòklje obēda?*

mëšpula *im.^{e1} ž.* mušmula (drvo i plod)

mëštār *im.^a m.* (*G jd. mëštra*) nadglednik, dobar majstor *Prīt će mëštār pa će reč čā trēba dēlat.*

metlā *im.^{e1} ž.* (*A jd. mëtlu*) metla *Zāmi mëtlu i škavacēru i pomēti dvōr. ♦ držī se (grē) ki kākō dā j mëtlu progūtnūl* držati se pretjerano uspravno, držati se kruto *Držī se kō dā j mëtlu progūtnula. Va tēn vešfidu grē kākō dā j mëtlu progūtnūl.*

metūlj *im.^a m.* (*G jd. metūjā*) leptir

mëzomarinēr *im.^a m.* motka s kukom, služi kao pomoć pri pristanjanju barke

mëzoštajōn *im.^a m.* međusezona, razdoblje između godišnjih doba

mëžnjār *im.^a m.* (*G jd. mëžnjara*) zvonar, crkvenjak

mī *zam. mi* *Bîlō nas je smēšno vīdet. Bîlī bimo se namōčili pa bi nān rōba po cēlū šetemānu držāla fāj-tīnu. S nāmī j šāl. ♦ bit cō mī cō tī* s kim biti jako prislan s kim *Jā sān š njīn cō mī cō tī. ♦ mëd nāmi u povjerenju*

mīcī, -ā, -ē *odr. prid.* mali, maleni; usp. **mālī, -ā, -ō** *Bîlī smo kākō pās i māska kād smo bīli mīcī.*

mîga *pril.* nipošto *Ne grēn š njūn aš jū mîga ne mōrēn nacŕtanu vīdet.*

mìgat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mīgāš, 3. mn. mīgajū)* 1. namigivati Ča mi mīgāš? 2. treperiti (odnosi se na svjetlost) Mīgā ti svètlo va dvōrū. 3. sijevati Mīgā, ugāsi televīzōr.

mīh *im.^a m. (L jd. mīhū, N mn. mīhi)* mijeh

mihāča *im.^{e2} ž. riba, kostorog (Balistes carolinensis) Rečū dā j mihāča ōtrovna.*

mihīr/mihūr *im.^a m. (G jd. mihūrā/ mihūrā)* mjehur Ščīricā j dobrā za mihūr.

mihirīč/mihurīč *im.^a m. um. od mihīr/mihūr, mjehurīc*

Mīko *im.^a m. muško ime, Nikola; usp. Mikūla*

Mikūla *im.^a m. muško ime, Nikola; usp. Mīko*

milijūn *br. vidi: miljūn/milijūn*

milijūn *im.^a m. vidi: miljūn/milijūn*

mīlikērc *im.^a m. svijeća; usp. voščēnica*

miljūn/milijūn *br. milijun Dobīl je miljūn kūn.*

miljūn/milijūn *im.^a m. (G jd. miljūnā/milijūnā)* milijun Čā cé ōn sād s tēn miljūnōn?

mīmo *prij. <G> mimo, uz, pokraj Prošlā j mīmo menē kākō da me nī vīdela.*

mīnīj *im.^a m. (G jd. mīnija)* crvena boja za zaštitu željeznih predmeta

od korozije Trēbān orusāt mīnīj pa prefārbat.

minjāža *im.^{e2} ž. namirnice za svakodnevnu uporabu*

mīr *im.^a m. (G jd. mīrā, L jd. mīrū)* mir, spokoj Čā nīsi moglā bīt na mīrū! ■ **pustī me s mīrōn** trom, lijen, mlitav I ōn i onā su ti pustī me s mīrōn. **ne dāt mīrā ni žītkā** komu uznemirivati (mučiti) koga, dosađivati komu

mirākūl *im.^a m. (G jd. mirākula)* čudo Ōnī su mojī mīčī mirākuli.

mirīšcē *im.^{a+} s. ruševina, zidina Od njihōve kūcē j ostālo mirīšcē.*

mīsāl *im.ⁱ ž. (G jd. mīslī)* misao Ōn je menē glāvna mīsāl.

mīšec *im.^a m. (G jd. mīsecu)* mjesec Ēnglezīca mī j rezervīrala pŕvū šetemānu va sēdmēn mīsecu.

Mīšec *im.^a m. (G jd. Mīsecu)* Mjesec

mīšēcīna *im.^{e1} ž. mjesečina Po vėlōj mīšēcīne se ne kalā.*

mīš *im.^a m. miš Nōnā j va dvōru vīdela mīša. ■ slēpī mīš* šišmiš ♦ **ko crkvēnī mīš** veoma siromašan, bez igdje ičega Ostāl je ko crkvēnī mīš. ♦ **mōkār kākō mīš** potpuno mokar, promočene odjeće /od kiše/ Prišāl je dōma mōkār kākō mīš.

mīščēr *im.^a m. (G jd. mīščērū)* zanatlija

mišnìca *im.^{e2} ž. puhaći instrument s mijehom*

mīšnjāk *im.^a m.* (*G jd. mīšnjaka, N mn. mīšnjaki*) mišolovka *Petālā j mīšnjaki po kūće.*

mītò *im.^a s.* mito *Àla dāj, čā j kilò kafà mītò?! Plāvē kuvērti su zā mē mītò.*

mizērija *im.^{e2} ž.* siromaštvo, bijeda, neimaština *Tò tī j poli njīh bīla vėlā mizērija. ■ pōrka mizērija* kletva

mīžljāt *gl. nesvrš.* (*prez. 3 jd. mīžē/ mīžljē, 3. mn. mīžū/ mīžljū*) sijevati *Mīžljē, hòd dòma!*

mīžljīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mīžljīš, 3. mn. mīžljē*) drobiti *Čā takò mīžljāš tū jābukvu?*

mlád, mládà, mládo *neodr. prid.* (*komp. mlājī*) mlad *Bīl je šēsān kad je bīl mlád, onakò črñ kàko Àrap.*

mládā *im.^p ž.* mladenka *Mlādōj je dāla očenāše od svojē prānoni.*
 ◆ **ko vlāškā mládā** [držāt se i sl.] ukočeno, neprirodno, zbunjeno [držati se i sl.] *Držīš se ko vlāškā mládā, ča se mālo ne opūstīš?*
 ◆ **sprāvljāt se kàko vlāškā mládā** spremati se dugo i sporo *Sprāvljā se kàko vlāškā mládā.*

mlādī *im.^p m. mn.* mladenci *Z mlādēmi za stolōn su sedēli kūm i kūmā.*

mladić *im.^a m.* mladić *Pokārāle su se aš njōj je prezēla mladića.*

mlādōst *im.ⁱ ž.* (*G jd. mlādosti*)

1. mladost *Kād jih čūjēn kāntāt onakò šotovōče, vālje se spāmetīn mlādōsti.* 2. *pren.* mladež; *usp. mlađarija* *Ne znā mlādōst ča to znāčī imēt motīku v rūkī.*

mlađarija *im.^{e2} ž.* mladež; *usp. mlādōst* 2. *Ovā mlađarija nīmā niš va Crkvēnice za zabāvīt se.*

mlāj *im.^a m.* (*G jd. mlāja*) mladi mjesec

mlātīt /*se/ gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mlātīš /se/, 3. mn. mlātē /se/*) tući /*se/* *Mlātīli su ga rukāmi i nogāmi.*

mlèt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mēlješ, 3. mn. mēljū*) mljeti

mlīkarīca *im.^{e2} ž.* mljekarica *Mlīkarīce su dolāzile zi Grīžān.*

mlīkò *im.^a s.* mlijeko *Kūpī lītru mlīkà i krūh. ◆ ne fālī <ni> tīčjega mlīkà* *komu* ima svega u obilju, ničega ne nedostaje *komu Ča se pojīdāš, ne fālī mu ni tīčjēga mlīkà.*

mljāčān, mljāčnā, mljāčno *neodr. prid.* mlak *Morā bīt mljāčno, a ne jāko vrūće.*

mljēč *im.^a m.* riba, netom omriještena srdela ili vinčol

mljōhāv, mljōhava, mljōhavo *neodr. prid.* mlohav *Držī se mljōhavo kako da niš ne mòre.*

- mobìlja** *im.*^{e2} ž. pokućstvo, namještaj *Měnjā mobilju pa će meně dāt regāli.*
- mòc** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mòreš, 3. mn. mòrū)* moći *Ma mòreš to vezāt māske za rěp!*
- mòd** *im.*^a m. način *Čā sē j jīlo? – A fažōl na sē môdi: z jāšmikōn, pāštūn, kīselēn kāpuzōn, kīselūn rěpūn...*
- mòdār, modrà, mòdro** *neodr. prid.* plav, modar
- modērān, moděrna, moděрно** *neodr. prid. (komp. moděrnějī)* moderan *Onā j vāvīk bīlā moděrna.*
- mògučān, mogùčna, mogùčno** *neodr. prid.* imučan *Bīli su prijē rāta jāko mogùcni.*
- mòj, mojā, mojě** *zam.* moj *Něgda su mojī brāti i drūgi mūlci lōvīli lokarīni po umějkēh znad Gērići i Dūžicē. Z mojēn nōnōn mī j bīlō nājīlpjē. Mōmu nōnu nīš nī bīlō tēškō. Va cělēn mojēn živōtu nīs se bōlje zabāvila neg ōnpūt.*
- mòkār, mokrà, mòkro** *neodr. prid.* mokar *Pādālō j zbrīsa, sā sān mokrà!*
- mokrīna** *im.*^{e1} ž. vlaga
- mōl** *im.*^a m. dobroćudan, tih, miran čovjek
- molājta** *im.*^{e1} ž. (*G mn. molājti*) južina; *usp. južīna Molājta j pa me glāva bolī.*
- molājtičina** *im.*^{e1} ž. *uv. od molājta,* južina
- molāt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. molāš, 3. mn. molājū)* popustiti, olabaviti *Molāj cīmu!*
- molītva** *im.*^{e1} ž. (*G mn. molītāv*) molitva
- mōlo** *pril.* labavo *Nī ni čūdo dā j bārka tuklā va krāj kad je bīlā mōlo vězana.*
- mōndūra** *im.*^{e1} ž. odora, uniforma, službeno odijelo
- mōrast, -a, -o** *neodr. prid.* crnopus, crnokos
- mōrāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. morāš, 3. mn. morājū)* morati *Dòkljē z Dvōrkē do Ōbali prīdeš, morāš trī severīni pasāt: mōst, mostīc i bānku. ♦ pod morāš* pod prisilom, prisilno, silom, obvezatno
- mōrčīc** *im.*^a m. tradicijski nakit Rijeke i Kvarnera /glava crnca s turbanom/ *Dobīlā j mōrčīci za p̄rvo lēto.*
- mōrda** *pril.* možda, vjerojatno; *usp. morebīt* *Vjūtro njōj nī bīlō do-brō. Mōrdā j nosēcā.*
- môre** *im.*^a s. more *Grēn do môra. Šāl je nā mōre. ■ debèlō môre* otvoreno more, pučina ♦ **mlātīt (tūc)** **môre** ploviti ♦ **slān kākō môre** pretjerano slan /ob. o presoljenoj hrani/ *Nīs moglā jīst, bīlō j slāno kākō mōre.*

morebìt *pril.* možda, vjerojatno; usp. **mõrda** *Sejednò sän pënsàla da morebìt čagödär i jà dobijën. Ali nīs.*

mõrgän *im.^a m. (G jd. mõrgana)* nar, šipak; usp. **šipäk 3.**

mõrica *im.^{e1} ž.* vrsta domaće crne smokve

mõrica *im.^{e2} ž.* crnoputa, crnokosa žena *Kõrtejä z mõricün.*

mõro *im.^a m.* crnopusi, crnokosi muškarac *Čřn je pa ga zovũ mõro.*

morüzga *im.^{e1} ž. (G mn. morüzäg)* morska vlasulja, žarnjača

Mõst *im.^a m. jd. (G Mostä)* top. vijadukt, dio Jadranske magistrale koji premošćuje usjek *Dubräčine*

Mõstič *im.^a m. jd.* top. predio na ulazu u današnju tržnicu → C, 71

mõšnjica *im.^{e2} ž.* mahuna *Za obëd su rüpipe i mõšnjice na salätu.*

mõt *im.^a m.* kretnja, gesta *Püsti ga, čä ne vïdïš dā j va mõtu. Dājē mi mõt da mučïn.*

motika *im.^{e1} ž.* motika *Ne znā mlädōst ča to znäčï imët motïku v rükï.*

motõr *im.^a m.* 1. ribarski brod s mrežama *Va põrtu više nï vëzän ni jedän motõr, a nëgda jih je bïlõ do dëset.* 2. motocikl *Stävïl je ïncerädu na motõr.*

motõrka *im.^{e1} ž. (G mn. motõrki)* motorna pila *Õn ne znā baratät z motõrkün.*

mõvit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. mõvïš se, 3. mn. mõvë se)* pomaknuti se, trgnuti se *Äla, mõvi se, ne mõrën stät ëvdë s karõcicün!*

mõzak *im.^a m. (G jd. mõzga, N mn. mõzgi)* mozak *Ko da mõzga nïmäs!* ♦ **kljücat (jebät i sl.)** koga **va zdräv mõzak** dodijavati (dozlogrđivati) *komu zanovijetanjem (savjetima, poukama)*

mräk *im.^a m. (G jd. mräkä, N mn. mräki/mräkï)* 1. mrak *Pädä mi mräk na õce.* 2. noć bez mjeseca *Kad je mräk grë se lovït pläva rïba.*

mrëža *im.^{e2} ž.* mreža *Šïrï dël kï j bïl vòkolo päsa zväl sē j krök, a rïbäri ki su takõ potëzäli mrëžu krökari. Na krök je rïbär bïl nägnjën cëlün težïnün tēla da lähče potëžē mrëžu.*

mrġilj *im.^a m. (G jd. mrġilja)* stup na pristaništu za vezivanje broda; usp. **bitva** *Z lāncänün je vezäl bröd za mrġilj.*

mrkäč *im.^a m.* hobotnica *Na pöst mõremo mrkäča na salätu.*

mřkäv, mřkava, mřkavo *neodr. prid. umrljan /ob. o licu/ Säv si mřkäv od slädoleda.*

mrketät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. mrketäš, 3. mn. mrketäjü/mrkëcū)*

mrzovoljno prigovarati, gundati;
usp. **brũdat**, **brũtulàt**, **njũr-**
gat/njãrgat

mřlica *im.*^{e2} ž. misa na Badnjak za
sve mrtve

mřmãnj *im.*^a *m.* (*G jd. mrmãnja*)
žamor

mrmljãt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mř-*
mlješ, *3. mn. mřmljũ*) 1. govoriti
tiho, nerazumljivo *Mřmlješ pa te*
nĩš ne razumẽn. 2. *pren.* prigova-
rati; usp. **namãljãt**, **strgãt 2.**

mřš *uzv.* izraz kojim se tjera /ob.
životinje/ *Mrš z kũhinje! Kãšnjẽ*
ćeš řĩbi dobĩt!

mřtãv/mřtãv, **mřtvã**, **mřtvõ** *neodr.*
prid. mrtav *Bĩlã j mřtvã kad*
su prišlĩ. ♦ **mřtãv pijãn** potpuno
pijan, pijan do besvijesti *Prišãl je*
dõma mřtãv pijãn.

mřtvãc *im.*^a *m.* (*G jd. mřtvãca*) mř-
tvac *Picamõrt se skrbĩ o mřtvãcu.*

mřzãl, **mrzlã**, **mřzlo** *neodr. prid.*
studen, hladan; usp. **stũdẽn**, **stu-**
denã, **studenõ** *Bãš bĩn põpila*
mrzlũ bĩru.

mřzlo *pril.* hladno *Ako tĩ j takõ*
mřzlo, zãmi křpatũr. Mõrẽ j još
mřzlo.

mũca *im.*^{e2} ž. riba, cipal glavaš (*Mu-*
gil cephalus)

muçãt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. muçĩš*,
3. mn. muçẽ) šutjeti *Mũç, aš çeš*
grĩh napravĩvit! Mũšte finãlmẽnte!

muçljĩv, **muçljĩva**, **muçljĩvo** *neodr.*
prid. šutljiv

mũcno *pril.* mučno /osjećati gađe-
nje, tegobe, ob. u želucu/ *Mũcno*
mĩ j bĩlõ kad sãn ga vĩdela š njũn.
Nĩs moglã bĩt dũgo na brodũ aš
mĩ j vãlje mũcno.

mũcãk *im.*^a *m.* (*G jd. mũcãkũ*, *N mn.*
mũcĩki) pokvareno jaje

mundãnti *im.*^{e1} ž. *mn.* donje muš-
ke gaće; usp. **svĩtice**, **šetobrãgi**
Nẽgda su bĩlẽ bẽlẽ mundãnti s
plẽçĩcẽn za pãšõn.

mũfa *im.*^{e1} ž. plijesan; usp. **pljẽsãn**
Nẽgda se za pljẽsãn reklõ mũfa.

muhã *im.*^{e1} ž. (*A jd. mũhu*) muha
Ovã muhã mi grẽ na žĩfci.

♦ **dõsadãn kako muhã** veoma
dosadan, nametljiv ♦ **kako muhã**
bez glãvi [letět (tēc, hodĩt i sl.)]
smeteno, smušeno, nepromišlje-
no, bezglavo, bez plana [letjeti
(trçati, hodati i sl.)] *Letĩ po grãdu*
ko muhã bez glãvi. Teçẽ ko muhã
bez glãvi, jõš çe i pãst.

mũhte *pril.* besplatno; usp. **bãdava/**
bãdave 1., **zãbadãv/zãbadava/**
zãbadavẽ 1. *Gõsti bi sẽ nãjřãjẽ*
mũhte.

mũkã *im.*^{e1} ž. (*A jd. mũku*, *L jd.*
mũkẽ) brašno; usp. **brãšno**
Palẽnta se dẽlã od žũtẽ mũkĩ.
♦ **bẽl kako mũkã** potpuno bijel
Põklje lẽta bi mu vlãsi bĩlĩ bẽli
kãko mũkã.

mül *im.^a m.* (*G jd. mülä*) mjesto za pristajanje i vez manjih brodova *Šlè smo do Črnōga mülä.*

mülac *im.^a m.* (*G jd. mülca*) 1. derište *Nègda su mojï brätì i drùgi mülci lõvili lokarìni po umèjkèh znad Gèrici i Dùžicè.* 2. izvanbračni sin *Rodilä j mülca.*

mularija *im.^{e1} ž.* derišćad *Čà sè ovōj mularije ne prīde na pämèt.*

müle *im.^a s.* izvanbračno dijete *Bil je müle i sad je naprāvīl müle.*

mülīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. mülīš, 3. mn. mülē*) runiti /ob. grašak, kukuruz/ *Mülīn bīžī, čèš pomōc?*

munīda *im.^{e1} ž.* sitan novac, sitniš

münjēn, münjena, münjeno *neodr. prid.* koji nije potpuno normalan *Přtīš se sâma po tēh skàlah mēnjat kōltrīni, sī tī münjena?*

mūrva *im.^{e1} ž.* (*G mn. mūrāv*) dud (drvo i plod) *Znàla sān se najīst mūrāv takō da bīn bīla sà črnà òkōl ūst.*

Mūrvenīca *im.^{e2} ž. jd.* top. predio ispod *Sōpāljskē* prema *Košuljāndicēh* → A, 72

mustāci *im.^{e1} ž. mn.* brkovi

mušica *im.^{e2} ž.* (*G jd. mūšīc*) *um.* od **mūha**, mala muha *Cēlā kūhinjā j pūna mūšīc.* ♦ **imèt mušice va glāvè** biti čudak, biti hirovit (svoje glav, mušičav)

muškārdīn *im.^a m.* (*G jd. muškārdīnā*) otnesit muškarac *Otāc mū j prāvī muškārdīn.*

muškī *im.^p m.* muškarac *Imēlā j pūno muškēh.*

mūštra *im.^{e1} ž.* (*G mn. mūštār*) 1. mustra, uzorak 2. *pren.* neradnik, šarlatan *A òn tī j baš prāvā mūštra.*

muštrāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. muštrāš, 3. mn. muštrājū*) 1. probati, kušati *Muštrāj brudīt!* 2. *pren.* prisiljavati koga da što nauči *Muštrāla mē j da naučīn hēhlat, sād mī j drāgo ča jē.*

mutlāk *im.^a m.* (*N mn. mutlāki*) namrgođen, nekomunikativan čovjek

mùtrija *im.^{e2} ž.* čudan, zao čovjek

mùzōl *im.^a m.* (*G jd. mùzola*) prišt, akna *Pūna mū j brādā mùzoli.*

mūž *im.^a m.* suprug *Va životū se sēga dogājā sâmo mūž ne rājā.*

mùžo dùro *nepromj.* nezadovoljan, srdit čovjek

N

na *prij.* 1. <A> na Šlī su na bārku.
2. <A> u Kād si prišlā? Na nedēlju. Kād tī j māša za nôna? Na pēt. 3. <L> na Bīlī su cēlū nôc na bārke.

na *uzv.* izraz kojim se upozorava koga da mu se što nudi ili daje Nā, zāmi sād tō!

Na plāce *top.* bivša tržnica pokraj predjela Cīrkūl

nabādāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. nabādāš*, 3. *mn. nabādajū*) nabadati

nabānderāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nabānderāš*, 3. *mn. nabānderājū*) istaknuti, javno postaviti /ob. napadnu odjeću/ Nabānderālā j nā se pelīcu i šlā se pokāzāt.

nabaždāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nabaždāš*, 3. *mn. nabaždājū*) privremeno spojiti skrojene dijelove tkanine grubim šavovima Pŗvō j nabaždāla, a ōnda zāšila.

nabūnbāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nabūnbāš*, 3. *mn. nabūnbājū*) nabubriti, upiti tekućinu Kad fažōl nabūnbā klādī ga kūhat.

nāč *pril.* na što Ne znān nāč mīslīš. Nāč ti čovīk pŗīde kad ostarējē.

načekēvāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. načekēvāš*, 3. *mn. načekēvājū*)

dugo čekati *Već te cēlī dān načekūjēn.*

načinīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. načinīš*, 3. *mn. načinē*) napraviti, učiniti Zāč ne načinīš kākō Bōg zapovēdā?

nāc *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nājdeš*, 3. *mn. nājdū*) naći, pronaći Sī našlā čā za obūc?

nāc se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nājdeš se*, 3. *mn. nājdū se*) susresti se Nājdemo se poli nôni.

načūhāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. načūhāš*, 3. *mn. načūhajū*) predosjetiti Načūhālā j da će se zlō dogōdit.

nad *prij.* <I> nad Nōnā j nad svojūn postēljūn imēla slīku Mājke Bōžjē.

nadēt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nadēješ*, 3. *mn. nadējū*) 1. nadjenuti Līpo su mu īme nadēli. 2. udjenuti iglu Nadēj mi īglu aš nīš ne vīdīn.

nadēvāt se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. nadēvāš se*, 3. *mn. nadēvajū se*) *pogr.* neumjereno piti; *usp. lokāt*

nadobū *pril.* na vrijeme Fālā Bōgu da si jedānput prišāl nadobū!

nadaměstit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nadoměstīš*, 3. *mn. nadoměstē*)

nadomijestiti, nadoknaditi *Ča si mîslela, da ćeš njōj mâtēr nadomēstit?!*

nadrâjsat *gl. svrš. (prez. 2. jd. nadrâjsaš, 3. mn. nadrâjsajū)* nastradati, nadrljati; usp. **nadr̥ljat** *Pustì ga aš ćeš nadrâjsat š n̄jn.*

nadr̥ljat *gl. svrš. (prez. 2. jd. nadr̥ljaš, 3. mn. nadr̥ljajū)* nastradati; usp. **nadrâjsat** *Nadr̥ljat će jednōga dâna.*

nādūt, nāduta, nāduto *neodr. prid.*
1. napuhnut 2. *pren.* uobražen; usp. **napūhnjēn, napūhnjena, napūhnjeno** *Ājmē kākō j nāduta.*

nafrūnkelāt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. nafrūnkelāš /se/, 3. mn. nafrūnkelājū /se/) nakovrčati /se/ *Onā se sâma nafrūnkelā.*

naftalīn *im.^a m. (G jd. naftalīnā)* naftalin *Morān s̄ kâpoti zvètrit, smrdē po naftalīnu. ♦ zvūc z naftalīna* *ča iznijeti nešto staro što se dugo nije vidjelo /ob. o odjeći/*

nāg, nāgā, nāgo *neodr. prid. gol,* bez odjeće

nagādāt *gl. nesvrš. vidi: nagājāt/ nagādāt*

nagājāt/nagādāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. nagājāš/nagādāš, 3. mn. nagājajū/nagādajū)* nagađati

nagānjat /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd. nagānjāš /se/, 3. mn. nagānjajū /se/) 1. siliti, tjerati 2. prepirati se,

natezati /se/ *Nēcu se s tōbūn nagānjat kī j va prāvu.*

nagārit *gl. svrš. (prez. 2. jd. nagārīš, 3. mn. nagārē)* natjerati *Nagārili su na nās s̄ kulīko jih jē.*

nagmārīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. nagmārīš, 3. mn. nagmārē)* natući

nagnāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. nagnāš, 3. mn. nagnājū)* natjerati, prisiliti

nagrišpān/nagrišpān, nagrišpāna, nagrišpāno *neodr. prid.* 1. hrappav 2. naboran, zgužvan

nāhēro *pril. nakrivo Ostrīgla mē j nāhēro. ♦ nāhēro j naprāvļjēn* *ki čudan, neobičan je tko Ōn tī j mālō nāhēro naprāvļjēn.*

nahītīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. nahītīš, 3. mn. nahītē)* nabaciti *Nahītīs nā se čagōd i grēs va māškare.*

nāhlada *im.^{el} ž. prehlada*

nahlādīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. nahlādīš se, 3. mn. nahlādē se)* prehladiti se *Nahlādīla s̄n se čēra.*

nahlājēn, nahlājena, nahlājeno *neodr. prid. prehladen*

nahrūpit *gl. svrš. (prez. 2. jd. nahrūpīš, 3. mn. nahrūpē)* navaliti *Nahrūpili su nān Švābi i Austri-jānci.*

najaškāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. najaškāš, 3. mn. najaškājū)* 1. staviti *mamac na udicu, vršu Najaškāli smo paligār pa cemo vjūtro pōc vīdet jē se čā čapālo.* 2. namamiti

Najaškāla mē j da jih kūpīn, a nīs pri sōldēh.

nājboljē *pril.* (sup. od **dobrō**) najbolje *Bāš se ne cūtīn nājbdljē.*

najedānpūt *pril.* odjednom *Naj-edānpūt sē j zrūšila pa smo zvāli dōhtora.*

nājprvō *pril.* najprije *Nājprvō neka se ocēdi pa ga ōnda stāvī sūšīt.*

nājvōlet *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. nājvōlītš*, 3. *mn. nājvōlē*) najviše voljeti *Divōjčice su se nājvōlele igrāt na bīci. Navigūjū po cēlēn svītu, ma nājvōlē dōma prīt.*

nājzād(a) *pril.* napokon, najzad, naposljetku, na kraju krajeva *Nājzād je napravīl kākō sān mu i reklā.*

nalantāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nalan-tātš*, 3. *mn. nalantājū*) neočekivano doći *Nalantāl je kad ga nīkī nī čekāl.*

nalēncēvāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. nalēncēvāš*, 3. *mn. nalēncūjū*) šepati, hramati; usp. **cōtat**, **šēpat** *Prebīlā j kīčicu pa sad nalēncūjē.*

nālēvak *im.^a m.* (*N mn. nālēfki*) pljusak

namāljāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. namāljāš*, 3. *mn. namāljajū*) 1. nabrajati 2. *pren.* prigovarati; usp. **mrmljāt 2.**, **strgāt 2.**

namēčīt se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. namēčītš*, 3. *mn. namēčē*) nama-

miti Namēčīt sē j na rībi, a dobīl je nēkakōvu manēštru.

namezdrān, **-a**, **-o** *neodr. prid.* 1. naoblačen *Nebō j namezdrāno.* 2. blago valovito *Kad je mōre namezdrāno rečē se da će dāž.*

namlātīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. namlātītš*, 3. *mn. namlātē*) istući *Namlātīt ću te ako tō vālje ne posprāvīš!*

namorāt se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. namorāš se*, 3. *mn. namorājū se*) zaljubiti se *Namorājū se va Švabīce preko lēta i kako prōjdū Švabīce, prōjde i ljūbāv.*

namurān, **-a**, **-o** *neodr. prid.* zaljubljen *Namurān je pa ga za niš ni brīga.*

nānat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. nānāš*, 3. *mn. nānajū*) spavati /odnosi se na djecu/ *Lucīja nānā.*

nānke *pril.* uopće, nimalo *Nānke jednōga čovīka nīs trēfīl. Nānke bokunīc tōrti mi nīsī ostāvīl! Jā pasān mīmo, a ōn nānke abādo.*

nāopāk *pril.* naopako *Sē dēlāš nāopāk! Pustī, jā ću!*

nāpa *im.^{e1} ž.* gornji dio ognjišta ili naprava iznad štednjaka za odvod dima i pare

napīrlitāt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napīrlitātš /se/*, 3. *mn. napīrlitājū /se/*) urediti /se/, uljepšati /se/ *Ājmē, dōklje se onā napīrlīta prōjde čītāvo zapōlnē!*

napiturät /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napituräš* /se/, 3. *mn. napituräjü* /se/) našminkati /se/ *Napituräla sē j ko pajäco.*

napovädät *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. napoväda*, 3. *mn. napovädajü*) najaviti vjenčanje u crkvi *Finalmēnte su se napovädäli.*

näpršnjäk *im.^a m.* (G *jd. näpršnja-ka*, N *mn. näpršnjaki*) naprstak

napřtit /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napřtış* /se/, 3. *mn. napřtē* /se/) natovariti /se/ *Čä si se takö napřtila, räjšē prīdi jöš jedänpüt!*

näprvö *pril.* naprijed *Näprvö j hodil čovik, a zäda njegä ženä. ♦ ni näprvö ni näzäd* bez pomaka, bez napretka

napučävät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. napučävješ*, 3. *mn. napučävjü*) savjetovati, navoditi

napühnjën, napühnjena, napühnjeno *neodr. prid.* 1. napuhnut 2. *pren.* uobražen *Napühnjenä j va zädnjē vrīme.;* usp. **nädüt, näduta, näduto**

napüntät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napüntäš*, 3. *mn. napüntäjü*) nagoovoriti na loše djelo *Napüntäli su ga na grīh.*

napürit se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napürış se*, 3. *mn. napürē se*) uvrijediti se *Čä se za säčä napürış?*

napütit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. napütış*, 3. *mn. napütē*) dati naputak, uputiti, savjetovati *Napütil mē j na abukâta, aš da öñ nış ne möre.*

närämak *im.^a m.* (G *jd. närämka*, N *mn. närämki*) naramak

naränča *im.^{e2} ž.* (G *mn. naränčē*) naranča (drvo i plod)

näréd *pril.* pripravno, spremno *Sē j näréd za sezönu.*

närédän, närédna, närédno *neodr. prid.* prikladan, sposoban, spretan *Ni närédna ni svojü kücü počistit.*

närëščina *im.^{e1} ž.* prikladnost, pogodna prilika *Bila bīn vān sēmo prneslä kafē, ali ni närëščina.*

närikovanjē *im.^a s.* naricanje

nasädit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nasädış*, 3. *mn. nasädē*) 1. staviti što na dršku 2. staviti kokoš na jaja *Nasädili smo kököš pa čemo imēt pīlici.*

nasakät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nasäčēš*, 3. *mn. nasäčü*) nagrabiti *Ovö lëto su se nasakäli söldi.*

nasmēt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. nasmīješ* /se/, 3. *mn. nasmijü* /se/) nasmijati /se/ *Jöš me sämo decä mörü nasmēt.*

näspräm *pril.* u odnosu na, nasuprot *Näspräm onöstöga čä jü j tukäl, ovī njōj je döbär ko krüh.*

näsred *prij.* <G> nasred *Konträla sän ga näsred pläce.*

nasrhnüt *gl. svrš. (prez. 2. jd. nasrhněš, 3. mn. nasrhnū)* promrznuti *Sā sān nasrhnūla, dāj važgāj ogānj.*

nasrhnjēn, nasrhnjena, nasrhnjeno *neodr. prid. promrzao, ozebao*

nāstāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. nāstāš, 3. mn. nāstajū)* njegovati koga, brinuti se o kome *Reditāli su kūću, a dāna jū nisū nāstali.*

nāstōrān, nāstōrna, nāstōrno *neodr. prid. sklon Onā j nāstōrna za pāst.*

nāš, -a, -e *zam. naš Nāša māt gā j špōtala pa više ne prīde.*

našrājbat *gl. svrš. (prez. 2. jd. našrājbaš, 3. mn. našrājbjū)* nemarno napisati *Nemōj tō sāmo našrājbat nēgo līpo napīši.*

natafljāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. natafljāš, 3. mn. natafljājū)* natrpati, ugurati što površno i bez reda *Natafljāš va ārmār tē rōbi pa ti se sē nagrišpā.*

natākāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. natāčēš, 3. mn. natāčū)* nalijevati

natašcē *pril. natašte Reklā mī j da morān bīt natašcē.*

natētāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. natētāš, 3. mn. natētajū)* nagovoriti, zavesti *Sākī pūt kad grē š njīmi vān natētajū ga na nēkakovu bedastōću.*

natrāpāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. natrāpāš, 3. mn. natrāpājū)* naići, nabasati *Natrāpāla sān na njeğā va Zāgrebu.*

natrīnketān, -a, -o *neodr. prid. pijan Takō natrīnketāni vāvīk dēlajū bedastōće.*

natrīnketāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. natrīnketāš se, 3. mn. natrīnketājū se)* napiti se *Natrīnketājū se pa dēlajū bedastōće.*

natrūdīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. natrūdīš se, 3. mn. natrūdē se)* umoriti se *Fānj se natrūdīš dōkljē urēdīš apartmāni.*

natrūjēn, natrūjena, natrūjeno *neodr. prid. umoran Jūtros sān mālo va vřtu okopevāla pa sān fānj natrūjena.*

nātuč *im.^a m. natučeno bolno mjesto na stopalu*

natūc */se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. natūčēš /se/, 3. mn. natūčū /se/)* izudarati, natući *Natūklā sān nōgi.*

nāvada *im.^{el} ž. navika, običaj Zatārū se nāvade i užānce. „Pōlak òbičaji i nāvade stāre...”⁵⁹*

nāvādān, nāvādna, nāvādno *neodr. prid. naviknut, naučen; usp. navājēn, nāvājna, navājeno* *Nāvādna sān vjūtro pīt bēlō kafē od dīfki.*

⁵⁹ Pozdrav u povorci maškara.

navàdit /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. navàdītš /se/, 3. mn. navàdē /se/)* naučiti /se/, priviknuti /se/ *Làhko sē j na dobrò navàdit.*

navàjēn, nāvājna, navàjeno *neodr. prid.* naviknut, naučen; *usp. nāvādān, nāvādna, nāvādno*

navigàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. navigāš, 3. mn. navigājū)* ploviti /odnosi se na pomorce/ ♦ **s kēn ti jā navigān** /ob. kad se ima posla s nepouzdanim partnerom/

navigēvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. navigūješ, 3. mn. navigūjū)* običavati ploviti /odnosi se na pomorce/ *Navigūjū po cēlēn svītu, ma nājvòlē dòma prīt.*

navìrat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. navìrē, 3. mn. navìrū)* nadolaziti

navjìdāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. navjìdāš, 3. mn. navjìdajū)* gnjaviti, uznemiravati *nagovaranjem Mūž me navjìdā da spēcēn krūh pod črēpljūn.*

navrēst *gl. svrš. (prez. 2. jd. navrēzēš, 3. mn. navrēzū)* udjenuti, nanizati, naredati *Navrēzì mi ìglu aš nīš ne vīdīn.*

navrēzāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. navrēzāš, 3. mn. navrēzajū)* udijevati, nizati, redati *Navrēzlā j ìglu i pòčela šīt.*

navrnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. navrnēš, 3. mn. navrnū)* svratiti,

navratiti Navrēni kad bùdeš mo-glà.

nazēst *gl. svrš. (prez. 2. jd. nazēbēš, 3. mn. nazēbū)* prehladiti se *Nazēbāl je pa nēte prīt.*

nàznāk *pril.* nauznak, na bok *Po-lègla sān ga nàznāk kàko si mi reklā i spāl mī j cēlū nòc.*

nazvānjāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. nazvānjāš, 3. mn. nazvānjajū)* dogotrajno zvoniti *Ča nazvānjāš, ne mòrēn tako brzo prīt!*

nažlēnbetāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. nažlēnbetāš se, 3. mn. nažlēnbetājū se)* napiti se vode *Sākī pūt kad prīdeš nažlēnbetāš se tē vodī pa te trbūh zabolī.*

nažulēt /se/ // nažulīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. nažulītš /se/, 3. mn. nažulē /se/)* nažuljati /se/ *Nažulēl mē j postōl.*

nēbo *im.^a s.* nebo *Danāskā j čāro nēbo.* ♦ **bīt va sēdmēn nēbu** biti u stanju oduševljenja, biti razdragan (euforičan) ♦ **ni na nēbu ni na zēmlje** na neodređenome mjestu, u neodređenoj situaciji; neodređen, bezličan, bez izrazitih osobina ♦ **z nēba pa va rēbra** neočekivano, iznenada, odjednom

nebög, -a, -o *neodr. prid.* ubog, jadan, sirot *Ma pustī nebōgo dītē da se mālò i ziskāče. Nebōga mālā, ùvik se dērete na njū.*

nebøškī, -ā, -ō *odr. prid.* ubogi, jad-
ni, siroti *Nīkī nebøškōj ne mōre*
pomōc.

nëč/nëš *zam.* nešto *Nëč bīn ti reklā,*
ali da se ne ufëndiš.

nećakīnja *im.*^{e2} ž. nećakinja *Ofrëtajū*
ōkōl njeğā, a ne znājū dā j ōn već
së ostāvīl nećakīnje.

nëdelo *im.*^a s. *pogr.* neradnik, lijenči-
na *Ne mōrën š njīmi, së su òdrëda*
nëdela!

nëdëlja *im.*^{e2} ž. nedjelja *Na nëdëlju*
j prišlā. ■ **Bëlā nëdëlja** prva ne-
djelja u listopadu *Na Bëlū nëdëlju*
grëmo na samānj va Kastāv.

■ **Māslinskā nëdëlja** cvjetna ne-
djelja

nëdīh *im.*^a m. (*G jd. nëdīha, L jd.*
nëdīhū, N mn. nëdīhi) zaduha,
astma *Otāc mi īmā nëdīh pa mu*
nī lāhko po skalīnēh.

nëdihljīv, nëdihljīva, nëdihljīvo
neodr. prid. bolestan

nëdoba *im.*^{e1} ž. nezgodan trenutak
Prišlā j va nëdobu.

neg *vez.* vidi: **nëgo/neg**

nëgda/nëgdār(e) *pril.* nekad *Nëgda*
su se na lāntīnah sušīle mrëže. Nī
tō vīše kākō j nëgdār bīlō.

nëgdānjī, -ē, -ō *odr. prid.* nekadaš-
nji *Dōstā j vā Crkvënice ostālo i*
oženīlo se đāki nëgdānjē Zidār-
skē škōli, kēh je bīlō zi sākūda.

nëgdār(e) *pril.* vidi: **nëgda/nëg-**
dār(e)

nëgde/nëgdēr(e) *pril.* negdje *Nëg-*
dē j na suhītu jōš kōlka od tvoje
mātere. Nōnā j nëgdēre našlā
oćenāše kē j onā dōbila za bërmu.

nëgdēr(e) *pril.* vidi: **nëgde/nëg-**
dēr(e)

nëgo/neg *vez.* nego; *usp. leh 2. Vīšī*
j nëgo nōno. Ma, tō nī ni kabanī-
ca, ni kapōt, neg kabān. Nī gōv-
no, neg së j pās posrāl. Vīše vrēdi
magāre i čovīk, neg sām čovīk.

nëhotēc *pril.* nehotice *Nëhotēc mī j*
hītila rećīn va smēti.

nëkakōv, nëkakova, nëkakovo
zam. nekakav *Najedānput je pō-*
ćela nëkakova vëlā gūngula.

nëkī, -ā, -ō *zam.* netko *Nëkī j za nëć*
krīv. Nēkē su tēkār proplāvale.

nëkidān *pril.* prije nekoliko dana
Nëkidān dā j prišlā, ma se jōš nī
jāvīla.

nëkuliko *pril.* nekoliko *Prnësi mi*
nëkuliko kōnpīri.

nenāvidān, nenāvidna, nenāvidno
neodr. prid. zavidan, zloban

nenavišćina *im.*^{e1} ž. zavist

nērāt *gl.* nesvrš. (*prez. 2. jd. nerēš,*
3. mn. nerū) roniti *Decā vōlē*
nērāt, a kāšnījē jih tō pasā.

Nërēz *im.*^a m. *jd. (G Nërēza)* top. ne-
obradiva površina pokraj predjela
Njīvice → A, 73

nërvôzān, nërvôzna, nërvôzno *ne-*
odr. prid. nervozan

nësnāga *im.*^{e1} ž. loša, pokvarena osoba
Ōn je nësnāga, to sākī rečë za njegā.

nesrīca *im.*^{e2} ž. nesreća

nëst *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. nesëš,*
3. mn. nesū) nesti jaja

nëš *zam.* vidi: **nëč/nëš**

nëšesān, nëšesna, nëšesno *neodr. prid.* koji nije zgodan, lijep
Va vën kapòtū j jāko nëšesān.

nëtīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. nētīš,*
3. mn. nētē) potpaljivati vatru

nevaljāt, nevaljāta, nevaljāto *neodr. prid.* koji se ne ponaša kako
treba *Bāš je nevaljāto dītē!*

nevëra *im.*^{e1} ž. iznenadno kratkotrajno
nevrijeme *Šāl je bižūc dōma da ga ne trëfi nevëra.*

neverīn *im.*^a m. naglo, slabo nevrijeme

nevësta *im.*^{e1} ž. (*G mn. nevëst*) sinovljeva
ili bratova žena *Nī njōj nevësta po cëfu.*

nevòlja *im.*^{e1} ž. nevolja *Rāt je vëlā nevòlja.*

nëvrīme *im.*^a s. (*G jd. nëvrimena*)
nevrijeme *Ne grën po vën nëvri-menu nīkamo.*

nīčigōv, nīčigova, nīčigovo *zam.* ničiji;
usp. **nīčiji, -a, -e** *Čigōva si tī? Nīčigova.*

nīčiji, -i, -e *zam.* ničiji; usp. **nīčigōv, nīčigova, nīčigovo**
Tō j nīčija zemljā.

nīgda/nīgdār(e) *pril.* nikada *Nīgda nīs bīlā pōli një. Nīgdār nīs ne ulovīn.*

nīgdār(e) *pril.* vidi: **nīgda/nīgdār(e)**

nīgde/nīgdēr(e) *pril.* nigdje *Nīgde ne mōrën nāc oćālī. Nī rōžic, nī tīc, ni dečīni, nīgdēre nīs.*

nīgdēr(e) *pril.* vidi: **nīgde/nīgdēr(e)**

nījedān, nījednā, nījednō *zam.* nitko, nikakav
Nījedān mi se nī pjažāl. Ne mōrën više stāt va nījednë gāce.

nīkad(a) *pril.* nikada *Nīkada nīs nīs naprāvila ča mu nī pasālo. ♦ na svētōga nīkada nikada*

nīkako/nīkakōr(e) *pril.* nikako
Nīkako mi ne grë tō vā glāvū. Nīkakōr da prīdën poli tebë.

nīkakōr(e) *pril.* vidi: **nīkako/nīkakōr(e)**

nīkakōv, nīkakova, nīkakovo *zam.* nikakav
Va tū dōbu nī bīlō nīkakovëh štrumënti, negō bi se zëlō zvōnci od blāga, pa bi se š njīmi zvonīlo i baglamālo.

nīkamo/nīkamōr(e) *pril.* nikamo
Va zādñjë vrīme nīkamo ne grën. Nīkamōr ne mōrën, aš morān njegā čekāt.

nīkamōr(e) *pril.* vidi: **nīkamo/nīkamōr(e)**

nīkī, -ā, -ō *zam.* (*G nīkoga/nīkogāre*) nitko
Va Crkvënice više nīkī ne svëti ni ne kalā. Nīkī nīmā vōlje zīc se prošëtāt za obëdōn.

nīspod *pril.* nizbrdo *Nīspod je vāvīk lāgje.*

nīš *zam.* (*G nīčesa/nīčesāre/nīčega/nīčegāre*) ništa *Nīš ne vīdīn. Od nīčesa nēč načīnīt sāmō j onā umēla. Pōštēn se čovīk nīkada nīčegāre ne smē sramīt.* ♦ **bōlje neg nīš** bolje je dobiti koliko je moguće nego ostati potpuno prikraćen

nīškorīsti *nepromj.* ništarija, lijenčina; *usp. karōnja*

nōc *im.^{i, e2} ž.* (*G jd. nōči/nōče, L jd. noči/nočē*) noć *Nīmāš čā po nočē bīt vanē.* ♦ **blēsāv kāko nōc** veoma glup *Ājmē, blēsāv si kāko nōc.*

nočās/nočāska *pril.* nočas *Nočās će pādat. Nočāska parčūjēn.*

nočāska *pril.* vidi: **nočās/nočāska**

nogā *im.^{e1} ž.* (*A jd. nōgu*) noga *Mlātīli su ga rukāmi i nogāmi.* ♦ **bīt <z> jednūn nogūn va grobū** biti na samrti, biti veoma star i bolestan, biti nemoćan, biti teško bolestan ♦ **dāt nōgu v rīt komu** grubo otjerati *koga*, riješiti se *koga* na ružan način ♦ **dōbilō j nōgi** *ča* ukradeno (otuđeno) je *što* ♦ **nā nogi** [īc, hodīt, pārtit, pōc, prōc i sl.] pješice *Šlī smo do Sēlāc nā nogi.* ♦ **s nōg** [popīt *ča*, pojīst *ča* i sl.] na brzinu [popiti *što*, pojediti *što* i sl.] ♦ **stāt se na lēvū nōgu** od jutra biti loše raspoložen bez određenoga razloga; biti bez razloga mrzovoljan (neraspoložen)

nōhat *im.^a m.* nokat *Ostriži tī nōhti!*

♦ **<ni> kùlikō j črno spod nōhta** nimalo, ni najmanje, ni u najmanjoj mjeri

nōna *im.^{e1} ž.* baka *Nōna nās je sēh zgojīla. Nōno i nōna su se vāvīk šēcāli šotobrāco.*

nōno *im.^a m.* djed *Nōno nīkād nī jīl palēntu aš je rēkāl da sē j dōsta palēnti najīl va rātu. Nōna su zvālī Pīnki, aš je vāvīk nosīl pīnku krūha.*

nōs *im.^a m.* (*G jd. nōsa, L jd. nōsu/nosū*) nos *Ne znān na kogā īmā tāko vēlī nōs.* ♦ **dīgnūt nōs** uobraziti se, postati ohol (bahat, umišljen), imati o sebi visoko mišljenje ♦ **dobīt po nosū** biti oštro ukoren, biti iskritiziran ♦ ne vodi brigu o onome što te se ne tiče bilo bi bolje: **zabādāt nōs <sākamo>** miješati se u *što*, biti znatiželjan *Ne zabādāj sākamo nōs!* ♦ **vūc koga za nōs** varati *koga*, obmanjivati *koga* ♦ **pred nōsōn** [bīt, nāc se i sl.] u neposrednoj blizini, jako blizu [biti, nalaziti se i sl.] ♦ **spustīt nōs** uvrijediti se, naljutiti se

nosēcā *neodr. prid.* ž. trudna *Mōrdā j nosēcā.*

nosīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. nōsīš, 3. mn. nōsē*) nositi *Vēc lēt nōsī īstī kapōt.* ♦ **bōlje nosīt nego prosīt** bolje imati svoje nego moliti drugoga

noštrômo *im.^a m.* vođa palube

notabêne *pril.* dapače, štoviše *Notabêne dvâ pūt sãn ti reklà.*

nověnbār *im.^a m.* (*G jd. nověnbra*)
mjeseć studeni *Světā Katarīnā j va nověnbbru.*

novitād *im.^{e1} ž.* vidi: **novitāt/novitād**

novitāt/novitād *im.ⁱ ž.* novost *Īmāš kaköve novitādi?*

nùlerica *im.^{e2} ž.* sitno mljeveno,
glatko brašno

nūtār *pril.* unutra /u što/ *Hòd nūtār va kùću!*

nūtīt *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. nūtīš, 3. mn. nūtē*) nuditi

nūtrè *pril.* unutra /u čemu/ *Nūtrè mi sè dišī. Ne grěn, mōrdā j kī mīšīć nūtrè!*

NJ

njäkāv, njäkava, njäkavo *neodr. prid.* nespretan /ob. s rukama/ *Ōn je njäkāv za bilo ča udelat.*

njärgat *gl. nesvrš.* vidi: **njürgat/njärgat**

njävīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. njavīš, 3. mn. njavē)* gnječiti

njäzļò *im.^a s.* gnijezdo *Rečē se dā j srīca ako lāstavicā udēlā njāzļò na kūce.*

njegōv, njegōva, njegōvo *zam. nje-gov* *Na njegōvēn līcu vāvīk je bīl smēh. Njegōve hcēre su jāko vrēdne.*

njejī, -ā, -ē *zam. njen* *Njejē rūki su nagrīšpāne. Njejī škūrī bērhān bi se takò smēšno nābrāl, dā j zgljēdāla kākò balūn. Kād sān bīlā njējēh lēt mōglā sān do pol-nōce bīt vanē.*

njīfa *im.^a m.* čovjek bez volje

njihōv, njihova, njihovo *zam. nji-hov* *Guštīrāli smo gljēdat njīho-vi motōri. Uživāli su va njīhovēh līpēh vēštah.*

Njīvice/Nīvice *im.^{a2} ž. mn. (G Nīvīc)* top. obrađivan teren na uzvisini iznad *Magistrālē* ispod *Sōpāljskē* → A, 74

njōk *im.^a m. (N mn. njōki)* valjušak od krumpirova tijesta *Za obēd su bīli njōki špārugami. ♦ imēt njōk va gřlu* bojati se što reći, govoriti s mukom

njürgat/njärgat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. njürgāš, 3. mn. njürgajū)* mrzovoljno prigovarati, gundati; usp. **brūndat, brūntulāt, mrketāt** *Smīrōn na nēč njürgā.*

njürgavac *im.^a s. (G jd. njürgafca)* osoba koja spočitava ili prigovara *Postāl je prāvī njürgavac.*

O

- o** prij. <L> 1. o *O tēn vīše ne mōrēn nīš rēc.* 2. vrijeme oko, prilikom, prigodom *Vīno pretāčū o Martīnje. Kī o mesopūstu pōlkā, do Božīća kōlkā.*
- obāc** gl. svrš. (prez. 2. jd. *obājdeš*, 3. mn. *obājđū*) obići, zaobići *Obāšāl mē j vjūtro. Sākī dān grē obāc mātēr.*
- Ōbala** im.^{e1} ž. jd. top. predio od *Mālē palāde* do hotela *Mīramār* → C, 75
- obālīt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *obālīš*, 3. mn. *obālē*) oboriti, baciti *Jūtros mē j būra skōro obālīla.*
- obēd** im.^a m. ručak *U nās je obēd ūvīk na pōlnē. Nīkī nīmā vōlje zīc se prošētāt za obēdōn.*
- obēdvat** gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *obēdvāš*, 3. mn. *obēdvajū*) objeđovati, ručati *Āla da obēdvān pa cemo kāšnjē va butīgu.*
- obēsīt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *obēsīš*, 3. mn. *obēsē*) objesiti, staviti u viseći položaj /se/ *Obēsī tū rōbu na tarāc da se bržē osūšī.*
- obēsīt se** gl. svrš. (prez. 2. jd. *obēsīš se*, 3. mn. *obēsē se*) ubiti se vješanjem *Obēsīl sē j na Bādnyak.*
- obišcēvāt** gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *obešūješ*, 3. mn. *obešūjū*) vješati *Nōna obešūje rōbu na tarāce.*
- Ōblā** im.^p ž. jd. top. vrh na brijegu *Sōpāl j* → A, 76
- oblātīt** /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. *oblātīš* /se/, 3. mn. *oblātē* /se/) uprljati /se/ *Ne mōreš nēč dēlat, a da se ne oblātīš.*
- oblātīt se** gl. svrš. (prez. 2. jd. *oblātīš se*, 3. mn. *oblātē se*) napraviti nuždu *Oblātīla sē j va gāce.*
- oblētāt** gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *oblēcēš/oblētāš*, 3. mn. *oblēcū/oblētajū*) oblijetati *Oblētali su ōkolo njē kako da va živōtu žen-skū nīsū vīdeli.*
- oblīca** im.^{e2} ž. riba, gira (*Spicara smaris*); usp. **čīkavīca**, **mēndula**
- oblīžēvāt** /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *oblīžūješ* /se/, 3. mn. *oblīžūjū* /se/) oblizivati /se/ *Oblīžūje se kako da nī jīla cēlu šetemānu.*
- obrācat** /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *obrācāš* /se/, 3. mn. *obrācājū* /se/) preokretati /se/ *Obrācāš se kākō vētār pūše. Obrācājū se kako sopē ārmōnika.*
- obrāst** gl. svrš. (prez. 3. jd. *obrāstē*, 3. mn. *obrāstū*) obrasti *Po Kotōru*

su sī pūtī obrāsli aš jih nīkī ne čīsī.

obraščēn, obraščēnā, obraščēnō
*neodr. prid. obrastao Ne mōre se
hodīt kakō j pūt obraščēn.*

obrāz *im.^a m. obraz, lice*

obrīt /se/ // **obrījat** /se/ *gl. svrš.*
(prez. 2. jd. obrīješ /se/, 3. mn. obrījū /se/)
obrījati /se/ Nī zīšāl zi kūce da se nī obrīl.

ōbrliht/ōberliht *im.^a m. gornji prozor/ob. iznad vrata/ Oprī ōberliht da prīde malo zrāka.*

obrnūt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *obrñēš /se/, 3. mn. obrñū /se/*)
okrenuti /se/ *Obrñi se da te vīdīn.*

obrnjēvāt /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *obrnjūješ /se/ // obrnjēvāš /se/, 3. mn. obrnjūjū /se/ // obrnjēvajū /se/*)
okretati /se/, osvrtati /se/ *Obrnjūje se da ga vīdī.*

obr̄tat /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *obr̄cēš /se/ // obr̄cēš /se/, 3. mn. obr̄cū /se/ // obr̄cū /se/*)
okretati /se/ *Sigūr se obr̄ce va grobū kako ga otēpajū.*

ōbrūc *im.^a m. drveni li željezni kolut oko bačve*

obučēvāt /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *obučūješ /se/ // obučēvāš /se/, 3. mn. obučūjū /se/ // obučēvajū /se/*)
oblačiti /se/, odijevati /se/ *Zāc obučūješ kapōt, nī tūlko mřzlo.*

obūca *im.^{e2} ž. obuca Za dāž morāš imēt štanju obūcu.*

obūt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *obūješ /se/, 3. mn. obūjū /se/*)
obuti /se/ *Obūj čīzmi aš je vēlī dāž!*

obūvāt /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *obūvāš /se/, 3. mn. obūvajū /se/*)
obuvati /se/ *Ōvī postōli mi se tēško obūvajū.*

obzīrat se *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. *obzīrāš se, 3. mn. obzīrajū se*)
očekivati od koga što materijalno *Čā si se obzīrāl od njē čā dobīt, pānto!?*

ocāt *im.^a m. (G jd. octā) ocat* ♦ **pōc va ocāt** poseniliti, starenjem izgubiti životnu svježinu *Šāl je va ocāt kako skōro sī stārī ljūdi.*

ocēdīt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *ocēdīš, 3. mn. ocēdē*)
ocijediti *Nājprvō neka se ocēdi pa ga ōnda stāvī sūšīt.*

Očenāš *im.^a m. (G jd. Očenāšā) molitva Dobīla sān trī Očenāšā.*

♦ **znāt ča kākō Očenāš** odlično (izvrсно) znati što, znati što napamet *Morāš to znāt kākō Očenāš.*

očēnāše *im.^{e2} ž. mn. krunica, rozarij*
Dāla mī j očēnāše od mojē prānoni.

očēšljāt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. jd. *očēšljāš /se/, 3. mn. očēšljājū /se/*)
počešljati /se/ *Nīsī se očēšljāl, ne mōreš takōv vān.*

oćâda *im.*^{e1} ž. značajan, znakovit pogled *Hĩtilā j oćâdu na mōj p̄rstēn.*

oćālĩ *im.*^a *m. mn.* naočale *Nōno sē j dēlāl da čĩta novĩni, a sē j preko oćālĩ oće hĩtāl va nās.*

oćalĩn *im.*^a *m. pogr.* muškarac s naočalama

oćēt *im.*^a *m.* rupica obrubljena alkom *Oćēti su na jãdrah.*

oćōravet *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. oćōravĩš, 3. mn. oćōravē*) izgubiti vid, oslijepiti *Oćōravēl je pred smřt.*

oćũtĩt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. oćũtĩš, 3. mn. oćũtē*) osjetiti *Oćũtĩl je ōn da se nēč sprãvljã.*

od *prij.* <G> od *Kō vesēljē j bĩlō od nōni dobĩt šãku orēhi.*

odãt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. odãš, 3. mn. odãjũ*) odati *Rēc ću ti tō, ma me nemōj odãt.*

odbijãč *im.*^a *m.* željezni klin za obradu kamena

oderãt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. oderēš, 3. mn. oderũ*) oderati, skinuti kožu *Kãkō j pãla, takō j oderãla kolēna.*

odmolãt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. odmolãš /se/, 3. mn. odmolãjũ /se/*) odvezati /se/, otpustiti /se/ *Odmolãj mãlo tĩ konõp, bãrkã j prevĩše natēgnjena.*

odokũda *pril.* otkud(a); usp. **skũd(a), zokũd(a)** *Vrnĩ odokũda si tō zēlã!*

odonũda *pril.* odande; usp. **edenũda, odotãmo, zonũd(a)** *Bĩlō nãn je takō dobrō da nãn se nĩ odonũda hodĩlo ćã.*

odōr *im.*^a *m.* (*G jd. odōrã*) miris

odotãmo *pril.* odande; usp. **edenũda/odonũda/zonũd(a)** *Ćēš mi pĩsãt odotãmo?*

odrvenēt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. odrvenĩš, 3. mn. odrvenē*) 1. ukočiti se *Odrvenēl je kad gã j vĩdēl.* 2. odrveniti, otvrdnuti /ob. povrće/

odsãkuda *pril.* odsvukuda *Odsãkuda su prišĩlĩ na fēštu.*

odũvik/odvãvik *pril.* oduvijek *Onã sē j odũvik držãla napũhnjeno. Odvãvik su Crkvēnićani bĩli rĩbari.*

odvãvik *pril.* vidi: **odũvik/odvãvik**

odvězãt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. odvězēš /se/, 3. mn. odvězũ /se/*) odvezati /se/

odvidãt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. odvidãš /se/, 3. mn. odvidãjũ /se/*) odviti /se/, odšarafiti /se/ *Trēba mi kacavĩda da odvidãn vĩdu.*

ofãšãt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ofãšãš, 3. mn. ofãšãjũ*) poviti; usp. **ĩnfašãt, zafašãt** *Ofašãj kolēno.*

ofcã *im.*^{e2} ž. (*A jd. õfcu, G mn. ovãc*) *Nafrũnkelãla sãn se kako ofcã.*

♦ **čřnã ofcã** osoba koja se svojim ponašanjem razlikuje od ostalih, iznimka /ob. u negativnome smi-

slu/ *Ōn tī j črñā ofcà va famìlje.*

♦ **blējāt kàko ofcà** začuđeno gledati *Čà blējīs kàko ofcà?*

ofrētāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ofrētāš, 3. mn. ofrētajū)* obilaziti oko koga, íci za kim iz koristoljublja *Ofrētajū òkòl njeĝà, a ne znājū dā j òn već sè ostāvīl nećakīnje.*

ofriškāt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ofriškāš /se/, 3. mn. ofriškājū /se/)* osvježiti /se/ *Šlā sān se ofriškāt va mōre.*

ofūrit /se/ // **ošūrit** /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ofūrīš /se/, 3. mn. ofūrē /se/)* opariti /se/ kipućom vodom ili parom; usp. **opārit** /se/ *Blītvu sàmo ofūrīš, ne trēbē jū kùhat. Ošūri màlo ti lāncūnī.*

ogānj *im.^a m. (G jd. ognjā, I jd. ognjōn)* vatra, oganj *Sā sān narsrhñūla, dāj važĝī ogānj. Va bruštulīnu sē j bruštulàlo kafē na žīvēn ognjū.*

ognjīšcē *im.^{a+} s.* ognjište *Prēdnjā bāndā j imēla vrāta ke su se opūrale na nūtār, a vālje zāda vrāt je bīlò ognjīšcē.*

ogrèst /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ogrebš /se/, 3. mn. ogrebū /se/)* ogrepsti /se/ *Pāzī da se ne ogrebš na tu ògradu.*

ogrñūt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ogrñēš /se/, 3. mn. ogrñū /se/)*

ogrnuti /se/ *Ogrñī tu māju aš je friškō.*

ōj *uzv.* izraz odozivanja *Đūrđo! – Ōj!*

oklātīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. oklātīš, 3. mn. oklātē)* otresti štapom plovce sa stabla /ob. oraha/ *Oklātīl je stārī orēh.*

okljāštrit *gl. svrš. (prez. 2. jd. okljāštriš, 3. mn. okljāštrē)* prorijediti grane

òko *im.^a s. (im.^{e2} ž. N mn. òče, L mn. oćāh/oćēh)* oko *Va njeĝēh oćēh vīdīn strāh. Ōn jū j zagrlīl i oćāmi pūnēmi ljubāvi i hvāli pogljēdāl. Tō nī dobrò òcān.* ♦ **bit slēp poli zdrāvēh oćāh** biti potpuno neobaviješten (neinformiran), ne moći ili ne htjeti uvidjeti što očigledno ♦ **čūvāt koga, ča kàko òko va glāvē** brižljivo (pažljivo) čuvati (paziti) *koga, što,* s osobitom se pažnjom odnositi *prema komu, prema čemu* *Da si jū čūvāl kàko òko va glāvē.* ♦ **hītīt òko** na ča 1. posebno obratiti pažnju (pozornost) *na koga, na što,* zainteresirati se *za koga, za što,* željeti pridobiti *koga, što* 2. površno (bez udubljanja) pogledati *koga, što* ♦ **imēt òče veće od guzice (trbūha)** 1. željeti više od količine koja se može pojesti, biti proždrljiv (nezasitan) 2. imati veće ambicije od mogućnosti, imati veće želje od mogućnosti, htjeti više od onoga

što se može ♦ **mäzat ôče** *komu* <čime> prevariti/varati *koga*, zavarati/zavaravati *koga*, obmanuti/obmanjivati *koga*, zavarati prividnostima *koga* ♦ **na lipe ôče** čije bez jamstva, bez protuusluge, tek tako ♦ **ne môc ôka sklopît** ne moći zaspati ni na trenutak ♦ **od ôka** [zmërit, procënit i sl.] bez mjernih instrumenata, otprilike [izmjeriti, procijeniti i sl.] ♦ **ôko sôkolo**vo 1. dobar vid, odlično zapažanje detalja 2. čovjek koji dobro vidi, koji zapaža detalje ♦ **ôko mi igrã** nešto će se loše dogoditi /praznovjerno predviđanje/ ♦ **pãst (napãsät) ôče** *na komu*, *na čemu* promatrati s velikim uživanjem (nasladom) *koga*, što ♦ **pokãrãl bi ki i dvã ôka va glãve** posvadio bi i najbolje prijatelje /ob. za onoga tko je sklon spletkama ili zametanju svađa/ ♦ **rëc v ôče** *komu* ča iskreno (otvoreno, smjelo) reći *komu* što mu nije po volji ♦ **z ôka z bôka** učiniti na svaki način, iskoristiti sve mogućnosti, smoci što nalazeći posljednje rezerve *Prokurãj mi tó z ôka z bôka*.

ôkôl/ôkolo *prij.* <G> oko *Kãd sã j pũno ulovìlo, bîlô j pũno poslã i ôkôl čišcënja mrëž.*

okolãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. okolãš*, 3. *mn. okolãjũ*) opkoliti *Okolãli su nas pa nĩsmo mogli pobëc.*

ôkolo *prij.* vidi: **ôkôl/ôkolo**

ôkolo *pril.* okolo *Břže cëš prît ako grëš ôkolo. Ôn sã j dīgãl na stól, tâncãl i kãntãl, a sî ôkolo pljãskali.*

ôkolotôrno *pril.* naokolo *Šlĩ su od Întëra do Čřnôga mũlã pa sã ôkolo*tôrno *po Tômislavovôj nãzãd.*

ôkrũt *im.^a m.* posuda

oktôbãr *im.^a m.* (*G jd. oktôbra*) mjesec listopad *Lucijã j rôjena va oktôbru.*

olãjat *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. olãješ*, 3. *mn. olãjũ*) oklevetati *Da si sãmo cũla ča su ga olãjale.*

olajëvãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. olajëvãš*, 3. *mn. olajëvajũ*) ogozarati, klevetati; usp. **klafrãt 2., otëpãt/otëpat** *Čã me olajëvãš, ko da si tĩ bôlja!?*

olĩga *im.^{e2} ž.* riba, gavun mali (*Atherina boyeri*)

olĩto *im.^a s.* crijevo

olĩžnica *im.^{e2} ž.* mreža za loviti olige

ôltãr *im.^a m.* (*G jd. ôltãrã*) oltar *Odnëslã j na ôltãr Mãjke Bôžjôj bokë da njôj nejĩ blãgoslôv cũva famìlju i dëčicu. Cëlô vrĩmë j kadĩl kadĩlnicũn pred ôltãrôn.*

olũpît *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. olũpĩš*, 3. *mn. olũpë*) oljuštiti, oguliti *koru Olũpì mi, môlĩn te, brëskvi!*

oluštrãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. oluštrãš*, 3. *mn. oluštrãjũ*) ispo-

lirati do sjaja *Ōn ùvīk oluštṛā po-
stòli.*

omājtit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. omāj-
tīš se, 3. mn. omājte se)* dobro se
najesti *Na požderāde se sī dobrò
omājte.*

omaškarät /se/ *gl. svrš. (prez.
2. jd. omaškarāš /se/, 3. mn.
omaškarājū /se/)* maskirati /se/
Sākò lèto se omaškarājū.

omērät *gl. svrš. (prez. 2. jd. omērāš,
3. mn. omērajū)* dvoumiti, pro-
cjenjivati *Vāvīk omērā cé l čā
kūpīt aš je škṛt.*

omūčīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. omūčīš,
3. mn. omūčē)* posipati brašnom,
pobrašniti; *usp. omūčīt Kad
mēsīš, pṛvò omūčīš stòl da ti se za
njegà ne tàknje tēsto.*

omūlīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. omūlīš,
3. mn. omūlē)* oruniti /ob. grašak,
kukuruz/ *Omūlīli smo bīžī.*

omūtavet *gl. svrš. (prez. 2. jd. omu-
tavējēš, 3. mn. omutavējū)* izlu-
djeti *Omutavējēš dōkljē se onà
sprāvī.*

ōn, onà, onò *zam. on Istēšo nān je i
prez njegà i njē bìlo dobrò! Ma,
njōj je pṛòpjo sejēdno kī ce pṛīt.
Svrāgu, čā j š njūn va zādnje vrī-
me?*

onakōv, onakōva, onakōvo *zam.
onakav; usp. enakōv, enakōva,
enakōvo* *Ostāl je onakōv kakōv
je još pred pedesētāk lēt bīl.*

onī, -ā, -ō *zam. onaj; usp. enī, -ā,
-ō* *Onī čovīk mi se pjažā. Zonēn
čovīkōn je pripovedāl.*

onī, -ē, -à *zam. oni Sūn fōrcūn je
hītāl va njīh kāmiki. Va tavijōl bi
njīn paričāla hāldūn krūha, ka-
pūlu, kūs slanīni i sīra. Ča bùde š
njīmi nekà bùde i s nāmūn.*

onīnēčīt *gl. nesvrš. vidi: ovīnēčīt/
onīnēčīt*

onīstī, onāstā, onōstō *zam. upravo
onaj; usp. enīstī, enāstā, enōstō*
*Ne mòrēn nāc onūstū padēlu s po-
krōvōn. Prišlī su na svojē onīstī kī
znājū kalafatāt. Onōstōga čovīka
poznān.*

ōnpūt *pril. onda, tada* *Ōnpūt mī j sē
reklā.*

onulīk, -a, -o *zam. onolik Nīs nīkad
vīdela da nekī mòre pojīst onulīko
kulīkō j onà tī dān pojīla.*

opačija *im.^{e2} ž. glupost Jōpēt je
udēlāl opačīju.*

opàrit /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd.
opàrīš /se/, 3. mn. opàrē /se/)*
opariti /se/ vrelom vodom ili pa-
rom; *usp. ofūrit /se/ Opàrila sān
se kad sān sokrīla lonāc vrūcūn
vodūn.*

opatrnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd.
opatṛnēš, 3. mn. opatṛnū)* udariti,
lupiti *Šībūn ču te opatrnūt ako ne
prekīneš!*

öpēt/jöpēt *pril. opet Jōpēt ču ti rēc
da prestāneš. Tī jōpēt po svojū.*

òpica *im.*^{e2} ž. 1. majmun Čà su mi onè òpice směšne. 2. pren. budalasta žena Pustì ju, ča se òpicūn kārāš?

opìrat /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. opìrāš* /se/, 3. *mn. opìrajū* /se/) otvarati /se/ Kad se onā novā butīga opìrā?

oplètat se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. oplètāš se*, 3. *mn. oplètajū se*) obilaziti Oplètāl sē j oko menē, ali mi nī nīš rēkāl.

opòlnē pril. u podne ili oko podneva Češ prīt opòlnē na obēd?

oprèt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. òprēš* /se/ // *oprēš* /se/, 3. *mn. òprū* /se/ // *oprū* /se/) otvoriti /se/ Ovē se vrāta kòmāc oprū aš su stāre.

opřta *im.*^{e1} ž. (G *mn. opřt*) široka traka za nositi breme, plaščenica Skūhanū ròbu su va maštèlu na opřte nosìle na Potòk ziprāt.

opřtit /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. opřtīš* /se/, 3. *mn. opřtē* /se/) staviti /si/ teret na leđa Dòsti sān se brēmēn na opřte nanosìla vāvīk nān je govorìla nōna.

opřto pril. 1. otvoreno Opřto je, prīdi. 2. na otvoren način, iskreno, bez okolišanja Opřto mī j rēkāl da nīmān nīkakove prīliki za tī posāl.

opùka *im.*^{e2} ž. cigla

òpřt, opřtā, opřtò neodr. prid. otvoren Portūn je vāvīk òpřt. Opřtā tī j butīga.

òrcāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. òrcāš*, 3. *mn. òrcājū*) jedriti uz vjetar Òrcāj timūn na vètār!

orēbāc *im.*^a *m.* (G *jd. orēpcā*) vrabac

orēh *im.*^a *m.* (N *mn. orēhī*) orah (drvo i plod) Oklātīl je stārī orēh. ♦ **třd kākò orēh** 1. veoma tvrd /o predmetu/ 2. nepopustljiv, uporan /o osobi/

òrgān *im.*^a *m.* (G *jd. òrgāna*) orgulje Òrganāla je òrgān va crīkve.

òrganac *im.*^a *m.* (G *jd. òrgānca*) usna harmonika

òrganāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. òrganā*, 3. *mn. òrganājū*) svirati na orguljama Dā l òrganāš jòš va crīkve?

orīžī *im.*^{a+} *s.* riža; usp. **rīžī**

òrko *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **òrko dījo** uzvik (psovka) nestrpljenja Òrko dījo, češ finālmēnte finit?! ♦ **òrko lādرو** uzvik čuđenja Òrko lādرو, nīs znāl da i òn tō znā!

orusāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. orusāš*, 3. *mn. orusājū*) skinuti boju, lak Trēbān orusāt mīnīj pa prefārbat.

osāl *im.*^a *m.* (G *jd. oslā*) magarac; usp. **magāre, magārac** 1., **tovar** 1. ♦ **dòbār, oslū spodòbān** ne isplati se biti previše dobar, dobrotu svatko iskoristi

òsān *br.* osam Prīt ću na òsān.

osāndesēt *br.* osamdeset *Nôno njōj* je ūmrīl z osāndesēt lēt.

osāndesētī, -ā, -ō *br. red.* osamdese-ti *Osāndesētēh lēt su bīlè nāj̀bōljē sezōni.*

ōsānstō *br.* osamsto *A ča mōreš z dvē i ōsānstō danəs!?*

ōsānstōtī, -ā, -ō *br. red.* osamstoti *Ōsānstōtī j zvukāl nāgradu.*

osāvnājst *br.* osamnaest *Dōčīn je napūnīl osāvnājst lēt, prošāl je od kūcē.*

osāvnājstī, -ā, -ō *br. red.* osamna-esti *Na osāvnājstī rōdēndān nī ni prišāl dōma.*

osekāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osekāš,* 3. *mn. osekājū*) izbaciti vodu iz barke *Za dažjōn trēba osekāt bārku.*

osēknūt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osēknēš se,* 3. *mn. osēknū se*) obrisati, ispuhati nos *Osēknī se, bālava sī, čēš facolīc?*

ōsīn prij. <G> osim; *usp. zvan 2. Nī mu nīkī prišāl pomōc ōsīn menē.*

Osīpovō *im.^p s. jd. top.* predio pokraj *Malenīce → A/C, 77*

oskūst *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. oskūčēš,* 3. *mn. oskūdū*) išcupati *Morān oskūst kōreni od brōskvi aš trēbe vrt skopāt.*

ōsmī, -ā, -ō *br. red.* osmi *Sād ée va ōsmī rāzred.*

osmrknūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osmīknēš,* 3. *mn. osmīknū*) baciti iza čega

osnāžīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osnāžīš,* 3. *mn. osnāžē*) pospremiti, počistiti; *usp. posnāžīt Za sākēn obēdōn osnāžīt kūhinju.*

ostīnūt *gl. svrš.* vidi: **ustīnūt/ostīnūt**

ostrgāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ostržēš,* 3. *mn. ostržū*) ostrugati, oguliti, oljuštiti *Ostrži rību dā j mōrēn pofrīgat.*

ostrīc *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ostrīžēš,* 3. *mn. ostrīžū*) odrezati /si/ škarama *Ostrži tī nōhti!*

ostrīc se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ostrīžēš se,* 3. *mn. ostrīžū se*) ošišati se *Vrīme tī j da se ostrīžēš.*

ostrūga *im.^{el} ž. drač*

osūdīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osūdītš,* 3. *mn. osūdē*) osuditi *Osūdīlō gā j na dēvet lēt.*

osūjēn, osūjena, osūjeno *neodr. prid.* osuđen *Osūjēn je na dēvet lēt.*

osūkān, osūkana, osūkano *neodr. prid.* oslabio, mršav *Zgljēdā kako osūkān bakalār.*

osvētīt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. osvētīš se,* 3. *mn. osvētē se*) zapanjiti se, začuditi se *Ma osvētīš se kad čūješ sē tē štōrije. Ja sān se osvētīla kad sān vīdela čā j naprāvīl.*

ošpòtat *gl. svrš. (prez. 2. jd. ošpòtāš, 3. mn. ošpòtajū)* izgrditi *Kād njōj je reklā da gā j čera vīdela š njūn, bŕže-bòlje gā j šlā ošpòtat.*

oštār *im.^a m. (G jd. oštārā)* gostioničar *Prčūrā j bīl oštār.*

oštarija *im.^{e2} ž.* gostionica *Ženī su bīlē na sēdū, dōklje su muškī bīlī va oštarije.*

oštiija *uzv.* izraz čuđenja; **oštri-gèca** *Oštija, čā j vèc zaškūrèlo?*

oštrigèca *uzv.* izraz čuđenja; **oštiija** *Oštrigèca, čā j bānbinīt!*

ošubat *gl. svrš. (prez. 2. jd. ošübāš, 3. mn. ošübajū)* očerupati *Nèg-da su se kokòše ubīle, ofūrile pa ošūbale.*

ošurit /se/ *gl. svrš. vidi: ofūrit /se/ // ošurit /se/*

otàc *im.^a m. (G jd. ocā)* otac; **čāca** *Niš mi ne pomòreš, tāle-kvāle otàc. Čā tī j otàc staklār, niš ne vīdīn od tebè!*

otālīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. otālītš, 3. mn. otālē)* otopiti *Grēn otālīt frižidēr.*

otālīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. otālītš se, 3. mn. otālē se)* otopiti se *Dōkljē se mēse otālī, načīni kūnpīr.*

otèc *gl. svrš. (prez. 3. jd. otečē, 3. mn. otečū)* oteci *Sā vodā j oteklā aš štīrna pūščā.*

otèpāt/otèpat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. otèpāš, 3. mn. otèpajū)* ogo-

varati, klevetati; **usp. klafrāt 2., olajāvāt** *Niš ne dèlajū, samo sedē i otèpajū po cēlī dān.*

otèt/tèt *gl. svrš. (prez. čū, čēš, cē, cēmo, cēte, cē/cējū);* zanijekani oblik *prez. nēcū/nēn, nēcēš, nēce, nēcemo, nēcete, nēce/nēte/nēcējū)* htjeti *Niki nēce tō otèt. Ōn tō nēce tèt udèlat. Čēš prīt? Čū. Jā ti nēn prīt. Pròpijo ču mu rēc! Tādrūgidān cemo kūpīt knjīgi. Cējū ti òni danās prīt?*

othītīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. othītītš, 3. mn. othītē)* odbaciti *Nī njōj lāhko othītīt niš, a sē j škārt.*

otkūcīt *gl. svrš. (prez. 3. jd. otkūcīt, 3. mn. otkūcē)* otkvačiti *Otkūci kapòt i sēdī mālo.*

otkūcīt se *gl. svrš. (prez. 3. jd. otkūcīt se, 3. mn. otkūcē se)* otkvačiti se *Otkūčila se bārka.*

otpeljāt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. otpeljēš /se/ // otpeljāš /se/, 3. mn. otpeljū /se/ // otpeljājū /se/)* odvesti */se/ Čēš me otpeljāt v Rīku dōhtorōn?*

otpèvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. otpèvāš, 3. mn. otpèvajū)* ministri-rati, pomagati svećeniku pri obre-du *Ministrānt otpèvā, a pòp māsī.*

otrèst *gl. svrš. (prez. 2. jd. otrèseš, otrèsū)* otresti što *Otrèsi tō od prašīni.*

otrèst se *gl. svrš. (prez. 2. jd. otrèseš se, otrèsū se)* izvikati se na koga

Nâ me sē j otrēsła aš da sãn jũ uvrēdila.

otřt *gl. svrš. (prez. 2. jd. otãreš, 3. mn. otãrũ) otrti, obrisati* Ůvik vãlje otãrēn sē ċa pomijēn.

otšũba *pril. odjednom, u isti ċas* Otšũba sãn trĩ ulõvĩl.

õv/ovĩ/õvĩ, ovã/ovã, ovõ/ovõ *zam. ovaj; usp. evĩ/evĩ, evã/evã, evõ/evõ* *Va ovēn grãdu na nedēlju nĩkĩ nĩš ne dēlã. Őv pũt si prevřšĩl sãkũ mēru! Povõj bũre se ne grē jadrĩt.*

ovakõv, ovakõva, ovakõvo *zam. ovakav* *Ovakõvu ãngũriju sãn kũpĩla da bũde za sēh.*

ovĩnēċit/onĩnēċit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ovĩnēċĩš/onĩnēċĩš, 3. mn. ovĩnēċē/onĩnēċē)* *zanovijetati, dosađivati kome prigovorima; usp. kvõcat 2. Ājmē ovĩnēċĩš ċēlo vrĩme.*

ovĩstĩ, ovãstã, ovõstõ *zam. upravo ovaj; usp. evĩstĩ, evãstã, evõstõ* *Ovĩstĩ krũh nĩ vĩše za jĩst.*

ovulĩk, -a, -o *zam. ovalik* *Ovulĩko bokē njõj je kũpĩl.*

ozdõla *pril. odozdo* *Őn tĩ j nēgde ozdõla, zi Sēnja ili takõ nēċ.*

ozēst *gl. svrš. (prez. 2. jd. ozēbeš, 3. mn. ozēbũ)* *promrznuti*

ozgõra *pril. odozgo* *Ozgõra se sē vĩdi, ċēlĩ Škõlj.*

ozvãnjãt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. ozvãnjã, 3. mn. ozvãnjãjũ)* *odzvanjati*

oženĩt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. ožēnĩš se, 3. mn. ožēnē se)* *udati se, oženiti se* *Jē l ĩstina da ti sē j prija-teljĩca ožēnila?*

ožēnjēn, ožēnjena, ožēnjeno *neodr. prid. oženjen, udana* *Ožēnjēn je za Grĩškinju.*

ožēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. õžmeš, 3. mn. õžmũ)* *rukama ocijediti, isukati, izmikati* *Kad se rõba opērē, mõra se ožēt.*

ožĩmat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ožĩmlješ/ožĩmãš, 3. mn. ožĩmljũ/ožĩmajũ)* *rukama cijediti, sukati, žmikati* *Prošlã mĩ j mašĩna pa sãn mõrala ožĩmat rõbu.*

ožũlit *gl. svrš. (prez. 2. jd. ožũlĩš, 3. mn. ožũlē)* *ribati što četkom* *Trēbe jõš ožũlit podĩ i õnda smo finili.*

P

pa vez. vidi: **pak/pa**

pacijënca *im.*^{e2} ž. (*G mn. pacijënāc*) strpljenje *Trêba imêt š njîmi pacijënce.*

pačât *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pačâš, 3. mn. pačâjū)* 1. dirati *Zâč mi tô pačâš?* 2. smetati *Maknî tô, pačâ mi!*

pačât se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pačâš se, 3. mn. pačâjū se)* miješati se, pačati se u što *Ne pačâj se vâ mojè dèlo!*

pâče *čest.* riječca kojom se iskazuje da se govornik dosjetio čega *Pâče, bil je i ôn s nâmi.*

pâcân, pâčna, pâčno *neodr. prid. podr.* nespretan *Onâ j pâčna za pogâču zmesît.*

pačîfiko *im.*^a m. miran čovjek *Ōn se ne kâra, ôn tî j pačîfiko.*

padëla *im.*^{e1} ž. plitka metalna posuda za kuhanje hrane *Zâmi vëlū padëlu, lëj va njū domâcëga ũlâ, dodâj skôsâni cësân i papâr. ♦ na padëlu* [skûhat ča] pripremiti jelo sa zaprškom

pâdina *im.*^{e1} ž. stranica *Āla da pročitân još ove trî pâdini pa grëmo vân. ♦ völtât pâdinu* pro-

mijeniti temu razgovora *Völtâlâ j pâdinu čîn sân jū pitâla za njegâ.*

pahnût *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pâhne, 3. mn. pâhnū)* zaudarati, vonjati *Ovð mëso pâhne, hîti ga.*

pajêt *im.*^a m. bokobran na barki

pajôl *im.*^a m. 1. dno *Söldami sân na pajôlu.* 2. podnica, pomična daska na dnu barke

pâjsa *im.*^{e1} ž. (*G mn. pâjs*) prljava, neuredna žena

pâjsāv, pâjsava, pâjsavo *neodr. prid.* prljav *Sâ j pâjsava.*

pak/pa vez. pa, pak *Nîs imëla sè ča mi râbi za obëd pa sân morâla jöpët va butîgu. Sè da nêčeš pak si îstô šâl. Kî tî j tô pak rëkâl?*

pakâl *im.*^a m. (*G jd. paklâ*) pakao *Nâstâl je pakâl kad se vrnûl dõma.*

paknâjzâd *pril.* najzad, naposljetku *Paknâjzâd, prestâni tô govorît!*

pâl *im.*^a m. drveni stup u moru

palâc *im.*^a m. palača

palâda *im.*^{e1} ž. lukobran u pristaništu *Šlî smo na kafë, a zâtën na Vëlū palâdu.*

palāndra *im.*^{el} ž. (*G mn. palāndār*) pokvarena, laka žena *Nī tēl tu palāndru va svojōj kūce.*

palēnta *im.*^{el} ž. jelo od kukuruznoga brašna; *usp. kāša Nōno nīkād nī jīl palēntu aš je rēkāl da sē j dōsta palēnti najīl va rātu. ♦ morā još fānj palēnti pojīst ki nedostaje još mnogo znanja (iskustva, jakosti) komu*

palēntār *im.*^a m. (*G jd. palēntārū*) vrsta plosnate drvene kuhače za miješanje palente *Znāla mē j po rīte palēntārōn.*

paligār *im.*^a m. (*G jd. paligārū*) ribarski alat s mnogo udica u nizu, parangal *Paligār se va mōru zasinjā.*

palīr/parīl *im.*^a m. (*G jd. palīra/parīla*) građevinski poslovođa, nadglednik *Imēl sān dōbrōg palīra.*

pālkēt *im.*^a m. parket *Cēlī pālkēt su mī ruvinjāle bīše.*

paljāk *im.*^a m. (*G jd. paljākū, N mn. pāljkī*) zaimača *Dāj mi sāmo paljāk jūhi. Zāmi s paljākōn!*

paljāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. paljāš, 3. mn. paljājū)* izbacivati vodu /ob. iz barke/

paljāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. paljāš se, 3. mn. paljājū se)* brčkati se u moru, nestašno se kupati; *usp. paljuzdrāt se*

paljuzdrāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. paljuzdrāš se, 3. mn. paljuzdrājū se)* brčkati se u moru, nestašno se kupati; *usp. paljāt se*

pāmēt *im.*ⁱ ž. pamet *Stō lēt īmāš, a pāmēti nīmāš! ♦ pozobāt sū pāmēt svīta* praviti se jako pametan, pametovati ♦ **prišlō j na pāmēt** *komu* ča prisjetiti se čega, pomisliti *na što* ♦ **sōlit pāmēt** *komu* nepotrebno poučavati *koga*, nametati *komu* svoje stavove

pāmetit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pāmētīš, 3. mn. pāmētē)* sjećati se, pamtititi *Ne pāmētīn vīše nīčesa.*

panāda *im.*^{el} ž. juha s prepečencom *Skūhala mī j panādu kad sān se vrnūla z bōlnicē.*

panār *im.*^a m. (*G jd. panārū*) 1. veća košara za ribu 2. *pren.* velika količina čega *Ma, sē j tō panār gōvān.*

panarīc *im.*^a m. gnojna upala tkiva ispod nokta

panātika *im.*^{el} ž. mornarski jelovnik *Slāba nān je na brōdu panātika.*

pāncēta *im.*^{el} ž. slanina s potrbušine prošarana mesom *Pāncētā j nāj-bōljā va manēštre.*

pānča *im.*^{e2} ž. (*G mn. pānči*) trbuh *Spasāl je vėlū pānču aš pijē pūno bīri.*

pānčēra *im.*^{el} ž. stezник za trbuh *Kad sān rodīla nōsila sān pānčēru.*

pānčica *im.*^{el} ž. prsni odrezak tune

- panël** *im.^a m.* (*G jd. panëla*) dugački povraz koji se vuče za barkom
- pānta** *im.^{e1} ž.* (*G mn. pānāt*) glupan, budala *Kā si tī pānta!*
- pāntalōn** *im.^a m.* (*G jd. pāntalōnā*) glupan, budala; usp. **pāntavac**
- pāntarija** *im.^{e2} ž.* glupost, budalaština, besmislica *Tō su sē pāntarije.*
- pāntāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pāntāš, 3. mn. pāntajū*) govoriti gluposti, budalaštine, besmislice; usp. **bālit 2., bljèzgat, mastīt** *Ōn smīrōn nēč pāntā.*
- pāntavac** *im.^a m.* (*G jd. pāntafca*) glupan, budala; usp. **pāntalōn**
- pāntigāna** *im.^{e1} ž.* štakor
- pāntomīna** *im.^{e2} ž.* komedija, neozbiljnost, budalaština, ludorija *Smīrōn dēlā pāntomīne, a menē nī do togā.*
- panjōka** *im.^{e1} ž.* kruh okrugla oblika *Tālijanskā vōjskā j užāla dat decē panjōku.*
- papār** *im.^a m.* (*G jd. paprū*) papar *Zāmi vēlū padēlu, lēj va njū domācēga ūlā, dodāj skōsāni cēsān i papār.*
- papilēta** *im.^{e1} ž.* pismeni poziv, cedulja
- pāprika** *im.^{e1} ž.* paprika *Va fažōl ūvīk stāvīn i pāpriki.* ♦ **črljēn kākō pāprika** crven u licu /ob. od ljutnje, bijesa/ *Otāc tī j črljēn kākō pāprika, pustī ga sād.*
- papūča** *im.^{e2} ž.* ženska papuča *Zi papūče va postōl.*
- parapēt** *im.^a m.* zidna ograda na rubu terase *Dobrō j ēvdē stāvljēn ōv parapēt da čovīk ne pādē.*
- pārāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pārāš, 3. mn. pārājū*) parati *Pārā stāre kŕpi za čišćēnjē.*
- pārat** *im.^a m.* (*G jd. pārta*) udio, dio *Ōn nī va pārtu s nāmi.*
- parāt se** *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. parā se*) činiti se, pričinjati se *Nān se parā dā j tō ūprāv onā. Mi se parā dā j nosēcā.*
- parēd** *im.^a m.* (*G jd. pārēda*) pregradni zid u kući *Napāvīl je parēd pā j dobīl dvē od jednē kamāri.*
- parenīca** *im.^{e2} ž.* popareno i ukiseljeno primorsko crno zelje i jelo od njega
- pārfūm/profūm** *im.^a m.* parfem *Sē sān sprāvljāla va škrābicu pa sān kūpilā onī drāgī profūm.*
- parīc** *im.^a m.* malo veslo *Vēsle su na parīci do Šīla.*
- parīcān, -a, -o** *neodr. prid.* pripravan, spreman *Nīsmo još parīcāni za partēncu.*
- parīcāt** *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. parīcāš, 3. mn. parīcājū*) pripremiti *Parīcāla sē j da će pārtit. Va tavijōl bi njīn parīcāla hāldūn krūha, kapūlu, kūs slanīni i sīra.*
- parīl** *im.^a m.* vidi: **palīr/parīl**

pärtēnca *im.*^{e2} ž. (*G mn. pārtēnāc*) polazak na put Nīsmo paričāni za partēncu.

pārtit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. pārtīš*, *3. mn. pārtē*) 1. otputovati, krenuti na put *Pārtīl je na subōtu.* 2. *pren.* umrijeti; usp. **pasāt 2.**, **pobrāt /se/ 2.**, **umrēt**, **zdahnūt 2.**, **zgasnūt 2.** *Paričūjēš se da će pārtit.*

pās *im.*^a *m.* 1. remen; usp. **rēmēn** *Nōsīl je nōž za pāsōn sākī pūt kad bi šāl va šūmu.* 2. pojas, struk *Šīrī dēl kī j bīl vōkolo pāsa zvāl sē j krōk, a rībari ki su takō potēzāli mrēžu krōkari.*

pās *im.*^a *m.* pas (*G jd. pāsa*, *N mn. pāsī*) *Jā se bojīn sākōga pāsa.*
 ♦ **bīt** (*žīvēt*, *gljēdat se*, *kārāt se*) *kāko pās i māška* ne slagati se, stalno se svađati, biti u lošim odnosima *Kārāli su se kāko pās i māška. Bīli smo kāko pās i māška. Bīli smo bīli mīcī. Gljēdajū se cēlō vrīme kāko pās i māška.*
 ♦ **lāčān kāko pās** veoma gladan *Lāčna sān kāko pās.* ♦ **vezāt pāsu za rēp** ništa to ne vrijedi, sve je to uzalud, okani se toga *Ma mōrēš to vezāt pāsu za rēp!*

pasajīca *im.*^{e2} ž. šipka za spajanje na nekome stroju *Ako pasajīca pūknē, sē će se raspāt.*

pasamān *im.*^a *m.* (*G jd. pasamānā*) rukohvat *Morāš se držāt za pasamān da ne pādēš.*

pasapōrt *im.*^a *m.* putovnica *Nēgda se za putōvnicu reklō pasapōrt i pāšoš.*

pāsara *im.*^{e1} ž. čamac s ravno odsječenom krmom

pasāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. pasāš*, *3. mn. pasājū*) 1. proći *Kad se spamētīn togā, srhi me pasājū.* 2. *pren.* umrijeti; usp. **pārtit**, **po-brāt /se/ 2.**, **umrēt**, **zdahnūt 2.**, **zgasnūt 2.** *Pasālā j prōšlo lēto.*

pāsāt *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. pāše*, *3. mn. pāšū*) prijati *Već je dūgo sūho, baš bi pāsāl jedān dāž.*

pasēvāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pasūješ/pasēvāš*, *3. mn. pasūjū/pasēvajū*) prolaziti *Sē pasūje, ali ūspomeni ostājū.*

pāst *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. pādēš*, *3. mn. pādū*) pasti *Dobrō j ēvdē stāvļjēn ōv parapēt da čovīk ne pādē.*

pāš *im.*^a *m.* (*G jd. pāšā*) supruzi dvojicu sestara jedan drugome *Pāšī nān se slāžū.*

pāš *im.*^a *m.* mjera za duljinu, razmak raširenih ruku *Mrēže su se mērile na pāši.*

paščīca *im.*^{e1} ž. koštica, voćna sje-menka; usp. **koščīca 2.**

pāščīt se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pāščīš se*, *3. mn. pāščē se*) žuriti se

pāšta *im.*^{e1} ž. tjestenina *Skūhāj pāštu, hīti na cedīlo pa na sālsu.*

- paštašùta** *im.*^{e1} ž. tjestenina s mljevenim mesom *Danàs za paštašùtu rečù bolonjèz. Paštašùta sē j nēgda dēlala i z gùlašōn z mēsōn na komādi.*
- pāt** *im.*^a *m.* međukat; *usp. podēst Kučà na pōdi ìmā i pāti.*
- patakūn** *im.*^a *m.* (*G jd. patakūnā*) mjedeni novac
- pätina** *im.*^{e1} ž. pasta za poliranje cipela
- patùšina** *im.*^{e1} ž. vlaga s kućnom plijesni *Sà rōba dajē po patùšine.*
- Pävlićí** *im.*^a *m. mn.* (*G Pävlić*) top. zaselak u naselju *Vìdi* → D, 78
- pävučina** *im.*^{e1} ž. paučina, paukova mreža *Va konōbe ìmā pūno pävučini.*
- pävük** *im.*^a *m.* (*G jd. pävuka, N mn. pävuki*) pauk
- paždrōc** *im.*^a *m.* neukusna mješavina /odnosi se najčešće na jelo/ *Ovā manēštra tī j danàs paždrōc.*
- pēča** *im.*^{e2} ž. bala platna ili drugoga tekstila *Onì prodājū rōbu sàmo na pēče.*
- pēčēn, pēčēna, pēčēno** *neodr. prid.* pečēn ♦ *smēt se kàko pēčēn* glasno (histerično) se smijati *Smēl sē j kàko pēčēn.*
- pečūrva** *im.*^{e1} ž. (*G mn. pečūrāv*) gljiva, pečurka *Pobrāli smo sē pečūrvi.*
- pedesēt** *br.* pedeset *Teškā j kōmāc pedesēt kīl.*
- pedesētī, -ā, -ō** *br. red.* pedeseti *Pedesētēh lēt prišlā j motorizācija pā j rībarōn bīlō lāglje.*
- pedōc** *im.*^a *m.* školjka, dagnja (*Mytilus galloprovincialis*)
- pēgula** *im.*^{e1} ž. 1. nesreća *Ìmān pēgulu.* 2. *pren.* zlosretna osoba *Pēgulā j od kad sē j rodīla.*
- pegulān, -a, -o** *neodr. prid.* nesretan, kojega prati nesreća; *usp. ìnpegulān, -a, -o Kàko da sān pegulāna žēnskā, ne mōrēn verōvat ča mi se dogāda!*
- Pēhōvō** *im.*^p *s. jd.* top. predio na istočnoj strani *Kotōra* na putu prema *Dōlcù* → D, 79
- pěk** *im.*^a *m.* (*G jd. pekā, N mn. pēki*) pekar *Nōno mū j bīl pěk.*
- pěkljār** *im.*^a *m.* (*G jd. pěkljara*) prosjak prevarant *Pěkljari pekljājū.*
- pekljät** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pekljāš, 3. mn. pekljājū*) prositi *Pěkljari pekljājū.*
- peknjīca** *im.*^{e2} ž. pekarnica *Od kad sē j òprlā ovā peknjīca, va dvōrū nān diši po krūhu.*
- pēlc** *im.*^a *m.* krzno na odjeći *Nabānderālā j nā se pēlc i šlā se pokāzāt.*
- pelēj** *im.*^a *m.* pokrivač od janječega krzna *Va pikābitū j, ako vān būde rābīlo, čēte pelēj čēte krpatūr. Va*

Crkvènice su pelëji dëlali Kõtižari.

pelïca¹ *im.*^{e2} ž. krzneni kaput *Së vëlë gospë su va pelïcah, a nïmajũ za kafë plätit.*

pelïca² *im.*^{e2} ž. ostatak od plodova maslina poslije tješnjenja u tošu

pëlïn *im.*^a *m.* (*G jd. pëlina*) pelin, ljekovita biljka *Cëlõ brdõ j bïlõ pũno pëlina.* ♦ **žũhak kãko pëlïn** veoma gorak *Živõt mũ j bïl žũhak kãko pëlïn.*

pelïnkovac *im.*^a *m.* (*G jd. pelïnkofca*) alkoholni napitak od pelina *Sãkĩ pũt kad prïde dočëka ga bõca pelïnkofca, õn to zovë lik.*

peljät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. peljãš/ pëlješ, 3. mn. peljãjũ/pëljũ*) voditi *Kad si bïl mïčĩ peljãla sãn te zã rũku, a sãd tĩ menë peljãš prëko cësti.*

peljät se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. peljãš se / pëlješ se, 3. mn. peljãjũ se / pëljũ se*) voditi se *Peljãjũ se za rũki.*

penïca *im.*^{e2} ž. teretno plovilo bez vlastitoga pogona za prijevoz sipkoga tereta

pënsät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pensãš, 3. mn. pensãjũ*) misliti *Sejednõ sãn pënsãla da morebït çagõdãr i jã dobijën.*

pënta *im.*^{e1} ž. (*G mn. pënãt*) izvanbrodski motor na barci

pëntat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pëntãš, 3. mn. pëntajũ*) nerazgovjetno govoriti; usp. **jëcat** 1.

pepeljãra *im.*^{e1} ž. pepeljara; usp. **çikobërnica**

përë *im.*^{a+} *s.* perje *Ne mõre spät na kušĩnu od përà aš ga vãlje gũši. Përë j põçelo hođit z kušĩna.*

perfõrca *pril.* nasilu *Perfõrcã j tël da grëmo na fëštu, ma se menë nĩ dãlo.*

perikulät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. perikulãš, 3. mn. perikulãjũ*) bojati se čega, previše se brinuti *Perikulãš bez potrebi.*

perïlo *im.*^a *s.* mjesto na kojem se prije pralo rublje /ob. potok, izvor/

përlïn *im.*^a *m.* plavilo za rublje pri ručnom ispiranju *Përlĩnõn bĩn zbëlila rõbu.*

përnjãk *im.*^a *m.* (*G jd. përnjãka, N mn. përnjãki*) školska pernica *Sĩ l sprãvila përnjãk va tõrbãč?*

perõ *im.*^a *s.* (*N mn. perã*) 1. ptičje pero *Lãgak je kako perõ. 2. list Ako nĩmãš ča za dëlat, opëri ko perõ salãti za obëd.*

peršapõko/pršapõko čest. približno *Ne mëri, stãvi peršapõko.*

përšõna/přšõna *im.*^{e1} ž. osoba *Õn tĩ j štimãna pëřšõna.* ♦ **pëřšõna i põl** vrsta kreveta, francuski ležaj *Brãčnã j postëlja nëgda bïlã od pëřšõni i põl.*

përtrëso *pril.* 1. nakrivo *Cēlī stōl je përrëso.* 2. poprijeko *Gljēdajū se përrëso, nakostrëšeni su njin rēpi i hrbāti.*

pëstat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pëstāš, 3. mn. pëstajū)* dirati, stiskati, pretjerano prevrtati po rukama

pëstō *br.* petsto *Lëtrika mī j prišlā pëstō kūn.*

pëstōtī, -ā, -ō *br. red.* petstoti *Sākī pëstōtī j dobīl bōcu medīce, a sākī trīstōtī bōcu vīnā.*

pëščacī *im.^a m. mn.* kamenčići na žalu „*Hītala je Māre pëščacī va mōre.*”⁶⁰

pēt *br.* pet *Stāl sē j na pēt ūr vjūtro.*

♦ **ni pēt ni šëst** bez razmišljanja (okolišanja, ustručavanja) *A onā ni pēt ni šëst sē mu drīto odbrūsī.*

♦ **za pēt** izvrstan, odličan; izvrsno, odlično

pētā *im.^{e1} ž. (A jd. pēta)* 1. peta, zadnji dio stopala *Na pētē su mi prošlē kālčēti.* 2. potpetica *Kūpīla sī j pŕvē cīpeli na pētī.*

♦ **bīt za pētāmi** komu slijediti (progoniti) *koga, pratīti u stopu koga Smīrōn mī j za pētāmi i tēntā me da mu dān kī sōlād.*

pētāk *im.^a m. (G jd. pētākū, N mn. pētķī)* petak *Sākī pētāk putūjē dōma.* ♦ <to su> **rētķi pētķī** <to je> vrlo rijetko *Rētķi su pētķī kad ōn menē čā dā.*

Petāk *im.^a m. jd. (G Petākā)* top. naselje na ušću Dubračine preko puta *Vëlē Crikvi* → C, 80

petāt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. petāš /se/, 3. mn. petājū /se/)* postaviti /se/ *Čā si se tōtu petāl, nīš ne vīdīn!*

petāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. petāš se, 3. mn. petājū se)* nepozvan se nametnuti

petēh *im.^a m. (N mn. petēhi)* pijetao

petešīca *im.^{e2} ž.* orahova jezgra

petešīc *im.^a m. um.* od **petēh** *Kad je bīl samānj dōbīl bīn petešīca komu se v rīt pūše ili metūljīca na šcāpīcu od drvā komu bi krīlā klepetāle.*

pētī, -ā, -ō *br. red.* peti *Finjūje pētī rāzred.*

petīca¹ *im.^{e2} ž. um.* od **pētā 2.**, mala ili uska i tanka potpetica na ženskoj cipeli *Onā ne znā hodīt na petīcah.*

petīca² *im.^{e2} ž.* ocjena odličan *Dobīl sān petīcu.*

petīd *im.^a m.* apetit, tek *Nīmā petīda pa smīrōn slabējē.*

petnājst *br.* petnaest *Hcēr njōj īmā petnājst, a sīn sedāvnājst lēt.*

petnājstī, -ā, -ō *br. red.* petnaesti *Petnājstōga jūla sūklī su se z ūni-fōrm.*

⁶⁰ Primorska narodna pjesma.

petrôljo *im.^a s.* (G *jd. petrôlja*) petrolej Kàde se vèc mòre kùpìt petrôljo za lãnpu?

petûn *im.^a m.* (G *jd. petûnã*) beton
peverûn *im.^a m.* (G *jd. peverûnã*) ljuta papričica, feferon

pêza *im.^{e1} ž.* težina Õn čovik na plãce ùvìk dã dobrù pèzu.

pêzat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pêžẽš*, 3. *mn. pêžũ*) težiti, imati težinu Rodìlã j, mãlì pèze četìre kilã.

pêzat /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pêžẽš* /se/, 3. *mn. pêžũ* /se/) vagati /se/ Pèzala sãn se čera i ìmãn previše kíl.

pezàt, -a, -o *neodr. prid.* težak Fãnj-skì tì j mãlã pezàta.

picamôrt *im.^a m.* čovjek koji se brine o mrtvome *Picamôrt se skrbì o mrtvãcu.*

pìcigo *im.^a m.* upaljač

pìguća *im.^{e2} ž.* pjega

pìgućãv, pìgućãva, pìgućãvo *neodr. prid.* pjegav *Tô tì j onã pìgućãva ròšica.*

pihljät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pihljãš*, 3. *mn. pihljãjũ*) kašljati *Ne pihljãj vã me!*

pìjãča *im.^{e2} ž. pogr.* piće /ob. alkoholno/; *usp. lokìlo*

pìjandûra *im.^a m., ž.* osoba koja pretjerano konzumira alkohol

pijät *im.^a m.* tanjur *Otãc mã j uždãl rèc: „Åko ne bũdeš znãla, pijät ce bìt nãopãk.” Ìmãn duzìnu pijãti.*

pijatãnca *im.^{e1} ž.* (G *mn. pijatãnãce*) servirano jelo *Ìmèli smo trì, četìre pijatãnci.*

pijatîna *im.^{e1} ž.* pladanj *Zinèslì su pijatîni na stól.*

pijažät /se/ // **pjažät** /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pijažãš* /se/ // **pjažãš** /se/, 3. *mn. pijažãjũ* /se/ // **pjažãjũ** /se/) svìdati /se/, dopadati /se/ *Ne pijažãš mi se. Lìp fãnat, pjažã mi se.*

pijõmba *im.^{e1} ž.* (G *mn. pijõmbi*) upletka konopa

pìk *im.^a m.* ob. u fraz. ♦ **imèt na pìku** *koga, ča* 1. željeti napakostiti *komu* 2. željeti osvojiti *koga, što*, željeti pridobiti *koga*, pokušati ovladati *čime* ♦ **zèt na pìk** *koga, ča* 1. željeti napakostiti *kome*, nanijeti štetu *čemu* 2. željeti posjedovati *što* *Õn mã j zèl na pìk, a ne znãn zãč.*

pikàbit *im.^a m.* ormar za vješanje odjeće *Vã pikàbitũ j, ako vãn bũde rãbìlo, čete pelèj čete krpãtũr.*

piketät *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pìketãš*, 3. *mn. pìketãjũ*) strugati hrđu

pikîrat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. pìkìrãš*, 3. *mn. pìkìrajũ*) usmjeriti se na koga ili na što s kakvom na-

mjerom *Pikîrâš tî postòli već dvâ mîseca, zàmî jih.*

pìknja *im.*^{e2} ž. (*G mn. pìknji*) točka *Imèlâ j šòs na pìknje.*

pìkula *im.*^{e1} ž. cigla *Ovâstâ j kùća od pìkùl.*

pìlić *im.*^a m. pile *Pofârbala sê j na žûto pa zgljêdâ kako pìlić.*

pilòt *im.*^a m. lučki peljar

pilòtina¹ *im.*^{e1} ž. piljevina *Mòlîn te, pometì pilòtinu.*

pilòtina² *im.*^{e1} ž. brodić u lučkoj službi *Po nîjh je na bròd na vezù šlâ pilòtina.*

pîncòk *im.*^a m. (*N mn. pîncòki*) vrsta starinskoga češljanja, punda

pîncurâv, pîncurâva, pîncurâvo *neodr. prid.* zaostao u razvoju ili rastu

pinèl *im.*^a m. (*G jd. pinèla*) kist, četka za nanošenje boje

pînka *im.*^{e1} ž. (*G mn. pînâk*) kruh izdužena oblika; usp. *štrùca Nôna su zvalì Pînki, aš je vâvik nosìl pînku krùha.*

pinjâta *im.*^{e1} ž. posuda u kojoj se kuha palenta *Pinjâta za palêntû j od gîze.*

pînjenica *im.*^{e2} ž. cjedilo; usp. *cedìlo, cedìljka*

pîpa *im.*^{e1} ž. slavina; usp. *špîna*

pîpat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pîpâš, 3. mn. pîpajû*) dirati *Ôn vâvik pîpâ žênskê.*

pîr *im.*^a m. (*G jd. pîra, L jd. pîrû*) pir, svadba *Nônô j svirâl trijestîнку na màterinên pîrû. Čâ nî na pîrû, nî ni za pîrôn.*

pîrni, -â, -ô *odr. prid.* 1. svadben *Najîla sân se pîrnêh kolâči i sad ne mòrên tâncât.* 2. uzvanik na piru *Čâ ste pîrni òvû subòtu?*

pirûn *im.*^a m. (*G jd. pirûnâ*) vilica *Si klâla pirûni na stòl?*

pîsânka *im.*^{e1} ž. (*G mn. pîsânâk*) bilježnica za pisanje

pišâka *im.*^{e1} ž. mokraća *Smrdêlô j po pišâke. ♦ têpâl kâko pišâka topao /ob. o moru, o piću koje se poslužuje hladno/ Môrê j cêlî sêdmî mîsêc bìlo teplô kâko pišâka. Dâl mî j bìru teplû kâko pišâka.*

piškarîja *im.*^{e1} ž. ribarnica *Pîrvô j piškarîja bìlâ na Petâku, a zâtên kâdê j danâs Pòšta.*

piškêra *im.*^{e1} ž. područje dobrog ribolova /ob. zaljev/ *Za crkvèni-čane postojì sâmo Piškêra na Škòlju.*

pîšljiv, -a, -o *neodr. prid.* pljesniv, truo

pîšmòlj *im.*^a m. (*G jd. pîšmòlja*) riba, ugotica (*Merlangius merlangus*)

pištác *im.*^a m. riba, sitna srdela *Zâmêš pištác, va sredînu klâdâš pêršîn i cêsân pa zâzmeš – takò se dèlajû rùpice.*

pištät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pištãš, 3. mn. pištãjũ)* drobiti, usitnjavati

pît *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pijẽš, 3. mn. pijũ)* piti *Spasãl je vëlũ pãnçu aš pijẽ pũno bãri.* ♦ **ne znã se ni kã pijẽ ni kã plãcã** opća zbraka, nerazumno ponašanje, nejasan odnos između prava i dužnosti među ljudima

pîtãt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pîtãš, 3. mn. pîtãjũ)* pitati *Kã pîtã njemũ se vrãta otvãrajũ.* ♦ **ne pîtã jïst koga** ča ne traži odricanje (žrtvu)

pitũr *im.^a m. (G jd. pitũrã)* ličilac *Šãl je za pitũrã.*

pitũra *im.^{e1} ž.* boja za drvo, metal ili zidove

piturãt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. piturãš, 3. mn. piturãjũ)* ličiti, premazivati bojom /zidove, drveninu, kosu/ *Ča piturãš tã vlãsi?*

pjažãt /se/ *gl. nesvrš. vidi: pijažãt /se/ // pjažãt /se/*

plãca *im.^{e2} ž.* tržnica, trg *Trẽfile smo se na plãce pa smo šlẽ na kafẽ.*

plãcarica *im.^{e2} ž.* prodavačica na tržnici *Nẽko vrĩmẽ j dẽlala kako plãcarica.*

plãhũt *im.^a m.* čovjek nagle naravi *Sãd je evdẽ, sãd je endẽ – pravĩ plãhũt.*

plãka *im.^{e1} ž.* gornja ploča štednjaka na drva *Nõnõ j uždãl pẽc kostãnji na plãke i okrẽcat jih rukãmi.*

plãndiřcẽ *im.^{a+} s.* oveća livada *Jednõ vëlõ plãndiřcẽ j va Crkvẽnice Lučĩna uz Dubrãčinu.*

plãtĩt *gl. svrš. (prez. 2. jd. plãtĩš, 3. mn. plãtẽ)* platiti *Pustĩ žmũkljara, nĩ vrẽdãn nĩ kafẽ plãtĩt.* ♦ **mãсно plãtĩt** mnogo platiti

plãvat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. plãvãš, 3. mn. plãvajũ)* plivati; usp. **kũpãt se / kũpat se** *Plãvã kãko sikĩra, a žĩvẽ pẽt mẽtri od mõra.* ■ **plãvat po muřkĩ** plivanje kraul ■ **plãvat po žẽnskĩ** prsno plivanje ■ **plãvat na pãsići** plivati na način na koji djeca proplivaju *Õn ti joř plãvã na pãsići.*

plãvčĩc/ plãvčĩcĩ *im.^{e2} ž.* riba, mala plavica

plavĩca *im.^{e2} ž.* riba, iz porodice skuša *Sĩ jih mẽřajũ, ali plavĩca nĩ lokãrda.*

plãvčĩcĩ *im.^{e2} ž.* vidi: **plãvčĩc/ plãvčĩcĩ**

plãzit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. plãzĩš, 3. mn. plãzẽ)* puziti, gmizati, penjati se *Čã plãzĩš po ocũ, pũsti ga da pojĩ!*

plẽcĩc *im.^a m.* vrpca, traka za opšivanje na odjeći, kapi, vijencima ili za vezivanje kose

plecã *im.^a s.* pleća, gornji dio leđa *Ženĩ su pod brẽmenõn na plẽcẽh hodĩle prĩgnjẽne.*

plecãt, -a, -o *neodr. prid.* jak, razvijen, širokih pleća

plèh *im.^a m.* (*G jd. plehä, N mn. plè-hi*) lim Znàmi plèhi zi špārhetā.

plèna *im.^{e1} ž.* pelena Nègda su se plène pràle, a danàs se sàmo hìte.

pletìlo *im.^a s.* pletenje

plèvìt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. plèvìš, 3. mn. plèvè)* plijeviti, čistiti korov *Plèvè vřt aš jìn je zarašćen.*

plìcàrić *im.^a m.* plìcàk *Igrājū se va plìcàriću.*

plìš *im.^a m.* meka tkanina s kratkim gustim dlačicama

plìtāk, plìtkā, plìtkò *neodr. prid. (komp. plìćī)* plitak *Tā padèla mī j plìtkā.*

plìtkī, -ā, -ō *odr. prid.* plitki *Rìbi se jìdū na plìtkèn pijātu.*

Plìvalìšte *im.^a s. jd.* top. morski bazen uz *Mālū palādicu* → C, 81

plōjā *im.^{e2} ž.* (*A jd. plōju*) jaki pljusak *Čapàla nas je plōjā pa smo se namočìli do kòže.*

plovān *im.^a m.* (*G jd. plovāna*) župnik *Plovān jih je na vèlōj māše morāl napovèdat da se vīdi da nisū mōrda čā va ròdu.*

plovanīja *im.^{e2} ž.* 1. najmanja administrativna crkvena jedinica; župa 2. župnikova kuća sa župnim uredom

plūca *im.^a s. mn.* pluća *Dobīl je rāka na plūcèh.*

pljèsān *im.^{e1} ž.* (*G jd. pljèsni*) plijesan; usp. *mūfa Nègda se za pljèsān reklò mūfa.*

pljèzvat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pljèzváš, 3. mn. pljèzvajū)* verati se

pljìsnjìv, pljìsnjìva, pljìsnjìvo *neodr. prid.* pljesniv *Sè ča sān sprāvila va konòbu sān našlā pljìsnjìvo.*

pljòča *im.^{e2} ž.* 1. ploča 2. betonska ploča, deka u građevinarstvu

pljūna *im.^{e1} ž.* slina *Pūna su mi ūsta pljūni.*

pljūs-nūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pljūs-nēš, 3. mn. pljūs-nū)* 1. pljusnuti, udariti dlanom po licu 2. pasti *Zadèl sē j za kāmīk i pljūs-nūl.*

po prij. <L> po *Onā j vāvīk imèla šòs po zādnjōj mōde.*

pobèc *gl. svrš. (prez. 2. jd. pobègnēš, 3. mn. pobègnū)* pobjeći *Prišlā mū j vodā do gřla pā j pobègāl.*

pobìrat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pobìrāš, 3. mn. pobìrajū)* kupiti, skupljati *Ne znān zāč danāškā nīkī ne pobìrā cìbori.*

pobìrat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pobìrāš se, 3. mn. pobìrajū se)* odlaziti *Čā se pobìrāš?*

poboštrìcā *pril.* upravo, baš tako *Poboštrìcā, tō j kako si rèkāl.*

pobrät *gl. svrš. (prez. 2. jd. poberēš, 3. mn. poberū)* pokupiti *Mòlīn te, poberi se s podā!*

pobrät /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. pobereš /se/*, 3. *mn. poberü /se/*)
1. pokupiti se, poniženo ili uvrijeđeno otići *Pobràla sē j uvrēđena*.
2. *pren.* umrijeti; usp. **pärtit, pasät 2., umrēt, zdahnüt 2., zgasnüt 2.** *Pobräl sē j bŕzo za njün.*

počēnēt *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. počēnī*, 3. *mn. počēnē*) pojeftiniti *Zādnjē vrīme niš nī počēnēlo.*

počūranac *im.^a m.* (*G jd. počūrānca*) popišanac, maleno dijete

počūranica *im.^{e2} ž.* popišanka, maleno žensko dijete

počūrät /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. počūrās /se/*, 3. *mn. počūrajū /se/*) pomokriti /se/ *Mälā ti sē j počūràla po podū.*

pōč *pril.* 1. pošto, po kojoj cijeni *Pōč su vān pišmōlji?* 2. zbog čega, radi čega *Pōč grēš k njemū?*

počīvālo *im.^a s.* odmorište, veliki kamen uz put za nasloniti breme *Još i danās se mōre nāc kō počīvālo na pūtū prāma Kotōru i prāma Stōlniču.*

pōc *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. pōjdeš*, 3. *mn. pōjdū*) poći, krenuti *Rībari su vōleli, kad se nī hođilo kalāt, pōc va oštarīju pa magāri i na dūg.*

poćakulät *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. poćakulāš*, 3. *mn. poćakulājū*) popričati *Sēdū dōleka na klūpicu i poćakulājū.*

pōd *im.^a m.* (*G jd. pōdā*) 1. pod *Mälā ti sē j počūràla po podū.* 2. kat *Naprāvili su kūću na trī podī.*

pōd(a) *prij.* <I> pod(a) *Dōsta mī j ovēh mächāk pod ponēštrün!*
♦ **dēlat pōdā se** biti inkontinentan *Grēn ga preobūc aš sē j naprāvīl pōdā se.*

Pod Kalāškūn top. predio ispod lokve *Kalāškā* → A, 83

Pod Kaštēl top. morsko područje ispod crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije → C, 82

Pod krāj top. prostor prema *Podražičah* → C, 84

Pod Mälīn top. predio oko *Mälīna*. → A/B, 85

Pod mūrvicūn top. bivše okupljalište starijih mještana u samoj sredini *Cīrkula* → C, 86

Pod ùlikvami/ùlikvinami top. nekadašnje groblje na području *Vēlōga pārka* → C, 87

Pod Vēlī kāmīk top. nekadašnji izvor vode ispod uzdignutoga kamena u krugu *Ljūbavne čēstice* → A/B, 88

podānak *im.^a m.* (*G jd. podānka*, *N mn. podānkī*) donji dio strmoga zemljišta, podnožje

podavät se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. podāješ se*, 3. *mn. podājū se*) podrigivati se; usp. **podrigēvät se** *Od kīsele vodī se sākomu podājē.*

Podbadānj *im.^a m. jd.* (G *Podbād-njā*) top. predio ispod predjela *Badānj* → B, 89

podbādāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. podbādāš*, 3. *mn. podbādajū*) izazivati, podbadati *Ne podbādāj sestrū!*

podbūhnūt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. podbūhnēš*, 3. *mn. podbūhnū*) podbuhnuti *Podbūhneš sākō tulīko od zūba. Kad ćeš zubārū da ne zgljēdāš vāvīk podbūhnjēn?*

podebljāt /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. podebljāš /se/*, 3. *mn. podebljājū /se/*) podebljati /se/

podēst *im.^a m.* međukat; usp. **pāt**

podjīst se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. podjīš se*, 3. *mn. podjidū se*) dobiti upalu kože /ob. na stražnjici kod beba/ *Podjīla mi sē j mālā na rīte.*

podmāzān, podmāzana, podmāzāno *neodr. prid.* podmazan ♦ **grē** <ča> **kāko podmāzāno** ide (odvija se) <što> bez smetnji (poteškoća), odvija se <što> glatko (bez problema) *Sē grē kāko podmāzāno.*

pōdmūče *pril.* podmuklo *Sē ča dēlā, dēlā pōdmūče.*

podrāžēt *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. podrāžī*, 3. *mn. podrāžē*) poskupjeti

Podrāžice *im.^{e2} ž. jd.* top. šire područje *Črñōga mūlā* → A, 95

podrigēvāt se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. podrigūješ se*, 3. *mn. podrigūjū*

se) podrigivati se; usp. **podavāt se** *Čā se podrigūješ takō glāsno?*

podrobīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. podrobīš/podrobīš*, 3. *mn. podrobē/podrobē*) udrobiti *Sāko tulīko si onā za večēru podrobī mālō krūha va mlīkō.*

Podstudenāc *im.^a m. jd.* (G *Podstudēncā*, I *Podstudēncōn/Podstudēncōn*) top. predio ispod naselja *Studenāc* → D, 96

Podšupērā *im.^{e1} ž. jd.* top. predio ispod naselja *Šupērā* → D, 97

poduplāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. poduplāš*, 3. *mn. poduplājū*) udvostručiti

podurāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. podurāš*, 3. *mn. podurājū*) potrajati *Sāmo da nān būde līpō vrīme pa da sezōna podurā.*

Podvōrskā *im.^p ž. jd.* top. predio uz more od *Vēlē Crīkvi* do *Knēžīni* → D, 98

Podzōričići *im.^a m. mn.* (G *Podzōričićē*) top. predio ispod naselja *Zōričićī* → D, 99

pofārbat *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. pofārbāš*, 3. *mn. pofārbajū*) obojiti; usp. **popiturāt** *Trēbān još jāja pofārbat.*

pofōrcāt *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. pofōrcā*, 3. *mn. pofōrcajū*) pojačati

pofrìgat *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. pofrìgāš*, 3. *mn. pofrìgajū*) popržiti

Za naprāvīt marinādu nājprvō se rībi pofrīgajū.

pofūznūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. pofūznēš se, 3. mn. pofūznū se) okliznuti se*

pogāča *im.^{e2} ž. slatki okrugli kruh /ob. za Uskrs/ Na Vazān se va crīkve blagoslōvī pogāča, jāja, šūnka, sōl i lūk.*

pogādāt *gl. nesvrš vidi: pogājāt/pogādāt*

pogādāt se *gl. nesvrš. vidi: pogājāt se / pogādāt se*

pogājāt/pogādāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pogājāš/pogādāš, 3. mn. pogājajū/pogādajū) pogađati /ob. cijenu/ Pogājāš, a nīkako da pogōdīš.*

pogājāt se / pogādāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pogājāš se / pogādāš se, 3. mn. pogājajū se / pogādajū se) dogovarati se Pogājajū se već ūru vrīmena i nīkako da se pogōdē.*

pogrēšīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pogrēšīš, 3. mn. pogrēšē) pogriješiti*

pogrdēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pogrdētīš, 3. mn. pogrdē) poružnjeti*

pohārtāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pohārtāš, 3. mn. pohārtajū) ožbukati finom završnom žbukom*

pohićēvāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pohićūješ /se/ // pohićēvāš /se/, 3. mn. pohićūjū /se/ // pohićēvajū /se/) razbacivati /se/ Danās se ljū-*

di pohićēvajū krūhōn aš ga nīsū žēljnī.

pohītāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pohītāš, 3. mn. pohītajū) pobacati*

poiskāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. poišcēš, 3. mn. poiščū) potražiti*

pōja *uzv. zapovjedni izraz kojim se naređuje komu okretanje jedra niz vjetar*

pōjīd *im.ⁱ ž. (G jd. pōjīdi) briga, skrb*

pojīdāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pojīdāš se, 3. mn. pojīdajū se) brinuti se Čā se pojīdāš, spalā j kot ānjēl.*

pojīdenac¹ *im.^a m. (G jd. pojīdēnca) dječak na tuneri Sākā j tunēra imēla pojīdēnca kī j poslužēvāl rībari.*

pojīdenac² *im.^a m. (G jd. pojīdēnca) onaj koji mnogo jede*

Pojīdēnac *im.^a m. (G jd. Pojīdēnca) podr. Zagrepčanin Oženīla sē j za Pojīdēnca.*

pokārāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. pokārāš se, 3. mn. pokārājū se) posvađati se Pokārāle su se aš njōj je prezēla mladīca.*

poklopāc *im.^a m. (G jd. poklōpcā) poklopac Morā ōn bīt sākēn lōncū poklōpac.*

pòklje *pril. poslije Āla grēmo, pòklje cēs tō poprāvīt.*

pòklje *vez. otkad Pòklje sān bīlā mīcā, nīs bīlā na Kotōru.*

pokōjnī, -ā, -ō *odr. prid.* 1. pokojni Pokōjnī nōnō j imēl vèlē rūkī.
2. pokojnik Pokōjnōga sē j držàlo va kùče trī dāni.

pokròv *im.^a m.* (*G jd. pokrovā*) poklopac za posudu ili lonac

polāgāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. polāžēš*, 3. *mn. polāžū*) polagati *Kùcā j gotōva, ùprāv polāžū kròv.*

pòlak *pril.* u odnosu na koga ili što, pokraj *Pòlak njeğà se ne mòre spāt.* „Pòlak òbičaji i nāvade stāre...”⁶¹

polānda *im.^{e1} ž.* (*G mn. polāndi*) riba, palamida (*Sarda sarda*)

polāndāra *im.^{e1} ž.* mreža namijenjena za ribolov palamida

polēvāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. polēvāš* /se/, 3. *mn. polēvajū* /se/) polijevati /se/

Polī Rībara *top.* spomenik ribaru na početku *Vèlē palādi* → C, 101

pòli/pùli *prij. <G>* 1. kod; *usp. u Šlò sē j po léd poli Knēza. Marījo, čēš prīt pùli menè na kafē?*
2. kraj, pokraj; *usp. kraj Òpřl sē j poli Kōnzuma nòvī Mīlmān. Škāf od bēlōga kāmīkā j ònda bīl puli ponēštri va kùhinje.*

policāj *im.^a m.* (*G jd. policāja*) policajac

polišāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. polišāš*, 3. *mn. polišājū*) izglatiti površinu /ob. beton/

pòlnē *im.^a s.* podne *Obèd je vāvīk bīl na pòlnē.*

pòlnòca *im.^{e2} ž.* ponoć *Prišāl je prīje pòlnòcē.*

pòlnòcica *im.^{e2} ž.* ponoćna misa na Badnjak *Nīs bīlā na pòlnòcice ne pamētīn kàda.*

pòltròna *im.^{e1} ž.* nasljonac, fotelja

polùga *im.^{e1} ž.* okrugli, poduži dveni podmetač za izvlačenje barke na obalu

polušijāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. polušijāš*, 3. *mn. polušijājū*) oprati robu u lušiji *Lāncūnī su čīsti, čēra polušijāni, a zotēn kušīn z nòvèn pèrèn.*

poljāne *im.^{e1} ž. mn.* plićaci koji se javljaju u siječnju na predjelu od *Mīramara do Čřnōga mūlā*

Pòlje *im.^a s. jd.* *top.* obradiva površina koja se protezala s obje strane *Dubrāčine*, poznato i kao *Frātarskō Pòlje* i *Crkvēniškō Pòlje* → C, 100

Poljīca *im.^a s. mn.* (*G Poljīc*) *top.* napušteno naselje između *Sòpāljskē* i *Košuljāndičī* → A, 102

pomāda *im.^{e1} ž.* kozmetička ili ljevakovita krema *Kūpūje sākakove pomādi ko da će njoj pomòc.*

pomagànjit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pomagànješ*, 3. *mn. pomagànjū*) zapomagati, dozivati upomoć

⁶¹ Pozdrav u povorci maškara.

pomàlo *pril.* 1. polako *Àla pomàlo, tr ti nĩ prèša!* 2. pomalo *Crkvènici ani su pòčeli pomàlo pa sè višè pùšcàt ribariju još pred šezdesèt i višè lèt.*

pomidõr *im.^a m.* rajčica *Zgojìla sãn pomidõri va vrtũ.*

pomìje *im.^{e2} ž. mn.* 1. hrana za svinje /ob. ostaci hrane/ 2. *pren.* neukusna hrana

pomìvanjè *im.^a s.* pranje posuđa *Ako nèč ne vòlìn, ne vòlìn pomìvanjè.*

pomìvàt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pomìvāš, 3. mn. pomìvajũ)* prati posuđe

pomòc /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. pomòreš /se/, 3. mn. pomòrũ /se/)* pomoći /se/ *Ako sãm sebè ne pomòreš, ni Bõg ti nèće. Akõnto togà cã j cũl od njeğà govorit, višè mi nĩ otèl pomòc.*

pomoćnik *im.^a m. (N mn. pomoćnĩki)* pomoćnik

pomolàt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pomolāš, 3. mn. pomolājũ)* popustiti, olabaviti *Trdoglāv si, zãč mào ne pomolāš.*

pomũcìt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pomũcīš, 3. mn. pomũcē)* posipati brašnom, pobrašniti; *usp. omũcìt*

põndèljak *im.^a m. (G jd. põndèljka, N mn. põndèljki)* ponedjeljak *Do põndèljka cú fìnit.*

ponèštra *im.^{e1} ž. (G mn. ponèštār)* prozor *Na ponèštrè j kòltrĩna da*

vas zvanĩ kĩ ne vĩdi kad se sũcũjete ili cũrate.

ponũtìt *gl. svrš. (prez. 2. jd. ponũtīš, 3. mn. ponũtē)* ponuditi

ponjáva *im.^{e1} ž.* deka

põp *im.^a m. (G jd. popà)* pop, svećenik, župnik *Põp je ìmèl lipũ prèdiku ovũ nedèlju.*

popaçàt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. popaçāš /se/, 3. mn. popaçājũ /se/)* dirnuti /se/

popāntàt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. popāntāš /se/, 3. mn. popāntājũ /se/)* zbuniti /se/ *Sà sè j popāntàla pa ne znã kãde njõj je cã.*

popàst *gl. svrš. (prez. 2. jd. popādēš, 3. mn. popādũ)* zgrabiti u žurbi

popèčak *im.^a m. (G jd. popèčka, N mn. popèčki)* žarač *Pàzĩ kako cèš cãpàt popèčak aš je vrũc.*

põpèl *im.^a m. (G jd. põpela)* pepeo *Sĩ oçĩstila pèpèl da mòrèn važgàt ogānj?* ♦ **hìtat pèpèl v òcè** komu obmanjivati *koga, dovoditi u zabludu koga*

popeljät *gl. svrš. (prez. 2. jd. popèlješ/popeljāš, 3. mn. popèljũ/popeljājũ)* povesti, odvesti na neko mjesto *Popeljàla mē j sa sòbũn aš me nĩ ìmèla kòmu ostàvit.*

popèljnjāk *im.^a m. (G jd. popèljnjaka, N mn. popèljnjaki)* bijela krpa za stavljanje pepela kod lušljanja

popičit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. popičš se, 3. mn. popičē se)* spotaknuti se, pasti licem prema zemlji

popiturât *gl. svrš. (prez. 2. jd. popiturâš, 3. mn. popiturâjū)* obojiti; usp. **po färbat**

poplât *im.^a m.* poplat *Šlâ sãn postolâru da mi na postòlêh promēni poplâti.* ♦ **dêlat poplât od zajika** lagati *Ma dâj, čâ dëlâš poplât od zajika!?*

popljahnût *gl. svrš. (prez. 2. jd. popljahnēš, 3. mn. popljahnū)* isplahnuti, ovlaš isprati čistom vodom

popònica *im.^{e2} ž.* vrsta pridnene male mreže

poprēšit /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. poprēšš /se/, 3. mn. poprēšē /se/)* požuriti */se/ Potrēba mī j, poprēš!*

popūhnût *gl. svrš. (prez. 3. jd. popūhnē, 3. mn. popūhnū)* puhati na prekide, na mahove „*Popūhnūl je tīhi vêtâr i odnēsâl Mâri krūnu.*”⁶²

popustît *gl. svrš. (prez. 2. jd. popustiš, 3. mn. popustē)* popustiti

poputljât *gl. svrš. (prez. 2. jd. poputljâš, 3. mn. poputljâjū)* površno popraviti, zakrpati

porābît *gl. svrš. (prez. 2. jd. porābīš, 3. mn. porābē)* istrošiti *Porābīli*

smo sū färbu pa morân pôc kûpît jôš.

porānka *im.^{e1} ž. (G mn. porānāk)* naramenica

pōrat *im.^a m. (G jd. pōrta)* luka, pristanište *Nēgda su brōdi tūlīli kad grēdū va pōrat ili čâ s pōrta.*

Pōrat *im.^a m. jd. (G Pōrta/Pōrtâ)* top. gradska luka → C, 103

poravnât *gl. svrš. (prez. 2. jd. poravnâš, 3. mn. poravnâjū)* izravnati

porēdît *gl. svrš. (prez. 2. jd. porēdīš, 3. mn. porēdē)* urediti

pōrkarija *im.^{e2} ž.* 1. prljavština
2. *pren.* prostota

pōrtafōlj *im.^a m. (G jd. pōrtafōlja)* novčanik, lisnica; usp. **šâjtruh, takujin**

pōrtolētēr *im.^a m. (G jd. pōrtolētera)* leptir

pōrtūn *im.^a m. (G jd. pōrtūnâ)* glavna ulazna vrata u kuću *Portūn je vāvīk òpřt.*

pōrūčak *im.^a m. (N mn. pōrūčkī)* poruka *Ženī nīsū smēle va oštarīju pa su mūži čēkale vanē i sākō tūlīko pošpijâle i slâle pōrūčak da neka grēdū dōma.*

porūčît *gl. svrš. (prez. 2. jd. porūčīš, 3. mn. porūčē)* poručiti

porugëvât se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. porugëvâš se / porugûješ se, 3. mn. porugûjū se)* porugivati se

⁶² Primorska narodna pjesma.

- porugljiv, porugljiva, porugljivo** *neodr. prid.* onaj koji se često ruga drugome
- posādīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posādītš, 3. mn. posādē)* posaditi *Posādīli smo garāfuli, ali su nān posahnūli.*
- posahnūt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posāhnēš, 3. mn. posāhnū)* uvenuti *Posādīli smo garāfuli, ali su nān posahnūli.*
- posāl** *im.^a m. (G jd. poslā)* posao; usp. *dělo Spārtāli su se radi poslā. Tō j za nās bīl prevēli posāl.*
- posēc /se/** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posēcš /se/, 3. mn. posēcū /se/)* posjeći /se/ *Čēra smo va nāšōj šūme posēklī dvē būkvi. Poseklā sān se na ovī nōž.*
- posēnsegā** *pril.* sasvim, potpuno
- posēt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posīješ, 3. mn. posījū)* posijati
- posīje** *im.^{e2} ž.* mekinje *Posīje vōlē prascī.*
- poskliznūt se** *gl. svrš. (prez. 2. jd. poskliznēš se, 3. mn. poskliznū se)* poskliznuti se *Poskliznūla sān se aš je na cēste bīl lēd.*
- poskrivēc** *pril.* skrivajući se, skrivvečki *Frājali su se poskrivēc aš njejī otāc nī bīl za njegā.*
- poslāt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. pošālješ, 3. mn. pošālījū)* poslati *Bīl bi dōbār za po smřt ga poslāt.*
- posnāžīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posnāžī, 3. mn. posnāžē)* pospremiti, počistiti; usp. *osnāžīt*
- posprāvīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posprāvīš, 3. mn. posprāvē)* dovesti u red, pospremiti *Bīlō j sē va nēredu, kōmāc sān tō posprāvila.*
- posrēbat** *gl. svrš. (prez. 2. jd. posrēbāš, 3. mn. posrēbajū)* posrkati
- postēlja** *im.^{e2} ž.* krevet *Prāt zūbi i va postēlju! Tāmō j postēlja z nōvūn šūstūn i štramcēn.*
- postōl** *im.^a m. (G jd. postolā, N mn. postōli)* cipela *Zabijālo sē j brūkvice va poplāt od postōli da se mānje trošē.*
- postolār** *im.^a m. (G jd. postolārā)* postolar; usp. *kaligēr Kōntra nōni va Tōmislavovōj je Ljūbo postolār imēl postolariju.*
- pošāda** *im.^{e1} ž.* posuđe
- pōšāst** *im.ⁱ ž. (G jd. pōšāstī)* epidemija, zaraza
- poščēr** *im.^a m. (G jd. počērā)* poštar
- pošemērit** *gl. svrš. (prez. 2. jd. pošemērīš, 3. mn. pošemērē)* 1. pobrkati 2. *pren.* skrenuti s uma, poludjeti
- poškropīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. poškrōpīš, 3. mn. poškrōpē)* poškropiti
- pošpijät** *gl. svrš. (prez. 2. jd. pošpijāš, 3. mn. pošpijājū)* krišom poviriti, kradom pogledati *Ženi*

nīsũ smële va oštariju pa su mûži čekale vanë i sākō tuliko pošpijãle i slãle pōrũčak da neka grëdũ dōma.

pöšta¹ *im.*^{e2} ž. (G mn. **pöšti**) područje uz obalu koje obiluje ribom /ob. ravnoga dna kojim se mogu vući mreže/

pöšta² *im.*^{e2} ž. pošta (G mn. **pöšti**) *Grën do pöšti po pënziju.*

poštivat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. poštivãš*, 3. mn. **poštivãju**) poštivati

poštivãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. poštivãš*, 3. mn. **poštivãju**) neuredno poslagati, nabacati

põt (G *jd. pöta*) znoj *Mãja mĩ j mokrã od pöta.* ♦ **oblëva koga mržli põt** u velikome je strahu, u velikoj je brizi

põt *im.*^a m. (G *jd. pöta*) znoj

pötamãn *pril.* taman

pötãn, potnã, potnõ *neodr. prid.* znojan

potaracãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. potaracãš*, 3. mn. **potaracãju**) popločiti ili poravnati tlo, cementirati pod

potëzat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. potëžëš*, 3. mn. **potëžũ**) potezati, vući što k sebi *Šĩrĩ dël kĩ j bĩl vòkolo pãsa zvãl së j krøk, a rĩbari ki su takò potëžãli mrëžu krøkari. Na krøk je rĩbãr bĩl nãgnjën cëlũn težĩnũn tëla da lãhče potëžë mrëžu.*

Potrãstĩć *im.*^a m. *jd.* top. predio na *Podrãžicah* → A, 90

potĩć *im.*^a m. keramički lončić iz kojega se pilo vino

potirãt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. potirãš*, 3. mn. **potirãju**) potjerati

Potknëžĩna *im.*^{e1} ž. *jd.* top. predio od *Knëžĩnë* prema Selcu → D, 91

Potkotõr *im.*^a m. *jd.* (G **Potkotõra**) top. predio ispod naselja *Kotõr* → B/D, 92

Potõčina *im.*^{e1} ž. *jd.* top. pritok *Dubrãčine* → B, 104

potõk *im.*^a m. (N mn. **potõki**) potok *Nõnã j dëlala na zëmlje kraj Potõka*

Potõk *im.*^a m. vidi: **Dubrãčina**

Potpëhõvõ *im.*^p s. *jd.* top. predio ispod predjela *Pëhõvõ* → B, 93

Potprcãvac *im.*^a m. *jd.* (G **Potprcãfca**) top. predio ispod naselja *Pr-cãvac* → A, 94

potprët *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. potprëš*, 3. mn. **potprũ**) poduprijeti

potrëba *im.*^{e1} ž. 1. potreba *Potrëbã j ùvĩk za dõbrën kõnobarõn.* 2. *pren.* oskudica, nestašica *Vëla potrëbã j bĩlã kad sãn bĩlã mĩcã.* 3. *pren.* tjelesna nužda *Potrëba mĩ j, poprëšĩ!*

potrëfit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. potrëfĩš*, 3. mn. **potrëfë**) pogoditi /ob. vrijeme ili mjesto/ *Ûprãv sãn potrëfila prĩt da te nãjdën dõma.*

potrovät /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. potružješ /se/, 3. mn. potružjū /se/)* otrovati se

potrpět *gl. svrš. (prez. 2. jd. potrpjš, 3. mn. potrpě/potrpějū)* potrpjeti

potřt *gl. svrš. (prez. 3. jd. potäre, 3. mn. potärū)* obrisati /ob. pod/ *Säkī dān pomětēn i potärēn pöd va kühinje.*

potvorit *gl. svrš. (prez. 2. jd. potvorjš, 3. mn. potvorē)* osumnjičiti *Potvorila mē j da sän jã zělã.*

povēdät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. povēdāš, 3. mn. povēdajū)* govoriti, pripovijedati; usp. **prävít, pripovēdät** *Ōn mī j povēdāl. Povēdala mī j sàkakove štōrije.*

povēnūt *gl. svrš. (prez. 3. jd. povēne, 3. mn. povēnū)* povenuti

povēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. povēješ, 3. mn. povējū)* reći, ispričati *Sū ĩstinu morã povēt.*

povēzät *gl. svrš. (prez. 2. jd. povēžš, 3. mn. pověžū)* povezati

povuč *gl. svrš. (prez. 2. jd. povučš, 3. mn. povučū)* povući

pozābit *gl. svrš. (prez. 2. jd. pozābjš, 3. mn. pozābē)* zaboravit *Pozābilo sē j, da čã, aš više nĭkĭ odotogã ne znã nĭš.*

pozakōnit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. pozākōnjš se, 3. mn. pozākōnē se)* vjenčati se

Pöžār *im.^a m. (G jd. Pöžara)* top. predio na vrhu naselja *Dūga* → A, 105

požerâda *im.^{el} ž. pogr.* bogata gozba
požerät *gl. svrš. (prez. 2. jd. požerš, 3. mn. požerū)* *pogr.* halapljivo pojesti

požerüh *im.^a m. (G jd. požerüha, N mn. požerühi)* *pogr.* čovjek koji je lakom na hranu

požerüha *im.^{el} ž. pogr.* osoba koja je lakoma na hranu

požmâret *gl. svrš. (prez. 3. jd. požmârĭ, 3. mn. požmârē)* izbljediti /odnosi se na tkaninu, ob. od sunca/ *Onã smĭrōn držĭ prušĭjãni zãprti da njōj mobĭja ne požmârĭ.*

požulit *gl. svrš. (prez. 2. jd. požulš, 3. mn. požulē)* oribati

prãca *im.^{e2} ž. pračka* *Nēgdã j skōro sãkĭ mŭlãc imēl prãcu za ubĭjat tĭce. Jedãn gã j mŭlãc s prãcŭn pogōdĭl va òko, pã j na tō òko oslepēl.*

prãma *prij. <D>* naprema *Mãlō j tō gōsti prãma onōmu čã j nēgda bĭlo. Ne mōreš prãma mãtere takō!*

präsac *im.^a m. (G jd. prãscã)* 1. svinja *Nōnã j va kocŭ va dvōru dĭžala prãscã.* 2. *pren.* nemoralan muškarac *Prãsac pokvãrenĭ.*
■ **dĭvĭ prãsac** vepar *Šlĭ su lovĭt dĭvĭ prascĭ kĭ po cēlēn Vĭnodolu dēlajū škōdu.* ♦ {**dēbēl**} kako

prasac veoma debeo *Kako prāsac je, ne mōre ni košulju zapūtit.*

prasica *im.*^{e2} *ž.* 1. ženka svinje 2. *pren.* nemoralna žena *Kad su se kārāle dělile su jednā drūgōj prasice.* ♦ **debēla kako prasica** veoma debela *Jī, jī, pa ćeš bit debēla kako prasica.* ♦ **naprāvit prasicu** <komu> napakostiti *komu, namjerno smjestiti komu što Naprāvīlā j prasicu, pa prošlā.*

praškva *im.*^{e1} *ž.* (*G mn. praškāv*) breskva *Ne vōlīn onē dlāki na praškve pa jū rētko jīn.*

praščevina *im.*^{e1} *ž.* svinjetina, svinjsko meso *Nedēljū j pripravila pōhanu praščevinu i kōnpīr.*

praščarija *im.*^{e2} *ž.* ružan, nepošten postupak, prostota *Sad praščarije mōraš vīdet na televīzije i na pōlnē.*

praščarīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. praščarītš, 3. mn. praščarē*) govoriti prostote

prašina *im.*^{e1} *ž.* prašina *Otrēsi tō od prašīni.*

prašīt *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. prašīt, 3. mn. prašē*) prašiti

prašīt se *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. prašīt se, 3. mn. prašē se*) prašiti se *Ponēštrā j otvōrena pa mi se sē prašī.*

prāvdāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. prāvdāš /se/, 3. mn. prāvdajū*

/se/) pravdati */se/ Ne prāvdāj se, ōn īmā prāvo.*

prāvdāt se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. prāvdāš se, 3. mn. prāvdajū se*) prepirati se, svađati se; *usp. kārāt se Prāvdajū se već trējset lēt.*

prāvī, -ā, -ō *odr. prid.* dobar, pošten *Prāvī se čovīk nīkada nīčesāre ne srāmī.*

prāvīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. prāvītš, 3. mn. prāvē*) govoriti, pripovijedati; *usp. povēdet/povēdāt, pripovēdāt* *Kako ōn prāvī, tō j bīlō strāšno.*

prāvnuk *im.*^a *m.* (*N mn. prāvnuki*) praunuk *Īmā prāvnuka i prāvnuku.*

prāzān, prāznā, prāzno *neodr. prid.* prazan *Ne mōrēn prīt prāznēh rūk.*

prč *im.*^a *m.* jarac

prčevina *im.*^{e1} *ž.* jaretina, jareće meso *Ne vōlīn prčevinu aš je žīlāva i smrdī.*

prčit se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. prčītš se, 3. mn. prčē se*) oholiti se, praviti se važan

Prčāvac *im.*^a *m. jd.* (*G Prčāfca*) top. naselje na brijegu pokraj *Matkōvičt* → A, 106

prdac *im.*^a *m.* (*G jd. prca*) vjetrovi *Spustīlā j prdac pa prošlā.* ♦ **mēstīt se (vrtēt se) kot prdac va gāčah** biti nemiran (nestrpljiv), ne moći se zadržati na jed-

nome mjestu *Prestânì se mēstit kot prđac va gācāh!*

prdět *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **prđiš**, 3. mn. **prđē**)* ispuštati vjetrove *Kakō j hodil po skālāh, takō j prđēl.*

precērāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **precērāš se**, 3. mn. **precērajū se**)* prenemagati se

prēcij *im.^a m. (G jd. **prēcija**)* cijena *Za takōvu ròbu tō j vēlī prēcij.*

precvēnjāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **precvēnjāš se**, 3. mn. **precvēnjajū se**)* neprimodno govoriti i ponašati se *Precvēnjā se kad prīde kako da nīsmō skūpa rāslē.*

prećapāt *gl. svrš. (prez 2. jd. **prećapāš**, 3. mn. **prećapājū**)* prestići *Ōn sēh prećapā.*

prēd(a) *prij. 1. <A> pred(a) Nī gljēdala prēdā se pā j ljōsnula. 2. <I> pred(a) Skrcāl mī j drvā jūšto pred kūcūn.*

predelat *gl. svrš. (prez. 2. jd. **predēlāš**, 3. mn. **predēlajū**)* pre-raditi, prepraviti

prēdika *im.^{e1} ž. 1. propovijed u crkvi Pōp je imēl līpū prēdiku ovū nedēlju. 2. lekcija, prodika Držāl mī j prēdiku kad sān prišlā dōma. Fērmāj već jedānpūt s tūn prēdikūn.*

predikālnica *im.^{e2} ž. propovjedaonica Predikālnica va nāšōj crīkvē j*

dōsti stāra pa pōp ne grē na njū predikāt.

prefālit *gl. svrš. (prez. 2. jd. **prefāliš**, 3. mn. **prefālē**)* uzmanjkati

prefrīgān, prefrīgana, prefrīgano *neodr. prid. lukav, dosjetljiv*

pregūdāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **pregūdāš se**, 3. mn. **pregūdajū se**)* prepirati se

prēhčera *pril. prekjucher Prēhčērā j bīlā na plāze.*

prehićevāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **prehićuješ/prehićevāš**, 3. mn. **prehićujū/prehićevajū**)* prebacivati *Cēl dān nēč prehićuje z jednōga kāntūnā va drūgi.*

prehītiti *gl. svrš. (prez. 2. jd. **prehītīš**, 3. mn. **prehītē**)* prebaciti, premjestiti *Čēs me prehītiti dōma?*

prēhtat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **prēhčēs se**, 3. mn. **prēhtajū se**)* prepirati se

preiskāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. **preiščēs**, 3. mn. **preišcū**)* pretražiti *Sē sān preiskāla i ne mōrēn nāč kljūči.*

prēja *im.^{e2} ž. predenje i predivo*

prēja *pril. prije, nekada; usp. pŕvō Prējā j sē bīlō drūhčije.*

prēji *im.^a m. mn. preci*

prekìnjèn, prekìnjena, prekìnjeno *neodr. prid. 1. slomljen Hodīlā j s prekìnjenēn tākōn. 2. pren. tjelesno izmučen Prišlā bi sà prekì-*

njenā z njìvi, a jòš bi jū dōma tukàlo dèlat.

prèkjutra *pril.* prekosutra *Prèkjutra grēn v Rìku.*

prèko *prij.* <G> preko *Grěš preko Rìki? Ne, preko Gōrnjēga Jelēnja. Nōno sē j dèlāl da čīta novīni, a sē j preko očālī òče hītāl va nās.*

prelāgāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. prelāžēš, 3. mn. prelāžū)* premjestati, preslagati

premučāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. premučš, 3. mn. premučē)* prešutjeti *Ča nīsī moglā premučāt!?*

prepasāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prepašāš, 3. mn. prepašājū)* savladati, podnijeti, izdržati /ob. bolest, teškoće i sl./ *Znān da te bòli, ali će ti prepašāt.*

prepoznāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prepoznāš, 3. mn. prepoznājū)*
1. prepoznati *Ča me ne mòreš prepoznāt?* 2. priznati *Onā menē mōj trūd ne prepoznā.*

presādīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. presādīš, 3. mn. presādē)* presaditi

presahnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. presahnēš, 3. mn. presahnū)* presušiti, uvenuti

preskōnbřčit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. preskōnbřčīš se, 3. mn. preskōnbřčē se)* preokrenuti se naglavačke

preskrbět/priskrbět *gl. svrš. (prez. 2. jd. preskrbīš/priskrbīš, 3. mn.*

preskrbē/priskrbē) pribaviti, priskrbjeti

prēsnač *im.^a m. (G jd. presnāca)* bibrsko pečeno slano jelo s lukom, slaninom, svježim sirom i jajima /ob. se priprema za Uskrs/ *Bribīrcī rečū prīsnač, a mī prēsnač.*

prěša *im.^{e2} ž. 1. tijesak 2. pren. žurba*
Nī mi prěša.

prěšit /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. prěšīš /se/, 3. mn. prěšē /se/)* žuriti /se/ *Sēdī mǎlo, kamo prěšīš.*

pretākāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pretāčēš, 3. mn. pretāčū)* pretakati *Vīno pretāčū o Martīnje.*

pretēc *gl. svrš. (prez. 2. jd. pretečēš, 3. mn. pretečū)* 1. preteći 2. prestići *Ūvīk sān jih preteklā.*

pretēgnūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. pretēgnēš se, 3. mn. pretēgnū se)* pretegnuti se, dignuti pretežak teret

pretīnjīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pretīnjīš, 3. mn. pretīnjē)* prepoloviti, prezidati /ob. prostor/ *Pretīnjīli smo kāmāru pa sād īmāmo dvē.*

prevāžāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. prevāžāš, 3. mn. prevāžājū)* prevoziti *Imēli su mālī brođīc za prevāžāt gōsti.*

prevēli, -a, -o *neodr. prid. prevelik*
Tō j za nās bīl prevēli posāl.

Prevìjak *im.^a m. jd. (G Prevìjka)*
top. prijetoj na predjelu *Potkotōr*
→ B, 107

previše *pril.* previše *Nī bīlò dobrò kad se nī niš čapàlo, ali ni kad je togà bīlò previše.*

prevrācat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. prevrāčāš, 3. mn. prevrāčajū)* prevrtati *Kad kopāš, morāš zèmlju prevrācat.*

prez prij. vidi: **brez/prez**

prezdān *im.^a m. (G jd. prezdāna)* bezdan, ponor, provalija

prežēnpijo/prežēnpijo *pril.* primjericice *Ako òn, prežēnpijo, prīde dōma va kāsnu dōbu vāljē j kār. Vāvīk se kārājū, prežēnpijo, čā cé tī dān jīst.*

prežēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prezāmeš, 3. mn. prezāmū)* preuzeti *Pokārane su aš njōj je prezēla mladīca.*

prežēnca *im.^{e2} ž. (G mn. prežēnāc)* ugodna i cijenjena osoba *Bīl je prežēnca.*

prežēnpjo *pril.* vidi: **prežēnpijo/prežēnpjo**

pribrānkanāt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. pribrānkanāš, 3. mn. pribrānkanājū)* s mukom i bezvoljno donijeti što nepotrebno

pribulāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pribulāš, 3. mn. pribulājū)* označiti, prilijepiti, dodati *Pribulāli su òglas na dŕvo, čā nīsī vīdela?*

pričinjāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pričīnjā se, 3. mn. pričīnjajū se)* priviđati se

prīgnūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. prīgnēš se, 3. mn. prīgnū se)* sagnuti se *Morāl si se prīgnūt da ūjdeš va kūcu.*

prijēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prīmeš, 3. mn. prīmū)* primiti, dobiti

prijīmat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. prijīmlješ, 3. mn. prijīmljū)* primiti, dobivati

prikānpanāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. prikānpanāš se, 3. mn. prikānpanājū se)* doklatariti se

prikljepāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. prikljepļeš, 3. mn. prikljepājū)* nepozvano se pridružiti *Prikljepāla sē j pa nīsmò moglē niš pripovēdāt.*

prīljepka *im.^{e1} ž. (G mn. prīljepki)* školjka, priljepak (*Patella caerulea*)

Prīmōrka *im.^{e1} ž.* vidi: **Českā kolōnija**

prīncipāl *im.^a m. (G jd. prīncipālā)* vođa ribolova na tineri *Nōno mū j bīl prīncipāl va Sŕšćice.*

pripeljāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. pripeljāš, 3. mn. pripeljājū)* dovesti *Znāš dā j òzbiljno kad je pripeljāl divōjku mātere dōma.*

pripovēdāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pripovēdāš, 3. mn. pripovēdajū)* govoriti, pripovijedati; usp. **prāvit, povēdet/povēdāt** *Ma mučī ko rība, niš ne pripovēda.*

pripoznät *gl. svrš. (prez. 2. jd. pripoznãš, 3. mn. pripoznãjũ)* držati do čega Őn me ne pripoznã za rōðaka.

priprãvãn, priprãvna, priprãvno *neodr. prid. spreman Bĩlã j za advẽnat va Bẽču, aš je tãmo veã sẽ priprãvno za Božĩc.*

priprĩt, priprĩta, priprĩto *neodr. prid. pritvoren Vrãta su sãmo priprĩte.*

prisẽc/prisẽgnũt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prisẽgnẽš, 3. mn. prisẽgnũ)* prisegnuti

prĩsuš *im.^a m. pridošlica*

prišpãrat *gl. svrš. (prez. 2. jd. prišpãrãš, 3. mn. prišpãrajũ)* uštedjeti

priĩt *gl. svrš. (prez. 2. jd. priĩdeš, 3. mn. priĩdũ)* doći Vãljãd je do togã prišlõ da me va grãdu više ne pozdrãvljãš.

priĩteã *gl. svrš. (prez. 2. jd. priĩteãš, 3. mn. priĩtekũ/priĩteãũ)* pritrãati Pritẽkãl mũ j pomõc.

prižẽntãt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. prižẽntãš se, 3. mn. prižẽntãjũ se)* doći iznenada Prižẽntãl sẽ j kad mu se niĩkĩ niĩ nãdãl.

prkãl *im.^a m. (G jd. prkãlã)* vrsta pamučnoga platna

prĩklja *im.^{e2} ž. (G mn. prĩklji)* osoba koja blebeãe, govori besmislice

prnẽst *gl. svrš. (prez. 2. jd. prnẽseš, 3. mn. prnẽsũ)* donijeti Jã sãn mu prnẽsla galẽtice – tõ j bĩlo

ãltrokẽ, aš niĩkĩ niĩsu imẽli čã prnẽst, ako nẽ mõrda kũ smokvũ.

prĩnja *im.^{e2} ž. (G mn. prĩnj)* krasta na usnici, herpes Sãkõ mãlo mu zĩjde prĩnja.

probũc /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. probũceš /se/, 3. mn. probũcũ /se/)* presvući /se/ Grẽn se probũc dõma pa se viĩdimo kãšnje.

probũšĩt *gl. svrš. (prez. 2. jd. probũšĩš, 3. mn. probũšẽ)* probušiti Probũšĩla mi se gũma va Bãkru.

prõc *gl. svrš. (prez. 2. jd. prõjdeš, 3. mn. prõjdũ)* 1. proći Prĩdũ i mẽcajũ onĩ armulĩni da ti prõjde võlja kũpĩt jih. 2. otići Namorãjũ se va Švabĩce preko lẽta i kako prõjdũ Švabĩce, prõjde i ljũbãv.

profũm *im.^a m. vidi: pãrfũm/ profũm*

profũnda *im.^{e1} ž. (G mn. profũnãd)* 1. propalica 2. rastrošna žena

progũtnũt *gl. svrš. (prez. 2. jd. progũtnẽš, 3. mn. progũtnũ)* progutati

prohodĩt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prohõdĩš, 3. mn. prohõdẽ)* prohodati Prohodĩla si z dẽset mẽseci.

prõkljẽt, prokljẽtã, prõkljeto *neodr. prid. proklet Prõkljẽt bĩl!*

prokurãt *gl. svrš. (prez. 2. jd. prokurãš, 3. mn. prokurãjũ)* nabaviti Mõreš mi prokurãt onũ medecĩnu?

- prōlīcē** *im.^a s.* proljeće; usp. **protolécē/protolétjē** *Da sãn ja gòst, ja bĩn va Crkvènicu prišlã na prōlīcē. Őndã j nãjlipšã.*
- promēnit** *gl. svrš. (prez. 2. jd. promēnĩš, 3. mn. promēnē)* promijeniti *Šlã sãn kaligēru da mi na postðlēh promēni poplãti.*
- prōntãt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. prōntãš, 3. mn. prōntãjũ)* pripremiti
- prōnto** *pril. spremno, gotovo, pripravno* *Jē l sē prōnto za pĩr?*
- propēla** *im.^{e1} ž.* propeler
- prōpijo/prōpjo** *pril. stvarno, zaista* *Prōpijo ću mu rēc! Ma, njōj je prōpijo sejēdno kĩ će prĩt.*
- prōpjo** *pril. vidi: prōpijo/prōpjo*
- prōprda** *im.^{e1} ž. (G mn. prōprdi)* nezaborita žena
- prorãjtat** *gl. svrš. (prez. 2. jd. prorãjtãš, 3. mn. prorãjtajũ)* uludo potrošiti, spiskati /ob. imovinu ili imanje/ *Prorãjtãl je sē ća su imēli.*
- prorašcēn, prorašcēnã, prorašcēnō** *neodr. prid. prorašten, protkan ċime /ob. za mesnatu slaninu/ Lĩpa prorašcēnã pãncēta vãn j na ãkcije.*
- prosēcija** *im.^{e2} ž.* procesija *Prošlã j prosēcija z bãldakĩnōn.*
- prosēt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. prosĩješ, 3. mn. prosĩjũ)* prosijati
- prošcēnjē** *im.^a s.* 1. oprost *Šlã sãn prošcēnjē pĩtãt aš sãn jũ jãko uvrēdila. 2. hodoċašće* *Kad sãn bĩlã mićã šlã sãn na prošcēnjē Mãjke Bðžjōj Trsãškōj.*
- prošvikãt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. prošvĩċēš, 3. mn. prošvĩċũ)* poludjeti, izgubiti pamet *Pod stãri dãni prošvĩċũ.*
- prōti** *prij. <G>* protiv; usp. **kōntra/kũntra** 1. *Nĩmãn ja niš prōti njegã.*
- prōto** *im.^a m.* nadzornik gradilišta
- protolécē/protolétjē** *im.^a s.* proljeće; usp. **prōlīcē** *Ĩmã rodĩt na protolétjē.*
- protolétjē** *im.^a s.* vidi: **protolécē/protolétjē**
- prōva** *im.^{e1} ž.* 1. pramac broda, barke *Vodã mi j ušlã spod prōvi. 2. proba, pokus* *Kasnĩlã j na prōvu.*
- provãt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. provãš, 3. mn. provãjũ)* kušati, probati, pokušati *Ĩmãš ċã vĩdet i provãt.*
- provĩdet** *gl. svrš. (prez. 2. jd. provĩdĩš, 3. mn. provĩdē)* postarati se, pobrinuti se, priskrbiti *Bōg ċe provĩdet.*
- provizācija** *im.^{e2} ž.* organizirano i racionirano nabavljanje i raspodjela namirnica /ob. u doba nestašice, u ratu, u prirodnoj katastrofi/ *Za vrĩme Drũgōga rãta dobĩvali smo provizãciju.*

prövr̥tān, prövr̥tna, prövr̥tno *neo-dr. prid. snalažljiv*

pr̥st *im.^a m. prst* *Po pr̥stu me opālil.*

♦ **bit̥ ko pr̥st i nōhat** <*s ken*> biti nerazdružan *s kim*, biti uvijek zajedno, biti u prijateljstvu <*s kim*> *Onì dvā su ti ko pr̥st i nōhat.* ♦ **dāš pr̥st komu, ōn bi (zēl, odnēsāl) cēlū rūku** *Dāj mu pr̥st, zēt će cēlū rūku.* ♦ **gljēdat kroz pr̥sti komu** opraštati tuđe propuste, namjerno previdati tuđe greške ♦ **imēt va mālēn pr̥stu** *ča* odlično (izvršno) znati *što*, temeljito poznavati neko gradivo (predmet) ♦ **ne vidēt ni pr̥st pred nōsōn** 1. potpuna je tama, mrak je, magla je, ništa se ne vidi 2. ne shvaćati (ne uočavati) širinu problema, ništa ne shvaćati, biti ograničen (uskih vidika) ♦ **pr̥st Bōžji** opomena (upozorenje) s neba ♦ **vrtēt ōkolo <mīcēga> pr̥sta** *koga* lukavo obmanjivati *koga*, imati vlast *nad kim*, imati jak utjecaj *na koga* *Vrtēl jū j ōkolo mīcēga pr̥sta cēlō vrīme.*

pr̥šapōko *čest. vidi: peršapōko/pršapōko*

pr̥škarīja *im.^{e2} ž. beznačajna sitnica*

pr̥škat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pr̥škāš, 3. mn. pr̥škajū)* prčkati, raditi što malo i beznačajno *Ne pr̥škāj po pijātu.*

pr̥tit se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pr̥tīš se, 3. mn. pr̥tē se)* penjati se *Pr̥tīš*

se sâma po tēh skālah mēnjat kōl-trīni, sī tī mūnjena?

prušijāni *im.^a m. mn. škure, rebrenice na prozoru; usp. vrātнице Sī prušijāni mī j būra razbīla.*

pr̥vī, -ā, -ō *br. red. prvi* *Za vrīme Pr̥vōga svēckōga rāta bīlā j va Crkvēnice glād, ničesa nī bīlō.*

pr̥vō pril. prije, nekada; usp. **pr̥ēja** *Pr̥vō j piškarīja bīlā na Petāku, a zātēn kādē j danās Pōšta.*

pr̥žolica *im.^{e2} ž. prženi teleći odrezak*
pr̥žūn *im.^a m. (G jd. pr̥žūnā)* zatvor; usp. **rēšt** *Bīl je va pr̥žūnū.*

psīha *im.^{e1} ž. dio sobnoga pokušva s ogledalom*

pu *uzv. izraz nevjerice, čuđenja i poricanja prema čemu što je prethodno rečeno; usp. ājā Pu, čā ti tō vėruješ?*

pūcalica *im.^{e1} ž. dječja drvena igračka*

pūčēnka *im.^{e1} ž. (G mn. pūčēnāk)* igla pribadača

pūhanac *im.^a m. (G jd. pūhānca)* pokladna pržena slastica, kroštula

pūhāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. pūšeš, 3. mn. pūšū)* puhati *Būra pūše na rēfuli.*

puhljät *gl. svrš. (prez. 3. jd. puhljā, 3. mn. puhljājū)* lagano puhati *Puhljā bāva.*

pulāštār *im.^a m. (G jd. pulāštra)* pi-líc

pùli *prij.* vidi: **pòli/pùli**

pulitika *im.*^{e1} ž. politika

Pùlj *im.*^a *m.* (*G jd. Pùlja*) Pula

pùnat *im.*^a *m.* (*G jd. pùnta*) 1. bod, šav *Ča takò vèli pùnat dèlāš, tō j gr̃do za vīdet.* 2. bod u igri *Nīs dobīl ni pùnta.*

pùnpàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pùnpāš, 3. mn. pùnpajū*) pumpati, crpiti, vaditi tekućinu crpkom

pùnta *im.*^{e1} ž. (*G mn. pùnti*) rt

pùntapè *im.*^a *s.* (*G jd. pùntapà*) broš, igla sigurnosnica *Jādrānka mēnja sākī dān drūgī pùntapè, prāma tōmu kakòṽe j vòlje.*

pùntarōl *im.*^a *m.* dljeto za obradu kamena *Dèlāl je s pùntarōlōn po kāmīku.* ♦ **trdoglāv kākō pùntarōl** veoma tvrdoglav *Trdoglāv je kākō pùntarōl, ne mòreš š njīn krēdu.*

pùntàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pùntāš, 3. mn. pùntajū*) nagovarati /ob. na što loše/ *Pùntāl gā j prōtīv njē.*

pùntat se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pùntāš se, 3. mn. pùntajū se*) buniti se *Ča se pùntāš da ti nī do-brò!?*

pùntica *im.*^{e2} ž. okrajak kruha *Sākī pūt kad kùpīn bēlī krūh, nōna vālje pojī pùnticu.*

pùntīn *im.*^a *m.* jastuk za novorođen-če *Va pùntīnu si prišlā zi bōlnice.*

purgatōrij *im.*^a *m.* (*G jd. purgatōri-ja*) čistilište

pùrit se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pùriš se, 3. mn. pùrē se*) ljutiti se

pùrlīt *im.*^a *m.* otvor za mokrenje na starinskim ženskim gaćama ♦ **bīt kako pùrlīt** biti otvoren

pùrš *im.*^a *m.* posilni sluga, potrčko, poslužitelj

pustīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. pustīš, 3. mn. pustē*) 1. pustiti *Pās je grēbāl je po vrāteh dok ga nīs pustīla va kùcu.* 2. dopustiti *Pustīl mē j da ga ostrīžēn.* 3. ostaviti *Obecāl njōj je br̃da i dōlini ma jū j pustīl.*

pūšcāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pūšcāš, 3. mn. pūšcājū*) 1. puštati *Nīs ti rēkāl da pūšcāš vodū.* 2. dopuštati *Pūšcājū me vān do ūre zapōlnōcūn.* 3. ostavljati *Pūšcāl jih je sākī pūt sāmēh pa bi šāl va oštarīju.*

pušcēvāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pušcēvāš, 3. mn. pušcēvajū*) običavati ostavljati *Pušcēvāli su me pōli nōni kad su šlī dēlat.*

pūt *im.*^a *m.* (*G jd. pūtā*) put *Još i danās se mòre nāc kō počīvālo na pūtū prama Kotōru.*

put *prij.* <G> put, prema, k *Šlā j s crīkvi put Plōdīn.*

pùtac *im.*^a *m.* (*G jd. pùca*) dugme *Sī pùci su mi pāli.*

pùtār *im.^a m.* (*G jd. pùtra*) maslac
*Pùtār je poskùpěl na petnājst
kūn. ♦ mēhāk kako pùtār* veoma
mekan /ob. o hrani/ *Ako mrkāča
stāvīš ūru, dvē va mlīkò bũde
kāšņjē mēhāk kako pùtār.*

putič *im.^a m.* 1. *um.* od **pūt**, mali put
2. razdjeljak na kosi

pūzāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. pūzīš,*
3. mn. pūzē) puzati *Nīsi pūzāl
nego si vālje prohodīl.*

pūzdra *im.^{el} ž.* (*G mn. pūzdār*) žlun-
dra

pužitōrij *im.^a m.* (*G jd. pužitōrija*)
nekadašnja mrtvačnica (crkvica)
na crikveničkome groblju

přšõna *im.^{el} ž.* vidi: **pēršõna/přšõna**

R

rābīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. rābīš, 3. mn. rābē)* 1. trebati *Tōmu ditētu bi rābila bājla*. 2. upotrebljavati *Danàs nīkī vīše ne rābī stīnj aš se ne rābē ni petrolējki*.

rāca¹ *im.^{e1} ž.* ljudska rasa

rāca² *im.^{e1} ž.* patka *Krākljāš kako rāca*.

rāčit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. rāčīš se, 3. mn. rāčē se)* sviđati se što, voljeti što, željeti što /ob. jelo/ *Ne rāči mi se na tō*.

račūn (*G jd. račūnā*) račun *Rečū „bez račūnā se ne rāčūnā”, zāto morāš zēt račūn sākī pūt kad grēš z būtigi*. ♦ **dēlat račūn bez ōštara** praviti nerealan plan, planirati *što bez najvažnije osobe*

rād, -a, -o *neodr. prid.* (samo *N jd.* svih triju rodova) voljan, spreman, sklon *Znāš čā bīn ja sād rāda pojīla? Rād smo pomōć, ali nīkī nas ne zovē*.

rājāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. rājāš, 3. mn. rājajū)* rađati *Va životū se sēga dogājā sāmo mūž ne rājā*.

rājāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. rājāš se, 3. mn. rājajū se)* rađati se *Rājāla si se cēlū nōc*.

rājē/rājšē *pril.* rađe *Znāš čā bīn ja sād rāda pojīla? Krēmšniti. – Jā bīn rājšē slādoled*.

rājšē *pril.* vidi: **rājē/rājšē**

rāk *im.^a m.* (*N mn. rāki*) 1. rak *Ulōvīl je rāka*. 2. karcinom *Ūmrlā j od rāka*. ♦ **črljēn kāko rāk** veoma crven po tijelu /od sunčanja/ *Vrnūl sē j z bārki črljēn kāko rāk*.

rakatāža *im.^{e2} ž.* ribež

rāndāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. rāndāš se, 3. mn. rāndajū se)* snaći se, prilagoditi se *Rāndāj se kako znāš i umēš*.

rānjēn *im.^a m.* (*G jd. rānjena*) riba, pauk (*Trachinus draco*)

rāsād *im.^a m.* presad

rasahnūt se *gl. svrš. (3. jd. rasāhne se, 3. mn. rasāhnū se)* rasušiti se *Maštēl mi sē j zāsēn rasahnūt*.

rasčarāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. rasčarāš se, 3. mn. rasčarājū se)* 1. razvedriti se 2. razdaniti se

rashītat *gl. svrš. (prez. 2. jd. rashītāš, 3. mn. rashītajū)* širom razbacati *Pāsi rashītajū smēti i pobēgnū*.

raskāpāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. raskāpāš, 3. mn. raskāpajū)* raskopavati

raskasāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. raskasāš, 3. mn. raskasājū)* rastaviti što na dijelove

raskīnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. raskīnēš, 3. mn. raskīnū)* razvrgnuti, prekinuti kakvu vezu

raskōsmān, raskōsmana, raskōsmano *neodr. prid. raščupan*

raskramān, -a, -o *neodr. prid. neuredan Sā j kamāra raskramāna.*

raskrāvit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. raskrāvīš se, 3. mn. raskrāvē se)* udebljati se /ob. žena/

raskrēcīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. raskrēcīš /se/, 3. mn. raskrēcē /se/)* raskrečiti /se/, naširoko razdvojiti noge

rāskrižjē *im.^a s. raskrižje Razbīla sē j na rāskrižju poli ānbulānti.*

raskrstīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. raskrstīš, 3. mn. raskrstē)* raskinuti svaku vezu s kim, s čim

raskvāšēn, raskvāšena, raskvāšeno *neodr. prid. 1. razmočen 2. pren. debeo Ālī j onā žēnskā raskvāšena.*

raspārāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. raspārāš, 3. mn. raspārājū)* raspapati, pokidati

raspāst se *gl. svrš. (prez. 2. jd. raspāšēš se, 3. mn. raspāsū se)*

proširiti se, rasprostraniti se *Ali su se raspāslī po kūce.*

raspicēvāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. raspicēvāš se, 3. mn. raspicēvajū se)* raspitivati se *Raspicēvāl se za njū.*

raspūtīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. raspūtīš /se/, 3. mn. raspūtē /se/)* otkopčati /se/ *Raspūtī se i sēdī.*

rāstāvān, rāstāvna, rāstāvno *neodr. prid. razveden Zāč mi tājīš dā j rāstāvān?*

rastēgnūt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. rastēgnēš /se/, 3. mn. rastēgnū /se/)* rastegnuti /se/ *Vūna se rastēgnē va tēplōj vodē, sad īmān rastēgnjēn šāl.*

rastīrat *gl. svrš. (prez. 2. jd. rastīrāš, 3. mn. rastīrajū)* rastjerati

raškāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. raškāš, 3. mn. raškājū)* strugati rašketom *Bārku smo raškāli cēlī dān.*

raškēta *im.^{el} ž. ručna glodalica za drvo Z raškētūn se znīmļjē stārā fārba.*

rašopīla *im.^{el} ž. zubobolja*

rāšpa *im.^{el} ž. (G mn. rāšp)* strugalica, gruba turpija

raštēl *im.^a m. (G jd. raštēla)* drvena ili željezna vrtna vrata

raštelāda *im.^{el} ž. vrtna vrata od željeznih šipki Čēš mi zalōtat raštelādu?*

razbātòrit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. razbātorīš se, 3. mn. razbātorē se)* razbuditi se; usp. **razbōndit se**

razbōndit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. razbōndīš se, 3. mn. razbōndē se)* razbuditi se; usp. **razbātòrit se**

razdānīt se *gl. svrš. (prez. 3. jd. razdānī se)* svanuti *Razdānī se òkòl pēt.*

razgřnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razgřnēš, 3. mn. razgřnū)* razzastrijeti, rasprostrijeti *Hòd razgřnūt ròbu!*

razgřnjēvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. razgřnjēvāš/razgřnjūješ, 3. mn. razgřnjēvajū/razgřnjūjū)* rasprostirati, razgrtati, razastirati *Zāč razgřnjēvāš ròbu kad će dāž?*

razjādīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razjādīš, 3. mn. razjādē)* razljutiti *Nemòj me razjādīt!*

razjādīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. razjādīš se, 3. mn. razjādē se)* razljutiti se *Razjādīla sē j i prošlā.*

razmēnīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razmēnīš, 3. mn. razmēnē)* razmije-niti *Razmēnīs mi stò kùn?*

razmolāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razmolāš, 3. mn. razmolājū)* olabaviti *Razmolāj mào tī špāg.*

razmōvit *gl. svrš. (prez. 2. jd. razmōvīš, 3. mn. razmōvē)* popustiti, olabaviti; usp. **razvōgāt**

razmūtīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razmūtīš, 3. mn. razmūtē)* razbistriti

raznāšāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. raznāšāš, 3. mn. raznāšajū)* raznašati

rāzōn *pril. dupkom Bānjā j rāzōn pūna, nī ni čūdo dā j pūno vodi steklò vān.*

razumēt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razumēš, 3. mn. razumē)* razumjeti *Ne razumēš ti tò.*

razumēt se *gl. svrš. (prez. 3. mn. razumē se)* razumjeti se *Ne razumē se.*

razvōgāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razvōgāš, 3. mn. razvōgajū)* popustiti, olabaviti; usp. **razmōvit**

razvrgnūt/razvrğnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. razvrğnēš, 3. mn. razvrğnū)* razvrgnuti, prekinuti kakvu vezu *Razvrğnūli su zāruki.*

rāžma *im.^{el} ž. (G mn. rāžmi)* drveni rub oko barke

rebrò *im.^a s.* vidi: **lebrò/rebrò**

recepīs *im.^a m.* liječnički recept; usp. **recèt 1.**

recèt *im.^a m.* 1. liječnički recept; usp. **recepīs** 2. uputa za pripremanje koga jela

rēc *gl. svrš. (prez. 2. jd. rēcēš, 3. mn. rēcū)* reći *Rēcāl je da će prīt ma nī.*

rečîn *im.^a m. (G jd. rečīnā)* naušnica *Nèhotēc mī j hītila rečîn va smēti.*

rēdīt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **rēdītš**, 3. mn. **rēdē**) uređivati *Ne mòrēn sād aš rēdīn stān.*

reditāt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **reditātš**, 3. mn. **reditājū**) naslijediti *Niš nī reditāl od tēti. Reditāli su kùcu, a dāna jū nisū nāstali.*

refāt se *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **refātš** se, 3. mn. **refājū se**) oporaviti se *Sād sē j mǎlo refāla pòkljē j bīlā bōlnā.*

rēfūl *im.^a m.* (G jd. **rēfūla**) iznenađan snažan udarac *Būra pūše na rēfūli.*

refūžo *pril.* neupakirano, u rasutome stanju *Nēgda sē j cùkār prodāvāl refūžo i vagāl va škārtòcu.*

regāl *im.^a m.* (G jd. **regālā**) ormar s ostakljenim vratima *Mēnjā mōbīlju pa ce menē dāt regāli.*

regalāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **regalātš**, 3. mn. **regalājū**) darovati

rēgula *im.^{el} ž.* pravilo, propis, red *Nājbòljē se va sēn držāt rēguli.*

rekuperāt se *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **rekuperātš** se, 3. mn. **rekuperājū se**) oporaviti se

rēmēn *im.^a m.* (G jd. **rēmēna**) remen, pojas; usp. **pās 1.** *Kūpīl sān nōvi rēmēn.*

remenāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **remenātš**, 3. mn. **remenājū**) nositi

remučāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **remučātš**, 3. mn. **remučājū**) tegliti, vući za sobom *Pokvārīl nān*

se motōr na bārke pa nas je Īve svòjūn remučāl.

rēn, rēš, rē, rēmo, rēte, rēdū *prez. gl. nesvrš.* idem, ideš, ide, idemo, idete, idu; usp. **grēn, grēš, grē, grēmo/grēmò, grēste/grētē, grēdū**

rēngēl *im.^a m.* (G jd. **rēngela**) rentgenski aparat

repēčit se *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **repēčitš** se, 3. mn. **repēčē se**) oholiti se

repetāt *gl. svrš. i nesvrš.* (prez. 2. jd. **repetātš**, 3. mn. **repetājū**) ponoviti/ponavljati *Ne repetāj tō stō pūti.*

rešeto *im.^a s.* sito s većim otvorima, ob. u fraz. ♦ **próč sīto i rešeto** proći svakojaka životna iskušnja, biti iskusan, svašta iskušati /ob. negativno/ *Tīstī j prošāl sīto i rešeto.*

rēški/rīčkī, -ā, -ō *odr. prid.* koji se odnosi na Rijeku i Riječane *Rēškī aērodrōn na Škòljū j dōbār i za crvèniškī turizān.*

rešpēt/rišpēt *im.^a m.* obzir, poštovanje; usp. **rigvārd** *Nīmān rešpēt prāma takòvōn čovīku.*

rešpetāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **rešpetātš**, 3. mn. **rešpetājū**) poštovati *Morāš rešpetāt oca i mātēr!*

rēšt *im.^a m.* zatvor; usp. **pržūn** *Bīl je v rēštu lēto dān.*

rěšta *im.*^{el} ž. (*G mn. rěšt*) vijenac češnjaka *Kūpila s̄an rěštu cesnà z Korniča. Govorì se dā j tō nāj-bòljī cesān.*

rezikāt/rizikāt *gl. svrš. i nesvrš.* (*prez. 2. jd. rezikāš/rizikāš, 3. mn. rezikājū/rizikājū*) riskirati, izlagati se opasnosti

režentāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. režēntāš, 3. mn. režēntājū*) ispirati robu

rība *im.*^{el} ž. riba *Zēla s̄an za obèd rībi. ♦ mučāt ko rība* 1. ništa ne govoriti, uporno šutjeti *Ma mučī ko rība, nīš ne pripovēda.* 2. znati čuvati tajnu, ne izdavati tajnu *Da si mučāla ko rība, si čūla!*

rībār *im.*^a m. (*G jd. rībara*) ribar *Sākā j kūnpanīja imēla četīri do pēt ili sēdān rībari i jednū ili dvē do trī svečarīce.*

ribarīca *im.*^{e2} ž. 1. žena koja prodaje ribe *Crkvēniškē ribarīce su sòbūn nosīle kāntār.* 2. velika ribarska barka *Ribarīca sē j veslāla z dvē ili četīre vėlē veslā.*

ribarīja *im.*^{e2} ž. ribolov *Crkvēničani su pōčeli pomālo pa sē vīše pūšcāt ribarīju još pred šēzdesēt i vīše lēt.*

rīcast, -a, -o neod. prid. kovrčav

Ričān *im.*^a m. (*G jd. Rīčāna*) etn. Riječanin, stanovnik grada Rijeke

Rīčānka *im.*^{el} ž. (*G mn. Rīčānki*) etn. Riječanka, stanovnica grada Rijeke

rīčkī, -ā, -ō odr. prid. vidi: **rěškī/rīčkī, -ā, -ō**

rīga *im.*^{el} ž. crta, linija

rīga *im.*^{el} ž. rokula *Rīga se po crkvēniškēh vřtēh sējē zmed Vēlūn i Mālūn Gōspojūn.*

rīgat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. rīgāš, 3. mn. rīgajū*) bljuvati, povraćati; usp. **bljūvat**

rigvārd *im.*^a m. obzir, poštovanje; usp. **rešpēt/rīspēt**

rīhtat /se/ gl. nesvrš. (*rīhtāš /se/, 3. mn. rīhtajū /se/*) uređivati /se/, dotjerivati /se/

Rīkā *im.*^{el} ž. Rijeka (*A jd. Rīku, L jd. Rīkē/Rīke*) *Takōvi ljūdi, kī su vēslali do Rīkī već su zdāvnī pokōjni.*

Rīmskī mōst top. stari most na *Potōčine* na sjeveroistočnoj padini *Kotōra* → B, 108

rīngēšpīl *im.*^a m. (*G jd. rīngīšpīla*) vrtuljak

rīnūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. rīnēs, 3. mn. rīnū*) gurnuti

rīspēt *im.*^a m. vidi: **rešpēt/rīspēt**

rīt *im.*^{i, el} ž. (*G jd. rīti, L jd. rīti/rīte*) stražnjica; usp. **gūzica** *Na rīte tī j nēč. ♦ bīt kākō rīt i gaće (guzīca, košūlja)* <*s ken*> biti nerazdružan *s kim*, biti uvijek zajedno, biti u

prijateljstvu <*s kim*> *Kàko rît i gaće su. Bîlî su kot rît i košulja, a sàd se i ne poznājū. Vāvîk je š njūn kàko rît i guzîca.* ♦ **ni v rît ni mîmo** neodređeno, površno, loše, promašeno ♦ **opřto kako kûrbi-na rît** nepotrebno je otvoreno što, izloženo je što pogledima *Cělã kûca tî j opřta kàko kûrbina rît.* ♦ **škûro kàko v rîte** veoma mračno *Tôtū j škûro kako v rîte.*

rîva *im.^{el} ž.* pristanište *Brôd je iměl prevěli abrîv, pã j bûbnûl va rîvu.*

rîvat /*se/ gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. rîvãš /se/, rîvajū /se/*) gurati /*se/*

rizgetât se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. rizgetãš, 3. mn. rizgetãjū*) stalno se smijati

rizikât *gl. svrš. i nesvrš. vidi: re-zikât/ri-zikât*

rîži *im.^{a+} s.* riža; *usp. orîži ■ rîži-bîži* jelo od riže i graška

rôba *im.^{el} ž.* 1. tkanina *Zašî mu kakõv kômãd rôbi na kolëna.* 2. odjeća *Îmã rôbi i vîše nego njõj rãbî, ali ùvîk rečë da nîmã čã za obûc.* 3. predmeti za prodaju *Nî jõš dobîl rôbu pã j rëkãl neka jûtra prîdën.*

rôd *im.^a m.* (*G jd. rôda, L jd. rodû*) rod, rodbina *Čã tẽ j brîga čã dělã od sebë, nî ti ni rôd ni plëme.* ♦ **udëlat rodû glãs** osramotiti se

rôdûl *im.^a m.* (*G jd. rôdula*) valjak *Morãn kûpît rôdûl aš çu fãrbat kamãru.*

rôdãk *im.^a m.* vidi: **rõjãk/rõdãk**

rõg *im.^a m.* (*G jd. rôga, L jd. rogû, N mn. rôgi*) rog *Čovîka se drži za besëdu, a blãgo za rôgi!* ♦ **rõgi rîba-ru** <!> sa srećom <!>, sretno <!>

♦ **škûro kàko v rogû** veoma mračno *Vāvîk sãn se bãla va konõbe aš je dõleka bîlo škûro kàko v rôgu.* ♦ **slãgât se kàko rôgi va vrîće** ne slagati se, stalno se svađati *Slãžū se kàko rôgi va vrîće.*

rõglje *im.^{e2} ž. mn.* (*G rôgãlj*) vile

rõjãk/rõdãk *im.^a m.* (*G jd. rôjaka, N mn. rôjakî*) rođak

rõjën, rôjena, rôjeno *neodr. prid.* rođen *Ni rôjenën brãtu ne bi pomõgla.*

rokël *im.^a m.* (*G jd. rokëla*) valjak za namatanje konca *Vã vën rokëlû j stõ mètri kõnca.*

rõl *im.^a m.* pećnica

rõncat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. rõncãš, 3. mn. rõncajū*) teško raditi

rõnkûn *im.^a m.* (*G jd. rõnkuna*) kosijer s dugaćkom drškom *Danãš rõnkuni vîše nî po kûcah.*

rosã *im.^{el} ž.* (*A jd. rôsu*) rosa

rosît *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. rosî*) rositi, rominjati; *usp. kropît, rôskat* *Põčelõ j rôsit.*

ròskat *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. ròskā)*
rositi, rominjati; usp. **kropīt, ro-
sīt**

ròšast, -a, -o *neodr. prid. crvenokos*
ròšica *im.^{e2} ž. crvenokosa žena Tō tī j*
onā pìgučāva ròšica.

ròšo *im.^a m. crvenokosi čovjek Stō*
ròši, ūn bōn!

ròzga *im.^{e1} ž. (G mn. ròzāg) mladica*
vinove loze

ròžica *im.^{e2} ž. cvijet; usp. cvēt Kūpīl*
mī j ròžice za ròđendān. ♦ kākō
ròžica lijep, mirisan

rūb *im.^a m. dugo i usko žensko po-
krivalo za glavu, dio crikveničke*
narodne nošnje

rūbāc *im.^a m. (G jd. rūpcā) rubac,*
marama; usp. **facōl**

rūčāk *im.^a m. (G jd. rūškā, N mn.*
rūčkī) doručak Ne mōreš brez
rūškā va škōlu.

ručnik *im.^a m. (N mn. ručnīki) ruč-
nik; usp. šugamān Ručnīki se*
sūsē na gānku.

rufijān *im.^a m. (G jd. rufijānā) oso-
ba koja se voli svađati i izazivati*

rugobā *im.^{e1} ž. (A jd. rugōbu) naka-
za*

rùkà *im.^{e1} ž. (A jd. rùku, L jd. rùkè/
rùke, I jd. rukūn/rùkūn) ruka*
Nīš nī moglā z rukūn. Mlātili su
ga rukāmi i nogāmi. ■ dobrā
rùkà novčani novogodišnji dar
■ **mùškā rùkà** znak prisutnosti

vrijedna muškarca ♦ **bit dēsna**
rùkà čija (komu) biti (postati)
<glavni> pomoćnik (oslonac,
potpora) čiji (komu) Ōn mū j
dēsna rùkà! ♦ **bit na svojū rùku**
biti čudan (neobičan, nepredvi-
div) *Nāš je susēd pāmetān, ali*
mālo j na svojū rùku. ♦ bit od
rùki komu pružiti pomoć komu,
biti od pomoći komu *Nēka grē*
mālo pōli njegā, mōrda mu būde
od rùkī. ♦ dāt rùku komu 1. po-
moći komu, pomoći komu u teškim
okolnostima, ponuditi spas komu
2. pomiriti se s kim, nuditi prija-
teljstvo komu ♦ **dāt rùku odsēc** za
koga; da... jamčiti <za koga; da...>,
imati puno povjerenje <u koga>,
čvrsto vjerovati <da...> *Ma za njū*
bīn i rùku dāla odsēc! ♦ **dīgnūt**
rùki <od koga, od čega> odusta-
ti <od koga, od čega>, prestati se
brinuti <za koga, za što>, napu-
stiti koga, što, uskratiti podršku
komu *Ne mōrēn vīše, dīžēn rùki*
od tebē! ♦ **grē od rùki** komu ča
uspjeva komu što, ima tko uspjeha
u čemu, vješt (spretan) je u čemu
Sē mu grē od rùkī. ♦ imēt slōbod-
nē rùki biti slobodan u svojemu
djelovanju (odlučivanju), imati
odobrenje za slobodno djelovanje
Imēlā j pōli njegā slōbodnē rùki.
♦ **imēt zlātnē rùki** veoma lijepo
(vješto) raditi, biti veoma vješt u
poslu /koji se obavlja rukama/,
znati sve napraviti *Mālī imā zlāt-*

ně rûki. ♦ **ostät prâzněh rûk** ne postići korist (rezultat, dobitak), nemati nikakve koristi, ostati bez ičega, ne dobiti ništa *Ostàli smo prâzněh rûk va rûkometu*.

♦ **prît prâzněh rûk** doći u posjet bez prikladnoga dara ♦ **rûku na sŕce** iskreno (otvoreno) govoreći, ako ćemo pravo, reći ću <pravu> istinu *Rûku na sŕce, nî njôj bîlò lãhko*. ♦ **stâvit rûku na pãnj** *za koga; da...* jamčiti <za koga; da...>, imati puno povjerenje <u koga>, čvrsto vjerovati <da...> ♦ **va jednũ rûku** s jedne strane, <gledajućí> na jedan način *Va jednũ rûku dobrò da smo kãšnjē prišlĩ*. ♦ **za pŕvũ rûku** za početak, za prvo vrijeme *Bĩt će nãn za pŕvũ rûku dðsti*.

rukāv *im.^a m.* (G jd. **rukāvã**) rukav *Zãmi mãju na dũgĩ rukãvi*. ♦ **strěst kãko z rukãvã** *ča* bez teškoća (brzo, spremno) iznositi obilje podataka, govoriti o čemu s lakoćom, pokazivati izvrsno znanje (poznavanje stvari) *Strěslã sãn kãko z rukãvã sě pa mē j pustĩl*. ♦ **tõ j druĩgĩ pãr rukãvi** to je nešto sasvim drugo

rukavica *im.^{e2} ž.* rukavica

rũlĩt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **rũlĩš**, 3. mn. **rũlē**) jako plakati /ob. djeca/ *Rũlĩ cělũ nôć, ne znãn čã bĩn napŕãvila*.

rumanija *im.^{e2} ž.* cvijeće, šeboj *Něgdã j za Ũskrs va Crkvěnice zi alěj dišělo po rumanijah*.

rũnbac *im.^a m.* (G jd. **rũpca**) riba, rumbac (*Auxis rochei*)

rũpćić *im.^a m.* maramica *Mãlã tĩ j bãlava, ćeš rũpćić?*

rũpica *im.^{e2} ž.* autohtono crikveničko jelo od sitne plave ribe *Zãměš pištãć, va sredĩnu klãdãš pŕšĩn i cēsãn pa zãžmeš – takò se dělajũ rũpice*.

Rũs *im.^a m.* etn. Rus *Pðćeli su nãn preko lěta hodĩt Rũsi*. ♦ **ĩmã koga kãko Rũsi** ima koga u velikome broju

rũsak *im.^a m.* (N mn. **rũsaki**) naprtnjača

rusãt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **rusãš**, 3. mn. **rusãjũ**) strugati

rũta *im.^{e1} ž.* smjer *Ovĩ pũt su plãninãri od Strĩleža iměli po Vělebitu tēšku rũtu*.

ruvinjãt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **ruvinjãš**, 3. mn. **ruvinjãjũ**) uništiti

rũzina *im.^{e1} ž.* hrđa

rž *im.ⁱ ž.* raž *Od ržĩ se děla mũkã*.

S

s *prij.* vidi: **z, s, š**

sāčā *zam.* (*G sāčesa/sāčesāre*) svašta; *usp. sēcatō Sāčā smo od njē doživēli. Bīlō j sēga i sāčesa.*

sāčigōv, sāčigova, sāčigovo *zam.* svačiji; *usp. sāčiji, -a, -e U nās se znā sāčigōv posāl i ne smē se mēšāt va tūjī.*

sāčiji, -a, -e *zam.* svačiji; *usp. sāčigōv, sāčigova, sāčigovo Rībi su nēgda bīlē za sāčiji žēp, ma danās vīše ne.*

Sād *im.^a m. jd.* top. predio zapadno od *Dūžicē* → C, 109

sādīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sādītš, 3. mn. sādē)* saditi

sadnā *pril.* uskoro

sāft *im.^a m.* umak, sok od jela; *usp. šūg, tōc*

sāgdān *im.^a m. (G jd. sāgdana)* radni dan

sagdānjī, -ā, -ē *odr. prid.* svakidašnji *Krūh nās sagdānjī dāj nān danās!*

sāgde/sāgdēre *pril.* svugdje, svagdje *Ne pasūje živōt sāgdēre jēdnāko, nīsmo sī jēdnāki. Danās sāgde mōreš kūpīt hālju, nēgda sē j šīla poli šīlice.*

sāgdēre *pril.* vidi: **sāgde/sāgdēre**

sāje *im.^a s.* čađa *Dīmljāk trēbā očīstit od sāj, zovī dīmljačara.*

sājla *im.^{e2} ž. (G mn. sājli)* čelično uže

sāk *im.^a m. (N mn. sākī)* mreža u obliku vreće natakuta na rašljasti štap *Sākī rībār morā imēt sāk va bārke.*

sākako *pril.* svakako *A sākako sē j živēlo. Nī nān bīlō lāhko.*

sākakōv, sākakova, sākakovo *zam.* svakakav *Butīgā j imēla sākakovēh čikulād.*

Sākāl *im.^a m. jd.* top. slap na potoku *Potōčine, pritoku Dubrāčine* → B, 110

sākamo/sākamōr(e) *pril.* svakamo *Sākūda jih je bīlō, sākamo su zabadāli nōs, sē morāli obāc, sāčā vīdet i dēlat čā smējū i ne smējū. Sākamōr je hodīl i nājzād sē j vr-nūl dōma.*

sākamōr(e) *pril.* vidi: **sākamo/sākamōr(e)**

sakāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sakāš, 3. mn. sakājū)* grabiti

sākī, -ā, -ō *zam.* svaki *Nōnā j nad svojūn postēljūn imēla slīku Māj-*

kē Bōžjē. Sākī dvēstōtī Crkvēničān je Kostrēnčić. Sākō tulīko mē j nāzvala. ♦ sākō mǎlo s vremena na vrijeme Nōnā j sedēla na bān-čiču i sākō mǎlo klādāla drvō po drvō va ogānj.

sakrabōlskī, -ā, -ō *odr. prid.* koji ima posebne osobine *Sakrabōlskā žēnskā j, sáčā znā i sáčēn se bāvī.*

sakramēnskī *pril.* jako, snažno *Sakramēnskī sān se udrīl.*

sākūd(a)/sākūdār(e) *pril.* svakuda *Sākūda jīh je bīlō, sākamo su zabadāli nōs, sē morāli obāc, sáčā vīdet i dēlat čā smējū i ne smējū. Sākūdār smo vijajāli akōnto fir-mi.*

sākūdār(e) *pril.* vidi: **sākūd(a)/sākūdār(e)**

sālā *im.^{el} ž. (A jd. sálu)* velika prostorija *Crkvēnica pōkljē Sokolāne nīmā poštēnū sálu.*

Salāj/Sālāj *im.^a m. jd. (G jd. Sālaja)* top. predio prema *Sōpāljskōj → A, 111*

salamūra *im.^{el} ž. rasol Slāne rībi se držē va salamūre.*

salīž *im.^a m. pločnik*

sālpa *im.^{el} ž. (G mn. sālpi)* riba (*Sarpa salpa*) ♦ **bīt pūn čega ko sālpa gōvān** mnogo i isprazno govoriti, biti pun sebe *Pūn je besēd ko sālpa gōvān.*

sālpat *gl. svrš. (prez. 2. jd. sālpaš, 3. mn. sālpažū)* dignuti, izvaditi /ob. mreže, sidro/

sālsa *im.^{el} ž. (G mn. sālsi)* umak od rajčica *Skūhāj paštu, hīti na cedīlo pa na sālsu.*

sām, sāmā, sāmō *neodr. prid.* sam *Mātāk je žīvēl na Kotōru sām kākō pustinjāk.*

sāmāc *im.^a m. (G jd. sāmāc)* vrsta kamena nastao odronom i kotrljanjem u riječnim strujama

samānj *im.^a m. (G jd. sajmā)* sajam *Nēgdā j nāvēcī samānj va Vīnodolu bīl va Crkvēnice na Vēlū Gōsposju na Petākū.*

sāmō/sāmōr *pril.* samo *Dāj vōljačā sāmō ne rībi aš sān jih štūfa. Sāmōr da ti māt ozdrāvī.*

sāmōr *pril.* vidi: **sāmō/sāmōr**

samoščina *im.^{el} ž. osama, mjesto na osami Nāšā j kūca na samoščine.*

sanēn, sanenā, sanenō *neodr. prid.* snen, pospan

sanīža *im.^{e2} ž. pridnena mreža*

Sānsigōt *im.^a m. etn. Suščanin, stanovnik otoka Suska*

santīna *im.^{el} ž. prostor između brodskih rebara*

sāpa *im.^{el} ž. para, dah*

sapūn *im.^a m. (G jd. sapūnā)* sapun

sapunāča *im.^{e2} ž. sapunica*

sapunät /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sapunāš** /se/, 3. mn. **sapunājū** /se/)* sapunati /se/

saräg *im.^a m. (N mn. **sāragi**)* riba, papalina (*Clupea sprattus*)

saražin *im.^a m. (G jd. **saražinā**)* um. od **saräg**, mala papalina

sārdēl *im.^a m. (G jd. **sārdēla**)* riba, srdela (*Sardina pilchardus*) Čä bīn jīla? Konpīra i slānēh sārdēl. ♦ **poslāgāni kākō sārdēli** tjesno zbijeni jedni uz druge, veoma blizu jedni drugima *Spāli smo poslāgāni kākō sārdēli aš nī bīlō mēsta.*

sārtija *im.^{e2} ž.* tanko čelično uže koji pričvršćuje jarbol

sārza *im.^{e1} ž. (G mn. **sārz**)* ženska starinska suknja ■ **sārza s kāsōn** ženska gornja vunena haljina s prslukom ■ **sārza svilnica** suknja od kvalitetna materijala /npr. svile/

sasāc *im.^a m. (G jd. **sascā**)* sisa

sasāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sasāš**, 3. mn. **sasājū**)* sisati; usp. **ciēcat**

sāv/vās, sā, sō *zam. sav, cio* Sā sān mokrā! Sō mēsto bi zbūdīli trūnbētami. Ōnpūt mī j sē reklā. Sī muškī, sē ženī i sī decā su na nedēlju hodīli va crīkvu. Bīlō j sēga i sāčesa. Ōn ti va sēn vīdī problēm. Po sōj kūce su bīlē rōžice. Tēh nesrīc je po sēn svītu. Sēh mi vas je dōsti, hōte cā!

sēako/srāko *vez. 1. iako* Dēlā dobrō za Crkvēnicu sēako nī domācī. 2. neka *Srāko jē pārtīl, bīt cē njōj bōlje brez njegā.*

sebē/se (G) *zam. sebe* Dēlā kōntra sebē. Pārtīl je, a nī me zēl sōbūn. Sākī cē sebē pomōc kako mōre. Sākī dēlā zā se. Vā se, nā se i pōdā se. ♦ **dēlat pōdā se** biti inkontinantan *Pōčelā j dēlat pōdā se, njōj vīše nīš ne pomāže.* ♦ **prīt nā se** oporaviti se *Nīs mōglā prīt nā se.*

sēca *im.^{e2} ž.* sječa

sēcatō *zam. svašta; usp. **sācā*** Sēcatō bi ōn užāl kūpīt za vnūki.

sēc *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sēcēš**, 3. mn. **sēcū**)* sjeći

sēdān *br. sedam* Sākā j kūnpanīja imēla četīri do pēt ili sēdān rībari i jednū ili dvē do trī svečarīce.

sēdāndesēt *br. sedamdeset* Otāc mi imā sēdāndesēt lēt.

sēdāndesētī, -ā, -ō *br. red. sedamdeseti* Sēdāndesētēh lēt va Crkvēnice sē sē j vrtēlo ōkōl turīzma.

sēdānstō *br. sedamsto* Dāl sān pasāni mīsēc za strūju sēdānstō kūn.

sēdānstōtī, -ā, -ō *br. red. sedamstoti* Prīmljēn je za sēdānstōtōga člāna.

sēdāvnājst *br. sedamnaest* Hčēr njōj imā petnājst, a sīn sēdāvnājst lēt.

sedāvnājstī, -ā, -ō br. red. sedamna-
esti *Sedāvnājstā sān va rēdū.*

sedēt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sedīš**,
3. mn. **sedē**) sjediti *Spāl je sedēc.*

sēdmī, -ā, -ō br. red. sedmi *Hrvātī su
va sēdmēn vīkū prišlī va Vīnodōl.*

sēdno pril. vidi: **sejēdno/sēdno**

sēdō im.^a s. sastajalište žena *Ženī su
bīlē na sēdū, dōklje su muškī bīlī
va oštarjje.*

segajūtra pril. jutros *Segajūtrā j bīlā
poli menē, nīs ni obēd skūhala.*

sejēdno/sēdno pril. svejedno, pa
ipak *Nī mi dobrō, ali ću sejēdno
zēt bobīc. Sēdno mī j līpō čā si
prišlā.*

sēka im.^{e1} ž. plićina *Vēlā j sēka pa
nēceš mōc koštāt uz krāj.*

sekāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sekāš**,
3. mn. **sekājū**) izbacivati vodu iz
barke

Sēlaškinja im.^{e2} ž. Selčanka, stanov-
nica Selaca

Sēlca im.^a s. mn. top. Selce *Bīlā sān
čēra va Sēlcēh.*

selō im.^a s. (N mn. **selā**, L mn. **sēlēh**)
selo *Hodīlā j prodāvat rībi po
sēlēh òkolo Crkvēnice.*

Selō im.^a s. jd. top. predio pokraj i
ispod *Kāle → C, 112*

sēme im.^a s. (G jd. **sēmēna**) sjeme
*Dāt ćeš mi sēme pa ću posēt, mōr-
da i menē shōdī.*

sēmo pril. ovamo *Hōd sēmo, čā ne
čūješ!*

sēno im.^a s. sijeno *Pripovēdalā j
jedānpūt kākō se spod brēmēn
sēna čā j nosīla onā nī ni vīdela.*

sēst gl. svrš. (prez. 2. jd. **sēdeš**,
3. mn. **sēdū**) sjesti *Sēdū dōleka na
klūpicu i počakulājū.*

sēt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **sēješ**,
3. mn. **sējū**) sijati *Crkvēničani
vōlē sēt rīgu pa jū jidū cēlū zīmu.*

setēnbār im.^a m. (G jd. **setēnbra**)
mjesec rujan *Na brodū j do
setēnbra.*

severīn im.^a m. udari hladnoga vje-
tra *Dōkljē z Dvōrskē do Őbali
prīdeš, morāš trī severīni pasāt:
mōst, mostīc i bānku.*

sfālet gl. svrš. vidi: **sfālit/sfālet**

sfālit/sfālet gl. svrš. (prez. 2. jd.
sfālitš, 3. mn. **sfālē**) uzmanjkati
*Va kūce ne smē nīkad sfālit cūka-
ra i sōli.*

shodīt gl. svrš. (prez. 3. jd. **shōdī**,
3. mn. **shōdē**) niknuti *Dāt ćeš mi
sēme pa ću posēt, mōrda i menē
shōdī.*

Sī Svētī im.^a m. mn. blagdan Svih
Svetih (1. studenoga) *Za Sī Svētī
grēmo na cimītēr. Za Sīmi Svēte-
mi prīde Dūšnī dān.*

sīc im.^a m. limeno vjedro *Zāmī sīc
vodī i zalēj rōžice!*

sīdro im.^a s. sidro *Hītili su sīdro i pō-
čeli lovīt.*

sìgūr/sigūr, sigūra, sigūro *neodr. prid.* siguran *Sträh mē j nēvrime-na aš nīmān sigūr ārmīž.*

sikīra *im.^{el} ž.* sjekira *Skōrō j sebē odsēkāl pṛsti sikīrūn.* ♦ **plàvat kàko sikīra** ne znati plivati, tonuti *Plāvā kàko sikīra, a žīvē pēt mētri od mōra.* ♦ **kāmo sikīra, tāmō i toporišcē** biti nerazdružan *s kim,* biti uvijek zajedno, sve isto raditi

sìnōc/sìnōčka/sìnōjka *pril.* sinoć, prošle večeri *Kād si šlā sìnōc spät? Sìnōčkā j paričāl sē čā mu rābi za škōlu da mōre vjūtro dūljē spät. Sìnōjka j bilā Ribār-skā večēr, nīs moglā zaspät od šūšura.*

sìnōčka *pril.* vidi: **sìnōc/sìnōčka/sìnōjka**

sìnōjka *pril.* vidi: **sìnōc/sìnōčka/sìnōjka**

sinjāl *im.^a m. (G jd. sinjālā)* oznaka, znak *Onō ča vīdīš va mōrū j sinjāl od paligāra.*

sinjät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sinjāš, 3. mn. sinjājū)* označiti, obilježiti

siromāšān, siromāšna, siromāšno *neodr. prid.* siromašan *Prije su se zājedno igrālī i siromāšān i bogät.*

skāla *im.^{el} ž.* 1. ljestve 2. stuba, stepenica; usp. **skalīn** *Vīdela sān ga na skālah.*

skalīn *im.^a m. (G jd. skalīnā)* stuba, stepenica; usp. **skāla 2.** *Otāc mi ìmā nēdīh pa mu nī lāhko po skalīnēh.*

skārsät se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skār-sāš se, 3. mn. skārsajū se)* isplati mnogo novaca *Dobrō si se skarsāl, jē l ti čā sōldi ostālo?*

skārso *pril.* nepotpuno, nedovoljno /ob. o mjeri/ *Zmērīl mī j skārso.*

skavät *gl. nesvrš.* vidi: **kavät/skavät**

skljēsät *gl. svrš. (prez. 2. jd. sklješ-šeš, 3. mn. sklješū)* isklesati, obraditi kamen

skonātīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skonātīš se, 3. mn. skonātē se)* rano se ustati

skōnbṛcīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skōnbṛcīš se, 3. mn. skōnbṛcē se)* prevaliti se, skotrljati se

skōnčät /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. skōnčāš /se/, 3. mn. skōnčajū /se/)* 1. okončati što 2. *pren.* pretjerano se zabrinuti 3. *pren.* izvršiti samoubojstvo

skōnpōnit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skōnpōnīš se, 3. mn. skōnpōnē se)* osvrnuti se *Ni ne skōnpōnī se kad se trēfīmo.*

skõnsumät *gl. svrš. (prez. 2. jd. skõnsumāš, 3. mn. skõnsumājū)* 1. propirjati *Skõnsumālā j mēso za paštašūtu.* 2. *pren.* izmučiti, iscrpiti *Tī posāl gā j skõnsumāl.*

skopītīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skopītīš se, 3. mn. skopītē se)* spota-knuti se, pasti na leđa

skōrušva *im.^{e1} ž. (G mn. skōrušāv)* oskoruša

skōs *im.^a m. trzaj* ♦ **zādņjī skōsi** zadnji trzaji, umiranje

skōsat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skōsāš, 3. mn. skōsajū)* naglo potezati

skōsat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skōsāš se, 3. mn. skōsajū se)* praviti nagle i brze pokrete

skōsnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. skōsnēš, 3. mn. skōsnū)* naglo potegnuti *Kad lōvīš, sàko tulīko morāš skōsnūt da se rība zakūčī za ūdicu.*

skōsnūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skōsnēš se, 3. mn. skōsnū se)* napraviti naglo i brzo pokret

skrbēt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skrbīš, 3. mn. skrbē)* brinuti se oko čega

skrcēvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skrcēvāš, 3. mn. skrcēvajū/skrcējū)* iskrcavati

skrīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. skrīješ /se/, 3. mn. skrījū /se/)* skriti /se/

skrīva *nepromj. ob. u svez. ■ na skrīva* dječja igra skrivača

skrivāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skrivāš /se/, 3. mn. skrivajū /se/)* skrivati /se/

skrīvoma pril. potajno, krišom; usp. **škōndōn** *Skrīvomā j prišlā dōma, a nī mi se ni jāvila.*

skrōzi pril. skroz, potpuno, sasvim *Onā j šlā skrōzi do Sēlāc.*

skūcat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. skūcāš, 3. mn. skūcajū)* 1. štucati 2. stenjati, jecati *Skūcāl je cēlu nōc.*

skūcavac *im.^a m. (G jd. skūcafca)* 1. štucanje 2. osoba koja štuca

skūd(a) pril. otkud(a); usp. **odokūda, zokūd(a)** *Skūda si sēmo prišlā? Skūd je ōnī mālī?*

skūža/škūža *im.^{e2} ž. isprika, izgovor isprika, izlika, izgovor Sākā skūža poli dobrā mūža. Tvojē škūži me vīše ne interesīrajū. Lāhko skūžu rēc ako jū mīslīš. ♦ lāhka skūža poli dōbra mūža* lakovjeran sve povjeruje

skūžāt/škužāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. skužāš/škužāš, 3. mn. skužājū/škužājū)* oprostiti *Onā j dobrā pa će mi tō skūžāt. Škūžāla sān mu vālje.*

skūžāt se / škužāt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. skužāš se / škužāš se, 3. mn. skužājū se / škužājū se)* ispričati se, opravdati se *Skūžāla sān ti se za tō. Škužāj se mātere aš nī bīlo līpō od tebē da nīj takō grđo rēcēš.*

skvārīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. skvārīš /se/, 3. mn. skvārē /se/) iskvariti /se/*

skvāža *im.^{e2} ž. spužvica na nekadašnjoj đackoj pločici*

slādak, **slatkā**, **slātko** *neodr. prid. (komp. slājī)* *sladak*

slanīna *im.^{e1} ž. slanina Va tavijōl bi njīn paricāla hāldūn krūha, kapūlu, kūš slanīni i sīra.*

slastīv, **slastīva**, **slastīvo** *neodr. prid. dvoličan Nemōj mu sē vērovat, ōn tī j slastīv.*

slāšcīca *im.^{e2} ž. kolač, poslastica Bōduli bi na bārakah dovažāli slāšcīce od bēlē mūki, z orēhami i mēndulami.*

slavūj *im.^a m. (G jd. slavūjā) slavuj Nīs va zādnjē vrīme pōli nās čūla slavūji. ♦ kāntāt kākō slavūj veoma lijepo pjevati Kāntā kākō slavūj.*

slāžnō *pril. pomalo Rība bi se slāžnō peljāla pod felarōn prama krāju, dōklje se nī mrēžūn zapasāla.*

slebrō *im.^a s. srebro Dobīlā j braci-jolēt od slebrā.*

slēd *pril. malo Zēt ču slēd pršūta sēako ne bīn smēla.*

sleđīc *pril. količinski malo, malko; usp. bobīc Dāj mi sāmo sleđīc krūha.*

slēp, **slēpā**, **slēpō** *neodr. prid. slijep I slēpā kōkōš nājde zīno.*

slēpāc *im.^a m. (G jd. slēpčā) slijepac*

sleparīja *im.^{e2} ž. prijevera, obmana*

slīka *im.^{e1} ž. slika, fotografija Rāzvīl je slīki poli Karlīškā. ♦ līp kākō slīka veoma lijep /o osobi/ Ma, līp je kākō slīka. ♦ slīka i prīlika čija sasvim sličan komu, vrlo nalik na koga, isti po izgledu, dobra imitacija koga*

slīva *im.^{e1} ž. šljiva Dobīt céš grīžu ako jīš dūle slīvi.*

slīz *im.^a m. vrtni puž, golač Cēlī j vīt bīl pūn slīzi.*

slūškinja *im.^{e2} ž. kućna pomoćnica; usp. šērva*

slūžīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. slūžīš, 3. mn. slūžē) služiti Onā j kako divōjka u nās slūžila.*

smāma *im.^{e1} ž. nespretna žena*

smēh *im.^a m. (G jd. smēhā, N mn. smēhi) smijeh Smīrōn škērca ko dā j menē do smēhā.*

smēt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smēš, 3. mn. smē) smjeti Ne smēš kōpat po māterinēn takujīnu.*

smēt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smīješ se, 3. mn. smījū se) smijati se Ščrbāv je pa gā j grđo vīdet kad se smējē. ♦ smēt se za krepāt jako (mnogo, dugo) se smijati, grohotom se smijati*

smēti *im.^a s. mn. smeće Nēhotēc mī j hītila rečīn va smēti.*

smètit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smètiš, 3. mn. smètē)* praviti nered

smîrôn *pril. neprekidno, stalno Smîrôn skùcā. Smîrôn je gljèdala pòdā se i hodila.*

smočān, smočnā, smočnō *neodr. prid. mastan, zamašćen Ni smočnō ni slāno.*

smočit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smočiš, 3. mn. smočē)* dodavati jelu masnoću

smōk *im.^a m. (G jd. smōka, N mn. smōki)* masnoća

smokvā *im.^{e1} ž. (A jd. smōkvu, G mn. smōkāv)* smokva (drvo i plod) *Crkvèničani nājvòlē bēlē smokvī vlāhinje.*

smòlit se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smòliš se, 3. mn. smòlē se)* sporo raditi

smrdèt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smrdiš, 3. mn. smrdē)* *Smrdī ž njegā kot z bāčvi.*

smrděž *im.^a m. 1. smrad 2. vrsta kukca*

smrknūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. smrknēš, 3. mn. smrknū)* baciti

smřt *im.ⁱ ž. smrt A kōga nī strāh smřti!?* ♦ **dōbār je ki za po smřt ga poslāt** koji je veoma spor, koji kasni *Bīl bi dōbār za po smřt ga poslāt.*

smřžnjēn, smřžnjena, smřžnjeno *neodr. prid. smrznut*

smržnjēvāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. smržnjēvāš se, 3. mn. smržnjēvajū se)* smrzavati se *Sī se dafēšta sprāve za pōlnōćicu, a ōnda se va crīkve smržnjēvajū.*

smūtīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. smūtīš /se/, 3. mn. smūtē /se/)*
1. zbuniti */se/ Smūtē me sē te ōznaki.* 2. zabrinuti */se/ Smūtīla sān se kad se nīsi jāvila na telefōn.* 3. opiti se

smūtnja *im.^{e2} ž. (G mn. smūtnji)* nemir, svađa, prepirka *Va tōj je kūće vāvīk smūtnja.*

snāžīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. snāžīš, 3. mn. snāžē)* čistiti, rediti

snēg *im.^a m. (L jd. snēgū, N mn. snēgi)* snijeg *Za jacēru sē j po lētu vozīl snēg z Vīševice.* ♦ **bēl kākō snēg** potpuno bijel, sasvim čist *Kad se operū z lušijūn lancūni būdū bēlī kākō snēg.* ♦ **ko lānjskī snēg** kao nešto nevažno, prošlo ili zaboravljeno *Mislēl je na menē ko na lānjskī snēg.* ♦ **lānjski snēg** prošlost, nepovratnost

snētīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. snētīš, 3. mn. snētē)* potpaliti vatru *Frīškō j pa ću snētīt ogānj.*

sobōta *im.^{e1} ž. subota Sākū sobōtu grēmo poli njē igrāt na hārti.*

Sokolàna *im.^{e1} ž. jd. top. predio ispred naselja Petāk, nekadašnji dom kulture, danas parkiralište → C, 113*

sokrît *gl. svrš. (prez. 2. jd. sokriješ, 3. mn. sokrijū)* otkriti, skinuti pokrov *Sokrît čëjū krôv.*

sôl *im.ⁱ ž. (G jd. sôli)* sol *Pr̄nesle biju va brēnte môra pa ga zikūhale za dobīt sôl.* ♦ **fâli sôli va glävè** komu nema pameti, nije pametan ♦ **hîtat sôl va môre** činiti nepotreban posao

sôlad *im.^a m. (G jd. sôlda)* novčić *Smîrôn mī j za pētâmi i tētā me da mu dān kī sôlād.*

solân *im.^a m. vidi: solên/solân*

sôldačija *im.^{e2} ž. vojni rok Prëjā j sākī soldāt poslāl litrāt zi sôldačije.*

sôldāt *im.^a m. vojnik*

sôldi *im.^a m. mn. novci; usp. bēči, dēngi Najaskàla mē j da jih kûpîn, a nīs pri sôldēh.* ♦ **po sī sôldi** skupo *Kûpîla sān jih po sī sôldi.* ♦ **sôldi sē naprāvē i kûrbu i tâta** novac kvari ljude

solên/solân *im.^a m. (G jd. solēna/solāna)* kremen, kremeni pijesak

solēnka *im.^{e1} ž. (G mn. solēnāk)* soljenka

sopàc *im.^a m. (G jd. sopcà)* svirač *Ōn jâko lîpo sopè vîdulice.*

Sôpâl j *im.^a m. jd. (G Sôplja)* top. gradina na istoimenome brdu → A, 114

Sôpâljskâ *im.^p ž. jd. top. naselje na brdu Sôpâl j, iznad Crikvenice* → A, 115

sopëli *im.^{e1} ž. mn. drveni puhaći instrument, tradicijsko glazbalo Istre, Kvarnera i kvarnerskih otoka*

sôrta *im.^{e1} ž. (G mn. sôrât/sôrti)* vrsta *Provâli smo sâke sôrti slaščîc.*

söst *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sopëš, 3. mn. sopū)* svirati *Nônō j umël söst ârmôniku trijestîniku.*

spâdat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. spâdâš, 3. mn. spâdajū)* 1. pribrajati se, pripadati *Sêlca, Svētā Jelēna i Svētī Jâkōv spâdajū pod Grâd Crkvēnicu.* 2. ispadati *Spâdajū mu gâće.*

spadigâca *im.^{e1} m. osoba koja je neprikladno obučena*

spaljät *gl. svrš. (prez. 2. jd. spaljâš, 3. mn. spaljâjū)* izbaciti vodu /ob. iz barke/

spamečëvât se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. spamečûješ se / spamečëvâš se, 3. mn. spamečûjū se / spamečëvajū se)* sjećati se, prisjećati se *Spamečëvâš se akâcijē va dvôrū? E, kâko nān je bîlō lîpo, dā l se spamečûješ?*

spâmetit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. spâmetiš se, 3. mn. spâmetē se)* sjetiti se, prisjetiti se *Kād jih čûjēn kântât onakō šotovôce, vâlje se spâmetîn mlâdōsti.*

spärtät se *gl. svrš. (prez. 2. jd. spärtâš se, 3. mn. spärtajū se)*

udružiti se *Spärtäli su se radi poslä.*

spät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. spīš, 3. mn. spē)* spavati *Hödi spät, već je pöl üre za polnòcün. Čä se pojīdāš, spalā j kot ānjel.*

spēc *gl. svrš. (prez. 2. jd. spēčēš, 3. mn. spēčū)* ispeći

spicijarīja *im.^{e2} ž.* ljekarnica

spicijēr *im.^a m. (G jd. spicijērā)* ljekarnik

spicēvāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. spicēvāš, 3. mn. spicēvajū)* ispitivati

spīpat *gl. svrš. (prez. 2. jd. spīpāš, 3. mn. spīpajū)* 1. ispipati 2. *pren.* neprimjetno ispitati

spīštāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. spīštāš, 3. mn. spīštājū)* usitniti, isjeckati *Spīštāj mi pēršīn.*

splōšān, splōšna, splōšno *neodr. prid.* skroman, prilagodljiv, neizbirljiv *Š njīn čēs lāhko, ōn je splōšān.*

spōd(a) *prij. <G>* ispod *Rētkō j va Crkvēnice tēperatūra spod nūli. Ne gljēdāj me spod ōka! Stāvi kušīnīč spōd sebē.*

spodōbān, spodōbna, spodōbno *neodr. prid.* sličan, koji je nalik

Spojāmāni *im.^a m. mn. top.* predio iznad *Krēšcā → C, 116*

spomenīk *im.^a m. (G jd. spōmenika, N mn. spōmeniki)* spomenik

spotīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. spotīš se, 3. mn. spotē se)* ozojiti se

spōvēd *im.ⁱ ž.* ispovijed

spram *prij. <G>* naprema *Bīl je nēpristojān spram tebē.*

sprāšīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. sprāšīš, 3. mn. sprāšē)* potjerati

sprāvān, spravnā, spravnō *neodr. prid.* spreman

sprāvišcē *im.^{a+} s.* okupljanje, skup ljudi *Crkvēničkī penzjonēri sākō tulīko organizīrajū kakōvo sprāvišcē.*

sprāvīt *gl. svrš. (prez. 2. jd. sprāvīš, 3. mn. sprāvē)* pohraniti, spremi što na sigurno mjesto *Si već sprāvila kapōti?*

sprāvīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. sprāvīš se, 3. mn. sprāvē se)* 1. uputiti se *Sprāvili su se na Tr-sāt.* 2. spremi se, pripremi se *Sī su se sprāvili va māškare.*

sprāvljāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sprāvljāš, 3. mn. sprāvljajū)* pohranjivati, spremati što na sigurno mjesto *Sprāvljān kapōti aš nēčejū vīše rābit.*

sprāvljāt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sprāvljāš se, 3. mn. sprāvljajū se)* spremati se, pripremati se *Dā l se sprāvljāš za pīr? Sprāvljā se kākō vlāškā mlāda. Ocūtīl je ōn da se nēč sprāvljā.*

sprāvnī, -ā, -ō *odr. prid.* spremni
*Dōčn prīdēn, nēka me čēka
sprāvnā večēra.*

sprāznīt *gl. svrš. (prez. 2. jd.
sprāznīš, 3. mn. sprāznē)* ispra-
zniti

spređ *prij. <G>* ispred *Ako po-
gljēdāš spređ sebē, vīdet čēš kakō
j sē šūndrano.*

sprēda *pril.* ispred, naprijed, s pred-
nje strane *Mōreš prīt i sprēda, nī
zakljūcānō. Pofārbali su facādu
sāmo sprēda.*

sprēgnūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd.
sprēgnēš se, 3. mn. sprēgnū se)*
prestrašiti se

sripovedāt *gl. svrš. (prez. 2. jd.
sripovedāš, 3. mn. sripo-
vedājū)* isripovijedati

sprōgōd *im.^a m.* sprovod, pogreb

sprōt *pril.* usput, slijedom *Sprōt sān
sprāvljala rōbu kākō jū j onā znī-
mala.*

sprvinī *pril.* isprva, ispočetka *Spr-
vinī sān mīslēla kākō čē sē fīnit
dobrō. Ma nī.*

spržōljit *gl. svrš. (prez. 2. jd. spr-
žōljīš, 3. mn. spržōljē)* nemarno
ispržiti *Spržōljila mī j rībi i krūn-
pīr za obēd.*

spūščāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
spūščāš /se/, 3. mn. spūščajū /se/)*
spuštati /se/

spuščēvāt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
spuščūješ /se/ // spuščēvāš /se/,*

*3. mn. spuščūjū /se/ // spuščēvajū
/se/)* običavati /se/ spuštati

srāb *im.^a svrab Čā se čēšēš, kako da
īmāš srāb? ♦ dōsadān kākō srāb*
veoma dosadan, naporan /o oso-
bi/ *Dōsadān je kākō srāb. ♦ īmā
ki svōga srāba pa nēka se čēše*
neka brine o sebi, a ne o drugima;
neka brine svoju brigu i ne miješa
se u tuđe poslove

srāko *vez.* vidi: sēako/srāko

srān *im.^a m. (G jd. srāna)* sram *Ča-
kulāle su na māše da nas je sēh
bīlō srān.*

Srīb *im.^a m.* etn. Srbin

srbēt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. srbī,
3. mn. srbē)* svrbjeti *Dēsna rūka
me srbī, bīt čē sōldi.*

srbēt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. srbīš
se, 3. mn. srbē se)* češati se *Čā se
srbīš, jōš čē ti bīt gōre?*

srēce *im.^a s.* srce *Bōlān je na srēce.*

♦ **srēcē j na mēstu** *komu osjeća se*
tko mirnim i zadovoljnim, smiren
je tko, ispunjena su čija očekiva-
nja ♦ ujīst za srēce *koga ljuto uvri-*
jediti (povrijediti) koga

srēbat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. srē-
bljēš, 3. mn. srēbljū)* srkati

srēdā *im.^{e1} ž. (A jd. srēdu)* srijeda
Vāljād čē prīt do srēdī. ■ čīstā
srēdā *Pepelnica, srijeda* *kojom*
počinje post pred Uskrs

sredīca *im.^{e2} ž.* srednji dio kruha
Sredīcā j ūvīk mēhčā od kōri.

srh *im.^a m.* (*N mn. srhi*) srh, žmarak
Kad se spamètìn togà, srhi me pa-
sājū.

srīca *im.^{e2} ž.* sreća *Nôno mē j zvāl*
„mojã srīca”. ♦ **kãmo srīce** šteta
što nije tako, kad bi bilo tako

srīcãn, srīčna, srīčno *neodr. prid.*
sretan

stãbìl, stãbila, stãbilo *neodr. prid.*
pouzdan, siguran, čvrst *Ōvì kolãc*
je zasēn stãbìl.

stãklēn, staklenã, staklenò *neodr.*
prid. staklen

staknūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. sta-*
knēš, 3. mn. staknū) potpaliti va-
tru *Dòcìn prīdēn dōma staknūt ću*
ogãnj.

stãlãk *im.^a m.* (*G jd. stãlkã, N mn.*
stãlkì) stalak

stanūcì, -ã, -ē *odr. prid.* postojan *Ōn*
nì nìgde stanūcì.

stãnūt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stãnēš*
se, 3. mn. stãnū se) ustati se *Rãno*
sē j stãnula za na autòbus.

staretīna *im.^{e1} ž.* stari predmeti *Na*
suhītū j sãkakove staretīni.

starìkovo *im.^a s.* odstajalo povrće
/ob. u zemlji/

starīnskì, -ã, -ò *odr. prid.* starinski
Sãkã starīnskã primòrskã kùcã j
imēla balatūru aš je ũlaz va kùcu
bìl na prvēn podū.

stãt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. stojš,*
3. mn. stojē) 1. stajati *Hòmo ćã,*

ne mòrēn vīše stãt. 2. stanovati
Mì stojīmò na trēcēn podū.

stãt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stãnēš se,*
3. mn. stãnū se) 1. zaustaviti se
Stãnū se na Tòmislavovøj pa ne
mòrēš próc. 2. ustati se *Stãla sē*
j na pòlnē.

stãvit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stãvīš,*
3. mn. stãvē) staviti *Kad ìmãš*
poslã kuharījūn nãjbòljē j stãvit
tãrvēz.

stãvit se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stãvīš*
se, 3. mn. stãvē se) poçeti *Stãvìl*
sē j dēlat.

stēgnò *im.^a s.* bedro *Nēgda, ne dãj*
Bòže da si žēnskøj vīdēl stēgnã.

stelamòrta/štelamòrta *im.^{e1} ž.*
(*G mn. stelamòrti/štelamòrti*) dio
broda (barke) na krmi, napravljen
od lēnja *sãnta*, gdje osovina unu-
trašnjega motora ulazi u more

stēn *im.ⁱ ž.* (*GL jd. stēnì, N mn. stēni*)
stijena; usp. **stēnã**

stēnã *im.^{e1} ž.* (*A jd. stēnu, N mn.*
stēnì) stijena; usp. **stēn**

stenīca *im.^{e2} ž.* stjenica

steplīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stēplīš,*
3. mn. stēplē) zagrijati *Steplì mi*
mìkò.

steplīt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. stēplīš*
se, 3. mn. stēplē se) ugrijati se
Važgì ogãnj da se stēplīmo.

stñj *im.^a m.* (*G jd. stñjã*) stijenj, fi-
tilj *Danàs nìkì vīše ne rãbì stñj*
aš se ne rãbē ni petrolējki.

stīrat *gl. svrš. (prez. 2. jd. stīrāš, 3. mn. stīrajū)* istjerati *Stīrāl jih je vān zi kūce.*

stō *br. sto* *Već sān ti stō pūti reklà!*

Stōlčē *im.^a s. jd. top. predio u Marčānskōj → A, 117*

Stōlnič *im.^a m. jd. top. prijetoj na Kotōru → B, 118*

stomānja *im.^{e2} ž. košulja Kōnobarī bi ðkōl gōsti obletāli, uštīrkane-mi stomānjami, fījðkōn vēzanēn va njðk, va škūrēh bragēšah.*
 ■ **stomānja nabranīca** ženska košulja s naborima

stōtī, -ā, -ō *br. red. stoti Stōtōga turista smo otpeljāli na večeru.*

strān *im.ⁱ ž. (GL jd. strānī, N mn. strānī)* kraj, predio, strana; usp. **bānda, strānā 1. ♦ pōc na strān** ići obaviti nuždu *Potrēba mī j! – Hòd nā strān!*

strānā *im.^{e1} ž. (A jd. strānu, L jd. strānē, N mn. strānī)* 1. kraj, predio, strana; usp. **bānda, strān 2.** stranica *Kulīko strān jðš ìmāš?*

stranarīja *im.^{e2} ž. strani ljudi Prišlō j fānj stranarīje va Crkvēnicu.*

strānjskī *im.^p m. stranac; usp. tujīca Nī on odovūda, òn je strānjskī. Nī lāhko strānjskōmu med nāmi.*

strašljīv, strašljīva, strašljīvo *neodr. prid. 1. bojažljiv, strašljiv, plašljiv; usp. bojažljīv, bojažljīva, bojažljīvo Sāv je strašljīv pa ni ne grē plāvāt na dubokð.*

2. zastrašujući, koji izaziva jezu, strah *Vāvīk mī j tā žēnskā nēkako bīla strašljīva.*

strāža *im.^{e2} ž. visoke ljestve podignute uz obalu /ob. u uvali/ s čijega vrha ribari paze kad će riba /ob. tuna/ ući u predio opasan mrežom*

strāžīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. strāžīš, 3. mn. strāžē)* stražariti

strēl *im.ⁱ ž. (GL jd. strēlī, N mn. strēlī)* 1. strijela; usp. **strēlā 1.** *Zāmi strēl pa pogòdi onī krūg.* 2. munja; usp. **strēlā 2., šajēta Cēlō nēbō j bīlō pūno strēl.**
 ♦ **strēl te zēlā** <!> psovka

strēlā *im.^{e1} ž. (A jd. strēlu, L jd. strēlē/strēle, N mn. strēlī)* 1. strijela; usp. **strēl 1.** 2. munja; usp. **strēl 2., šajēta ♦ bŕz kākō strēlā** veoma brz

strgāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. strģžēš, 3. mn. strģžū)* 1. strugati, guliti, ljuštiti 2. *pren.* prigovarati; **mrmljāt 2., namāljāt 2.** *Čā smīrōn strģžēš?*

strīc *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. strīžēš, 3. mn. strīžū)* rezati škarama

strīc se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. strīžēš se, 3. mn. strīžū se)* šišati se *Poli kogā se strīžēš?*

strojīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. strojīš, 3. mn. strojē)* bojati tkaninu

strōšak *im.^a m. (G jd. strōška, N mn. strōški)* trošak, izdatak *Pōc va Zāgreb, tō j zā me vēlī strōšak.*

str̥pān, strpnā, strpnò *neodr. prid.*
strpljiv *Da nīs takò strpnā vèc bīn*
od kàda sè pustila i šlā cā.

str̥t *gl. svrš. (prez. 2. jd. stāreš,*
3. mn. stārū) satrti, zgnječiti,
zdrobiti *Str̥l jū j āuto.*

str̥t, -a, -o *neodr. prid.* uništen /ob.
pojedan od moljaca/

strūg *im.^a m. (N mn. strūgī)* otpad od
struganja blanjom *Strūg je dōbār*
za važīgāt ogānj.

str̥žit *gl. svrš. (prez. 2. jd. str̥žīš,*
3. mn. str̥žē) prodati

stūd(a) *pril. otud(a) Ahā, stūdā j onā*
znēla kopertu. Nī ni čūdo da dāje
po patūšine.

stūdēn, studenā, studenò *neodr.*
prid. studen, hladan; usp. **m̥r̥zāl,**
m̥r̥zlā, m̥r̥zlo

Studenāc *im.^a m. jd. (G Studēncā,*
I Studēncōn/Studēncōn) top.
predio iznad Bēničī → D, 119

stūpa *im.^{e1} ž.* naprava za ljuštenje
ječma

stūpāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. stūpāš,*
3. mn. stūpajū) marširati *Stūpajū*
kako va vōjske.

subōta *im.^{e1} ž.* subota *Pārtil je*
subōtu.

sučēvāt /se/ *gl. nesvrš. (prez.*
2. jd. sūčūješ /se/ // sučēvāš /se/,
3. mn. sūčūjū /se/ // sučēvājū
/se/) svlačiti /se/ *Na ponēštrē j*
kōltrīna da vas z vanī kī ne vīdi
kad se sūčūjete ili cūrāte.

sūc /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. sūčēš*
/se/, 3. mn. sūčū /se/) svući /se/
Ča se ne sūčēš zi tē mokrē rōbi?

sūdāc *im.^a m. (G jd. sūcā)* sudac
Kljēl je sūcā, aš da jih je pokrāl.

sūdi *im.^a m. mn.* posuđe *Mōlīn te, po-*
tāri sūdi.

suhīt *im.^a m.* tavan *Nēgdē j na suhītu*
jōš kōlka od tvoje mātere.

sūho *pril.* suho *Već je dūgo sūho,*
baš bi pāsāl jedān dāž. ♦ na sūho
obala, kopno Ča nēčeš zvūc bār-
ku na sūho?

sūhōre *im.^{e2} ž. mn.* suharci *Sūhōre su*
nājbōljē za važgāt ogānj.

sūjēn, sūjena, sūjeno *neodr. prid.*
suđen *Ako ti je sūjeno, sūjeno tī j.*

sumljīv, sumljīva, sumljīvo *neo-*
dr. prid. sumnjiv *Sumljīv mī j tāj*
mālī.

sūnce *im.^a s. (G mn. sunāc)* sun-
ce *Nīs mōgla dočekāt sūnce da*
se mālō prošēcēn z mālēnūn.
♦ **čekāt koga, ča kākō ozēbāl sūn-**
ca željno čekati koga, što, čekati
koga, što kao svoj spas Čekāla gā j
*kākō ozēbāl sūnce. ♦ čist ko sūn-
ce 1. veoma čist 2. pošten, prave-
dan, moralan, kojemu se ne može
ništa prigovoriti /o osobi/ *A kī j*
gōreka čist ko sūnce? ♦ ne vīdet
nī sūnce nī mīšeca biti stalno u
zatvorenome prostoru ♦ **nīkad**
mu sūnce ne svētī uvijek je mr-
zovoljan*

sùpat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. sùpāš, 3. mn. sùpajū)* umakati kruh u tekućinu /ob. kuhano vino/ *Ōn vòli sùpat baškòti va črnò vîno.*

supèrab, -a, -o *neodr. prid. vidi: supèrb/supèrab, -a, -o*

supèrb/supèrab, -a, -o *neodr. prid. ohol, tašt Onà tī j jâko supèrba, ni ne gljèdā va čovīka.*

sùra *im.^{e1} ž. tava Īmāmo pòsebnu sùru za frìgat rībi.*

sūrèž *im.^a m. trnci, jeza Sūrèži me pasūjū.*

sùrga *im.^{e1} ž. dugački konopac za sidro*

sùrgàt *gl. svrš. (prez. 2. jd. sùrgāš, 3. mn. sùrgajū)* usidriti barku *Sùrgàli smo va Šotovèntu.*

sùrgìt *im.^a m. sidro ili veliki kamen za sidrenje Nī bìl dōbār sùrgìt pa nān je pomolāl.*

sùrica *im.^{e2} ž. um. od sùra, tavica*

sūsèd *im.^a m. susjed Nī vīše domācèh sūsèdi òkòl nās.*

sūsàc *im.^a m. (G jd. sūsàcū)* suhi vjetar /ob. ljetna bura koja suši zemlju/ *Kad je nājvècā šūša još prīde i sūsàc.*

sūšānj *im.^a m. (G jd. sūšnja)* suho lišće

sùza *im.^{e1} ž. suza Smèšnā j kad pòcne plàkat bez sūz. ♦ čist kàko sùza* 1. čist, bez nepoželjnih primjesa /ob. o rakiji/ *Čistā j kàko sùza*

mā j i jākà. 2. pošten, pravedan, moralan, kojemu se ne može ništa prigovoriti /o osobi/ Ōn je čist kàko sùza.

svàca *im.^{e2} ž. svatovi, uzvanici na piru*

svàt *im.^a m. svat, uzvanik u svatovima Bìlō j stòpedesèt svàti.*

svècā *im.^{e2} ž. (A jd. svècū)* svijeća; usp. **mīlikerc**, **vošćenica** *Češ važgàt svècū i zā me? ♦ rāvān kàko svècā* izrazito uspravan /o osobi/

svečarica *im.^{e2} ž. svjećarica, ribarski čamac s feralom ■ mālā svècā* vrsta ribolova

svèdār *im.^a m. (G jd. svèdra)* svrdlo

svèdòk *im.^a m. (G jd. svèdòkà, N mn. svèdòki)* svjedok

Svètā Jelèna top. Dramalj

svètàc *im.^a m. (G jd. svètàcū)* svetac *Kī j danàs svètàc, cā nī Svèti Āntòn?*

Svèti Jākòv top. Jadranovo

svètīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. svètlīš, 3. mn. svètlē)* loviti ribu na felar *Sīnòčka smo šlī svètīt.*

svètlo *im.^a s. svjetlo Kad rībi vīdē svètlo ne mòrū mu odòlet.*

svetopětka *im.^{e1} ž. (G mn. sveto-pětāk)* bogomoljka

světovat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. svètuješ, 3. mn. svètujū)* savjetovati *Dobrò si mi svètovāl.*

světovat se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. světuješ se, 3. mn. světujū se)* savjetovati se *Morān se světovat z mūžēn.*

svīnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. svīnēš, 3. mn. svīnē)* savinuti, uganuti

svīt *im.^a m. (G jd. svīta/svītā, L jd. svītu/svītū)* svijet ♦ **pōc na drūgī svīt** umrijeti, preminuti ♦ **prīt na svīt** roditi se

svītice *im.^{e2} ž. mn.* donje muške gaće; usp. **mundānti, šetobrāgi**

svōj, svojā, svojē *zam. svoj Nōnā j va kredēnce čūvāla kīkarice od svojē dōti.* ♦ **ne bīt na svojēn** ne biti gospodar, ne imati u vlasništvu, biti ovisan *o kome Nājgōrē j ne bīt na svojēn.* ♦ **nī na svojēn** nije pri zdravoj pameti ♦ **čīnit (dēlat, živēt) ča po svojū** raditi po svom, na svoj način *Onā sē dēlā po svojū, bādava ča govoriš. Crkvēnica živē po svojū.*

svrāgu *uzv. kvragu, dovraga; usp. malōra, malōršiga, vājmalōra, varemēngo Hōd svrāgu, vēc me tē j dōsti!*

svřst se *gl. svrš. (prez. 2. jd. svřnēš se, 3. mn. svřnū se)* stisnuti se, smanjiti se, omršavjeti *Svřl sē j da ga nīs moglā poznāt.*

Š

š *prij.* vidi: **z**, **s**, **š**

šajëta *im.*^{e1} ž. 1. munja; usp. **strël** 2., **strëlà** 2. 2. *pren.* napasnik
♦ **šajëta te zëlà** <!> psovka

šajtruh *im.*^a m. (*N mn.* **šajtruhi**)
novčanik, lisnica; usp. **pörtafölj**,
takujin

šakulica *im.*^{e2} ž. končana hvataljka
za dugme umjesto rupice

šäl/šijäl/šjäl *im.*^a m. (*G jd.* **šälü/šijälä/šjälä**) šal, zaštitni ili ukrasni
rubac oko vrata ili ramena; usp.
šijärpa

šäldo *pril.* sigurno, čvrsto, snažno
Ön grë šäldo magärï j jáko stär.

šalvädigo *im.*^a m. komedijaš *Šalvädigo, hòd cà od menë!*

šānpānja *im.*^{e2} ž. pjenušac *Sād i va Vřbniku dělajū šānpānji od žlāhtini.*

šāpcāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.* **šāpcēš**, 3. *mn.* **šāpcū**) šaputati *Kad si va kūnpanīje ne šāpcēš.*

šāplāstīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.* **šāplāstīš**, 3. *mn.* **šāplāstē**) ludovati, bulazniti

šār, **šārà**, **šāro** *neodr. prid.* šaren, obojen, išaran *Ćozòti su ròbu*

prodāvàli z bròda, a nājbdljē jih sē j poznàlo po šārēh jādrah.

ščekëvāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.* **ščekëvāš**, 3. *mn.* **ščekëvajū**) iščekivati

ščāp *im.*^a m. (*G jd.* **ščāpā**) štap, batina *Ön grē pri ščāpū.*

ščāpat/ščāpit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd.* **ščāpāš/ščāpīš**, 3. *mn.* **ščāpajū/ščāpē**) zgrabiti *Ščāpalā j tū bālu i ne pūšcā je.*

ščāpci *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **na ščāpci** postupno, pomalo *Ön tó dělā na ščāpci aš ga nī jáko vòlja.*

ščāpit *gl. svrš.* vidi: **ščāpat/ščāpit**

ščēnza *im.*^{e1} ž. (*G mn.* **ščēnz**) 1. komadić drva koji se pri radu s drvom zabije pod kožu ruke ili pod nokat; usp. **šprānja** 2. *pren.* dosadna osoba

ščētina *im.*^{e1} ž. čekinja /ob. svinjska dlaka/ *Od ščētini su se nēgda dělale këfi.*

ščèto *pril.* 1. izravno, otvoreno *Reklā mī j ščèto v òče.* 2. točno *Vagāla mī j ščèto kilò, ni dèk prēko.*

■ **ščèto-nèto** bez ustručavanja, bez okolišanja, otvoreno, u lice *Rèc ću nījōj ščèto-nèto, pa neka se jādī kulīko će.*

šćipǎlica *im.*^{e2} ž. kvačica za rublje; usp. **kùčica**

šćipāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šćipāš/šćiplješ*, 3. *mn. šćipljū*) štipati *Vāvik je brīžnu šćipljū za òbrāz.*

šćirica *im.*^{e2} ž. 1. vrsta trave, štir *Šćiricā j dobrā za mihūr.* 2. *pren. strah Ča ìmāš šćiricu?*

šćôco *im.*^a *m.* nespretan, neugledan čovjek

šćôfat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šćôfāš*, 3. *mn. šćôfajū*) zobati

šćrbāv, **šćrbava**, **šćrbavo** *neodr. prid.* krezub *Šćrbāv je pa gā j gr̄do vīdet kad se smējē.*

šću-cūrīt se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. šću-cūrīt se*, 3. *mn. šću-cūrē se*) stisnuti se

šćèat /se/ *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šćèš /se/*, 3. *mn. šćū /se/*) šetati /se/ *Trūdñà sākī dān morā šćèat da bi lāgjē rodīla.*

šēdrkva *im.*^{e1} ž. (*G mn. šēdrkāv*) divlja trešnja

šēga *im.*^{e1} ž. narav, običaj *Va kakòvu kùcu prīdēš takòvu šēgu prīmēš.*

šegāv, **šegāva**, **šegāvo** *neodr. prid.* lukav, bistar, domišljat *Onā j fānjskī šegāvo čeljādē.*

šēgljīn *im.*^a *m.* (*G jd. šēgljina*) celer

šegūn *im.*^a *m.* (*G jd. šegūnā*) pila za drvo

šēkrēt *im.*^a *m.* (*G jd. šēkrēta*) zahod *Nēgda su šēkrēti imēli zvān kùce.*

šēkrstīja *im.*^{e2} ž. sakristija *Va šēkrstīju se grē māšu plātīt.*

šēkvištāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šēkvištāš*, 3. *mn. šēkvištājū*) pretraživati, premetati

šēmerīt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šēmèrītš*, 3. *mn. šēmèrē*) ne hodati ravno, krivudati *Šēmèrītš po cēste, a vòzil biš!*

šēmētāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. šēmēcēš*, 3. *mn. šēmēcū*) teturati, posrtati, nesigurno hodati

šēnàc *im.*^a *m.* (*G jd. šēncā*) uš *Mālī mī j va vřtīcu dobīl šēncī.*

♦ **dōsadān kàko šēnàc** veoma dosadan, nametljiv *Ma znān dā j kot čovīk dōbār, alī j dōsadān kàko šēnàc.*

šēnčār *im.*^a *m.* (*G jd. šēnčara*) gnjavorator

šēnčljīv, **šēnčljīva**, **šēnčljīvo** *neodr. prid.* ušljiv

šēnīca *im.*^{e2} ž. pšenica

šēnpīja/šēnpja *im.*^{e2} *m.*, ž. luckasta, šašava osoba *Ne hòd za nījñ, òñ j šēnpīja.*

šēnpja *im.*^{e2} *m.*, ž. vidi: **šēnpīja/šēnpja**

šēnpjast, **-a**, **-o** *neodr. prid.* (*komp. šēnpjastējī*) luckast, šašav

šēnp̄re *pril.* uvijek, stalno *Šēnp̄re mē j tēntāla sōldi.*

šēntāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šēntāš, 3. mn. šēntajū)* gnjaviti *Smîrôn* něč šēntā òkolo menē.

šēntēnca *im.^{e2} ž. (G mn. šēntēnūc)* satirični tekst koji se kao presuda Mesopustu čita na kraju karnevala *Va šēntēnce sī prīdū na tapēt.*

šēpat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šēpāš, 3. mn. šēpajū)* šepati, hramati; usp. **cōtat**, **nalēncēvāt** *Pōčēl je šēpat, a da mu nīvraga nī.*

šēplāstīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šēplāstīš, 3. mn. šēplāstē)* hodati, obilaziti bez svrhe

šērva *im.^{e1} ž. (G mn. šērāv)* kućna pomoćnica; usp. **slūškinja**

šērvit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šērvīš, 3. mn. šērvē)* posluživati, dvoriti *Šērvilā j gōsti cēl dān.*

šērvo *im.^a m.* poslužitelj

šēsān/šēstān, šēsna, šēsno *neodr. prid. zgodan, lijep* *Baš si mi šēsna va tēn kapōtu! Bīl je šēsān kad je bīl mlād, onakō črn kākō Ārap.*

šesnājst/šešnājst *br. šesnaest* *Imēlā j šešnājst lēt kad njōj je māt ūmr-la.*

šesnājstī/šešnājstī, -ā, -ō *br. red. šesnaesti* *Sūdīl sē j š njīn za šešnājstī dēl nēkakōve lešīce.*

šēst *br. šest* *Već ima šēst misēcī.*

šēst *im.^a m.* uobičajeni način /ob. hoda/ *Poznān jū zdūga po šēstu.*

šēstān, šēsna, šēsno *neodr. prid. vidi: šēsān/šēstān, šēsna, šēsno*

šēstī, -ā, -ō *br. red. šesti* *Va šēstēn rāzredu ćeš dobīt nōvī tōrbāč.*

šēstīca *im.^{e2} ž.* stari austrijski kovani novac

šēstīl *im.^a m. (G jd. šēstīla)* vrsta javora, makljen /od kojega se izrađuju boće, sopeli/

šēstō *br. šesto* *Ča ćeš zātō dāt šēstō kūn!?*

šēstōtī, -ā, -ō *br. red. šestoti* *Drūgō lēto će se slāvīt šēstōtā lētnica.*

šēškat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šēškāš, 3. mn. šēškajū)* trošiti *Šēškajū sōldami kadegōd prīdū.*

šešnājst *br. vidi: šesnājst/šešnājst*

šešnājstī, -ā, -ō *br. red. vidi: šesnājstī/šešnājstī, -ā, -ō* *br. red.*

šēšula *im.^{e1} ž.* posuda od izdubljena komada drveta s ručkom kojom se izbacuje voda iz barke

šetāda *im.^{e1} ž.* šetnja *Ako grēš do Kāčjaka, tō tī j dobrā šetāda.*

šētibāndēra *im.^a m., ž.* prevrtljiva osoba koja mijenja strane i stavove

šētemāna *im.^{e1} ž.* tjedan *Bīlī bimo se namōčīli pa bi nān rōba po cēlū šētemānu držāla fājtinu.*

šētobrāgi *im.^{e1} ž. mn.* donje muške gaće; usp. **mundānti, svītice**

šeždesēt *br. šezdeset* *Pālā j z os-āndesēt na šeždesēt kīl.*

šeždesēti, -ā, -ō *br. red.* šezdeseti *Šeždesētēh i sedāndesētēh lēt vikendāši su pokupòvali sē crkvēniškē mēstišcā.*

šežnjāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. šežnjāš, 3. mn. šežnjājū*) ružno šivati

šic *uzv.* izraz kojim se tjera /ob. mačke/ *Šic! Ne smēš na stôl!*

šija *uzv.* zapovjedni izraz kojim se naređuje veslanje ili vožnja natrag /ob. na čamcu ili brodu/ ■ **šija-vôga** okretanje broda pomoću vesla na krmi

šijāl *im.^a m.* vidi: šāl/šijāl/šjāl

šijārpa/šjārpa *im.^{e1} ž.* (*G mn. šijārp/šjārp*) šal, zaštitni ili ukrasni rubac oko vrata ili ramena; *usp. šāl/šijāl/šjāl*

šijāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. šijāš, 3. mn. šijājū*) veslati unatrag

šijūn *im.^a m.* (*G jd. šijūnā*) morska pijavica *Nedāj Bôg da te na môru čapā šijūn, gotôv si!*

šilac *im.^a m.* krojač (*G jd. šilca*) *Bārba Lūkā j bīl nājbòljī šilac va mēstu.*

šilica *im.^{e2} ž.* krojačica *Bīlā sān poli šilice, sē j nāhero skrojīla.*

šimija *im.^{e2} ž.* 1. majmun 2. *pren.* osoba koja pravi budalu od sebe

šimunēla *im.^{e1} ž.* pšenična krupica i jelo od nje, griz

šintār *im.^a m.* (*G jd. šintara*) živoder *Šintari lòvē pāsi kī nīmajū gospodāra.*

šinūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. šinēš, 3. mn. šinū*) zamahnuti *Svētī Šimūn snēgōn šinūl!*

šipāk *im.^a m.* (*G jd. šipkā, N mn. šipkī*) 1. vrtna ruža 2. šipak, plod divlje ruže *Nabrālā sān šipkā za čāj. 3. nar, šipak; usp. mōrgān Vòlīn šipāk, ali ga ne vòlīn čīstīt.*

širōn *pril.* širom, po svoj širini *Zaprī vrāta, ostāle su širōn òprte.*

širūn *im.^a m.* (*G jd. širūnā*) riba, šarun (*Trachurus trachurus*)

šišvić *im.^a m.* šišarka bora

šit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. šiješ, 3. mn. šijū*) šiti, šivati

šjāl *im.^a m.* vidi: šāl/šijāl/šjāl

šjārpa *im.^{e1} ž.* vidi: šijārpa/šjārpa

šjārpica *im.^{e2} ž.* kravata *Šjārpicu su zmīśleli Hrvāti.*

šjōr *im.^a m.* gospodin

šjōra *im.^{e1} ž.* gospođa *Šjōra Māre Štramacēra, širōka si ko bracēra.*

škabelīn *im.^a m.* (*G jd. škrabelīnā*) pretinac u ormaru, ladica; *usp. škafetīn Va škabelīnu sáčā držīn da se ne mōrēn snāc.*

škāf *im.^a m.* sudoper *Nēgda su nāši stāri imēli kāmēnī škāf.*

škafetīn *im.^a m.* (*G jd. škafetīnā*) pretinac u ormaru, ladica; *usp. škabelīn*

škāncija *im.*^{e2} ž. zidna polica

škānpāt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **škānpāš**, 3. mn. **škānpajū**) pobjeći

škānjīc *im.*^a m. niska stolica bez naslona

škapulār *im.*^a m. (G jd. **škapulārā**) vrsta amajlije /ob. privjesak s likom sveca/ *Īmā škapulār z Māj-kūn Bōžjūn Trsāckūn.*

škapulāt se *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **škapulāš se**, 3. mn. **škapulājū se**) osloboditi se, spasiti se od nevolje ili napasti *Škapulāj se tī njeḡā, nī ti ōn pār.*

škār *im.*^a m. (G jd. **škārā**) oštar veliki kamen *Tēškō j hodīt po škārēh.*

škārpa *im.*^{e1} ž. (G mn. **škārp**) visoki kosi potporni zid, oštre stijene *Āuto sē j zrūšīl pod škārpu.*

škārpunāda *im.*^{e1} ž. miješana riba *Naprāvilā j brudīt od škārpunādi.*

škārpūnī *im.*^{e1} ž. mn. visoke muške cipele; usp. **škōrnje**

škārt *im.*^a m. otpad, neupotrebljiva roba *Sē j tō škārt.*

škārtāt *gl. svrš.* (prez. 2. jd. **škārtāš**, 3. mn. **škārtajū**) odbaciti što *Škārtajū tī mōbiteli kako da su bīli badāve.*

škārtōc *im.*^a m. papirnata vrećica *Nēḡda nī bīlō nājloni, sē sē j kladālo va škārtōci.*

škātula *im.*^{e1} ž. kutija *Fumāl je trī škātuli na dān.*

škavacēra *im.*^{e1} ž. lopatica za smeće *Zāmi mētlu i škavacēru i pomēti dvōr.*

škèrac *im.*^a m. (G jd. **škērcā**) šala, što neočekivano *Ovō j vrīme udēlalo škèrac.*

škērcāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **škērcāš**, 3. mn. **škērcajū**) šaliti se *Smīrōn škērcā ko dā j menē do smēhā.*

škērām *im.*^a m. klin koji se stavi u utor na boku barke na koji se kopom prihvati veslo *Sād je sē mānje škērmi, više se rābē mētalne vīlice.*

škērmadūra *im.*^{e1} ž. postolja i rupa za škeram

Škīljanī *im.*^a m. mn. top. nekadašnje naselje u *Gōrnjēn Krāju* → D, 120

škīna *im.*^{e1} ž. leđa *Nēč me va škīne probāda.*

škivāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **škivāš**, 3. mn. **škivājū**) izbjegavati *Ūvik me škivā kako da se srāmī.*

škōda *im.*^{e1} ž. šteta *Vēlu škōdu mī j udēlāl na āutu, kī će sad tō poprāvit!?*

škōdit *gl. nesvrš.* (prez. 2. jd. **škōdīš**, 3. ěmn. **škōdē**) štetiti

školān *im.*^a m. (G jd. **školāna**) učenik; usp. **đāk** *Sād je mōj sīn vēč školān.*

školať *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. školāš, 3. mn. školājū)* školovati Školāla gā j nōna.

školať se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. školāš se, 3. mn. školājū se)* školovati se Školāla sē j v Rīkē.

Škōlskā *im.^p ž. jd.* vidi: **Vinodōlskā**

Škōlj *im.^a m. (G jd. Škōlja)* otok Krk Crkvēničani su nēgda imēli grūnti i na Škōlju.

škōndōn *pril.* potajno, krišom; usp. **skrivoma** Frājali su se škōndōn.

škōrnje *im.^{e2} ž. mn.* visoke muške cipele; usp. **škārpūnī**

škōrūp *im.^a m. (G jd. škōrupa)* skorup Cīcvara se dēlā od škōrupa.

škošāc *im.^a m. (G jd. škōšcā)* riba, cipal (*Liza aurata*)

škōta *im.^{e1} ž.* konop kojim se upravljaja jedrom

škōrābat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. škōrābāš, 3. mn. škōrābajū)* ružno pisati, črčkati

škōrābica *im.^{e2} ž.* 1. kutija za milodare u crkvi 2. štedna kutijica u koju se sprema novac *Sē sān sprāvljāla va škōrābicu pa sān kūpilā onī drāgī profūm.*

škōrāpa *im.^{e1} ž.* pukotina u stijeni

škrebetalnica *im.^{e2} ž.* dječja drvena igračka, škrebetaljka

škrebetāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. škrebēcēs, 3. mn. škrebēcū)* bu-

čiti, proizvoditi buku škrebetaljkom

škrīl *im.^a m. (G jd. škrīlā)* kamen

škrīnja *im.^{e2} ž. (G mn. škrīnj)* 1. sanduk za spremanje robe 2. mrtvački sanduk *Cēlā famīljā j stalā uz škrīnju.*

škropāc *im.^a m. (G jd. škropcā)* jaka kiša s vjetrom

škropīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. škropīš, 3. mn. škropē)* 1. škropiti, štrcati *Na Ūskrs plovān blagoslōvljenūn vodūn škropī hrānu.* 2. prskati vočke

škrpēl *im.^a m. (G jd. škrpēla)* klesarsko i zidarsko dljeto

škrpōč *im.^a m.* riba, škarpoč (*Scorpeana porcus*)

škrťārīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. škrťārīš, 3. mn. škrťārē)* škrťariti *Bīlā j vēla karaštīja, a ne da smo škrťārīli.*

škūlja *im.^{e2} ž.* rupa, jama, otvor *Na postōlu mi sē j napravila vēlā škūlja.*

škūljār *im.^a m. (G jd. škūljara)* povučen, sramežljiv čovjek *Ōn je škūljār, nī ga nīgde vīdet.*

škuljēra *im.^{e1} ž.* zaštitno kamenje uz lukobran *Za školjērūn su se nēgda nēkī gōlī kupāli da se jih ne vīdī.*

škūr, škūrā, škūro *neodr. prid.* taman, mračan

škûrēn *pril.* noću *Šile su i škûrēn sãmo da zaslûže kî solãd.*

škuribãnda *im.*^{e1} ž. naoblaka prijekiše

škurîna *im.*^{e1} ž. mrak, tama *Ma nēcēš se vãljda po škurîne tornãt?!*

škûrît se *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. škûrî se)* mračiti se *Škûrî se, već pãdã nôc.*

škûro *pril.* tamno, mračno *Va konõbē j škûrõ aš nî lētriki.*

škvãdra *im.*^{e1} ž. (*G mn. škvãdãr*) pravi kut, ravnina *Tõ j naprãvļjeno zvãn škvãdri.*

škvēr *im.*^a m. (*G jd. škvērã*) brodogradilište *Dělãl je va Kraljēvice va škvērũ.*

šlãfrok *im.*^a m. (*N mn. šlãfrokî*) kućna haljina *Kûpî nône kakõv škûrî šlãfrok.*

šlagîrãn, šlagîrana, šlagîrano *neodr. prid.* oduzet od moždanoga udara *Ostãlã j šlagîrana.*

šlãjēr *im.*^a m. (*G jd. šlãjera*) mladenkin veo; usp. **šlèp**

šlãjfat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šlãjfãš, 3. mn. šlãjfajũ)* brusiti brusnim papirom

šlãnpãv, šlãnpava, šlãnpavo *neodr. prid.* neuredan, šlampav, površan

šlèp *im.*^a m. mladenkin veo; usp. **šlãjēr**

šmřkãlj *im.*^a m. (*G jd. šmřklja*) šmrklja *Smřõn ti grē šmřkãlj z nõsa.*

šmřkat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šmřkãš, 3. mn. šmřkajũ)* šmrcati

šmřkavac *im.*^a m. (*G jd. šmřkafca*) mlad, nezreo i nedorastao mladić; usp. **bãlavac**

šmřkavica *im.*^{e2} ž. mlada, nezrela i nedorasla djevojka; usp. **bãlavica**

šmřkvica *im.*^{e2} ž. grmolika i bodljikava kraška smreka

šmüğnũt *gl. svrš. (prez. 2. jd. šmüğnēš, 3. mn. šmüğnũ)* pobjeći *Sãmo sãn gljēdala kãmo ću šmüğnũt.*

šmũta *im.*^{e1} ž. nemarna žena

šnãla *im.*^{e1} ž. ukosnica

šõdãr *im.*^a m. (*G jd. šõdra*) grubi pijesak, sitno kamenje

šõma *im.*^{e1} ž. neobična, čudna žena

šõs *im.*^a m. suknja *Onã j vãvîk imēla šõsi po zãdnjõj mõde.*

šõto *pril.* ispod *Šãl je šõto prõvu.*

šotobrãco *pril.* ruku pod ruku *Nõno i nõna su se vãvîk šēcãli šotobrãco.*

šototãjēr *im.*^a m. (*G jd. šototãjera*) ronilac *Kad se dělã nēc pod mõrēn ne mõre se brez šototãjera.*

Šotovēnto *im.*^a m. jugozapadni dio Krka

šotovēnto *pril.* u zavjetrini, u zaklonu od vjetra *Da nîšũ koštãli šotovēnto, kî znã çã bi bîlõ.*

šotovôče *pril.* potiho, ispod glasa *Kād jih čüjēn kāntāt onakò šotovôče, vâlje se spāmetin mlādōsti.*

špacakamīn *im.^a m.* (*G jd. špacakamīnā*) dimnjačar *Dīmljāk se morā očistit, zovī špacakamīnā.*

špācān, špācna, špācno *neodr. prid.* nespretan

špāg *im.^a m.* (*L jd. špāgū/špāgu, N mn. špāgi*) konopac, uzica
 ♦ **grē ča kākō po špāgū** ide (odvija se) *što* bez smetnji (poteškoća), odvija se *što* glatko (bez problema) *Sē mi grē kākō po špāgū.*
 ♦ **hodīt po špāgu** činiti nešto krajnje opasno

špāli *im.^{e1} ž. mn.* leđa *Va špālah me bolī. Probādā me va špālah.*
 ♦ **pāst na čije špāli** postati teret (opterećenje) *komu, čemu*, postati *čijom* brigom *Sē j tō nājzād pālo na mojē špāli.*

Špānja *im.^{e2} ž.* Španjolska

španjōlka *im.^{e1} ž.* (*G mn. španjōlki*) vrsta gripe za vrijeme I. svjetske rata *Prānone su sī decā pōmrlī od španjōlki, jedīnō j mōj nōno ostāl žīv.*

španjulēt *im.^a m.* cigareta *Pofūmā dvē škātuli španjulēt.*

špārat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. špārāš, 3. mn. špārajū*) štedjeti

špārhet *im.^a m.* štednjak *Ne bālī mi tī špārhet. Prvī špārheti su se zvālī Kōzice.*

šparīlān, šparīlna, šparīlno *neodr. prid.* štedljiv *Slābo čā kūpūje aš je šparīlān.*

špāš *im.^a m.* šetnja, putovanje *Mā j bīlō òvōga lēta tēh špāši.*

špātula *im.^{e1} ž.* zidarska lopatica za poravnavanje površine *Špātulūn čēs mālō ovo zglētovat, pa na tō stāvīt plōčice.*

špažīcār *im.^a m.* (*G jd. špažīcāra*) škrtac

špēdit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. špēdītš, 3. mn. špēdē*) otpremiti

špēkula *im.^{e1} ž.* kliker

šperāj *im.^a m.* (*N mn. šperājī*) prozorčić na krovu

špīca *im.^{e2} ž.* čipka; usp. **mērlic**

špicijēra *im.^{e1} ž.* ljekarna; usp. **apotēka/apatēka**

špīčast, -a, -o *neodr. prid.* šiljast

špigēta *im.^{e1} ž.* vezica na obući; usp. **žūznja** *Pāst čēs na špigētū.*

špijāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. špijāš, 3. mn. špijājū*) potajno viriti

špīna *im.^{e1} ž.* špina, slavina; usp. **pīpa** *Kūpilā j nēkakove skūpe špīni.* ♦ **cūrēt (padāt) ko zi špīni**
 1. sipi kiša *Kāmo sad grēš, pādā ko zi špīni.* 2. teći /ob. o krvi/ *Zi nōsa mu cūrī krv ko zi špīni.*

špirit *im.^{e1} ž.* žesta, špirit

špitāl *im.*^a *m.* (*G jd. špitālā*) bolnica
špjegät *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. špjegāš*,
3. *mn. špjegājū*) rastumačiti *Ako*
mu dobrò špjegāš, mōrda te i ra-
zumē.

špōrak, **šporkā**, **šporkò** *neodr. prid.*
nečist, zaprljan

špōrkī, **-ā**, **-ō** *odr. prid.* nečisti, za-
prljani

špotāncija *im.*^{e1} *ž.* grdnja *Kadagòd*
prīdēn kàsno dōma dočēkā me
špotāncija.

špōtat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. špōtāš*,
3. *mn. špōtajū*) grditi *Nāša māt*
gā j špōtala pa više ne prīde.

šprānja *im.*^{e2} *ž.* komadić drva koji se
pri radu s drvom zabije pod kožu
ruke ili pod nokat; *usp. šćēnza*

špūla *im.*^{e1} *ž.* kalem za namatanje
konca, povraza *Špūli od pōvrazi*
su od šūvra.

štācija *im.*^{e2} *ž.* postaja; *usp. štacijōn*

štacijōn *im.*^a *m.* postaja; *usp. štācija*

štajōn *im.*^a *m.* godišnje doba, sezona
Lēto imā četīri štajōni.

štānbīlj *im.*^a *m.* (*G jd. štānbīlja*,
N mn. štānbīlji) pečat *Ovò su trā-*
gi od štānbīlja.

štānperla *im.*^{e1} *ž.* (*G mn. štānpeřl*)
čašica za žestoka pića ♦ *<visòk>*
kāko štānperla niska rasta *Na*
mātēr je, i onā j bilā kāko štān-
perla.

štānj, **štānja**, **štānje** *neodr. prid.*
čvrst, nepropustan /ob. o tekući-
ni/ *Sād je bārka štānja, nī je trē-*
bat više sēkāt. Za dāž morāš imēt
štānju obūcu.

štelamōrta *im.*^{e1} *ž.* vidi: **stelamōrta/**
štelamōrta

štēlat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štēlāš*,
3. *mn. štēlajū*) namještati, uskla-
đivati /ob. neki stroj/

štēntāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štēn-*
tāš, 3. *mn. štēntajū*) zanovijetati
Dājte, dājte ne štēntājte!

štīga *im.*^{e1} *ž.* valovlje u luci uzroko-
vano vanjskim valovljem, povrat-
ni valovi

štikadēnt *im.*^a *m.* (*G jd. štikadēnta*)
čačkalica ♦ **slāb (mřšāv) kākò**
štikadēnt veoma mršav (tanak)
/o osobi/ *Slābā j kākò štikadēnt.*

štīkat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štīkāš*,
3. *mn. štīkajū*) vesti

štīmān, **-a**, **-o** *neodr. prid.* cijenjen,
na dobrome glasu *Ōn tī j štīmāna*
pēršōna.

štīmāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.*
štīmāš /se/, 3. *mn. štīmājū* /se/)
poštovati /se/, ponositi /se/ *Sī su*
ga štīmāli.

štīmat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štīmāš*,
3. *mn. štīmājū*) namještati, uskla-
đivati, ugađati

štírka *im.*^{e1} *ž.* (*G mn. štīrk*) škrobni
preparat za učvršćivanje rublja

štirna *im.*^{e1} ž. (*G mn. štirn*) cisterna
za prikupljanje kišnice *Vèlī bāras*
dèlāl je hlād nad cèlèn dvōrōn i
štīrnūn.

štīva *im.*^{e1} ž. brodsko skladište, brod-
ski tovarni prostor

štivāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štivāš,*
3. mn. štivājū) slagati što, trpati
Drvā se štivājū va konōbu.

štōkrl *im.*^a m. (*G jd. štōkrla*) stolac
bez naslona *Sèlā j na štōkrl. Nōnō*
j sedèl na štōkrlu i okrècāl rībi na
gradèlah.

štōlc *pril.* uspravno, ravno /ob. stav
tijela/ *Držī se štōlc.*

štōpat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. štōpāš,*
3. mn. štōpajū) krpati koncem
/ob. čarape/

štōrija *im.*^{e2} ž. priča, pripovijest *Ma*
osvètīš se kad čūješ sè tē štōrije.

štrāca *im.*^{e1} ž. 1. stara krpa 2. *pren.*
stara, neugledna odjeća *Čā j*
morāl prīt na māšu va štrācah?!

štrājfa *im.*^{e1} ž. (*G mn. štrājf*) pruge
Kūpīla sān mājū na štrājfi.

štrāko *im.*^a s. stara riba

štramāc *im.*^a m. (*G jd. štrāmčā*) ma-
drac *Štramāc grē na šustu.*

štramacēr *im.*^a m. (*G jd. štrama-*
cērā) tapetar

štrānbo *pril.* 1. ukrivo *Štrānbo mī j*
zašīla. 2. nepravilno, neobično *Sè*
čā dèlā, dèlā štrānbo.

štrapāc *pril.* naporno, zamorno
Znān da tī j tō štrapāc, ali biš mi
pomōgla? ♦ biť za štrapāc biti za
svakodnevnu uporabu *Hīti tī po-*
stōli! – Ma, biť će mi za štrapāc.

štrapacāda *im.*^{e1} ž. ukor *Dobīl je va*
škōle štrapacādu.

štrīga *im.*^{e1} ž. 1. vještica 2. *pren.* opa-
sno čudna žena *Nègda su nèke*
ženī držāle za štrīgi i bālī jih se.

štrigarīja *im.*^{e2} ž. čarolija, urok

štrimič *im.*^a m. štitnik na kapi, šilt;
usp. **frōntīn** *Od štrimiča mu se*
očē ne vīdē.

štrkat se *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.*
štrkāš se, 3. mn. štrkajū se) pra-
viti se važan, oholiti se

štrōliga *im.*^{e1} ž. vračara

štrōp *im.*^a m. (*G jd. štropā*) vezica
između vesla i škerma *Nājbōljī j*
štrōp od kōže aš nājvīšē durā.

štrūca *im.*^{e2} ž. kruh izdužena oblika;
usp. **pīnka** *Kūpī četīri štrūce krū-*
ha.

štrūdèl *im.*^a m. savijača (*G jd. štrū-*
dela) *Māt je užāla sākū nedèlju*
dèlat štrūdèl od jābūk.

štūdo *pril.* ozbiljno *Ōn se držī štūdo.*

štūf/štūfān, štūfa/štūfna, štūfo/štū-
fno *neodr. prid.* dosadan, zamo-
ran, zasićen *Dāj vōljačā sāmō ne*
rībi aš sān jih štūfa.

štùfān, štùfna, štùfno *neodr. prid.*
vidi: štùf/štùfān, štùfa/štùfna,
štùfo/štùfno

štufät se *gl. svrš. (prez. 2. jd. štufäš se, 3. mn. štufäjü se)* dosađivati se, zasititi se čega *Štufāla sān ga se.*

štük *im.^a m.* strop (*N mn. štüki*) *Nëg-da su va kùcēh bīlī vīsoki štüki.*

štukët *im.^a m.* drvena, stropna letvica

štukljät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. štukljäš, 3. mn. štukljäjü)* nado-davati

štümik *im.^a m.* (*N mn. štümki*) želudac *Ne znān ča sān pojīla da me štümik bolī.*

štüpa *im.^{e1} ž.* nepročišćeni pamuk

štürma *im.^{e1} ž.* (*G mn. štürmi*) zbrka, buka, gužva; *usp. štürüm U njīh tī j vāvīk nëkakova štürma.*

štürüm *im.^a m.* (*G jd. štürma*) zbrka, buka, gužva; *usp. štürma*

šüb *im.^a m.* ob. u fraz. ♦ **od šüba** vrlo brzo i lako, bez muke, otprve *Od šüba sān pogödila ča mīslī.*

šufriät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šufriägš, 3. mn. šufriägjü)* pirjati

šüg *im.^a m.* (*N mn. šügi*) umak, sok od jela; *usp. säft, töc*

šüga *im.^{e1} ž.* zarazna kožna bolest *Pöklje Drügōga svëckōga rāta bīlō j dösti šügi.*

šugamān *im.^a m.* (*G jd. šugamānä*) ručnik; *usp. ručnik Na vāštišü j lagamān i šugamān.*

šüjica *im.^{e2} ž.* mala, tanka zmija

šümica *im.^{e2} ž.* tanke grančice za potpaljivanje vatre

šündrät /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. šündräš /se/, 3. mn. šündrajü /se/)* uništiti /se/, upropastiti /se/ *Šündräla sān se nëkidān hođit po nën kamenü. Kad su znīmali ārmadūru šündrali su mi ponëštru.*

šüp, **šüpä**, **šüpo** *neodr. prid. (komp. šüpljī)* šupalj ♦ **prelëvät zi šüpo-ga va prāzno** baviti se beskorisnim (besmislenim) poslom, činiti što uzalud

šüpërä *im.^a s. mn.* (*G Šüpër*) top. naselje u *Görnjen Krāju* → D, 121

šüsta *im.^{e1} ž.* (*G mn. šüst*) 1. opruga *Šüstā j skočila.* 2. podmadrac s oprugama *Štramäc grē na šüstu. Tāmō j postëlja z növün šüstün i štramcēn.*

šüstīn *im.^a m.* (*G jd. šüstina*) vrsta dugmeta, drucker

šüşkalica *im.^{e2} ž.* igračka za novorođenčad *Mälōj decē se šüşkalicün šušketä.*

šüşkat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šüşkäš, 3. mn. šüşkajü)* šuštati

šušetät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šušketäš, 3. mn. šušketäjü)* šušketati *Mälōj decē se šüşkalicün šušketä.*

šušnjät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. šuš-njāš, 3. mn. šušnjājū)* šuškatī

šūštāvica *im.^{e2} ž.* pribor za lovljenje liganja, varalica

šušūr/šūšūr *im.^a m. (G jd. šušūrā)* gužva, metež, buka

šūvrāv, šūvrava, šūvravo *neodr. prid.* plutast, koji je nalik plutu
Rōtkvice su kādḡōd šūvrave.

šūvro *im.^a s.* pluto *Plivarīca ima pūno šūvra da se drži na vrhu.*

Švabīca *im.^{e2} ž.* etn. Njemica *Namorājū se va Švabīce preko lēta i kako prōjdū Švabīce, prōjde i ljūbāv.*

Švābo *im.^a m.* etn. Nijemac *Nōnō j vāvīk brūntulāl da mū j Švābi nā vrh glāvi.*

švagnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. švā-gnēš, 3. mn. švāgnū)* ošinuti šibom *Ako ga kī pūt švāgnēš mōrda će poslūšat.*

švērc *im.^a m.* krijumčarenje

švērcēr *im.^a m. (G jd. švērcera)* krijumčar

švīgat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. švīgāš, 3. mn. švīgajū)* 1. tući šibom
2. jaka kiša u naletima s vjetrom
Švīgalō j ko lūdo.

švīkät *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. švīčēš, 3. mn. švīčū)* ludovati, čudno se ponašati

švōlja *im.^{e2} ž.* riba, list (*Solea vulgaris*) *Va Crkvēnice se rētko čapā švōlja.*

švrāka *im.^{e1} ž.* šojka

švrākāv, švrākava, švrākavo *neodr. prid.* pisano ružnim rukopisom, neuredno

švr̃nja *im.^{e1} ž. (G mn. švr̃nj)* udarac prstima u glavu *Sākī pūt kad bi se kī ostrīgāl dāli bīmo mu švr̃nju.*

T

tabāk *im.^a m.* (*N mn. tabāki*) duhan
Stāvīl sē j mōtat tabāk.

tabakēra *im.^{el} ž.* kutija za cigarete ili
duhan *Danās nīsū tabakēri vīše*
va mōde.

tabēla *im.^{el} ž.* ploča

tabēlica *im.^{el} ž. um.* od **tabēla**, plo-
čica „*Mī smo va škōle pisāli na*
tabēlicah” *spamecūje se mojā*
nōna.

tabēr-nākūl *im.^a m.* (*G jd. tabēr-*
nākula) svetohranište *Zi tabēr-*
nākulā j zvādīl hōstije.

tādrūgidān *pril.* za koji dan *Tādrū-*
gidān cemo kūpīt knjīgi.

tafljāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tāflješ,*
3. mn. tāfljū) nanositi tapkanjem
/ob. previše/ *Ne tāfljāj tulīko po-*
mād.

tājīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tājīš,*
3. mn. tājē) tajiti *Zāč mi tājīš dā*
j rāstāvān?

tāk *im.^a m.* (*N mn. tāki*) 1. potpeti-
ca *Ne znā hodīt na tākēh.* 2. žen-
ske cipele s visokim potpeticama
Obūcī tāki.

takāt /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. takāš*
/se/, *3. mn. takājū* /se/) zalijepiti
/se/; *usp. īnkolāt* /se/

takēvāt /se/ *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd.*
takēvāš, *3. mn. takēvajū*) lijepiti
/se/

taknūt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. tāknēš,*
3. mn. tāknū) dirnuti *Nemōj me*
taknūt na tō mēsto aš me bolī.

takorēkūc *pril.* gotovo, otprilike
Batūdā j takorēkūc gotōva.

taköv/taköv, takōva, takōvo *zam.*
takav *Ali takōvi ljūdi, kī su vēsla-*
li do Rikī več su zdāvnī pokōjni.
Takōvēh je mālo, nīkad va živōtu
takōvu nīs vīdēl.

takujīn *im.^a m.* novčanik, lisnica;
usp. **pōrtafōlj, šājtruh** *Ne smēš*
kōpat po māterinēn takujīnu.

talār *im.^a m.* (*G jd. talārā*) okvir vra-
ta ili prozora *Dālā j talārī pofār-*
bat.

tāle-kvāle *nepromj.* samo kao fraz.
♦ **tāle-kvāle** potpuno isto, točno,
jednako *Nīš me ne razumēš, tāle-*
kvāle otāc.

Tālija *im.^{e2} ž.* Italija *Nōnā j imēla se-*
strū va Tālije pā j sēnpre hodīla
k njōj.

tālīt se *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. tālī se,*
3. mn. tālē se) topiti se *Ōlovo se*
na toplīne nājbržē tālī.

- tamanija** *im.*^{e2} ž. tama *Ovā kamāra z mālūn ponēštrūn je prāvā tamanija.*
- tamāšno** *pril.* nejasno, čudno, neobično *Ma, ča ti nī sē tō nēkako tamāšno?*
- tānac** *im.*^a *m.* (G *jd.* **tānca**) ples Čēkala sān ga za drūgī tānac.
- tānbūc** *im.*^a *m.* otvor na palubi za silaz u potpalublje
- tāncāt** *gl.* nesvrš. (prez. 2. *jd.* **tāncāš**, 3. *mn.* **tāncajū**) plesati *Ōn sē j dīgāl na stōl, tāncāl i kāntāl, a sī ōkolo pljāskali.*
- tānci** *im.*^a *m.* *mn.* plesnjak *Nājļipšī tānci su bīļi na Esplanāde.*
- tānjīt** *gl.* nesvrš. (prez. 2. *jd.* **tānjīš**, 3. *mn.* **tānjē**) tanjiti
- tāpat** *gl.* nesvrš. (prez. 2. *jd.* **tāpāš**, 3. *mn.* **tāpajū**) teško, sporo hodati *Jēdva grē, tāpā. „Kī to tāpā, kī to grē, Cōto na gardēlci, za nījīn grē Zōndinka, nōsī kūnbatōri.”*⁶³
- tapēt** *im.*^a *m.* tepih *Klōfalā j tapēti pred ponēštrūn pā j napravila vīše škōdi neg korīsti. ♦ bīt na tapētu* biti predmetom razgovora, razmatranja, kritike ♦ **prīt na tapēt** postati predmetom razgovora, razmatranja, kritike
- tāpred** *im.*^a *m.* autobus /prema nekadašnjem prevoznikom poduzeću u Crikvenici/
- tāpr̄vidān** *pril.* neki dan, prije nekoliko dana *Tāpr̄vidān sān ga vīdela.*
- tarāc** *im.*^a *m.* (G *jd.* **tarāca**) terasa *Obēsī tū rōbu na tarāc da se bīžē osūšī.*
- tārāc** *im.*^a *m.* (G *jd.* **tārcā**) moljac *Sū rōbu su mi tārcī pojļīlī.*
- tārvēz** *im.*^a *m.* pregača *Kad īmāš poslā kuharījūn nājbōļjē j stāvīt tārvēz.*
- tāšc, taščā, tāščo** *neodr. prid.* mršav, uvučena trbuha *Taščā si kako da nīsi ni rōdila. ■ na taščē* na prazan želudac *Zēlā j medecīnu na taščē pa njoj je prišlō slābo.*
- tāt** *im.*^a *m.* lopov; usp. **tāt** *Kōmāc su uhītīlī tāti ča su krāli po Svētōj Jelēne.*
- tavalūn** *im.*^a *m.* (G *jd.* **tavalūnā**) debela daska *Klālī su tavalūn da pokrījū škūlju.*
- tavālja** *im.*^{e2} ž. stolnjak *Danās se nājvīšē stāvļajū plāstične tavālje.*
- tavijōl** *im.*^a *m.* (G *jd.* **tavijōlā**) ubrus *Čā nēcēs stāvīt hārtenī tavijōli?*
- tēc** *gl.* nesvrš. (prez. 2. *jd.* **tečēš**, 3. *mn.* **tečū/tekū**) trčati *Teklī smo od Kaštēla do Kīna i nāzad.*
- tek/tēkār** *pril.* tek *Tēk jūtra grēn va Zāgreb. Tēkār si prišlā!*
- tēkār** *pril.* vidi: **tek/tēkār**
- tekūc** *pril.* trčeci *Čūlā j da sē j vrnūl dōma pā j tekūc prošlā.*

⁶³ Stari crikvenički napjev.

tèkūti *im.^a m. mn.* nametnik na peradi *Kòkoše su bìlè pùne tèkūti.*

tèla *im.^{el} ž.* tvrdo, kruto nepropusno platno *Tèlūn pokrīvamo drvà kad dažjì.*

telàc *im.^a m.* (*G jd. tèlcà*) 1. tele *Ubìl je tèlcà.* 2. *pren.* glup čovjek *Telàc si bìl, telàc si i ostàl.*

telefonàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. telefonàš, 3. mn. telefonājū*) telefonirati *Telefonàš već ùru.*

telegrafàt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. telegrafàš, 3. mn. telegrafājū*) brzojaviti

telètovina *im.^{el} ž.* teletina, teleće meso *Dèlalā j za obèd telètovinu i bìžì.*

tèlo *im.^a s.* (*N mn. tèla*) tijelo *Na kròk je rìbār bìl nàgnjèn cèlūn težinūn tèla da làhče potèžè mrèžu.*

Tèlova *im.^{el} ž.* Tijelovo, crkveni blagdan, Svetkovina Presvetoga Tijela i Krvi Kristove *Na Tèlovū j vèlā prosècija.*

tème *im.^a s.* (*G jd. tèmena*) tjeme *Pòčèl je cèlāvet na tèmenu.*

tènda *im.^{el} ž.* (*G mn. tènd*) platneni zaslon *Pasāno lèto smo kùpìli tèndu za balkòn.*

tèndit *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tèndìš, 3. mn. tèndē*) shvaćati, razumjeti, mariti *Nìš ne tèndìš! Tèndì tì svojè dèlo! Žalibòže cā su sādili ròžice kad sād nìkì jih ne tèndì.*

tèntàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tèntàš, 3. mn. tèntajū*) nagovarati, moljati *Smìròn mì j za pètāmi i tèntā me da mu dān kì sòlād.*

tèpāl, teplà, teplò *neodr. prid.* topao *Bìlō j teplò ko va kaldàje.*

Tèplā Mèrika *im.^{el} ž.* top. Južna Amerika *Živèli su va Bonazàjeru kad su prišlì va Tèplū Mèriku.*

teplīna *im.^{el} ž.* toplina, vrućina

terīna *im.^{el} ž.* pladanj *Na terīnē j prneslā pèčenu kòkoš.*

tèrkìnja *im.^{e2} ž.* muški pojas *Užāl je tèrkìnjūn natūc sīna.*

tèrmèn *im.^a m.* (*G jd. tèrmēna*) rok *Sād mù j tèrmèn za prīt.*

tèsān, tèsnā, tèsno *neodr. prid.* tije-san *Tèsno nān je va kùhinje aš je mālā.*

tèsto *im.^a s.* tijesto *Nōnā j od mālō mūki zamēsila tèsto, dōdala mřvu cùkara i māsti i napravila galèti-ce.*

tèt *gl. svrš.* vidi: otèt/tèt

tetā *im.^{el} ž.* (*A jd. tētu*) 1. tetka, ujna, strina *Tetā j sèdela na bāncīcu i sākō mālō klādàla dřvo po dřvo va ogānj.* 2. bilo koja žena, prisno

težāk *im.^a m.* (*G jd. težākā, N mn. težāki*) nadničar

težakinja *im.*^{e2} ž. nadničarka „Čà je môre da bi bilo pòlje, sè bi gospè težakìnje bìlè.“⁶⁴

tī *zam.* ti Tī jòpèt po svojù. Blàzi se tebè! Nìkakòr da prìdèn tebè. Da te višè nìgda nìs vídela da takò ðìvljáš! Jòpèt cú ti rèc da pre-stàneš. Ānjèlić nad tòbùn letì.

tī, -ā, -ō *zam.* taj Va tèh lètèh kòlalā j po Crkvènice španjòlka. Mepār dā j razumèla čā sán zotèn otèla rèc. Čā grèste za tèn, jà nìs šlà za tèn. Jādra mènja sàkī dān drùgī pūntapè, pràma tòmu kakòvè j vòlje. Dòstī j togà česà se sàma spamecùjèn. Jà nìs z otèn zàdo-voljna. ♦ **pòc za tèn** zamijetiti, zapaziti Nìs šlà za tèn.

tīca *im.*^{e1} ž. ptica Tīcā j udèlala njāzłò za svojī tīci.

tīčica *im.*^{e2} ž. *um.* od tīca, ptičica Vī-delā j tīcicu va pòrtùnù.

tīc *im.*^a m. ptić Tīcā j udèlala njāzłò za svojī tīci. ■ **pòl tīca pòl mīša** šišmiš ♦ **pòl tīca pòl mīša** neodređeno što

tīkāt /se/ *gl.* nesvrš. (*prez.* 2. *jd.* tīčèš /se/, 3. *mn.* tīcū /se/) doticati /se/, dirati /se/

tīmbār *im.*^a m. (*G jd.* tīmbra) pečat

tīmidān, tīmida, tīmido *neodr.* prid. miran, povučen, blag Sīn mū j tīmidān.

tīmūn *im.*^a m. (*G jd.* tīmūnā) uprav-ljač vozila, kormilo, volan Ārgòlu ìmajū bārki, a tīmūn vèlī bròdi.

tīmunjēr *im.*^a m. (*G jd.* tīmunjērā) kormilar Ne trèba ti trūdān tīmu-njēr na pròve.

tīr *im.*^a m. hitac ♦ **z jèdnèn tīròn** odjednom Z jèdnèn tīròn sān tó zvùkāl.

tīra *uzv.* zapovjedni izraz kojim se naređuje povlačenje mreže /ob. na tuneri/

tīrabocūn *im.*^a m. (*G jd.* tīrabocūnā) vadičep Nīmān tīrabocūn, kako čemo oprèt butìlju?

tīràki *im.*^{e1} ž. naramenice Ne mòreš z mājūn na tīràki va crīkvu!

tīramòla *im.*^{e1} ž. uže nategnuto preko kolotura

tīrat *gl.* nesvrš. (*prez.* 2. *jd.* tīrāš, 3. *mn.* tīrajū) tjerati Zāč me tīrāš zi kùce?

tīstī, tīstā, tōstō *zam.* upravo taj Tèstē špānjolskē sèrije mi grèdū na žīfci. Tōstōga čovīka nìs nìg-dār vídela. Tōstōmu čovīku nè bīn vèrovala.

tīšljār *im.*^a m. (*G jd.* tīšljara) stolar Kakòv òn ìmā fāh, čā j mòrda tīšljār?

Tītov gāj *top.* spomen-park žrtvama političkoga nasilja na predjelu Podbadānj → B, 122

tlò/klò *im.*^a s. pod Hītilā j sè nātlòh i nī nīš pobràla. Pàlo mī j sè na

⁶⁴ Primorska narodna pjesma.

klà. *Sedèli su nà klōh i pripovē-dali.*

tōbōže pril. tobože *Bilà njōj je tōbōže prijateljica, a hodilā j njejēn mūžēn.*

tōc im.^a m. umak, sok od jela; usp. **sāft**, **šūg** *Dāj mi tōca da mào po-tōcān prije obēda.*

točāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **tōcāš**, 3. mn. **tōcajū/točājū**) umakati *Gūlāš je nājbdljē točāt palēntūn. Stārē ženē točājū nōgi vā mōru.*

tōfat gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **tōfāš**, 3. mn. **tōfajū**) tući nogama *Ča me tōfāš pod stolōn?*

Tōmislovovā im.^p ž. jd. top. ulica koja vodi od zapadnoga ulaza u Crikvenicu do crikveničkoga centra *Kōntra nōni va Tōmislovovōj je Ljūbo postolār imēl postolariju.*

tōnbāt /se/ // **tōnbat /se/** gl. svrš. (prez. 2. jd. **tōnbāš /se/** // **tōnbāš /se/**, 3. mn. **tōnbājū /se/** // **tōnbajū /se/**) prevrnuti /se/, kotrljati /se/ *Tōnbāla sē j s kāntrīdi.*

tōnbula im.^{el} ž. tombola, popularna društvena igra

Tōnčićevo im.^p s. jd. top. naselje iznad *Dūžicē* → A/C, 123

tōp im.^a m. top ♦ **glūh ko tōp** 1. nagluh 2. potpuno gluhi *Ōn tī j glūh ko tōp.* ♦ **ko s tōpa** [rèc] bez oklijevanja, bez razmišljanja, s veli-

kom sigurnošću [reći] *Ko s tōpa sān sē rēkāl.*

toporišcē im.^{a+} s. drveni držak alata /ob. sjekire, lopate, grabalja/; usp. **māniga 2.** *Cēpāl je drvā i najedānpūt je imēl samō toporišcē v rukāh. Kāmo sikira, tāmo i toporišcē.*

tōr im.^a m. mamac u ribolovu *Sārdēli se hītē va mōre za tōr.*

tōrbāč im.^a m. (G jd. **tōrbāčā**) školska torba *Tī tōrbāč sān mu kūpila za bagatēlu.*

torīt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **tōrīš**, 3. mn. **tōrē**) bacati ribe u more *Tōrīš sārdēlūn ili vīncōlōn.*

tōrnāt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **tōrnāš /se/**, 3. mn. **tōrnājū /se/**) vratiti /se/ *Vāl jē se tōrnāj!*

tōrzijāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **tōrzijāš**, 3. mn. **tōrzijājū**) ludovati

tōš im.^a m. mlin za masline *Vēlī kāmīk od tōša je poli Tōša.*

tōtānj im.^a m. (G jd. **tōtnja**) glavonožac, lignjun (*Todarodes sagittatus*)

tōtu pril. ovdje; usp. **evdē** *Tōtū j bīlō nājvišē rībari, tōtu sē j čapāl sōlād i od togā živēlo.*

tovār im.^a m. (G jd. **tovāra**) 1. magarac; usp. **magāre**, **magārac 1.**, **osāl 1. 2.** pren. bena, glupan, budala

tr čest. pa, ta, ma *Tr sān ti rēkāl da ostāneš! Tr me ne pītā jīst.*

trabäkül *im.^a m.* (*G jd. trabäkula*) teretni jedrenjak s dva jarbola
 ♦ **ko trabäkül na bonäce** veoma miran, nepomičan /o osobi/ *Břz je ko trabäkül na bonäce.*

trajïna *im.^{e1} ž.* vrsta debeloga konca, postolarski konac

trälje *im.^{e2} ž. mn.* nosila za prenošenje žbuke, betona ili pijeska

tramakät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tramakäš, 3. mn. tramakäjü*) 1. prenositi, premiještati što s jednoga mjesta na drugo *Tramakäjü z jednoga kräja na drugä.* 2. krijumčariti *Tramakä španjulëti.*

trānbulïn *im.^a m.* skakaonica u more
Nëgda su na crkvëniškëh plāžah bïli vëli trānbulïni.

trāpula *im.^{e1} ž.* zamka *Postävïl sān trāpulu va konöbe aš sān vïdël mïša.*

trapulānt *im.^a m.* mešetar, švercer

trapulät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. trapulāš, 3. mn. trapuläjü*) mešetariti, baviti se preprodajom i drugim nedopuštenim poslovima *Trapulä ukrādenün rōbün.*

trāta *im.^{e1} ž.* vrsta ribarske mreže

tratät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tratāš, 3. mn. tratäjü*) častiti *Zāč tratāš, ča se trëfilo?*

tratūr *im.^a m.* (*G jd. tratūrä*) lijevak
Zāmï tratūr i prelëj üjë va böce.

trāvä *im.^{e1} ž.* (*A jd. trāvu*) trava

trbüh *im.^a m.* (*N mn. trbühï*) trbuh
 ♦ **ïc (pröc i sl.) trbühön za krühön** morati napustiti zavičaj u potrazi za poslom, otići iz nužde u tuđinu *Prošäl je va Kānadu trbühön za krühön.*

tr̥d, trdä, tr̥do *neodr. prid.* (*komp. tv̥ji/tr̥ji*) tvrd *Ne möreš š njïn, òn tï j tr̥d kākō kāmïk.*

trēbat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. trēbāš, 3. mn. trēbajü*) trebati *Trēbe dolët da bũde cëla lïtra.*

trëci, -ä, -ë *br. red.* vidi: **trëtï/trëci, -ä, -ë**

trëfit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. trëfiš, 3. mn. trëfë*) snaći, pogoditi *Trëfił gā j kòlaps. Šäl je bižüć dōma da ga ne trëfi nevëra.*

trëfit se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. trëfiš se, 3. mn. trëfë se*) sresti se, zateći se *Trëfile smo se na plāce pa smo šlë na kafë.*

trëjset *br.* trideset *Raçün vān je trëjset i pët.*

trëjsëti, -ä, -ö *br. red.* trideseti *Jütra mï j trëjsëti rōdëndān.*

trēntaün *im.^a m.* (*G jd. trēntaünä*) bijes, ljutnja *Prišäl mü j trēntaün.*

trëpët *im.^a m.* drhtaj /ob. od straha/

trepetät *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. trepetāš, 3. mn. trepetäjü*) tresti se, drhtati /od zime, straha/

trësñüt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. trësñëš, 3. mn. trësñü*) nespretno pasti

Zamũtïlo mi se pa sãn trësũnũla i razbïla glãvu.

trëso *pril.* bočno, na bok, ukoso *Bïlã j takõva bũra da mē j hĩtala trëso.*

treščïca *im.^{el} ž.* otpadak pri cijepanju drva, drvce za potpaljivanje *Nasēkãl sãn ti treščïc za nēkuliko dãn.*

trešete *im.^{el} ž.* vrsta kartaške igre

trētĩ/trēčĩ, -ã, -ē *br. red.* treći *Grēdũ na trēcē dītē. Vrnũl sē j òkõl trētē vjũtro vãs skõnsumãn. Na trētõj plãze pod Karlãnõn sē j kupãla kũnpanjja z Òbali.*

trgãdba *im.^{el} ž.* berba grožđa *Šãl je va trgãdbu.*

trgat *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. trgãš, 3. mn. trgajũ*) kidati *Zãč trgãš trsi?*

trgõvac *im.^a m.* (*G jd. trgõfca*) trgovac *Dõbãr je trgõvac, prodã ti i ãa ti ne trēba.*

trĩ *br.* tri *Već jũ trĩ lēta nĩs vïdela.*

trijestĩnka *im.^{el} ž.* (*G mn. trijestĩnãk*) dijatonska harmonika s dugmetima, kromatska harmonika *Nõnõ j na mãterinēn pĩrũ svi-rãl trijestĩnku.*

trikõ *im.^a m.* jednodijelni kupaći kostim

trinãjst *br.* trinaest *A kakõva si tĩ bĩlã s trinãjst!?*

trinãjstĩ, -ã, -õ *br. red.* trinaesti *Kad je pētãk trinãjstĩ?*

trĩngēlt *im.^a m.* napojnica; usp. **mãn-ãa** *Domãcí dãjũ bõljĩ trĩngēlt nēg furēštĩ.*

trĩnketãt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. trĩnketãš, 3. mn. trĩnketãjũ*) rado piti *Nãjdũ se pa trĩnketãjũ.*

trĩstõ *br.* tristo *Ča si tõ plãtĩla trĩstõ kũn!?*

trĩstõtĩ, -ã, -õ *br. red.* tristoti *Sãkĩ pēstõtĩ j dobĩl bõcu medĩce, a sãkĩ trĩstõtĩ bõcu vĩnã.*

trĩš *im.^a m.* (*G jd. trĩšũ*) zaštitna radnička odjeća

trmũntãna *im.^{el} ž.* sjeverozapadni vjetar *Trmũntãna, bũra pariããna.*

trõnk *im.^a m.* (*N mn. trõnki*) veliki putni kovčeg *Prišãl je z Mērik pũnēn trõnkõn.*

tronõg *im.^a m.* (*N mn. tronõgi*) željezni tronožac na ognjištu za postavljanje posude na vatru *Na tronõgũ j na ognjĩšcu stãl kotãl.*

trõs *im.^a m.* stabljika vinove loze *Otãc je šãl obrēzat trõsi. Na trõsēh je sē mãnje grozdĩ.*

Trstēnã *im.^p ž. jd.* top. predio u *Põljju* → C, 124

trstĩka *im.^{el} ž.* trstika

tršč *im.^a m.* ptica sliãna kosu

trõt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. tãreš, 3. mn. tãrũ*) brisati *Sãkĩ dãn tãre põd.*

trubïlo *im.^a s.* priglupa osoba *Kõ j õn trubïlo, nĩš ne razumē!*

trübìt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. trübìš, 3. mn. trübē)* trubiti Ča trübìš takò na tũ trũnbētu, sè čes̄ zbõndit!

trũc *im.^a m. prkos, inat; usp. dešpèt 1., ždrũc Tò mi õn dèlā za trũc.*

trũd *im.^a m. (L jd. trũdũ)* umor

trũdān, trũdnā, trũdnò *neodr. prid. umoran Ne trēba ti trũdān timunjēr na pròve.*

trũdīt se *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. trũdīš se, 3. mn. trũdē se)* mučiti se Trũdīš se a ni fālā ne dobījēs.

trũdnā *im.^p ž. trudnica Trũdnā sākī dān morā šēcat da bi lāgjē rodīla.*

trũdna *neodr. prid. trudna Fināl-mēntē j trũdna.*

trũnbēta *im.^{e1} ž. truba Ča trübìš takò na tũ trũnbētu, sè čes̄ zbõndit!*

trũnbetāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. trũnbetāš, 3. mn. trũnbetājũ)* trubiti, svirati trubu Trũnbetā va lĩmenõj glāzbe.

trũnbĩn *im.^a m. (G jd. trũnbĩnā)* odvodna cijev, šahta Zi trũnbĩnā j šlò vān.

trũt *im.^a m. pčelinji mužjak Trũti ĩmajũ vèlē òče. ♦ lēn kākò trũt veoma lijen Ne bũdi lēn kākò trũt, mòvi se!*

tũbo *im.^a s. gornji stakleni dio na petrolejki, cilindar Kad sān dolēvala petròljo, razbĩla sān tũbo.*

tũča *im.^{e2} ž. 1. tučnjava; usp. tuknjā Va tũčē j skòro zgubĩl òko. 2. tuča Tũča mĩ j šũndrāla āuto.*

tũc *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. tũčēs, 3. mn. tũčũ)* tući ♦ **tũc mòre** plovati

tũgā *im.^{e1} ž. (A jd. tũgu)* tuga

tũj, tũjā, tũje *neodr. prid. tuđ Nõnā j dèlala i na tũjēh grũntēh da čā zaslũžĩ.*

tũjĩ, -ā, -ē *odr. prid. tuđĩ Nĩsmo nĩkad kopāli prēko tũjēga mejāšā. Bājĩ tũjē dītē.*

tujĩca *im.^{e2} ž. stranac; usp. strānjskĩ*

tujĩna *im.^{e1} ž. tuđina, inozemstvo Nĩ bĩlò lāhko va tujĩne.*

tukāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. tukāš, 3. mn. tukājũ)* zapasti, pripasti, zavrijediti Kĩ z gospòdũn črēšnje zõbljē tũkajũ ga rēpĩ. Tukālo gā j pòl kũce.

tuknjā *im.^{e2} ž. (A jd. tũknju, G mn. tukānj)* tučnjava; usp. tũča 1.

tulĩk, -a, -o *zam. tolik Tulĩki sòldi si prorājtāl.*

tũlĩt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. tũlĩš, 3. mn. tũlē)* tuliti, ispuštati dugačak i jednoličan zvuk, glasati se kao sirena Nēgda su bròdi tũlĩli kad grēdũ va pòrat ili čā s pòrta.

tunarìč *im.^a m. vrsta ptice, morske čigre Tunarìci grēdũ za tũnũn.*

tunêra *im.^{el} ž.* tunolovka *Säkā j tunêra imëla pojidenca kī j posluževāl rībari.*

tûra *im.^{el} ž.* 1. dio puta 2. krug u piću ili u igri *Säd jà pláčān tûru.*

tûst, tûstà, tûsto *neodr. prid.* tust

tvôj, tvojà, tvojë *zam.* tvoj *Parkīrāl sē j na tvojë mēsto.*

U

- ubādāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ubādāš, 3. mn. ubādajū)* ubadati
Ūbad ubādā blāgo.
- ubīt** /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ubīješ /se/, 3. mn. ubījū /se/)* ubiti /se/
Nēgdā j skōro sākī mūlāc imēl praću za ubījat tīce.
- ubrōk** *im.^a m. (N mn. ubrōki)* obrok
Mī ìmāmo trī ubrōki na dān.
- ucvīrki** *im.^{e1} ž. mn. čvarci Jōpēt su*
prīšlē na stōl ucvīrki.
- učēn, učena, učeno** *neodr. prid.*
učen, školovan
- úć** *gl. svrš. (prez. 2. jd. újdeš, 3. mn. újdū)* ući
Morāl si se prìgnūt da újdeš va kùcu.
- udēlat** *gl. svrš. (prez. 2. jd. udēlaš, 3. mn. udēlajū)* napraviti
Sē ča udēlaš dobrō ce bīt. Nī udēlāl do-brū manōvru pā j būbnūl va rīvu. Udēlāj tō kāko Bōg zapovēdā!
- Udrāmajac** *im.^a m. (G jd. Udrāmāl-
ca)* etn. Dramaljac
- Udrāmālka** *im.^{e1} ž. etn. Dramaljka*
- udrīt** /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ūdrīš /se/, 3. mn. ūdrē /se/)* udariti /se/
Vētār je okrenūl pa mē j būm udrīl vā glāvu.
- ufēndīt** /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ufēndīš/se/, 3. mn. ufēndē /se/)*
uvrijediti /se/ *Ča si se ufēndila, pa nīs ti nīs reklà!*
- ugājāt/ugādāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ugājāš/ugādāš, 3. mn. ugājajū/ugādajū)* ugađati
Zāč njōj ugājāš, a ni fālā ti nēce rēc?
- ugāsīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. ugāsīš, 3. mn. ugāsē)* ugasiti; *usp. uga-
snūt Ugāsīli su požār.*
- ugāsīt se** *gl. svrš. (prez. 2. jd. ugāsīš se, 3. mn. ugāsē se)* ugasiti se
Ugāsīl nān se ogānj.
- ugasnūt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. ugāsñēš, 3. mn. ugāsñū)* ugasiti;
usp. ugāsīt Ugāsñūl je ogānj.
- ugodīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. ugōdīš, 3. mn. ugōdē)* ugoditi
Ne mōrēs njōj nīkako ugodīt.
- ugovārāt** *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. ugovārāš, 3. mn. ugovārājū)*
ugovarati
- uhītīt** *gl. svrš. (prez. 2. jd. uhīīš, 3. mn. uhītē)* uhvatiti nakon uza-
stopnih pokušaja
Kōmāc su uhītīli tāti ča su krāli po Svētōj Jelēn.
- ûho** *im.^a s. (im.^{e2} ž. N mn. ūše, L mn. ūšēh)* uho
Još mi zvonī v ūšēh od te vāše mūziki. ♦ dāt jednū za

ùho *komu* opaliti pljusku *komu* ♦
na jednò ùho nùtār na drùgò vān <*komu*> ne mariti za ono što se čuje (govori), prečuti *što*, zaboraviti (ne upamtiti) izrečeno ♦
nī mu se ùha ćapālo nije što prihvatio

ùjac *im.^a m.* (*G jd. ùjca*) ujak *Z ùjcēn sān šlā va butīgu*.

ujēt *gl. svrš.* uloviti, uhvatiti *Nemōj kakōvu bōlest tāmō ujēt*.

ujīst *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ujīš, 3. mn. ujidū*) ugristi *Ujīl gā j za pṛst*.

ukljepān, ukljepāna, ukljepāno *neodr. prid.* umoran

ùkolac *im.^a m.* (*G jd. ùkolca*) zavoј na cesti

ukrājak *im.^a m.* (*G jd. ukrājka, N mn. ukrājki*) okrajak *Nīgdār mi ne pustīš ukrājak*.

ukrcāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. ukrcāš, 3. mn. ukrcājū*) ukrcati *Ōn morā bīt smīrōn aptāk aš čēka da će se ukrcāt*.

ukrcēvāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. ukrcēvāš, 3. mn. ukrcēvajū*) ukrcavati *Ukrcēvajū se već dvājset minūti*.

ùlē/ùljē *im.^{a+} s.* ulje *Zāmi vèlū padèlu, lēj va njū domācēga ùlā, dodāj skōsāni cēsān i papār*.

■ **domācē ùlē/ùljē** maslinovo ulje

ùlika *im.^{e1} ž.* vidi: **ùlikva/ùlika**

ùlikva/ùlika *im.^{e1} ž.* (*G mn. ùlikāv*) maslina (drvo i plod) *Nēgda su na Knežīne Crkvēničani imēli na stōtine stabāl ùlikāv*.

umējak *im.^a m.* (*G jd. umējka, N mn. umējki*) privatni šumarak *Za Drùgōga rāta smo hodīli v umējki po drvā*.

umēt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. umēš, 3. mn. umē*) umjeti, znati *Rāndāj se kako znāš i umēš*.

ùmidān, ùmīdna, ùmīdno *neodr. prid.* vlažan *Stān nān je jāko ùmidān*.

umidānca *im.^{e2} ž* (*G mn. umidānc*) vlažnost, vlaga *Vèlā j umidānca pa mū j slābo*.

ùmido *nepromj.* ob. u svez. ■ **na ùmido** hrana pripremljena u umaku

umrēt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. umrēš, 3. mn. umrū*) umrijeti; usp. **pārtit, pasāt 2., pobrāt /se/ 2., zdahnūt 2., zgasnūt 2.** *Umṛlā j pasāno lēto*.

ùnjūl, ùnjula, ùnjulo *neodr. prid.* jednostruk, uzak *Ūnjule gromāče su bīlī mejāšī*.

upěc *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. upěčeš, 3. mn. upěčū*) opeći *Upeklā sān zajīk s kafōn*.

uplèst *gl. svrš. (prez. 2. jd. uplèteš, 3. mn. uplètū)* isplesti *Uplèla mī j šijāl za zīmu.*

ùprāv *pril. upravo* *Ùprāv sān otèla rēc nône da ne grēn.*

ùra *im.^{e1} ž. 1. sat Prošlā j tèk na ùru zapōlnōcūn. Kā j ùra? 2. naprava za mjerenje vremena Morān ùru poprāvīt.*

urābat *gl. svrš. (prez. 2. jd. urābāš, 3. mn. urābajū)* oduzeti, ukrasti

urāča *im.^{e2} ž. žena koja jako viče*

ūrdīn *im.^a m. (G jd. ūrdina)* narudžba, nalog *Tō j ūrdīn, tō morāš udèlat.*

ūrdināt *gl. svrš. (prez. 2. jd. urdināš, 3. mn. urdinājū)* naručiti, narediti *Kādgod sān hođila va Třst ūvīk mī j něč ūrdināla.*

urēc *gl. svrš. (prez. 2. jd. urečēš, 3. mn. urečū)* ureći, baciti urok *Naprāvīt ću tō ako me kī ne urečē.*

urēdīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. urēdīš /se/, 3. mn. urēdē /se/)* uređiti /se/ *Mōlīn te. urēdi se i grēmo na māšu.*

ūrōk *im.^a m. (N mn. ūrōki)* urok *Nēgda su se ljūdi bālī ūrōki i vērovali vā to.*

usahnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. usāhnēš, 3. mn. usāhnū)* povenuti, sa-sušiti se *Usahnūle su mi sē rōžice.*

Ūskrs *im.^a m. Uskrs; usp. Vazān Nēgdā j za Ūskrs va Crkvēnice sa alēja dišèla po rumanījāh.*

ūsta *im.^a s. mn. usta Zēlā mī j z ūst. Grīh ne grē v ūsta, neg z ūst.*

♦ **věžē ūsta** *ča gorko je što Pēlīn jāko vēžē ūsta. ♦ začepīt ūsta komu uštkati koga, oduzeti riječ komu, zabraniti komu da govori Ma začepīt će onā njōj ūsta.*

ustānīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. ustānīš se, 3. mn. ustānē se)* umiriti se

ustīnūt/ostīnūt *gl. svrš. (prez. 3. jd. ustīnē, 3. mn. ustīnū)* odstajati /ob. da se jelo ohladi/ *Nēka jīlo mālo ustīne, bīt će bōlje.*

ušćīpnūt *gl. svrš. (prez. 2. jd. ušćīpnēš, 3. mn. ušćīpnū)* uštipnuti *Vāvīk me ušćīpnē za òbraz.*

ušćīpnūt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. ušćīpnēš se, 3. mn. ušćīpnū se)* uštipnuti se *Ušćīpnula sān se na vrāta.*

ušēstīt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. ušēstīš /se/, 3. mn. ušēstē /se/)* uređiti /se/ *Ušēstē se sākū subòtu vjūtro pa grēdu na kafē va Īntēr.*

ūšpītān, ūšpīta, ūšpīto *neodr. prid. usko, tijesno* *Gāce su mi ūšpīte aš sān se podebljāla.*

ūšpīto *pril. tijesno, usko* *Ča njīn nī va stānu ūšpīto?*

utablān, utāblana, utāblano *neodr. prid. umoran* *Sā sān utāblana od togā dēla.*

utèc *gl. svrš. (prez. 2. jd. utečěš, 3. mn. utečũ/utekũ) pobjeći Dā j rēc pa utèc.*

ūtòrak *im.^a m. (G jd. ūtòrka, N mn. ūtòrki) utorak Bīt će do ūtòrka poli menè.*

ùvik/vàvik *pril. uvijek Bìlò j tò vrìme kad je pũno mòre bìlò rìb pa sē j ùvik fānj togà zvuklò. Va Crkvènice sē j vāvìk držàlo do Mālè Gospòje. Vāvìk je bìlà va črnèn.*

uvrīmīt *gl. svrš. (prez. 3. jd. uvrīmī) proljepšati se /o vremenu/ Vàljād će se uvrīmīt.*

ùz(a) prij. <A> uz(a) Šlì su se šètāt uz potòk. Rìni stól ùz zìd pa ćeš imèt više mèsta.

ùzāl *im.^a m. (G jd. ùzla, N mn. ùzli) uzao Zauzlāl je takòv ùzāl da ga nī mògàl razuzlāt.*

uzānka *im.^{e1} ž. (G mn. uzānāk) zamka za životinje*

uzbītak *im.^a m. (G jd. uzbītka, N mn. uzbītki) ostatak Najìli su se do gřla, a nān su ostāvili uzbītki.*

uzdānak *im.^a m. (G jd. uzdānka, N mn. uzdānki) pup*

uzorīt *gl. svrš. (prez. 3. jd. uzorī, 3. mn. uzorē) dozreti Pustī zelenice da uzorē.*

užānca *im.^{e2} ž. (G mn. užānc/ užānāc) običaj Zatārū se nāvade i užānce.*

užāt *gl. svrš. i nesvrš. (prez. 2. jd. užāš, 3. mn. užājū) običavati Sākū j nedèlju užāla pòc pričeste.*

ūzbà *im.^{e1} ž. (A jd. ūžbu, G mn. ūžbī) uštap Za ūžbī se ne grē pod svècũ.*

uželjīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. uželjīš se, 3. mn. uželjē se) nauživati se, odželjeti se Uželjēl se sēga i sàčesa.*

V

v *prij.* vidi: **va, v**

va, v *prij.* 1. <A> u *Gljèdāl je vā mē kàko da sān mu čā načinīl. Čēra smo šlī v Rīku. Ōdi v rīt!* 2. <L> u *Rētķō j va Crkvēnice tēnperatūra spod nūli.*

vābīt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vābīš, 3. mn. vābē)* mamiti *Z jāškūn se vābē rībi.*

vāč *pril.* u što *Vāč si se tō zagljèdala?* ♦ **vāč tāč** u bilo što *Trošī sōl-di vāč tāč.*

vādīt /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vādīš /se/, 3. mn. vādē /se/)* učiti /se/ *Danās se va škōle sāčā vādē.*

vādne *pril.* rano ujutro *Morān pōčet vādne aš nēcū dospēt naprāvit ča sān umīslela.*

vagānjat se *gl. svrš. (prez. 2. jd. vagānjāš se, 3. mn. vagānjajū se)* natjerivati se *Smîrōn se vagānjajū okōlo tē bāli.*

vagnāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. vagnāš, 3. mn. vagnājū)* utjerati *Čā si nas vagnāla va kūcu ako obēd nī gotōv?*

vagōn/vagūn *im.^a m.* vagon

vagūn *im.^a m.* vidi: **vagōn/vagūn**

vāhta *im.^{el} ž.* straža, ob. u fraz. ♦ **bīt na vāhte** biti na oprezu, motriti na što *Smîrōn je na vāhte.*

vājēr *pril.* u visinu, u zrak *Cēlō lēto su hītali onē svētlečē čūda vājēr. Hītīl gā j vājēr.*

vājmalōra *uzv.* kvragu, dovraga; usp. **malōra, malōršiga, svrāgu, varemēngo** *Vājmalōra, nīs njīn priprāvila obēd, a vēc su prišlī!*

vāla *im.^{el} ž.* uvala „*Ne pačājte mojē mōre, mojū vālu, mojū grōtu. Ma ni za stō lēt vi nēcete znāt čā je tō 'čā' va mojēn životū!*”⁶⁵

valīža *im.^{e2} ž.* prtljaga *Vēlūn valīžūn se grē na dūg pūt.*

valōr *im.^a m.* (*G jd. valōrā*) vrijednost, korist *Ovī pīstēn ti nī nīkakōv valōr.*

vāljad *pril.* valjda *Vāljad je do togā prišlō da me va grādu vīše ne pozdrāvljāš.*

vāljet *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vāljet, 3. mn. vāljetjū)* valjati *Vāljetō nas je mōre, šlī smo z jednē bāndi bārki na drūgu.*

valjät/väljat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. valjäs/väljäs, 3. mn. va-*

⁶⁵ Potpis korisnika *patafljengo* na internetskom forumu www.forum.hr.

ljājū/våljajū vrijediti *Ne valjā nīš ča jā udēlān.*

vålje pril. odmah *Da si vålje va kùcu slà!*

vān pril. van, izvan *Perē j pōčelo zbījāt zi kušīna.*

vanē pril. vani, napolju *Ženī nīsū smēle va oštariju pa su mūži čēkale vanē i sākō tulīko pošpijāle i slāle pōrūčak da neka grēdū dōma.*

vāpit gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **vāpīš**, 3. mn. **vāpē**) vapiti, zapomagati *Ča vāpīš, ča si pālā?*

vapōr im.^a m. parobrod *Vapōri su nēgda sākī dān koštēvāli va Crkvēnice.*

vāra uzv. izraz koji poziva da se što vidljivo uoči, koji upozorava na što zanimljivo ili neočekivano, gle! pogledaj! *Vāra, kā līpā jāhta.*

varemēngo uzv. kvragu, dovraga; usp. **malōra**, **malōršiga**, **svrāgu**, **vājmalōra** *Varemēngo, tī i tvoje bedastočē!* ♦ **īc** (**hodīt**, **pārtit**, **pōc**, **prōc**) **varemēngo** upropašteno je što, propalo je što *Sē j šlō varemēngo.*

vāš, **-a**, **-e** zam. vaš *Jē l tō vāše dītē?*

vāška im.^{e1} ž. (G mn. **vāški**) umivao-nik *Vāška mi sē j razbīla.*

vāštiš im.^a m. starinski toaletni ormarić *Na vāštišū j lagamān i šugamān.*

vāvīk pril. vidi: **ūvīk/vāvīk**

Vazān im.^a m. (G jd. **Vazmā**) Uskrs; usp. **Ūskrs** *Na Vazān se va crīkve blagoslovī pogāča, jāja, šūnka, sōl i lūk.* ■ **Mālī Vazān** prva nedjelja poslije Uskrsa *Za Mālī Vazān se pojī čā j ostālo od blāgoslova.*

vāž im.^a m. (L jd. **vāžū**) posuda u kojoj raste cvijeće *Va vāžēh mi diši bāšelak i rüzmarīn.*

vāžgāt /sel/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **vāžgē** /sel/, 3. mn. **vāžgū** /sel/) zapaliti *Sākī pūt kad prīde p̄rvo ča napravī je da vāžgē španjulēt.*

vāžigāt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **vāžigāš**, 3. mn. **vāžigajū**) potpaljivati *Vāžigajū sūhōre za krēs.*

vēcēr im.¹ ž. (G jd. **vēcēri**) večer *Pod vēcēr je bīlā līpā bāva pa nī bilo vrūce.*

večēra im.^{e1} ž. večera *Da si prišlā do večēri, sī čūla? Za večēru čemo fritālju špārogami i pāncētūn.*

večerās/večerāska pril. večeras *Češ prīt večerās ili jūtra? Večerāska grēn do Marije, čēš pōc s nāmūn?*

večerāska pril. vidi: **večerās/večerāska**

vēc pril. više *Ne mōrēn vēc š njēn krēdu.*

već vez. već *Već sān bīlā na plāce, ma nī bīlō rīb.*

vedreniče im.^{e2} ž. mn. vedre zimske noći *Vedreniče su līpe, ali jāko m̄zle.*

vějē *im.*^{a+} *s.* suho lišće *Kāmo ću hītit ovò vėjē ča sān pòmela?*

vėkerica *im.*^{e2} *ž.* sat budilica; *usp. žveljerīn Zbūdila mē j vėkerica na pēt ūr.*

Vělā Críkva *top.* crkva Uznesenja Blažene Djevice Marije → C, 125

Vělā gromāča *top.* vrh brda iznad *Dōlcā i Lādvīča* → B/D, 126

Vělā palāda *top.* duži lukobran gradske luke → C, 127

Vělī Bōk *top.* brijeg na kojemu se nalazi naselje *Bēnićī* → D, 128

Vělī grūh *top.* najveći očuvani *grūh* u naselju *Kotōr* → B, 129

Vělī mōst *top.* kameni most preko *Dubrāčine* pokraj *Kaštēla* → C, 130

Vělī pàrk *top.* nekadašnji park uz glavnu gradsku plažu, poznat i kao *Grāckī pàrk* i *Kūpališnī pàrk* → A/C, 131

vělī, -ā, -ō *odr. prid. (komp. vēcī)*
1. veliki *Nēgdā j nāvēcī samānj va Vīnodolu bīl va Crkvēnice na Vělū Gōspoju*. 2. visoki *Vělī bāras dēlāl je hlād nad cēlēn dvōrōn i štīrnūn.*

velīk, -a, -o *neodr. prid.* 1. velik *Tō j bīlā kūca vēcē famīlje ali dvā brāta*. 2. visok *Naprāvili su vělī zīd da jih se ne vīdī.* *usp. visōk, visokā, visokō*

vělūd *im.*^a *m.* vrsta tkanine, baršun

vēnāc *im.*^a *m.* (*G jd. vēncā*) vijenac *Si naručīl vēncī?*

věra *im.*^{e1} *ž.* 1. religija *Kē su onī vėre?* 2. povjerenje *Pōli Íva va butīge si mōgāl zēt ròbu na vėru*. 3. vjenčani prsten; *usp. vėrica*

veramēnte *pril.* uistinu, zaista, stvarno, doista *Čā veramēnte grēste cā!?* *Tēkār ste prišlī.*

vėrgūl, vėrgula, vėrgulo *neodr. prid.* nestabilan /ob. brodić/ *Plāstične bārki su vėrgule za rāzliku od drvēnēh.*

vėrica *im.*^{e2} *ž.* vjenčani prsten; *usp. vėra* *Zgubīla sān vėricu.*

vėro *pril.* zaista, doista *Čā j vanē vēc škūro? – Vėro jē!*

Vėrovānjē *im.*^a *s.* Apostolsko vjetrovanje, molitva *Na māše vāvīk mōliš Vėrovānjē, Zdravomarīju, Očenāš i Slavaōcu.*

vėrovat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vėruješ, 3. mn. vėrujū)* vjerovati *Ma ne vėrujēn ti, hōd spāt!*

vėrsāda *im.*^{e1} *ž.* kanarinčev pjev *Mōj kanarīnac kāntā āltrokē vėrsādi.*

veslō *im.*^a *s.* veslo *Ribarīca sē j veslāla z dvē ili četīre vėlē veslā.*

♦ **nīs (nīsī** itd.) **veslō sāsāl** nisam (nisi itd.) naivan, ne dam se (ne daš se itd.) prevariti

veštīd *im.*^a *m.* odijelo *Va tēn veštīdu grē kākō dā j mētlu progūtñūl.*

větār *im.*^a *m.* (*G jd. vėtra*) vjetar *Ōrcāj timūn na vėtār!* ♦ **obrācat se**

käko vêtär pûše mijenjati stavove prema situaciji (prilikama, okolnostima) /radi vlastita pro-bitka/

vetrîna *im.*^{e1} ž. ostakljeni kuhinjski ormar s policama *Va vetrîne drži kristāl.*

věz *im.*^a *m.* (*L jd. vëzÿ*) mjesto za privez barke; usp. **ärmîž** *Îmân va pörtu sigurân vëz.*

vëzät *gl. svrš.* i *nesvrš.* (*pres. 2. jd. vëžëš*, *3. mn. vëžÿ*) vezati/vezivati *Hiti mi bärbëtu da vëžën bärku. Ma möreš to vezät mäške za rëp!*

vežid *im.*^a *m.* osip po tijelu

vî *zam.* *vi Pardôn, nîš vâš vîdela. Ma, čä vân je? Grën za vâmi.*

vîda *im.*^{e1} ž. vijak *Trêba mi kacavîda da odvidân vîdu.*

vîdelo *im.*^a *s.* uočljivo, vidljivo mjesto *Mogâl si tô stävît na vîdelo da ne îšcën sâkûda.* ♦ **prît** (**zîc**, **stävît** i sl.) **na vîdelo** saznat će se, vidjet će se /ob. u javnosti/ *Prît će së tô na vîdelo.*

vîdet /*se*/ *gl. svrš.* (*pres. 2. jd. vîdîš /se/, 3. mn. vîdë /se/*) vidjeti /*se*/ *Nî lîpō vîdet kad se po cëste kušëvajÿ.*

Vîdi *im.*^a *m. mn.* top. naselje u *Görnjen Kräju*, poznato i kao *Görnjä Dräga* → D, 132

Vidövō *im.*^p *s. jd.* top. u zaleđu *Kotōra* prema *Godäču* → B, 133

vîdulice *im.*^{e1} ž. vrsta puhačke svira-
le, frulica *Ōn jâko lîpo sopë vîdu-
lice.*

vijāj *im.*^a *m.* (*N mn. vijäjÿ*) putovanje *Šënpre su na vijäjëh.*

vijajät *gl. nesvrš.* (*pres. 2. jd. vijajäš*, *3. mn. vijajäjÿ*) putovati *Säkûdär smo vijajäli akōnto firmi.*

vîñč *im.*^a *m.* (*G jd. vîñča*) dizalo, ko-
lotur

vîñcōl *im.*^a *m.* riba, incun (*Engraulis encrasicolus*) *Vîñcōli vōlîn vîše nego sârdëli.*

vîndok *im.*^a *m.* (*N mn. vîndoki*) otvor u zidu na zatvorenom ložištu

vîñō *im.*^a *s.* vino *Kad se skûha zalëj bëlën vîñōn.*

Vinodōlčica *im.*^{e2} ž. stariji naziv za Dubračinu /ob. u literaturi/

Vinodōlskâ *im.*^p ž. *jd.* top. ulica koja vodi iz crikveničkoga centra prema unutrašnjosti u Vinodolsku dolinu → A, 134

vîra *nepromj.* ob. u fraz. ♦ **päsjä** **vîra** poštapalica, psovka *Päsjä vîra te zëla! Ma päsjä vîro, čëš prît nâjzäd na obëd!?*

visök, **visokâ**, **visokō** *neodr. prid.* (*komp. vîšjÿ*) visok usp. **velik**, **-a**, **-o 2.**

višta *im.*^{e1} ž. (*G mn. vîštÿ*) pogled *Kä lîpa višta z vîh Kotōra.*

vižita *im.*^{e1} ž. posjet radi pregleda *Va bôlnicē j po kamàrah sàko jùtro vižita.*

vižität *gl. svrš. i nesvrš. (prez. 2. jd. vižitáš, 3. mn. vižitájū)* 1. vršiti/izvršiti liječnički pregled *Dòhtōr ih je vižitāl vjùtro.* 2. provjeriti/provjeravati *Prīdi me vižität kī pūt.*

vjùtro *pril.* ujutro *Vjùtro njōj nī bīlō dobrō.*

Vlāh *im.*^a *m. (N mn. Vlāhi)* pravoslavac

vlāhinja *im.*^{e2} ž. autohtona vinodolska sorta smokve, bijela smokva /najbolja za sušenje/ *Crkvèničani nājvòlē bēlē smokvī vlāhinje.*

vlās *im.*^a *m. vlas Imēlā j črnī vlāsi.*

vlasān *im.*^a *m. (G jd. vlasāna)* muškarac s dugom kosom

vlēte *pril.* tijekom ljeta, u ljetno doba *Vlētē j sē krcàto turīsti, a vžīmē nī pāsa na cēste.*

vnük *im.*^a *m. (N mn. vnūki)* unuk *Sēčatō bi ōn užāl kūpīt za vnūki.*

vnūka *im.*^{e1} ž. unuka *Vnūki jū jāko pāzē.*

vodā *im.*^{e1} ž. (*A jd. vòdu, L jd. vodē*) voda *Dāj mi čāšu vodī. Spēri vodūn.* ♦ **bit kako vodā va kopānjice** biti prevrtljiv ♦ **čapēvāt vòdu va rešetō** raditi beskoristan posao ♦ **prišlā j vodā do gřla** *komu* postalo je nepodnošljivo (neizdrživo) *komu*, postalo je preopasno

komu, našao se *tko* u teškom (opasnom) položaju *Prišlā mù j vodā do gřla pā j pobēgāl.* ♦ **znāt ča kako vòdu pīt** odlično znati *što*, znati *što* sa sigurnošću *Morāš tō znāt kàko vòdu pīt.*

Vodokršcē *im.*^a *s. kršćanski blagdan Sveta tri kralja Nōna vāvīk čúva blagoslòvljenu vòdu do drùgōga Vodokršca. Vodokršcē, sākā dūšā dřšcē.*

vōga *uzv.* zapovjedni izraz kojim se naređuje veslanje ili vožnja naprijed /ob. na čamcu ili brodu/

vōgālka *im.*^{e1} ž. (*G mn. vōgālki*) lju-ljačka *Šlī su na vōgālku spred knjīznicē.*

vōgāt *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vōžēš, 3. mn. vōžū)* ljuljati *Vōžēš se već pōl ūre, pustī i kō drùgo dītē.*

vōjska *im.*^{e1} ž. vojska *Tālijanskā vōjskā j užāla dat decē panjōku.*

vōkōl/vōkolo *prij. <G>* oko *Šīrī dēl kī j bīl vōkolo pāsa zvāl sē j krōk, a rībari ki su takō potēžālī mrēžu krōkari.*

vōkolo *prij.* vidi: **vōkōl/vōkolo**

vōlta *im.*^{e1} ž. (*G mn. vōlt*) kameni polukružni ulazni luk *Dēlat će vōltu va kūhinje.*

völtät /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vōltáš /se/, 3. mn. vōltajū /se/)* okrenuti /se/ *Vōltāla sē j za njin.*

vòljačā *zam.* bilo što, štogod: usp.
čagòd/čagòdār(e)/čagòdre *Dāj*
mi vòljačā za pojīst.

voljakāde *pril.* bilo gdje, igdje *Dā l*
jē voljakāde za kùpīt c̀bōri?

voljakāmo *pril.* bilo kamo, ikamo
Grēmo voljakāmo, ne dā mi se
više tōtu bīt.

voljakī *zam.* bilo tko, tkogod; usp.
kīgòd, kāgòd, kōgòd *Nēka me*
voljakī zamēni!

vōnj *im.^a m.* (*G jd. vonjā*) miris

vonjāt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. vò-*
njāš, 3. mn. vōnjajū) mirisati *Ōvo*
bāš līpo vōnjā.

vošćenīca *im.^{e2} ž.* svijeća; usp.
mīlikērc, svēcā

vrāg *im.^a m.* (*N mn. vrāzi*) 1. vrag,
sotona 2. zločestoća *A mālī tī j*
stvārno vrāg! ♦ **bāt se** *koga, čega*
kako <črñoga> **vrāga** jako se
bojati *koga, čega*, biti u smrtnom
strahu *od koga, od čega Bālā sān*
je se kàko črñoga vrāga. ♦ **bižāt**
od koga, od čega kàko vrāg od
tamjāna uporno bježati *od koga,*
od čega, izbjegavati *koga, što Bižī*
od njē kàko vrāg od tamjāna.
♦ **kàko dā j ki vrāgu s tōrbi po-**
bēgāl nestašan, vragolast, prepren-
den *Mi se parā dā j vrāgu s tōr-*
bi pobēgāl. ♦ **ko stō vrāzi** jako,
strašno *Bolī ko stō vrāzi.* ♦ **ko zā**
vrāga kao za inat *Ko zā vrāga,*
prišlā j kad smo jū otēpale. ♦ **lefī**

ki kàko da ga vrāg nōsī jako brzo
trči *tko, trči tko* iz sve snage *Letēl*
je kàko da ga vrāg nōsī. ♦ **nagān-**
jat *koga kako vrāg grēšnu dūšu*
natjeravati *koga*, ne dati *komu* ni
da predahne, prisiljavati *koga* na
obavljanje teških poslova *Nagān-*
jāš me kàko vrāg grēšnu dūšu.
♦ **ne dā vrāg mīra** *komu* nešto
tjera u napast *koga* *Ne dā mi vrāg*
mīra, grēn i po onī drūgi postōli.

vrānic/vrānič *im.^a m.* ublaž. vrag,
vražić *Vrānič te zēl!*

vrānit se *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd.*
vrānīš se, 3. mn. vrānē se) oku-
pljati se *Znālī su se vrānit poli*
Prčūri.

vrāta *im.^a s. mn.* vrata *Pokvārīlo*
mi sē j zvōno na vrātēh pa lūpāj
na ponēštru. Prvo pomēti pred
svojēmi vrāti.

vrātнице *im.^{e2} ž. mn.* škure, rebrenice
na prozoru; usp. **prušijāni**

Vr̄bniškinja *im.^{e2} ž. etn.* Vr̄bničan-
ka, stanovnica Vr̄bnika

vřčina *im.^{e1} ž.* noćna posuda *Īmā trī*
zāhodi va kùce ma sejēdno po
nočē cūrā va vřčinu.

vřc se / vrgnūt se *gl. svrš.* (*prez.*
2. jd. vřgnēš, 3. mn. vřgnū) uvr-
gnuti se, naslijediti osobine, poći
čijim stopama *Vřgāl sē j va ocā.*

vrdūra *im.^{e1} ž.* povrće

vrēdān, vrēdna, vrēdno *neodr.*
prid. 1. vrijedan, marljiv *Zovūda*

*su ljûdi dobrî i vrědni. 2. vrije-
dan, dragocjen Niš nî vrědno
kulîko famîlja.*

vrědit *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vrědîš,
3. mn. vrědě)* vrijediti *Vîše vrědi
magàre i čovîk neg sâm čovîk.*

vrědnost *im.ⁱ ž. (G jd. vrědnosti)*
vrijednost *Sâkakoveh vrědnosti j
bîlo na suhîtu.*

vrēsina *im.^{el} ž. grmolika biljka, vrije-
sak*

vrgnût se *gl. svrš. vidi: vrěc se / vr-
gnût se*

vrîca *im.^{e2} ž. vreća Slăžû se kàko rògi
va vrîce.*

vrîcnjâk *im.^a m. vidi: vrîcnjâk/vrîtn-
njâk*

vrîme *im.^a s. (G jd. vrîmena)* 1. vrije-
me kao meteorološka pojavnost
*Ovò vrîme mi ne grě. 2. vremen-
ski razmak, vremensko trajanje
Va tô vrîme mào se domăcêh
bàvilo tûrizmôn.*

vrîtnjâk/vrîcnjâk *im.^a m. (G jd.
vrîtnjaka/vrîcnjaka, N mn. vrîtn-
njaki/vrîcnjaka)* udarac nogom u
stražnjicu *Opâlîl sân mu vrîtnjâk
da se vîše nîkâd ne vîrně.*

vrnût /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. vîrněš
/se/, 3. mn. vîrnû /se/)* vratiti
*/se/ Vâljad ée se vrnût kad vîde
kakòvò j vrîme. Plävâl je denûda,
a ônda sê j umòril pa vrnûl.*

vrnjěvât /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
vrnjěvâš /se/, 3. mn. vrnjěvajû*

/se/) vraćati */se/ Vrnjěvâli su se
dvâ, trí pûti.*

vrša *im.^{e2} ž. (G mn. vîš)* košara od
šiblja ili od žice za lovljenje
ribe *Pûno njih hîti vrše pa jîh ne
zvädě.*

vrť *im.^a m. (G jd. vrtû)* vrt *Cělî j vrť
bîl pûn slîzi.*

vrťac *im.^a m. (G jd. vřca)* um. od vrť,
mali vrt *Vrťac mî j zarašcên.*

vrťat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vrťâš,
3. mn. vrťajû)* 1. bušiti, dupsti
2. biti nemiran, micati udovima
Škânpi još vrťajû i na krâjû.

vrťet /se/ *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. vrťîš
/se/, 3. mn. vrtě /se/)* vrtjeti */se/
Decà se vòlě vrťet na rîngešpîlu.*

vrûlja *im.^{e2} ž. izvor slatke vode u
moru Za dâžjôn va môrû j sàko
tulîko vrûlja.*

vrûtâk *im.^a m. (G jd. vrûtâkû, N mn.
vrûtâkî)* vrutak, izvor vode iz ze-
mlje *Va Crkvènicê j uz môre sê
pûno vrûtâkî.*

Vrûtâk *im.^a m. jd. (G Vrûtâkû)* top.
predio na *Ïbali → C, 135*

vrvêt *gl. nesvrš. (prez. 3. jd. vrvî,
3. mn. vrvě)* vrvjeti, izbijati u ve-
likom broju *Na plăcê j sê vrvělo
od nâroda.*

vûk *im.^a m. vuk (N mn. vûki) ♦ lâcân
kàko vûk* veoma gladan *Lăcna
sân kàko vûk.*

*vzīmē pril. tijekom zime, u zimsko
doba zimi Vletē j sē krcāto turīsti,
a vzīmē nī pāsa na cēste.*

Z

z, s, š prij. 1. <G> od, iz; usp. **zi**
*Prošlã j z dëla na kafë i cëlũ ùrũ
 je nĩ. Õn je z Grĩžãn. Šlã j s crĩkvi
 put Plõdĩn. S kũda si tĩ prišãl?
 Prišlã bi sã prekĩnjenã z njĩvi,
 a jõš bi jũ dõma tukãlo dëlat.*
 2. <I> s *Pëtkõn sã j postĩlo
 brudĩtõn z jãšmikõn. Tõ udëlãš
 z lopãtũn za çãs. Zãmi s palj-
 kõn! Zãč nĩ prišãl s tõbũn? Tël je
 da grëh š njĩmi. Š çën si prišãl?
 Prišãl je sestrũn.*

za prij. 1. <A> za *Za poplãt sã j
 stãvľjãlo kõžu od kozĩ ili ofcë.*
 2. <I> za *Nõsĩl je nõž za pãsõn
 sãkĩ pũt kad bi šãl va šũmu.*
 3. <I> iza, nakon *Za Vëlũn Gõspo-
 jũn çe vãlje dãžji. Hõdi spãt, veç
 je põl ùre za polnõçũn.*

zabãdãt /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
*zabãdãš /se/, 3. mn. zabãdajũ
 /se/*) zabijati /se/ u što *Çã zabãdãš
 nõs kãde mu nĩ mẽsto!*

zãbadãv/zãbadava/zãbadavë pril.
 1. besplatno; usp. **bãdava/bã-
 dave 1., mũhte** *Bĩlã j gũngula
 kako da zãbadãv dëlë. Zãbadava
 su dëlali pa jih rãbi poçãstit. Za
 njegã j sãkĩ bĩl çovĩk, a stãrëh i
 nẽmoçnëh zãbadavë bi strĩgãl.*
 2. uzalud; usp. **bãdava/bãdave**

2. *Zãbadãv govoriš kad te nẽçe
 poslũšat. Zãbadava se õkolo një
 mũçĩš. Zãbadavë sãn ti reklã, ma
 tĩ dëlãš po svojũ.*

zãbadava pril. vidi: **zãbadãv/zãba-
 dava/zãbadavë**

zabõst /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **za-
 bodëš /se/, 3. mn. zabodũ /se/**)
 zabosti /se/ *Nemõj sãmo va pësãk
 zabõst lũnbrelĩn aš çe ga bũra
 odnëst.*

Zãbrãjdi im.^{el} ž. mn. top. šumarak u
 predjelu *Potkotõr* → B, 136

**zabũhnjën, zabũhnjena, zabũh-
 njeno neodr. prid.** otečen u licu
Zabũhnjenã j aš fãnj pijë.

zãč pril. zašto *Zãč me ne slũšãš? Zãč
 grëš çã?*

zãçrljenët /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd.
*zãçrljenĩš /se/, 3. mn. zãçrljenë
 /se/*) zacrvenjeti /se/ *Sã se zãçr-
 ljenëla kad ga je vĩdela.*

zãçakulãt se gl. svrš. (prez. 2. jd.
*zãçakulãš /se/, 3. mn. zãçakulãjũ
 /se/*) zapriçati se *Zãçakulãle smo
 se i prišlõ j põlnë.*

zad prij. vidi: **zãda/zad**

zãda pril. otraga *Šãl je z aũtõn zãda,
 ali nĩ bĩlõ mẽsta.*

zâda/zad *prij.* <G> iza *Skrîla sê j zâda mäterine hâlje aš jû j bîlò srân.*

Zâda/Zâd Škuljêrê *top.* predio iza *Vèlê palâdi* → C, 137

zadêt se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zadêješ se, 3. mn. zadêjû se*) spotaknuti se *Zadêl se na tapêt.*

zafašât *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zafašâš, 3. mn. zafašâjû*) poviti; *usp. in-fašât, ofašât*

zagānčât *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zagānčâš, 3. mn. zagānčajû*) zakvačiti; *usp. ingānčât*

zagnjêst /se/ *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zagnjetêš /se/, 3. mn. zagnjetû /se/*) 1. utrpiti /se/, ugurati /se/ kamo ili u što *Zagnjêla sê j va prêmâlî kapòt.* 2. *pren.* nametnuti /se/ *Ôn se sâkamo zagnjetê.*

zagojît se *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zagojîš, 3. mn. zagojê*) zarasti, iscijeliti ranu *Nîkako da mu se râna zagojî pa da mòre zi bôlnice.*

zagorêt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. zagoriš, 3. mn. zagorê*) zagorjeti *Ājnprên mi j zagorêl.*

zagrîženac *im.^a m.* (*G jd. zagrîžēnca*) zajedljivac

zahājât *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. zahājâš, 3. mn. zahājajû*) 1. zalaziti /odnosi se na Sunce/ *Sûnce zahājâ.* 2. obilaziti određena mjesta *Zahājâ po oštarijah.*

zahîtat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. zahîtäš, 3. mn. zahîtajû*) zabacati, zatrpiti, napraviti nered *Jöpêt si krâmôn zahîtala konòbu.*

zâhod *im.^a m.* nužnik, zahod; *usp. kôndòt* *Zaštopâli su bânju i zâhod.*

Zâjâm *im.^a m. jd.* (*G jd. Zâjma*) *top.* predio u blizini *Stôlniča* → B, 138

zajik/jazik/jezik *im.^a m.* (*N mn. zajîki/jazîki/jezîki*) 1. organ u usnoj šupljini *Upeklâ sân zajik s kafôn.* 2. jezik za sporazumijevanje *Ne znâ nijedân zajik, ali se sejêdno dobrò razumê s turisti.*

♦ **imêt <dùg> zajik (jazik, jezik, zajičinu, jezičinu)** <kot krâva rêp> biti brbljav, mnogo (previše) govoriti *Bâš si njôj dobrò reklâ, imâ jazik kot krâva rêp. Imêl je jezičinu kot krâva rêp. Ne sâmo onâ, nêg njôj i mûž imâ zajičinu.* ♦ **imêt jezik kâko lopâtu** mnogo (previše) govoriti, biti brbljav *Imâš jezik kâko lopâtu, začèpi!* ♦ **ujîst se za zajik** naglo ušutjeti, iznenada prestati govoriti /ob. da se ne bi reklo previše/, požaliti zbog izgovorenih riječi *Ujîla sê j za zajik çîn tî j reklâ.*

♦ **vûc za zajik** koga navoditi (izazivati) koga da progovori (da kaže nešto što nije namjeravao) *Vûklâ mē j za zajik pa sân na kôncu reklâ.* ♦ **zajik za zûbi!** šuti! (šuti-

tel), ne smiješ (ne smijete) govori-
riti!, ni riječi <više>!

zajĭst *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **zajĭš**,
3. mn. **zajidū**)* 1. zagristi /ob. riba/
2. *pren.* nasjesti na šalu *Tī lāhko*
zajĭš.

zakaĭāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zakaĭāš**,
3. mn. **zakaĭājū**)* 1. izvaditi /vje-
drom/ vodu *Zakaĭālā j dēsēt bujōl*
vodī. 2. baciti mrežu u more *Šlī su*
zakaĭāt.

zakāntāt *gl. svrš. (prez. 2. jd. **za-**
kāntāš, 3. mn. **zakāntajū**)* zapje-
vati *Lipo bi se našli, zēlī butĭlju s*
konōbi i zakāntāli.

zaklabūčēn, zaklabūčēna, zakla-
būčēno *neodr. prid. jako oblačno*
Zaklabūčēnō j, sigūr će dāž.

zāklān, zāklana, zāklano *neodr.*
prid. zaklan ♦ **spāt kākō zāklān**
čvrsto spavati *Zāspāl je kākō*
zāklān.

zakljēt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. **za-**
kljānēš/zakūneš, 3. mn. **zakljānū/**
zakūnū)* zakleti se, prisegnuti *Za-*
kljēla bīn se da sān ga vīdela na
Ōbale z drūgūn.

zakramāt *gl. svrš. (prez. 2. jd.*
***zakramāš**, 3. mn. **zakramājū**)*
zabaciti, odbaciti što *Zakramāl je*
kāmīk va ponēštru.

zakūčīt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd.
zakūčīš/se/, 3. mn. **zakūčē/se/)
1. zakopčati /se/; *usp. **zapūtīt /se/***
*Zakūči kapōt aš ćeš se nahlādīt.***

2. zakvačiti /se/ *Kad lõvīš, sākō*
tulīko morāš skōsnūt da se rība
zakūčīt za ūdicu.

zalēt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **zalĭješ
*/se/, 3. mn. **zalĭjū /se/)*** zaliti /se/
politi /se/ tekućinom *Rōžice trēba*
*zalēt.***

zalĭvēn, zalĭvena, zalĭveno *neo-*
dr. prid. zaliven ♦ **mučāt kākō**
zalĭvēn uporno šutjeti *Mučālā j*
kākō zalĭvēna.

zalōtat *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zalōtāš**,*
*3. mn. **zalōtajū**)* zalemiti *Čēs mi*
zalōtat raštēladu?

zālvā *im.^{el} ž. (A jd. **zālvu**, G mn.*
***zālvī**)* zaova, muževa sestra

zamērāt /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd.
zamērāš /se/, 3. mn. **zamērājū**
/se/) zamjerati /se/ *Zamērān jōj*
pūno togā.

zamērit /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd.
zamērīš /se/, 3. mn. **zamērē /se/)
zamjeriti /se/ *Zamērila mi sē j kad*
*je reklā da sān jū otēpala.***

zamūtīt /se/ gl. svrš. (prez. 3. jd.
zamūtī /se/) zamutiti /se/, zama-
gliti /se/ *Zamūtīlo mi se pa sān*
trēsñūla i razbĭla glāvu.

zapàdat *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapà-***
***deš**, 3. mn. **zapàdū**)* pripadati

zapàmetit *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapà-***
***metīš**, 3. mn. **zapàmetē**)* zapamti-
ti *Kākō zapàmetē sākū bedastōču*
ča vīdē na televĭzije.

zapasät *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapasäsš**, 3. mn. **zapasäjü**)* zapasati /ob. mrežom ribu/

zapölnē *pril.* poslijepodne *Zapölnē smo slägäli drvä.*

zapölnöcün *pril.* poslije ponoći *Prošlã j tøk na ùru zapölnöcün.*

zäpovēd *im.¹ ž. (G jd. **zäpovēdi**)* zapovijed *Dëset Bðžjēh zäpovēdi moräš znät napämēt.*

zäprēt /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zäprēš /se/**, 3. mn. **zäprü /se/**)* zatvoriti /se/ *Hihotäle su se pa sän zäprlä vräta da jih ne morän slüšat.*

zäprt, -a, -o *neodr. prid.* zatvoren *Käde ću kúpit akō j butīga zäprta?*

zäprto *pril.* zatvoreno *Jē l oprto? – Nē, zäprtō j.*

zapüčēn, zapüčēna, zapüčēno *neodr. prid.* 1. zakopčan *Zapüčēnã j dō vräta pa ne znän čã j obükla.* 2. *pren.* zatvoren, sputan u komunikaciji *Büde jü srän pa zgljēdã zapüčēna, ali nñ.*

zapühät se *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapühäš se**, 3. mn. **zapühü se**)* zadihati se *Zapühäla sē j dōkljē j prišlã ne Hrüstu.*

zapütit /se/ *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapütitš /se/**, 3. mn. **zapütē /se/**)* zakopčati /se/; *usp. **zaküčit /se/*** 1. *Ni moglä zapütit kapöt küliko sē j podebljãla.*

zapütit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zapütitš se**, 3. mn. **zapütē se**)* uputiti se *Zapütüla sē j va gräd brez menē.*

zaräna *pril.* rano ujutro *Zaräna sän prišlã.*

zarašcēn, zarašcēnã, zarašcēnō *neodr. prid.* zarastao *Vřtac mī j zarašcēn.*

zäruki *im.^{e1} ž. mn.* zaruke *Proslävili su zäruki.*

zasäpljēn, zasäpljēna, zasäpljēno *neodr. prid.* zamagljen *Zasäpljēno mī j staklō pa ne vidin vozit.*

zasēn/zasēnsegã *pril.* sasvim *Živēla sän zasēn blüzü škōli. Natrühēna sän zasēnsegã.*

zasēnsegã *pril.* vidi: **zasēn/zasēnsegã**

zasinjät *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zasinjäš**, 3. mn. **zasinjäjü**)* označiti *Paligär se va môru zasinjä.*

zaslühžit *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zaslühžitš**, 3. mn. **zaslühžē**)* zaraditi *Va turizmu se mänje zaslühžit negō nēgda.*

zasmočit *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zasmočitš**, 3. mn. **zasmočē**)* dodati hrani masnoću *Zasmočit mälō püricu aš će ti bit süha.*

zasöst *gl. svrš. (prez. 2. jd. **zasopēš**, 3. mn. **zasopü**)* zasvirati *Zasopli su čin je prišãl.*

- zäsprāve** pril. uistinu, doista *Ako tō zäsprāve mīslīš, ne govōrīn vīše s tōbūn.*
- zasūkāt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *za-sūkāš*, 3. mn. *zasūčū*) 1. previnuti *Zasūkāl je rukāvī.* 2. pren. ozbiljno prionuti poslu *Zasūkāl je fānjiskī va tēn dēlu.*
- zaškūrēt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *za-škūrīš*, 3. mn. *zaškūrē*) zamračiti *Zaškūrī kamāru da mōrēn jōš spāt.*
- zaškūrēt se** gl. svrš. (prez. 3. jd. *za-škūrī se*) zamračiti se /odnosi se na nebo/ *Zaškūrēlo sē j za pēt minūti.*
- zašpranjāt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zašprānjāš*, 3. mn. *zašprānjajū*) snažno baciti *Zašprānjāj tī kāmīk va mōre.*
- zaštopāt** gl. svrš. vidi: **zaštropāt/zaštopāt**
- zaštrigāt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zaštrīgāš*, 3. mn. *zaštrīgājū*) začarati *Parā mi se kako da me nēkī zaštrīgāl.*
- zaštropāt/zaštopāt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zaštropāš/zaštopāš*, 3. mn. *zaštropājū/zaštopājū*) začepiti *Zaštopāli su bānju i zāhod.*
- zātēn** pril. zatim *Přvō j piškarīja bīlā na Petāku, a zātēn kādē j danās Pōšta. Šlī smo na kafē, a zātēn na Vēlū palādu.*
- zatřt** /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. *zatāreš* /se/, 3. mn. *zatārū* /se/) uništiti /se/ *Zatārū se nāvade i užānce.*
- zaujēt** gl. svrš. zauzeti *Sē su zaujēli kako dā j njīhovo.*
- zauzlāt** /se/ gl. nesvrš. (prez. 2. jd. *zauzlāš* /se/, 3. mn. *zauzlājū* /se/) zauzlati /se/, napraviti čvor *Zauzlāl je takōv ūzāl da ga nī mōgāl razuzlāt.*
- zavālīt se** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zavālīš se*, 3. mn. *zavālē se*) polegnuti se *Zavālīl sē j na òtomān.*
- zavečāt se** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zavečāš se*, 3. mn. *zavečājū se*) zavjetovati se *Zavečāla sē j Mājke Bōžjōj Trsāškōj.*
- zāvēl, zāvēla, zāvēlo** neod. prid. napola suho /ob. plodovi/ *Zāvēle smokvī su nājbdljē za sušīt.*
- zāvēt** im.^a m. zavjet *Dālā je zāvēt Mājke Bōžjōj Trsāškōj.*
- zavidāt** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zavidāš*, 3. mn. *zavidājū*) zavidati, zašarafiti *Trēba mi kacavīda da zavidān vīdu.*
- zāvīt, -a, -o** neod. prid. tvrdoglav, zadržt *Čā j zāvīt!*
- zavjīst se** gl. svrš. (prez. 2. jd. *zavjīš se*, 3. mn. *zavjīdū se*) prejesti se *Zavjīlo mi sē j to jīlo da vīše ne mōrēn ni pomīstet na njegā.*
- zazùtrēn** pril. prekosutra *Zazùtrēn grēn do Grīžān pa ču ti prnēst črēšānj.*

zàžēt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zàžmeš*, 3. *mn. zàžmū*) stisnuti *Previše si zàžēl tī pās.*

zàžmāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zàžmēš*, 3. *mn. zàžmū*) zažmiriti *Tī zažmēš i zaspīš, a jā zvēzdi brojīn.*

zbāndāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbāndā*, 3. *mn. zbāndajū*) nagnuti se na bok /ob. brod/

zbāndēvāt se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zbāndēvāš*, 3. *mn. zbāndēvajū*) nagingjati se, padati, rušiti se na stranu

zbāndi *pril. postrance Cēlī aūtō j zbāndi šūndrān.*

zbasāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbasāš*, 3. *mn. zbasājū*) spustiti *Māte, zbasāj zvēzdu!*

zbaškotāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbaškotāš*, 3. *mn. zbaškotājū*) prepeći *Nemōj zbaškotāt pogāču!*

zbīca/žbīca *im.^{e2} ž.* igla za pletenje

zbijāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zbijāš*, 3. *mn. zbijajū*) izbijati, nicati *Vrūtķī zbijajū sē do Sēlāc pa je tāmo vāvīk mřzlo mōre.*

zbīrat/zībirat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zbīrāš/zībirāš*, 3. *mn. zbīrajū/zībirajū*) izabirati *Zbīrāš tī postōli cēlo zapōlne.*

zblīzā *pril. izbliza Sākī j otēl zblīzā vīdet svojēh favorīti vozāci na motōrēh.*

zbōka *pril. postrance Zbōka mī j aūtō razbīl.*

zbonacāt se *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. zbonacā se*) smiriti se, stišati se /odnosi se na more/ *Zbonacālo sē j pa ne mōremo jadriť.*

zbōndit /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbōndīš /se/*, 3. *mn. zbōndē /se/*) probuditi /se/ *Kāko cēs i nāc dēlo ako se zbōndīš na pōlnē?*

zbrāt/zibrāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbērēš/zibērēš*, 3. *mn. zbērū/zibērū*) izabrati *Zibrāl sī j kako mū j pāsalo.*

zbrīš *im.^a m.* mjesto izloženo buri *Bīlī smo na zbrīsu pa nas je būra hītala.*

zbrīsa *pril. iskosa Pādalō j zbrīsa, sā sān mokrā!*

zbruštulāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbruštulāš*, 3. *mn. zbruštulājū*) ispržiti kavu u broštulinu *Kafē sē j zbruštulālo va bruštulīnu na žīvēn ognjū.*

zbūrsāt se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbūrsāš se*, 3. *mn. zbūrsajū se*) izgalamiti se

zbūšīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zbūšīš*, 3. *mn. zbūšē*) izbušiti *Zbūšīli su škūlje va zīdu za lētriku.*

zdahnūt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zdāhnēš*, 3. *mn. zdāhnū*) 1. izdahnuti 2. *pren.* umrijeti; *usp. pātit, pasāt 2., pobrāt /se/ 2., umrēt, zgasnūt 2.* *Zdahnūl je po nōce.*

zdāvnì pril. odavno *Zdāvnì nīs bīlā na Kotòru.*

zdèla im.^{e1} ž. zdjela *Sè da nīsù lāšnī, a čr̥pajū zi zdèli.*

zdòlu pril. prema dolje *Zdòlu hodīt nī tēško.*

Zdravomarīja im.^{e2} ž. molitva *Na māše vāvīk mōliš Vērovānjē, Zdravomarīju, Očenāš i Slavaò-cu.*

zdravamarīja im.^{e2} ž. zvonjava crkve u jutro, o podne i navečer

zdricàt /se/ gl. svrš. (prez. 2. jd. **zdri-cāš** /se/, 3. mn. **zdricūjū** /se/) izravnati /se/ *Dr̥ž livēl da zdricān slīki.*

zdūga pril. izdaleka *Zdūga jū j bīlo poznāt po klobūku.*

zduràt gl. svrš. (prez. 2. jd. **zdurāš**, 3. mn. **zdurājū**) izdržati *Ājmē, čā j dešpetljīv, kākò zdurāš cēlī dān š njīn?*

zèc im.^a m. zec *Naprāvīlā j zèca na gūlāš.* ♦ **spāt kākò zèc** imati lagan san, buditi se na svaki šum *Spāl sān kākò zèc aš mī j bīlo m̃-zlo.*

zèhàt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **zèšes̃**, 3. mn. **zèšū**) zijeovati

zèhàvac im.^a m. (G jd. **zèhàfca**) uče-stalo zijevanje

zèhnūt gl. svrš. (prez. 2. jd. **zèhnēs̃**, 3. mn. **zèhnū**) zijevenuti

zelē im.^a s. kupus ■ **čr̥no zelē** raštika, broskva *Danàs smo za obèd imēli čr̥no zelē.*

zelēn, zelenà, zelèno neod. prid. 1. zelen *Nī bīla sūša pā j sè još zelèno.* 2. pren. koji je bez iskustva *Još si tī zelenà da vòzīs àuto.* ♦ **bit zelēn** biti premlad (nedorastao, neiskusano)

zelenīca im.^{e2} ž. vrsta smokve *Pustī zelenīce da uzorē.*

zelenīlo im.^a s. zelenilo, raslinje *Va Crkvènicē j sè pūno zelenīla.*

zemljà im.^{e2} ž. (A jd. **zèmlju**, G mn. **zèmlji**) zemlja *Nónā j dèlala na zèmlje kraj Potòka.* ♦ **ko dā j va zèmlju propāl** ki nestao je *tko* bez traga, izgubio se *tko*, više se ništa ne zna *o kome Nīkī ga nī vidēl, kò dā j va zèmlju propāl.* ♦ **lèn kako čr̥nā zemljà** veoma lijen *Mòvi se, lèn si kako čr̥nā zemljà.*

zèra im.^{e1} ž. komadić, sitnica *Dāj mi zèru krūha.*

zēt gl. svrš. (prez. 2. jd. **zàmeš**, 3. mn. **zàmū**) uzeti *Zàmi kàde jē i stāvi kàde nī. Zàmte jīst!*

zgasnūt gl. svrš. (prez. 2. jd. **zgàsnes̃**, 3. mn. **zgàsnu**) 1. ugasiti *Ogānj nān sē j zgasnūl.* 2. pren. umrijeti; usp. **pārtit, pasāt 2., pobràt** /se/ 2., **umrēt, zdahnūt 2.**

zgljèdàt gl. nesvrš. (prez. 2. jd. **zgljèdās̃**, 3. mn. **zgljèdajū**) 1. izgledati *Glāncerice zgljèdajū*

kàko da su lakīrane. 2. činiti se
Zgljēdā dā j bōlnā aš je reklā da
nēce prīt.

zgojīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zgojīš*,
3. *mn. zgojē*) 1. uzgojiti Zgojīla
sān pomidōri va vrtū. 2. odgojiti
Nōna nās je sēh zgojīla.

zgōru *pril.* uvis, prema gore *Ne dā
mi se zgōru po ovōj vrućine.*

zgrēst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zgrebēš*,
3. *mn. zgrebū*) izgrepsti Zgrebāla
sān kolēna va mōru.

zgrēšīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zgrēšīš*,
3. *mn. zgrēšē*) sagriješiti *Nī tōga
kī nī zgrēšīl!*

zgūb *im.^a m.* gubitak *Vāvīk je na
zgūbu.*

zgūbidān *im.^a m.* (*G jd. zgūbidana*)
lijenčina

zgūbīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zgūbīš*,
3. *mn. zgūbē*) izgubiti *Nēgda
zgūbīš, nēgda dobīješ.*

zgūbīt se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zgūbīš
se*, 3. *mn. zgūbē se*) izgubiti se
Zgūbīla mi sē j na plāže.

zi prij. <G> od, iz; usp. **z**, **s**, **š 1.** *Zi
Esplanādi i sākē terāsi čūla sē j
mūzika i kānat. Zi sākē kūcē sē j
nēkī maškarāl.*

zībāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zībāš/zī-
blješ*, 3. *mn. zībajū/zībljū*) njihati,
ljuljati /ob. dijete u kolijevci/

zībāt se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zī-
blješ se*, 3. *mn. zībljū se*) njihati
se

zīc *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zījdeš*, 3. *mn.
zījdu*) izići *Zījdeš ti čā vān na
tānac?*

zidār *im.^a m.* (*G jd. zidārū*) zidar
*Crkvēničani z Gōrnjēga Krāja su
bīlī pōznati zidārī.*

zidāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zīješ*,
3. *mn. zījū*) zidati *Zījū kūcu već
pēt lēt i nīkako da fīnē.*

zignāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zignāš*,
3. *mn. zignājū*) istjerati *Zignāli
su blāgo na pašu.*

zihājāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.
zihājaš*, 3. *mn. zihājajū*) izlaziti
Salāta mi vēc zihāja.

zīherica *im.^{e2} ž.* kopča sigurnosnica

zījat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zījāš*,
3. *mn. zījajū*) vikati *Ne zījāj kàko
da smo va mālīnu!*

zīmā *im.^{e1} ž.* (*A jd. zīmu*) zima *Va Cr-
kvēnice vōlē v zīme jīst brōskvu.*

zīmā *pril.* hladno, studeno *Nočās mī
j bīlō va postēlje zīmā.*

zīmat *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zīmlješ*,
3. *mn. zīmljū*) uzimati *Nāši su
ljūdi na tunēri zīmali sōbūn baš-
kōti, aš su dūgo durāli.*

zināšāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.
zināšāš*, 3. *mn. zināšajū*) iznašati,
iznositi *Vālījē su krēnūli zināšāt
krāmu zi kūce.*

zinērāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zinēreš*,
3. *mn. zinērū*) izroniti *Zinērāl mī
j čāšīnku zi mōra.*

ziškolàt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zišk-
kolàš*, 3. *mn. ziškolàjū*) iškolova-
ti Ziškolàlā j dēcu i vnūki.

zitēgnūt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zitē-
gnēš*, 3. *mn. zitēgnū*) izvući, iste-
gnuti *Mālī ti sē j zitēgnūl od kad
sān ga jā zàdnjē vīdela.*

zitrēst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zitrēseš*,
3. *mn. zitrēsū*) istresti *Zitrēsi šu-
gamāni!*

zitrēst se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zitrē-
seš se*, 3. *mn. zitrēsū se*) istresti se
Zitrēsi se, sà si od pēska.

zitrošit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zitrōšiš*,
3. *mn. zitrōšē*) istrošiti *Zitrošili
smo se òvo lēto.*

zitūc *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zitūčeš*,
3. *mn. zitūcū*) istući *Zitūkāl gā j a
da mālī nī bīl nīš krīv.*

zjāka *im.^{e1} ž. ob. u fraz. ♦ prodāvāt
zjāki* dosađivati se, ništa ne radi-
ti, besposličariti *Prodāvāl je zjāki
cēlī dān.*

zjāpit *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zjāpīš*,
3. *mn. zjāpē*) biti neočekivano
i neželjeno prazan *Kasūn zjāpī
prāzān.*

zjīst/zijīst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zjīš/
zijīš*, 3. *mn. zjidū/zijidū*) izjesti
*Zijīle su me komarīce, sē me rūki
srbē pa s smīrōn čēšēn.*

zjuštāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zjuštāš*,
3. *mn. zjuštājū*) podesiti, ugoditi
Sī l zjuštāl škērmi?

zlēt /se/ *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. zlēje
/se/, 3. mn. zlējū /se/*) izliti /se/
Zlēl je sē va škāf.

zličit /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zličiš
/se/, 3. mn. zličē /se/*) izliječiti se

zlišāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zlišāš*,
3. *mn. zlišājū*) izgladiti, izravnati
Zlišāj vlāsi, sà si raskūštrana.

zlizāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zlizēš*,
3. *mn. zlizū*) izlizati *Zlizāl se pāl-
kēt.*

zlō *im.^a s. 1.* zlo *Udēlala si zlō i nīš
ne hābāš. 2. pren.* zla osoba *Bāš
si zlō! ♦ zēt se na zlō* pošlo je na-
opako, razvilo se loše (pogrešno)
*što /ob. kod rana, bolesti/ Zēlo sē
j na zlō i pārtīl je břzō.*

zlomit *gl. svrš.* (prez. 3. *jd. zlomī*,
3. *mn. zlomē*) slomiti *Zlomīl je
kīčicu na fūzbalu.*

zlomit se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zlomīš
se*, 3. *mn. zlomē se*) slomiti se
Zlomīš se dok njōj ugōdīš.

zluštrāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zluštāš*,
3. *mn. zluštrājū*) ulaštiti *Trēba
jōš pālkēti zluštrāt.*

zmaknūt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmā-
knēš*, 3. *mn. zmāknū*) izmaknuti

zmāmīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmāmīš*,
3. *mn. zmāmē*) izmamiti

zmasit̃t *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmasit̃š*,
3. *mn. zmasit̃ē*) zgnječiti /ob.
grožđe/

zmed *prij.* <G> između *Va Crkvěnicě j Sòpāljskā drāga i dvě Kotòrskē Drāgi zmed Kotòra i Dòlcā.*

zmèrit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmèrītš*, 3. *mn. zmèrē*) izmjeriti *Zmèrīl mī j skārso.*

zmešāncija *im.*^{e2} ž. pobrkanost, zbraka *Sē j tō zmešāncija kū jā ne razumēn.*

změšāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. změšāš*, 3. *mn. změšajū*) izmiješati *Zmēšāli su mi sē rezervācije.*

zmījā *im.*^{e2} ž. (*A jd. zmīju*) zmija; usp. **gād** *Kogā gūšćerica ujī, tāj se i zmījē bojī.*

zmìslet /se/ *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmìslīš* /se/, 3. *mn. zmìslē* /se/) sjetiti /se/, dosjetiti /se/ *Čā sē čovīčjī ūm mòre još zmìslet.*

zmìslet *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmìslīš*, 3. *mn. zmìslē*) izmisliti, slagati *Zmìslēl je sākakove štòrije.*

zmīšljāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd. zmīšljāš*, 3. *mn. zmīšljajū*) izmišljati, lagati *Čā zmīšljāš da si bīl s nāmī!?*

zmīžljīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmīžljīš*, 3. *mn. zmīžljē*) izgnječiti

zmlātīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmlātīš*, 3. *mn. zmlātē*) izmlatiti, istući

zmlèt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmeljěš*, 3. *mn. zmeljū*) samljeti *Češ mi zmlèt kafē va Mīlmanu?*

zmljāčīt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmljāčīš*, 3. *mn. zmljāčē*) podgrijati *Zmljāčī mi obēd.*

zmřvit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmřvīš*, 3. *mn. zmřvē*) izmrviti *Nemōj tō kamenē jāko zmřvit.*

zmüçit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmüçīš*, 3. *mn. zmüçē*) izmučiti *Dēlo ga zmüçī.*

zmüçit se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmüçīš se*, 3. *mn. zmüçē se*) izmučiti se *Zmüçila sē j dok je pasāla.*

zmüst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. zmüzēš*, 3. *mn. zmüzū*) iskoristiti koga *Zmüzli su jū do zādñjēga ěura.*

znad *prij.* <G> iznad *Stāvila sān mājū znad špārheta da se sūšī.*

znāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. znāš*, 3. *mn. znādū*) znati *Dēset Bòžjēh zāpovēdi morāš znāt napāmēt. Nīš ovī dēca ne znādū.*

znèbit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. znèbīš*, 3. *mn. znèbē*) izgubiti dijete, pobaciti *Znèbilā j, a cēlo vrīme sē j pāzila.*

znèbit se *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. znèbīš se*, 3. *mn. znèbē se*) onesvjestiti se *Mòreš se znèbit po ovakòvōj vrućīne.*

znèst/zinèst *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. znesěš/zinesěš*, 3. *mn. znesū // ziněsū/zinesū*) iznijeti *Ziněsli su pijatīni na stól.*

znět *gl. svrš.* (prez. 2. *jd. znāmeš*, 3. *mn. znāmū*) izvaditi *Īnfašā-*

la bîn te takò da nîšî mөгāl rûki znēt. Morān znēt fōrhāngi i oprāt jîh.

znìmat *gl. nesvrš. (prez. 2. jd. znìm-ljēš, 3. mn. znìmljū)* vaditi, uklanjati *Kad su znìmali ārmadūru šūndrali su mi ponēštru.*

znòva *pril. iznova Čà si tô udēlāl!?*
Sād sē morān znòva!

znūtrì *pril. iznutra Znūtrì sē smrdī.*

zoholīt se *gl. svrš. (prez. 2. jd. zohōlīš se, 3. mn. zohōlē se)* uzoholiti se *Od kad je fīnila škōle sē j mǎlo zoholīla.*

zokūd(a) *pril. otkud(a); usp. odokūda, skūd(a)* *Zokūda ću pōčet dēlat?*

zonīnēčit *gl. svrš. (prez. 2. jd. zonīnēčīš, 3. mn. zonīnēčē)* uništiti *Cēlu palādu su zonīnēčili.*

zonūd(a) *pril. odande; usp. edenūda, odotāmo, odonūda* *Prišāl je zonūda lāčān ko pās.*

Zōričīci *im.^a m. mn. (G Zōričīc)* top. naselje u *Gōrnjēn Krāju* → D, 139

zōrnīca *im.^{e2} ž. ranojutarnja misa s početkom u 6 sati koja se služi tijekom Došašća Sākō jūtrō j prīje dēla hodīla na zōrnīcu.*

zotūd(a) *pril. otud(a)* *Ne znān zotūda nīkōga.*

zovūd(a) *pril. odavde; usp. edevūda* *Zovūda su ljūdi dobrī i vrēdni.*

zrāk *im.^a m. (L jd. zrākū, N mn. zrākī)* zrak *Grēn na zrāk.* ♦ **držāt sē četīri va zrākū** besposličariti, ljenčariti, lijeno se izležavati, ništa ne raditi

zrāst *gl. svrš. (prez. 2. jd. zrāstēš, 3. mn. zrāstū)* izrasti *Kad zrāstēš ću ti dāt tī bracijolēt.*

zrēc *gl. svrš. (prez. 2. jd. zrecēš, 3. mn. zrecū/zrekū)* izreći *Ča zrecēš tēškōj porēc.*

zrūčit *gl. svrš. (prez. 2. jd. zrūčīš, 3. mn. zrūčē)* isporučiti, uručiti *Zrūčili su mi krīvū postēlju.*

zrūšit *gl. svrš. (prez. 2. jd. zrūšīš, 3. mn. zrūšē)* srušiti *Zrūšili smo zīd med dvē kamāri.*

zrūšit se *gl. svrš. (prez. 2. jd. zrūšīš se, 3. mn. zrūšē se)* srušiti se *Naj-edānpūt sē j zrūšila pa smo zvālī dōhtora.*

zûb *im.^a m. zub* *Ako ne pēreš zûbi, sī će ti otpāst.* ♦ **imēt na zûbu** koga biti kivan *na koga*, progoniti *koga*, okomiti se *na koga* ♦ **klāst (stāvīt) zûbi na polīcu** gladovati, nemati što jesti, oskudijevati u svedmu, biti u oskudici (neimaštini) ♦ **pokāzāt zûbi** *komu* oduprijeti se (suprotstaviti se) *komu*, usprotiviti se *komu*, prkosno pružiti otpor *komu* ♦ **zûbi mu cūrajū** *teku mu sline /ob. za jelom/*

zubār *im.^a m.* (G *jd.* **zubārā**) stomatolog *Ne grē mi se zubārū, a morān.*

zubarīca *im.^{e2} ž.* stomatologinja

zūčit *gl. svrš.* (prez. 2. *jd.* **zūčīš**, 3. *mn.* **zūčē**) izučiti *Zūčil je za postolāra.*

zūt /*se/* *gl. svrš.* (prez. 2. *jd.* **zūješ** /*se/*, 3. *mn.* **zūjū** /*se/*) izuti /*se/* *Zāč ne zūješ postōli?*

zūvāt /*se/* *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.* **zūvāš** /*se/*, 3. *mn.* **zūvajū** /*se/*) izuvati /*se/* *Ne mōraš se zūvāt poli menē.*

zvan *prij.* <G> 1. izvan *Nīs zišlā danāška zvān kūcē.* 2. osim; *usp. ōsīn Zvān togā niš drūgō ne znān.*

zvāncāt *gl. svrš.* (prez. 2. *jd.* **zvāncāš**, 3. *mn.* **zvāncajū**) preostati /*ob.* o višku čega/ *Ovōga prōljeća mī j zvāncālo kōnpīra.*

zvanī *pril.* izvana *Sākā j kūca zvanī imēla posādene rōžice.*

zvānpet *gl. svrš.* (prez. 2. *jd.* **zvānpēš**, 3. *mn.* **zvānpē**) čeznuti *Zvānpēl je za njūn.*

zvēzdā *im.^{e1} ž.* (A *jd.* **zvēzdu**, N *mn.* **zvēzdi**) zvijezda *Tī zažmēš i zaspīš, a jā zvēzdi brojīn.*

♦ **rodīt se pod srētnūn zvēzdūn** biti sretan u životu, imati sreće (*uspjeha*) u svemu *Rodīla sē j pod srētnūn zvēzdūn.* ♦ **vīdet zvēzdi** osjetiti jaku fizičku bol /*ob.* od jakoga udarca/ *Pāl mī j*

kāmīk na mālī pršt, vīdela sān sē zvēzdi.

zvicijān, -a, -o *neodr. prid.* razmažen, izbirljiv, objestan *Ne būdi zvicijāna, nīkī takōvēh ne volī!*

zvīrat *gl. nesvrš.* (prez. 3. *jd.* **zvīrē/ zvīrā**, 3. *mn.* **zvīrajū**) izvirati *Vēc zvīrajū pomidōri.*

zvōn *im.^a m.* (G *jd.* **zvōnā**) zvono; *usp. zvōno*

zvōno *im.^a s.* zvono; *usp. zvōn Pokvārīlo mi sē j zvōno na vrātēh pa lūpāj na ponēštru.* ♦ **čūt ōbadvē zvōna** poslušati oprečne strane *Morālo bi se ūvīk čūt ōbadvē zvōna.* ♦ **dāt ča na sē zvōna** široko razglasiti, obznaniti u javnosti *Nemōj njōj niš rēc aš će ti tō dāt na sē zvōna!*

zvrācat se *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.* **zvrācāš se**, 3. *mn.* **zvrācajū se**) zanositi se, nagingjati se *Zvrācā se od nēmoći.*

zvrēzāt *gl. nesvrš.* (prez. 2. *jd.* **zvrēzēš**, 3. *mn.* **zvrēzū**) raspletati

Ž

žäba¹ *im.*^{e1} ž. kornjača *Za kørnjaču se nēgda reklò žäba.*

žäba² *im.*^{e1} ž. riba, grdobina mrkulja (*Lophius piscatorius*)

žäbār *im.*^a m. (*G jd. žäbara*) *pogr.* onaj koji je s kopna i ne poznaje more *Nēgda su va Crkvēnice Žāgrecāni zvālī žäbari.*

žāgac *im.*^a m. (*G jd. žāgca*) pila s dvije ručke

žāl *pril.* žao *Žāl mi gā j.*

žaladīja¹ *im.*^{e2} ž. hladetina *Māt dēlā žaladīju samo za Božīc.*

žaladīja² *im.*^{e2} ž. meduza *Žaladīja gā j opeklā.*

žalibōže *pril.* nažalost, šteta, uzalud *Žalibōže čā su sādili rōžice kad sād nīkī jih ne tēndī.*

žālōst *im.*ⁱ ž. (*G jd. žālōsti*) žalost *Od vėlē žālōstī j brzo prošāl za njōn.*

žālovat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žāluješ, 3. mn. žālujū*) biti u koroti, nositi crninu u znak žalosti za bliskim pokojnikom *Žālujū za māterūn vēc trī mīseci.*

žāndār/žāndārm *im.*^a m. (*G jd. žāndara*) oružnik u staroj Jugoslaviji

žāndārm *im.*^a m. vidi: **žāndār/žāndārm**

žāra *im.*^{e1} ž. glineni lonac za kuhanje na ognjištu; *usp. lopīž*

žbaljāt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. žbaljāš, 3. mn. žbaljājū*) pogriješiti *Nī znāl kako da dofīnī pā j žbaljāl.*

žbīca *im.*^{e2} ž. vidi: **zbīca/žbīca**

žbīcit *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. žbīčīš, 3. mn. žbīčē*) probosti *Žbīčīš mēso pa ga klādēš na ogānj.*

žbrūlja *im.*^{e2} ž. mlaz, ob. u fraz. ♦ **na sū žbrūlju** velikom snagom, snažno *Vōda hītā zi izvora na sū žbrūlju.*

žderīlo *im.*^a s. vidi: **žerīlo/žderīlo**

ždrōkat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. ždrōkāš, 3. mn. ždrōkajū*) podbadati riječima *Ždrōkāl mē j cēlo vrīme.*

ždrūc *im.*^a m. prkos, inat; *usp. dešpēt 1., trūc* *Za ždrūc ču prīt.*

žedän, žednä, žednò *neodr. prid.* vidi: **žejän/žedän, žejnä/žednä, žejnò/žednò**

žejä *im.*^{e2} ž. (*A jd. žēju*) žeđ *Mučī me žejä pōkljē slānēh rīb.*

žejän/žedän, žejnä/žednä, žejnò/žednò *neodr. prid.* (*komp. žejnējī/žednējī*) žedan *Bīlā j žejnä ma nī tēla nīš popīt.*

- želèzo** *im.*^a *s.* željezo *Zrùšila sē j aš njōj fāli želèza va křve.*
- želùd** *im.*^a *m.* žir, plod hrasta *Za vrīme Drügōga ràta hodīlo sē j va Vīnodōl pobīrat želùd za prāsci.*
- ženà** *im.*^{e1} *ž.* (*A jd. žènu, N mn. ženè*) žena, supruga *Ženà drži trī kāntūnì od kùcē.*
- ženīt se** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. ženīš se, 3. mn. ženē se*) udavati se, ženiti se *Kad se ženīš?*
- žènskā** *im.*^p *ž.* žena *Ča si pripovēdāla z onūn žènskūn?*
- žèp** *im.*^a *m.* (*G jd. žepà*) džep *Nājvrednējī j sōlād zi svōga žepà. Sprāzni žèpi!*
- žerāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žerēš, 3. mn. žerū*) žderati, mnogo i lakomo jesti *Žerāli su da mī j mūka bīlō gljēdat.*
- žerāvica** *im.*^{e2} *ž.* žeravica *Za gradēli morā bīt dobrā žerāvica.*
- žerīlo/žderīlo** *im.*^a *s.* *pogr.* hrana /ob. u velikim količinama/ *Sī prīdū na žerīlo, a ne bi pijāt pōmili.*
- Žīd** *im.*^a *m.* etn. Židov
- Žīdinī** *im.*^{e1} *ž. mn.* (*G Žīdīn*) top. naselje u *Gōrnjēn Krāju* iznad *Bèničī* → D, 140
- žīgerica** *im.*^{e2} *ž.* jetra
- Žīmidēr/Žimidēr** *im.*^a *m. jd.* (*G Žīmidēra/Žimidēra*) top. naselje na brijegu na putu prema *Sōpāljskōj* → A/C, 141
- žīngānī, -ā, -ī** *odr. prid.* pocinčani *Drvēna bārka se dēlā žīngānēmi čāvli da va mōru ne poruzināvejū.*
- žītāk** *im.*^a *m.* (*G jd. žītkā, N mn. žītkī*) život; usp. život, življenjē *Īmāl je līp žītāk.*
- žīvād** *im.*ⁱ *ž.* perad *Nēgdā j sākā kūca imēla žīvād.*
- žīvēt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žīvēš, 3. mn. žīvū/žīvē*) živjeti *Nīš njōj ne fāli, žīvē kot bībreg va lōju. Sēn turīzān grē na žīfci, ma īntānto sī od togā žīvū.*
- živinār** *im.*^a *m.* (*G jd. žīvinārā*) veterinar
- življenjē** *im.*^{a+} *s.* život; usp. žītāk, žīvōt *Nī imēla nīš cēlo svojē življenjē.*
- živōt** *im.*^a *m.* (*G jd. životā*) život; usp. žītāk, življenjē *Va životū se sēga dogājā sāmo mūž ne rājā.*
- žlèbàc** *im.*^a *m.* (*G jd. žlèpcā*) crijep, kanalice *Būrā j nosīla žlèpci s krovā.*
- žlènbetāt** *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žlènbēcēš, 3. mn. žlènbēcū*) mnogo i pohlepno piti *Ōn ne pijē, ōn žlènbecē.*
- žlica** *im.*^{e2} *ž.* žlica *Stāvi žlīce na stōl. Kūliko žutnjāki, tulīko žlīc cūkara. ■ na žlicu jušno Nēc bīn ràdo pojīla na žlicu. ♦ utopīl bi ki koga va žlice vodī mrzi tko koga, na*

sve je spreman *protiv koga*, osjeća samo mržnju *prema komu* *Utopila bi te va žlice vodi!*

žlôfrnica *im.*^{e2} ž. pljuska; usp. **ćèpa** *Dobil je žlôfrnicu od oca.*

žlòta *im.*^{e1} ž. cijev kojom s krova otječe kišnica, žlijeb; usp. **gūrta** *Žlòta nān je puklà, mōrat ćemo jū promēnit.*

žlūndra *im.*^{e1} ž. (*G mn. žlūndri*) meso loše kakvoće protkano vezivnim tkivom *Vāvīk dājē mēso žlūndrūn.*

žmàret *gl. nesvrš.* (*prez. 3. jd. žmàrī,* 3. *mn. žmàrē*) izbljeđivati, blijedjeti, gubiti boju *Ròba mi žmàrī kad se sūšī na teràse.*

žmàt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žmēš,* 3. *mn. žmējū*) žmiriti *Spī na žmēc va fotèlje.*

žmērāk *im.*^a *m.* (*G jd. žmērkū,* *N mn. žmērkī*) morska ptica, gnjurac *Po zīmē j nājvišē žmērkī uz krāj.*

žmùkljār *im.*^a *m.* (*G jd. žmùkljara*) škrtica *Pustī žmùkljara, nī vrēdān nī kafē plātīt.*

žmūlj *im.*^a *m.* (*G jd. žmūljā*) čaša *Bòljē j popīt žmūlj domāćēga vīnā nego bìlo kakòvo kupòvnō.*

žnjāvīt *gl. svrš.* (*prez. 2. jd. žnjāvīš,* 3. *mn. žnjāvē*) zgužvati *Žnjāvīš mi takò kapòt, obēsī ga.*

žnjòfat *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žnjòfās,* 3. *mn. žnjòfajū*) 1. miri-

šati što *Žnjòfās po kùhinje a nīma nīš za tebē.* 2. ušmrcavati /ob. duhan/

žnjūrīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žnjūrīš,* 3. *mn. žnjūrē*) roniti *Kad sān bìl mīcā moglà sān žnjūrīt do pòl Plīvališta.*

žrna *im.*^{e1} ž. (*G mn. žrn*) žrvanj; usp. **žrvānj**

žrvānj *im.*^a *m.* (*G jd. žrvnja*) žrvanj; usp. **žrna**

žùhak, žùhka, žùhko/žùško *neodr. prid.* (*komp. žušķējī*) gorko *Kafē tī j žùhko.*

žùkva *im.*^{e1} ž. (*G mn. žùkāv*) vrba *Īmā žùkāv poli Dubrāčīne.*

žūlīt *gl. nesvrš.* (*prez. 2. jd. žūlīš,* 3. *mn. žūlē*) 1. ribati što četkom 2. žuljati *Žūlē me postolī.*

žūlj *im.*^a *m.* (*G jd. žūljā*) žulj *Rūki su mi od pēglanja pūne žūljī. ♦ stāt na žūlj komu povrijediti koga, razljutiti koga, zamjeriti se komu*

žūnta *im.*^{e1} ž. (*G jd. žūntī*) dodatak *Līpā j tō žūnta na pēnziju.*

žurnāda *im.*^{e1} ž. nadnica *Bīl je na žurnāde poli nās.*

žutenīca *im.*^{e2} ž. maslačak

žùtica *im.*^{e2} ž. laneno neizbijeljeno platno

žutnjäk *im.*^a *m.* (*N mn. žutnjäki*) žumanjak *Kùliko žutnjäki, tulīko žlic cùkara.*

žůžnja *im.^{e2} ž.* (*G mn. žůžānj*) vezica na obući; usp. **špigęta** *Svēžř žůžnje aš ćeš pāst.*

žvacęt *im.^a m.* gulaš *Za obęd ćemo palęntu i žvacęt.*

žvēlt, -a, -o *neodr. prid.* (*komp. žvēltęjř*) hitar, okretan, vedar, oran, odvažan *Īmā devedesęt lęt, mā j jōš žvēlta.*

žveljerřn *im.^a m.* (*G jd. žveljerřnā*) sat budilica; usp. **vękerica** *Si navřl žveljerřn za jůtra?*

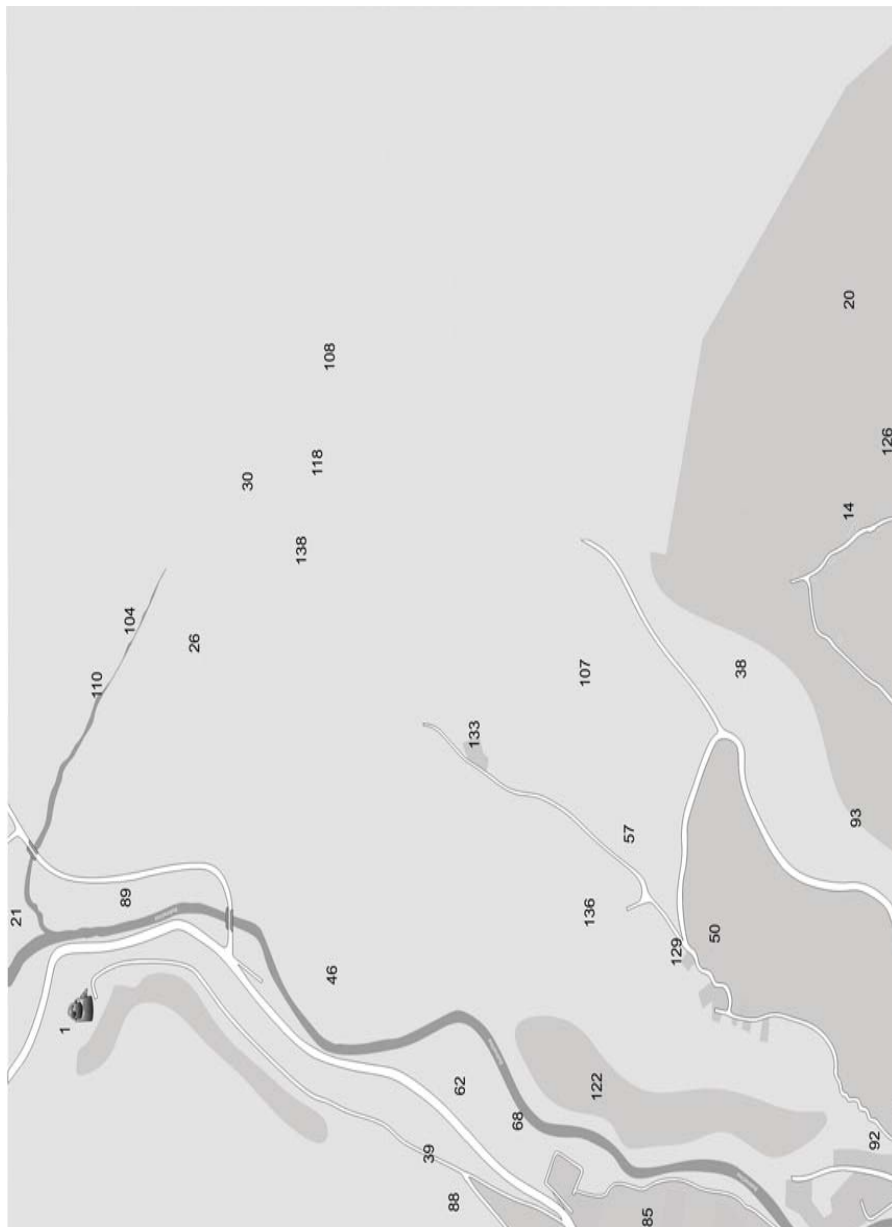
TOPONOMASTIČKA KARTA CRIKVENICE

Karta A

Karta B

Karta C

Karta D

LITERATURA

- ANIĆ, VLADIMIR – DUNJA BROZOVIĆ RONČEVIĆ – IVO GOLDSTEIN – SLAVKO GOLDSTEIN – LJILJANA JOJIĆ – RANKO MATASOVIĆ – IVO PRANJKOVIĆ 2002. *Hrvatski enciklopedijski rječnik*. Zagreb: Novi Liber.
- BAŠIĆ, MARTINA 2008. Pomicanje naglasaka na prednaglasnicu u imenskih riječi u mjesnome govoru Crikvenice. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 34, 1–14.
- BAŠIĆ, MARTINA 2009. Crikvenička toponimija. *Folia onomastica Croatica* 18, 1–52.
- BAŠIĆ, MARTINA 2012. *Kvantitativna sociolingvistička analiza crikveničkoga govora* (doktorska disertacija u rukopisu), Filozofski fakultet u Zagrebu.
- BOGOVIĆ, SANJA 1999. Frazeologija ikavsko-ekavskoga mjesnoga govora Drage. *Fluminensia* 11/1–2, Rijeka, 143–163.
- BROZOVIĆ, DALIBOR – PAVLE IVIĆ 1988. *Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski*. Zagreb: Jugoslavenski leksikografski zavod Miroslav Krleža.
- CAR, ANDREA 2006. *Frazeologija mjesnoga govora Crikvenice* (diplomski rad u rukopisu), Filozofski fakultet u Rijeci.
- CAR, ANDREA – IVICA MALATESTINIĆ – RANKO STARAC – SANJA ŠKRGATIĆ 2008. *Crikvenica: kamik, more i čovik*. Crikvenica: Grad Crikvenica.
- CAR, SLAVICA. Dve, tri po domu. *Primorske novine* [ur. I. Šubat]. 2008. [br. 62] – 2010. [br. 87]. Crikvenica: Neriz.
- DEJANOVIĆ, MIRKO – JOSIP JERNEJ 1970. *Hrvatskosrpsko-talijanski rječnik*. Zagreb: Školska knjiga.
- DEJANOVIĆ, MIRKO – JOSIP JERNEJ 1973. *Talijansko-hrvatski ili srpski rječnik*. Zagreb: Školska knjiga.
- FINKA, BOŽIDAR 1971. Čakavsko narječje. *Čakavska rič* 1, 11–71.
- FINKA, BOŽIDAR 1979. O novim tendencijama i pojavama u čakavskom narječju. *Filologija* 9, 145–148.
- HRASTE, MATE 1965. O skakanju akcenta na proklitiku u čakavskom dijalektu. *Radovi Zavoda za slavensku filologiju* 7, 101–106.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURDICA 2000. *Pod murvicun*. Rijeka – Crikvenica: Adamić – Ustanova u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*.

- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2001. *Suhore: zabilježski od Crkvenice i malo oko-
lo nje*. Rijeka – Crikvenica: Adamić – Ustanova u kulturi *Dr. Ivan Ko-
strenčić*.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2003. *Crkveniški besedar*. Rijeka – Crikvenica:
Adamić – Ustanova u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2004. *Zmed gromač: dih negdanje Crkvenice*. Ri-
jeka – Crikvenica: Adamić – Ustanova u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2006. *Putevima naših starih*. Crikvenica: Ustanova
u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2009. *Crikvenica zi štajona va štajon*. Crikvenica:
Centar za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- IVANČIĆ-DUSPER, ĐURĐICA 2012. *Crkvenica po svoju*. Crikvenica: Centar za
kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- KALOGJERA, DAMIR – MIRJANA FATTORINI SVOBODA – VIŠNJA JOSIPOVIĆ SMOJVER
2008. *Rječnik govora grada Korčule*. Zagreb: Novi Liber.
- KAPOVIĆ, MATE 2008. Ustrojstvo rječničkoga članka u dijalekatnim rječnicima
s obzirom na naglasak. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 14, 197–205.
- KOVAČEVIĆ, BARBARA 2012. *Hrvatski frazemi od glave do pete*. Zagreb: Insti-
tut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- KOVAČEVIĆ, BARBARA – MARTINA BAŠIĆ 2013. Crikvenički poredbeni frazemi
i njihovi ekvivalenti u hrvatskome jezičnom standardu. *Rasprave Instituta
za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 38/2, 357–384.
- LANGSTON, KEITH 2006. *The Accentual Patterns of the Čakavian Dialects of
Croatian*. Bloomington, Indiana: Slavica.
- LUČIĆ, RADOVAN 2003. Tko je, zapravo, cvrčak? Moguća leksikografska
rješenja nekih nesuglasnosti u botaničkoj i zoološkoj terminologiji.
Suvremena lingvistika 55–56/1–2, 103–119.
- LUKEŽIĆ, IVA 1990. *Čakavski ikavsko-ekavski dijalekt*. Rijeka: Izdavački cen-
tar Rijeka.
- LUKEŽIĆ, IVA 1994. Teorijske i metodološke postavke za izradbu rječnika
grobničkog govora. *Grobnički zbornik* 3, 64–70.
- LUKEŽIĆ, IVA 1996. *Trsatsko-bakarska i crikvenička čakavština*. Rijeka: Iz-
davački centar Rijeka.
- LUKEŽIĆ, IVA 1998. *Govori Klane i Studene*. Crikvenica: Libellus.
- LUKEŽIĆ, IVA 1999. Razvoj i uspostava hrvatskoga jezika u starijim razdoblji-
ma. *Fluminensia* 1/2, 101–142.

- LUKEŽIĆ, IVA – SANJA ZUBČIĆ 2007. *Grobnički govor XX. stoljeća*. Čavle: Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine.
- LUKEŽIĆ, IVA 2012. *Zajednička povijest hrvatskih narječja. 1. Fonologija*. Zagreb – Rijeka – Čavle: Hrvatska sveučilišna naklada – Filozofski fakultet u Rijeci – Katedra Čakavskog sabora Grobnišćine.
- MAHULJA, IVAN 2006. *Rječnik omišaljskog govora*. Rijeka – Omišalj: Riječki nakladni zavod – Općina Omišalj.
- MARESIĆ, JELA – SANJA VULIĆ 1998. Frazemi u rječnicima izvornih čakavskih i izvornih kajkavskih govora. *Filologija* 30–31, 395–402.
- MATASOVIĆ, RANKO 2008. *Poredbenopovijesna gramatika hrvatskoga jezika*. Zagreb: Matica hrvatska.
- MATEJČIĆ-JERIĆ, TEA 2005. *Život*. Rijeka: Adamić – Ustanova u kulturi *Dr. Ivan Kostrenčić*.
- MATEŠIĆ, MIHAELA 2006. Frazeologija mjesnoga govora Vrbovskoga. *Fluminensia* 18/2, 37–81.
- MATEŠIĆ, MIHAELA 2007. Frazeologija mjesnoga govora Vrbovskoga. *Fluminensia* 19/1, 143–161.
- MENAC, ANTICA – ŽELJKA FINK-ARSOVSKI – RADOMIR VENTURIN 2003. *Hrvatski frazeološki rječnik*. Zagreb: Naklada Ljevak.
- MENAC, ANTICA 2007. *Hrvatska frazeologija*. Zagreb: Knjižica.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 1989. Glagolski oblici u čakavskom narječju i u hrvatskom književnom jeziku. *Filologija* 17, 81–109.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA 2005. *Frazeologija novoštokavskih ikavskih govora u Hrvatskoj: s rječnikom frazema i značenjskim kazalom s popisom sinonimnih frazema*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje – Školska knjiga.
- MENAC-MIHALIĆ, MIRA – ANTICA MENAC 2011. *Frazeologija splitskoga govora s rječnicima*. Zagreb: Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje.
- MILOŠ, IRENA 2009. *Prijedlozi u ekavskom dijalektu čakavskoga narječja* (doktorska disertacija u rukopisu), Filozofski fakultet u Zagrebu.
- MOGUŠ, MILAN 1977. *Čakavsko narječje*. Zagreb: Školska knjiga.
- MOGUŠ, MILAN 2002. *Senjski rječnik*. Zagreb – Senj: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti – Matica hrvatska Senj.
- MOGUŠ, MILAN 2010. *Povijesna fonologija hrvatskoga jezika*. Zagreb: Školska knjiga.
- MOHOROVIČIĆ-MARIČIN, FRANJO 2001. *Rječnik čakavskog govora Rukavca i bliže okolice*. Rijeka: Adamić.

- NEŽIĆ, IVANA 2013. *Fonologija i morfologija čakavskih ekavskih govora Labištine* (doktorska disertacija u rukopisu), Filozofski fakultet u Rijeci.
- P. N. = Primorske novine [ur. I. Šubat]. 2008. [br. 62] – 2010. [br. 87]. Crikvenica: Neriz.
- SKOK, PETAR 1971.–1974. *Etimologijski rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika I–IV*. Zagreb: JAZU.
- SOKOLIĆ-KOZARIĆ, JOSIP – GOJKO SOKOLIĆ-KOZARIĆ 2003. *Rječnik čakavskog govora Novog Vinodolskog*. Rijeka – Novi Vinodolski: vlastita naklada.
- STOLAC, DIANA – SANJA HOLJEVAC 2003. Metodologija istraživanja dijalektalne sintakse. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 12, 137–149.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2005. *Toponimija hrvatskoga jadranskoga prostora*. Zagreb: Golden marketing – Tehnička knjiga.
- ŠIMUNOVIĆ, PETAR 2006. *Rječnik bračkih čakavskih govora*. Supetar: Brevijar.
- TAFRA, BRANKA 1986. Razgraničavanje homonimije i polisemije (leksikološki i leksikografski problem). *Filologija* 14, 381–393.
- TAFRA, BRANKA 1995. *Jezikoslovna razdvojba*. Zagreb: Matica hrvatska.
- TAFRA, BRANKA 2001. Razgraničavanje roda i spola. *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje* 27, 251–266.
- TAFRA, BRANKA 2005. *Od riječi do rječnika*. Zagreb: Školska knjiga.
- TAFRA, BRANKA 2007. Broj i rod ispočetka. *Filologija* 49, 211–233.
- TAFRA, BRANKA 2012. Što je u hrvatskoj leksikografiji *natuknica*? *Stručak riječima ispunjen, Zbornik radova posvećen Antici Menac o njezinu 90. rođendanu* [ur. Ž. Fink Arsovski]. Zagreb, 111–132.
- TAFRA, BRANKA 2014. Matoš i ledolomac na maturi. *Jezik* 61/1–2, 14–25.
- TURINA, ZVONIMIR – ANTON ŠEPIĆ 1977. *Rječnik čakavskih izraza: Područje Bakarca i Škrljeva*. Rijeka: Riječko književno i naučno društvo.
- VRANIĆ, SILVANA 1999. *Čakavski ekavski dijalekt: sustav i podsustavi* (doktorska disertacija u rukopisu), Filozofski fakultet u Rijeci.
- VRANIĆ, SILVANA 2000. *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu. 1. Fonologija*. Novalja: Matica hrvatska Ogranak Novalja.
- VRANIĆ, SILVANA 2005. *Čakavski ekavski dijalekt: sustav i podsustavi*. Rijeka: Filozofski fakultet u Rijeci.
- VRANIĆ, SILVANA 2011. *Govori sjeverozapadnoga makrosustava na otoku Pagu. 2. Morfologija*. Rijeka – Novalja: Filozofski fakultet u Rijeci – Matica hrvatska Ogranak Novalja.

- VULIĆ, SANJA 1993. O rječnicima izvornih čakavskih govora. *Rječnik i društvo. Zbornik radova sa znanstvenog skupa o leksikografiji i leksikologiji* [ur. R. Filipović, B. Finka i B. Tafra]. Zagreb, 337–361.
- ZUBČIĆ, SANJA 2010. Akcenatski tip c imenica muškoga roda u sjeverozapadnim čakavskim govorima. *Hrvatski dijalektološki zbornik* 16, 157–170.

Bilješke o autoricama

DURĐICA DUSPER (rođ. Ivančić) rođena je 1932. godine u Crikvenici. Radni je vijek započela u *Novome listu*, a nastavila na Radiju *Rijeka* i Radiju *Zagreb* kao urednica i voditeljica emisije *Pomorska večer* Prvoga programa, a povremeno je surađivala i u Informativnome programu Televizije *Zagreb*.

Odlaskom u mirovinu vraća se u rodnu Crikvenicu te počinje istraživati kulturnu tradiciju ovoga kraja. Svoj je rad objavila u osam publicističkih naslova u Biblioteci *Cirkul* Centra za kulturu *Dr. Ivan Kostrenčić* Crikvenica: *Pod murvicun* (2000.), *Suhore* (2001.), *Crkveniški besedar* (2003.), *Zmed gromač* (2004.), *Putevima naših starih* (2006.), *Zi štajona va štajon* (2009.), *Crkvenica po svoju* (2012.) i *Crikvenički narodni običaji* (2012.). Veći dio ovih izdanja pisan je crikveničkim idiomom, a njezine knjige zbog dokumentarnosti podjednako cijene jezikoslovci, etnolozi i šire čitateljstvo.

Nagrađena je Ordenom rada sa srebrnim vijencem (1971.) te Srebrnom plaketom (1976.) u povodu 20 godina rada Televizije *Zagreb* i 50 godina rada Radija *Zagreb*. Grad Crikvenica dodijelio joj je 2002. godine Nagradu Grada Crikvenice za osobite doprinose, promidžbu i postignute rezultate na području kulture i umjetnosti.

MARTINA BAŠIĆ (rođ. Kovačević) rođena je 1979. godine u Rijeci. Osnovnu školu i opću gimnaziju završila je u Crikvenici. Diplomirala je 2004. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Doktorirala je 2012. godine na poslijediplomskome sveučilišnom doktorskom studiju kroatistike na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s temom *Kvantitativna sociolingvistička analiza crikveničkoga idioma*.

Od 2005. godine zaposlena je u Zavodu za lingvistička istraživanja HAZU na projektu *Istraživanje hrvatskih dijalekata* voditeljice dr. sc. Jele Maresić. U znanstveno je zvanje znanstvenoga suradnika za znanstveno polje filologije u području humanističkih znanosti izabrana 2013. godine. Članica je Odbora za dijalektologiju Razreda za filološke znanosti HAZU i Hrvatskog filološkog društva.

Objavila je tri znanstvena rada vezana za crikveničku jezičnu problematiku. Svojim je izlaganjima sudjelovala na međunarodnim znanstvenim skupovima. Obavljala je poslove tehničke urednice i računalne pripreme nekoliko znanstvenih knjiga filološke tematike.

Sažetak

Rječnik crikveničkoga govora dijalektni je rječnik koji obrađuje leksičko blago Crikvenice, smještene u Kvarnerskome zaljevu Jadranskoga mora. Crikvenički je govor klasificiran kao čakavski ekavski govor trsatsko-bakarskoga i crikveničkoga tipa, odnosno kao jedan od govora primorskoga poddijalekta čakavskoga ekavskoga dijalekta sa značajkama rubnosti unutar poddijalekta. Crikvenički je govor teritorijalno izoliran od matičnoga poddijalekta kao oaza ekavskoga govora okružena govorima ikavsko-ekavskoga refleksa jata.

Natuknice se navode u kanonskome obliku. O svakoj su riječi dani iscrpni gramatički i naglasni podatci. Za većinu se natuknica donose rečenični primjeri, u cijelosti naglašeni. Među leksikografskim člancima razvijen je sustav uputnica. Osnovnomu je leksičkomu fondu dodana frazeološka i lokalna toponomastička građa. Osim samoga rječnika, u knjizi se nalazi i opis jezičnoga sustava crikveničkoga govora i toponomastičke karte.

Rječnik obuhvaća oko 4500 natuknica i oko 550 frazema i sveza riječi.

Summary

Rječnik crikveničkoga govora is a dialectal dictionary that presents lexical treasure of the northern Adriatic town of Crikvenica. Local vernacular of Crikvenica is classified as one of the idioms of Coastal subdialect of Ekavian Northern Čakavian dialect.

Along the detailed analysis of grammatical and accentual data of the entries, the dictionary contains accentuated sentence examples. A system of links between entries is developed. The local toponomastic data and phraseological material is added to the primary lexical fund. Beside the dictionary itself, the book contains a linguistic description of the idiom and a toponymic maps of the area studied.

This dictionary includes approximately 4500 entries and about 550 idiomatic/phraseological constructions.

SADRŽAJ

UVODNA RIJEČ	V
PREDGOVOR	VII

Martina Bašić

JEZIČNI SUSTAV CRIKVENIČKOGA GOVORA

Povijesno-zemljopisne osnove razvoja Crikvenice	1
Dosadašnja dijalektološka istraživanja crikveniškoga govora .	3
Fonološki sustav crikveniškoga govora	6
Morfološki sustav crikveniškoga govora	19

Martina Bašić

NAČELA IZRADE RJEČNIKA	37
Popis kratica i grafičkih oznaka	43

Đurđica Ivančić Dusper • Martina Bašić

RJEČNIK CRIKVENIČKOGA GOVORA	45
TOPONOMASTIČKA KARTA CRIKVENICE	277
LITERATURA	283
BILJEŠKE O AUTORICAMA	289
SAŽETAK	291

Tisak:
Tiskara Zelina d.d., Sveti Ivan Zelina
Naklada:
700 kom.
Tiskanje dovršeno u prosincu 2013.

